CHRESTOMATHIA AETHIOPICA.

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

1866

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,

CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,

BRUNONI BRÜCKNER,

CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,

RUDOLPHO ANGER,

GOTTHARDO VICTORI LECHLER.

DELATOS SIBI NUPER

SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quamquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent“, unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus [1] Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniorum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorem et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocrypham secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur,[2] e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: **ወትሩፋተ ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ጽሕፍት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡**, deinde: **ተፈጸመ ፡ በዝየ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡ ወትሩፋተ ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ።** Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

---

[1] exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestrictus mirae illi scriptorum apocryphorum despicientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

[2] Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: **ትንቢት ፡ ዘኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለፋክሶር ፡ ከማሁ ፡ አንትሙሰ ፡ በኵሉ ፡ መዋዕሊክሙ ፡ ትትቃረንዋ ፡ ለጽድቅ ፡ ምስለ ፡ አበዊክሙ ፡ ወደቂቅክሙኒ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ እምድኅሬክሙ ። ወእሙንቱሰ ፡ ይገብሩ ፡ ኀጢአተ ፡ ምንንተ ፡ ፈድፋደ ፡ እምኔክሙ ። እሙንቱ ፡ ይሠይጥዎ ፡ ለዘ ፡ አልበ ፡ ሤጥ ፡ ወያሐምምዎ ፡ ለዘ ፡ ይፌውስ ፡ ሕማማተ ፡ ወይኴንንዎ ፡ ለዘ ፡ ይሰሪ ፡ ኀጢአተ ፡ ወይነሥኡ ፡ ፴ ብሩረ ፡ ሤጠ ፡ ለክቡር ፡ ዘይሠይጥዎ ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ወይሁብዎ ፡ ለውእቱ ፡ ብሩር ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ለብሓዊ ፤ በከመ ፡ አዘዘኒ ፡**

Realencyclopädie für protestantische Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Macc. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus edita est) quamquam non plane eaedem inveniuntur; aliae (ut narratiuncula de Ebedmelech) singulares videntur; permulta autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonici tempus superstite, de Jeremia cum exsulibus in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

---

እግዚ.አብሔር፡ከማሁ፡እነብብ ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ ላዕሌሆሙ፡ ኵነኔ፡ወሙስና፡እስከ፡ ለዓለም፡ ወላዕለ፡ ውሉዶሙ፡ እስከ፡ ድኅሬሆሙ፡ እስመ፡ከዐዉ፡ደመ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ ኵነኔ፡ i. e. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Ii autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem vendituri sunt filii Israëlis, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos judicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in judicio sanguinem innocentem effuderunt.“

et in ipsa Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Habab, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eaedem, e codice msc. alio petitae, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

rimus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das christliche Adambuch des Morgenlandes“ in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eaedem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e **መጽሐፈ፡ፈላስፋ፡ጠቢባን፡** seu „libro philosophorum“, qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usum fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reise in Abyssinien Bd. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro **ኪዳን፡ ዘእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡** haustae sunt, et ipsae **ኪዳን፡ዘነግህ፡** „testamentum horae matutinae“ appellari solent et in permultis codicibus transscriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscripsimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV[a] Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haererent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece exstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliores, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylum addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabîba Tabîbân inscriptum, centuria [1] versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

[1] Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

biblica et ex fabulis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Deprromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1—34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5—46 et C = codex ejusdem LVII f. 3—25. Secundo, Mâchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35—42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37—41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transscriptum est ex A i. e. codice Bodl. XVIII f. 47—62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44—56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62—63 et f. 34—35.

10) *Antiphonarum* quae in libris መዋሥእት፡ vel ድጓ፡ inscriptis continentur hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentur. Selegimus primam, transscriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exteras gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calami a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere noluimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur.. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine versos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut **ሐመሰ፡**, **ኳሂላ፡**, **ዝዕላ፡**, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. Bis in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma **ይንጠላዕ፡** p. 51 et 133; eam a **ተንጠልዐ፡** i. e. Passivo stirpis quintae (**አንጠልዐ፡**) derivatam et e **ይትንጠላዕ፡** transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma perraro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasis **በቋዒ፡ጸጋዌ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡** (pro **በቋዒ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወጸጋዊሁ፡**) p. 47 l. 5 et **ኅታሜ፡መራሔ፡ሕይወት፡** p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Ewald ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tamquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod ዐውቀቢ፡ vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3., a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum
die IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

1. Liber Baruch.

ተረፈ፡ነገር፡ዘባሮክ፡ዘኢኮነ፡ጎቡእ፡ዘአመ፡ይፄወዉ[1]፡ባቢሎን።

ወኮነ፡ሶበ፡ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ንጉሠ፡ከላዴዎን፡ነበቦ፡እግዚአብሔር፡ለኤርምያስ፡ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ኅሩይየ፡ተንሥእ፡ወፃእ፡እምዛቲ፡ሀገር፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡እምብዝኀ፡ኀጢአቶሙ፡ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤እስመ፡ጸሎትክሙ፡ከመ፡ዐምድ፡ጽኑዕ፡በማእከለ፡ሀገር፡ወከመ፡ቅጽር፡ዘአድማስ፡ዐውዳ[2]፤ወይእዜኒ፡ተንሥኡ፡ወሑሩ፡ወፃኡ፡ዘእንበለ፡ይምጻእ፡ኀይለ፡ከላዴዎን፡ወይዑዳ፡ለሀገር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐከ፡እግዚእየ፡አዝዝ፡ለገብርከ፡ከመ፡ይትናገር፡ቅድሜከ፡ወይቤሎ፡እግዚአብሔር፡ንብብ፡ኅሩይየ፡ኤርምያስ። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እግዚኦ፡ዘኵሎ፡ትእኅዝ፡ትሜጡኑ፡ዛተ፡ሀገረ፡ኅሪተ፡ውስተ፡እዴሆሙ፡ለከላዴዎን፡ከመ፡ይዘኀር፡ንጉሥ፡ምስለ፡ሕዘቢሁ፡ወይበል፡ተኀየልኩ፡ውእተ[3]፡ሀገረ[3]፡ዘአምላክ፤ ሐሰ፡እግዚኦ፡እመሰ፡ፈቀድከ፡ውእቱ፡በእዴከ፡ታማስና። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡እስመ፡ኅሩይየ፡አንተ፡ተንሥእ፡ወፃኡ፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡በኀጢአቶሙ፡ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤ ወኢንጉሥ፡ወኢኀይለ፡ዚአሁ፡ኢይክል፡በዊእ፡ውስተ፡ሀገር፡ለእመ፡አነ፡ኢቀደምኩ፡ወኢያርኀውኩ፡አናቅጺሃ፤

[1] ፄወዉ፡ BC. [2] Jer. 1, 18. 15, 20. [3] ውስተ፡ሀገር፡ BC.

ተንሥአ፡ ይእዜኒ፡ ወሖር፡ ኀበ፡ ባሮክ፡ ወዜንዎ፡ ዘንተ፡ ነገረ፤ ወተንሢአ
ከሙ፡ ሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰዓት፡ ዘሌሊት፡ ንዑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወ
አነ፡ አርእየክሙ፡ ወለእመ፡ አነ፡ ኢቀደምኩ፡ አማስኖታ፡ ለሀገር፡ ኢይ
ክሉ፡ በዊኦታ ። ወዘንተ፡ ብሂሎ፡ እግዚእ፡ ኀለፈ፡ እምኀበ፡ ኤርምያስ ።
ወኤርምያስ፡ ሶቤሃ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡ ወወደየ፡ ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡
ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ ። ወርእዮ[1]፡ ባሮክ፡ ለኤርምያስ፡ እንዘ፡ ም
ሉእ፡ መሬተ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወአልባሲሁኒ፡ ሥጡጥ፡ ጸርኀ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወአየ፡ ኀጢአተ፡ ገብሩ፡
ሕዝብ ። እስመ፡ ሶበ፡ ይኤብሱ፡ ሕዝብ፡ የሐዝን፡ ኤርምያስ፡ ወይወዲ፡
ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወይጼሊ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡ እስከ፡ ይትኀደግ፡ ሎሙ፡
አበሳሆሙ፡ ለሕዝብ ። ወተስእሎ፡ ባሮክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርም
ያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወምንተ፡ ኮኑ፡ ሕዝብ ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ዕቀብ፡
ከመ፡ ኢንሥጥጥ[2]፡ አልባሲነ[2]፡ አላ፡ ንሥጥጥ፡ አልባቢነ[3]፡ ወኢንደይ፡
ማየ፡ ውስተ፡ ምዕቃላት፡ ከመ፡ ንብኪ፡ ርቱዐ፡ እስከ፡ ንመልአሙ፡ አን
ብዐ፡ እስመ፡ እምይእዜ፡ ኢይምሕርዎ፡ ለዝ፡ ሕዝብ ። ወይቤ፡ ባሮክ፡ አ
ቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፤ ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ እስመ፡ አምላክ፡ ይ
ሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እዴሁ፡ ለንጉሠ፡ ከላዴዎን፡ እስመ፡ ይዔውዎሙ፡
ለሕዝብ፡ በእኪት ። ወሰሚዖ፡ ዘንተ፡ ኵሎ፡ ባሮክ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡
ወይቤ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ለአኩ፡ ለከ ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ጽ
ናሕ፡ ምስሌየ፡ እስከ፡ ስድስቱ፡ ሰዐት፡ ዘሌሊት፡ ከመ፡ ታእምር፡ ዘአማን፡
ነገር ። ወነበሩ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ እንዘ፡ ይበክዩ ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰ
ዐት፡ ዘሌሊት፡ ዘይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ይፃእ፡ ምስለ፡ ባ
ሮክ፡ ወበጽሑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይጸንሑ ። ወኮነ፡
ቃለ፡ ቀርን፡ ወወፅኡ፡ መላእክት፡ እምሰማይ፡ ወበእደዊሆሙ፡ ይጸውሩ፡
ብርሃናተ፡ እሳት፡ ወቆሙ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር ። ወሶቤሃ፡[4] ኤርምያስ፡

---

[1] ወርኢዮ፡ A. [2] ኢትሥጥጥ፡ አልባሲከ፡ A, nec non C per emend. [3] Joel 2, 13. [4] ወሶበ፡ ርእይዎሙ፡ BC.

ወባሮክ፡ በከዩ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ እስመ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ ከመ፡ አማን፡
ነገር ። ወአስተብቍዖሙ፡ ኤርምያስ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተ
በቍዐክሙ፡ ኵሎ፡ ኢታህጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እስእሎ፡ ለእግዚአብሔር፡
አሐተ፡ ነገረ፤ ወነበቦሙ፡ እግዚእ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኢታህ
ጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እትናገር፡ ምስለ፡ ኤርምያስ፡ ኅሩይየ ። ወሶቤሃ፡ ተና
ገረ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አዝዝ፡ ሊተ፡
ከመ፡ እትናገር፡ ምስሌከ፤ ወይቤሎ፡ ንብብ፡ ኅሩይየ፡ ኤርምያስ፡ ዘትፈ
ቅድ ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ናሁ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ እግዚእየ፡ ከመ፡
ትሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እደ፡ ጸላእታ፡ ወይነሥኡ፡ ሕዝብ፡ ዘእምባቢ
ሎን፤ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡ ከመ፡[1] እግበር፡ ቅድስተ፡ ቅኔነ፡ በኀቡእ፡ ዘንት
ቀነይ፡ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡[1] እግበር፡ ዲቤሆሙ ። ወይቤሎ፡ እግዚእ፡ ንሥ
ኦሙ፡ ወመጥዋ፡ ለምድር፡ ወለቤተ፡[2] መቅደስ፡ እንዘ፡ ትብል፡ ወአንቲኒ፡
ምድር፡ ስምዒ፡ ቃለ፡ ፈጣሪኪ፡ ዘፈጠረኪ፡ በኀይለ፡ ማያት፡ ዘኀተመኪ፡
በ፯ ማኅተምት፡ ተመጠዊ፡ ሥነኪ፡ ወዕቀቢ፡ ንዋየ፡ ቅኔኪ፡ እስከ፡ ምጽ
አቱ፡ ለፍቁር ። ወነበበ፡ ኤርምያስ፡ ወይቤ፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አ
ርእየኒ፡ ዘእገብር፡ ለአቤሜሌክ፡[3] ኢትዮጵያዊ፡ ዘውእቱ፡ ብዙኀ፡ ዐቀ
ቦሙ፡ ለሕዝብ፡ ወለገብርከኒ፡ ኤርምያስ፡ ፈድፋደ፡ እምኵሉ፡ ሰብአ፡ ሀ
ገር፡ ወውእቱ፡ አውፅአኒ፡ እምውስተ፡ ዐዘቅተ፡ ዐምዐም፡ ወኢይፈቅድ፡
ሎቱ፡ ይርአይ፡ ሙስናሃ፡ ወሀጕላ፡ ለሀገር፡ ከመ፡ ኢይሕዘን ።[4] ወይቤሎ፡ እ
ግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ፈንዎ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በፍኖት፡ ዘደ
ብር፡ ወአነ፡ እከድኖ፡ እስከ፡ አገብኦሙ፡ ለሕዝብ፡ ውስተ፡ ሀገር፤ ወአንተ፡
ኤርምያስ፡ ሖር፡ ምስለ፡ ሕዝብ፡[5] እስከ፡ ትበጽሑ፡ ምድረ፡ ባቢሎን፡ ወን
በር፡ ትትኔበይ፡ ሎሙ፡ እስከ፡ አገብኦሙ፡ ውስተ፡ ሀገሮሙ፤ ወለባሮክሂ፡

---

[1] Verba ከመ፡ እ"፡ ቅ"፡ ቅ"፡ በ"፡ ዘ"፡ ወ"፡ ት"፡ desunt in A; an ንዋየ፡ ቅኔነ፡ legendum pro ቅኔነ፡ በኅቡእ፡? [2] Emendaverim በቤተ፡
[3] Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. [4] ኢይሕዝን፡ BC. [5] Addunt ውስተ፡ ዐዘቅት፡ AC.

ኅድጎ፡ሀየ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም ። ወነገሮ፡እግዚእ፡ዘንተ፡ኵሎ፡ለኤር
ምያስ፡ወኀለፈ፡እምኀበ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ሰማይ ። ወኤርምያስ፡ወባ
ሮክ፡ቦኡ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወኵሎ፡ንዋየ፡ዘቅኔሆሙ፡መጠ
ውዋ፡ለምድር፡በከመ፡አዘዘሙ፡እግዚእ፡ወሰቤሃ፡ሠረበቶ፡ምድር፡ወ
ነበሩ፡ክልኤሆሙ፡ወበከዩ ። ወበሳኒታ፡ጸቢሖ፡ፈነዎ፡ኤርምያስ፡ለአቤ
ሜሌክ፡እንዘ፡ይብል፡ንሣእ፡ከረቦ፡ወሖር፡እንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡ው
ስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀግሪጳስ፡ወአምጽእ፡ንስቲተ፡በለሰ፡ለድውያን፡
ሕዝብ፡እስመ፡ትፍሥሕተ፡እግዚእ፡ሀሎ፡ውስተ፡ርእስከ፡ወስብሐቱ፤
ወሖረ፡ውእቱኒ፡በከመ፡አዘዘ ። ወበሳኒታ፡ጸቢሖ፡ኀይለ፡ከላዴዎን፡ዖ
ድዋ፡ለሀገር፡ወነፍኁ፡በቀርን፡ዐቢይ፡መልአክ፡ወይቤ፡ውእቱ፡ባኡ፡
ኀይለ፡ከላዴዎን፡ናሁ፡ይትረኀው፡ለክሙ፡አናቅጽ ። ወሰቤሃ፡ቦአ፡ን
ጉሥ፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ወፄወዉ፡ኵሎ፡ሕዝበ ። ወሰቤሃ፡ኤርምያስ፡
ነሥአ፡መራኁተ፡ዘቤተ፡መቅደስ፡ወወፅአ፡አፍአ፡እምሀገር፡ወወገሮ፡
ለዝንቱ፡መራኁት፡ቅድመ፡ፀሓይ፡እንዘ፡ይብል፡ለከ፡[1] እብለከ፡[1] ፀሓይ፡
ንሣእ፡መራኁተ፡ዘቤተ፡አምላክ፡ወዕቀቦሙ፡እስከ፡መዋዕል፡ዘይሴአ
ለከ፡እግዚአብሔር፡በእንቲአሁ፤እስመ፡ለነ፡ኢኮነ፡ድልወተ፡[2] ልደትነ፡[2]
ለዐቂቦቱ፡እስመ፡ተረከብነ፡ንሕነሰ፡እንዘ፡ነሐፅና፡ለኀጢአትነ ። ወእ
ንዘ፡ይበኪ፡ኤርምያስ፡ለሕዝብ፡አውፅእዎ፡እንዘ፡ያቴክልዎ፡ወነድ
እዎ፡[3] ምስለ፡ሕዝብ፡እስከ፡ባቢሎን ። ወባሮክሰ፡ነሥአ፡ሐመደ፡ወወ
ደየ፡ውስተ፡ርእሱ፡ወነበረ፡ወአስቆቀወ፡ዘንተ፡ሰቆቃወ፡ወይቤ፡በእ
ንተ፡ምንት፡ማሰነት፡ኢየሩሳሌም፡አላ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡ለፍቁር፡ሕ
ዝብ፡ወተውህበት፡በእደ፡ጸላኢሃ፡በእንተ፡ኀጢአትነ፡ወዘሕዝብ፤አላ፡
ከመ፡ኢይዘኀሩ፡ኃጥአን፡ወኢይበሉ፡ክህልነ፡ነሚኦታ፡ለሀገረ፡አም
ላክ፡በኀይልነ፡ኢኮነ፡በጽንዕክሙ፡ዘክህልክምዋ፡አላ፡በኀጢአትነ፡ተ
ውህበት፡ለክሙ፤ወአምላክነ፡ይምሕረነ፡ወያገብአነ፡ውስተ፡ሀገርነ፡

---

[1] deest in A. [2] ድልወት፡ለልደትነ፡ B, ድልወት፡ለተድ
ላነ፡ C. [3] ወነድእዎሙ፡ AB.

ወለከሙሰ፡ሕይወት፡አልቦ፤ ብፁዓን፡እሙንቱ፡አበዊነ፡አብርሃም፡ወ
ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡እስመ፡ወፅኡ፡እምዝ፡ዓለም፡ወኢርእዩ፡ሙስናሃ፡
ለዛቲ፡ሀገር። ወእምድኅረ፡ዘንተ፡ተናገረ፡ወፅአ፡እንዘ፡ይበኪ፡ወይቤ፡
አሐዝን፡በእንቲአኪ፡ኢየሩሳሌም፡ወወፅአ፡እምሀገር፡ወኅደረ፡ው
ስተ፡መቃብር፤ ወይመጽኡ፡መላእክት፡ወይዜንውዎ፡በእንተ፡ኵሉ።

ወአቤሜሌክኒ፡አምጽአ፡በለሰ፡ጊዜ፡ቀትር፡እምኀበ፡ለአከ፡ኤር
ምያስ፡ወረከበ፡ዕፀ፡ጽፍቅተ፡ወነበረ፡ወአጽለለ፡ከመ፡ያዕርፍ፡ንስቲተ፡
ወአስመከ፡ርእሶ፡ዲበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወኖመ፡ስሳ፡ወስድስተ፡ዓመተ፡
ወኢነቅሀ፡እምንዋሙ። ወእምድኅረዝ፡መዋዕል፡ተንሥአ፡ወነቅሀ፡
እምንዋሙ፡ወይቤ፡ዓዲ፡ሶበ፡ኖምኩ፡ንስቲተ፡እስመ፡ዓዲ፡ይከብደኒ፡
ርእስየ፡ወኢጥጋብኩ፡[1] ንዋመ። ወከሠተ፡ዝኰ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወረከበ፡
ዝኰ፡በለሰ፡[2] ሐዲሳነ፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊበነ። ወፈቀደ፡ይኑም፡ዳግመ፡
እስመ፡ይከብዶ፡ርእሱ፡ወኢጥዕየ፡[3] ድቃስ፤[4] ወይቤ፡እፈርህ፡ከመ፡ኢ
ይኑም፡ወኢይጕንዲ፡ከመ፡ኢይሒሰኒ፡አቡየ፡ኤርምያስ፡እስመ፡ጽ
ሂቆ፡ፈነወኒ፡በነግህ፤ ወይእዜኒ፡እትነሣእ፡ወአሐውር፡እስመ፡ሞቀሰ፡
ዋዕይ፡ወአልቦ፡ሶበ፡የኀድግ፡በኵለሄ። ወተንሥአ፡ወነሥአ፡ሙዳየ፡
በለሱ፡ወቦአ፡ውስተ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወኢያእመረ፡ሀገረ፡ወኢቤቶ፡
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወረደ፡ላዕሌሁ።
ወይቤ፡አኮኑ፡ዛቲ፡ይእቲ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፤ ዮጊ፡እጌጊ፡እስመ፡እ
ንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡መጻእኩ፤ ወእመ፡አኮ፡እስመ፡ይከብደኒ፡ርእስየ፡
ወኢጥጊኩ፡[1] ንዋመ፡ወይዘነግዐኒ፡ልብየ፤ ወእፎ፡እዜኑ፡ዘንተ፡ነገረ፡
በኀበ፡ኤርምያስ፡ዘከመ፡ተባዐደተኒ፡[5] ሀገር። ወኀሠሠ፡ኵሎ፡ትእም
ርተ፡ዘሀሎ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ያእምር፡ለእመኑ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ።
ወገብአ፡ካዕበ፡ውስተ፡ሀገር፡ወኀሠሠ፡ለእመቦ፡ዘያአምሮ፡ወኀጥአ።
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወድቀ፡ላዕሌየ፤

---

[1] ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠዐይኩ፡ A. [2] በለሳተ፡ B, per emend. [3] ወኢጠዐየ፡ A. [4] ድቃሰ፡ C. [5] ትትበዐደኒ፡ AC.

ወወፅአ፡ ካዕበ፡ እምሀገር፡ ርሑቀ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ የሐዝን፡ ወእንዘ ፡ ኀበ፡
የሐውር፡ ኢያአምር ። ወአንበረ፡ ዝኩ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወይቤ ፡ እነብር፡
ዝየ፡ እስከ፡ ያአትት፡ እግዚአብሔር ፡ ዘንተ ፡ ሀየተ፡[1] እምላዕሌየ ። ወእ
ምድኅረዝ፡ ነቢሮ፡ ርእየ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ የአቱ፡ እምሐቅል፡ ወይቤሎ፡ አ
ቤሜሌክ፡ ለከ፡ እብለከ፡ አንተ፡ ልሂቅ፡ አይቴ፡[2] ይእቲ፡ ዛቲ፡ ሀገር፡ ወይ
ቤሎ፡ አረጋይ ፡ ኢየሩሳሌም፡ ይእቲ ። ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ አይቴ፡
ሀሎ፡ ኤርምያስ፡ ካህን፡ ወባሮክ፡ ሌዋዊ፡ ወኵሉ፡ ሕዝበዝ፡ ሀገር፡ እስመ፡
አልበ፡ ዘረከብኩ ። ወይቤሎ፡ አረጋይ፡ አኮኑ፡ እምዛቲ፡ ሀገር፡ አንተ ፤ ወ
ይእዜኒመ፡ ትዜከሮ፡[3] ለኤርምያስ፡ ከመ ፡ ትሰአል ፡ በእንቲአሁ ፡ ዘንተ፡
ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ነቢረከ ፤ ኤርምያስሰኬ፡ ውስተ፡ ባቢሎን ፡ ሀሎ ፡ ምስለ፡
ሕዝብ፡ እስመ ፡ ተፄወወ፡ ወተውህበ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለናቡከደነጾር ፡ ን
ጉሠ፡ ፋርስ፡ ወሖረ፡ ህየ፡ ከመ፡ ይትነበይ፡ ሎሙ ። ወአሚሃ፡ ሰምዐ፡ አቤ
ሜሌክ፡ እምኀበ ፡ ውእቱ ፡ አረጋይ ፡ ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ ሶበ ፡ አኮ፡
ብእሲ ፡ ልሂቅ ፡[4] አንተ ፡ እምጸዐልኩከ፡ ወእምሠሐቁ ፡ ላዕሌከ፡ አላ፡ ኢ
ይከውን ፡ ከመ ፡ ያስተሐቅሩ ፡ ሰብአ ፡ ወብእሴ ፡[5] ልሂቀ ፤ ወሶበ ፡ አኮ፡
ዘከመዝ ፡ እምእቤ ፡ ዘንጋዕከ ። ወበአንተሰ ፡ ዘትቤ ፡ ሕዝብ ፡ ተፄወዉ፡
ውስተ ፡ ባቢሎን፡ አስራብ፡ ሰማይ ፡ ጥቀ ፡ ለእመ ፡ ወረደ፡ ዲቤሆሙ ፡[6] ኢ
ኮነ፡ ጊዜሁ፡ ከመ፡ ይሖሩ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወአንተሰ ፡ ትቤ ፡ ተፄወዉ፡
ውስተ፡ ባቢሎን ። ወአንሰ፡ በከመ፡ ፈነወኒ ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ሖርኩ፡
ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በእንተ ፡ ኅዳጥ፡ በለስ፡ ከመ፡ ነሀብ፡ ለድ
ውያን፡ እለ፡ ውስተ፡ ሕዝብ ። ሖርኩ፡ ወበጻሕኩ፡ ህየ፡ ወነሣእኩ ፡ ዘአዘ
ዘኒ፡ ወተመየጥኩ፡ ወእንዘ፡ አሐውር፡ረከብኩ፡ ዕፀ፡ ወነበርኩ ፡ ታሕቴሃ፡
ከመ፡ አጽልል፡ እስመ፡ ጊዜ ፡ ቀትር፡ ውእቱ ፡ ወእምህየ ፡ አስመኩ፡ ው
ስተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወኖምኩ ፡ ወነቂህየ ፡ መሰለኒ ፡ ዘጐንደይኩ ፡ ወከሠ

---

[1] ሕጸተ፡ C per emend.; ሀየንተ፡ A. [2] Legas አይ፡ vel አ
ይኑ ። [3] ትዜከሮ፡ C. [4] ሶበ፡ አኮ፡ እመ፡ ኢኮንከ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡
AB. [5] ብእሴ፡ sine ወ, C. [6] 4 Reg. 7, 2.

ትኩ፡ዘንተ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወረከብኩ፡እንዘ፡ያንጸፈጽፍ፡ሐሊብ፡በ
ከመ፡ነሣእክዎሙ፡ኅሪይየ፡ወንዋ፡ትብል፡አንተሰ፡ተፄወዉ፡ሕዝብ፡
ውስተ፡ባቢሎን፤ወንዋ፡ርኢ፡ከመ፡ኢጸምሀየየ፡በለሱኒ። ወከሠተ፡
ሎቱ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወአርአዮ፤ወነጸረ፡አረጋይ፡ከመ፡ሐዲስ፡ውእቱ፡
በለስ፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊቡ። ወሶቤሃ፡አንከረ፡ውእቱ፡አረጋይ፡ወይ
ቤሎ፡ለአቤሜሌክ፡ጻድቅ፡አንተ፡ወልድየ፡እስመ፡ኢፈቀደ፡አምላክ፡
ያርኢከ፡ሙስናሃ፡ለሀገር፡ወአምጽአ፡አምላክ፡ኑዛዜ፡ላዕሌከ፡ወአህየ
የከ፡[1] ናሁ፡ዮም፡ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡ከነ፡እምአመ፡ተፄወዉ፡ሕ
ዝብ፡ውስተ፡ባቢሎን። ወእመ፡ትፈቱ፡ታእምር፡ወትጠይቅ፡ወልድየ፡
ነጽር፡ወርኢ፡ውስተ፡ገራውህ፡ከመ፡ሠርጸ፡አዝርእቲሃ፡ወለበለስኒ፡
ከመ፡ኢኮነ፡ጊዜሁ፤ወአእመረ፡ከመ፡ኢኮነ፡ዘመኑ፡ለዝ፡ኵሉ። ሶቤሃ፡
አቤሜሌክ፡ይቤ፡በዐቢይ፡ቃል፡እባርከከ፡እግዚኦ፡አምላኪየ፤አም
ላከ፡ሰማይ፡ወምድር፤ዕረፍቶሙ፡ለነፍስ፡ጻድቃን፡በኵሉ፡በሓውርት።
ወይቤሎ፡ለአረጋይ፡አይ፡ውእቱ፡ዝንቱ፡ወርኅ፡ወይቤሎ፡ዐሡሩ፡ወሰ
ኑዩ፡ለወርኅ፡ኔሳን፡ዘውእቱ፡ሚያዝያ። ወእምድኅረ፡ዝንቱ፡ወሀቦ፡አ
ቤሜሌክ፡ለዝንቱ፡አረጋይ፡እምዲበ፡ዝንቱ፡አብላስ፡ወይቤሎ፡አም
ላክ፡ይምራሕከ፡እንተ፡ላዕሉ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም። ወተንሥአ፡አቤሜ
ሌክ፡ወወፅአ፡አፍኣ፡እምሀገር፡ወጸለየ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡ወናሁ፡
መጽአ፡መልአክ፡ወመርሖ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወረከቦ፡ውስተ፡መቃብር፡እ
ንዘ፡ይነብር።

ወሶበ፡ተአምኆ፡ወተባከዩ፡በበይናቲሆሙ፡ወተሳዐሙ፡ወርእየ፡
በለሰ፡ውስተ፡ሙዳዩ፡ወአልዐለ፡አዕይንቲሁ፡ውስተ፡ሰማይ፡ወጸለየ፡
እንዘ፡ይብል፡ዐቢይ፡ውእቱ፡አምላክ፡ዘይሁቦሙ፡ዐስበሙ፡ለጻድቃ
ኒሁ፤ተደለዊ፡ነፍስየ፡ወተፈሥሒ፡እንዘ፡ትነግሪ፡ለበድን፡ዘሥጋ፡ለ
ቤት፡ቅዱስ፡[2] ወላሕኪ፡ይትመየጥ፡ውስተ፡ብርሃን፡ወእምድኅረዝ፡ይ
መጽእ፡ምእመን፡ወያገብአኪ፡ውስተ፡በድንኪ፤ሐውጺ፡ውስተ፡

---

[1] ወአሕየወከ፡ C. [2] hic locus corruptus esse videtur.

ዘዚአኪ፡ድንግልና፡ሃይማኖት፡ወእመኒ፡ተሐይዊ፤ሐውጺ፡[1] ውስተዝ፡
በለስ፡ነዋ፡ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡እምአመ፡ተቀሥሙ፡ወኢማሰኑ፡ወ
ኢጼኡ፡አላ፡ሐሊበሙ፡ያንጸፈጽፉ፡እስከ፡ይእዜ፤ከመዝ፡ይትገበር፡
ዲቤኪ፡ሥጋየ፡እስመ፡[2] ዐቀብኪ፡ትእዛዘኪ፡[3] እምኀበ፡መልአክ፡[4] ጽ
ድቅ፤[4] ዘዐቀበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ውእቱ፡ካዕበ፡የዐቅበኪ፡በኀይለ፡ዚአሁ።
ወከመዝ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡አውሥአ፡አቤሜሌክ፡ወይቤሎ፡ተንሥእ፡ካ
ዕበ፡ንጸሊ፡ከመ፡ያርእየነ፡እግዚእ፡ቃላተ፡ዘንጽሕፍ፡ለኤርምያስ፡ው
ስተ፡ባቢሎን፡ክድንተ፡ዘከደነኒ፡[5] ዲቤየ። ወጸለየ፡ባሮክ፡ወይቤ፡ኀይ
ልየ፡አምላክ፡እግዚእ፡ውእቱ፡ወብርሃን፡ዘይወፅእ፡እምአፉሁ፡አበ
ድር፡አስተበቍዐከ፡ወእገኒ፡ለኂሩትከ፤ዐቢይ፡ስምከ፡ወአልቦ፡ዘይክል፡
አእምሮቶ፤አፅምእ፡ጸሎተ፡ገብርከ፡ከመ፡እሙረ፡ይኩን፡[6] በልብየ፡ፈ
ቃደከ፡ለገቢር፡ወእፊኑ፡ለካህን፡ዚአከ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ባቢሎን።
ወእንዘ፡ዘንተ፡ይጼሊ፡መጽአ፡መልአክ፡ወይቤሎ፡ባሮክ፡መካሬ፡ብር
ሃን፡ኢተኀሊ፡ከመ፡ትፈኑ፡አንተ፡ኀበ፡ኤርምያስ፤ጌሰመ፡በሰዐተ፡ብር
ሃን፡ይመጽእ፡ኀቤከ፡ንስር፡ወአንተ፡ለሊከ፡ሐውጽ፡በእንተ፡ኤርም
ያስ፡ወጸሐፍ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ወበሎሙ፡ከመዝ፡ለውሉደ፡እስራ
ኤል፡ዘይከውን፡እንግዳ፡በውስቴትክሙ፡ይትፈለጥ፡[7] አንተ፡ባሕቲቱ፡
እስከ፡ዐሠር፡ወሐሙስ፡ዕለት፡ወእምድኅረዝ፡አበውአክሙ፡ውስተ፡
ሀገር፡ይቤ፡እግዚእ፤ዘኢተፈልጠ፡በዐሠር፡ወሐሙስ፡እምባቢሎን፡
ይባእ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ሀገር፡ወይዝልፎሙ፡ለሰብአ፡ባቢሎን፡ይቤ፡
እግዚእ። ወዘንተ፡ብሂሎ፡መልአክ፡ኀለፈ፡እምኀበ፡ባሮክ፡ወባሮክ፡
ፈነዎ፡እስከ፡መርሕብ፡ወአምጽአ፡ክርታሰ፡ወማየ፡ሕመት፡ወጸሐፈ፡
እንዘ፡ይብል፡. . . .[8] ። ወተንሥአ፡ባሮክ፡ወወፅአ፡ጽሒፎ፡ከመዝ፡

---

[1] ወሐውጺ፡ AC. [2] Addunt አልብኪ፡ኀጢአት፡ወ BC. [3] ዘተአዘዝኪ፡ C. [4] መልአክ፡ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ጻድቅ፡ A. [5] Scriptum est ዘከደንከ፡ [6] እኩን፡ AC. [7] Addit እምውስቴትክሙ፡ B. [8] Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

እመቃብር ። ወይቤሎ፡ንስር፡ባሐከ፡[1] ባሮክ፡መጋቤ፡ሃይማኖት፡ወይ
ቤሎ፡ባሮክ፡እስመ፡ኅሩይ፡አንተ፡እምኵሉ፡አዕዋፈ፡ሰማይ፡ትትናገር፤
እምብርሃነ፡አዕይንቲከ፡እሙር፡አንተ፤ወይእዜኒ፡አርእየኒ፡ምንተ፡ትገ
ብር፡በዝየ ። ወይቤሎ፡ንስር፡ተፈኖኩ፡ዝየ፡ከመ፡ኵሉ፡ቃለ፡ዘትፈ
ቅድ፡ትልአከኒ፡ኪያየ ። ወይቤሎ፡ባሮክ፡ትክልኑ፡እላንተ፡ነገረ፡አብ
ጽሖ፡ኀበ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ባቢሎን፤ወይቤሎ፡ንስር፡በእንተዝ፡ተፈ
ነውኩ ። ወነሥአ፡ባሮክ፡መጽሐፈ፡ወ፩ወ፰በለስ፡[2] እምዝኩ፡ሙዳየ፡
በለስ፡ዘአምጽአ፡አቤሜሌክ፡ወአሰረ፡ውስተ፡ክሳዱ፡ለንስር ። ወይ
ቤሎ፡ለከ፡እብል፡ንስር፡ንጉሦሙ፡ለኵሎሙ፡አዕዋፍ፡ሖር፡በሰላም፡
ወበሕይወት፤ዜና፡አምጽእ፡ለነ፤ወኢትትመሰሎ፡ለቋዕ፡ዘፈነዎ፡ኖኅ፡

---

reponenda censebamus: በእንተ፡ባሮክ፡ገብረ፡አምላክ፡ይጽሕፍ፡መጽ
ሐፈ፡ለኤርምያስ፡ውስተ፡ፄዋ፡ባቢሎን፡ፍሥሓ፡ወሐሤት፡እስመ፡አ
ምላክ፡ኢየኀድገነ፡ንፃእ፡ሕዙናኒነ፡በእንተ፡ጽዕለት፡ወሙስና፤በእን
ተዝ፡አስተምሐረ፡እግዚእ፡ዲበ፡አንብዕነ፡ወተዘከረ፡ሥርዐተ፡ዘአቅ
ደመ፡ምስለ፡አበዊነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ ። ወፈነወ፡መል
አከ፡ኅቤየ፡ወነገረኒ፡እላንተ፡ነገረ፡(እ"፡ነ"፡ deest in A) ዘለአኩ፡ኀ
ቤከ፡እላ፡እማንቱ፡ነገር፡ዘገብረ፡እግዚእ፡አምላከ፡እስራኤል፡(addit ዘ
አውፅአነ፡ B, ዘአውፃእከነ፡ C) እምድረ፡ግብጽ፡ዘእሳት፡እስመ፡ኢዐ
ቀብክሙ፡ኵሎ፡ጽድቃቲሁ፡አላ፡አልዐልክሙ፡ልበክሙ፡ወአግዘፍ
ክሙ፡ክሳድክሙ፡ቅድሜሁ፡ወመጠውክሙ፡ውስተ፡እቶን፡ባቢሎን፡
እስመ፡ኢሰማዕክሙ፡ቃልየ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፡እምአፈ፡ኤርምያስ፡
ቍልዔሁ ። ለእለ፡ሰምዑ፡አወፅኦሙ፡እምባቢሎን፡ወኢይከውኑ፡ነ
ግደ፡እምኢየሩሳሌም፡በባቢሎን ። ወእመሰ፡ትፈቱ፡ታእምሮሙ፡(ad-
dit ወታምክሮሙ፡ B) ፍኖቶሙ፡(ፍ"፡ deest C) ፍትኖሙ፡(ፍት"፡ de-
est A) በማየ፡ዮርዳኖስ፡ወዘኢይሰምዕ፡ይትአመር፡(ይ"፡ deest AC) በተ
አምረ፡ዝንቱ፡ትእምርት፡ዘየዐቢ፡ማኅተም ። [1] ባሕከ፡ A. [2] አ
ብላሰ፡ C.

ወአበየ፡ገቢአ፡ዳግመ፡ኀቤሁ፡አላ፡ተመሰላ፡ለርግብ፡ዘሥልሰ፡አግብ
አት፡ቃለ፡ለኖኅ፤ከማሁ፡አንተኒ፡ንሣእ፡ዘንተ፡ቃላተ፡ሠናየ፡ለኤርም
ያስ፡ወለእለ፡ሀለዉ፡ምስሌሁ፡እስራኤል፡ከመ፡ሠናየ፡ይኩንከ፡ወን
ሣእ፡ዘንተ፡ትፍሥሕተ፡ለሕዝብ፡ኅሩያን፡አምላክ። ወእመኒ፡ያዱከ፡
አዕዋፍ፡ኵሉ፡ወኵሎሙ፡ጸላእያኒሃ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ይፈቅዱ፡ይቅት
ሉከ፡ተባደር፡ወእግዚአ፡የሀብከ፡ኀይለ፡ወኢትትመየጥ፡ኢለየማን፡ወ
ኢለፀጋም፡አላ፡ከመ፡ሐጽ፡ዘየሐውር፡ርቱዐ፡ሖር፡በኀይለ፡አምላክ።
ወዘንተ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡ሰረረ፡ንስር፡ምስለ፡መጽሐፍ፡ወሖረ፡ውስተ፡
ባቢሎን፡ወአዕረፈ፡ዲበ፡ዐምድ፡ዘአፍአ፡እምሀገር፡በመካን፡ዘገዳም፡
ወጸንሐ፡ህየ፡እስከ፡የኀልፍ፡ኤርምያስ፡ወባዕዳን፡ሕዝብ። ወኀለፉ፡እ
ንተ፡ህየ፡ከመ፡ይቅብሩ፡ብእሴ፡ዘሞተ፡እስመ፡ሰአሎ፡ኤርምያስ፡ለና
ቡከደነጾር፡እንዘ፡ይብል፡ሀበኒ፡ምድረ፡ኀበ፡እቀብር፡እምሕዝብየ፡ወ
ወሀቦ። ወእንዘ፡የሐውሩ፡ወይበክዩ፡ላዕለ፡ዘሞተ፡በጽሑ፡ቅድመ፡
ዝኩ፡ንስር፡ወጸርኀ፡ንስር፡በዐቢይ፡ቃል፡ወይቤ፡ለከ፡እብለከ፡ኤርም
ያስ፡ኅሩየ፡አምላክ፡ሑር፡ወአስተጋብኦሙ፡ለኵሎሙ፡ሕዝብ፡ወይም
ጽኡ፡ዝየ፡ከመ፡ይስምዑ፡ሠናየ፡ዜና፡ዘአምጻእኩ።[1] ወሰሚዖ፡ዘንተ፡
ሰብሐ፡ለእግዚአብሔር፡ወሶቤሃ፡አስተጋብአ፡ኵሎ፡ሕዝበ፡ወአንስቲያ
ሆሙ፡ወደቂቆሙ፡ወበጽሑ፡ኀበ፡ሀሎ፡ንስር። ወወረደ፡ዝኩ፡ንስር፡
ኀበ፡በድን፡ወኬዶ፡ወሐይወ፡ወዘንተ፡ገብረ፡ከመ፡ይእመኑ፡ወአንከሩ፡
ኵሉ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ዘኮነ። ወይቤሉ፡ዮጊ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡አምላክ፡
ዘአስተርአዮሙ፡ለአበዊነ፡በገዳም፡ምስለ፡ሙሴ፡ወተመስለ፡[2] በአም
ሳለ፡ንስር፡ወአስተርአየ፡ለነ፡ከመ፡እንተ፡ንስር፡ዐቢይ። ወይቤሎ፡ን
ስር፡ለኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ነዓ፡ወስማዕ፡ዘንተ፡መጽሐፈ፡ወአን
ብብ፡ለሕዝብ፡ወአንበበ፡ሎሙ። ወሶበ፡ሰምዑ፡ሕዝብ፡በከዩ፡ኵሎሙ፡
ኅቡረ፡ወወደዩ፡ሐመደ፡ውስተ፡ርእሶሙ፡ወይቤልዎ፡ለኤርምያስ፡አ
ድኅነነ፤ምንተ፡ንግበር፡ከመ፡ንግባእ፡ውስተ፡ሀገርነ። ወተንሥአ፡ኤር

---

[1] B addit እምኀበ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡   [2] ወተመሰለ፡ C.

ምያስ፡ወይቤሎሙ፡ኵሎ፡ዘሰማዕክሙ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ከማሁ፡ግ
በሩ፡ወያገብአክሙ፡ውስተ፡ሀገርክሙ ። ወጸሐፈ፡ኤርምያስ፡መጽሐፈ፡
ለባሮክ፡ከመዝ፡እንዘ፡ይብል፡ወልድየ፡ፍቁር፡ኢትትሀከይ፡ጸሎተ፡እ
ንዘ፡ትገኒ፡ለአምላክ፡በእንቲአነ፡ከመ፡ይምርሐነ፡ውስተ፡ፍኖትነ፡እ
ስከ፡ንወፅእ፡በትእዛዘ፡[1] ዝንቱ፡ንጉሥ፡ኃጥእ ። ወአንተሰ፡ጽድቀ፡ረከ
ብከ፡በቅድመ፡አምላክ፡ዘኢኀደገከ፡ትምጻእ፡ምስሌነ፡ከመ፡ኢትርአይ፡
እኩየ፡ዘይትገበር፡ዲቤሆሙ፡ለሕዝብ፡በባቢሎን ። በከመ፡አብ፡ዘቦ፡
ውሉደ፡[2] አሐደ፡[2] ወውእቱ፡ተውህበ፡ከመ፡ይትኰነን፡ወእለ፡ሀለዉ፡
ኀበ፡አቡሁ፡እለ፡ይናዝዝዎ፡ይከድኑ፡ገጾሙ፡ከመ፡ኢይርአይዎ፡ለአ
ቡሁ፡[3] የኀስር፡በሐዘን፤ከመዝ፡ኪያከ፡ተሣሀለከ፡አምላክ፡ወኢኀደገከ፡
ትምጻእ፡ባቢሎን፡ከመ፡ኢትርአይ፡[4] ምንዳቤ፡ሕዝብ ። እስመ፡እም
አመ፡በጻሕነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ሀገር፡ኢያዕረፍነ፡እስከ፡ዮም፡እምሐዘን፡
ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡ዮም፡እንዘ፡ንኀሥሥ፡ንርከብ፡እምሕዝብ፡ስቁ
ላን፡እምኀበ፡ናቡከደነጸር፡ንጉሥ፡እንዘ፡ይበክዩ፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፡
አምላክ፡ሶር፤[5] ወሶበ፡ሰማዕኩ፡ዘንተ፡ነገረ፡ሐዘንኩ፡ወበከይኩ፡ሶበ፡
ይጼውዑ፡ካልአ፡አምላከ፡ስቁላን፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፤ወካዕበ፡እዜከር፡
አነ፡በዓለ፡ዘገበርነ፡በኢየሩሳሌም፡ዘእንበለ፡ንዔወው፡ወተዘኪርየ፡እገ
ብእ፡ውስተ፡ቤትየ፡እንዘ፡እጼዐር፡ወእበኪ ። ወይእዜኒ፡አስተብቍዑ፡
ለአምላክነ፡በኀበ፡ሀለውክሙ፡አንተ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ሕዝብ፡
ከመ፡ይስምዑ፡ቃልየ፡ወነገረ፡አፉየ፡ከመ፡ይፃኡ፡እምነ፡ፋርስ ። ወይ
እዜኒ፡እብለከ፡ኵሎ፡መዋዕለ፡ዘነበርነ፡ዝየ፡አኀዙነ፡እንዘ፡ይብሉ፡ን
ግሩነ፡ማሕሌተ፡ሐዲሰ፡[6] እመሓልዪሃ፡ለጽዮን፡መሓልየ፡[7] ዘአምላክ
ክሙ፡ወንቤሎሙ፡እፎ፡ነሐሊ፡ለክሙ፡እንዘ፡ሀሎነ፡ውስተ፡ምድረ፡
ነኪር ። ከመዝ፡ጽሒፎ፡ኤርምያስ፡አሰረ፡መጽሐፎ፡ውስተ፡ክሳዱ፡

---

[1] exspectaveris እምትእዛዘ፡ [2] ውሉደ፡ sine አሐደ፡ A, ወልድ፡ ዋሕድ፡ C. [3] ወአቡሆሙ፡ A. [4] ትርአይ፡ B. [5] deest in A; ሶሮት፡ C; in margine B additum est ሳሮት፡ [6] Ps. 137. [7] ማሕልየ፡ C.

ንስር፡ወይቤሎ፡ሑር፡በሰላም፡ወእግዚእ፡የሐውጽ፡ላዕሌከ።[1] ወሖረ፡ንስር፡ወሰረረ፡ወአብጽሐ፡መጽሐፈ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወነሢአ፡ባሮክ፡አንበበ፡መጽሐፈ፡ወበከየ፡ሶበ፡ሰምዐ፡ሕማሞሙ፡ለሕዝብ፡ወምንዳቤሆሙ። ወኤርምያስሰ፡ነሥአ፡ውእተ፡በለሰ፡ወወሀቦሙ፡ለድውያን፡ለእለ፡ውስተ፡ሕዝብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ኢይግበሩ፡ምግባሮሙ፡ለሕዝበ፡ባቢሎን።

ወሶበ፡በጽሐ፡ዕለት፡በዘ፡ያወፅኦሙ፡እምላክ፡ለሕዝብ፡እምባቢሎን፡ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡ተንሥእ፡አንተ፡ወሕዝብከ፡ወንዑ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ወበሎሙ፡ለሕዝብ፡ይፈቅድ፡እግዚእ፡ይክድን፡[2] ምግባረ፡ዘሕዝበ፡ባቢሎን፤ወለተባዕት፡ዘአውሰበ፡አንስተ፡በዲቤክሙ፡ወአንስትኒ፡እለ፡አውሰባ፡እምኔሆሙ፡ንፍትኖሙ፤ወእለ፡ሰምዑከሰ፡አገብአሙ፡[3] ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወለእለሰ፡ኢሰምዑከ፡ኢትኅድጎሙ፡ይባኡ፡ውስቴታ። ወኤርምያስ፡ከመዝ፡አንበበ፡ሎሙ፡ዘንተ፡ኵሎ፡ወአምጽአሙ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ይፍትኖሙ። ወእንዘ፡ይነግሮሙ፡ዘንተ፡ነገረ፡ዘይቤሎ፡እግዚእ፡ናፈቁ፡እለ፡አውሰቡ፡ወኢፈቀዱ፡[4] ከመ፡ይስምዕዎ፡ለኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይቤልዎ፡ኢንኅድግ፡አንስቲያነ፡ለዓለም፡ንነሥአን፡ምስሌነ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወኀለፉ፡እምዮርዳኖስ፡ወበጽሑ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም። ወቆሙ፡ኤርምያስ፡ወባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኵሉ፡ብእሲ፡ዘአውሰበ፡እምባቢሎን፡ኢይበውእ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወይቤሉ፡እለ፡አውሰቡ፡አንስተ፡ለቢጾሙ፡ተንሥኡ፡ንግባእ፡ውስተ፡ባቢሎን፡ወኀለፉ፡ወገብኡ። ወሶበ፡ርእይዎሙ፡ሰብአ፡ባቢሎን፡ወፅኡ፡ከመ፡ኢይትቀበልዎሙ፡[5] ወኢኀደግዎሙ፡ከመ፡ይባኡ፡ውስተ፡ባቢሎን፡እንዘ፡ይብሉ፡አንትሙ፡ቅድመ፡ኪያነ፡

---

[1] ላዕሌነ፡ ABC; alia manu emendatum est ላዕሌከ፡ in BC. [2] ይኅድግ፡ B, item C inter lineas. [3] አግብአሙ፡ A. [4] C addit ወእዘዘሙ፡እንዘ፡ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt. [5] ይቅትልዎሙ፡ B; ወተቀበልዎሙ፡ C, omisso ከመ፡

ጸላእክሙነ፡ ወበኀቡእ፡ ወፃእክሙ፡ እምኀቤነ፡ ወበእንተ፡ ዝንቱ፡ ኢትበውኡ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡ እስመ፡ ተማሐልነ፡ በስመ፡ አምላክነ፡ ከመ፡ ኢያክሙ፡ ወአዋልዲክሙ፡[1] ኢንትዌከፍ፡ እስመ፡ በኀቡእ፡ ኀለፍክሙ፡ እምኀቤነ ። ወሰሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ገብኡ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወሐነጹሎሙ፡ አህጉረ፡ ውስተ፡ አድያሚሃ፡ ለኢየሩሳሌም፡ ወሰመይዋ፡ ለዝኩ፡ ሀገር፡ ሰማርያ፡ ወፈነወ፡ ኀቤሆሙ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ነስሑ፡ ወነዋ፡ ይመጽእ፡ መልአከ፡ ጽድቅ፡ ወያገብአክሙ፡ ውስተ፡ መካንክሙ፡ ዘነዋኅ ።

ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይትፌሥሑ፡ ወይሠውዑ፡ ሰቡዐ፡ ዕለተ፡ በእንተ፡ ሕዝብ ። ወአመ፡ ዐሡር፡ ዕለት፡ እምዝ፡ ተገብረ፡ ዝንቱ፡ አዕረገ፡ ኤርምያስ፡ መሥዋዕተ፡[2] በሕቲቱ ። ወጸለየ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ አንተ፡ መዐዛ፡ ጥዑም፡ ለሰብእ፡ ወብርሃን፡ ዘበአማን፡ ዘታበርህ፡ ሊተ፡ እስከ፡ አነ፡ እበጽሕ፡ ቅድሜከ፤ አስተበቍዐከ፡ በእንተ፡ ሕዝብከ፡ ወእስእለከ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መዐርዒር፡ ዘሱራፌል፡ ወበእንተ፡ መዐዛ፡ ዕጣን፡ ዘኪሩቤል፤ እስእለከ፡ እወ፡ ማሕሌታይ፡ ሚካኤል፡ መልአከ፡ ጽድቅ፡ ውእቱ፡ ዘያርኁ፡[3] አናቅጸ፡ ጽድቅ፡ እስከ፡ ይበውእዎን፤ አስተበቍዐከ፡ እግዚእ፡ ለኵሉ፡ ወእግዚእ፡ ዘኵሎ፡ ይእኀዝ፡ ወኵሎ፡ ፈጠረ፡ ዘያስተርኢ፡ ወዘኢተወልደ፡ ዘኵሎ፡ ፈጸመ፡ ወኵሉ፡ ፍጥረት፡ ኀቡእ፡ ሀሎ፡ ኀቤሁ፡ ዘእንበለ፡ ይትገበሩ፡ በኀቡእ ።[4] ወዘንተ፡ ጸለየ፡ ወፈጺሞ፡ ጸሎቶ፡ ቆመ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወምስሌሁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ ወኮነ፡ ኤርምያስ፡ ከመ፡ አሐዱ፡ ብእሲ፡ ዘወፅአ፡ ነፍሱ፡ እምላዕሌሁ ። ወሶቤሃ፡ ወድቁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ ወዐውየዉ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡ ወይቤሉ፡ ወይ፡ ለነ፡ አቡነ፡ ኤርምያስ፡ ካህነ፡ አምላክ፡ ኀለፈ፡ እምኔነ ። ወሰሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ሕዝብ፡ ሮጹ፡ ኀቤሁ፡ ወረከብዎ፡ ለኤርምያስ፡ ውዱቀ፡ ወምውተ፡ ወበከዩ፡ ወሠጠጡ፡ አልባሲሆሙ፡ ወወደዩ፡ ሐመደ፡

---

[1] ወውሉደክሙ፡ C. [2] deest in AB; expunctum est in C, inter lineas inscriptum in B. [3] Addit ሊተ፡ B, C in margine. [4] ወኀቡእ፡ AC.

ዲበ፡ርእሰሙ፡ወበከዩ፡ብካየ፡መሪረ ። ወእምድኅረ፡አስተዳለዉ፡በዘ፡
ይቀብርዎ፡መጽአ፡ቃል፡ዘይብል፡ኢትግንዝዎ ፤ ሕያው ፡ ውእቱ፡ ወነ
ፍሱ፡ትገብእ፡ዲበ፡ሥጋሁ፡ ዳግመ ። ወሰሚዖሙ፡ ዘንተ፡ ቃለ፡ ኢገነ
ዝዎ፡ አላ፡ነበሩ፡እንዘ፡የዐቅብዎ፡ዐውዶ፡ሠሉሰ፡ መዋዕለ፡ እስከ፡ ትገ
ብእ፡ነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ ። ወከነ፡[1] ቃል፡[1] በማእከለ፡ኵሎሙ፡ወይቤ፡
ሰብሕዎ፡በአሐዱ፡ቃል፡ሰብሕዎ፡ለአምላክ፡ወኵልክሙ፡ሰብሑ፡ ለመ
ሲሕ፡ወልደ፡አምላክ፡ዘያነቅሀክሙ፡ወይኴንነክሙ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡
አምላክ፡ብርሃን፡ለኵሉ፡ዓለም፡ ወማኅቶት፡ ዘኢይጠፍእ፡ ወሕይወት፡
ዘሃይማኖት ። ወይከውን፡እምድኅረዝ፡መዋዕል፡ ሠላስ፡ ምእት፡[2] ወሠ
ላስ፡[3] ሰንበታት፡ዘመዋዕል፡ለምጽአቱ፡ውስተ፡ ምድር፡ ዕፀ፡ ሕይወት፡
ዘሀሎ፡ውስተ፡ገነት፡ወኢተተክለ፡ይሬስዮሙ፡ ለኵሉ፡ ዕፅ፡ ዘያወፅእ፡
ፍሬ፡ወይቡሳነ፡ከመ፡ ይምጽኡ፡ ኅቤሁ፡ ወይሬስዮሙ፡ከመ፡ ይግበሩ፡
ፍሬ፡ወይሥረጹ፡ወፍሬሆሙ፡ይነብር፡ምስለ፡ መላእክት ። ወበእንተ፡
ተክለ፡[4] ዕፀው፡ከመ፡ይለምልሙ፡ወያንጉ፡[5] ነሀብ፡ጸባሕተ፡ለኢዮር፡[6]
ከመ፡ ኢይይበስ፡ ሥረዊሆሙ፡ ከመ፡ ተክል፡ ዘኢአኀዘ፡ ሥርዉ፡[7] ም
ድረ ።[7] ወዘሕብረ፡ቀይሕ፡ያጸዐዱ፡ከመ፡ፀምር፤ ወማይ፡ ዘጥዑም፡ መ
ሪረ፡ ይከውን፤ ወመሪር፡ጥዑመ፡ይከውን፡በዐቢይ፡ሐሤት ፤ ወትፍሥሕ
ታተ፡ አምላክ፡ለደሰያት፡ከመ፡ይፍረዩ፡ ፍሬ፡ በነገረ፡ አፉሁ፡ ወልደ፡[8]
ዚአሁ ።[8] ወውእቱ፡ለሊሁ፡ይበውእ፡ውስተ፡ዓለም፡ወየኅሪ፡ሎቱ፡ ሐ
ዋርያተ፡ዐሠርተ፡ወክልኤተ፡ከመ፡ይትረአይ፡[9] ሎሙ፡ ዘአነ፡ርኢኩ፡
ስርግወ፡ዘይትፌኖ፡እምኀበ፡አቡሁ፡ዘይመጽእ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ወው
ስተ፡ደብረ፡ዘይት፡ ይከይድ፡ወያጸግብ፡ነፍሰ፡ ርኅብተ ። ወከመዝ፡ ነ
ገረ፡ኤርምያስ፡በእንተ፡ወልደ፡አምላክ፡ከመ፡ይመጽእ፡ውስተ፡ዓለም ።

---

[1] ወአውሥአ፡ቃሎ፡ C. [2] Emendandum videtur ፻. [3] ወ፴ A; ወ፴ወ፫ C. [4] ዝንቱ፡ A. [5] ወያኑኅ፡ A, ወይኑኅ፡ C. [6] deest A, ለአየር፡ C. [7] ሥርወ፡ምድር፡ A. [8] deest in A; ለወልደ፡ዚአሁ፡ C. [9] ይትአመር፡ C.

ወሶበ፡ሰምዑ፡ዘንተ፡ሕዝብ፡ተምዑ፡በእንተ፡ዝንቱ፡ወይቤሉ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡ነገራት፡ዘኢሳይያስ፡ወልደ፡አሞጽ፡ዘይብል፡ርኢኩ፡አምላከ፡ወልደ፡አምላክ፤[1] ይእዜኒ፡ተንሥኡ፡ንግበር፡ዲቤሁ፡በከመ፡ገበርነ፡ዲበ፡ኢሳይያስ፡ወይቤሉ፡መንፈቆሙ፡አልቦ፤ዳእሙ፡በእብን፡ንወግሮ።[2] ወጸርኅ፡ሎሙ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡በዛቲ፡ሞት፡ኢትቅትልዎ። ወሐዘኑ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ኤርምያስ፡ወዓዲ፡ኢኀደግዎ፡ይዜንዎሙ፡ኀቡኣተ፡ዘርእየ። ወይቤሎሙ፡ኤርምያስ፡አርምሙ፡ኢትብክዩ፡እስመ፡ኢይክሉ፡ቀቲሎትየ፡እስከ፡እዜንወክሙ፡ኵሎ፡ዘርኢኩ፤ወይእዜኒ፡አምጽኡ፡ሊተ፡አሐተ፡እብነ፡ወአምጽኡ፡ሎቱ፡እብነ፡አሐተ። ወአቀማ፡ወይቤ፡ብርሃን፡ዘለዓለም፡ረሲዛተ፡እብነ፡ከመ፡ርእየተ፡ሰብእ፡ትኩን፤ወሶቤሃ፡ኮነ፡እብን፡በርእየተ፡ኤርምያስ፡ዘይመስሎ። ወአኀዙ፡ይውግርዎ፡ለእብን፡እንዘ፡ይመስሎሙ፡ኤርምያስሃ። ወኤርምያስ፡ዜነዎሙ፡ለባሮክ፡ወለአቤሜሌክ፡ኵሎ፡ዘርእየ፡ኀቡኣተ፡ወእምድኅረዝ፡ፈጺሞ፡ነጊሮቶሙ፡ሖረ፡ወቆመ፡ማእከለ፡ሕዝብ፡ፈቂዶ፡ከመ፡ይፈጽም፡ምግባ። ወሶቤሃ፡ጸርኀ፡ሎሙ፡ዝኩ፡እብን፡ወይቤ፡አአብዳን፡ደቂቀ፡እስራኤል፡በእንተ፡ምንት፡ትዌግሩኒ፡እንዘ፡ታመስሉኒ፡[3] ኤርምያስሃ፡ወኤርምያስ፡ነዋ፡ማእከሌክሙ፡ይቀውም። ወሶበ፡ርእይዎ፡ሮጹ፡ምስለ፡ብዙኅ፡እብን፡ወፈጸሙ፡[4] ዐልዎ፡[4] ወቀበርዎ፡ወነሥኡ፡ውእተ፡እብነ፡ወአንበሩ፡ውስተ፡መቃብሪሁ፡ወረሰይዎ፡ከመ፡እንተ፡ማዕጸ፡ወጸሐፉ፡ውስቴቱ፡እንዘ፡ይብሉ፡ነዋ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡ረድኤ፡ለኤርምያስ።

---

[1] Vid. Ascens. Jes. [2] ንውግሮ፡ C; ንዌግሮ፡ A. [3] ታሜስሉኒ፡ C. [4] ወፈጸመ፡ዐልዎ፡ A, ወፈጸመ፡(ዓለም፡ inter lineas) ቃሎሂ፡በህየ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፫ ለጳጕሜን ፡) ተዝከረ ፡ሞቱ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ። ወዝንቱሰ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወልደ ፡ ቃይናን ፡ ወልደ ፡ ወልዱ ፡ ለሴም ። ወሶበ ፡ ኮኖ ፡ ፲ወ፰ ዓመት ፡ እምአመ ፡ ተወልደ ፡ አዘዘ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለኖኅ ፡ ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ ለሴም ፡ ወልዱ ፡ ምስለ ፡ ሥጋ ፡ አቡነ ፡ አዳም ፡ ወያንብሮ ፡ በማእከለ ፡ ምድር ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ቀራንዮ ፡ ወአመሮ ፡ ከመ ፡ ይመጽእ ፡ መድኅነ ፡ ዓለም ፡ ወይሠዋዕ ፡ ውስቴቱ ፡ ወይትቤዘዎ ፡ ለአዳም ፡ በደሙ ። ወነሥአ ፡ ሴም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ እምቤተ ፡ አቡሁ ፡ በኅቡእ ፡ ወበጽሑ ፡ ህየ ፡ እንዘ ፡ ይመርሖሙ ፡ መልአከ ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠይመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ካህነ ፡ ወነሥአ ፡ ፲ወ፪ አእባነ ፡ ወአዕረገ ፡ ዲቤሆሙ ፡ መሥዋዕተ ፡ በኅብስት ፡ ወወይን ፡ ዘወረደ ፡ሎቱ ፡ እምሰማይ ፡ እንዘ ፡ ያርኢ ፡ ምስጢረ ፡ ሕግ ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ ፡ ያመጽኡ ፡ ሎቱ ፡ መላእክት ፤ ወከነ ፡ ልብሱ ፡ አንዳ ፡ ወቅናቱ ፡ ዘማእስ ፤ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይትለአክ ፡ ቅድመ ፡ ሥጋ ፡ አቡነ ፡ አዳም ። ወአመ ፡ ተመይጠ ፡ አብርሃም ፡ እምጸብእ ፡ መዊአ ፡ ነገሥተ ፡ አቅረበ ፡ ሎቱ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወውእቱኒ ፡ ወሀቦ ፡ ዓሥራተ ፡ እምኵሉ ፡ ንዋዩ ፤ ወተሰምየ ፡ ካህነ ፡ ወንጉሠ ፡ ሳሌም ።

ሰላም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ አምሳሉ ፡ ወሱታፉ ፡
ለዘመጽአ ፡ ቃል ፡ በደመና ፡ ድንግል ፡ ዐጽፉ ፡
ጠቢባን ፡ ግብሮ ፡ በከመ ፡ ጸሐፉ ፡
ለሥጋ ፡ አዳም ፡ ኀበ ፡ ተሐንጸ ፡ ምዕራፉ ፡
ዝንቱ ፡ ካህን ፡ ይነብር ፡ ለዝሉፉ ።

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፴ ለሚያዝያ፡) ኮነ፡[1] ቅዱስ፡ ማርቆስ፡ ወንጌላዊ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘሀገረ፡ እስክንድርያ ። ወዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ ስሙ፡ ለአቡሁ፡ አርስጦ፡ ጳውሎስ፡ እምብሔረ፡ ፳ አህጉር፡ ወስማ፡ ለእሙ፡ ማርያም፡ ወይእቲ፡ ዝክርት፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት ። ወኮነ፡ ስሙ፡ ለዝንቱ፡ ሐዋርያ፡ ቀዳሚ፡ ዮሐንስ፡ በከመ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት፡ እስመ፡ ሐዋርያት፡ ኮኑ፡ ይጼልዩ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ማርያም፡ እሙ፡ ለዮሐንስ፡ ዘተሰምየ፡ ማርቆስ፡ ሐዋርያ ። ወዛቲ፡ ብእሲት፡ ኮነት፡ ባዕልት፡ ወመሀረቶ፡ ለወልዳ፡ ማርቆስ፡ በልሳነ፡ ዮናናውያን፡ ወበልሳነ፡ አፍርንጅ፡ ወበልሳነ፡ ዕብራይስጥ ። ወሶበ፡ ልህቀ፡ ነሥኦ፡ በርናባስ፡ ምስሌሁ፡ ውስተ፡ ስብከት፡ ሶበ፡ ሖረ፡ ምስለ፡ ጳውሎስ ፤ ወሶበ፡ ርእየ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕሌሆሙ፡ ምንዳቤ፡ ወመቅሠፍት፡ ወኀሰር፡ ኀደጎሙ፡ በሀገረ፡ ጵንፍልያ፡ ወገብአ፡ በሀገረ፡ ኢየሩሳሌም ። ወሶበ፡ ተመይጡ፡ ሐዋርያት፡ ኀበ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወተናገሩ፡ በተመይጦሙ፡ ለአሕዛብ፡ ውስተ፡ አሚነ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወዘከመ፡ ገብረ፡ እግዚአብሔር፡ በእደዊሆሙ፡ ተአምራተ፡ ወመንክራተ፡ ሐዘነ፡ ወነስሐ፡ በእንተ፡ ዘሖረ፡ እምኔሆሙ ። ወእምዝ፡ ኀሠሠ፡ ከመ፡ ይሑር፡ ምስሌሆሙ፡ ወኢፈቀደ፡ ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ከመ፡ ይንሥኦ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ኀደጎሙ ፤ አላ፡ ነሥኦ፡[2] በርናባስ፡[2] ምስሌሁ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ዘመዱ ። ወእምድኅረ፡ ዕረፍቱ፡ ለበርናባስ፡ ሖረ፡ ኀበ፡ ጴጥሮስ፡ ሀገረ፡ ....[3] ወኮነ፡ ሎቱ፡ ረድአ፡ ወበህየ፡ ጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ ዘተርጐመ፡ ሎቱ፡ ጴጥሮስ፡ ዘሰበከ፡ ቦቱ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ ሮሜ ። ወእምድኅረዝ፡ ሖረ፡ በትእዛዘ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወበትእዛዞሙ፡ ለሐዋርያት፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወሰበከ፡ ውስቴታ፡ በስብከተ፡ ወንጌል፡ ቅዱስ ። ወዓዲ፡ ሰ

---

[1] sc. ስምዐ፡ [2] scriptum est ነሥአ፡ በርናበስሃ፡ sed vid. Act. 15, 36—39. [3] nomen proprium deest; sine dubio ሮሜ፡

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍሪቅያ፡ወበርቃ፡ወ፭አህጉር ። ወሶበ፡በአ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወተበትከ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ፤ወ
ኮነ፡ኀበ፡አንቀጸ፡ሀገር፡፩ብእሲ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣእኒሁ፡ከመ፡
ይስፊ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይሰፊ፡በመስፌ፡ተሠጥቀ፡አጻብዒሁ፡
ወውሕዘ፡ደም፡እምኔሁ ። ወይቤ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ኢስታዎስ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡፩እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦኑ፡ታአምሮ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡አልቦ፡አላ፡ንሰምዒ፡ስሞ፡ባሕቲቶ፡ወኢና
አምሮ ። ወአኀዘ፡ይንግሮ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ፡እግዚ
አብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከመ፡ከነ፡ተዐድዎቱ፡ለአቡነ፡አዳም፡ወ
ምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከመ፡አሰፈዎ፡እግዚአብሔር፡ለሙሴ፡ወ
አውፅኦሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከመ፡
ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኀበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብኦሙ፡][1]ኀበ፡
ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወዘከመ፡ተሰብአ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከመ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ፡ወ
ረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ጽቡር፡ወገብረ፡ዲበ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋይ፡ወ
ተፈወሰ፡ሶቤሃ፤ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋይ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማር
ቆስ፡ኀበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዶ፡ወዘመዶ፡ወገሠጸሙ፡ለኵ
ሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ፡ወአጥመቆሙ፡ጥምቀተ፡ክርስ
ትና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኁ፡መሃይ
ምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰ
ምዑ፡ሰብአ፡ሀገር፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወተጋብኡ፡ወፈቀዱ፡
ከመ፡ይቅትልዎ ። ወሤሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡
ወለደቂቁ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወፅአ፡ኀበ፡ሀገረ፡በርቃ፡ወኀበ፡
፭አህጉር፡ወሰበከ፡ውስቴቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ርት
ዕት፡ወነበረ፡ኀቤሆሙ፡፪ዓመተ፡ወሤመ፡ሎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶሳተ፡ወቀ
ሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ፡ተመይጠ፡ኀበ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡

---

[1] deest in Ms.

ወረከበሙ፡ለመሃይምናን፡በዘተወሰኩ፡ወሐነጹ፡ሎሙ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ዘዕውቅት፡ውስተ፡መከነ፡ዐጸደ፡አልህምት፡ኀበ፡ጽንፈ፡ባሕር። ወኮኑ፡ከሓድያን፡የኀሥሥዎ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡በኵሉ፡ጻማ፡ከመ፡ይቅትልዎ፡ወኮነ፡ውእቱ፡በኵሉ፡ጊዜ፡ይሔውጾ፡ለ፳አህጉር፡ወይትመየጥ፡ወይበውእ፡ውስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡በኅቡእ። ወበአሐቲ፡ዕለት፡ተመይጠ፡እም፳አህጉር፡ወቦአ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡በበዓለ፡ዕለተ፡ትንሣኤ፡አመ፡፳ወ፱ለወርኀ፡መጋቢት፡ወኵሎሙ፡አሕዛብ፡የዐውድዎ። ወቦኡ፡ከሓድያን፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወረሰዩ፡አሕባለ፡ውስተ፡ክሳዱ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወሰሐብዎ፡ውስተ፡ኵሉ፡ሀገር፡ወእሙንቱ፡እንዘ፡ይብሉ፡ዓዲ፡ንስሐቦ፡ለዳቤላ፡ውስተ፡ዐጸደ፡ላህም፡ወመልአ፡ደሙ፡ለቅዱስ፡ውስተ፡ኵሉ፡ፍኖተ፡ሀገር፡ወዐውዳ፡ወአጽናፊሃ። ወሶበ፡ኮነ፡ሌሊተ፡አስተርአዮ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡በአርአያ፡ዘኮነ፡ቦቱ፡ምስለ፡ሐዋርያት፡ወወሀበ፡ሰላመ፡ወአጽንዖ፡ወተከየዶ፡ወይቤሎ፡ናሁ፡አንተ፡ኮንከ፡ዕሩየ፡ምስለ፡ሐዋርያት፡አንኂከ፡ወተፈሥሐት፡ነፍሱ፡ወተሐሥየት። ወበሳኒታ፡ካዕበ፡ረሰዩ፡አሕባለ፡ውስተ፡ክሳዱ፡[ወሰሐብዎ፡][1] ውስተ፡ኵላ፡ሀገር፤በተፍጻሜተ፡መዓልት፡መጠወ፡ነፍሶ። ወከሓድያንሰ፡አንደዱ፡እሳተ፡ዐቢየ፡ወወገሩ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡ውስቴቱ፡ወበሥምረቱ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ኮነ፡ጽልመት፡ወነፋስ፡ቈሪር፡ፀሓይኒ፡ሰወረ፡ብርሃኖ፡ወኮነ፡መብረቅ፡ወነጐድጓድ፡ወዝናም፡ወአስሐትያ፡እስከ፡ጐዩ፡ከሓድያን። ወመጽኡ፡ሰብእ፡መሃይምናን፡ወነሥኡ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡እንዘ፡ጥዑይ፡ውእቱ፡ወኢበጽሐ፡ወኢምንትኒ፡እሙስና፡ወገነዝዎ፡በሠናይ፡አልባስ፡ወአንበርዎ፡ውስተ፡መከን፡ኅቡእ።

ሰላም፡ለማርቆስ፡ለማርያም፡እጓላ፡
ዘሰሐብዎ፡በአሕባል፡ውስተ፡ዐጸደ፡ስምዕ፡ከመ፡ዳቤላ፡

[1] deest in Ms.

አመ፡[1] አውዕዮቶ፡ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡በነበልባላ፡
ለዝናም፡[3] ወአስሐትያ፡ያጠፍኦ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ለሥጋሁ፡ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡ እስክንድርያ፡ወውእቱ፡ እምኍልቆሙ፡ ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ ፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ኮኑ፡ አበዊሁ፡ አረማውያነ፡ወከሓድያነ ። ወውእቱ፡ተምህረ፡ትምህርተ፡ ብዙኃተ፡ እስመ፡አቡሁ፡ ኮነ፡ እምዘመድ፡ ክቡር፡ ወኀለየ፡ ሎቱ፡ እምንእሱ፡ ወመሀሮ፡ኵሎ፡ ጥበበ፡ወትምህርተ፡እስከ፡ ኮነ፡ መምህረ፡ ለጠቢባን፡ አረማውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ ብእሲት፡ አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ኀለፈት፡ቅድሜሁ፡ ወምስሌሃ፡፩ ጥራዝ፡ እመጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ተሣየጥ፡እምኔየ፡ ወነሥአ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቴታ፡ቃለ፡ነኪረ፡ ወአእመሮ፡መድምመ፡ወይቤላ፡በሚመጠን፡ ትሠይጣ፡ ወትቤሎ፡ በ፩ ድርሀመ፡ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረክቢ፡ ዘተርፈ፡ እምዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ወአምጽኢ፡ ሊተ ። ወሖረት፡ ወአምጽአት፡ ሎቱ፡ ፫ ጥራዛተ፡ካልኣተ፡ወወሀባ፡፬ ድርሀመ፡ ወርቅ ። ወሶበ፡ አንበቦሙ፡ ረከበ፡ለመጽሐፍ፡ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወኅሥሢ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡ ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡ እሎንተ፡ በውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወለእመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ኅሥሥ፡እምኀበ፡ሰብአ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ኀሠሥክዎ፡እምኔሆሙ፡ ይሁቡኒሁ፡ኪያሁ፡ ወትቤሎ፡ እወ፡ ወሖረ፡ ወኀሠሠ፡ መጽሐፈ፡ ጳውሎስ፡ኀበ፡፩ እምካህናት፡ወወሀቦ፡ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ወአጽንዖ፡በልቡ፡

---

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀደ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

ወኮነ፡ያነብባ፡ገሃደ፡ዘእንበለ፡መጽሐፍ፡ወአምነ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት ። ወእምዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡ድሜጥሮስ፡ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ወሰአሎ፡ከመ፡ያጥምቆ፡ጥምቀተ፡ክርስትና፡ወመሀሮ፡ኵሎ፡
ዘፈቀደ፡ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ፍጹመ፡በአእምሮ፡ሕገ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡አባ፡ድሜጥሮስ፡መምህረ፡በውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡አባ፡ያሮክላ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ረሰዮ፡ለዝንቱ፡አባ፡ሀየንቴሁ፡
በውስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ከመ፡ይግበር፡ፍትሐ፡ማእከለ፡መሃይም
ናን፡ወአብሖ፡ኵሎ፡ግብረ፡ጵጵስና፡ከመ፡ይመግብ ። ወሶበ፡አዕረፈ፡
አባ፡ያሮክላ፡ተሰናአዉ፡ኵሎሙ፡አሕዛብ፡ወሜምዎ፡ለዝንቱ፡አብ፡
ቅዱስ፡አባ፡ዲዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ላዕለ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወዐ
ቀበ፡መርዔቶ፡በሠናይ፡ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ምንዳቤ፡ዐቢይ፡ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ሢመቱ፡እስመ፡ውእቱ፡ተሠይመ፡በመዋዕለ፡መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ወኮነ፡ያፈቅሮሙ፡ፊልጶስ፡ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ተንሥአ፡
ላዕሌሁ፡ዳኬዎስ፡ወተጻብአ፡ወሞአ፡ወቀተሎ፡ለፊልጶስ፡ወነግሠ፡ሀየ
ንቴሁ፡ወአመንደቦሙ፡ለመሃይምናን፡ምንዳቤ፡ዐቢየ፡ወቀተሎሙ፡
ለሰማዕታት፡ብዙኃን፡እምነ፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ወኤጲስ፡ቆጶሳት፡ወካል
ኣን፡እምእመናን ። ወጐዩ፡እምኔሁ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡በእንተ፡ድንጋጼ፡
ወፍርሀት፡ወቦኡ፡ውስተ፡ገዳማት፡ወሞቱ፡ብዙኃን፡እምኔሆሙ፡በሀየ ።
ወአኀዝዎ፡ሐራሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ጠፍአ፡ው
እቱ፡ከሓዲ፡ወነግሠ፡ሀየንቴሁ፡ግርላዎስ፡ወሀድአ፡ምንዳቤ፡እምው
ሉደ፡ጥምቀት፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ንጉሥ ። ወሶበ፡ሞተ፡ወነግሠ፡
ሀየንቴሁ፡ዋላርዮስ፡አንሥአ፡ከዕበ፡ምንዳቤ፡ላዕለ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡
ወአኀዝዎ፡መኳንንቲሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ወሞቅሕዎ፡ወኰነንዎ፡
ኵነኔ፡ዐቢየ፡ዕጹብ፡ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ኀሠሡ፡እምኔሁ፡ከመ፡ይስ
ግድ፡ለጣዖት፡ወአውሥአሙ፡ወይቤሎሙ፡ንሕነሰ፡ኢንሰግድ፡ለጣ
ዖታት፡ርኩሳን፡ዘእንበለ፡ለእግዚአብሔር፡አብ፡ወወልዱ፡ኢየሱስ፡ክ

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

አመ፡[1] አውዕዮቶ፡ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡በነበልባላ፡
ለዝናም፡[3] ወአስሐትያ፡ያጠፍአ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ለሥጋሁ፡ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡ እስክንድርያ፡ወውእቱ፡ እምኍልቆሙ፡ ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ ፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ኮኑ፡አበዊሁ፡ አረማውያነ፡ወከሓድያነ ። ወውእቱ፡ተምሀረ፡ትምህርተ፡ ብዙኃተ፡ እስመ፡አቡሁ፡ ኮነ፡እምዘመድ፡ ክቡር፡ ወኀለየ፡ ሎቱ፡ እምንእሱ፡ ወመሀሮ፡ኵሎ፡ ጥበበ፡ወትምህርተ፡እስከ፡ ኮነ፡ መምሀረ፡ ለጠቢባን፡ አረማውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ ብእሲት፡ አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ ኀለፈት፡ቅድሜሁ፡ ወምስሌሃ፡፩ ጥራዝ፡ እመጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ ተሣየጥ፡እምኔየ፡ ወነሥአ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቴታ፡ቃለ፡ነኪረ፡ ወአእመሮ፡መድምመ፡ወይቤላ፡ በሚመጠን፡ ትሠይጣ፡ ወትቤሎ ፡ በ፩ ድርሀመ፡ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረክቢ፡ ዘተርፈ፡ እምዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ወአምጽኢ፡ ሊተ ። ወሖረት፡ወአምጽአት፡ ሎቱ፡ ፫ ጥራዛተ፡ካልኣተ፡ወወሀባ፡፬ ድርሀመ፡ ወርቅ ። ወሶበ፡ አንበቦሙ፡ ረከቦ፡ለመጽሐፍ፡ ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወኅሥሢ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡ ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡ እሎንተ፡ በውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወለእመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ኅሥሥ፡እምኀበ፡ ሰብአ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ነሥሥከዎ፡እምኔሆሙ፡ ይሁቡኒሁ፡ ኪያሁ፡ ወትቤሎ፡ እወ፡ ወሖረ፡ ወኀሠሠ፡ መጽሐፈ፡ ጳውሎስ፡ኀበ፡፩ እምካህናት፡ወወሀቦ፡ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ወአጽንዖ፡በልቡ፡

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀደ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

ወኮነ፡ ያነብባ፡ ገሃደ፡ ዘእንበለ፡ መጽሐፍ፡ ወአምነ፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት ። ወእምዝ፡ ሖረ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ ድሜጥሮስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ወሰአሎ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ክርስትና፡ ወመሀሮ፡ ኵሎ፡
ዘፈቀደ፡ ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ ፍጹመ፡ በአእምሮ፡ ሕገ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡ አባ፡ ድሜጥሮስ፡ መምህረ፡ በውሉደ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡ አባ፡ ያሮክላ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ረሰዮ፡ ለዝንቱ፡ አባ፡ ሀየንቴሁ፡
በውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ከመ፡ ይግበር፡ ፍትሐ፡ ማእከለ፡ መሃይም
ናን፡ ወአብሖ፡ ኵሎ፡ ግብረ፡ ጽጽስና፡ ከመ፡ ይመግብ ። ወሶበ፡ አዕረፈ፡
አባ፡ ያሮክላ፡ ተሰናአዉ፡ ኵሎሙ፡ አሕዛብ፡ ወሤምዎ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ ዲዮናስዮስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ላዕለ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወፀ
ቀበ፡ መርዔቶ፡ በሠናይ፡ ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ ምንዳቤ፡ ዐቢይ፡ ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ ሢመቱ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ተሠይመ፡ በመዋዕለ፡ መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ ወኮነ፡ ያፈቅሮሙ፡ ፊልጶስ፡ ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ ተንሥአ፡
ላዕሌሁ፡ ዳኬዎስ፡ ወተጻብአ፡ ወሞአ፡ ወቀተሎ፡ ለፊልጶስ፡ ወነግሠ፡ ሀየ
ንቴሁ፡ ወአመንደቦሙ፡ ለመሃይምናን፡ ምንዳቤ፡ ዐቢየ፡ ወቀተሎሙ፡
ለሰማዕታት፡ ብዙኃን፡ እምነ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡ ወኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ ወካል
ኣን፡ እምእመናን ። ወጐዩ፡ እምኔሁ፡ ብዙኃን፡ ሰብእ፡ በእንተ፡ ድንጋጼ፡
ወፍርሀት፡ ወቦኡ፡ ውስተ፡ ገዳማት፡ ወሞቱ፡ ብዙኃን፡ እምኔሆሙ፡ በህየ ።
ወአኀዝዎ፡ ሐራሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ ጠፍአ፡ ው
እቱ፡ ከሓዲ፡ ወነግሠ፡ ሀየንቴሁ፡ ግርላዎስ፡ ወሀድአ፡ ምንዳቤ፡ እምው
ሉደ፡ ጥምቀት፡ በመዋዕሊሁ፡ ለዝንቱ፡ ንጉሥ ። ወሶበ፡ ሞተ፡ ወነግሠ፡
ሀየንቴሁ፡ ዋላርዮስ፡ አንሥአ፡ ካዕበ፡ ምንዳቤ፡ ላዕለ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወአኀዝዎ፡ መኳንንቲሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ወሞቅሕዎ፡ ወኰነንዎ፡
ኵነኔ፡ ዐቢየ፡ ዕጹበ፡ ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ ኀሠሡ፡ እምኔሁ፡ ከመ፡ ይስ
ግድ፡ ለጣዖት፡ ወአውሥአሙ፡ ወይቤሎሙ፡ ንሕነሰ፡ ኢንሰግድ፡ ለጣ
ዖታት፡ ርኩሳን፡ ዘእንበለ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ወወልዱ፡ ኢየሱስ፡ ክ

---

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

አመ፡[1] አውዕዮቶ፡ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡በነበልባላ፡
ለገዝናም፡[3] ወእስሐትያ፡ያጠፍአ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ለሥጋሁ፡ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡እስክንድርያ፡ወውእቱ፡እምኍልቆሙ፡ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ኮኑ፡አበዊሁ፡አረማውያን፡ወከሓድያን ። ወውእቱ፡ተምህረ፡ትምህርተ፡ብዙኃተ፡እስመ፡አቡሁ፡ኮነ፡እምዘመድ፡ክቡር፡ወኀለየ፡ሎቱ፡እምንእሱ፡ወመሀሮ፡ኵሎ፡ጥበበ፡ወትምህርተ፡እስከ፡ኮነ፡መምህረ፡ለጠቢባን፡አረማውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ብእሲት፡አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ኀለፈት፡ቅድሜሁ፡ወምስሌሃ፡፩ ጥራዝ፡እመጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ተሣየጥ፡እምኔየ፡ወንሥአ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቴታ፡ቃለ፡ነኪረ፡ወአእመሮ፡መድምመ፡ወይቤላ፡በሚመጠን፡ትሠይጣ፡ወትቤሎ፡በ፩ ድርሀመ፡ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረክቢ፡ዘተርፈ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡ወአምጽኢ፡ሊተ ። ወሖረት፡ወአምጽአት፡ሎቱ፡፫ ጥራዛተ፡ካልኣተ፡ወወሀባ፡፬ ድርሀመ፡ወርቅ ። ወሶበ፡አንበቦሙ፡ረከቦ፡ለመጽሐፍ፡ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወኅሥሢ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡እሎንተ፡በውስተ፡መጽሐፍ፡ወለእመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ኅሥሥ፡እምኀበ፡ሰብእ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ኀሠሥክዎ፡እምኔሆሙ፡ይሁቡኒሁ፡ኪያሁ፡ወትቤሎ፡እወ፡ወሖረ፡ወኀሠሠ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ኀበ፡፩ እምካህናት፡ወወሀቦ፡ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ወአጽንዖ፡በልቡ፡

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀደ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

ወኮነ፡ ያነብባ፡ ገሃደ፡ ዘእንበለ፡ መጽሐፍ፡ ወአምነ፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት ። ወእምዝ፡ ሖረ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ ድሜጥሮስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ወሰአሎ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ክርስትና፡ ወመሀሮ፡ ኵሎ፡
ዘፈቀደ፡ ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ ፍጹመ፡ በአእምሮ፡ ሕገ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡ አባ፡ ድሜጥሮስ፡ መምህረ፡ በውሉደ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡ አባ፡ ያሮክላ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ረሰዮ፡ ለዝንቱ፡ አባ፡ ህየንቴሁ፡
በውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ከመ፡ ይግበር፡ ፍትሐ፡ ማእከለ፡ መሃይም
ናን፡ ወአብሖ፡ ኵሎ፡ ግብረ፡ ጽጽስና፡ ከመ፡ ይመግብ ። ወሶበ፡ አዕረፈ፡
አባ፡ ያሮክላ፡ ተሰናአዉ፡ ኵሎሙ፡ አሕዛብ፡ ወሤምዎ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ ዲዮናስዮስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ላዕለ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወፀ
ቀበ፡ መርዔቶ፡ በሠናይ፡ ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ ምንዳቤ፡ ዐቢይ፡ ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ ሢመቱ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ተሠይመ፡ በመዋዕለ፡ መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ ወኮነ፡ ያፈቅሮሙ፡ ፊልጶስ፡ ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ ተንሥአ፡
ላዕሌሁ፡ ዳኬዎስ፡ ወተጻብኦ፡ ወሞኦ፡ ወቀተሎ፡ ለፊልጶስ፡ ወነግሠ፡ ህየ
ንቴሁ፡ ወአመንደቦሙ፡ ለመሃይምናን፡ ምንዳቤ፡ ዐቢየ፡ ወቀተሎሙ፡
ለሰማዕታት፡ ብዙኃን፡ እምነ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡ ወኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ ወካል
ኣን፡ እምእመናን ። ወጐዩ፡ እምኔሁ፡ ብዙኃን፡ ሰብእ፡ በእንተ፡ ድንጋጼ፡
ወፍርሀት፡ ወቦኡ፡ ውስተ፡ ገዳማት፡ ወሞቱ፡ ብዙኃን፡ እምኔሆሙ፡ በህየ ።
ወአኀዝዎ፡ ሐራሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ ጠፍአ፡ ው
እቱ፡ ከሓዲ፡ ወነግሠ፡ ህየንቴሁ፡ ግርላዎስ፡ ወሀድአ፡ ምንዳቤ፡ እምው
ሉደ፡ ጥምቀት፡ በመዋዕሊሁ፡ ለዝንቱ፡ ንጉሥ ። ወሶበ፡ ሞተ፡ ወነግሠ፡
ህየንቴሁ፡ ዋላርዮስ፡ አንሥአ፡ ካዕበ፡ ምንዳቤ፡ ላዕለ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወአኀዝዎ፡ መኳንንቲሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ወሞቅሕዎ፡ ወኰነንዎ፡
ኵነኔ፡ ዐቢየ፡ ዕጹበ፡ ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ ኀሠሡ፡ እምኔሁ፡ ከመ፡ ይስ
ግድ፡ ለጣዖት፡ ወአውሥአሙ፡ ወይቤሎሙ፡ ንሕነሰ፡ ኢንሰግድ፡ ለጣ
ዖታት፡ ርኩሳን፡ ዘእንበለ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ወወልዱ፡ ኢየሱስ፡ ክ

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

ርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ። ወተምዐ፡ላዕሌሁ፡ንጉሥ፡
ፈድፋደ፡ወቀተለ፡በቅድሜሁ፡ብዙኃነ፡ሰብአ፡ከመ፡ያፍርሆ፡ወቅዱ
ስሰ፡ኢፈርሀ፡እምኔሁ። ወሰደዮ፡ወነበረ፡በውስተ፡ስደት፡ብዙኀ፡መ
ዋዕለ። ወእምድኅረዝ፡ሜጠ፡እምስደት፡ወይቤሎ፡ሰማዕኩ፡በእንቲ
አከ፡ከመ፡አንተ፡ትቄድስ፡በኀቡእ፡በባሕቲትከ፡ወአውሥኦ፡ቅዱስ፡
ወይቤሎ፡ንሕነሰ፡ኢነኀድግ፡ጸሎታቲነ፡ወቅዳስያቲነ፡ኢበመዓልት፡
ወኢበሌሊት፤ ወእምዝ፡ተመይጠ፡ቅዱስ፡ኀበ፡ሕዝብ፡እለ፡ምስሌሁ፡
ወይቤሎሙ፡ሑሩ፡ወቀድሱ፤ለእመ፡ኮንኩ፡ርሑቀ፡እምኔክሙ፡በሥጋ፡
አንሰ፡እሄሉ፡ምስሌክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ። ወተምዐ፡መኰንን፡ወ
ሜጠ፡ውስተ፡ስደት። ወተንሥአ፡[1] ላዕለ፡ዝንቱ፡ከሓዲ፡ትዕይንት፡
እምሰብአ፡በርበር፡ወፈርሀ፡እምኔሆሙ፡ወቀተልዎ፡ወመጠወ፡ለወ
ልዱ፡መንግሥቶ። ወኮነ፡ወልዱ፡ጠቢበ፡ወማእምረ፡ፈድፋደ፡ወፈት
ሐሙ፡ለኵሎሙ፡መሃይምናን፡እለ፡ሞቅሖሙ፡አቡሁ፡ወሜጠሙ፡
ለእለ፡ውስተ፡ስደት። ወጸሐፈ፡ሎሙ፡መጽሐፈ፡መልእክት፡ኀበ፡
ሊቀ፡ጳጳሳት፡ወይቤሎሙ፡ኢትፍርሁአ፡ወኢትደንግፁአ፤ አርኅዉአ፡
አብያተ፡ክርስቲያናቲክሙ፡ወያኀትዉ፡ወኢይበጽሕ፡ላዕሌክሙ፡ወኢ
ምንትኒ፡እምእኩይአ። ወሐይወ፡ዝንቱ፡አብ፡ዘተርፈ፡እመዋዕሊሁ፡
በህድአት፡ወበሰላም። ወአስተርአየ፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ገጻት፡ብዙ
ኃት፡በእንተ፡ሃይማኖት፤ እምውእቱ፡እስመ፡ሰብእ፡አስተርአዩ፡በብ
ሔረ፡ዐረብያ፡ስሕቱ፡ወይቤሉ፡በእከየ፡ምግባሮሙ፡እስመ፡ነፍስ፡ት
መውት፡ምስለ፡ሥጋ፡ወእምዝ፡ትትነሣእ፡ምስሌሁ፡በዕለተ፡ትንሣኤ።
ወአስተጋብአ፡ላዕሌሆሙ፡ማኅበረ፡ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ። ወካል
አን፡ካዕበ፡ኮኑ፡በግዕዘ፡አርጌንስ፡ወሰበልዮስ።ወሶበ፡ልህቀ፡ዝንቱ፡አብ፡
አስተርአየ፡ጳውሎስ፡ሳሚሳጢ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡አንጾኪያ፡[2] ዘከ
ሕዶ፡ለወልድ፡ወአስተጋብአ፡ላዕሌሁ፡[3] ማኅበረ፡ወአውገዘ፡[4] ወመተሮ፤[4]

---

[1] scriptum est ወአንሥአ፡ [2] scriptum እስክንድርያ፡
[3] scriptum ላዕሌሆሙ፡ [4] scriptum ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ።

ኢበጽሐ፡ምስሌሆሙ፡ ዝንቱ፡ አብ፡ በእንተ፡ ርሥእናሁ፡ ወፈነወ፡ መልእከተ፡ እንተ፡ ምልእት፡ እምኵሉ፡ ጥበብ፡ ወጸጋ፡ ወከሠተ፡ ውስቴታ፡ ሃይማኖተ፡ ርትዕተ ። ወሶበ፡ በጽሐ፡ ኀበ፡ ርሥእና፡ ሠናይ፡ ፈለሰ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ዘአፍቀሮ፡ እምድኅረ፡ ነበረ፡ ዲበ፡ መንበረ፡ ማርቆስ፡ ወንጌላዊ፡ ፲ወ፰ ዓመተ ።

ሰላም፡ ለድዮናስዮስ፡ መምሀረ፡ ጠቢባን፡ ኵሉ፡
እምስሕተት፡ ዘሜጠ፡ ለጳውሎስ፡ መልእክተ፡ ቃሉ፤
ድኅረ፡ ረከበ፡ ምንዳቤ፡ ወስደት፡ በመዋዕሉ፡
ፈለሰ፡ ዮም፡ ሀገሪተ፡ ብርሃን፡ ዘላዕሉ፡
ምስለ፡ ቅዱሳን፡ ኅቡረ፡ የሀሉ ።

d) *De Macario M.*

አመ፡ ፳ወ፯ ለመጋቢት፡ አዕረፈ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ወብጹዕ፡ ማኅቶተ፡ ገዳም፡ አበ፡ ኵሎሙ፡ መነኮሳት፡ ዘገዳመ፡ አስቄጥስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘየዐቢ ። ዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ እምሰብአ፡ ሀገረ፡ ሰሱዊር፡ እምደወለ፡ መኑፍ፡ እምደቡብ፡ ግብጽ፡ ወኮኑ፡ አበዊሁ፡ ኄራነ፡ ወጻድቃነ፡ ወስሙ፡ ለአቡሁ፡ አብርሃም፡ ወስማ፡ ለእሙ፡ ሳራ፡ ወይእቲ፡ ከመ፡ ሳራ፡ ወኤልሳቤጥ፡ ተሐውር፡ በትእዛዘ፡ እግዚአብሔር፡ በትሕትና፤ ወኮነ፡ አቡሁ፡ ካህነ፡ ወከቡረ፡ ወይትለአክ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወትረ፡ በፈሪሀ፡ እግዚአብሔር፡ በንጽሕና፡ ወቅድስና፡ ወባረከ፡ እግዚአብሔር፡ ላዕሌሆሙ፡ ወአብዐሎሙ፡ በኵሉ፡ ምግባሮሙ፡ ወኮኑ፡ ይሁብዎሙ፡ ምጽዋተ፡ ኵሎ፡ አሚረ፡ ለነዳያን፡ ወይምሕርዎሙ፡ ለኵሎሙ፡ ሰብእ፡ ወይትጋደሉ፡ ወትረ፡ በጾም፡ ወጸሎት፤ ወኢኮነ፡ ሎሙ፡ ወልድ ። ወአስተርአየ፡ ሎቱ፡ አብርሃም፡ በራእይ፡ እምኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወአጠየቆ፡ ከመ፡ እግዚአብሔር፡ ሀሎ፡ ከመ፡ የሀበ፡ ወልደ፡ ዘይከውን፡ ዝክሩ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አጽናፈ፡ ምድር፡ ወይወልድ፡ ውሉደ፡ መንፈሳውያነ ። ወወሀበ፡ እግዚአብሔር፡ ዘንተ፡ ቅዱሰ፡ መቃርስሃ፡ ዘበትርጓሜሁ፡ ለስሙ፡ ቅዱስ፡ ብጹዕ ። ወኮነ፡ ጸጋ፡ እግዚአብሔር፡ ላዕሌሁ፡ እምንእሱ፡ ወይትኤዘዝ፡ ለአበዊሁ፤ ወሶበ፡ ል

ሀቀ፡በአካሉ፡ፈቀዱ፡ አበዊሁ፡ከመ፡ያስተዋስብዎ፡ሎቱ፡ብእሲተ፡ወ
ኮነ፡ኢይፈቅድ፡ዘንተ፡ግብረ፡ወአገበርዎ፡ከመ፡ይግበር፡ፈቃዶሙ፡
ወተአዘዘ፡ሎሙ፡ወአስተዋሰብዎ፡ዘእንበለ፡ፈቃዱ። ወሶበ፡ቦአ፡ው
ስተ፡ጽርሑ፡ረሰየ፡ርእሶ፡ከመ፡ዘይደዊ፡ወነበረ፡ብዙኀ፡ዕለታተ፡ከ
መዝ፤ወእምድኅረዝ፡ኀሠሠ፡አቡሁ፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ኀበ፡
ገዳም፡ከመ፡እጥዐይ፡ንስቲተ፡እምዝንቱ፡ደዌ፤ ወኮነ፡ኵሎ፡አሚረ፡
ይስእሎ፡ለእግዚአብሔር፡በጊዜ፡ጸሎቱ፡ከመ፡ይምርሖ፡ውስተ፡ገቢረ፡
ሥምረቱ። ወእምድኅረዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወሶበ፡ኮነ፡ው
ስተ፡ገዳም፡ርእየ፡ራእየ፡ዘከመ፡ኪሩቤል፡ዘ፮ክነፊሁ፡አኀዘ፡በእዴሁ፡
ወአዕረጎ፡መልዕልተ፡ርእሰ፡ደብር፡ወአርአዮ፡ኵሎ፡ገዳመ፤ምሥራቀ፡
ወምዕራበ፡ወኑኀ፡ወግድማ፤ወይቤሎ፡ናሁ፡ወሀበከ፡እግዚአብሔር፡
ዘንተ፡ገዳመ፡ርስተ፡ለከ፡ወለውሉድከ። ወሶበ፡ተመይጠ፡እምውስተ፡
ገዳም፡ወረከበ፡ለይእቲ፡ወለት፡እንዘ፡ትደዊ፡ወእምዝ፡አዕረፈት፡እንዘ፡
ሀለወት፡በድንግልና፡ወአእኰቶ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡
ስብሐት፡ብዙኀ። ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ከዕበ፡አዕረፉ፡አበዊሁ፡
ወወሀበ፡ኵሎ፡ንዋየ፡ዘኀደግዎ፡ለነዳያን፡ወለምስኪናን፡ወለጽኑሳን።
ወሰብአ፡ሳሑዊርሰ፡ሀገሩ፡ሶበ፡ርእዩ፡ጽድቆ፡ወንጽሕናሁ፡ለቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ሤምዎ፡ቀሲሰ፡ላዕሌሆሙ፡ወሐነጹ፡ሎቱ፡መካነ፡በአ
ፍአ፡ሀገር፡ወኮኑ፡ሰብአ፡ሀገር፡የሐውሩ፡ኀቤሁ፡ወይትሜጠዉ፡ምስ
ጢራተ፡ቅድሳት፡እምኔሁ። ወሀለወት፡አሐቲ፡ወለት፡በይእቲ፡ሀገር፡
ድንግል፡ወዘመወት፡ምስለ፩ወሬዛ፡ወፀንሰት፡ወይቤላ፡ውእቱ፡ወሬዛ፡
ሶበ፡ተስእለኪ፡አቡኪ፡መኑ፡ዘአማሰነ፡ድንግልናኪ፡በሊዮ፡እስመ፡ው
እቱ፡ቀሲስ፡ባሕታዊ፡አማሰነ፡ድንግልናየ። ወሶበ፡አእመረ፡አቡሃ፡
ከመ፡ይእቲ፡ፀንሰት፡ወተስእላ፡አቡሃ፡ወይቤላ፡መኑ፡ዘገብረ፡ብኪ፡
ዘንተ፡ኀፍረተ፡ወአውሥአቶ፡ወትቤሎ፡አሐተ፡ዕለተ፡ሖርኩ፡ኀበ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ቀሲስ፡ዘስሙ፡መቃርስ፤ነሥአኒ፡በኀይል፡ወሰከበ፡ምስ
ሌየ፡ወፀነስኩ፡እምኔሁ። ወሶበ፡ሰምዐ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ነገረ፡ወተምዑ፡
ፈድፋደ፡ወሖሩ፡ኀበ፡ቅዱስ፡መቃርስ፤ምስሌሆሙ፡ብዙኀ፡ሰብአ፤ወ

አውፅእዎ፡ ለቅዱስ፡ እምበአቱ፡ ወውእቱ፡ ኢያእመረ፡ ምንተ፡ ዘከነ፡ ወዘ
በጥዎ፡ ዝብጠተ፡ ዐቢየ፡ ወማሕምመ፡ እስከ፡ ቀርበ፡ ለመዊት ። ወከነ፡
ቅዱስ፡ ይሴአሎሙ፡ እንዘ፡ ይብሎሙ፡ ምንት፡ ይእቲ፡ ኀጢአትየ፡ እስመ፡
አንትሙኒ፡ ትዘብጡኒ፡ ዘእንበለ፡ ምሕረት ። ወእምዝ፡ አሰሩ፡ ውስተ፡
ክሳዱ፡ ሐብለ፡ ወዲቤሁ፡ ሰቀሉ፡ ገልዓተ፡ ዘአጽለምዎሙ፡ በፍሕም፡ ወ
ኮኑ፡ ይስሕብዎ፡ ለፌ፡ ወለፌ፡ ከመ፡ አብድ፡ ወይኬልሑ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡
ዝንቱ፡ ዘአማሰነ፡ ድንግልናሃ፡ ለወለትነ ። ወበውእቱ፡ ጊዜ፡ አስተርአዩ፡
መላእክት፡ በአምሳለ፡ ሰብእ፡ ወይቤልዎሙ፡ ለእሉ፡ እኩያን፡ ምንት፡ ዘ
ገብረ፡ ዝንቱ፡ መስተጋድል፡ ወነገርዎሙ፡ ዘገብረ፡ ላዕለ፡ ይእቲ ። ወይቤ
ልዎሙ፡ እሙንቱ፡ መላእክት፡ ዝንቱ፡ ነገር፡ ሐሰት፡ ውእቱ፡ እስመ፡ ን
ሕነ፡ ናአምሮ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ እምንእሱ፡ እስከ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ ወውእቱ፡
ኄር፡ ወጻድቅ ። ወቀርቡ፡ እሙንቱ፡ መላእክት፡ ኀቤሁ፡ ወፈትሕዎ፡ እ
ማእሰሩ፡ ወገደፉ፡ እምላዕሉ፡ አግልዕተ፡ ወይቤልዎሙ፡ እሙንቱ፡ እኩ
ያን፡ ኢንኅድጎ፡ ይሑር፡ እስከ፡ ይሁበነ፡ ዘይትሐበዮ ። ወመጽአ፡ ፩ብ
እሲ፡ ዘከነ፡ ይሠይጥ፡ ግብረ፡ እደዊሁ፡ ወተሐበዮ፡ እምኔሆሙ፡ ከመ፡ የ
ሀባ፡ ለይእቲ፡ ወለት፡ ሲሳያ፡ እስከ፡ አመ፡ ትወልድ ። ወሰደድዎ፡ ወሖረ፡
ኀበ፡ በአቱ፡ ወከነ፡ ይጌሥጾ፡ ለነፍሱ፡ ወይብል፡ አመቃርስ፡ ይእዜ፡ ናሁ፡
ከነ፡ ለከ፡ ብእሲት፡ ወደቂቅ፤ ይደልወከ፡ ከመ፡ ትትገበር፡ ሌሊተ፡ ወመዓ
ልተ፡ በእንተ፡ ሲሳይከ፡ ወሲሳዮሙ፡ ለውሉድከ፡ ወለብእሲትከ ። ወከነ፡
ወትረ፡ ይገብር፡ አስፈሬዳተ፡ ወይሁቦ፡ ለውእቱ፡ ብእሲ፡ እኁ፡ ፍቁር፡
ዘከነ፡ ይትለአኮ፡ ወይሠይጦሙ፡ ወይሁባ፡ ለይእቲ፡ ብእሲት፡ ሲሳያ፡ ወነ
በረ፡ እንዘ፡ ይገብር፡ ከመዝ፡ እስከ፡ ቀርበ፡ ጊዜ፡ ወሊዶታ፡ ለይእቲ፡ ብእ
ሲት ። ወሶበ፡ ቀርበ፡ ዕለተ፡ ወሊዶታ፡ ወዐጸባ፡ ፈድፋደ፡ ወነበረት፡ ው
ስተ፡ ዐቢይ፡ ምንዳቤ፡ ፵መዓልተ፡ ወ፵ሌሊተ፡ ወአልጸቀት፡ ለመዊት፡
ወኢወለደት ። ወትቤላ፡ እማ፡ ምንት፡ ዘከነ፡ እምኔኪ፡ እስመ፡ ናሁ፡ ይ
እዜ፡ ትመውቲ፡ ወትቤላ፡ ለእማ፡ እወ፡ አንሰ፡ ኢይደልወኒ፡ መዊት፡[1] እ

---

[1] nescio an ወሊድ፡ emendandum sit.

ስመ፡ዘመውኩ፡አነ፡ምስለ፡እገሌ፡ወሬዛ፡ወተናገርኩ፡በነገረ፡ሐሰት፡ላዕለ፡ገብረ፡እግዚአብሔር፡ቀሲስ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ባሕታዊ። ወሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ሐዘኑ፡ፈድፋደ፡ወተጋብኡ፡ኵሎሙ፡ምስለ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወተማከሩ፡ከመ፡ይሑሩ፡ኀበ፡ቅዱስ፡ወይስአልዎ፡ከመ፡ይኅድግ፡ሎሙ፡አበሳሆሙ፡ዘገብሩ፡ላዕሌሁ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ሰብአ፡ሀገር፡ይፈቅዱ፡ይብጽሑ፡ኀቤሁ፡ወያስተስርዩ፡እምኔሁ፡ወተዘከረ፡ውእተ፡ራእየ፡ዘርእየ፡በገዳም፡ቀደሰ፡ቍርባነ፡ወተመጠዉ፡ምስጢራተ፡ቅድሳት። ወአስተርአየ፡ሎቱ፡ውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘ፯ክነፊሁ፡ወአኀዘ፡በእዴሁ፡ወመርሖ፡እስከ፡አብጽሖ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ዘበትርጓሜሁ፡መዳልወ፡አልባብ። ወይቤሎ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ኦእግዚእየ፡ወስን፡ሊተ፡መካነ፡ዘአኀድር፡ውስቴቱ፡ወአውሥአ፡ኪሩቤል፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢይዌስን፡ለከ፡መካነ፡ከመ፡ኢትፃእ፡እመካን፡ዘእዌስን፡ለከ፡[ወ]ኢትትዐደው፡ትእዛዘ፡እግዚአብሔር፤ናሁ፡ዝንቱ፡ገዳም፡ኵለንታሁ፡ለከ፡ወኀበ፡ዘፈቀድከ፡ሑር፡ወንበር፡ቦቱ። ወኀደረ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ውስተ፡ውሳጤ፡ገዳም፡መካነ፡ደብሮሙ፡ለቅዱሳን፡ሮማውያን፡መክሲሞስ፡ወደማቴዎስ፤ወሶበ፡በጽሐ፡ኀቤሁ፡ኀደሩ፡በቅሩብ፡እምኔሁ። ወእምድኅረ፡ዕረፍቶሙ፡አዘዘ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡ይሑር፡ወይኅድር፡ውስተ፡መካን፡ዘውእቱ፡ደብረ፡ዚአሁ፡[1] ወይቤሎ፡መልአክ፡እስመ፡ዝንቱ፡መካን፡ይሰመይ፡በስሞሙ፡ለውሉድከ፡መክሲሞስ፡ወደማቴዎስ፤ወውእቱ፡እስከ፡ዛቲ፡ዕለት፡ይሰመይ፡ደብረ፡ብርሞስ፡ዘበትርጓሜሁ፡ደብረ፡ሮም። ወቅዱስሰ፡አባ፡መቃርስ፡ገብረ፡ሎቱ፡በአተ፡በውስቴቱ፡ወነበረ፡ወተጋደለ፡ተጋድሎ፡ዐቢየ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ወሰጊድ፡ወትጋህ፡ዘእንበለ፡ፅርዐት፤ወኮኑ፡ያስተርእዩ፡ሎቱ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፡ወይጸብእዎ፡በሌሊት። ወእምድኅረ፡፫መዓልት፡እንዘ፡ይትጋደል፡ወይጸሙ፡ወያመነድብዎ፡ሰይጣናት፡ወኢረከበ፡ዕረፍተ፡ኀለየ፡ወይቤ፡በ

---

[1] ዚአሆሙ፡ legendum videtur.

ልቡ፡እንዘ፡ሀሎኩ፡ውስተ፡ዓለም፡ሰማዕኩ፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡እን
ጠንዮስ፤እትነሣእ፡ወአሐውር፡ኀቤሁ፡ከመ፡ይምሀረኒ፡ወይምርሐኒ፡ፍ
ኖተ፡ምንኵስና፡ወየሀበኒ፡አእምሮ፡ወልቡና፡ከመ፡እለቡ፡ምክሮሙ፡
ለሰይጣናት፡ርኩሳን። ወተንሥአ፡ወጸለየ፡ወሖረ፡ውስተ፡ገዳም፡መን
ገለ፡ምሥራቅ፡እስከ፡በጽሐ፡ኀበ፡አረጋዊ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጠንዮስ።
ወሶበ፡ርእዮ፡እምርሑቅ፡ወይቤሎ፡ዝንቱ፡እስራኤል፡ዘአልቦ፡ጽል
ሑት፤ወተወከፎ። ወተአምኆ፡በዐቢይ፡ፍሥሓ፡ወከሠተ፡ሎቱ፡ኀሊ
ናሁ፡በፍሥሓ፡ከመ፡ወልድ፡ምስለ፡አቡሁ። ወአረጋዊሰ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጠንዮስ፡ተአምኆ፡ርእሶ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፤እወልድየ፡መቃ
ርስ፡አንተ፡ትሰመይ፡ብጹዐ፡በከመ፡ትርጓሜ፡ስምከ፡በልሳነ፡ዮናናው
ያን፡እስመ፡እግዚአብሔር፡አምላክየ፡ከሠተ፡ሊተ፡ግብረከ፡ወምጽአ
ተከ፡ኀቤየ፡ወበእንተዝ፡ኮንኩ፡እጸንሕ፡ምጽአተከ። ወአረጋዊሰ፡ቅ
ዱስ፡አባ፡እንጠንዮስ፡መሀሮ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኵሎ፡ፍኖተ፡
ምንኵስና፡ቅድስት፡ወአጽንዖ፡በነገር፡ብዙኅ፡ዘይደሉ፡ለገቢረ፡ጽድቅ፡
ወከሠተ፡ሎቱ፡ጸቢአቶሙ፡ለሰይጣናት፤ወይቤሎ፡ካዕበ፡እሙንቱ፡ሀ
ለዎሙ፡ከመ፡ይጽብኡከ፡በኀቡእ፡በኀሊና፡ከንቱ፡ወበምግባራት፡ገ
ሃድ፡እስከ፡ለመዊት፡ከመ፡ትኩን፡አንተ፡ፍጹመ፡ሶበ፡ይጸብኡከ፡ወተ
ዐገሥ፡እስከ፡ለመዊት። ወሰአሎ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለአባ፡እንጠ
ንዮስ፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እንበር፡በኀቤከ፤ወይቤሎ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጠ
ንዮስ፡ሑር፡ኀበ፡መካን፡ዘወሰነ፡ለከ፡እግዚአብሔር፡ወተዐገሥ፡ውስ
ቴቱ። ወእምድኅረ፡ነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጠንዮስ፡ኅዳጠ፡መዋ
ዕለ፡እንዘ፡ይትመሀር፡እምኔሁ፡ሥርዐተ፡ምንኵስና፡ወሥርዐተ፡ጽ
ድቅ፡ተንሥአ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መካኑ፡እንዘ፡ይትፌሣሕ፡ወይትሐ
ሠይ፡በሥርዐታት፡ወበትምህርታት፡ማሕየዊት፡ዘተምህረ፡እምነ፡አብ፡
ቅዱስ፡አባ፡እንጠንዮስ። ወካዕበ፡አባ፡መቃርስ፡ብጹዕ፡ተራከበ፡[1]
ምስለ፡አባ፡ሰራብዮን፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወይቤሎ፡ኵሎ፡መዋዕለ፡ዘነበ

[1] scriptum ተራከበ፡

ርኩ፡ ኀበ፡ አቡየ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ኢርኢክዎ፡ እንዘ፡ ይነውም፡ ግ
ሙራ። ወነበረ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ውስተ፡ መካኑ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እ
ንዘ፡ ይትጋደል፡ ወይፀመድ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ምንኵስና፡ ወኮነ፡ ወትረ፡
ኪሩቤል፡ ይሔውጾ፡ ገሃደ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ ሰምዐ፡ ቃለ፡ እምሰማይ፡
ዘይብሎ፡ አመቃርስ፡ በእንተ፡ ዘሰማዕከ፡ ቃልየ፡ ወትእዛዝየ፡ ወመጻእከ፡
ኀቤየ፡ ወኀደርከ፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ መካን፡ ናሁ፡ አነ፡ አስተጋብእ፡ ውስተ፡
ዝንቱ፡ መካን፡ አሕዛበ፡ ዘኢይትኌለቍ፡ እምኵሉ፡ ትዝምድ፡ ወእምኵሉ፡
በሐውርት፡ ወእምኵሉ፡ ልሳናት፡ ወይትለአኩኒ፡ ወይባርኩ፡ ስምየ፡ በም
ግባራቲሆሙ፡ ሠናይት፤ ተወከፎሙ፡ ወምርሖሙ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ጽ
ድቅ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ተኀየለ፡ ወጸንዐ፡
ልቡ። ወእንዘ፡ ይቀውም፡ በጊዜ፡ ጸሎት፡ በሌሊት፡ ወከሠተ፡ ሎቱ፡ እግ
ዚአብሔር፡[1] ወሰምዖሙ፡ ለሰይጣናት፡ እንዘ፡ ይትማከሩ፡ በበይናቲሆሙ፡
ወይቤሉ፡ ለእመ፡ ኀደግናሁ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ ይኅድር፡ ውስተ፡ ዛቲ፡ ገ
ዳም፡ ይሬስያ፡ ለዛቲ፡ አህጉረ፡ ሰማያውያን፡ እስመ፡ እሙንቱ፡ ይትዌ
ከሉ፡ በሕይወት፡ ዘለዓለም፡ ወይሰድዱነ፡ እምዝንቱ፡ ዓለም፡ በሕማመ፡
ኵነኔ፡ ጸሎታቲሆሙ፤ ንዑ፡ ይእዜ፡ ንትጋበእ፡ ላዕሌሁ፡ ዮጊ፡ ንክል፡ ንስ
ድዶ፡ እምዝንቱ፡ መካን። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ጸንዐ፡
ልቡ፡ ወተኀየለ፡ ላዕለ፡ ሰይጣናት፡ ወኮነ፡ ይባርኮ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘከ
ሠተ፡ ሎቱ፡ እዘኒሁ፡ እስከ፡ ሰምዐ፡ ምግባሮሙ፡ ለሰይጣናት፡ ወአእመረ፡
ድካሞሙ። ወእምድኅረዝ፡ ተጋብኡ፡ ላዕሌሁ፡ ሰይጣናት፡ ወጸብእዎ፡
ጸብአ፡ ዐቢየ፡ ወአንደዱ፡ እሳተ፡ ላዕለ፡ ኖኀተ፡ በአቱ፡ ወኮኑ፡ ይነሥኡ፡
እምውእቱ፡ እሳት፡ ወይወድዩ፡ ውስተ፡ በአቱ፡ ወኮነት፡ ይእቲ፡ እሳት፡
ትጠፍእ፡ በጸሎቱ፡ ለአባ፡ መቃርስ። ወሶበ፡ ተመውኡ፡ እምዝንቱ፡ ወ
ደዩ፡ ውስተ፡ ልቡ፡ ኀሊና፡ ዝሙት፡ ወትካዘ፡ ልብ፡ ወሕማም፡ ወትዕቢት፡
ወፍቅረ፡ ክብረ፡ ዝንቱ፡ ዓለም፤ ፍርሀተ፡ ወትምክሕተ፤ ሀኬተ፡ ወፅር
ፈተ፡ ወኅጢአ፡ ሃይማኖት፡ ወቀቢጸ፡ ተስፉ፡ እምነ፡ እግዚአብሔር፡ ወዘ

[1] suppleas እዘኒሁ፡

ይፈደፍድ፡እምዝንቱ፡ኵሉ፡ጻብእዎ፡ሎቱ፡በከመ፡ነገሮ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ነበረ፡ነዊኀ፡መዋዕለ፡ወሰይጣናት፡ይጸብእዎ፡በዝንቱ፡ምግባራት፡ሕሡማት፡ተንሥአ፡ካዕበ፡ወሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ርእዮ፡እንጦንዮስ፡እምርሑቅ፡ነገሮሙ፡ለአርዳኢሁ፡ወይቤ፡ዝንቱ፡እስራኤላዊ፡በአማን፡ዘአልቦ፡ጽልሑት፡ውስተ፡ልቡ፤ትሬእይዎኑ፡አውሉድየ፡ለዝንቱ፡ብእሲ፡ሀለዎ፡ከመ፡ይኩን፡በትረ፡ጽድቅ፡ርቱዐ፡ወነዊኀ፡ለብዙኃን፡አሕዛብ፡ወይከውኑ፡ሎቱ፡ፍሬያተ፡ጥዑማተ፡እምአፉሁ፡ለእግዚአብሔር፡ጸባኦት ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ሰገደ፡ሎቱ፡ዲበ፡ምድር፡ወአንሥኦ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ፍጡነ፡ወተአምኆ፡ወሰዐሞ፡እስመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ገጾ፡ውሉጠ፡ከመ፡ገጸ፡ዘይደዊ፡በእንተ፡ብዙኀ፡ጸብእ፡ዘይጸብእዎ፡ሰይጣናት ። ወእምድኅረ፡ጸለዩ፡ነበሩ፡ኅቡረ፡ወአውሥአ፡ቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በፍሥሓ፡ወወይቤሎ፡ዳኅንኑ፡ሀሎከ፡አወልድየ፡መቃርስ፤አውሥአ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ወይቤሎ፡ናሁ፡አብደረከ፡እግዚአብሔር፡ወከሠተ፡ለከ፡ኵሎ፡እምኔየ ። ወሶቤሃ፡መሀሮ፡ወአጽንዖ፡ወይቤሎ፡ጽናዕ፡ወኢትፍራህ፡እስመ፡ከመዝ፡መፍትው፡ለነ፡ከመ፡ንትዐገሥ፡ለዝንቱ፡መከራ፡ኵሎ፡ዘያመጽኡ፡ላዕሌነ፡ጸላእትነ፤ወበእንተዝ፡ይደልወነ፡ከመ፡ንኩን፡መምህራነ፡ለአሕዛብ፡ብዙኃን፡እለ፡ያፈቅሩ፡ጥበበ፡መንፈሳዊተ፡እንተ፡ይእቲ፡ምንኵስና ። ወይቤሎ፡አወልድየ፡መቃርስ፡ተዘከር፡ውእተ፡ቃለ፡ዘነገረከ፡እግዚእ፡እንዘ፡ተሐውር፡ትቅዳሕ፡ማየ፤ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡አንከረ፡ፈድፋደ፡ወአእመረ፡ከመ፡ምግባራቲሁ፡ወኅቡአታቲሁ፡ተከሥተ፡ሎቱ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ። ወነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ብዙኀ፡መዋዕለ፡እንዘ፡ይትባረክ፡እምኔሁ፡ወይትሜሀር፡ትእዛዛቲሁ፡ወኀሠሠ፡እምኔሁ፡ከመ፡ያልብሶ፡አስኬማ፡ቅዱሰ ። ወጸለየ፡ላዕሌሁ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ኪያሁ፤ወበእንተዝ፡ተሰምየ፡ረድኡ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ ። ወእምዝ፡ይቤሎ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡በኀቡእ፡ከመ፡ትትሀከይ፡ከመ፡ትምጻእ፡ኀቤየ፡ዝየ፤አነ፡እምድኅረ፡መዋዕል፡እሐውር፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶበ፡

ሰምዐ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡ነገረ፡ተንሥአ፡ወሰገደ፡ሎቱ፡ወሰአሎ፡
ከመ፡ይንበር፡በኀቤሁ፡ወይረስዮ፡ድልወ፡ይንሣእ፡በረከቶ፡መንፈሳ
ዊተ፡ወይቤሎ፡ንበር፡በኀቤየ፡ወነበረ፡በኀቤሁ። ወይቤሎ፡እንጦንዮስ፡
ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ያዐርፈከ፡እግዚአብሔር፡እምዝንቱ፡ጸ
ብአ፡ኀሊና፡እኩይ፡ወእምድኅረዝ፡ይጸብኡከ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፤ጽናዕ፡
ወተዐቀብ፡ወኢታሕዝኖ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘረሰዮ፡እግዚአብሔር፡
ምስሌከ፡ለረድኤትከ፡የሀሉ፡ምስሌከ፡እስከ፡ተፍጻሜተ፡መዋዕሊከ፡ወ
የዐቅበከ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚአብሔር፡አምላክከ። ወወሀበ፡አባ፡እን
ጦንዮስ፡በትረ፡ዚአሁ፡ወተአምኖ፡አምኃ፡ቅድሳት፡ወአዕረፈ፡ወተቀ
ብረ፡ሥጋሁ፡በመከን፡ኀቡእ፡ዘኢያአምር፡መኑሂ፡መከኖ። ወተመይጠ፡
ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወነበረ፡ውስተ፡መከኑ፡ወ
ተሰምዐ፡ዜናሁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ምድር። ወገብረ፡እግዚአብ
ሔር፡ዲበ፡እደዊሁ፡ተአምራተ፡ዐበይተ፡ወእምኔሁ፡እስመ፡ንጉሠ፡አ
ንጾኪያ፡ፈነዋ፡ለወለቱ፡ኀቤሁ፡ዘይጼዐን፡ዲቤሃ፡መንፈስ፡ርኩስ፡ወበ
ጽሐት፡ኀቤሁ፡በአምሳለ፡ወሬዛ፡ወአእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ወለት፡ወፈ
ወሳ፡ወፈነዋ፡ኀበ፡አቡሃ፡ወእማ፡ወሶበ፡ወሀብዎ፡[1] ወርቀ፡ብዙኀ፡ኢነ
ሥአ፡ወኢምንተኒ፡እምኔሆሙ። ወሀሎ፡፩መነኮስ፡ውስተ፡ሀገረ፡አ
ውሲም፡ስሕተ፡ወይቤ፡አልቦ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአስሐቶሙ፡ለብዙ
ኃን፡ሰብእ፡ወበእንተ፡አሚኖቶሙ፡ቦቱ፡ኮኑ፡ይትዌከፉ፡ቃሎ። ወሖረ፡
ኤጲስ፡ቆጶስ፡ዘሀገረ፡አውሲም፡ኀበ፡አባ፡መቃርስ፡ወነገሮ፡ከመ፡አስ
ሐቶሙ፡ውእቱ፡ለሕዝበ፡ዚአሁ፡ወሰአሎ፡ስእለተ፡ብዙኀ፡ከመ፡ይትራ
ድአ። ወተንሥአ፡አባ፡መቃርስ፡ወሖረ፡ምስለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ኀበ፡ሀ
ገረ፡አውሲም፡ወርእዮ፡ለውእቱ፡ባሕታዊ፡ዘውስቴቱ፡መንፈስ፡ርኩስ።
ወሶበ፡ተናገረ፡ምስሌሁ፡በእንተ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአውሥአ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢየአምን፡ከመ፡ምውታን፡ይትነሥኡ፡
ለእመ፡ኢያንሣእከ፡ሊተ፡ብእሴ፡እምነ፡መቃብር፡ወጸለየ፡ቅዱስ፡አባ፡

---

[1] sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ወሰአለ፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ተንሥአ፡ውእቱ፡፩ብ
እሲ፡እምነ፡ምውታን፡ወኮነ፡ብእሲሁ፡እምካሓድያን፡ቀደምት፤ወአ
ምነ፡ውእቱ፡ባሕታዊ፡ወተመይጠ፡እምስሕተቱ፤ወከማሁ፡ኵሎሙ፡
ሕዝብ፡እለ፡አስሐቶሙ፡ተመይጡ ። ወሰአሎ፡ውእቱ፡ብእሲ፡ዘአን
ሥአ፡እምውታን፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡ጥምቀተ፡ክ
ርስትና፡ወአጥመቆ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ምንኵስና፡ወነበረ፡ኀቤሁ፡፺ዓ
መተ፡ወአዕረፈ ። ወእምድኅረዝ፡ተንሥአ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ወሰ
አለ፡[1] ውስተ፡ገዳም፡ከመ፡ያእምር፡ለእመ፡ሀሎ፡ውስተ፡ገዳም፡ሰብእ፡
እምቅድሜሁ ። ወርእዮ፡፪ዕደወ፡ዕሩቃነ፡ፈረሀ፡እምኔሆሙ፡እስመ፡
መሰሎ፡ከመ፡እሙንቱ፡ሰይጣናት፡ወጸለየ፡በቅድሚሆሙ፡እልባልተረ
በን፡ዘውእቱ፡አቡነ፡ዘበሰማያት፡ወኪያሁኒ፡ጸውዖ፡በስሙ፡ወይቤ
ልዎ፡ኢትፍራህ፡አመቃርስ፡ወአእመረ፡ከመ፡እሙንቱ፡ቅዱሳን፡ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ፡በእንተ፡ሰብአ፡ዓለም፡ወምግባሮሙ፡ወይቤ
ሎሙ፡እግዚአብሔር፡በምሕረቱ፡ይኄሊ፡[2] ዲበ፡ኵሎሙ ። ወእምዝ፡
ተስእሎሙ፡ለእመ፡ኮነ፡ያቈርሮሙ፡ቍረ፡ክረምት፡ወያልህቦሙ፡ሐ
ሩረ፡ፀሓይ፡በጊዜ፡ሐጋይ፡ወአውሥእዎ፡ወይቤልዎ፡እግዚአብሔር፡
[ረድአነ፡]መጠነ፡ዝንቱ፡፵ዓመት፡ወነበርነ፡ውስተ፡ገዳም፡ኢያቍረ
ረነ፡ክረምት፡ወኢያልህበነ፡ሐጋይ ። ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ፡እፎ፡እከውን፡ከማክሙ፡ወይቤልዎ፡ንበር፡ውስተ፡በአትከ፡ወ
ብኪ፡ላዕለ፡ኀጢአትከ፡ወአንተ፡ትከውን፡ከማነ ። ወተባረከ፡እምኔ
ሆሙ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መካኑ ። ወሶበ፡በዝኁ፡መነኮሳት፡ወከረዩ፡
ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ወሐነጹ፡ሎሙ፡ወሶበ፡ወረደ፡ውስቴታ፡ቅዱስ፡ከመ፡
ይትኀፀብ፡አንኀልዋ፡ሰይጣናት፡ላዕሌሁ፡ከመ፡ይቅትልዎ፡ወመጽኡ፡
መነኮሳት፡ወአውፅእዎ፡እምኔሃ ። ወሶበ፡ፈቀደ፡እግዚአብሔር፡ዕረፍቶ፡
ፈነወ፡ሎቱ፡ኪሩቤልሃ፡ዘኮነ፡ይሔውጾ፡ወይቤሎ፡ተደለው፡እስመ፡
ንሕነ፡ንመጽእ፡ኀቤከ፡ወንነሥአከ፡ወአርአዮ፡ለአባ፡እንጦንዮስ፡ወለ

---

[1] Exspectaveris ወሖረ፡ vel ወዖደ፡ [2] scriptum የኄሊ፡

ማኅበረ፡ቅዱሳን፡ወለኵሎሙ፡ኀይላተ፡ሰማያውያን፡እስከ፡አመ፡መጠወ፡ነፍሶ ። ወኮነ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ሕይወቱ፡፻ወ፷ዓመተ ። ወኮነ፡ስምዐ፡በዝንቱ፡በብኑዳ፡ረድኡ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ነፍሶ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ተዐርገ፡ኀበ፡ሰማይ፡ወሰምዖሙ፡ለሰይጣናት፡እንዘ፡ይኬልሑ፡ወይብሉ፡በድኅሬሁ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ሞእከነ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ዓዲየ፡እስከ፡ይእዜ፡ወሶበ፡ቦአ፡ቅዱስ፡ውስተ፡ገነት፡ከልሑ፡በቃል፡ልዑል፡እንዘ፡ይብሉ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ይትባረክ፡ስሙ፡ዘአድኀነኒ፡እምእዴክሙ ። ወኮነ፡ቅዱስ፡አመ፡ሕያው፡አዘዘሙ፡ለውሉዱ፡ከመ፡ይኅብኡ፡ሥጋሁ፡ወመጽኡ፡ሰብእ፡እምሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወወሀቡ፡ንዋየ፡ለረድኡ፡ዮሐንስ፡ዘኮነ፡ይጌሥጾ፡ኵሎ፡ጊዜ፡ይብሎ፡ተዐቀብ፡እምአፍቅሮ፡ንዋይ፤ወመርሐሙ፡ውእቱ፡ወአርአዮሙ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ ። ወነሥእዎ፡ወወሰድዎ፡ኀበ፡ሀገሮሙ፡ወነበረ፡በሀየ፡፻ወ፰ዓመተ፡እስከ፡መዋዕለ፡መንግሥተ፡ዐረብ ። ወረድኡሰ፡ዮሐንስ፡ኮነ፡ዝልጉሰ፡በእንተ፡አፍቅሮቱ፡ንዋየ ።[1] ወእምድኅረዝ፡ሖሩ፡ውሉዱ፡መነኮሳት፡ኀበ፡ሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወፈቀዱ፡ከመ፡ይንሥኡ፡[2] ወተንሥኡ፡ላዕሌሆሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ምስለ፡መኰንን፡ወከልእዎሙ ። ወበይእቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለመኰንን፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ምስለ፡ውሉድየ ። ወበጽባሕ፡ጸውዖሙ፡መኰንን፡ለመነኮሳት፡ወአዘዘሙ፡ከመ፡ይጹሩ፡ሥጋሁ፡ወጾርዎ፡ሶቤሃ፡ወአንበርዎ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡በዝማሬ፡ወበማሕሌት፡ብዙኅ፡አመ፡፲ወ፱ለነሐሴ ። ወኮነ፡እምኔሁ፡ተአምራት፡ወመንክራት፡ዐበይት ።

ሰላም፡ለመቃርስ፡ዘዐቢይ፡ክብሩ፡
እስመ፡ዐቀበ፡መርዔቶ፡ለእንጦንዮስ፡በበትሩ፡
እምነ፡፩፩እንበለ፡ያኅጽሩ፡

[1] 4 Reg. 5, 27. [2] suppleas ሥጋሁ፡

ሶበ፡ ዕሩየ፡ ደቂቁ፡ ወምግባራተ፡ ጽድቅ፡ ገብሩ፡
መዳልወ፡ አልባብ፡ ተሰምየት፡ እስከ፡ ዮም፡ ደብሩ ።

e) *De Abba Salâmâ.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፳ወ፯ ለሐምሌ፡) አዕረፈ፡ አባ፡ ሰላማ፡ ከሣቴ፡ ብርሃን፡ ጳጳስ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወከመዝ፡ ውእቱ፡ ዜናሁ ። መጽአ፡ ፩ብእሲ፡ እምብሔረ፡ ጽርዕ፡ ዘስሙ፡ ሜሮቦጵዮስ፡ ሊቀ፡ ጠቢባት፡ እንዘ፡ ይፈቅድ፡ ይርአያ፡ ለብሔረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወምስሌሁ፡ ፪ደቂቅ፡ እምአዝማዲሁ፤ ስሙ፡ ለ፩ፍሬምናጦስ፡ ወለካልኡ፡ አድስዮስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይሰምይዎ፡ ሲድራኮስ ። ወበጽሐ፡ በሐመር፡ ሐይቀ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወርእየ፡ ኵሉ፡ ሠናያተ፡ ዘፍትወተ፡[1] ልቡ፡ ወእንዘ፡ ይፈቅድ፡ ይትመየጥ፡ ብሔሮ፡ ተንሥኡ፡ ላዕሌሁ፡ ፀር፡ ወቀተልዎ፡ ምስለ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ምስሌሁ፡ ወተረፉ፡ እሉ፡ ፪ደቂቅ፡ ንኡሳን ። ወዴወውዎሙ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ወመሀርዎሙ፡ ግብረ፡ ተቃትሎ፡ ወወሰድዎሙ፡ አምኃ፡ ለንጉሠ፡ አክሱም፡ ዘስሙ፡ እለአላዳ፡[2] ወሤሞ፡ ንጉሥ፡ ለአድስዮስ፡ መጋቤ፡ ቤተ፡ ቀጢን፡ ወለፍሬምናጦስ፡ ዐቃቤ፡ ሕግ፡ ወጸሓፌ፡ አክሱም ። ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡ መዋዕል፡ አዕረፈ፡ ንጉሥ፡ ወኀደገ፡ እጓለ፡ ንኡሰ፡ ምስለ፡ እሙ፡ ወነግሡ፡[3] እለ፡ አዝጓን ።[4] ወነበሩ፡ አድስዮስ፡ ወፍሬምናጦስ፡ እንዘ፡ የሐፅንዎ፡ ለሕፃን፡ ወይሜህርዎ፡ ሃይማኖተ[5]፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በበንስቲት፡ ንስቲተ፡ ወሐነጹ፡ ሎቱ፡ ምጽላየ፡ ወአስተጋብኡ፡ ኀቤሁ፡ ደቂቀ፡ እንዘ፡ ይሜህርዎሙ፡ መዝሙረ፡ ወማሕሌተ ። ወሶበ፡ አብጽሐ፡ ዝኩ፡ ሕፃን፡ ዐቅመ፡ ውርዛዌ፡ ሰአልዎ፡ ከመ፡ ይፈንዎሙ፡ ሀገሮሙ፤ ወአድስዮስ፡ ሖረ፡ ጢሮስ፡ ብሔረ፡ ከመ፡ ይርአይ፡ ወላድያኒሁ ። ወፍሬምናጦስኒ፡ በጽሐ፡ እስክንድርያ፡ ኀበ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ አባ፡ አትናትዮስ፡ ወረከቦ፡ በሐዲስ፡ ሢመቱ፡ ወዜነዎ፡ ኵሉ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕሌሁ፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖቶሙ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወ

---

[1] ዘፈተወት፡ Sap. [2] እለ፡ አእዳ፡ Sap. [3] Plur. majest.
[4] scriptum አንዝጓን፡ [5] suppleas ክርስቶስ፡

ዘከመ፡አምኑ፡በክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡እንዘ፡አልቦሙ፡ጳጳሳት፡ወቀሳውስት ። ወእምዝ፡ሤሞ፡አባ፡አትናትዮስ፡ለፍሬምናጦስ፡ከመ፡ይኩን፡ጳጳሰ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ዘኢትዮጵያ፡ወፈነዎ፡ምስለ፡ዐቢይ፡ክብር ። ወበጺሖ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡አመ፡መንግሥቶሙ፡ለአብርሃ፡ወአጽብሐ፡ሰበከ፡በሰላመ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ውስተ፡ኵሉ፡አድያሚሃ፡ወበእንተዝ፡ተሰምየ፡አባ፡ሰላማ ። ወእምድኅረ፡አእመኖሙ፡ለሰብአ፡ኢትዮጵያ፡አዕረፈ፡በሰላም ።

ሰላም፡በቃለ፡ስብሐት፡እብሎ፡
እንዘ፡አዐብዮ፡ወኢሌዕሎ፡
ለሰላማ፡ኆኅት፡ዘምሕረት፡ወተሣህሎ፡
አሥረቀ፡ዘኢትዮጵያ፡ለብርሃነ፡ክርስቶስ፡ጸዳሎ፡
እንዘ፡ላዕሌሁ፡ጽልመት፡ወቆባር፡ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፲ወ፩ ለግንቦት፡)አዕረፈ፡ያሬድ፡ማሕሌታይ፡አምሳሊሆሙ፡ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ያሬድ፡እምአዝማዲሁ፡ውእቱ፡ለአባ፡ጌዴዎን፡እምካህናት፡[1] አክሱም፡እንተ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡እምእለ፡ተሐንጻ፡አብያተ፡ክርስቲያናት፡በሀገረ፡ኢትዮጵያ፡ወተሰብከ፡ባቲ፡ሃይማኖተ፡ክርስቶስ፡ወተቀደሰት፡በስመ፡እግዝእትነ፡ማርያም ። ወዝንቱ፡አባ፡ጌዴዎን፡ሶበ፡ወጠነ፡ይምሀሮ፡መዝሙረ፡ዳዊት፡ለብጹዕ፡ያሬድ፡ስእነ፡ዐቂቦቶ፡እስከ፡ብዙኅ፡መዋዕል ። ወእምዝ፡ሶበ፡ዘበጦ፡ወአሕመሞ፡ወጐየ፡ውስተ፡ገዳም፡ወአጽለለ፡ታሕተ፡ዖም፡ወርእየ፡ዕፄ፡እንዘ፡የዐርግ፡መልዕልተ፡ዖም፡ወበጺሖ፡ኀበ፡መንፈቃ፡ይወድቅ፡ውስተ፡ምድር ፤ ብዙኀ፡ጊዜ፡ይገብር፡ከማሁ፡ወእምዕጹብ፡ዐርገ፡መልዕልተ፡ዖም ። ወሶበ፡ርእየ፡ያሬድ፡ትጋሆ፡ለዕፄ፡[2] ነስሐ፡በነፍሱ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መምህሩ፡ወይቤ፡ስረይ፡ሊተ፡አአባ፡ወረስየኒ፡ዘፈቀድከ፡

[1] Supplendum videtur ገበዘ፡ [2] In Cod. Tubing. male ለፃፄ፡

ወተወክፎ፡ መምህሩ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ፡ ሰአለ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ በብካይ፡ ተርኅወ፡ ልቡናሁ፡ ወተምህረ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጻሕፍተ፡ ብሉየ፡ ወሐዲስ ፤ ወእምዝ፡ ተሠይመ፡ ዲያቆነ ። ወበውእቱ፡ መዋዕል፡ አልቦ፡ ማኅለቅተ፡ ቅኔ፡ በልዑል፡ ዜማ፡ ዘእንበለ፡ በለሖሳስ ። ወሶበ፡ ፈቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ያቅም፡ ሎቱ፡ ተዝካረ፡ ወፈነወ፡ ሎቱ፡ ፫ አዕዋፈ፡ እምገነተ፡ ኤዶም፡ ወተናገርዎ፡ በልሳነ፡ ሰብእ፡ ወመሠጥዎ፡ ምስሌሆሙ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰማያዊት፡ ወበህየ፡ ተምህረ፡ ማሕሌቶሙ፡ ለ፳ወ፬ ካህናተ፡ ሰማይ ። ወሶበ፡ ተመይጠ፡ ኀበ፡ ህላዌሁ፡ ቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡ ዘገበዘ፡ አክሱም፡ በጊዜ፡ ፫ ሰዓት፡ ወከልሐ፡ በልዑል፡ ቃል፡ እንዘ፡ ይብል፡ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለአብ ፤ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለወልድ ፤ ሃሌሉያ፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ ፤ ቀዳሚሃ፡[1] ለጽዮን፡ ሰማየ፡ ሣረረ፡ ወበጻግም፡ አርአዮ፡ ለሙሴ፡ ዘከመ፡ ይገብር፡ ግብራ፡ ለደብተራ ፤ ወሰመያ፡ ለዛቲ፡ ማሕሌተ፡ አርያም ። ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ድምፀ፡ ቃሉ፡ ሮጹ፡ ንጉሥኒ፡ ወንግሥትኒ፡ ምስለ፡ ጳጳስ፡ ወካህናት፡ ወዐበይተ፡ ንጉሥ፡ ወወዐሉ፡ እንዘ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ፡ ማሕሌተ፡ ለለዘመኑ፡ እምዓመት፡ እስከ፡ ዓመት፡ ዘሐጋይ፡ ወዘክረምት ፤ ዘመጸው፡ ወዘጸዳይ ፤ ለበዓላት፡ ወለሰናብት፡ ዘመላእክት፡ ወዘነቢያት ፤ ዘሰማዕታት፡ ወዘጻድቃን ፤ በ፫ ዜማ፡ ዘውእቱ፡ ግዕዝ፡ ወዕዝል፡ ወአራራይ ፤ ወኢየዐዱ፡ እም ፫ ዜማሁ፡ እመሂ፡ ንባበ፡ ሰብእ፡ አው፡ ንቃወ፡ ዖፍ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ እንዘ፡ ይዜምር፡ ያሬድ፡ ቀዊሞ፡ ታሕተ፡ ንጉሥ፡ ገብረ፡ መስቀል፡ ወንጉሥኒ፡ እንዘ፡ ያፀምእ፡ ቃሎ፡ ተክለ፡ በትረ፡ ኀጺን፡[2] ውስተ፡ ምክያደ፡ እገሪሁ፡ እንዘ፡ ይውሕዝ፡ እምኔሁ፡ ደም፡ ብዙኅ፡ ወኢተዐውቀ፡ ለያሬድ፡ እስከ፡ ፈጸመ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ንጉሥ፡ ደንገፀ፡ ወመልኀ፡ በትሮ፡ እምእግሩ፡ ወይቤሎ፡ ሰአለኒ፡ ዘትፈቅድ፡ ዐስበ፡ ዝንቱ፡ ደምከ፡ ዘተክዕወ ፤ ወይቤሎ፡ ያሬድ፡ መሐል፡ ሊተ፡ ከመ፡ ኢትአበየኒ ። ወሶበ፡ መሐለ፡ ሎቱ፡ ይቤሎ፡ ያሬድ፡ ፈንወኒ፡ ከመ፡ እመንኵስ ። ወሰሚዖ፡ ንጉሥ፡ ተከዘ፡ ጥቀ፡

---

[1] Sic scriptum est in utroque codice.

[2] Legas ኀጺኑ፡

ምስለ፡ኵሉ፡መኳንንቲሁ፡ወከመ፡ይክልኦሂ፡ፈርሀ፡መሐላ ። ወበዊኦ፡ያሬድ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ቆመ፡ቅድመ፡ታቦተ፡ጽዮን፡ወሶበ፡ይቤ፡ቅድስተ፡ወብጽዕት፡ስብሕት፡ወቡርክት፡ክብርት፡ወልዕልት፡እስከ፡ተፍጻሜቱ፡ተለዐለ፡እምድር፡መጠነ፡እመት ። ወእምህየ፡ሐረ፡ኀበ፡[1]ገዳመ፡[1]ሰሜን፡ወነበረ፡በህየ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ወአጸመወ፡ሥጋሁ፡ፈድፋደ፡ወፈጸመ፡ገድሎ፡በህየ፤ ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ኪዳነ፡ለዘይጼውዕ፡ስሞ፡ወይገብር፡ተዝካሮ ። ወእምዝ፡አዕረፈ፡በሰላም፡ወመቃብሪሁሰ፡ኢተዐውቀ፡እስከ፡ዮም ።

ሰላም፡ለያሬድ፡ስብሐተ፡መላእክት፡ለሐዋጼ፡[2]
እንተ፡አዕረገ፡እምልቡ፡ኅሊና፡መንፈስ፡ረዋጼ፤
ለትምህርተ፡መጽሐፍ፡ገብአ፡እምኀበ፡ኮነ፡ነፋጼ፡
በብዙኀ፡ጻማ፡ዘአልቦ፡ሑጻጼ፡
መልዕልተ፡ጕንደ፡ዖም፡ነጺሮ፡እንዘ፡የዐርግ፡ዕፄ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

አመ፡ዛቲ፡ዕለት፡(፳ወ፬ለነሐሴ፡)አዕረፈ፡መምህረ፡ዓለም፡አቡነ፡ተክለ፡ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡ስመ፡አቡሁ፡ጸጋ፡ዘአብ፡ወስመ፡እሙ፡እግዚእ፡ኀረያ፤ ወኮነ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምዘመደ፡ካህናት፡እለ፡አብርሀዋ፡ለኢትዮጵያ፡በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡እግዚእ፡ኀረያ፡ኮነት፡መካነ፡ወነበሩ፡በዝንቱ፡እንዘ፡የሐዝኑ፡ወይቴክዙ፡ወይጼልዩ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡የሀቦሙ፡ውሉደ ። ወእንዘ፡ሀለዉ፡በዝንቱ፡ነገር፡አንሥአ፡ሰይጣን፡ለሞተላሚ፡ሥዩመ፡ዳሞት፡ወመለከ፡ኵሎ፡አድያመ፡ሼዋ፡እስከ፡ባሕረ፡ጋሮማ፤ወነበሩ፡ኵሎሙ፡መኳንንተ፡ሀገር፡እንዘ፡ይሁብዎ፡ሎቱ፡ብእሲቶሙ፡በበእብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ዘማህረከሂ፡ሶበ፡ይረክብ፡አንስተ፡ላሕያተ፡ይሬስዮን፡ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ሀገረ፡ in Cod. Bodl. [2] i. e. ለሐዋጼ፡ስብሐተ፡መላእክት፡

ውእቱ፡ መዋዕል፡ በጽሐ፡ ሀገረ፡ ጽላልሽ፡ ወቀተለ፡ ኵሎ፡ ክርስቲያን፤
ወጸጋ፡ ዘአብሰ፡ ጐየ፡ እምፍርሀተ፡ ቀትል፡ ወለብእሲቱሰ፡ እግዚእ፡ ኀረያ፡
ዔወውዋ፡ ሐራሁ፡ ወአብጽሕዋ፡ ኀቤሁ ። ወሶበ፡ ርእያ፡ አንከረ፡ ሥና፡
ወተፈሥሐ፡ ልቡ፡ ወወሀባ፡ ሰርጐ፡ ብዙኀ፡ ወአስተዳለወ፡ ሥርዐተ፡ ኩብ
ካብ፡ ወፈነወ፡ ኀበ፡ መኳንንቲሁ፡ ወሥዩማኒሁ፡ ከመ፡ ይትጋብኡ፡ ለከብ
ካብ ። ወሶበ፡ ሰምዐት፡ ዘንተ፡ እግዚእ፡ ኀረያ፡ ገብረት፡ ጸሎተ፡ ኀበ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ከመ፡ ያድኅና፡ እምትድምርተ፡ አረሚ ። ወሶቤሃ፡ መጽአ፡
ሚካኤል፡ ሊቀ፡ መላእክት፡ ወጾራ፡ በክንፉ፡ ብርሃናዊ፡ እምድረ፡ ዳሞት፡
በጊዜ፡ ፫ ሰዓት፡ ወአብጽሓ፡ ምድረ፡ ዘረሬ፡ በጊዜ፡ ፱ ሰዓት፡ ወአብአ፡
ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ፡ ወፅአ፡ ምታ፡ ጸጋ፡ ዘአብ፡ እምቤተ፡
መቅደስ፡ ምስለ፡ ማዕጠንት፡ ነጸራ፡ ቀዊማ፡ እንዘ፡ ስርጉታ፡ ይእቲ፤ አን
ከረ፡ በልቡ፡ ወይቤ፡ ምንትኑ፡ ዛቲ፡ ብእሲት፡ ወመኑ፡ አምጽአ፡ ዝየ ።
ወእምድኅረ፡ ፍጻሜ፡ ጸሎት፡ ሶበ፡ ሐተታ፡ አእመረ፡ ከመ፡ ይእቲ፡ ብእ
ሲቱ፡ ወይእቲኒ፡ ነገረቶ፡ ኵሎ፡ ዘገብረ፡ ላቲ፡ እግዚአብሔር፡ እምጥንቱ፡
እስከ፡ ተፍጻሜቱ ። ወበአሐቲ፡ ሌሊት፡ አስተርአዮሙ፡ መልአከ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ወዜነዎሙ፡ ከመ፡ ይወልዱ፡ ወልደ፡ ዘይበጽሕ፡ ስሙዓተ፡
ጽድቁ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አጽናፈ፡ ዓለም ። ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡ መዋዕል፡
ተፀንሰ፡ ዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ወተወልደ፡ አመ፡ ፳ወ፱ ለታኅሣሥ፡ ወኮነ፡ ዐቢየ፡
ትፍሥሕተ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ አቡሁ፡ ወእሙ፡ ወኀበ፡ ኵሎሙ፡ አዝማዲሁ ።
ወበዕለተ፡ አብእዎ፡ ክርስትና፡ ሰመይዎ፡ ስሞ፡ ፍሥሓ፡ ጽዮን ። ወልህቀ፡
በመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወበኀይለ፡ ጥበብ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይገብር፡ ተአምረ፡
ወመንክረ፡ ዘአልቦ፡ ኍልቍ፡ እስከ፡ ያነክሩ፡ እምኔሁ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ር
እዩ፡ ወሰምዑ ። ወእምዝ፡ ወሰድዎ፡ ኀበ፡ ጳጳስ፡ አባ፡ ጌርሎስ፡ ከመ፡ ይ
ሢሞ፡ ሢመተ፡ ዲቁና፡ እንዘ፡ በውእቱ፡ መዋዕል፡ አባ፡ ብንያሚ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ዘለእስክንድርያ፡ አመ፡ መንግሥተ፡ ዘጌ፡ በእምነት ። ወሶበ፡ አ
ብጽሕዎ፡ ኀበ፡ ጳጳስ፡ ተነበየ፡ሎቱ፡ እንዘ፡ ይብል፡ እስመ፡ ዝንቱ፡ ወልድ፡
ይከውን፡ ንዋየ፡ ኅሩየ ። ወነሢኦ፡ ሢመተ፡ ዲቁና፡ ተመይጠ፡ ውስተ፡
ብሔሩ ። ወሶበ፡ ልህቀ፡ ወኮነ፡ ወሬዛ፡ ወፈረ፡ ገዳመ፡ ከመ፡ ይንዐው፡ አራ

ምስለ፡ኵሉ፡መኳንንቲሁ፡ወከመ፡ይክልኦሂ፡ፈርሀ፡መሐላ ። ወበዊኦ፡ያሬድ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ቆመ፡ቅድመ፡ታቦተ፡ጽዮን፡ወሶበ፡ይቤ፡ቅድስት፡ወብጽዕት፡ስብሕት፡ወቡርክት፡ክብርት፡ወልዕልት፡እስከ፡ተፍጻሜቱ፡ተለዐለ፡እምድር፡መጠነ፡እመት ። ወእምህየ፡ሖረ፡ኀበ፡[1]ገዳመ፡[1]ሰሜን፡ወነበረ፡በህየ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ወአጻመወ፡ሥጋሁ፡ፈድፋደ፡ወፈጸመ፡ገድሎ፡በህየ፤ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ኪዳነ፡ለዘይጼውዕ፡ስሞ፡ወይገብር፡ተዝካሮ ። ወእምዝ፡አዕረፈ፡በሰላም፡ወመቃብሪሁሰ፡ኢተዐውቀ፡እስከ፡ዮም ።

ሰላም፡ለያሬድ፡ስብሐተ፡መላእክት፡ለሐዋጼ፡[2]
እንተ፡አዕረገ፡እምልቡ፡ኀሊና፡መንፈስ፡ረዋጼ፤
ለትምህርተ፡መጽሐፍ፡ገብአ፡እምኀበ፡ኮነ፡ነፋጼ፡
በብዙኀ፡ጻማ፡ዘአልቦ፡ሑጻጼ፡
መልዕልተ፡ጕንደ፡ዖም፡ነጺሮ፡እንዘ፡የዐርግ፡ዕፄ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

አመ፡ዛቲ፡ዕለት፡(፳ወ፬ለነሐሴ፡)አዕረፈ፡መምህረ፡ዓለም፡አቡነ፡ተክለ፡ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡ስመ፡አቡሁ፡ጸጋ፡ዘአብ፡ወስመ፡እሙ፡እግዚእ፡ኀረያ፤ወኮነ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምዘመደ፡ካህናት፡እለ፡አብርሀዋ፡ለኢትዮጵያ፡በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡እግዚእ፡ኀረያ፡ኮነት፡መካነ፡ወነበሩ፡በዝንቱ፡እንዘ፡የሐዝኑ፡ወይቴክዙ፡ወይጼልዩ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡የሀቦሙ፡ውሉደ ። ወእንዘ፡ሀለዉ፡በዝንቱ፡ነገር፡አንሥአ፡ሰይጣን፡ለሞተላሜ፡ሥዩመ፡ዳሞት፡ወመለከ፡ኵሎ፡አድያመ፡ሼዋ፡እስከ፡ባሕረ፡ጋርማ፤ወነበሩ፡ኵሎሙ፡መኳንንተ፡ሀገር፡እንዘ፡ይሁብዎ፡ሎቱ፡ብእሲቶሙ፡በበእብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ዘማህረከሂ፡ሶበ፡ይረክብ፡አንስተ፡ላሕያተ፡ይሬስዮን፡ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ሀገረ፡ in Cod. Bodl.

[2] i. e. ለሐዋጼ፡ስብሐተ፡መላእክት፡

ውእቱ፡መዋዕል፡በጽሐ፡ሀገረ፡ጽላልሽ፡ወቀተለ፡ኵሎ፡ክርስቲያነ፤
ወጸጋ፡ዘአብሰ፡ጕየ፡እምፍርሀተ፡ቀትል፡ወለብእሲቱሰ፡እግዚእ፡ኀረያ፡
ዬወውዋ፡ሐራሁ፡ወአብጽሕዋ፡ኀቤሁ ። ወሶበ፡ርእያ፡አንከረ፡ሥና፡
ወተፈሥሐ፡ልቡ፡ወወሀባ፡ሰርጐ፡ብዙኀ፡ወአስተዳለወ፡ሥርዐተ፡ከብ
ካብ፡ወፈነወ፡ኀበ፡መኳንንቲሁ፡ወሥዩማኒሁ፡ከመ፡ይትጋብኡ፡ለከብ
ካብ ። ወሶበ፡ሰምዐት፡ዘንተ፡እግዚእ፡ኀረያ፡ገብረት፡ጸሎተ፡ኀበ፡እግ
ዚአብሔር፡ከመ፡ያድኅና፡እምትድምርተ፡አረሚ ። ወሶቤሃ፡መጽአ፡
ሚካኤል፡ሊቀ፡መላእክት፡ወጸራ፡በክንፉ፡ብርሃናዊ፡እምድረ፡ዳሞት፡
በጊዜ፡፫ሰዓት፡ወአብጽሓ፡ምድረ፡ዘረሬ፡በጊዜ፡፱ሰዓት፡ወአብአ፡
ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡ወፅአ፡ምታ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምቤተ፡
መቅደስ፡ምስለ፡ማዕጠንት፡ነጸራ፡ቀዊማ፡እንዘ፡ስርጉታ፡ይእቲ፤ አን
ከረ፡በልቡ፡ወይቤ፡ምንትኑ፡ዛቲ፡ብእሲት፡ወመኑ፡አምጽአ፡ዝየ ።
ወእምድኅረ፡ፍጻሜ፡ጸሎት፡ሶበ፡ሐተታ፡አእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ብእ
ሲቱ፡ወይእቲኒ፡ነገረቶ፡ኵሎ፡ዘገብረ፡ላቲ፡እግዚአብሔር፡እምጥንቱ፡
እስከ፡ተፍጻሜቱ ። ወበአሐቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮሙ፡መልአከ፡እግ
ዚአብሔር፡ወዜነዎሙ፡ከመ፡ይወልዱ፡ወልደ፡ዘይበጽሕ፡ስሙዓተ፡
ጽድቁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ዓለም ። ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡
ተፀንሰ፡ዝንቱ፡ቅዱስ፡ወተወልደ፡አመ፡፳ወ፪ለታኅሣሥ፡ወኮነ፡ዐቢየ፡
ትፍሥሕተ፡ውስተ፡ቤተ፡አቡሁ፡ወእሙ፡ወኀበ፡ኵሎሙ፡አዝማዲሁ ።
ወበዕለተ፡አብእዎ፡ክርስትና፡ሰመይዎ፡ስሞ፡ፍሥሓ፡ጽዮን ። ወልሀቀ፡
በመንፈስ፡ቅዱስ፡ወበኀይለ፡ጥበብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይገብር፡ተአምረ፡
ወመንከረ፡ዘአልቦ፡ኍልቌ፡እስከ፡ያነክሩ፡እምኔሁ፡ኵሎሙ፡እለ፡ር
እዩ፡ወሰምዑ ። ወእምዝ፡ወሰድዎ፡ኀበ፡ጳጳስ፡አባ፡ጌርሎስ፡ከመ፡ይ
ሢሞ፡ሢመተ፡ዲቁና፡እንዘ፡በውእቱ፡መዋዕል፡አባ፡ብንያሚ፡ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ዘለእስክንድርያ፡አመ፡መንግሥተ፡ዘጌ፡በእምነት ። ወሶበ፡አ
ብጽሕዎ፡ኀበ፡ጳጳስ፡ተነበየ፡ሎቱ፡እንዘ፡ይብል፡እስመ፡ዝንቱ፡ወልድ፡
ይከውን፡ንዋየ፡ኅሩየ ። ወነሢአ፡ሢመተ፡ዲቁና፡ተመይጠ፡ውስተ፡
ብሔሩ ። ወሶበ፡ልህቀ፡ወኮነ፡ወሬዛ፡ወፈረ፡ገዳመ፡ከመ፡ይንዐው፡አራ

ዊተ፡ ወጊዜ፡ ቀትር፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ነቢሮ፡ በክንፈ፡ ሚካኤል፡ በአምሳለ፡ ወሬዛ፡ ሠናይ፡ ላሕየ፡ ገጹ። ወይቤሎ፡ ኢትፍራህ፡ አፍቁርየ፡ እምይእዜሰ፡ ኢትከውን፡ ነዓዌ፡ አራዊት፡ አላ፡ ታሠግር፡ ነፍሳተ፡ ኃጥ አን፡ ብዙኃተ፡ ወይኩን፡ ስምከ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት፤ እስመ፡ አነ፡ ኅረይ ኩከ፡ እምከርሠ፡ እምከ፡ ወቀደስኩከ፡ ከመ፡ ኤርምያስ፡ ነቢይ፡ ወከመ፡ ዮሐንስ፡ መጥምቅ፤ ወናሁ፡ ጸጎኩከ፡ ሥልጣነ፡ ከመ፡ ትፈውስ፡ ድውያነ፡ ወትስድድ፡ መናፍስተ፡ ርኩሳነ፡ እምውስተ፡ ኵሉ፡ መከን፤ ወዘንተ፡ ብ ሂሎ፡ ተሰወረ፡ እምኔሁ። ወእምዝ፡ አተወ፡ ውስተ፡ ማኅደሩ፡ ወዘረወ፡ ኵሎ፡ ንዋዮ፡ ለነዳያን፡ ወለምስኪናን፡ ወነሥአ፡ ምርጕዞ፡ ወኀደገ፡ ቤቶ፡ ርኅወ፡ ወወፅአ፡ በሌሊት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ምንተ፡ ይበቍዖ፡ ለሰብእ፡ ለ እመ፡ ኵሎ፡ ዓለመ፡ ረብሐ፡ ወነፍሶ፡ ሀጕለ። ወእምዝ፡ ነሥአ፡ ሢመተ፡ ክህነት፡ ወወጠነ፡ ይስብክ፡ ሃይማኖተ፡ ወንጌል፡ በኵሉ፡ ምድረ፡ ሼዋ፡ ወ አጥመቀ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጠነ፡ ፻[1] ነፍስ፡ ወሰዐረ፡ ኵሎ፡ ምሕራማተ፡[2] ጣዖት፡ ወገዘመ፡ አዕዋማቲሆሙ፡ እስከ፡ ጕዩ፡ ሰይጣናት፡ እለ፡ የኀድሩ፡ በሙ። ወበምድረ፡ ዳሞትሂ፡ አእመነ፡ ብዙኃነ፡ ማርያነ፡ ወመሰግላነ፤ ወ ብዙኃን፡ ዕለተ፡ ተቃወሞ፡ ለሞተላሚ፡ ዕልው፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርት ዕት፡ እስከ፡ አእመኖ፡ በክርስቶስ፤ ወአእመኖሙ፡ ለብዙኃን፡ እለ፡ ምስ ሌሁ። ወአስተርአየ፡ አሜሃ፡ ልብሰ፡ ምንኵስና፡ በምድረ፡ ሼዋ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይፀመድ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ዘአልቦ፡ ጕልቄ፡ እስከ፡ አቅንአሙ፡ ለመነከሳት፡ ባዕዳን። ወእምዝ፡ ሖረ፡ ምድረ፡ አምሐራ፡ ተጽዒኖ፡ በሰረ ገላ፡ ኤልያስ፡ ወበጽሐ፡ ኀበ፡ አባ፡ በጸሎተ፡ ሚካኤል፡ መስተጋድል፡ መ ነኮስ፡ ወነበረ፡ ኀቤሁ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትቀነይ፡ሎቱ፡ ከመ፡ ገብር፡ ወይፀመድ፡ ለጸሎቱ።[3] ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ምድረ፡ ሼዋ፡ ወተራ ከቦ፡ ለማርቆስ፡ ወልደ፡ እኅወ፡ አቡሁ፡ ወነበሩ፡ ኅቡረ፡ በገዳመ፡ ወገዳ፡[4] ወተጋብኡ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ መጠነ፡ ፲ወ፯[5] አርድእት፡ ወአልበሶሙ፡ አል

---

[1] መጠነ፡ ፲፻ወ፳፲ወ፫፲ Tub. [2] መርገማተ፡ Tub. [3] ለጾም፡ ወለጸሎት፡ Sap. [4] ወግዳ፡ Sap. [5] መጠነ፡ ፯ Sap.

ባሰ፡ምንኵስና ። ወእምሀየ፡ሖረ፡ምድረ፡ግራርያ፡ወገብረ፡ጾማዕተ ፡ ማእከለ፡ጾላዕት፡ወኢይወፅእ፡እምሀየ፡ሌሊተ፡ወመዓልተ፡ ወኢይጥዕም፡ ምንተኒ፡ ዘእንበለ፡ ቈጽል ፡ ባሕቲታ ፡ ወስቴሁኒ ፡ ማይ ። ወመጽኡ ፡ ኀቤሁ፡ብዙኃን፡ዕድ፡ ወአንስት ፡ ወኮኑ ፡ መነኮሳተ ፡ ወመበለታተ ፤ ወየኀድሩ፡ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡ወኢይትአመሩ፡በበይናቲሆሙ ፡ ብእሲ ፡ ምስለ፡ብእሲት፡ወበጊዜ፡ጸሎት፡ወቍርባን ፡ ይቀውሙ ፡ ኅቡረ ፡ እስመ፡ ሰይጣን፡ተአስረ፡በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ፡ነደቀ፡ውስተ ፡ ጾላዕቱ ፡ በአምሳለ፡ምዕንጋዕ፡ወተከለ፡ውስቴቱ፡ ኀጻውንተ ፡ በሊኃተ፡ እንተ ፡ ድኅሬሁ፡በየማኑ፡ወበፀጋሙ ፡ ከመ ፡ ኢያስምክ፡ በቱ ፡ ወቆመ ፡ ውስቴቱ፡ ፴ ዓመተ፡እስከ፡ተሰብረ፡አገዳ፡እግሩ ። ወነበረ፡እንዘ ፡ ኢይጥዕም ፡ ምንተኒ፡እምፍሬያት፡ወኢቈጽለ፡ወኢማየ፡መጠነ፡፬ ዓመት ። ወእምዝ፡ መጽአ፡ ኀቤሁ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወምስሌሁ፡እግዝእትነ፡ማርያም፡ወ ፲ ወ ፪ ሐዋርያት፡ወጻድቃን፡ወሰማዕታት፡ ወሚካኤል፡ወገብርኤል፡ወይቤሎ፡አፍቁርየ፡አንተሂ፡ተመሰልከኒ፡በሕማምየ፡ወአነሂ፡አዔርየከ፡በመንግሥትየ፤ናሁ፡ተፈጸመ ፡ ኵሉ ፡ ድካምከ፡በዝ፡ዓለም፡ወኮነ፡ውኩፈ፡በኀቤየ፤እምይእዜሰ፡ነዓ፡ከመ፡ትረስ፡ሕይወተ፡ዘለዓለም ። ወእምዝ፡ወሀቦ፡ኪዳነ፡ለዘ፡ይጼውዕ፡ስሞ፡ወለዘ፡ ይገብር፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ሐመ፡ንስቲተ፡በሕማመ፡ብድብድ፡ወአዕረፈ፡በርሥአን፡ጥሉል፡እንዘ፡መዋዕሊሁ፡፺ወ፱ዓመተ፡ወ ፲ አውራኀ፡ወ ፲ ዕለተ፡ወገነዝዎ፡በክብር፡ወበስብሐት፡ወቀበርዎ፡ውስተ፡መቃብር ።[1]

ሰላም፡እብል፡እንበለ፡አርምሞ፡በጽዋዔ፡
ኪያከ፡አበ፡ኪያከ፡ረዳኤ ፤ ተክለ፡ሃይማኖት፡መዋኤ፤
እንዘ፡ትኄሊ፡ተስፋ፡ትንሣኤ፡
አጽናዕከ፡በቀዊም፡አእጋረ፡ክልኤ፡
ወእምስቴ፡ማይ፡አሕረምከ፡ጕርዔ ።

[1] ጾላዕቱ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኄይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ ። ተግሣጽ፡
ይከብር፡ እምነ፡ አዕናቍ፡ ክቡራት፡ ወያከብር፡ ዘመደ፡ ኅሡራን፡ ወያቀው
ሞሙ፡ ውስተ፡ ምቅዋመ፡ ክቡራን፡ ወያከብር፡ እንበለ፡ ተባይጾ፡ ወያበ
ዝኆ፡ ረድኤተ፡ እንዘ፡ አልቦቱ፡ ዘርእ ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡
ብዙኃን፡ ወአእምሮሂ፡ ይከብር፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ክቡራን ። ግዕዝ፡ ሠናይ፡
ይኄይስ፡ እምነ፡ ቢጽ፡ ሠናይ፡ ወመጽሐፍሂ፡ ናዛዚሁ፡ ለትኩዝ፡ ውእቱ ።
4. ተስእለ፡ ፩እምነገሥት፡ ወይቤ፡ እፎ፡ ሀለወት፡ ዘመን ። ወይቤ
ልዎ፡ እስመ፡ ዘመንሰ፡ ለሊከ፡ ውእቱ፤ እመ፡ አሠነይከ፡ አንተ፡ ትሤኒ፡ ወ
ለእመ፡ አሕሠምከ፡ አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን ። 6. ይቤልዎ፡ ለብ
እሲ፡ መኑ፡ ገሠጸከ፤ ይቤ፡ ርኢኩ፡ አበዶሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ
ሠጽኩ ። 8. ነጸረ፡ ዲዮጋንስ፡ ጠቢብ፡ ብእሴ፡ አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡
እብን፤ ወይቤ፡ ናሁ፡ እብን፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን ። 10. ይቤልዎ፡ ለአ
ፍላጦን፡ በምንትኑ፡ ይትቤቀል፡ ብእሲ፡ እምነ፡ ፀሩ፤ ወይቤሎሙ፡ ለእመ፡
አፈድፈደ፡ አሠንዮ፡ ላዕሌሁ ። ይቤልዎ፡ ለ፩እምጠቢባን፡ ምንትኑ፡ ው
እቱ፡ ግብር፡ ዘይበቍዕ፡ ወኢያቴክዝ፤ ይቤ፡ ሞተ፡ ሰብእ፡ እኩያን ።
14. ነጸሮ፡ ዲዮጋንስ፡ ለብእሲ፡ ሠናየ፡ ገጽ፡ እንዘ፡ ይሔሱ፤ ይቤ፡ እስመ፡
ቤትሰ፡ ሠናይ፡ ወባሕቱ፡ ዘየኀድር፡ ዲቤሁ፡ እኩይ፡ ውእቱ ። 18. ይ
ቤልዎ፡ ለመነከስ፡ በእንተ፡ ምንትኑ፡ ኀደገ፡ ዓለመ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡
አነ፡ እወፅእ፡ እምኔሃ፡ በግብር፡ ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድየ ።
ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ ትሬእያ፡ ለዓለም፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት
ሔድስ፡ ነፍሳተ፡ ወታቀርብ፡ ሞተ ። 25. ተቃረኒ፡ ማእምር፡ ይኄይስ፡

እምነ፡አብድ፡ረዳኢ። 27. ዝሙትሰ፡ያመጽእ፡ንዴተ፡ወንጽሕሂ፡
በረከተ፡ወልዕልና። 34. ይቤ፡ጠቢብ፡ዕደውሰ፡፩እሙንቱ፤ብእሲ፡
ዘያአምር፡ወያኤምር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝንቱሰ፡ማእምር፡ው
እቱ፤ኪያሁ፡ተሰአሉ፡ወእምኔሁ፡ተመሀሩ። ወብእሲኒ፡ዘያአምር፡ወ
ኢይሜህር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝኩሰ፡ለባዊ፡ውእቱ፤ዝክርዎ።
ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይሜህር፤[1] ወዝኩሰ፡ተመራሒ፡ውእቱ፤
መሀርዎ፡ወምርሕዎ። ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይትመሀር፤ወዝ
ኩሰ፡አብድ፡ውእቱ፤ረሐቁ፡እምኔሁ። 42. ይቤ፡ፊታጎሮስ፡እስመ፡
ተኣኀዎሰ፡አሐዱ፡ነፍስ፡ውእቱ፡በሥጋ፡ፍሉጥ፡ወሊሉይ።
44. ይቤ፡ጠቢብ፡ወይን፡ዘኢተቶስሐ፡ከመ፡ንጉሥ፡ዐማፂ፡ውእቱ፡ወ
ዘተቶስሐሰ፡ከመ፡ንጉሥ፡ራትዕ፡ውእቱ፤ወስቴሰ፡ጽሩይ፡በአምሳለ፡
ዘይት፡ጽሩይ፡ውእቱ፡በውስተ፡ማኅቶት፡ወሕሙግሰ፡የሐምግ፡ልበ፡
ወያሐምም፡ወያርዕድ፡ሥጋ፡ወይሬስዮ፡ይትነፋኅ። ይቤሎ፡ንግረኒ፡
በእንተ፡መባልዕት፤ይቤ፡እስመ፡መባልዕትሰ፡ብዙኃት፡እማንቱ፡ወሊ
ሉያት፤እብል፡እንከ፡ኢያብዝኀ፡ብእሲ፡በሊዐ፡እምኔሆን፡ከመ፡ኢት
ሠለጥ፡ፍትወት፡እንስሳዊት፡ላዕሌሁ። ይቤ፡በምንትኑ፡ይትፌጸም፡
ልቡናሁ፡ለብእሲ፤ይቤ፡ሶበ፡ኢተዐደወ፡እምዐቅሙ። በምንትኑ፡ይ
ትዌደስ፡አእምሮ፤ይቤ፡ሶበ፡ይትዔገሥ፡ብእሲ፡አመ፡ይሰምዕ፡ዕር
ፈተ። ይቤልዎ፡ለጠቢብ፡ወምንትኑ፡ረባሑ፡ለንዋይ፤ይቤ፡ሶበ፡ይ
ሁቡ፡ለዘ፡ይበቍዕ። 49. ይኄይስ፡ብሂም፡እምነቢብ፡በሐሰት።
50. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ሰብእሰ፡ፍሡሓን፡ይትዐወቁ፡ሶበ፡ይት
ራከብዎሙ፤ወሰብእሂ፡ምእመናን፡አመ፡ይነሥኡ፡ወይመይጡ፤ወወ
ልድሂ፡ወዘመድ፡ይትዐወቁ፡አመ፡ጊዜ፡ንዴት፡ወመፍቅድ፤ወተኣኀ
ዎሂ፡አመ፡ምንዳቤ፡ወሐዘን። 53. ይቤ፡ጎርጎርዮስ፡እስመ፡ኀይልሰ፡
ዘዐንበሳ፡ውእቱ፡ወህድአትሂ፡ዘሶር፡ወጥበብሂ፡ዘዖፊ፡ጕንባሕ፡ወተመ
ይኖ፡ግብርሂ፡ዘሣሬት፡ወተግባርሂ፡ሠናይ፡ዘንህብ፡ወዘጊበ፡መዛግብ

[1] scriptum ወይሜህር፡; legendum aut ወኢይሜህር፡ aut ወይትመሀር፡

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኄይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ ። ተግሣጽ፡
ይከብር፡እምነ፡አዕናቍ፡ክቡራት፡ወያከብር፡ዘመደ፡ኅሩራን፡ወያቀው
ሞሙ፡ውስተ፡ምቅዋመ፡ ክቡራን፡ ወያከብር፡ እንበለ፡ ተባይጾ፡ ወያበ
ዝኅ፡ረድኤተ፡እንዘ፡አልቦቱ፡ዘርአ ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡
ብዙኃን፡ወአእምሮሂ፡ይከብር፡እምነ፡ዘመድ፡ክቡራን ። ግዕዝ፡ሠናይ፡
ይኄይስ፡እምነ፡ቢጽ፡ሠናይ፡ወመጽሐፍሂ፡ናዛዚሁ፡ለትኩዝ፡ውእቱ ።
4. ተስእለ፡ ፩እምነገሥት፡ ወይቤ፡እፎ፡ሀለወት፡ዘመን ። ወይቤ
ልዎ፡እስመ፡ዘመንሰ፡ለሊከ፡ውእቱ፤እመ፡አሠነይከ፡አንተ፡ ትሤኒ፡ ወ
ለእመ፡አሕሠምከ፡አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን ።
6. ይቤልዎ፡ ለብ
እሲ፡መኑ፡ገሠጸከ፤ይቤ፡ርኢኩ፡ እበዶሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ
ሠጽኩ ።
8. ነጸረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡ብእሴ፡አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡
እብን፤ ወይቤ፡ናሁ፡እብን፡ነቢሮ፡ላዕለ፡እብን ።
10. ይቤልዎ፡ለአ
ፍላጦን፡በምንትኑ፡ይትቤቀል፡ብእሲ፡እምነ፡ፀሩ፤ወይቤሎሙ፡ለእመ፡
አፈድፈደ፡አሠንዮ፡ላዕሌሁ ። ይቤልዎ፡ለ፩እምጠቢባን፡ምንትኑ፡ው
እቱ፡ግብር፡ዘይበቍዕ፡ወኢያቴክዝ፤ይቤ፡ሞተ፡ሰብእ፡እኩያን ።
14. ነጸሮ፡ዲዮጋንስ፡ለብእሲ፡ሠናየ፡ገጽ፡እንዘ፡ይሔሱ፤ ይቤ፡እስመ፡
ቤትሰ፡ሠናይ፡ወባሕቱ፡ዘየኀድር፡ዲቤሁ፡እኩይ፡ውእቱ ።
18. ይ
ቤልዎ፡ለመነኮስ፡በእንተ፡ምንትኑ፡ኀደገ፡ዓለመ ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡
አነ፡እወፅእ፡እምኔሃ፡በግብር፡ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድየ ።
ይቤልዎ፡እፎኑ፡ትሬእያ፡ለዓለም፤ ይቤ፡እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት
ሐድስ፡ነፍሳተ፡ወታቀርብ፡ሞተ ።
25. ተቃራኒ፡ማእምር፡ይኄይስ፡

እምነ፡አብድ፡ረዳኢ። 27. ዘሙትስ፡ያመጽእ፡ንዴተ፡ወንጽሕኒ፡
በረከተ፡ወልዕልና። 34. ይቤ፡ጠቢብ፡ዕደውስ፡፩እሙንቱ፤ብእሲ፡
ዘያአምር፡ወያኤምር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝንቱስ፡ማእምር፡ው
እቱ፤ኪያሁ፡ተስአሉ፡ወእምኔሁ፡ተመሀሩ። ወብእሲኒ፡ዘያአምር፡ወ
ኢይሜህር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝኩስ፡ለባዊ፡ውእቱ፤ዝክርዎ።
ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይሜህር፤[1] ወዝኩስ፡ተመራሒ፡ውእቱ፤
መሀርዎ፡ወምርሕዎ። ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይትመሀር፤ወዝ
ኩስ፡አብድ፡ውእቱ፤ረሐቁ፡እምኔሁ። 42. ይቤ፡ፊታጎሮስ፡እስመ፡
ተኣኅዎስ፡አሐዱ፡ነፍስ፡ውእቱ፡በሥጋ፡ፍሉጥ፡ወሊሉይ።
44. ይቤ፡ጠቢብ፡ወይን፡ዘኢተቶስሐ፡ከመ፡ንጉሥ፡ዐማፂ፡ውእቱ፡ወ
ዘተቶስሐስ፡ከመ፡ንጉሥ፡ራትዕ፡ውእቱ፤ወስቴስ፡ጽሩይ፡በአምሳለ፡
ዘይት፡ጽሩይ፡ውእቱ፡በውስተ፡ማኅቶት፡ወሕሙግስ፡የሐምግ፡ልበ፡
ወያሐምም፡ወያርዕድ፡ሥጋ፡ወይሬስዮ፡ይትነፋኅ። ይቤሎ፡ንግረኒ፡
በእንተ፡መባልዕት፤ይቤ፡እስመ፡መባልዕትስ፡ብዙኃት፡እማንቱ፡ወሊ
ሉያት፤እብል፡እንከ፡ኢያብዝኅ፡ብእሲ፡በሊዐ፡እምኔሆን፡ከመ፡ኢት
ሠለጥ፡ፍትወት፡እንስሳዊት፡ላዕሌሁ። ይቤ፡በምንትኑ፡ይትፌጸም፡
ልቡናሁ፡ለብእሲ፤ይቤ፡ሶበ፡ኢተዐደወ፡እምዐቅሙ። በምንትኑ፡ይ
ትዌደስ፡አእምሮ፤ይቤ፡ሶበ፡ይትዔገሥ፡ብእሲ፡አመ፡ይሰምዕ፡ዕር
ፈተ። ይቤልዎ፡ለጠቢብ፡ወምንትኑ፡ረባሑ፡ለንዋይ፤ይቤ፡ሶበ፡ይ
ሁቡ፡ለዘ፡ይበቍዕ። 49. ይኄይስ፡ብሂም፡እምነቢብ፡በሐሰት።

50. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ሰብእስ፡ፍሡሓን፡ይትዐወቁ፡ሶበ፡ይት
ራከብዎሙ፤ወሰብእሂ፡ምእመናን፡አመ፡ይነሥኡ፡ወይመይጡ፤ወወ
ልድሂ፡ወዘመድ፡ይትዐወቁ፡አመ፡ጊዜ፡ንዴት፡ወመፍቅድ፤ወተአኅ
ዎሂ፡አመ፡ምንዳቤ፡ወሐዘን። 53. ይቤ፡ጎርጎርዮስ፡እስመ፡ኀይልስ፡
ዘዐንበሳ፡ውእቱ፡ወህድአትሂ፡ዘሶር፡ወጥበብሂ፡ዘዖፌ፡ጕንባሕ፡ወተመ
ይኖ፡ግብርሂ፡ዘሣሬት፡ወተግባርሂ፡ሠናይ፡ዘንህብ፡ወዘጊበ፡መዘግብ

---

[1] scriptum ወይሜህር፡; legendum aut ወኢይሜህር፡ aut ወይትመሀር፡

ትኒ፡ዘቃህም፡ውእቱ፡ 56. ይቤ፡ፌታጎሮስ፡ጠቢብ፡እመሰ፡ኢትመ
ውአ፡ነፍስ፡ለሥጋ፡እንከሰ፡ትከውን፡ሥጋ፡መቃብረ፡ለነፍስ።
57. ሶበ፡ትጌሥጽ፡ለእቡስ፡አኅዝ፡በተጥባበ፡ነገር፡ወበርኅራኄ፡ቃል፡
ከመ፡ኢይርሐቅ፡እምኔከ፡ወኢይኅብእከ፡ኅጣውኢሁ፡ወኢይረሲ፡ግ
ዕዘ፡ኀጢአት፡ሎቱ፡ልማደ፡ከመ፡በሊዕ፡ወሰቲይ። 58. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡እመ፡ፈቀድከ፡ይዕበይ፡አሠንዮትከ፡በኀበ፡ሰብእ፡ኢይዕበይ፡በ
ኀቤከ፡ወኩን፡ትሑተ፡ወኢትትመከሕ፤ እስመ፡አዘክሮ፡ሠናይትከሰ፡
ይኄይስ፡በአፈ፡ካልአኒከ፡እምአዘክሮትከ፡አንተ፡በአፉከ፡እስመ፡ዝን
ቱሰ፡ግብር፡ዘአብዳን፡ውእቱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ለእመ፡ርኢከ፡ክልበ፡ኀ
ዲጎ፡እግዚኦ፡ወተለወከ፡ገሮ፡በእብን፡እስመ፡ለከኒ፡የኀድገከ፡በከመ፡
ኀደጎ፡ለእግዚኡ። 63. ነጸረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡አረጊተ፡ዘደከመት፡
ፈድፋደ፡ወይቤላ፡እመሰ፡ከንኪ፡ድሉተ፡መንገለ፡ሕያዋን፡ጕሕላዊት፡
አንቲ፡ወእመሰ፡ተደለውኪ፡መንገለ፡ምዉታን፡አፍጥኒኬ፡ገቢረ፡ሠ
ናይ። ተብህለ፡ዓዲ፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእያ፡ለአሐቲ፡አመት፡
እንዘ፡ትትሜሀር፡መጽሐፈ፤ ይቤ፡ያሰትዩ፡ለአሕጻሃ፡ሕምዘ።
71. ማእምራንሰ፡ከዋክብቲሆሙ፡እሙንቱ፡ለሰብእ፡ምድር። 74. ዘ
ይስሕል፡ሰይፈ፡ጕሕሉት፡ለቢጹ፡ይትቀተል፡ቦቱ፡ለሊሁ፤ ወዘከረየ፡
ግበ፡ለእኁሁ፡ይወድቅ፡ውስቴቱ፤ ወዘአሕሠመ፡ግዕዘ፡አብዝኀ፡አፅ
ራረ፡ወዘአሠነየ፡ግዕዘ፡አሠነየ፡ሕይወቶ፤ ወዘበዝኀ፡ፍትወታቲሁ፡ይነ
ብር፡ትኩዘ፡እስከ፡ለዓለም፡እመ፡ኢኀደገ፡ፍትወታቲሁ፡እስመ፡ፍት
ወትሰ፡እማ፡ለትካዝ፡ይእቲ፡ትወልዳ፡ዘልፈ፤ ወዘበዝኀ፡ሣሕቁ፡የሐ
ጽጽ፡ግርማሁ፤ ወዘበዝኀ፡ተማሕዘቱ፡ያኀስርዎ፤ ወዘኒ፡አጥረየ፡ልማደ፡
ትዕግሥት፡ይድኅን፡እምነ፡ተጸልኦ፤ ወዘኒ፡የኀብእ፡ምስጢሮ፡ይድ
ኅን፡እምነገር፡እኩያት። 81. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ግዕዝሰ፡ሠናይ፡
ይትሜሰል፡ከመ፡ሐብል፡ጽኑዕ፡ዘይስሕብ፡ቦቱ፡ዘይበቍዖ፡ወያቀርብ፡
ኀቤሁ፡ወከመ፡ሞፀፍ፡ዘያርሕቅ፡ባቲ፡በወጊፍ፡ለዘ፡ያሐምም።
88. ተብህለ፡ጽናዕ፡ላዕለ፡መፀት፡ከመ፡ኢትኩን፡ዕፀ፡ለገሃነም፤ ወል
ጕም፡ልሳነከ፡ከመ፡ኢትተክዝ፡ድኅረ። 90. ተብህለ፡እመሰ፡ተመ

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ፤እመሰ፡ከነ፡ተናግሮ፡ብሩረ፡
ወአርምሞሂ፡ወርቅ፡ውእቱ። 91. ዘሰ፡በዝኁ፡ንባቡ፡ይበዝኁ፡ሐ
ሰቱ፤ወዘኒ፡በዝኀ፡ንዋዩ፡ይበዝኀ፡ኀጣውኢሁ። 96. ሥመር፡በዘ
ከፈለከ፡እግዚአብሔር፡ወትከውን፡ባዕለ፤ወተወከል፡በእግዚአብሔር፡
ወይበቍዐከ፡ባሕቲቱ፤ወአሠኒ፡ተጋውሮተ፡ጎርከ፡ወትከውን፡ፍቁረ፡
በኀበ፡ኵሉ፤ወተማከር፡በኵሉ፡መፍቅድከ፡ምስለ፡ፈራህያነ፡እግዚአ
ብሔር፡ከመ፡ትኩን፡ሥሩሐ። 99. ይቤ፡፩እምጠቢባን፡ዘትጸልእ፡
ለርእስከ፡ጽላእ፡ለካልእከ፡ወሥመር፡ለካልእከ፡ዘትሠምሮ፡ለርእስከ።
ተብህለ፡አጥሪ፡አግዋረ፡እምቅድመ፡ትሕንጽ፡አብያተ፤ወአብያጸ፡እም
ቅድመ፡ትሖር፡ፍኖተ። 108. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢታዑቅ፡ለሰብእከ፡
ወለወልድከ፡ኍልቈ፡ንዋይከ፤እስመ፡እሙንቱ፡ሶበ፡ይሬእዩ፡ብዝኀ፡
ንዋይከ፡ይትሜነዩ፡ሞተከ፡ወሶበሂ፡ይሬእዩ፡ንስቲተ፡ያኀስሩከ። ወ
ዓዲ፡ይቤ፡ኢታዑቃ፡ለፍቅርትከ፡አፍቅሮተከ፡ላቲ፡ከመ፡ኢትሠለጥ፡
ላዕሌከ። 131. ብእሲት፡ወውሉድ፡ነቀዘ፡ለንዋይ፡እሙንቱ።
133. ተብህለ፡እስመ፡አግዓዚሰ፡አግዓዚ፡ውእቱ፡ወእመኒ፡ገሰሰቶ፡ን
ዴት፡ወመነነቶ፡ዘመን፤ወገብርሂ፡ገብር፡ውእቱ፡በኵሉ፡ጊዜ፡ወለእ
መሂ፡ተወክፈቶ፡ዘመን፡ወተራድአቶ፡ዓለም። 155. ለእመ፡ተዛ
ውዐ፡ብእሲ፡በነገር፡ኢትትሀየዮ፡ወኢትበል፡ለዝንቱሰ፡ሰማዕናሁ፡እ
ምቅድመ፡ዮም፡ከመ፡ኢይተከዝ፡በነፍሱ፡ወባሕቱ፡ተወከፍ፡ንባቦ፡
በአስተጥዕሞ፡ወለእመሂ፡ኮንከ፡ታአምሮ፡እስመ፡መንበርሰ፡ሠናይ፡
ብእሲ፡ለእመ፡አርሐበ፡ልቦ፡ለሰሚዐ፡ነገር፡ዘይዜንውዎ። 156. ተ
ብህለ፡ኢታስተቃልሎ፡ለጸላእትከ፡ወበዝንቱ፡ትከውን፡ምዉአ፡ሎቱ።
159. ወልድየ፡አመዝግን፡በዘ፡ከፈለከ፡እግዚአብሔር፤ትከውን፡
ብዑለ፡እምነ፡ኵሉ፡ሰብእ። 160. ክልኤ፡ግብር፡ኢያመሥጡ፡እም
ሐሰት፤አብዝኆ፡ምክንያት፡ወአብዝኆ፡ተስፋ። ይቤ፡ጠቢብ፡አንሰ፡
ርኢኩ፡ጣዕማተ፡ብዙኀ፡ወኢረከብኩ፡ዘይጥዕም፡እምሠለስቱ፡ግብር፡
ዘውእቶሙ፡አመዝግኖ፡ወአእምሮ፡ወብዕል፡ዘኢኮነት፡እምዐመፃ።
162. ወልድየ፡ኢትትመዓዕ፡ሶበ፡ትትፋታሕ፡እስመ፡መዐትሰ፡ያ

ጠፍእ ፡ ነገረከ ፡ ወያመውእከ ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ ፡ ዘይቄቂ ፡
እምንዋዩ ፡ ለርእሱ ፡ ያስተጋብእ ፡ ንዋየ ፡ ለካልኡ ። ብእሲ ፡ ዘቦቱ ፡ ንዋይ ፡
ወኢይደሌለው ፡ ባቲ ፡ ለሊሁ ፡ ነዳይ ፡ ወኅጡእ ፡ ዘበአማን ። 174. አብ
ድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሰምዕ ፡ ነገረ ፡ ይእኅዘ ፡ ሕማም ፡ በእንተ ፡ አውፅአቱ ፡ ወጠቢ
ብሰ ፡ ያረምም ፡ ወይከብት ፡ ዘሰምዐ ፡ ወየዐቅብ ፡ ዘይበቍዖ ። ወልድየ ፡ ስ
ፋሕ ፡ እዴከ ፡ ለነዳያን ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ በረከተ ፡ ፍጽምተ ፤ ወኢታስተቃ
ልል ፡ ውሂበ ፡ ምጽዋት ፡ እስመ ፡ ክብርት ፡ ይእቲ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ።

177. ሀብ ፡ ለነዳያን ፡ በሠናይ ፡ ቃል ፡ ወበፍሡሕ ፡ ገጽ ፡ ወበርኅሩኅ ፡
ልብ ፡ ወበእድ ፡ ርሕብት ፡ ከመ ፡ ትትፈደይ ፡ ሀየንቴሃ ። 178. ወልድየ ፡
ኢትመጡ ፡ ንዋየ ፡ ሐቅልከ ፡ ለጕሕላዊ ፡ ከመ ፡ ኢይቅትልከ ፡ ባቲ ፤ ወኢታ
ግዝፎ ፡ ለከልብከ ፡ ከመ ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሥሕቅ ፡ ያሌዕል ፡
ቃሎ ፡ ወጠቢብሰ ፡ ያከሞስስ ፡ በሀድአት ። 181. ተብህለ ፡ መስተዋ
ድይ ፡ ወሐማዪ ፡ ወጕሕላዊ ፡ ወተቃጻቢ ፡ የኀልፉ ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ
ልሰ ፡ ባዕለ ፡ ቤት ፡ ውእቱ ፡ በውስተ ፡ ተአንግዶ ፡ ወነዳይኒ ፡ እንግዳ ፡ ውእቱ ፡
በቤቱ ። 202. ተብህለ ፡ ወኮነ ፡ አርስጣጣሊስ ፡ ይነብር ፡ ወደቂቀ ፡ ነገ
ሥትሂ ፡ ይቀውሙ ፡ ኀቤሁ ፡ ቅድሜሁ ። ወአሐተ ፡ ዕለተ ፡ ይቤ ፡ ለአሐዱ ፡
እምኔሆሙ ፡ እመሰ ፡ ተውህበከ ፡ መንግሥት ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይ
ቤሎ ፡ እሬስየከ ፡ መማክርትየ ። ወለካልኡሂ ፡ ይቤሎ ፡ ወአንተኒ ፡ ምንተ ፡
ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይቤሎ ፡ አስተሳትፈከ ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሎ ፡ ለእስ
ክንድር ፡ አሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወአንተሂ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፡ እመ ፡ ተ
ውህበ ፡ ለከ ፡ መንግሥት ፤ ወይቤሎ ፡ አመምህር ፡ ኢትሰአል ፡ ዘእገብር ፡
ለከ ፤ ተዐገሠኒ ፡ እስከ ፡ ጌሰም ፤ አንሰ ፡ እገብር ፡ ምስሌከ ፡ ዘይደሉ ፡ ለዘ ፡ ከ
ማየ ፡ ከመ ፡ ይግበሮ ፡ ለዘ ፡ ከማከ ። 207. ኀድግ ፡ ቅንአተ ፡ እስመ ፡ ይ
እቲ ፡ አንቀጸ ፡ ተፈልጦ ፡ ወአንቀጸ ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ ፡ እስመ ፡ ተ
ስፋሰ ፡ ደመና ፡ ውእቱ ፡ ወውሂብሂ ፡ ዝናም ፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ ፡
ለአረጋዊ ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ልቡና ፤ ይቤ ፡ ኀዲገ ፡ ኀልዮ ፡ ወተመርሖሂ ፡
በዘ ፡ ኮነ ፡ ወበዘ ፡ ይከውን ። 211. ተብህለ ፡ አሠንዮትከሰ ፡ ለአግዓዚ ፡
ያንሰሐስሖ ፡ ለፍዳ ፡ ወአሠንዮትከሰ ፡ ለቂቁይ ፡ ያንሰሐስሕ ፡ ተመይጦ ፡ ኀ

ቤከ፡ለስኢል። 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይተልዎ፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡
ዘእንበለ፡ምግባሩ። ዘኢያመዘግን፡ለእኁሁ፡በጥንተ፡ገቢረ፡ሠናይት፡
ሎቱ፡ኢያመዘግኖ፡በፈጽሞ፡ሎቱ። 234. ይቤልዎ፡ብዙኃን፡ለስቅ
ራጥ፡ለምንትኑ፡አውሰብከ፡ብእሲተ፡ንእስተ፡ወአንተ፡ብእሲ፡ገዚፍ፡
ወዐቢይ፤ ይቤ፡እስመ፡አነ፡ኀረይኩ፡ንስቲተ፡እምነ፡እኪት።
237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሜህሮ፡ይቤሎ፡ለበ
ውከኑ፤ይቤ፡እወ፤ይቤሎ፡ሐሰውከ፤ይቤ፡እፎኑ፤ይቤሎ፡እስመ፡ትእም
ርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐዜት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብራቀ፡ሐ
ዜት፡ውስተ፡ገጽከ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶስዉ፡በ
ፍኖት፡ወተግሕሡ፡ወቦኡ፡ኀበ፡መነከስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸማዕቱ፤ይቤልዎ፡
እፎኑ፡ፍኖት፡አመነኮስ፤ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍኖት፤ ወአመረ፡በእ
ዴሁ፡መንገለ፡ሰማይ፡ወአርአዮሙ። ወከዕበ፡ይቤልዎ፡በእንተ፡ምን
ትኑ፡ታንሶሱ፡እኂዘከ፡በትረ፡ዘልፈ፡እንዘ፡ኢኮንከ፡አረጋዌ፡ወኢድ
ዉየ፤ ይቤ፡አእሚርየ፡ከመ፡አነ፡አሐውር፡እስመ፡ዛቲሰ፡ዐጸደ፡ፈሊስ፡
ይእቲ፡ወእኂዘ፡በትርሰ፡ትእምርተ፡ሐዊር፡ውእቱ። 246. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡ምረራ፡ለትዕግሥት፡ታፈሪ፡ጣዕመ፡ወጣዕማ፡ለሀኬት፡ታፈሪ፡ም
ረተ፤ ወፍሬሁኒ፤ለጻማ፡ዕረፍት፡ውእቱ። 247. ይቤሉ፡ቆቆሮስ፡ወ
አርስጣጣሊስ፡እስመ፡ነፍስሰ፡ሀላዊት፡ይእቲ፡ወኢትትዌለጥ።
249. ይቤሉ፡አብቅራጥ፡ወጋሊኖስ፡ነፍስ፡ኢትሄሉ፡ዘእንበለ፡ዳእሙ፡
በሀልዎተ፡ሥጋ፡ወተኀልፍ፡በኀልፈታ፡ወተሐምም፡በሕማማ።
262. ይቤሎ፡ብእሲ፡ለመነኮስ፡በእንተ፡ምንትኑ፡ኀደገ፡ዓለመ፡ወመነ
ንከ፤ይቤ፡ፈሪህየ፡ከመ፡ይእቲ፡ተኀድገኒ። 289. ጸምሰ፡ልጓማ፡ለነ
ፍስ፡ፍትወታዊት፡ወጸሎትሂ፡ልጓማ፡ለነፍስ፡መዐትማዊት። ሠናይ፡
ንባብ፡ሶበ፡ይከውን፡ርቱዐ፡ወይትሌበው፡ለሰማዕያን፡ከመ፡ልብስ፡ዘይ
ቀርፅዎ፡ለብእሲ፡ወኢየኀጽሮ። 291. ተብህለ፡እስመ፡አእምሮሰ፡
መዝገብ፡ውእቱ፡ዘኢይፈቅድ፡ባዕሉ፡ዐቃቤ፡ሎቱ። 292. ተዛውዖ
ቶሙ፡ለአብዕልት፡ይዌስከ፡ለብእሲ፡ነዳይ፡ንዴተ፡በንዴቱ፡ወተዛው
ዖተ፡ጠቢባንሰ፡ያረብሕ፡ንዋየ፡ወብዕለ።

4. Preces officii matutini.

ኪዳን፡ዘነግህ፡

ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኃያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተወልደ፡እማርያም፡እምቅድስት፡ድንግል፤ተሣሀለነ፡እግዚኦ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኃያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተጠምቀ፡በዮርዳኖስ፡ወተሰቅለ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፤ተሣሀለነ፡እግዚኦ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኃያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተንሥአ፡እሙታን፡አመ፡ሣልስት፡ዕለት፤ዐርገ፡በስብሐት፡ውስተ፡ሰማያት፡ወነበረ፡በየማነ፡አቡሁ፤ዳግመ፡ይመጽእ፡በስብሐት፡ይኰንን፡ሕያዋነ፡ወሙታነ፤ተሣሀለነ፡እግዚኦ። ስብሐት፡ለአብ፡ስብሐት፡ለወልድ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ወለዓለመ፡ዓለም፡አሜን፡ወአሜን፡ለይኩን፡ለይኩን። ቅዱስ፡ሥሉስ፡እግዚአብሔር፡ሕያው፡ተሣሀለነ። ካ፡[1] ስብሐት፡ለእግዚአብሔር።

ሕ፡[2] ርቱዕ፡ይደሉ። ካ፡ለከ፡እግዚኦ፡ለገባሬ፡ኵሉ፡ለዘኢታስተርኢ፡አምላክ፡ንሰፍሕ፡ነፍሰነ፡ወስብሐተ፡ዘነግህ፡ንፌኑ፤ለከ፡እግዚእ፡ለጥበበ፡ኵሉ፡ኃያል፡ብዙኀ፡ሣህል፡አምላክ፡ሣራሪሃ፡ለነፍስ፡ንሴብሐከ፡ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ተወልደ፡እምአብ፡ቃል፡ዘባሕቲቱ፡በቅዱሳኒሁ፡ዕሩፍ፤ኪያከ፡ዘትሴባሕ፡እምስብሐታት፡ዘኢያረምም፡ወእምሰራዊተ፡ሊቃነ፡መላእክት፤ኪያከ፡ዘኢተገብረ፡በእድ፤ፈጣሬ፡ኅቡአት፡ዘኢታስተርኢ፤ንጹሐ፡ወቅዱሰ፤ዜናዌ፡ዘነገረነ፡ጥበበ፡ኅቡ

---

[1] i. e. ካህን፡ይብል፡ [2] i. e. ሕዝብ፡ይብል፡

ኣት፡ቅድሳቲከ፡ወብርሃነ፡ለነ፡ዘኢይጠፍእ፡አሰፎከነ፤ስብሐተ፡ወአ
ኰቴተ፡ንፌኑ፡ወቅድሳተ፡ንጼሐ፡ንብል፡ንሕነ፡እሊአከ፡አግብርት፡ወ
ሕዝብኪ፡ኪያከ፡ይሴብሑ። ሐ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ።
ካ"፡አምላከ፡ብርሃን፤ወላዴ፡ሕይወት፤ርእሱ፡ለአእምሮ፤ወሃቤ፡ጸጋ፡
ዘእምጸጋ፡ፍጹም፤ገባሬ፡ነፍስ፤በቋዒ፡ጸጋዊ፡መንፈስ፡ቅዱስ፤መዝ
ገበ፡ጥበብ፤ረዳኢ፡መምህረ፡ቅዱሳን፡ወመሠረተ፡ዓለም፡ዘይትዌከፍ፡
ጸሎተ፡ንጹሓን፤ለከ፡ንሴብሕ፡ወልድ፡ዋሕድ፤ቀዳሚ፡በኵር፡ቃለ፡
አብ፡ዘለኵሉ፤ዚአከ፡ጸጋ፡ዘወሀብከነ፡ለእለ፡ንጼውዐከ፤አብ፡ንጹሕ፡
ዘአልቦ፡ነውር፡ዘቦቱ፡ጥሪተ፡ኀበ፡ፃዒ፡ወቀኈንቀኈኔ፡ኢያማስኖ፤ለዘበ
ኵሉ፡ኀሊና፡ለእለ፡ይትዌከሉ፡ብከ፡ትሁብ፡ዘያፈትዎሙ፡ለመላእክት፡
የሐውጽዎ፤ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ብርሃን፡ዐቃቢነ፡ዘኢይማስን፡መዝ
ገበ፡ጽልመት፡እንተ፡ብነ፡በሥምረተ፡አቡከ፡አብራሀከ፡ለነ፤ዘአውፃእ
ከነ፡እማዕምቅ፡ውስተ፡ብርሃን፡ወወሀብከነ፡ሕይወተ፡እሞት፡ወጸጎከነ፡
እምግብርናት፡ግዕዛነ፡ወበመስቀልከ፡አቅረብከነ፡ኀበ፡አቡከ፡በመልዕ
ልተ፡ሰማያት፤በወንጌል፡መራሕከነ፡ወበነቢያት፡ናዘዝከነ፤ለከ፡አምላ
ክነ፡ንዌድስ፡ከመ፡ወትር፡በዘኢያረምም፡አኰቴት፤ንብል፡ንሕነ፡እሊ
አከ፡አግብርት፡ወሕዝብኪ፡ኪያከ፡ይዌድሱ። ሐ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡
እግዚኦ። ካ"፡ንሤልስ፡ለከ፡ዘንተ፡ስብሐተ፡እምአፉነ፡ዘምስለ፡
መንግሥትከ፡ዘለዓለም፡ኢየሱስ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ዘመልዕልተ፡
ኵሉ፡ምስለ፡አብ፤ኵሉ፡ፍጥረታት፡ይሴብሑከ፡በረዓድ፡ወበፍርሀተ፡
መንፈስ፤ዘኵሉ፡ነፍስ፡ትፈርሆ፡ወኵሎሙ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ብከ፡ይ
ጸወኑ፤ዘአዝሐንከ፡እምኔነ፡ማዕበላተ፡ውሒዛተ፡መናፍስት፤ዘኮንከነ፡
መርሶ፡ሕይወት፡እሙስና፡ወዘኮንከነ፡ምጕያየ፡ዘቦቱ፡ተስፋ፡መድኀ
ኒት፡ዘለዓለም፤በባሕር፡እለ፡ይትመነደቡ፡ታድኅን፡ወለእለ፡በበድው፡
በጸጋ፡ይፌውስ፡ወለእለ፡በመዋቅሕት፡ጽኑዓን፡ዘምስሌሆሙ፡ይሄሉ፤[1]

---

[1] ትሄሉ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ፡ለእለ፡በመ"፡ ጽ"፡ይሄሉ፡

ዘእማእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ፤ ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን፡ይናዝዞሙ፡ወ
ለእለ፡ጻመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ፤ ኵሎ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሴስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ፡ተወከልነ፤ ዘነቢያት፡ወሐዋርያት፡አእኰቱከ፡በጎ
ቡእ፤ ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ፡ወንሴብሐከ፡ከመ፡ለቢወነ፡ብከ፡ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ሕይወት፡እንዘ፡ንገብር፡ፈቃደከ፤ ሀበነ፡ንሑር፡በትእዛዝከ፡
ወኵሎ፡እግዚኦ፡በምሕረትከ፡ሐውጽ፡ንኡሳነ፡ወዐቢያነ፤ መኰንነ፡ወ
ሕዝበ፤ ኖላዌ፡ወመርዔቶ፤ እስመ፡ዚአከ፡መንግሥት፤ ቡሩክ፡እግዚኦ፡
አምላክነ። ስብሐት፡ለአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡እምቅድመ፡
ዓለም፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ለዓለም፡ወለትውልደ፡ትውልድ፡ዘኢየኅ
ልቅ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን። ካ"፡ጺጋ፡ዘእግዚእነ፡የሀሉ፡ምስሌ
ክሙ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ። ካ"፡ንሰብሖ፡ለአምላክነ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ። ካ"፡አጽንዑ፡ኅሊና፡ልብክሙ፡
ሕ"፡ብነ፡[1] ኀበ፡እግዚአብሔር፤ አቡነ፡ዘበሰማያት፤ አቡነ፡ዘበሰማያት፤
አቡነ፡ዘበሰማያት፤ ኢታብአነ፡እግዚኦ፡ውስተ፡መንሱት። ካ"፡እ
ግዚአብሔር፡አብ፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘለኵሉ፡ኀይል፡ወለኵሉ፡ነፍስ፡ሐ
ዋጺ፤ ብርሃን፡ዘእምቅድመ፡ዓለም፤ ኀታሚ፡መራሒ፡ሕይወት፡ወበ
ቋዒ፡ተድላ፡ዘኢይመውት፤ ዘአውፃእከነ፡እምዕቅፍተ፡ጽልመት፡ወብ
ርሃነ፡ዘኢይትረከብ፡ጸጎከነ፤ ዘእማእሰር፡ለእለ፡የአምኑ፡ብከ፡ፈቲሐከ፡
በሃይማኖት፡ከለልከነ፤ ዘኢይርሕቅ፡እምአግብርቲሁ፡ወትረ፡ዘምስሌ
ሆሙ፡ይሄሉ፤ ዘኢይጸመም፡ለዘበፍርሀት፡ወበረዓድ፡ትስእሎ፡ነፍስ፤
እምቅድመ፡ኅሊና፡ኵሎ፡ያአምር፡ወእምቅድመ፡ኅሊና፡ይፈትን፡ወዘ
እንበለ፡ንስአሎ፡ይሁብ፡ፍትወተነ፤ ዘእምፈቃዱ፡ይሰምዐነ፡እለ፡እን
በለ፡ኑፋቄ፡ንጼውዖ፤ ዘኢይትነገር፡ብርሃን፤ ንጉሠ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤
ሰማዒ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ዘሊቃነ፡መላእክት፡ዘዲቤሆሙ፡ያዐርፍ፤ ስ
ምዐነ፡ንስእለከ፡እግዚኦ፤ ሀበነ፡በትውክልት፡ቃለ፡ዘኢያረምም። ኪ
ያከ፡ንሴብሕ፤ ኪያከ፡ናአኵት፡ወኪያከ፡ንባርክ፡ወከመ፡ብከ፡ንጸወን፡

[1] sc. ብነ፡ኅሊና፡ልብነ፡(ጽኑዐ፡).

ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግ
ዚኦ። ካ"፡እግዚኦ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐነ፡ቅዱስ። ለበሃ
ማን፡ከናሙ፡ቃለ፤ለስቡራን፡ምርጕዘ፤ለዕዉራን፡ብርሃነ፡ወለሐንካ
ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ፤እኊዛተ፡ሕማማት፡እግዚኦ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ። ለሞት፡ዘለፎ፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገ
ብረ፡ብርሃነ፡ፀሓይ፡ዘኢየዐርብ፡ወማኅቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበ
ርህ፡ዲበ፡ቅዱሳን፤ወኵሎ፡ተከለ፡ለሰርጐ፡ዓለም፤በሥምረት፡ዕቁም፡
ገሃደ፡ለኵሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኀኒተ፤መያጢሃ፡ለነፍስ፤ወኵሎ፡
በዘይደሉ፡አቅደምከ፡ኀልዮ፤ገባሬ፡መላእክት፤አበ፡ኵሉ፡ሰርጐ፡ዓ
ለም፤ሠራሪሃ፡ለምድር፤ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምአብ፤ዘሀሎ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ፤ዝሀሉና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረ
ጐም፡መንፈስ፤ለዘኢታስተርኢ፡ዜናዊ። ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምከ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ። ካ"፡ንሜልስ፡ለከ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብከነ፡ዚአከ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወቦቱ፡ገበርከ፡
ለነ፡ንማእ፡ማእስሪሁ፡ለሞት፤ዘፈጠርከ፡ኀሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአ
ምኑ፡ብከ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ፤ዘወሀብከነ፡በመንፈስ፡
ንኪድ፡ኵሎ፡ኀይሎ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ፤ፍቅረ፡
ለነ፡ኀበ፡አቡከ፡ገበርከ፡ወዐረቀ፡ማእከሌነ። ስማዕ፡እግዚኦ፡እለ፡ኪ
ያከ፡ይስእሉ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለከ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስከየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሀሉ፤ሀበነ፡ዘወትር፡ጸሎተነ፤እምኒጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ። ስ
ማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ፤መዓስበ፡ናዝዝ፤እኀለ፡ማውታ፡ተወከፍ፤ሚሩ
ያነ፡በምሕረትከ፡አንጽሕ፤አብዳነ፡አጥብብ፡ወሀጉላነ፡ሚጥ፤እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኵልነ፡ኩን፡ጸወነ፡እስመ፡ለከ፡እግዚኦ፡አምላክነ፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን። ካ"፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስ
ሌክሙ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ። ካ"፡አእኵትዎ፡ለአምላክነ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ። ለከ፡ለአብ፡ዘኢይማስን፤መድኀኔ፡ነፍ
ስነ፡ወመሠረተ፡ጥበባት፤ዐቃቤ፡አልባቢነ፤ዘአንተ፡ውስጥ፡ዐይነነ፡አብ

ራሀከ፡ወጽልመተ፡ኀሊናነ፡በዘዚአከ፡አእምሮ፡ከለልከነ፤ አንተ፡ዘተውሀበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኅንከ፡በመስቀሉ፡ ለዋሕድከ፡ ወሐደስከ፡በዘኢይማስን፤ ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝከ፡ወበሞተ፡ወልድከ፡ቤዘውከ፡ ወዘተገድፈ፡ ኅሠሥከ፤ በአንተ፡ ዝንቱ፡ ንሕነ፡ አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ ።

ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ ።

ካ"፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ፡ዘወትረ፡ይሴብሑ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ ወዘሊቃነ፡ መላእክት፡በኢያርምሞ፡እንበለ፡ዕረፍት፡ ውዳሴ፡ ስብሐት፡ አኰቴተ፡ በመሓልይ፡ይሴብሑከ፡እግዚኦ፤ ዘፈኖከ፡ምክረከ፡ ዚአከ፡ ቃለ፡ ወዚአከ፡ጥበበ፡ወዘዚአከ፡ሕዋጼ፡ዘሀሉ፡ምስሌከ፡ እምቅድመ፡ ዓለም፡ እንበለ፡ይትገበር፤ ዘኢተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ ለመድኅኒተ፡ ትዝምደ፡ሰብእ፡ወልድከ፡ወፍቁርከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡ኀጢአት፤በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ ።

ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ።

ካ"፡ለከ፡ዘእምልብነ፡ውዳሴ፡ንሜልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚኦ፡ሐዋጼ፡ነፍስ፡ትሑታን፤ መንፈስ፡ ምንዱብ፡ኢተሀየየ፤ ዘይትዌከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡ሠርም፡ይትመነደቡ፡መድኅን፤ ለርኁባን፡ ዘይኄሊ፡ ወይትቤቀል፡ ለግፉዓን፤ ዐርከ፡ መሃይምናን፤ መስተናግር፡ ለጻድቃን፡ ወማኅደር፡ ለንጹሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጼውዕዎ፡ሰማዒ፤ ለመበለት፡ከዳኒ፡ ወባላሒ፡ለእጓለ፡ማውታ፤ ዘይሁብ፡መርሐ፡ ርቱዐ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ ዘተከላ፡ላቲ፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡ መንፈስ፡ ሀብተ፡ ጸጋ፡ ወኀይል፤ ለከ፡እንዘ፡ንዌድስ፡ ወኢናዐርፍ፡ ለዝሉፉ፡ በአልባቢነ፡ ናስተማስል፡ አምሳለ፡ መንግሥትከ፡ ቦቱ፤ በእንቲአከ፡ ወበእንተ፡ ፍቁር፡ ወልድከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘቦቱ፡ለከ፡ስብሐት፡ወእኂዝ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን ።

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ አፈ፡ ወርቅ።

ላዕለ፡ ይኩን፡ ኅሊናክሙ፤ በሰማይ፡ የሀሉ፡ ልብክሙ፤ አእምሩ፡
ኀበ፡ ዘትቀውሙ፡ ወስምዑ፡ ቃለ፡ ጽድቅ፡ ወአዕምኡ፡ ዜና፡ ሠናየ።
ናሁ፡ ንዜኑ፡ ሀላዌሁ፡ ለአብ፡ ዘሀሎ፡ እምቅድመ፡ ይትፈጠር፡ ዓለም፡ ወይ
ሄሉ፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፤ አልቦ፡ እምቅድሜሁ፡ ወአልቦ፡ እምድኅ
ሬሁ፡ ወአልቦ፡ ዘከማሁ፡ ወአልቦ፡ ዘያአምር፡ ዘከመ፡ እፎ፡ ውእቱ፤ ዘው
እቱ፡ ህልው፡ እምቅድመ፡ ኵሉ። እምቅድመ፡ ይትረበባ፡ ሰማያት፡ ወእ
ምቅድመ፡ ያስተርኢ፡ ገጸ፡ የብስ፤ እምቅድመ፡ ይኩኑ፡ አድባራት፡ ወእ
ምቅድመ፡ ይትረሐብ፡ ኑኀ፡ አየራት፡ ህልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ። እም
ቅድመ፡ ይዕምቁ፡ ቀላያት፤ እምቅድመ፡ ይፍልሑ፡ አንቅዕተ፡ ማያት፡ ወ
እምቅድመ፡ ያንባሕብሑ፡[1] ሓይዝተ፡[2] አፍላግ፡ ህልው፡ ውእቱ፡ በህላ
ዌሁ። እምቅድመ፡ ይንፍኍ፡ ነፋሳት፡ ወእምቅድመ፡ ያንበስብስ፡ ፀዓዕ፡
ወእምቅድመ፡ ይትመልኍ፡ መባርቅት፡ ወእምቅድመ፡ ይድምፅ፡ ነጐድ
ጓድ፤ እምቅድመ፡ ይስሐው፡ ግዘፈ፡ ደመናት፡ ህልው፡ ውእቱ፡ በህላ
ዌሁ። እምቅድመ፡ ይትጋውሑ፡ ብርሃናት፡ ወእምቅድመ፡ ይንጦላዕ፡
ጽልመት፤ እምቅድመ፡ ይብራህ፡ ብርሃነ፡ መዓልት፡ ወእምቅድመ፡ ይትሀ
ደም፡ ሌሊት፡ ህልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ። እምቅድመ፡ ይስፍን፡ ፀሓይ፡

[1] scriptum ያንበሐብሐ፡ [2] pro ወሓይዝተ፡

በኑኀ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኀ፡በኑኀ፡ሌሊት፡ሀ፡ው፡
በሀ ። እምቅድመ፡ይትባረጹ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መ
ናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ሀ፡ው፡በሀ ። እምቅ
ድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡
ኵሉ፡ፍጥረት፡ዘኀቡእ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ሀ፡ው፡
በሀ ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት፤እ
ምቅድመ፡አውራኅ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡
ሀ፡ው፡በሀ ። ስብሐቲሁ፡ዘእምኀቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡
ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ ። ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላ
ዕሌነ፡ዘኢይትኌለቍ፡ወዘኢይሰፈር ። ወሶበ፡ዐለውነ፡ትእዛዘ፡በምክረ፡
ከይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነት፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና፤እምሕይወት፡
ውስተ፡ሞት፤እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት፤ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡
ኀጢአት ። ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡
በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወ
ሐወጸነ፤መሐረነ፡መሀከነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእደ፡ዘይቀንየነ ።
ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኀነ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ፤የማኑ፡እደ፡
መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ፤ወቦቱ፡ገብረ፡ኵሎ፡ዘፈ
ቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም ። ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ፤ለ
እለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ፤ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ፤ለ
እለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ፤ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡
ከመ፡ይኩኑ፡ትርሲተ፡ወልዱ ። ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ው
ስተ፡አንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀ
ቤሁ፡ለስብሐቲሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡
ይኩን፡ተዝካሮሙ፡በቅድሜሁ፡ለለ፩፩ለሙታን፡ወለሕያዋን ። ዲ፡[2]
ብጹዕ ።[3] ንዜኑ፡ከዕበ፡ህላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብ
ጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ፡እፎ፡ርደቱ፡ወዘከመ፡እፎ፡ልደቱ ። መጽአ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እ
ምአቡሁ፤ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምሀላዌሁ፤ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበ
ዐድ፡እምሥላሴሁ፤አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘሮ፡እምድማሬሁ፤ኀደረ፡ውስተ፡
ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ትን ።[1] ተፀንሰ፡
በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምኵለሄ፡ምልአቱ፤ተዐቍረ፡ውስተ፡ማ
ሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ፤ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታ
ሕቱ ። ጽ ።[2] ኮነ፡ሰብአ፡ፍጹመ፡ዘእንበለ፡ኀጢአት፡ወአስተር
አየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ሰምዐ፡
ኮኑ፡ሰባክያን፡ወንጌሉ ። ንን ።[3] እምኀበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእ
ምኀበ፡መላእክት፡ተአኰተ፤እምኀበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኀቤሁ፡ተቀ
ደሰ፤ወመልአ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ስብሓቲከ ። ወዘልፈ፡እንከ፡
ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢነ፡ናንብብ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ፡ወንጸርኅ፡እ
ንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ዘትትቄደስ፡እምአፈ፡ኵሉ፡ወለኵሎሙ፡ቅዱሳኒከ፡በሠናያ
ቲከ፡ወሀብኮሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳነ፡አንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡አንተ፡
ኢትትነሠት፡ወኢትማስን፤ዘዐይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ፤ውስተ፡
ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኀለየ፤ዘአስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡
ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቍ
ርባን ። ነሥአ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጹዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡
እንበለ፡ርስሐት፤አንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኀቤከ፡ኀበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡
ወእግዚአ፡ኵሉ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ ። አእኰተ፡ባረከ፡ወፈተተ፡ወወሀ
በሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበ
ልዐ፡እምኔሁ፡በሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኔሁ፡ኵል
ክሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ፤አእኰተ፡ባረከ፡ወቀ
ደሰ፡ወወሀቦሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ስቴ፡ሕይወት፡ዘበአ

---

[1] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡ [2] ይብል፡ዲያቆን፡ውስተ፡ጽባሕ፡ነጽሩ፡ [3] ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

ማን፡ዘሰትየ፡እምኔሁ፡በሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ስትዩ፡እምኔሁ፡
ኵልክሙ ። ተአምር፡ውእቱ፡ለክሙ፡ወለእለ፡እምድኅሬክሙ፡ወከ
መዝ፡ግበሩ፡ተዝካርየ፡እስከ፡ሶበ፡እመጽእ፤ወሶበሂ፡ትትጋብኡ፡በስ
ምየ፡ዜንዉ፡ሞትየ፡ወትንሣኤየ፡ወዕርገትየ፡ውስተ፡ሰማያት ። ወንሕ
ነኒ፡እለ፡ተጋባእነ፡ንዜኑ፡ሞቶ፡ለዘ፡ኢይመውት፤ንዜኑ፡ሕማሞ፡ለዘ
ኢየሐምም ። በይእቲ፡ሌሊት፡እንተ፡ባቲ፡ረፈቀ፡ምስለ፡አርዳኢሁ፡
መጠወ፡ነፍሶ፡ለሞት፡በፈቃደ፡አቡሁ፡ወበሥምረተ፡ርእሱ ። አኀዝዎ፡
ለአኃዜ፡ኵሉ፤አሰርዎ፡ለመላኬ፡ኵሉ፡ወኀመይዎ፡ለወልደ፡አምላክ፡
ሕያው፤ሰሐብዎ፡በመዐት፡ወተለዎሙ፡በፍቅር፡ወወሰድዎ፡እንዘ፡የ
ሐውር፡ድኅሬሆሙ፡ከመ፡በግዕ፡የዋህ፡ዘኢይነብብ፡በቅድመ፡ዘይቀ
ርፆ ። አቀምዎ፡ውስተ፡ዐውድ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይቀውሙ፡ሊቃነ፡መላእ
ክት፡በፍርሀት፡ወበረዓድ፤አርስሕዎ፡ለዘየኀድግ፡ኀጢአተ፡ወኰነንዎ፡
ለመኰንነ፡መኳንንት፤አስተቀጸልዎ፡አክሊለ፡ዘሦክ፡ዘያስተቄጽሎሙ፡
ጌራ፡ለሱራፌል፤አልበስዎ፡ከለሜዳ፡ዘለይ፡ለተሳልቆ፡ለዘ፡ያለብሶሙ፡
ሞጣሕተ፡ግርማ፡ለኪሩቤል ። ገብር፡እኩይ፡አጽንዐ፡እዴሁ፡ወጸፍዖ፡
ገጸ፡ለዘይሴወሩ፡እምቅድመ፡ገጹ፡ኪሩባዊያን፡በአክናፈ፡እሳት፡እንዘ፡
ይትገለበቡ ። አስተብረኩ፡ቅድሜሁ፡እንዘ፡ይዘነጕጕዎ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይ
ሰግዱ፡ሰራዊተ፡መላእክት፡በዐቢይ፡ድንጋፄ ። አትሕትና፡ዘመጠነዝ፡
ትሕትና፤አትዕግሥት፡ዘመጠነዝ፡ትዕግሥት፤አአርምሞት፡ዘመጠነዝ፡
አርምሞት፤አኂሩት፡ዘመጠነዝ፡ኂሩት፤አፍቅር፡ዘመጠነዝ፡ፍቅር፤
አአፍቅሮተ፡ሰብእ፤ፍቅር፡ሰሐቦ፡ለወልድ፡ኀያል፡እመንበሩ፡ወአብ
ጽሖ፡እስከ፡ለሞት ። ሰቀልዎ፡ከመ፡እቡስ፡ለዘ፡አልቦ፡አበሳ፡ወኰለ
ቍዎ፡ምስለ፡ጊጉያን፡ለገባሬ፡ሕይወት ። አአእዳው፡እለ፡ለሐኳሁ፡ለ
አዳም፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤አአእጋር፡እለ፡አንሶሰዋ፡ውስተ፡
ገነት፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤አአፍ፡ዘነፍኀ፡ውስተ፡ገጹ፡ለአዳም፡
መንፈሰ፡ሕይወት፡ብሒአ፡መሪሀ፡ዘምስለ፡ሐሞት፡ሠረበ ። አይ፡አፍ፡
ወአይ፡ከናፍር፡ወአይ፡ልሳን፡ዘይትናገር፡ሕማማቲሁ፡ለዋሕድ ። ልብ፡
ይትከፈል፡ወኀሊና፡ይዘበጥ፡ወነፍስ፡ትጌግጽ፡ወሥጋ፡ይደክም፤ሶበ፡

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር ። ሞተ፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ከመ፡ይስዐሮ፡ለሞት፤ሞተ፡ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን ። ብከይዎ፡ወላሕውዎ፡እለ፡ታፈቅርዎ ። ዬዬዬ፡አማኑኤል፡አምላክነ፤ ዬዬዬ፡ኢየሱስ፡መድኀኒነ፤ዬዬዬ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ፤ ዬዬዬ፡አውረድዎ፡እምዕፅ፡ዕደው፡ጻድቃን|ወአምጽኡ፡አፈዋተ፡ክርቤ፡ኀዉሠ፡ወልብሰ፡ገርዜን፡ለግንዘተ፡ሥጋሁ ። አመ፡ሣልስት፡ዕለት፡ሦጣ፡ለነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ፤ ተንሥአ፡እሙታን፡ፍጹመ፡እንበለ፡ሙስና፡ወአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡ኀጢአት፤በይእቲ፡ሥጋ፡ምስለ፡ኀይለ፡መለኮት፡ሰማያተ፡ዐርገ፡ኀበ፡ትካት፡ህላዌሁ ። ንስእለከ፡እግዚኦ፡ወናስተበቍዐከ፡በከመ፡ፈኖከ፡ለአርዳኢከ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲከ፡ንጹሓን፡ከማሁ፡ፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈስከ፡ቅዱሰ፡ዘይቄድስ፡ነፍሰነ፡ወሥጋነ፡ወመንፈሰነ፡ወለከ፡ይደሉ፡ክብር፡ወስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን ። በዜ ።[1] ተዘከር፡እግዚኦ፡ኪዳነ፡ቃልከ፡ዘተካየድከ፡ምስለ፡አበዊነ፡ወምስለ፡ሐዋርያቲከ፡ቅዱሳን፡ከመ፡ትፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰከ፡ቅዱሰ፡ዘኢይክል፡ዓለም፡ነሢኦቶ ። ወመሀርከነ፡ለነ፡ከመ፡ንጸውዐከ፡እንዘ፡ንብል፡አቡነ፡ዘበሰማያት፡ይትቀደስ፡ስምከ፡ትምጻእ፡መንግሥትከ ። ውእቱ፡ዝኩ፡መንፈስከ፡ቅዱስ፡ዘኢየሐጽጽ፡ወዘኢይትፈተን፡ይምጻእ፡እምላዕሉ፡እምሰማየ፡ሰማያት፡ልዑል፡ወይባርክ፡ዘንተ፡ኅብስተ፡ወጽዋዐኒ፡ይቀድስ ። ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ሱታፌ፡ሥጋከ፡ማሕየዊ፡ወካዕበ፡ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ጽዋዕ፡ሱታፌ፡ደምከ፡መስተሣህል፤ ይደመር፡ምስለ፡ዝንቱ፡ኅብስት፡ወጽዋዕ፡ይኩን፡ለቅድሳት፡ወለአንጽሖ፡እምርስሐት፡ወለትንሣኤ፡እሙታን፡ለርስተ፡መንግሥተ፡ሰማያት፡ወለሕይወት፡ዘለዓለም፡አሜን ። ጸ፡ፈ ።[2] ሀበነ፡[3]በል ። አዝንቱ፡ምስጢር፡ዘኢይትፌክር፡[4]ወዘኢይተረጐም፤መኑ፡ስሙ፡ወመኑ፡ስመ፡አቡሁ፤አይቴ፡

[1] ut videtur በገዝየ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎተ፡ፈትቶ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can. Lit. gen. c. 165, c. 4). [5] scriptum ዘኢይትፈክር፡

ብሔሩ፡ወመኑ፡ያአምር፡መከነ፡ብሔሩ። ኢይክል፡ኀሊና፡ልብ፡አዕ
ሚቆ፡ኀልዮ፡ከመ፡ይርከብ፡ምክንያተ፡ነገር፡ወይንግር፡ኵነቶ፡ኢዘቀ
ዳሚ፡ወኢዘደኃሪ። ውእቱ፡ዜነወ፡በእንቲአሁ፡ወበእንተ፡አቡሁ፡በአ
ምጣነ፡ንክል፡ሰሚዐ፡ከመ፡አማን፡ውእቱ፡መድኀኒነ፡ዘመጽአ፡ውስተ፡
ዓለም፡በልብሰተ፡ዝንቱ፡ሥጋ፡እንተ፡ነሥአ፡እምኔነ። ዝንቱ፡ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ንሠውዖ፡ለመድኀኒትነ፡በከመ፡ተሠውዐ፡በቀራንዮ፡ለሕይወተ፡
ኵሉ፡ዓለም። አኮ፡በከ፡በከመ፡ትሬእይዎ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ይቡሰ፡ወ
ብሱለ፡ዘይትገሰስ፡ወዘይትለከፍ፡አላ፡እሳተ፡መለኮት፡ውእቱ፡ዘያውዒ፡
ሦከ፡ኀጢአት፤ በላዒ፡ውእቱ፡ዘይበልዕ፡ዐማፅያነ፤ ውዑይ፡ውእቱ፡ዘያ
ውዒ፡ኃጥአነ። አእምሩ፡ወሕቱ፡ርእሰክሙ፤ ዑቁኬ፡ኦአኃው፡መሃይ
ምናን፤ ለእመቦ፡እምኔነ፡ዘቦ፡ነውረ፡ውስተ፡ሥጋሁ፡ወኀጢአተ፡ው
ስተ፡ነፍሱ፡ይትገሐሥ፡ወኢይምጻእ። ወለእመቦ፡እምኔነ፡ዘቦ፡ቂመ፡
ውስተ፡ልቡ፡ይትከላእ፡ወኢይቁም። ወዘሰ፡አንጽሐ፡ነፍሶ፡ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ውእቱ፡ይምጻእ፡ወይንሣእ፡ወይትጋነይ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡እ
ስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡አምላክነ። ጸ፡[1] ሣህሉሰ፡ለእ
ግዚአብሔር፡እምዓለም፡ወእስከ፡ለዓለም። ዝኬ፡ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግ
ዚአብሔር፡ዘፈነወ፡ወልዶ፡ዋሕዶ፡ዘያአትት፡ኀጢአተ፡ዓለም። ዝኬ፡
ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘወሀቦሙ፡ለካህናት፡ልሳናተ፡እሳት፡
ከመ፡ይፍትሑ፡ማእሰረ፡ኀጢአት። ወይእዜኒ፡ፍትሐነ፡እማእሰሪሁ፡
ለሞት፡እግዚአብሔር፡አምላክነ፤ አቡነ፡ዘበሰማያት። እወ፡ኅድጉ፡ከመ፡
ይኅድግ፡ለከሙ፤ እወ፡ስረዩ፡ከመ፡ይሰረይ፡ለከሙ፤ እወ፡ጸልዩ፡ከመ፡
ኢትባኡ፡ውስተ፡መንሱት። መንሱትኬ፡ውእቱ፡ነሢአ፡ሥጋሁ፡በድ
ፍረት፡ወተመጥዎ፡ደሙ፡ዘእንበለ፡ፍርሀት፡እንዘ፡ቦ፡ላዕሌሁ፡ነውረ፡ኀ
ጢአት። ወይእዜኒ፡በልብ፡ንጹሕ፡ወበነፍስ፡ቅዱስ፡ወበሥጋ፡ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ለመድኀኒትነ። ንዑ፡ንስግድ፡ወንግነይ፡ሎቱ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ፡ሥሉስ፡ቅዱስ፤ሥርዐት፡ዘአዘዘ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ለአባ፡ጳኵሚስ። በብሔር፡ዘስሙ፡ጠርቤንስስ፡በደወለ፡ተባይስ፡ብእሲ፡ዘስሙ፡ጳኵሚስ፡ዘኮነ፡እምኔሆሙ፡ለእለ፡ንጹሐ፡ሕይወተ፡ሐይዉ፡ወተውህበ፡ሎቱ፡አእምሮ፡ወራእየ፡መላእክትኒ፤ወኮነ፡ዝብእሲ፡ጥቀ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡ወመፍቀሬ፡አኃው። ወእንዘ፡ይነብር፡ውስተ፡በአት፡አስተርአዮ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ዘበእንተ፡ርእስከሰ፡አስለጥከ፡ወትሩፈ፡ንብረተ፡ትነብር፡ይእዜ፡በውስተ፡በአት፤ወነዓኬ፡ፃእ፡ወአስተጋብኦሙ፡ለንኡሳን፡ወራዙት፡ወንበር፡ወሀሉ፡ምስሌሆሙ፤ወበከመ፡እሁበከ፡ሥርዐተ፡ከመዝ፡መሀሮሙ። ወመጠዎ፡ሳሌዳ፡ዘብርት፡ዘጽሑፍ፡ውስቴቱ፡ዘይብል። ኀድግ፡ለኵሉ፡ይብላዕሂ፡ወይስተይሂ፡ወበሐሳበ፡መብልዖ፡ሀቦሙ፡ቅኔሆሙ፤ወጸዊመሂ፡ኢትክላእ፡ወበሊዐኒ፡ወባሕቱ፡ከመዝ፡ኀዩል፡ለጽኑዓን፡ሲሲት፡ወፅቡስ፡ለፅቡሳን፡ወሲሲተ፡ቅኔሆሙ፡ሀቦሙ። ወግበር፡ማኅደረ፡ውስተ፡፩ዐጸድ፡ወ፫ ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡የኀድሩ። ወመብልዖሙ፡ለኵሎሙ፡ውስተ፡፩። ወይኑሙ፡እንዘ፡ኢይሰክቡ፡አላ፡ከመ፡እንተ፡አትራኖስ፡ዘንድቅ፡ይግበሩ፡ደበርቢረ፡ወውስቴቱ፡ይነጽፉ፡አልባሲሆሙ፡ወይሰክቡ፡ንቡረ። ወይልበሱ፡ለቢጠን፡ዘሠዕ፡ወቅናታቲሆሙ፡አዲመ። ......[1]

---

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ፡ኢይብልዑ ። ወሶበ፡የሐውሩ፡ውስተ፡ቍርባን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡ይፈትሑ፡ቅናታቲሆሙ፡ወያነብሩ፡ዘባድዊሆሙ፡ . . . . . .[1] ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ፡ሎሙ፡ቀዋብዕተ፡ዘአልባ፡ዝዕላ፡ዘከመ፡ደቂቅ፡ወአዝዘ፡ማዕተበ፡ረስን፡ዘመስቀል፡ዘፒፒራ፡ውስቴቱ ። ወዘዘ፡፳ወ፬ማኅበር፡ይኩኑ፡ወለለ፡ማኅበር፡ስምዮሙ፡በሆህያተ፡ጽርዕ፡እምአልፋ፡ወቤጣ፡ወጋማ፡ወደልጣ፡በበጸታሁ ። ወሶበ፡ይሴአል፡ውስተ፡ማኅበረ፡ዳግም፡ቀዳሚ፡[2] ይብል፡እፎ፡ማኅበሩ፡ለጋማ፡ወእፎ፡ሀሎ፡ማኅበሩ፡ለቤጣ፤አምኖ፡ለሮ፤ወኵሉ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበተአምሪሁ፡ይትዐወቅ ። ወለየውሃን፡ስምዮሙ፡የውጣ፡ወለፀዋጋን፡ስምዮሙ፡ከይሲ፡ወከመዝ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበበ፡ግዕዙ፡ወሥርዐቶሙ፡ወበበ፡ሕይወቱ፡ለለ፡ማኅበር፡ሀላዌሁ፡ስምዮሙ ።[3] ወባሕቱ፡እለ፡መንፈስ፡ያአምሩ፡ዘይብል፡መጽሐፍ፡ውስተ፡ውእቱ፡ሳሌዳ ። ወነኪር፡እመ፡መጽአ፡እምካልእ፡ምኔት፡ዘኢኮነ፡ዘከመዝ፡ሥርዐት፡ኢይብላዕሂ፡ምስሌሆሙ፡ወኢይስተይሂ፡ወኢይባእ፡ውስተ፡ምኔቶሙሂ፡ዘእንበለ፡በመንገድ፡እመ፡ተራከቡ ።[4] ወባሕቱ፡ዘሂ፡መጽአ፡ኀቤሆሙ፡ይንበር፡ኢይትወከፍዎ፡ውስተ፡ማኅበሮሙ፡ዘእንበለ፡፻ዓመተ፡ይፈጽም፡ወባሕቱ፡ይቅንይዎ፡ውስተ፡ግብር፡ወእምዝ፡ፈጺሞ፡፻ዓመተ፡ይባእ ። ወእንዘ፡ይበልዑ፡በቀዋብዕቲሆሙ፡ርእሶሙ፡ይከድኑ፡ከመ፡እኍ፡እኁዋሁ፡ኢይርአይ፡እንዘ፡የሐይክ ። ወኢይኩን፡ተናግሮ፡እንዘ፡ይበልዑ፤ወአፍአ፡ወኢባዕደ፡እማእድ፡ወጻሕል፡ኢይኔጽር፡ዐይኖሙ ። ወአዝዘ፡ኵሎ፡ዕለተ፡ይግበሩ፡ጸሎተ፡፲ወ፪ሰርከ፡፲ወ፪ወሌሊተ፡፲ወ፪ወጊዜ፡ተሱዓት፡[5] . . ። ወሶበ፡ይበልዑ፡ማኅበር፡ቅድመ፡እምጸሎት፡መዝሙር፡

---

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μόνου (ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር፡ዳግም፡ [3] καὶ οὕτως κατ᾽ ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡አዝዝ ። ወተዋሥአ፡ጳኵሚስ፡ለመልአክ፡እንዘ፡ ይብል፡ ኀ
ዳጥ፡እማንቱ፡እላሰ፡ጸሎት፤ወይቤሎ፡መልአክ፡ዘንተ፡አዘዝኩ፡ከመ፡
ይክሀሉ፡ንኡሳንኒ፡በጺሐ፡ወገቢረ፡ዝሥርዐት፡ወኢይትከዙ፡ወፍጹ
ማንሰ፡ኢይፈቅዱ፡ሎሙ፡ሥርዐተ፡እስመ፡ለሊሆሙ፡ውስተ፡መኃ
ድሪሆሙ፡ኵሉ፡ሕይወቶሙ፡ኅደጉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘይሬኢ፤ወእ
ሎንተሰ፡ሠራዕኩ፡ለእለ፡አልቦሙ፡መዓዴ፡ከመ፡እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡
ይክሀሉ፡ገቢረ፡ዘተአዘዙ፡ወይብጽሑ፡ውስተ፡ሕርመት፡ገሃደ፡በብ
ሩሀ፡ገጽ ።

ወብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ዘዝሥርዐቱ፡ወየአክሉ፡፸፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡
ምኔት፡ዘየዐቢ፡ውእደ፡ለሊሁ፡ይነብር፡ጳኵሚስ፡ወባዕደኒ፡ምኔታተ፡
ወለደ፡. . . ፫፻ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡አፍቆኒ፡ዘኮነኒ፡[4] ዐርከ፡ትካተ፡
ወውእቱ፡ይእዜ፡ዳግሙ፡ለጳኵሚስ፡ውስተ፡ምኔት፤ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡
ማዕቀፊ፡ወዕቅፍተ፤ወይፌን[ው]ዎ፡ብሔረ፡እለ፡ስከንድ[ር]ያ፡ይሢጥ፡
ሎሙ፡ግብረ፡ወይዘቢ፡ሎሙ፡መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ካልአተኒ፡ምኔት፡
ዝማኅበር፡[ዘ]፪፻ወ ዘ፫፻ ። ወብሔረ፡አስጳኖስሂ፡ዘእምውስቴቶሙ፡በ
ጻሕኩ፡[4] ወርኢኩ፡ምኔታተ፡ወረከብኩ፡፫፻ ሰብአ፡ማኅበር ። ወይትቀ
ነዩ፡ኵሎ፡ኪነ፡ወእምተግባረ፡እደዊሆሙ፡ይገብሩ፡ለምኔታተ፡[6] አንስ
ትኒ፡ወለቤተ፡ሞቅሕኒ ። ወእለ፡እብሬቶሙ፡ይትነሥኡ፡በነግሀ፤እለሂ፡
በምንዳድ፡[7] ውስተ፡አብስሎ፡ወእለሂ፡ውስተ፡አቅርቦ፡ማእድ፡ወያስተ
ዳልዉ፡ወይሠርዑ፡እስከ፡ጊዜሁ፡[8] ይበጽሕ፡ውስተ፡ውእቱ፡ማእድ፡ኅ
ብስተ፤ለምስንያ፤ምቍረ፡ኤልያስ፡ወጕብነተ፡ዘላህም፡ወአቅሣመ፡ዐ
ጸድ ። ወቦ፡እለ፡ይበውኡ፡በ፮ሰዐት፡ይበልዑ፡ወቦ፡እለ፡በ፯ሰዐት፡ይ

---

[1] scriptum ወብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἔστι δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

በኑኅ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኅ፡በኑኅ፡ሌሊት፡ሀ፡ው፡
በሀ። እምቅድመ፡ይትባረጹ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መ
ናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ሀ፡ው፡በሀ። እምቅ
ድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡
ኵሉ፡ፍጥረት፡ዘኅቡእ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ሀ፡ው፡
በሀ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት፤ እ
ምቅድመ፡አውራኅ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡
ሀ፡ው፡በሀ። ስብሐቲሁ፡ዘእምኀቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡
ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ። ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላ
ዕሌነ፡ዘኢይትኈለቍ፡ወዘኢይሰፈር። ወሶበ፡ዐለውነ፡ትእዛዞ፡በምክረ፡
ከይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነት፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና፤ እምሕይወት፡
ውስተ፡ሞት፤ እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት፤ ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡
ኀጢአት። ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡
በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወ
ሐወጸነ፤ መሐረነ፡መሀከነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእደ፡ዘይቀንየነ።
ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኅነ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ፤ የማኑ፡እደ፡
መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ፤ ወቦቱ፡ገብረ፡ኵሎ፡ዘፈ
ቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም። ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ፤ ለ
እለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ፤ ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ፤ ለ
እለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ፤ ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡
ከመ፡ይኩኑ፡ትርሲተ፡ወልዱ። ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ው
ስተ፡አንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀ
ቤሁ፡ለስባሔሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡
ይኩን፡ተዝካርሙ፡በቅድሜሁ፡ለለ፩፩ ለሙታን፡ወለሕያዋን። ዲ፡[2]
ብጹዕ።[3] ንዜኑ፡ክዕበ፡ሀላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ፡እፎ፡ርደቱ፡ወዘከመ፡እፎ፡ልደቱ ። መጽአ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እምእቡሁ ፤ ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምህላዌሁ ፤ ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበዐድ፡እምሥላሴሁ ፤ አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘሮ፡እምድማሬሁ ፤ ኀደረ፡ውስተ፡ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ትን ።[1] ተፀንሰ፡በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምኵለሄ፡ምልአቱ ፤ ተዐቍረ፡ውስተ፡ማሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ ፤ ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታሕቱ ። ጽ ።[2] ኮነ፡ሰብአ፡ፍጹመ፡ዘእንበለ፡ኀጢአት፡ወአስተርአየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ስምዐ፡ኮኑ፡ሰባክያን፡ወንጌሉ ። ንነ ።[3] እምኀበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእምኀበ፡መላእክት፡ተአኵተ ፤ እምኀበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኀቤሁ፡ተቀደሰ ፤ ወመልአ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ስብሓቲከ ። ወዘልፈ፡እንከ፡ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢነ፡ናንብብ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ፡ወንጸርኅ፡እንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ዘትትቄደስ፡እምአፈ፡ኵሉ፡ወለኵሎሙ፡ቅዱሳኒከ፡በሠናያቲከ፡ወሀብኮሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳነ፡አንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡አንተ፡ኢትትነሠት፡ወኢትማስን ፤ ዘዐይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ ፤ ውስተ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኀለየ ፤ ዘአስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቍርባን ። ነሥአ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጹዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡እንበለ፡ርስሐት ፤ አንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኀቤከ፡ኀበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡ወእግዚአ፡ኵሉ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ ። አእኰተ፡ባረከ፡ወፈተተ፡ወወሀቦሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበልዐ፡እምኔሁ፡ቦሕይወተ፡ዘለዓለም ፤ ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኔሁ፡ኵልክሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ ፤ አእኰተ፡ባረከ፡ወቀደሰ፡ወወሀቦሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ስቴ፡ሕይወት፡ዘበአ

---

[1] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡ [2] ይብል፡ዲያቆን፡ውስተ፡ጽባሕ፡ነጽሩ፡ [3] ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

ማን፡ዘሰትየ፡እምኔሁ፡በሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ስትዩ፡እምኔሁ፡ ኵልክሙ ። ተአምር፡ውእቱ፡ለክሙ፡ወለእለ፡እምድኅሬክሙ፡ወከመዝ፡ግበሩ፡ተዝካርየ፡እስከ፡ሶበ፡እመጽእ፤ወሶበሂ፡ትትጋብኡ፡በስምየ፡ዜንዉ፡ሞትየ፡ወትንሣኤየ፡ወዕርገትየ፡ውስተ፡ሰማያት ። ወንሕነኒ፡እለ፡ተጋባእነ፡ንዜኑ፡ሞቶ፡ለዘ፡ኢይመውት፤ንዜኑ፡ሕማሞ፡ለዘኢየሐምም ። በይእቲ፡ሌሊት፡እንተ፡ባቲ፡ረፈቀ፡ምስለ፡አርዳኢሁ፡መጠወ፡ነፍሶ፡ለሞት፡በፈቃደ፡አቡሁ፡ወበሥምረተ፡ርእሱ ። አኀዝዎ፡ለአኃዜ፡ኵሉ፤አሰርዎ፡ለመላኬ፡ኵሉ፡ወኀመይዎ፡ለወልደ፡አምላክ፡ሕያው፤ሰሐብዎ፡በመዐት፡ወተለዎሙ፡በፍቅር፡ወወሰድዎ፡እንዘ፡የሐውር፡ድኅሬሆሙ፡ከመ፡በግዕ፡የዋህ፡ዘኢይነብብ፡በቅድመ፡ዘይቀርፆ ። አቀምዎ፡ውስተ፡ዐውድ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይቀውሙ፡ሊቃነ፡መላእክት፡በፍርሀት፡ወበረዓድ፤አርስሕዎ፡ለዘየኀድግ፡ኀጢአተ፡ወኰነንዎ፡ለመኰንነ፡መኳንንት፤አስተቀጸልዎ፡አክሊለ፡ዘሦክ፡ዘያስተቄጽሎሙ፡ጌራ፡ለሱራፌል፤አልበስዎ፡ከለሜዳ፡ዘለይ፡ለተሳልቆ፡ለዘ፡ያለብሶሙ፡ሞጣሕተ፡ግርማ፡ለኪሩቤል ። ገብር፡እኩይ፡አጽንዐ፡እዴሁ፡ወጸፍዖ፡ገጾ፡ለዘይሴወሩ፡እምቅድመ፡ገጹ፡ኪሩባዊያን፡በአክናፈ፡እሳት፡እንዘ፡ይትገለበቡ ። አስተብረኩ፡ቅድሜሁ፡እንዘ፡ይዘነጕጕዎ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይሰግዱ፡ሰራዊተ፡መላእክት፡በዐቢይ፡ድንጋፄ ። ኦትሕትና፡ዘመጠነዝ፡ትሕትና፤ኦትዕግሥት፡ዘመጠነዝ፡ትዕግሥት፤ኦአርምሞት፡ዘመጠነዝ፡አርምሞት፤ኦኂሩት፡ዘመጠነዝ፡ኂሩት፤ኦፍቅር፡ዘመጠነዝ፡ፍቅር፤ ኦአፍቅሮተ፡ሰብእ፤ፍቅር፡ሰሐቦ፡ለወልድ፡ኀያል፡እመንበሩ፡ወአብጽሖ፡እስከ፡ለሞት ። ሰቀልዎ፡ከመ፡እቡስ፡ለዘ፡አልቦ፡አበሳ፡ወኈለቍዎ፡ምስለ፡ጊጉያን፡ለገባሬ፡ሕይወት ። ኦአእዳው፡እለ፡ለሐኳሁ፡ለአዳም፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤ኦአእጋር፡እለ፡አንሶሰዋ፡ውስተ፡ገነት፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤ኦአፍ፡ዘነፍኀ፡ውስተ፡ገጹ፡ለአዳም፡መንፈሰ፡ሕይወት፡ብሒአ፡መሪዐ፡ዘምስለ፡ሐሞት፡ሠረበ ። አይ፡አፍ፡ወአይ፡ከናፍር፡ወአይ፡ልሳን፡ዘይትናገር፡ሕማማቲሁ፡ለዋሕድ ። ልብ፡ይትከፈል፡ወኀሊና፡ይዘበጥ፡ወነፍስ፡ትጌግጽ፡ወሥጋ፡ይደክም፤ሶበ፡

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር ። ሞተ፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ ከመ፡ ይስ
ዐሮ፡ለሞት፤ሞተ፡ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን ። ብክይዎ፡ወላሕውዎ፡
እለ፡ታፈቅርዎ ። ዬዬዬ፡አማኑኤል፡አምላክነ፤ ዬዬዬ፡ ኢየሱስ፡ መድ
ኀኒነ፤ዬዬዬ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ፤ ዬዬዬ፡ አውረድዎ፡ እምዕፅ፡ ዕደው፡
ጻድቃን፤ወአምጽኡ፡አፈዋተ፡ክርቤ፡ ኅዉሠ፡ ወልብሰ፡ ገርዜን፡ ለግን
ዘተ፡ሥጋሁ ። አመ፡ሣልስት፡ ዕለት፡ ሣጣ፡ ለነፍሱ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ፤
ተንሥአ፡እሙታን፡ፍጹመ፡እንበለ፡ሙስና፡ ወአግዐዘነ፡ እምአርዑተ፡
ኀጢአት፤በይእቲ፡ሥጋ፡ምስለ፡ኀይለ፡መለኮት፡ ሰማያተ፡ ዐርገ፡ ኀበ፡
ትከት፡ሀላዌሁ ። ንስእለከ፡እግዚኦ፡ወናስተበቍዐከ፡ በከመ፡ ፈኖከ፡ ለ
አርዳኢከ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲከ፡ንጹሓን፡ከማሁ፡ ፈኑ፡ ላዕሌነ፡ መ
ንፈሰከ፡ ቅዱሰ፡ ዘይቄድስ፡ነፍሰነ፡ወሥጋነ፡ወመንፈሰነ፡ወለከ፡ ይደሉ፡
ክብር፡ ወስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡ አሜን ። በዜ ።[1] ተዘከር፡
እግዚኦ፡ ኪዳነ፡ ቃልከ፡ ዘተካየድከ፡ ምስለ፡ አበዊነ፡ ወምስለ፡ ሐዋርያ
ቲከ፡ቅዱሳን፡ከመ፡ትፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰከ፡ቅዱሰ፡ዘኢይክል፡ዓለም፡
ነሢኦቶ ። ወመሀርከነ፡ለነ፡ከመ፡ንጸውዐከ፡ እንዘ፡ ንብል፡ አቡነ፡ ዘበሰ
ማያት፡ ይትቀደስ፡ስምከ፡ ትምጻእ፡መንግሥትከ ። ውእቱ፡ ዝኩ፡ መን
ፈስከ፡ቅዱስ፡ዘኢየሐጽጽ፡ወዘኢይትፈተን፡ ይምጻእ፡ እምላዕሉ፡ እም
ሰማየ፡ሰማያት፡ልዑል፡ወይባርክ፡ዘንተ፡ኅብስተ፡ ወጽዋዐኒ፡ ይቀድስ ።
ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ ሱታፌ፡ሥጋከ፡ማሕየዊ፡ ወካዕበ፡ ይረስዮ፡
ለዝንቱ፡ጽዋዕ፡ሱታፌ፡ደምከ፡መስተሣህል፤ ይደመር፡ ምስለ፡ ዝንቱ፡
ኅብስት፡ወጽዋዕ፡ይኩን፡ለቅድሳት፡ወለአንጽሖ፡ እምርስሐት፡ ወለትን
ሣኤ፡እሙታን፡ለርስተ፡መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ወለሕይወት፡ ዘለዓለም፡
አሜን ። ጸ፡ፈ ።[2] ሀበነ፡[3]በል ። አዝንቱ፡ምስጢር፡ዘኢ
ይትፌክር፡[4]ወዘኢይተረጐም፤መኑ፡ስሙ፡ወመኑ፡ስመ፡አቡሁ፤አይቴ፡

---

[1] ut videtur በዝየ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎተ፡ ፈትቶ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can. Lit. gen. c. 165, c. 4). [5] scriptum ዘኢይትፈክር፡

ብሐሌሩ፡ ወመኑ፡ ያአምር፡ መካነ፡ ብሒሩ ። ኢይክል፡ ኀሊና፡ ልብ፡ አዕ
ሚቆ፡ ኀልዮ፡ ከመ፡ ይርከብ፡ ምክንያተ፡ ነገር፡ ወይንግር፡ ኵነቶ፡ ኢዘቀ
ዳሚ፡ ወኢዘደኃሪ ። ውእቱ፡ ዜነወ፡ በእንቲአሁ፡ ወበእንተ፡ አቡሁ፡ በአ
ምጣነ፡ ንክል፡ ሰሚዐ፡ ከመ፡ አማን፡ ውእቱ፡ መድኀኒነ፡ ዘመጽአ፡ ውስተ፡
ዓለም፡ በልብሰተ፡ ዝንቱ፡ ሥጋ፡ እንተ፡ ነሥአ፡ እምኔነ ። ዝንቱ፡ ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ ንሠውዖ፡ ለመድኀኒትነ፡ በከመ፡ ተሦዐ፡ በቀራንዮ፡ ለሕይወተ፡
ኵሉ፡ ዓለም ። አኮ፡ በከ፡ በከመ፡ ትሬእይዎ፡ ለዝንቱ፡ ኅብስት፡ ይቡሰ፡ ወ
ብሱለ፡ ዘይትገሰስ፡ ወዘይትለከፍ፡ አላ፡ እሳተ፡ መለኮት፡ ውእቱ፡ ዘያውዒ፡
ሦከ፡ ኀጢአት፤ በላዒ፡ ውእቱ፡ ዘይበልዕ፡ ዐማፅያነ፤ ውዑይ፡ ውእቱ፡ ዘያ
ውዒ፡ ኃጥኣነ ። አእምሩ፡ ወሕቱ፡ ርእሰክሙ፤ ዑቁኬ፡ ኦአኀው፡ መሃይ
ምናን፤ ለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ነውረ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ፡ ወኀጢአተ፡ ው
ስተ፡ ነፍሱ፡ ይትገሐሥ፡ ወኢይምጻእ ። ወለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ቂመ፡
ውስተ፡ ልቡ፡ ይትከላእ፡ ወኢይቁም ። ወዘሰ፡ አንጽሐ፡ ነፍሶ፡ ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ ውእቱ፡ ይምጻእ፡ ወይንሣእ፡ ወይትጋነይ፡ በእንተ፡ ኀጢአቱ፡ እ
ስመ፡ መሓሪ፡ ውእቱ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ ። ጸ፡[1] ሣህሉሰ፡ ለእ
ግዚአብሔር፡ እምዓለም፡ ወእስከ፡ ለዓለም ። ዝኬ፡ ውእቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግ
ዚአብሔር፡ ዘፈነወ፡ ወልዶ፡ ዋሕደ፡ ዘያአትት፡ ኀጢአተ፡ ዓለም ። ዝኬ፡
ውእቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘወሀቦሙ፡ ለካህናት፡ ልሳናተ፡ እሳት፡
ከመ፡ ይፍትሑ፡ ማእሰረ፡ ኀጢአት ። ወይእዜኒ፡ ፍትሐነ፡ እማእሰሪሁ፡
ለሞት፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ፤ አቡነ፡ ዘበሰማያት ። እወ፡ ኅድጉ፡ ከመ፡
ይኅድግ፡ ለክሙ፤ እወ፡ ስረዩ፡ ከመ፡ ይሰረይ፡ ለክሙ፤ እወ፡ ጸልዩ፡ ከመ፡
ኢትባኡ፡ ውስተ፡ መንሱት ። መንሱትኬ፡ ውእቱ፡ ነሢአ፡ ሥጋሁ፡ በድ
ፍረት፡ ወተመጥዎ፡ ደሙ፡ ዘእንበለ፡ ፍርሀት፡ እንዘ፡ ቦ፡ ላዕሌሁ፡ ነውረ፡ ኀ
ጢአት ። ወይእዜኒ፡ በልብ፡ ንጹሕ፡ ወበነፍስ፡ ቅዱስ፡ ወበሥጋ፡ ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ ለመድኀኒትነ ። ንዑ፡ ንስግድ፡ ወንግነይ፡ ሎቱ ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ፡ሥሉስ፡ቅዱስ፤ሥርዐት፡ዘአዘዘ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡
ለአባ፡ጳኵሚስ። በብሔር፡ዘስሙ፡ጠርቤንስስ፡በደወለ፡ተባይስ፡ብ
እሲ፡ዘስሙ፡ጳኵሚስ፡ዘኮነ፡እምኔሆሙ፡ለእለ፡ንጹሐ፡ሕይወተ፡ሐይ
ዉ፡ወተውህበ፡ሎቱ፡አእምሮ፡ወራእየ፡መላእክትኒ፤ወኮነ፡ዝብእሲ፡
ጥቀ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡ወመፍቀሬ፡አኀው። ወእንዘ፡ይነብር፡ውስተ፡
በአት፡አስተርአዮ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ዘበእንተ፡ርእስ
ከሰ፡አስለጥከ፡ወትሩፈ፡ንብረተ፡ትነብር፡ይእዜ፡በውስተ፡በአት፤ወነ
ዓኬ፡ፃእ፡ወአስተጋብኦሙ፡ለንኡሳን፡ወራዙት፡ወንበር፡ወሀሉ፡ምስሌ
ሆሙ፤ወበከመ፡እሁበከ፡ሥርዐተ፡ከመዝ፡መሀሮሙ። ወመጠዎ፡ሳ
ሌዳ፡ዘብርት፡ዘጽሑፍ፡ውስቴቱ፡ዘይብል። ኅድግ፡ለኵሉ፡ይብላዕሂ፡
ወይስተይሂ፡ወበሐሳበ፡መብልዖ፡ሀቦሙ፡ቅኔሆሙ፤ወጸዊመሂ፡ኢት
ክላእ፡ወበሊዐኒ፡ወባሕቱ፡ከመዝ፡ኅዩል፡ለጽኑዓን፡ሲሲተ፡ወፅቡስ፡
ለፅቡሳን፡ወሲሲተ፡ቅኔሆሙ፡ሀቦሙ። ወግበር፡ማኅደረ፡ውስተ፡፩ዐ
ጸድ፡ወ፫ ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡የኅድሩ። ወመብልዖሙ፡ለኵሎሙ፡
ውስተ፡፩። ወይኑሙ፡እንዘ፡ኢይሰክቡ፡አላ፡ከመ፡እንተ፡አትራኖስ፡ዘን
ድቅ፡ይግበሩ፡ደበርቢረ፡ወውስቴቱ፡ይነጽፉ፡አልባሲሆሙ፡ወይሰክቡ፡
ንቡረ። ወይልበሱ፡ለቢጦን፡ዘሡፅ፡ወቅናታቲሆሙ፡አዲመ። ......[1]

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ፡ኢይብልዑ ። ወሶበ፡የሐውሩ፡ውስተ፡ቍርባን፡በሰንበተ፡
ክርስቲያን፡ይፈትሑ፡ቅናታቲሆሙ፡ወያነብሩ፡ዘባድዊሆሙ፡......[1]
ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ፡ሎሙ፡ቀዋብዕተ፡ዘአልበ፡ዝዕላ፡
ዘከመ፡ደቂቅ፡ወአዝዝ፡ማዕተበ፡ረስን፡ዘመስቀል፡ዘፒፒራ፡ውስቴቱ ።
ወዘዘ፡፳ወ፬ማኅበር፡ይኩኑ፡ወለለ፡ማኅበር፡ስምዮሙ፡በሆህያተ፡ጽ
ርዕ፡እምአልፉ፡ወቤጣ፡ወጋማ፡ወደልጣ፡በበጸታሁ ። ወሶበ፡ይሴአል፡
ውስተ፡ማኅበረ፡ዳግም፡ቀዳሚ፡[2] ይብል፡እፎ፡ማኅበሩ፡ለጋማ፡ወእፎ፡
ሀሎ፡ማኅበሩ፡ለቤጣ፤አምኖ፡ለሮ፤ወኵሉ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበተአምሪሁ፡
ይትዐወቅ ። ወለየውሃን፡ስምዮሙ፡የውጣ፡ወለፀዋጋን፡ስምዮሙ፡ከ
ይሲ፡ወከመዝ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበበ፡ግዕዙ፡ወሥርዐቶሙ፡ወበበ፡ሕይ
ወቱ፡ለለ፡ማኅበር፡ህላዌሁ፡ስምዮሙ ።[3] ወባሕቱ፡እለ፡መንፈስ፡ያአ
ምሩ፡ዘይብል፡መጽሐፍ፡ውስተ፡ውእቱ፡ሳሌዳ ። ወነኪር፡እመ፡
መጽአ፡እምከልእ፡ምኔት፡ዘኢኮነ፡ዘከመዝ፡ሥርዐት፡ኢይብላዕሂ፡ም
ስሌሆሙ፡ወኢይስተይሂ፡ወኢይባእ፡ውስተ፡ምኔቶሙሂ፡ዘእንበለ፡በ
መንገድ፡እመ፡ተራከቡ ።[4] ወባሕቱ፡ዘሂ፡መጽአ፡ኀቤሆሙ፡ይንበር፡
ኢይትወከፍዎ፡ውስተ፡ማኅበሮሙ፡ዘእንበለ፡፫ዓመተ፡ይፈጽም፡ወባ
ሕቱ፡ይቅንይዎ፡ውስተ፡ግብር፡ወእምዝ፡ፈጺሞ፡፫ዓመተ፡ይባእ ። ወ
እንዘ፡ይበልዑ፡በቀዋብዕቲሆሙ፡ርእሶሙ፡ይከድኑ፡ከመ፡እኁ፡እኁ
ዋሁ፡ኢይርአይ፡እንዘ፡የሐይክ ። ወኢይኩን፡ተናግሮ፡እንዘ፡ይበልዑ፤
ወአፍአ፡ወኢባዕደ፡እማእድ፡ወጻሕል፡ኢይኔጽር፡ዐይኖሙ ። ወአዝዝ፡
ኵሎ፡ዕለተ፡ይግበሩ፡ጸሎተ፡፲ወ፪ሰርከ፡፲ወ፪ወሌሊተ፡፲ወ፪ወጊዜ፡
ተሱዓት፡[5]..። ወሶበ፡ይበልዑ፡ማኅበር፡ቅድመ፡እምጸሎት፡መዝሙር፡

---

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μόνου (ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር፡ዳግም፡ [3] καὶ οὕτως κατ’ ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡ አዝዝ ። ወተዋሥአ፡ ጳኵሚስ፡ ለመልአክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኅዳጥ፡ እማንቱ፡ እላሰ፡ ጸሎት ፤ ወይቤሎ፡ መልአክ፡ ዘንተ፡ አዘዝኩ፡ ከመ፡ ይክሀሉ፡ ንኡሳንሂ፡ በጺሐ፡ ወገቢረ፡ ዝሥርዐት፡ ወኢይትከዙ፡ ወፍጹማንሰ፡ ኢይፈቅዱ፡ ሎሙ፡ ሥርዐተ፡ እስመ፡ ለሊሆሙ፡ ውስተ፡ መኃድሪሆሙ፡ ኵሉ፡ ሕይወቶሙ፡ ኅደጉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘይሬኢ ፤ ወእሉንተሰ፡ ሠራዕኩ፡ ለእለ፡ አልበሙ፡ መዓዴ፡ ከመ፡ እንተ፡ ቅኔ፡ ጥቀ፡ ይክሀሉ፡ ገቢረ፡ ዘተአዘዙ፡ ወይብጽሑ፡ ውስተ፡ ሕርመት፡ ገሃደ፡ በብሩህ፡ ገጽ ።

ወብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ ዘዝሥርዐቱ፡ ወየአክሉ፡ ፺፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡ ምኔት፡ ዘየዐቢ፡ ውእደ፡ ለሊሁ፡ ይነብር፡ ጳኵሚስ፡ ወባዕድኒ፡ ምኔታተ፡ ወለደ፡ . . . ፲፻ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡ አፍቶኒ፡ ዘከነኒ፡[4] ዐርከ፡ ትከተ፡ ወውእቱ፡ ይእዜ፡ ዳግሙ፡ ለጳኵሚስ፡ ውስተ፡ ምኔት ፤ ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡ ማዕቀፈ፡ ወዕቅፍተ ፤ ወይፌን[ው]ዎ፡ ብሔረ፡ እለ፡ ስክንድ[ር]ያ፡ ይሢጥ፡ ሎሙ፡ ግብረ፡ ወይዘቢ፡ ሎሙ፡ መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ ካልኣተኒ፡ ምኔት፡ ዝማኅበር፡ [ዘ]፪፻ወዘ፲፻ ። ወብሔረ፡ አስጳኖስሂ፡ ዘእምውስቴቶሙ፡ በጻሕኩ፡[4] ወርኢኩ፡ ምኔታተ፡ ወረከብኩ፡ ፲፻ ሰብአ፡ ማኅበር ። ወይትቀነዩ፡ ኵሎ፡ ኪነ፡ ወእምተግባረ፡ እደዊሆሙ፡ ይገብሩ፡ ለምኔታተ፡[6] አንስትኒ፡ ወለቤተ፡ሞቅሕኒ ። ወእለ፡ እብሬቶሙ፡ ይትነሥኡ፡ በነግህ ፤ እለሂ፡ በምንዳድ፡[7] ውስተ፡ አብስሎ፡ ወእለሂ፡ ውስተ፡ አቅርቦ፡ ማእድ፡ ወያስተዳልዉ፡ ወይሠርዑ፡ እስከ፡ ጊዜሁ፡[8] ይበጽሕ፡ ውስተ፡ ውእቱ፡ ማእድ፡ ኅብስተ ፤ ለምስንያ ፤ ምቍረ፡ ኤልያስ፡ ወጕብንተ፡ ዘላህም፡ ወአቅሣመ፡ ዐጸድ ። ወቦ፡ እለ፡ ይበውኡ፡ በ፮ ሰዐት፡ ይበልዑ፡ ወቦ፡ እለ፡ በ፱ ሰዐት፡ ይ

---

[1] scriptum ውብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἐστὶ δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

በውኡ፡ወካልአንኒ፡በሰማኒቱ፡ሰዐት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፱ሰዓት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፲ወ፩ሰዐት፡ወቦ፡እለ፡በምሴት፡ጥቀ፡ወቦ፡እለ፡በሰኑይ ፤[1] በበ፡ትእምርታተ፡ሆህያቲሁ፡ለለ፡ሰዐቱ፡ያአምር ።[2] ከማሁ፡ቅኔሆሙ ፤ ቦ፡ዘይትቀነይ፡ምድረ፡ወየሐርስ ፤ ወቦ፡ዘገነት ፤ ወቦ፡ዘዐጸደ፡ሐምል ፤ ወቦ፡ዘይጸርብኒ ፤ ወቦ፡ዘምኅባዝ ፤ ወቦ፡ዘይገልፍኒ ፤ ወቦ፡አስፋሪዳተ፡ዐበይተ፡ዘይገብር ፤ ወቦ፡ዘመሥገርተ፡ይገብር ፤ ወአዲመ፡ቦ፡ዘይሰፊ ፤ ወቦ፡ዘይጽሕፍ ፤ ወቦ፡ዘይፀፍር፡ሚላቃተ፡እለ፡እሙንቱ፡አስፋሪዳት፡ደቃቅ ፤ ወኵሎሙ፡ያጸንግሉ፡መጻሕፍተ ። ወቦሙ፡እሉ፡ምኔተ፡.....[3] መጠነ፡፬፻ዘዝ፡ሥርዐቶሙ፡ዘእንበለ፡ዘባድው ። ወመነከሳተ፡አንስትኒ፡እሊአሆሙ፡ማዕዶተ፡ተከዚ፡ይነብሩ፡ወዕደዊሆሙኒ፡ማዕዶተ፡ለፌ ። ወለእመ፡ሞተት፡መነከሳይት፡ይገንዝዋ፡አኃቲሃ፡መነከሳት፡ወገኒዘን፡ያመጽእዋ፡ሐይቀ፡ተከዚ ፤ ወየዐድዉ፡አኀው፡በራግናት፡ምስለ፡ጸበርት፡ወአዕጹቀ፡ዘይት፡ወያመጽእዋ፡በመዝሙር፡ኀቤሆሙ፡ወይቀብርዋ፡ውስተ፡ዝኅሮሙ ። ዘእንበለ፡ቀሲስ፡ወዲያቆን፡ከመ፡ባሕቲቶሙ፡አልቦ፡ዘየዐዱ፡ውስተ፡ምኔተ፡አንስት፡ወዘንተኒ፡በበ፡ሰንበተ፡ክርስቲያን ።

b) *Pars secunda.*

በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ሥርዐት፡ወትእዛዝ፡ዘቅዱስ፡አባ፡ጳኵሚስ ። ዛቲ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡ሥርዐት፡እንተ፡ለሕንጻ ።[4] ሶበ፡ትሰምዕ፡እንዘ፡ይጼውዑከ፡ውስተ፡መዝሙር፡ፍጡነ፡ተንሥእ ፤ ወእንዘ፡ተሐውር፡አንብብ፡እስከ፡ትበጽሕ፡ኀበ፡ኆኅተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወእመ፡አከ፡ጸሊ ። ወአልቦ፡ዘይትመየጥ፡ወይኔጽር፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኀው ። እመቦ፡ዘተናገረ፡ወእመ፡አከ፡ሠሐቀ፡በውስተ፡መዝሙር፡ይትገሠጽ፡በቅድመ፡ምሥዋዕ ። ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ጸሎተ፡አ

---

[1] scriptum ሰሰኑይ፡ [2] ὡς ἕκαστον στοιχεῖον τὴν ἰδίαν ὥραν γνωρίζει.

[3] deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τούτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον γυναικῶν ὡς τετρακοσίων. [4] Versio Lat.: „hoc est principium fundationis".

ሐዱ፡ዘመዓልት፡ይትገሥጽ፤ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ዘሌሊት፡፫ጸሎታተ፡ይትኩንን። ወአልቦ፡ዘይፃእ፡እምቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኀው፡ዘእንበለ፡ይስአል። ወእምድኅረ፡ወፅአ፡መዝሙር፡እንዘ፡ተአትዉ፡ውስተ፡መኃድሪክሙ፡አንብቡ፡ዘአጸንገልክሙ፡እስከ፡ትበጽሑ፡ውስተ፡ቤትክሙ። ወአልቦ፡ዘይትገለበብ፡ርእሶ፡እንዘ፡ያነብብ። ወአልቦ፡ዘይነጽር፡እንዘ፡ይበልዑ፡አኀው፡ወአልቦ፡ዘያወርድ፡እዴሁ፡ውስተ፡ማእድ፡እምቅድመ፡ዘይልሀቆ። ወአልቦ፡ዘይዛለፍ፡ወዘይትናገር፤ወእመሰ፡ሥሐቀ፡[1] ይትኩንን። እመቦ፡ዘኢመጽአ፡ውስተ፡ጸሎተ፡ማእድ፡ጊዜ፡ይበልዑ፡አኀው፡ይትኩነን፡ወእመአከ፡ጽዊሙ፡ይእቱ፡ወኢይብላዕ። ወእመቦ፡ዘትፈቅድ፡በውስተ፡ማእድ፡ኢትንብብ፤ቃሐቃሐ። ወእምድኅረ፡ወፃእከ፡እምኀበ፡ትበልዕ፡ኢታብዝኅ፡ነገረ። ወአልቦ፡ዘይወልጥ፡ርእሶ፡እንዘ፡ይበልዕ፡ውስተ፡ማእደ፡አኀው፡ለዘእብሬቱ፡ከመ፡ያስተዳልው፡መብልዐ።[2] ለዘይደዊ፡እኁ፡አባስ፡ይግበር፡ፈቃዶ፡ኅሚሦ፡ዘይትፈቀድ። ወውስተ፡መከነ፡አኀው፡ድዉያን፡አልቦ፡ዘይብላዕ፡ጋርሣ፡ወይስተይ፡ወይነ፡ዘእንበለ፡ዘይደዊ። አልቦ፡ዘያምጽእ፡መብልዐ፡ድዉያን፡ውስተ፡መስኅንተ፡አኀው፡ኀበ፡ያበስሉ፡ሎሙ፡አላ፡ይግበሩ፡ሎሙ፡ለድዉያን፡እንተ፡ባሕቲቶሙ። ወኢያርፍዱ፡ውሂቦቶሙ፡ለእለ፡ይደውዩ። ወእመቦ፡ዘመጽአ፡እምዓለም፡ከመ፡ይኩን፡መነኮሰ፡ይምሀርዎ፡ቅድመ፡ጸሎተ፡ወንጌል፡ወእምዝ፡ይምሀርዎ፡መዝሙረ፡ወይንበር፡እንከ፡ውስተ፡ዴዴ፡እንዘ፡ይትሜሀር፡ወይትሜከር፡ሥርዐተ፡አኀው፡ወዕቃሜ፡ወእምዝ፡እንከ፡ያውፅኡ፡አልባሲሁ፡ዘዓለም፡ወያልብስዎ፡አልባሰ፡መነኮስ። ወአልባሲሁሰ፡ዘዓለም፡ዘአውፅአ፡ወእመኒ፡ባዕደ፡በቱ፡ዘከነ፡የሀብዎ፡ለመጋቤ፡ ....[3]

---

[1] sc. in loco comestionis. [2] Verba ለዘ፡ከ፡ያ፡መ፡ secundum Latinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርእይ፡ዘከመ፡ያስተዳልዉ፡መብልዐ። [3] Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt, quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

ፍሬ ፡ ዘመትሕተ ፡ ዕፅ ። ወዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይዔርዮ ።[1] አልቦ ፡ ዘያነብር ፡
ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያጠሪ ፡ ወኢምንተ ፡ ፈድፋደ ፡
እምዘ ፡ ይትወሀብ ፡ ሎቱ ፡ እምኀበ ፡ አበዊሁ ፡[2] ዘእንበለ ፡ ዘይለብስ ፡ ወዝው-
እቱ ፡ ክልኤ ፡ ለቢጦናር ፡ ወ ፪ክዳን ፡ ወዘብድው ፡ ዘማእስ ፡ ወአሣእን ፡
ወ ፪ቀዋብዕት ፡ ወቅናት ፡ ወበትር ። ወአልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢአይቴኒ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይኑም ፡ አፍአ ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ ፡ ዘይ
ፃእ ፡ አፍአ ፡ እምኔት ፡ ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡
ካልኡ ፡ በመካን ፡ በኀበ ፡ ይሰክብ ። አልቦ ፡ ዘይነጽፍ ፡ ውስተ ፡ መንበሩ ፡ ወ
ኢምንተኒ ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ ምስሐግ ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ ፡ ዘይትቀባእ ፡ ሥ
ጋሁ ፡ ኵሎ ፡ ዘእንበለ ፡ በደዌሁ ፡ ወኢይትኀፀብ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ም
ስለ ፡ ቢጹ ፡ በጽልመት ። ወአልቦ ፡ ዘይእኅዝ ፡ እደ ፡ ካልኡ ፡ ወኢኀበ ፡ ዘኮነ ፡
ሥጋሁ ። እመ ፡ እንዘ ፡ ይቀውሙ[3] ፡ ወእንዘ ፡[4] የሐውሩ ፡ ነዋኀ ፡ ይኅድጉ ፡
ማእከሎሙ ፡ መጠነ ፡ እመት ፡ ፩ወከማሁ ፡ ይግበሩ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ። ወአ
ልቦ ፡ ዘይትቀረፅ ፡ ርእሶ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይቀርፅ ፡ መ
ኑሂ ፡ ዘእንበለ ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ እምኀበ ፡ እኁ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸዐን ፡ ዲበ ፡ አድግ ፡ ዕሩቁ ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ።
አልቦ ፡ ዘይሖር ፡ ውስተ ፡ ኪን ፡ ከመ ፡ ይትቀነይ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ።
አልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ ንዋየ ፡ ከመ ፡ ዘአዕቀበ ፡ እስከ ፡ ይትሜጠዎ ፡ ዘዚ
አሁ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ውስተ ፡ ምኅባዝ ፡ እንዘ ፡ ይገብሩ ፡ ኅብስተ ፡
አኀው ፡ አላ ፡ ያንብቡ ፡ እስከ ፡ ይፌጽሙ ፤ አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ አላ ፡ ይቀ
ሐቅሑ ። አልቦ ፡ ዘይትኀደግ ፡ እምውስተ ፡ አኀው ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ እኁ ፡
ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ እስከ ፡ ደብር ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ቅድመ ፡ አባስ ። አልቦ ፡
ዘይጸብር ፡ ጽቡረ ፡[5] ዘኢያእመረ ፡ አባስ ፤ ወኵሉ ፡ ዘሰቤሃ ፡ ይትገበር ፡ ኢይ
ትገበር ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ አን

---

[1] scriptum **ያዔርዮ ፡** Apud Latinum verba **ወዝ ፡ — ይዔ ፡** desunt; at legitur Regula XXVIII: nemo sibi quidquam putet permissum. [2] Graece: παρὰ τῆς κεφαλῆς. [3] scriptum **ይቀውም ፡** [4] legas: **ወእመሂ ፡ እንዘ ፡**
[5] Gr. habet μηδεὶς πληροποιήσῃ παρὲξ τοῦ Πατρός. Aethiops legit πηλοποιήσῃ.

ስት፡ከመ፡ያንዝኅ፡እኅተ፡እምውስቴቶን፡እመ፡ኢኮነ፡በሕቁ፡ምስለ፡ዘሥዩም፡ቀሲስ፡ወእለ፡ይትለአከዎ። ወእመ፡እንዘ፡ስጡሕ፡ልብስ፡ሠረቀ፡ላዕሌሁ፡ሥልሰ፡ፀሓይ፡እግዚአ፡ልብስ፡ይትኰነን፡በእንቲአሁ፡ወይስግድ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ወይቁም፡ኀበ፡ይበልዑ፡አኀው፤ ወእመሂ፡ዘባድው፡ወእመሂ፡አሣእን፡ወእመሂ፡ቅናት፡ወእመሂ፡ባዕደ፡ዘኮነ፡ይግበሩ፡ሎቱሂ፡ከመ፡ዘቀዳሚ፡ኵነኔ። ዘዘንተ፡ያሰትት፡ወኢየዐቅብ፡ይትኰነን፡ዘእንበለ፡ኵሉ፡ቅሥት፡በእንቲአሁ፡[1] ከመ፡ይረሱ፡እንተ፡ዘለዓለም፡መንግሥተ።

ካልእ፡ነገር፡ዘቅዱስ፡ጳኵሚስ። ወሀለወት፡እኅቱ፡ዘበሥጋ፡ወአፍቀረት፡ምንኵስና፡ወቀረፃ፡ወአቅነታ፡ወገብረ፡ላቲ፡ማኅደረ፡ለባሕቲታ፡በማዕዶተ፡ባሕር፡መጠነ፡ምዕራፍ። ወበምክንያተ፡ዚአሃ፡ተጋብአ፡ደናግል፡ወመዓስብ፡ወከና፡ኄራተ፡ፈድፋደ። ወአልቦ፡ዘየዐዱ፡ህየ፡ዘእንበለ፡ዘተሠርዐ፡እምኀበ፡አባ፡ጳኵሚስ፡ሥሩዓን፡ውኄራን፡በበዓላተ፡እግዚእነ፡እሙራን። ወእመበ፡ዘአዕረፈት፡አሐቲ፡እምኔሆን፡ይገብሩ፡መዝሙረ፡ወያሰረግዋሃ፡በቅድስና፡ወይገንዝሃ፤ ወይትሜጠውዋ፡በራግናት፡ወይቀብርዋ፡አኀው፡ውስተ፡መካኖሙ፤ ወእሙንቱሂ፡ኢይሬእዩ፡ገጾን፡ወእማንቱሂ፡ኢይሬእያ፡ገጾሙ። ወየአክላ፡፲ወ፰ ወእሙንቱኒ፡፫፻ወ፵ ወይኤዝዘሙ፡ከመ፡ይትዐቀቡ፡ፈድፋደ፡እምርእየ፡ገጾን፡ወሰሚዐ፡ቃሎን።

c) *Pars tertia.*

ወካዕበ፡ሥርዐት፡ሣልስ። ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይደሉ፡በደብር፡ቅዱስ፡ይኩን፡[2] ወክሕ፡ወክላሕ፡ወጽራኅ፤ ወእመበ፡ዘገብረ፡ዘንተ፡ይኩን፡ቀኖናሁ፡እስከ፡ሰሙን፡ዕለት፡ወይስግድ፡በበ፡፫፻ለለዕለት። ለእመበ፡እማኅበር፡እንዘ፡ሀሎ፡በደብር፡ወወፂአ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ዘበ

---

[1] scriptum በእንቲአሆሙ፡ [2] scriptum ኢይኩን፡; in Cod. B: ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይኩን፡በደብር፡ቅዱስ፡ወካሕ፡ወክላሕ፡

ልዐ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡[1] ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
በኀብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፲ ዕለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፪፻ ለለዕለቱ ። ወዘኢ
ነቅሀ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢበጽሐ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ም
ስለ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ እሙር፡ ይስግድ፡ ፲፻ ወበይእቲ፡ ምሴት፡ ኢ
ይጥዐም፡ ጸብኀ፡ ወኢይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕሩቁ ።[2] ወበመዓልትኒ፡
እለ፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢመጽአ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡
ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዘ፡ ወተስናን፤ ላኪ፡ ወቀ
ሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
፲ ዕለት፡ ወቍርባንኒ፡ ይክልእዎ ። ወለእመቦ፡ እምአኀው፡ ዘፀረፈ፡ ላዕለ፡
ካልኡ፡ ሰሚዮ፡[3] በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌ
ጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡[4] ቅዱሳን፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡
ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኴነኑ፡ በእሳት፡ ወተይ፤ ወእንበይነ፡ ዝንቱ፡ እቤ፡
ይጹም፡ ፵ ዕለተ፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፳፻፡ ወጾሙሂ፡ ይኩን፡ በኅ
ብስት፡ ወማይ፡ ወኢይትመጠው፡ ቍርባነ፡ ወኢያቅልሉ፡ ሎቱ፡ ግሙራ፤
እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዐ፡ መርዔቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመቦ፡ ዘአ
ዕረፈ፡ እምአኀው፡ ይፍትሕዎ፡ ለለዕለቱ፡[5] በጊዜ፡ ዕጣን፤ ወበ ፵ ዕለት፡
ይትጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወይትከፈሉ፡ ክህናት፡ ዕጣነ፡[6] ወዲያቆናት፡ ወኵሎሙ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡
ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣነ፡ ኀይሎሙ፡ ወእምዝ፡ ይክዐዉ፡
አንብዖሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ኵላ፡ ሌሊተ፤ እ
ስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይከውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡
ፈጣሪ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይከውኖሙ፡ ዐቢየ፡ ዐስበ ።[7] ወለእመቦ፡
ዘአጥረየ፡ ንዋየ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡[8]
መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፫ መዓልት፡ በጾመ፡[9] ሠሉስ፡ በኀብስት፡

---

[1] Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B. [2] ባሕቲቱ፡ B.
[3] ወሰመዮ፡ B. [4] ለቤተ፡ B. [5] ለለሰዐቱ፡ A. [6] ዕጣን፡ AB.
[7] Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B. [8] ያእምር፡ deest in A.
[9] በጾም፡ A.

ወማይ ፤ ወለውእቱሂ፡ ንዋይ፡ ይግድፍዎ፡ ለማኅበር ፤ ወሰጊድሰ፡ ይትመክዐብ፡ ሎቱ፡ ፲፪ ።

ወበእንተዝ፡ ግብር፡ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በውስተ፡ ሰማይ፡ ምግባረ፡ እሉ፡ ሕርቱማን፡ ወለእለ፡ ከማሆሙ፡ ካልኣን ። ወርኢኩ፡ ፳ማኅበረ፡ እኩያን ፤ ፩ማኅበረ፡ አዝእብት፡ ወካልእ፡ ማኅበረ፡ ከለባት ፤ ወሣልስ፡ ማኅበረ፡ ተዅላት ፤[1] ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ ቈናጽል ፤ ወኃምስ፡ ማኅበረ፡ አጣሊ ። ወካዕበ፡ አርአየኒ፡ ፳ማኅበረ፡ ካልኣን፡ ሠናያን ፤ ፩ማኅበረ፡ አባግዕ ፤ ወካልእ፡ ማኅበረ፡ አርጋብ ፤ ወሣልስ፡ ማኅበረ፡ ማዕነቅ ፤ ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ አንሃብ ፤[2] ወኃምስ፡ ማኅበረ፡ ወይጠላት ።[3] ወእቤሎ፡ ፈክር፡ ሊተ፡ ቀዳሚያነ ፤ ወይቤለኒ፡ ስማዕ፡ በእዝነ፡ ልብከ ።   አዝእብትሰ፡[4] እለ፡ ይትሜሰሉ፡ ዘርኢከ፡ እሉ፡ እሙንቱ፡ መነኮሳት፡ እለ፡ ይነብሩ፡[5] ምስለ፡ አኅው፡ ማኅበራዊያን፡ ስሞሙ፡ ወባሕቱ፡ በአምሳለ፡ ዝእብ፡ ምግባሮሙ ። መዓልተ፡ ይውዕሉ፡ ጽዉማን፡ ምስለ፡ አኅው፡ ቅዱሳን፡ ወመሲዮ፡ ጊዜ፡ ንዋም፡ ሀየንተ፡ ትጋሀ፡ ዘሌሊት፡ ይወፅኡ፡ በጽልመት፡ ከመ፡ ዝእብ ። ወየሐውር፡ ውስተ፡ ምኔተ፡ መበለታት፡ ለፍትወተ፡ ከርሦሙ፡ ወጸጊቦ፡ ይመሥጥ፡ አባግዕተ፡ ክርስቶስ፡ ነዳይተ፡ አእሚሮ፡ እንተ፡ ይዜሙ[6]፡ ብእሲተ፡ መነኮሳይት፡ ዘከማሁ፡ ወይሠግር፡ ባቲ፡ ለሐመረ፡ ነፍሱ፡ ዘለዓለም፡ ወይሰበር፡ ክንፈ፡ ምንኵስናሁ ። አሌ፡ ሎቱ፡ ለእመ፡ ኢተመይጠ፡ በንስሓ ፤ ስብሐት፡ ለክርስቶስ፡ ዘወሀበ፡ ንስሓ፡ ለስርየተ፡ ኀጢአት ።   ወዓዲ፡ ማኅበረ፡ ከለባት፡ ዘርኢከ፡ እሉኒ፡ መነኮሳት፡ እሙንቱ፡ እንዘ፡ ይነብሩ፡ ውስተ፡ ማኅበር፡ እለ፡ አጥረዩ፡ ንዋየ፡ በርእሶሙ፡[6] እመሂ፡ ዐቢየ፡ አው፡ ንኡሰ ፤ ወእመሂ፡ አምትንተ፡ አው፡ መስፌ፡ አው፡ መርፍአ፡ ዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሮሙ ። ኮኑ፡ ከመ፡ ከለባት፡ እስመ፡ ከልብ፡ ኢየኀድግ፡ ኵሎ፡ ዘረከበ፡ እመሂ፡ ኵስሐ፡ አው፡ አንጸዋ፡ አው፡ ደጎብያ፡[7] ወኵሎ፡ ዕፀያተ ፤ ወአልቦ፡ ምንተኒ፡ ዘይሜንን ። ወእሙንቱሂ፡

---

[1] ተኳሉት፡ B. [2] ንሀብ፡ B. [3] ወይጠል፡ B. [4] A et B.
[5] ይትሜሰሉ፡ B. [6] A et B. [7] ዶገብያ፡ A.

መነከሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት ። ወዓዲ፡እለ፡ርኢከ፡ማኅበረ፡ተኰላት፡ወእሙንቱሂ፡መነከሳት፡እሙንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዒወ፡ነገር፡እንዘ፡ይነትፉ፡በመጥባሕተ፡ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጾሙ፡ከመ፡እንተ፡ተኰላት፡እንዘ፡ያኀብሩ፡ነገረ፡ላዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጾሙ፤ ከመ፡ዘይነቁ፡ተኰላ፡ወይጼውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍሰ፡ሰብእ፡[1] በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተኰላተ፤[2] ወብጹዕ፡ብእሲ፡ዘክህለ፡አምሥጠ፡እምዝንቱ፡ኵነኔ፡ዘዘከርነ ። ወማኅበረ፡ቈናጽልሂ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነከሳት፡እለ፡ይትሜሰሉ፡ማኅበራዊያን፡እንተ፡አፍአሆሙ፡ወእንተ፡ውስጦሙሰ፡ከመ፡ቈናጽል ። ወይበልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቈናጽልሰ፡ቦሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ኵሎ፡ዘረከቡ፡ወኢየኀብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሡዓን፡ጥቀ፡ለበሊዕ፤ ወከማሁ፡እሉሂ፡መነከሳት፤ ቦእለ፡ይበልዑ፡ወፂአሙ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ወቦ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩[3] ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ ። ወእንበይነ፡ዝንቱ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ቈናጽል፡ርኩሳን ። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡[4] እግዚእየ፡እስከ፡ዝኑ፡ኵሉ፡[5] ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ ። ወይቤለኒ፡አማን፡እብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ኵነኔሆሙ፤ አሌ፡ሎቱ፡ለውእቱ፡መነኮስ፡ዘተእኅዘ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ ።

ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መነከሳት፡እሙንቱ፡ወ[6]ማኅበራዊያን፡እለ፡ይሬእዩ፡ቢጾሙ፡መነከሳት፡እንዘ፡ይኤብሱ፡ወይትልዉ፡አሠሮሙ፡በከመ፡አጣሊ፡ሶበ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዝ፡ለ፩ወእምዝ፡የሐውሩ፡ኵሎሙ፡ኀበ፡ውእቱ፡ነምር፡መሣጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኵሎሙ፡አጣሊ፤ ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መነከሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይሬእዩ፡ቀትለ፡[7]

---

[1] ቀታልያነ፡ነፍስ፡ዘሰብእ፡ B. [2] ተኰላት፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ፡ in B. [5] ኵሉ፡ deest in B. [6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ፤ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዊ፡[1] ይዜምዉ፡ ከማሁ፡ወለእመሂ፡[2] ሐማዪ፡ይሳተፉ፡በምግባሩ፡እኩይ፡ወለእመሂ፡ ኮኑ፡በስዒረ፡ጾም፡አው፡በዘ፡ኮነ፡ከዊኖ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአ ጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥኣን፡እሙንቱ ። ወአንሰ፡ሰሚዕየ፡አንከርኩ፡በእን ተዝ፤ወእቤሎ፡ፈክር፡ሊተ፡እሎንተ፡ካልኣነ፡ማኅበረ፡፫ ።

ወይቤለኒ፡ስማዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡በሙ ።[4] ወእሉ፡ቀዳ ማዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊ ያን፡እለ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡እንዘ፡ኢይትሌለዩ፡ዘምስለ፡ፍቅር፡ከመ፡ ዘ፩ነፍስ፤ወውስተ፡ጸሎትሂ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወውስተ፡ኵሉ፡ ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ተፈልጠ፡ከመ፡አባግዕ ። ወከማሁ፡ አባግዕኒ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡ወሶበሂ፡ይወርዱ፡ይስተዩ፡ ማየ፡አው፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘዚአሆሙ፡አላ፡ኅቡራን፡ በኵሉ፡ግዕዘሙ ። ወእሉሂ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡በኅብ ረተ፡ግዕዘሙ ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡በሙ፡ካልአ፡ልማደ፤ሶበ፡ይሬእዩ፡ ነምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለ፩እምኔሆሙ፡ይዘረዉ፡ዘዘዚአሆሙ፡ወኢይረ ክበሙ፡ቀታሊ፤ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትአኀዝ፡ ፩መነኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በዝሙት፡አው፡በትምክሕት፡አው፡በትዕ ቢት፡አው፡በሐሜት፡ይትዐቀቡ፡ከመ፡ኢየአኅዘሙ፡ቀታሌ፡ነፍስ ። ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን፤ብ ጹዓን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል ። ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡ እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡የዋሃን፡ከመ፡ርግብ፡ምስለ፡ አእምሮ፡ወጥበብ፡ወፍቅር፡ምስለ፡ቢጸሙ፤እንዘ፡ይጼዕልዎሙ፡ወ ይፀርፍዎሙ፡ያፈቅርዎሙ፡ከመ፡ነፍሶሙ ። እስመ፡አርጋብ፡ሰራሪ ያን፡ጥቀ፡ወእሉሂ፡ቅዱሳን፡አቅለሉ፡ክነፊሆሙ፡በሥነ፡ምግባር፡ዘ ምንኵስና ። እስመ፡ተብህለ፡በእንተ፡አርጋብ፡ሶበ፡ይነሥኡ፡እጕላ

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ኮኑ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] ቦቱ፡ B. [5] ኢይትኀመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

መነከሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት ።
ወዓዲ፡እለ፡ርኢከ፡ማኅበረ፡ተኵላት፡ወእሙንቱሂ፡መነከሳት፡እሙ
ንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዒወ፡ነገር፡እንዘ፡ይነትፉ፡በመጥባሕተ፡
ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጸሙ፡ከመ፡እንተ፡ተኵላት፡እንዘ፡ያኀብሩ፡ነገረ፡ላ
ዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጸሙ፤ከመ፡ዘይነቁ፡ተኵላ፡ወይጼ
ውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍስ፡ሰ
ብእ፡[1] በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተኵላተ፤[2] ወብ
ጹዕ፡ብእሲ፡ዘክህለ፡አምሥጠ፡እምዝንቱ፡ኵነኔ፡ዘዘከርነ ። ወማ
ኅበረ፡ቈናጽልሂ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነከሳት፡እለ፡ይትሜሰሉ፡ማኅበራ
ዊያን፡እንተ፡አፍአሆሙ፡ወእንተ፡ውስጠሙሰ፡ከመ፡ቈናጽል ። ወይ
በልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቈናጽልሰ፡በሙ፡ልማዱ፡ይበልዑ፡እንተ፡
ባሕቲቶሙ፡ኵሎ፡ዘረከቡ፡ወኢየኀብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሡዓን፡
ጥቀ፡ለበሊዕ፤ወከማሁ፡እሉሂ፡መነከሳት፤በእለ፡ይበልዑ፡ወኢአሙ፡እ
ምቤተ፡ማኅበር፡ወበ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡
እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩[3] ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ ። ወእንበይነ፡ዝንቱ፡ተ
መሰሉ፡በአርአያ፡ቈናጽል፡ርኩሳን ። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡[4] እግ
ዚእየ፡እስከ፡ዝኑ፡ኵሉ፡[5] ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ ። ወይቤለኒ፡አ
ማን፡እብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ኵነኔሆሙ፤አሌ፡ሎቱ፡ለውእቱ፡መነ
ከስ፡ዘተእኀዘ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ።

ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መነከሳት፡እሙንቱ፡ወ[6]ማኅበራዊያን፡እለ፡
ይሬእዩ፡ቢጸሙ፡መነከሳት፡እንዘ፡ይኤብሱ፡ወይተልዉ፡አሠሮሙ፡በ
ከመ፡አጣሊ፡ሶበ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዝ፡ለ፩ወእምዝ፡የሐውሩ፡
ኵሎሙ፡ኀበ፡ውእቱ፡ነምር፡መሣጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኵሎሙ፡አጣሊ፤
ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መነከሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይሬእዩ፡ቀትለ፡[7]

[1] ቀታልያነ፡ነፍስ፡ዘሰብእ፡ B. [2] ተኵላት፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ፡ in B. [5] ኵሉ፡ deest in B.
[6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ፤ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዌ፡[1] ይዜምዉ፡
ከማሁ፡ወለእመሂ፡[2] ሐማዩ፡ይሳተፉ፡በምግባሩ፡እኩይ፡ወለእመሂ፡
ኮኑ፡በስዒረ፡ጾም፡አው፡በዘ፡ኮነ፡ከዊኖ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአ
ጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥኣን፡እሙንቱ። ወአንሰ፡ሰሚዐየ፡አንከርኩ፡በእን
ተዝ፤ወእቤሎ፡ፈክር፡ሊተ፡እሎንተ፡ካልኣነ፡ማኅበረ፡፳።

ወይቤለኒ፡ስማዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡በሙ።[4] ወእሉ፡ቀዳ
ማዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊ
ያን፡እለ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡እንዘ፡ኢይትሌለዩ፡ዘምስለ፡ፍቅር፡ከመ፡
ዘ፩ንፍስ፤ወውስተ፡ጸሎትሂ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወውስተ፡ኵሉ፡
ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ተፈልጦ፡ከመ፡አባግዕ። ወከማሁ፡
አባግዕኒ፡በሙ፡ልማዱ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡ወሶበሂ፡ይወርዱ፡ይስተዩ፡
ማየ፡አው፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘዚአሆሙ፡አላ፡ኅቡራን፡
በኵሉ፡ግዕዘሙ። ወእሉሂ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡በኅብ
ረተ፡ግዕዘሙ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡በሙ፡ካልአ፡ልማደ፤ሶበ፡ይሬእዩ፡
ነምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለ፩እምኔሆሙ፡ይዘረዉ፡ዘዘዚአሆሙ፡ወኢይረ
ክበሙ፡ቀታሊ፤ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትአኀዝ፡
፩መንኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በዝሙት፡አው፡በትምክሕት፡አው፡በትዕ
ቢት፡አው፡በሐሜት፡ይትዐቀቡ፡ከመ፡ኢየአኀዞሙ፡ቀታሌ፡ነፍስ።
ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን፤ብ
ጹዓን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል። ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡
እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡የዋሃን፡ከመ፡ርግብ፡ምስለ፡
አእምሮ፡ወጥበብ፡ወፍቅር፡ምስለ፡ቢጸሙ፤እንዘ፡ይጼዕልዎሙ፡ወ
ይፀርፍዎሙ፡ያፈቅርዎሙ፡ከመ፡ነፍሶሙ። እስመ፡አርጋብ፡ሰራሪ
ያን፡ጥቀ፡ወእሉሂ፡ቅዱሳን፡አቅለሉ፡ክነፊሆሙ፡በሥነ፡ምግባር፡ዘ
ምንኵስና። እስመ፡ተብህለ፡በእንተ፡አርጋብ፡ሶበ፡ይነሥኡ፡እጐላ

---

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ኮኑ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] በቱ፡ B. [5] ኢይትኀመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

ቲሆን፡[1] ኢይትቄየማ፡ ወከማሁ፡ እሉሂ፡ እንዘ፡ ያአምሩ፡ ኵሎ፡ ኢይትቄ
የሙ፡ ሰብአ ። ወእንበይነዝ፡ ትሬእዮሙ፡ በአምሳለ፡ አርጋብ፡ ሰራሪያን፤
ወእንዘ፡ ሀለዉ፡ በሥጋ፡ ይሰርሩ፡ በአክናፈ፡ መንፈስ፡ ጸዓድው ።
ወእሉሂ፡ ካዕበ፡ እለ፡ ርኢክ፡ በአምሳለ፡ ማዕነቅ፡ ወእሉሂ፡ ማኅበረ፡ መነ
ከሳት፤ ካህናት፡ ወዲያቆናት፡ ወመዘምራን፡ ወቅዱሳን፡ እለ፡ የሐልዩ፡ በ
ቃል፡ ጥዑም፡ ወበዜማ፡[2] ሐዋዝ፡ ዘእንበለ፡ ትዕቢት፡ ወትምክሕት፤ በት
ሕትና፡ መንፈሳዊ፡ ምስለ፡ ፍርሀት፡ ወረዓድ፡ ወውሕዘተ፡ አንብዕ፡ ነበሩ፡
እንዘ፡ ይዜምሩ፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ ለክብረ፡ ፈጣሪ፡ እስከ፡ የሀፍዉ ። ወ
በእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ ከመ፡ ማዕነቅ፡ እስመ፡ ለማዕነቅ፡ ጥዑም፡ ቃሉ፤ ወበ
እንተዝ፡ ትቤ፡ መርዓት፡ በአፈ፡ ሰሎሞን፡ ነቢይ፡ ቃለ፡ ማዕነቅ፡ ተሰምዐ፡
በውስተ፡ ምድርነ ። ወእንበይነዝ፡ ተመሰሉ፡ እሉሂ፡ በዝ፡ አርአያ፤ ብጹ
ዓን፡ ካህናት፡ እለ፡ ደለዎሙ፡ ዝንቱ፡ ክፍል ። ወእሉ፡ ካዕበ፡ እለ፡ በ
አምሳለ፡ ንህብ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ ጠቢባን፡ ከመ፡ ንህብ፤ ወበከመ፡
ታስተጋብእ፡ ንህብ፡ መዓረ፡ እምኵሉ፡ ጽጌያት፡ ከማሁ፡ እሉሂ፡ ነበሩ፡ እ
ንዘ፡ ያስተጋብኡ፡ ምግባራተ፡ ጽድቅ፡ እምገድሎሙ፡ ለቅዱሳን ። ወበእ
ንተዝ፡ ተመሰሉ፡ በአምሳለ፡ ንህብ ። ወዓዲ፡ እለ፡ በአምሳለ፡ ወይጠ
ላት፡[3] እሙንቱሂ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ እለ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ይትለ
አኩ፡ በረዊጽ፡ እንዘ፡ ከመ፡ ወይጠል፡ ዘእንበለ፡ ንዝህላል፡ እመሂ፡ ለቤተ፡
ክርስቲያን፡ ወእመሂ፡ ለቤተ፡ ማኅበር፡ እስመ፡ ቤተ፡ እግዚአብሔር፡ ው
እቱ፡ ወኢኮነ፡ ቤተ፡ ሰብእ ። እስመ፡ ለሊሁ፡ ይቤ፡ እግዚእነ፡ በወንጌል፡[4]
ኀበ፡ ሀለዉ፡ ፪ ወ ፫[5] ጉቡኣን፡ በስምየ፡ ህየ፡ ሀለውኩ፡ አነ፡ ማእከሎሙ፤
ኢይትሐሰውኬ፡ እንከ፡ ቃሉ፡ ለክርስቶስ፡ እስመ፡ እማእከለ፡ ማኅበርሰ፡
ኢይትፈለጥ፡ መድኀን ። ጥቀ፡ ሠናይ፡ ሀልዎ፡ ለክሙ፡ አኀው፡ ምስለ፡
ፈጣሪ፡ ነቢረ፡ ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ሕይወትክሙ ። ወዘኒ፡ ዘይትለአክ፡ በቤት፡
ወበአፍአ፡ አኮ፡ ለሰብእ፡ ዘይትለአክ፡ አላ፡ ለአምላክ፤ ወዘኒ፡ ይቀውም፡

[1] እንላቲሆሙ፡ A. [2] ወበዝማሬ፡ B. [3] ወይጠል፡ B.
[4] እግዚእነ፡ በ፡ deest in A. [5] ፪ et ፫ deest in A.

በጊዜ፡ማእድ፡ለቅዱሳን፡አኮ፡ሎሙ፡ዘይቀውም፡አላ፡ለወልደ፡አብ፡ለሊቀ፡ማኅበር፡ዘሀሉ፡ማእከሎሙ፤ለዘከሮቱ፡ይደሉ፡ክብር፡ወስብሐት፡ወሰጊድ። ብጽዓን፡ለክሙ፡አደቂቅየ፤ለእመ፡ዐቀብክምዎ፡ለዝ፡ወገበርክምዎ፡ትረክብዎ፡ለቃልየ፡ይእተ፡ዕለተ፡በጸባብ፡አንቀጽ፡በግርምት፡ዐውድ። ወውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይርዳእክሙ፡ለገቢረ፡ዝንቱ፡ትእዛዛት፡ዘሎቱ፡ስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን።

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጢዮኪያ፡ለቄርሎስ፡ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ዘለእስክንድርያ።

ለእግዚእየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ወኅቡረ፡ክህንየ፡ለቄርሎስ፡ዮሐንስ፡በእግዚእ፡ፍሥሓ። በትእዛዘሙ፡ለምሉካን፡ነገሥት፡ተአዘዘ፡ጉባኤ፡ሲኖዶስ፡ዘክቡራን፡ጳጳሳት፡በገዓዚ፡[1] ሀገር፡ኤፌሶን፡ይትጋብኡ፡በእንተ፡ነገረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወበእንተ፡ሃይማኖት፡ርትዕት። ወበጺሐነ፡ንሕነኒ፡ለይእቲ፡ሀገር፡ተመየጥነ፡እንዘ፡ኢንትራከብ፤ ወተናግሮሰ፡በመዋዕለ፡ሰላም፡ምክንያተ፡ኑፋቄ፡ኢኮነ፡ሠናየ። አላ፡እስመ፡ተናፈቃ፡አብያተ፡ክርስቲያን፡መፍትው፡ለኵሉ፡የሀሉ፡ኅቡረ፡ከመ፡ሰሲሎ፡ኵሉ፡ኑፋቄ፡ይደመር፡ኵሉ። ወዘንተ፡አዘዙ፡መፍቀርያን፡ክርስቶስ፡ነገሥት፡ከመ፡ይደመሩ፡እለ፡በኵለሄ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ዘክርስቶስ። ወበእንተዝ፡ፈነውዎ፡ለክቡር፡ጥሬቡኖስ፡ወጸሓፊ፡[3] አርስጥላኦስ፡[3] ጸዊሮ፡ክቡረ፡መጻሕፍቶሙ፡ዘይኤዝዝ፡ኵሎ፡ዕቅፍታተ፡ያሰስል፡[4] እማእከል፡ወያሀድእ፡ኵሎ፡ሀውከ፡ወኵሎ፡ሐዘነ። ወበውእቱ፡ክቡር፡መጽሐፍ፡ተአዚዘነ፡ሶቤሃ፡ፈነውናሁ፡ኅቤክሙ፡ለእግዚ

---

[1] በገንዜ፡ in Cod. Tub.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.

[2] scriptum ዘጸሐፈ፡ [3] scriptum አስጥላኦስ፡ [4] sc. Synodus.

እየ፡ በኵሉ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ፡ ለጳጳስ፡ ጳውሎስ፡ ተሠሚ
ረነ፡ ምስለ፡ ቅዱስ፡ አካኪዮስ፡ ወምስለ፡ ኵሎሙ፡ ጳጳሳት፡ እለ፡ ምስሌነ ።
ወከመ፡ ይፍጥነነ፡ ፈነውናሁ፡ እስመ፡ ንሕነ፡ ስእነ፡ መጺአ፡ ከመ፡ ንፈ
ጽም፡ ገጸ፡ በገጽ፡ ትእዛዘሙ፡ ለነገሥት ። ወባሕቱ፡ አዘዝናሁ፡ ህየንቴነ፡
ወበእንቲአነ፡ ወበቃለ፡ ዚአነ፡ ይፈጽም፡ ዘበእንተ፡ ሰላም ፤ ዘውእቱ፡ ው
ስተ፡ ቀዳሚ ፤ መጢዖ፡[1] ለዕማዌከ፡[2] እንተ፡ ፈኖነ፡ ኀቢረነ፡ በእንተ፡ ት
ስብእት፡ ዘእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ እንዘ፡ ንብል ። ከመዝ፡ በእንተ፡ ወላዲተ፡
አምላክ፡ ድንግል፡ ነአምንሂ፡ ወከመዝ፡ ንነግር፡ ወበእንተ፡ ፍና፡ ትስብ
እት፡ ዘዋሕድ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ አኮ፡ ይእዜ፡ ዘወሰክነ፡ አላ፡ እንዘ፡
ንሴፎ፡ በአማን፡ ከመ፡ እምትካቱ፡ እምቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ወእምትው
ፊቶሙ፡ ለቅዱሳን፡ አበው፡ እለ፡ ተጋብኡ፡ በኒቅያ ፤ እስመ፡ በከመ፡ አቅ
ደምኩ፡ ነጊረ፡ ተአክል፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አእምሮ፡ ርትዕት፡ ወኵሉ፡ ዕልወ
ታተ፡ ትከውሲ ። ነአምንኬ፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ዋሕድ ፤ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡ ወሰብእ፡ ፍጹም፡ ዘእምነ
ፍስ፡ ወልቡና ፤ ቅድመ፡ ዓለምሰ፡ ዘእምአብ፡ ተወልደ፡ ወበደኃሪ፡ መዋ
ዕል፡ ውእቱመ፡ በእንቲአነ፡ ወበእንተ፡ መድኀኒትነ፡ እምድንግል፡ ማርያ፡
በትስብእቱ ፤ ኅቡረ፡ ህላዌ፡ ምስለ፡ አብ፡ በመለኮቱ፡ ወኅቡረ፡ ህላዌ፡ ምስ
ሌነ፡ በትስብእቱ ። ወበዝ፡ ፩ክርስቶስ፡ ወ፩እግዚእ፡ ወ፩ ኢየሱስ፡ ነአ
ምን፡ በትድምርት፡ ዘእንበለ፡ ትሡት ። ወነአምና፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ እስመ፡ እግዚአብሔር፡ ቃል፡ እምኔሃ፡ ተሠገወ፡ ወተሰ
ብአ፡ ወእምይእቲ፡ ፅንስ፡ ተደመረ፡ ምስለ፡ ዘእምኔሃ፡ ማኅፈድ፡ ዘውእቱ፡
ሥጋ ። ወቃላተሰ፡ ዘወንጌል፡ ወዘሐዋርያት፡ ነአምን፡ ወዘቅዱሳን፡ አበው ፤
ወይእዜ፡ እምኔሆን፡ ይዴምሩ፡[3] ከመ፡ ዘበ፩ገጽ፡ ወእምኔሆሙ፡ ይፈልጡ፡
ከመ፡ ዘእም ፪ህላዌ ፤ ወእለ፡ ይደልዎ፡ ለመለኮተ፡ ክርስቶስ፡ ንነግር፡ ወት
ሑታተሰ፡ ለትስብእቱ፡ አወፈዩነ ። በእንተ፡ ዝንቱ፡ ንሠምር፡ ወን
ኰሲ፡ ኵሎ፡ ወከሐ፡ ከመ፡ ሰላም፡ የሀሉ፡ ውስተ፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡

[1] scriptum ወመጢዖ፡ [2] supple መጽሐፈ፡ [3] scriptum ይዴመሩ፡

ዘእግዚአብሔር፡ ተሠሪዎ፡ ኵሉ፡ ዕቅፍታት ። ወሠመርነ፡ በስዕረቱ፡ ለና
ስጦሪዮስ፡ ዘቀዳሚ፡ ጳጳስ፡ ዘቈስጠንጢኖጶሊስ፡ ወኀበርነ፡ አውግዞ፡ ዕው
ጋተ፡ ወጥሉቃተ፡ ትምህርታቶ፡ እስመ፡ እለ፡ በኀቤነ፡ አብያተ፡ ክርስቲያ
ናት፡ በሕያውት፡ ወበርትዕት፡ ሃይማኖት፡ ይሄልዋ፡ ወኪያሃ፡ የዐቅባ፡ ወያ
ወፍያ፡ ለአሕዛብ፡ ከመ፡ ቅድሳቲክሙ ። ወንሠምር፡ ወንኄብር፡ በሢመቱ፡
ለክቡር፡ ወቅዱስ፡ ጳጳስ፡ መክስሚያኖስ፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡ እ
ንተ፡ ቈስጠንጢኖጶሊስ፡ ወድሙራን፡ ንሕነ፡ ምስለ፡ ኵሎሙ፡ ክቡራን፡
ወቅዱሳን፡ ጳጳሳት፡ ዘበኵሉ፡ ዓለም፡ እለ፡ ይሄልዉ፡ በርትዕት፡ ሃይማ
ኖት ። እንዘ፡ ትጥዒ፡[1] ጸሊ፡ ላዕሌየ፡ እግዚእየ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡
ቅዱስ፡ ወበኵሉ፡ ንጹሕ፡ እኁየ ።

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ፡ ዘጸሐፈ፡ ቄርሎስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘእለ፡ እስክንድርያ፡
ለዮሐንስ፡ ጳጳስ፡ ዘአንጦኪያ ።

ለእግዚእየ፡ ወፍቁርየ፡ ወእኁየ፡ ወኅቡረ፡ ክህነየ፡ ዮሐንስ፡ ጳጳስ፡
ዘአንጦኪያ፡ ቄርሎስ፡ ጳጳስ፡ ዘእለ፡ እስክንድርያ፡ በእግዚእ፡ ፍሥሓ ። ይ
ትፌሥሑ፡ ሰማያት፡ ወትትሐሠይ፡ ምድር፡[2] እስመ፡ ተነሥተ፡ ማእከላይ፡
አረፍት፡ ዘጥቅም፡[3] ወተስዕረ፡ ሐዘን፡ ወኵሉ፡ ፍና፡ ኑፋቄ፡ ተሠረወ፡ እ
ንዘ፡ መድኅኔ፡ ኵልነ፡ ክርስቶስ፡ ይሁብ፡ ሰላመ፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያኑ ።
ወጸውዑነሂ፡ በእንተዝ፡ መፍቀርያነ፡ እግዚአብሔር፡ ነገሥት፡ እለ፡ እም
ትውልዶሙ፡ ቀንኡ፡ ፍናወ፡ አበዊሆሙ፡ ወአጽንዑ፡ ዘእንበለ፡ ትንታኔ፡
በነፍሶሙ፡ ርትዕተ፡ ሃይማኖተ፡ እንዘ፡ የዐቅቡ፡ ወጻሀቀ፡ ለዝክርሂ፡ ዐ
ቢየ፡ ይሬስዩ፡ ዘበእንተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ከመ፡ ለዘ፡ ሐረሂ፡ ያተርፉ፡ ክ
ብሮሙ፡ ወመንግሥቶሙ፡ ያርእዩ፡ ክብርተ ፤[4] ሎሙኒ፡ ውእቱኒ፡ እግ

---

[1] ትጤዒ፡ in Cod. Tub. [2] Ps. 95 (hebr. 96), 11. [3] Eph. 2, 14.

[4] ἵνα διαβόητον ἔχωσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐκλεεστάτην ἀποφήνωσι τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν.

ዚአ፡ኅያላን፡በብዕልት፡እድ፡ይጼጉ፡ሠናይቶ፡ወይመውእ፡ፀሮሙ፡ወኢይሔሱ፡እንዘ፡ይብል፡[1] ሕያው፡አነ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፡እለ፡ይሴብሑኒ፡አከብር። በጺሖኬ፡ኀቤነ፡በእለ፡እስክንድርያ፡ክቡር፡ወመፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡እግዚእየ፡ወእኁየ፡ወኅቡረ፡ክህንየ፡ጳውሎስ፡ፍሥሓ፡መልአነ፡ወጥቀ፡አማን፡እስመ፡ዘከመዝ፡ብእሲ፡ማእከሌነ፡ኮነ፡ዘያፈደፍድ፡እምኀይሉ፡ሐሚመ፡ከመ፡ይማእ፡ቅንአቶ፡ለዲያብሎስ፡ወይደምር፡ለእለ፡በኑፋቄ፡ተፈልጡ፡ወአሰሲሎ፡[2] ኵሎ፡ዕቅፍታተ፡በኅብረት፡ወበሰላም፡ይከልሎሙ፡ለእለ፡በኀቤነ፡ወለእለ፡በኀቤክሙ፡አብያተ፡ክርስቲያን። ወበእንተ፡ምንት፡ተፈልጡ፡ቀዳሚ፡ኢመፍትው፡ንንግር፡አላ፡መፍትው፡ዘበሰላም፡ይደሉ፡ንእመን፡ወንትናገር። ተፈሣሕነኬ፡በከመ፡ንቤ፡በተራክቦቱ፡ለዝንቱ፡ክቡር፡ብእሲ፡ዘአሆ፡አበለነ፡ብሂሎ፡ከመ፡መፍትው፡ይደመሩ፡በሰላም፡አብያተ፡ክርስቲያን፡ወዘዕልዋን፡ሠሐቅ፡ይማስን፡ወይትከፋእ፡ሦኩ፡ለዲያብሎስ። ወለነኒ፡ረከበነ፡ድልዋነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ወኢያጻመውናሁ፡ወኢበምንትኒ፡እስመ፡ተዘከርናሁ፡ለመድኀኒነ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ሰላመ፡እንቲአየ፡እሁበክሙ፡ወሰላመ፡እንቲአየ፡አኀድግ፡ለክሙ፤ ወተመሀርነሂ፡ጸልዮ፡በጸሎትነ፡እንዘ፡ንብል፡[4] እግዚኦ፡አምላክነ፡ሰላመ፡ሀበነ። ወዘነሥአ፡ሰላመ፡እምኀበ፡እግዚአብሔር፡ምሉእ፡ውእቱ፡በሠናይቱ። ወከመሰ፡ዘአልቦ፡ጣዕም፡ኮነ፡ኑፋቄ፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡ይእዜ፡ተሰፈውነ፡[5] በዘክቡር፡እግዚእየ፡ወእኁየ፡ጳጳስ፡ጳውሎስ፡አብጽሐ፡ለነ፡ክርታሰ፡መጽሐፍክሙ፡ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ርትዕት፡ሃይማኖት፡ዘእንበለ፡ጥልቀት፡ወአስተአመነነ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ፡ወእለ፡ሀለዉ፡ህየ፡ቅዱሳን፡ወክቡራን፡ጳጳሳት፡ጸሐፉ፡ኪያሁ። ወከመዝ፡ጽሕፈቱ፤በእንተ፡ቅድስት፡ድንግል፡ወላዲተ፡አምላክ፡ነአምንሂ፡ወንነግርሂ፡ወበእንተ፡ፍና፡ትስብእት፡ዘዋሕድ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ወዘተርፈኒ፡በከመ፡ጸሐፍክሙ። ወአንቢ

[1] 1 Reg. (Sam.) 2, 30. [2] scriptum ወአሴስሎ፡ [3] Joh. 14, 27.
[4] Jes. 26, 12 LXX. [5] scriptum ተፈወስነ፡

በነ፡ ኵሎ፡ ቅዱሳተ፡ ቃላተክሙ፡ ከማሁ፡ ረከብነ፡ ርእሰነሂ፡ ከመ፡ ነአምን፡
እስመ፡ ፩እግዚአብሔር፡ ወአሐቲ፡ ሃይማኖት፡ ወአሐቲ፡ ጥምቀት፤[1] ወሰ
ባሕናሁ፡ ለመድኀኔ፡ ኵሉ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ንትፌሣሕ፡ በበይናቲነ፡
እስመ፡ ዘበቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ወዘበትውፊተ፡ ቅዱሳን፡ አበው፡ ሃይማ
ኖት፡ ሀለወት፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያን፡ እለ፡ በኀቤነሂ፡ ወእለ፡ በኀቤክሙ።
ወእስመ፡ ሰማዕኩ፡ ከመበ፡ እለ፡ ይትናገሩ፡ ላዕሌየ፡ ወይጕሥዑ፡ በእንቲ
አየ፡ ቃላተ፡ ፀመፃ፡ ከመ፡ ዘእቤ፡ አነ፡ ወአአምን፡ እምሰማይ፡ ከመ፡ ወረደ፡
ቅዱስ፡ ሥጋሁ፡ ለክርስቶስ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድስት፡ ድንግል፡ ጸሀቀ፡ ከ
ነኒ፡ በእንተዝ፡ አውሥአሙ፡ ኀዳጠ። ኦእለ፡ ዘእንበለ፡ ልብ፡ አላ፡ ባሕ
ቲቶ፡ ታአምሩ፡ ሐስዎ፤ እፎ፡ ውስተዝ፡ ግዕዝ፡ በጻሕክሙ፡ ወእንተ፡ መ
ጠንዝ፡ ደወይክሙ፡ እበደ። ኢመፍትው፡ በጥበብ፡ ተኀልዩ፡ ከመ፡
ኵሉ፡ ገድልነ፡ ዘበእንተ፡ ሃይማኖት፡ እንዘ፡ ንብል፡ ወላዲተ፡ አምላክ፡ ይ
እቲ፡ ድንግል። ወእመሰ፡ እምሰማይ፡ ንቤ፡ ሥጋሁ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድ
ስት፡ ድንግል፡ ዘተወልደ፡ ሥጋ፡ እግዚእነ፡ ክርስቶስ፡ እፎ፡ ትትአመን፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ ቅድስት፡ ድንግል። መነ፡ ወለደት፡[2] እመ፡ ኢወለደቶ፡
በሥጋ፡ ለአማኑኤል። ይትኀፈሩኬ፡ እለ፡ ነበቡ፡ ላዕሌየ፡ ከመዝ፡ እስመ፡
ኢይሔሱ፡ ብፁዕ፡ ኢሳይያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡[3] ናሁ፡ ትፀንስ፡ ድንግል፡ ወት
ወልድ፡ ወልደ፡ ወትሰምዮ፡ ስሞ፡ አማኑኤል፡ ዘበትርጓሜሁ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ምስሌነ፤ ወገብርኤልኒ፡ አማን፡ ይቤ፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡[4] ኢትፍ
ርሂ፡ ማርያም፡ ረከብኪ፡ ሞገሰ፡ በኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡ ትፀንሲ፡
ወትወልዲ፡ ወልደ፡ ወትሰምዪዮ፡ ስሞ፡ ኢየሱስ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ያድ
ኅን፡ ሕዝበ፡ እምኀጢአቶሙ። ወእመሰ፡ ንነግር፡ እምላዕሉ፡ ወእምሰ
ማይ፡ እግዚእነ፡[5] ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ አኮ፡ ዘእምላዕሉ፡ ወረደት፡ ቅድስት፡
ሥጋሁ፡ ከመዝ፡ አኮ፡ ዘንብል፡ አላ፡ ተሊወነ፡ ለሠራዊ፡ ጳውሎስ፡ እንዘ፡
ንብል፡[6] ቀዳማይ፡ እምድር፡ መሬታዊ፡ ወደኃራይ፡ እምሰማይ። ወንዜከ

[1] Eph. 4, 5. [2] scriptum በዘወለደት፡ [3] Jes. 7, 14. [4] Luc. 1, 30; Matth. 1, 21. [5] scriptum ሥጋሁ፡ ለእግዚእነ፡ [6] 1 Cor. 15, 47.

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡[1] አልቦ፡ዘዐርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ከነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል። ወወልደ፡እጓለ፡እመሕያውሰ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወሪዶ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሶ፡ወነሚኦ፡አርአያ፡ገብር፡ወከነ፡ወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ሀ
ሊዎ፡አምላከሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በህላዌሁ፡
እንዘ፡፩ውእቱ፡ወ፩ይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እፎ፡ኢይትበሀል፡[2] እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለኮቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ። እስመ፡፩እግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለእመኒ፡እም ፪ህላ
ዌ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት። ወለእመሰ፡ይብሉ፡
ኍሠተ፡አው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጽ፡
እኍየ። እስመ፡ዮጊ፡ቦእለ፡ይጐሥዑ፡እሎንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነበ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወአንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳን፡እሬስ
ዮሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይኄልዩ። እስመ፡ሀሎ፡ለዝላፉ፤ኢተበዐደሂ፡ወ
ኢተመይጠሂ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕማም፡በ
መለኮቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘዚአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ጴጥሮስ፡[3] ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለኮቱ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኅኔ፡ኵሉ፡እን
ቲአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡[4] ዘባንየ፡መጠኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሜጥኩ፡ገጽየ፡እምኀፍረተ፡ምራቅ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኵለሄ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
ዮስ፡ወንትከላእ፡ወኢአ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትከሐዱ፡ባዕዳን፡ብዙኀ፡
ምዝማረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኑኀ፡[5] ነገር፡እትከላእ። ወባሕቱ፡

---

[1] Joh. 3, 13. [2] scriptum ይትበሀል፡ [3] 1 Ptr. 3, 18.
[4] Jes. 50, 6. [5] legas በኑኀ፡

ወኢ.በአሐቲ፡ፍና፡ኦሆ፡ኢ.ንብል፡አንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠ
ርዐት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኒቅያ። ወኢ.ንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡
አው፡አሐተ፡ኅርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ህየ፡ተዘኪ.ረነ፡ዘይቤ፡[1]
ኢ.ትንሥት፡ሥርዐተ፡ዘሠርዑ፡አበዊከ፡እስመ፡ኢ.እሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡[2]
አላ፡በመንፈሰ፡እግዚ.አብሔር፡አብ፡ዘእምኔሁ፡ይወፅእ፡ወኢ.ኮነ፡ነ
ኪ.ረ፡እምወልድ፡በህላዌሁ። ወበዝንቱ፡ያስተአምነነ፡ቃላቲሆሙ፡ለቅ
ዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡[3] ወመጺ.አሙ፡ሚስያ፡
ፈተዉ.፡ይሑሩ፡ቢ.ታንያ፡ወኢ.ኀደጎሙ፡መንፈሰ፡ኢ.የሱስ። ወብፁዕኒ፡
ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡[4] እለሰ፡ይሄልዉ.፡በሥጋ፡ኢ.ይክሉ፡
አሥምሮ፡እግዚ.አብሔር፡ወአንትሙሰ፡ኢ.ሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመ
ንፈስ፡እስመ፡መንፈሰ፡እግዚ.አብሔር፡የኀድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አ
ልቦ፡መንፈሰ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢ.ኮነ፡ዚ.አሁ። ወሶበሰ፡እለ፡
ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ዑግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢ.ትትዋከሕዎሙ፡
አእሚ.ረክሙ፡ከመ፡ኵሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብህለ፡
ይመይጡ፡ውስተ፡ፀጎሙ። ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፎ፡ለቅዱስ፡
ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጻሐፈ፡ለብፁዕ፡ኤጴቅጢ.ጦስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘ
በርትዕት፡ሃይማኖት፡ቦእለ፡አማሲ.ኖሙ፡ያቀርቡ፡ምዝማረ፡ወበዝንቱ፡
ብዙኃን፡ይድኅፁ፡ጳህቀ፡ዐቢ.የ፡ኮነኒ፡በእንተ፡አኀው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኀ
ቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ክቡር፡
አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሒ.ፈነ፡ፈነውነ፡አዕሊ.ወነ፡ለቅድሳቲከ፡
ፍቁርየ።

---

1 Prov. 22, 28. 2 Matth. 10, 20. 3 Act. 16, 7. 4 Rom. 8, 8. 9.

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ገብሎን፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡
ዘደረሰ፡በጸሎት፡እምድኅረ፡ተነበ፡ወንጌል።

ዐቃቤ፡ሥራይ፡ይመስል፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡መምህር፡ዘለብዙኃ፡
ወብዑድ፡ሕማማት፡አጥረየ፡ፈውሰ፡ወለለ፩ዘሐመ፡በሐሳበ፡ሕማሙ፡
ይሁብ፡ፈውሰ። ከመዝ፡ቦ፡እለ፡መጽኡ፡ውስተ፡ምፍዋስ፡ዘቤተ፡ክር
ስቲያን፡እንዘ፡ይትሔበጡ፡በትዕቢቶሙ፡ወበትዝኅርት፡ተዒዊዖሙ፡
ወነሢአሙ፡ፈውሰ፡ዘትሕትና፡ዝኩ፡ሕበጠ፡ሕማም፡ተፈወሱ። ወካል
ኣንኒ፡ሮጹ፡እለ፡በሕማመ፡መዐት፡ይነድዱ፡እሙንቱሂ፡ደኪሞሙ፡እ
ምትምህርተ፡ትዕግሥት፡አጥፍኡ፡ሕማመ፡ነደ፡መዐቶሙ። ወካልአ
ንኒ፡እለ፡በፍትወተ፡ዝሙት፡ይትነድኡ፡መጺአሙ፡ነሥኡ፡ፈውሰ፡
በትዕግሥት፡ወበንጽሕ፡አልጐሙ፡ሥጋሆሙ። ይእዜኒ፡ንዑ፡ፍቁራ
ንየ፡እስመ፡ዘቀዳሚኒ፡መምህር፡በሃይማኖት፡ፈወሰ፡ነፍሶሙ፡ለእለ፡ደ
ወዩ፡በሃይማኖት፡[1] ንሕነኒ፡በአሠረ፡ዚአሁ፡ንትሉ፡ወእትሔዘብ፡ብዙ
ኃን፡እምእለ፡ይቀውሙ፡ዝየ፡ይፈቅዱ፡ይስምዑ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡
አኮ፡እስመ፡ውእቶሙ፡ኢያእመሩ፡እስመ፡ምሁራን፡ውእቶሙ፡አላ፡
ይፈቅዱ፡በዝ፡ትምህርት፡እለ፡[2] ይደውዩ፡ይትፈወሱ፡እስመ፡ብዙኃን፡

---

[1] በእንተ፡ሃይማኖት፡ B. [2] ለእለ፡ A.

እለ፡ሕያዋን፡በርእሰሙ፡ወኢይክሉ፡ፈውሶ፡እለ፡ይደውዩ። ወበእን
ተዝ፡ፍቁራንየ፡[1] እንዘ፡እፌቱ፡አነ፡ዘይእዜ፡ተነበ፡በወንጌል፡እድርስ፡
ለክሙ፡ወዘውስቴቱ፡መንፈስ፡አርዊክሙ፡እኅድግ፡እምይእዜ፡ዘንተ፡
ወእግበር፡ዘቀደምኩ፡ተናግሮ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ወእለ፡ትጽሀቁ፡
ትቀውሙ፡ትስምዑ፡እመ፡መፍትው፡አርድእት፡ንሕነ፡ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ኵሉ፡ኵሎ፡ንኩን፡ከመ፡ኵሎ፡ንርባሕ። ወአስተበቍዐክሙ፡
አኀውየ፡እመሂ፡እሌቢ፡[2] ውስተ፡ነገራትየ፡ስረዩ፡ሊተ፡እስመ፡እለ፡ይ
ነግሩ፡እምአፉሆሙ፡ድንቀተ፡ወኢቀደሙ፡ጽሒፈ፡ዮጊ፡ይሌብዩ፡[3]
ወኢይክሉ፡ለብዎ፡ወሐውጾ፡መጻሕፍት፡ወነገረ፡አሰርግዎ። ወአንት
ሙሰ፡ዘእንተ፡ውስጥክሙ፡ብእሲ፡ዘልብክሙ፡ውእቱ፡አቅሙ፡ሊተ፡
በገዝየ፡ንጹሐ፡ከመ፡ኵሉ፡ዘይትነገር፡[4] ኢኮነ፡ባሕቲቶ፡ትስምዑ፡አላ፡
ባሕቱ፡ትርአዩ፡በዐይነ፡ልብክሙ፡ወለዝኵሉ፡ነገር፡ትሌብዉ፡ኀይሎ።
ወቅድመሰ፡ሃይማኖት፡እንተ፡በእግዚአብሔር፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡
ይእቲ፡ወኢትትአኀዝ፡ወኢትትአየይ፡አላ፡በአርምሞ፡ትትከበር፡ወበ
ልብ፡ትሰገድ፡ሃይማኖት፡እንተ፡እምአብ፡ትዌጥን፡[5] ወኀበ፡ወልድ፡ትበ
ጽሕ፡ወበመንፈስ፡ቅዱስ፡ትትፌጸም፤ሃይማኖት፡ጽንዓ፡ለነፍስ፡ወመ
ሠረታ፡ለሕይወት፡ወሥርው፡እንተ፡ኢትመውት። ወሥርውሰ፡እንተ፡
ሃይማኖት፡ሕይወተ፡አብ፡ውእቱ፡ሥላሴ፡እንተ፡ኢትሰደቅ፡ወኢትት
ሐየስ፡ወኢትትነገር፡ወኢትትፈለጥ፡በዕሪና፡ወበኀይል፡ወበምግባር፡
ወበመለኮት፡ወበዕበይ፤ባሕቱ፡በኍልቍ፡ወበአስማት፡ትትፈለጥ፤ወበ
ኀይልሰ፡ወበምግባር፡ትዴመር፡[6] ሥላሴ፡እንተ፡እምቅድመ፡ዓለም፡ሀ
ለወት፡ወኢኮነት፡በመዋዕል፡ዘሀለወት፡አላ፡አልቦ፡ጽንፍ፡ለሀልዎታ፡
ወኢትረሥእ፡ወኢትዘወግ፡ወኢትመውት፡ወኢትትሀወክ፡ወኢትን
ትግ፡አላ፡ወትረ፡ለዝሉፉ፡በከመ፡ይእቲ፡ሀለወት፡ትሄሉ፡ሥላሴ፡አኮ፡
እንተ፡ይእዜ፡ተረክበት፡ከመ፡ትሰገድ፡አላ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እመላ

---

[1] additur **እመ** in A; erasum est in B. [2] **እለቢ፡** A. [3] **ይለብዩ፡** B.
[4] **ዘይትናገር፡** AB. [5] **ተወጥነት፡** B per corrct. [6] **ትዴምር፡** AB.

እክት፡በሰማያት፡ትሰገድ፡ወእምአበውኒ፡በምድር፡ትሴባሕ፡ወእምነቢ
ያት፡ትትከበር፡ወእምሐዋርያት፡ትሰበክ፡ወእምአብያተ፡ክርስቲያናት፡
እስከ፡ይእዜ፡ትትዔበይ፡ወትሴባሕ። ንዌጥን፡ፍቁራንየ፡እምዘሰማያት፡
እጊዛት፡[1] ወናርኢ፡ከመ፡አሐቲ፡መለኮት፡ዘሥላሴ፡ወእግዚእና፡[2] ወስ
ግደት፡ወዕበይ፤ከመዝ፡ሥላሴ፡መላእክት፡ኃያላን፡ሱራፌል፡ወኪሩ
ቤል፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡በአፍ፡ዘኢያዐርፍ፡በዜማ፡በአሐቲ፡መለ
ኮት፡ይሬስዩ፡ለእግዚእ፡ስብሐተ። ፫ መላእክተ፡አቡነ፡አብርሃም፡እ
ንዘ፡ሀሎ፡ታሕተ፡ዕፅ፡ድሩስ፡በመንበር፡ዲበ፡ዳስ፡ርእየ፡አሐተ፡መለ
ኮተ፡ወአሐተ፡ክብረ፡ለሥላሴ፤፫ መላእክት፡ወዕፀ፡ድሩስ፡ወዳስ፡ወአብ
ርሃም፡ሥላሴ፡ወመስቀል፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡ወዘርአ፡ሰብእ፡ውእቱ።
ውእቱኬ፡አብርሃም፡ፍኖተ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ከመ፡ይሡዖ፡ለይስ
ሐቅ፡ወልዱ፡ለእግዚአብሔር፤ወዘሠሉስ፡ዕለት፡ፍኖት፡ወይስሐቅሰ፡
ዘይሠዋዕ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡በመስቀል፡ሕማሙ፡ለዋሕድ፡ውእቱ። ወከ
መሰ፡ዘክርስቶስ፡ምስጢረ፡በይስሐቅ፡ርእየ፡አብርሃም፡እግዚእነ፡ዝሙ
ርየ፡በወንጌል፡እንዘ፡ይብል፡[3] አቡክሙ፡ተሐሥየ፡ከመ፡ይርአይ፡ዕለ
ትየ፡ርእየሂ፡ወተፈሥሐ። ካዕበ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ሙሴ፡ይሡዕ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ለፈርዖን፡[4] ምሕዋረ፡ሠሉስ፡ዕለት፡ነሐውር፡
ንሡዕ፡ለእግዚአብሔር፡አምላክነ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡ነሚአ፡ሳራ፡
ገብረት፡ዳፍንተ፤ወ፫ሰ፡መስፈርት፡ዘሐሪፅ፡ወሳራ፡ወዳፍንታ፡ፅፍረተ፡
ሃይማኖተ፡ሥላሴ፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡በኀቡእ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘይትዐቀብ፡
ውእቱ። ፫አብትረ፡ያዕቆብ፡ነሚአ፡ወውስተ፡ማይ፡ወዲዮ፡አባግዒሁ፡
ለላባን፡አስተየ፤ወ፫ሰ፡አብትር፡ወማይ፡ወአባግዕ፡እለ፡ሰትዩ፡ሥላሴ፡
ወጥምቀት፡ወአሕዛብ፡ዘይጠመቁ፡ውእቱ። ሠሉሰ፡ዕለተ፡ወሠሉሰ፡
ሌሊተ፡ዮናስ፡ነበረ፡ውስተ፡ከርሠ፡ዐንበሪ፤ወዐንበሪሰ፡ወሠሉስ፡ዕለት፡
ወ፫ሌሊት፡ወዮናስ፡ሠሉሰ፡ዕለተ፡ንብረቱ፡ለዋሕድ፡ውስተ፡ሲኦል፡

---

[1] እጊዛን፡ A, እጊዘን፡ B. [2] ወእግዚእ፡ AB. [3] Joh. 8, 56.
[4] Ex. 5, 3. 8, 23.

ውእቱ ። ወከመ፡ ዝውእቱ፡ ነገሩ፡ ውእቱ፡ እግዚእነ፡ ይቤ፡ በውስተ፡ ወንጌል፡[1] በከመ፡ ነበረ፡ ዮናስ፡ ውስተ፡ ከርሠ፡ ዐንበሪ፡ ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ወሠሉሰ፡ ሌሊተ፡ ከማሁ፡ ሀሎ፡ ይንበር፡ ወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው፡ ውስተ፡ ልበ፡ ምድር፡ ፫ ዕለተ፡ ወ፫ ሌሊተ ። ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ሰብአ፡ ነነዌ፡ ጾሞሙ፡ ሐይዉ ፤ ወሠሉስሰ፡ ዕለት፡ ወጾም፡ ወሰብአ፡ ነነዌ፡ ሐይዎሙ፡ ሥላሴ፡ በርሀ፡ ብርሃን፡ ወኀድገተ፡ እከይ፡ ወምእመናን፡ ወሕይወት፡ ዘለዓለም፡ ውእቱ ። ሥልሰ፡ ኤልያስ፡ ነቢይ፡ ውስተ፡ ዕፀ፡ ሐጥብ፡ ወውስተ፡ አባለ፡ ላህም፡ ማየ፡ ሰዊጦ፡ እሳተ፡ እምሰማይ፡ አውረደ፡ ላዕሌሆሙ ፤ ወማይ፡ ስፉር፡ ሥልሰ፡ ወዕፀ፡ ሐጥብ፡ ወአባለ፡ ላህም፡ ወእሳተ፡ ሰማይ፡ ሥላሴ፡ ወጥምቀት፡ ወመስቀል፡ ወአባለ፡ ክርስቶስ፡ ወብርሃን፡ ዘእምሰማይ፡ ውእቱ ። ሥልሰ፡ ዳንኤል፡ ለለዕለቱ፡ መሳክወ፡ ቤቱ፡ አርኂዎ፡ መንገለ፡ ጽባሕ፡ ጸሊዮ፡ ስእለቶ፡ ረከበ፡ እንዘ፡ ይሜህር፡ ምስጢረ፡ ከመ፡ መፍትው፡ አዕይንተ፡ ነፍስነ፡ አርኂወነ፡ ለአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ መንገለ፡ ጽባሕ፡ ናብእ፡ ስእለተነ ። ፫ ደቂቅ፡ እለ፡ እንበለ፡ ሙስና፡ ውስተ፡ እቶነ፡ እሳት፡ ተወዲዮሙ፡ ወአልቦ፡ ዘኮኑ፡ ወከለዳውያንሰ፡ ውዕዩ ፤ ወ፫ ሰ፡ ደቂቅ፡ ዘእንበለ፡ ሙስና፡ ድኅኑ፡ ወከለዳውያን፡ እለ፡ ውዕዩ፡ ሥላሴ፡ እንተ፡ አልባ፡ ሙስና፡ ወከለዳውያንሂ፡ አጋንንት፡ እሙንቱ፡ እለ፡ ተኰነኑ፡ ወጠፍኡ ። ፫ ሥን፡ ጳውሎስ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ አወፈያ፡ እንዘ፡ ይብል፡[2] ሃይማኖት፡ ወተስፋ፡ ወፍቅር፡ ወሃይማኖትሰ፡ ዲበ፡ አብ፡ ወተስፋ፡ ዲበ፡ ወልድ፡ ወተፍጻሜተ፡ ሕግ፡ ፍቅረ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ውእቱ፡ እስመ፡ ይቤ፡[3] ፍሬ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍቅር፡ ውእቱ ። ውእቱኒ፡ ጳውሎስ፡ ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቍዖ፡ እንዘ፡ ይብል፡[4] ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕክዎ ፤ ወነጽር፡ ጥበበ፡ ብእሲ፡ በንስቲት፡ ነገር፡ እንተ፡ ተጋብአት ፤ ኢይቤ፡ ሥልሰ፡ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕኩ፡ አላ፡ ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕኩ፡ እስመ፡ ለአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፫ ኍልቈ፡ መለኮቱ ።

---

[1] Matth. 12, 40. [2] 1 Cor. 13, 13. [3] Gal. 5, 22. [4] 2 Cor. 12, 8.

ወካዕበ፡ይቤ፡[1] ፫ ተዘበጥኩ፡በአብትር፡አላ፡አሐተ፡ተወገርኩ፡በአእባን፤
ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡፫ በኍልቍ፡አመንኩ፡ወበአሐቲ፡ሃይማኖት፡
ዘሥላሴ፡በእብን፡እምነት፡በአሐቲ፡ቃል፡ትድምርተ፡ነፍስየ፡አጽና
ዕኩ። ወካዕበ፡ይቤ፡[2] ፫ ተሰበርኩ፡በሐመር፤ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡
ጾረ፡ኀጢአት፡ዘአመ፡ይሁድና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅ
ዱስ፡ውስተ፡ነቅዐ፡ጥምቀት፡አስጠምኩ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡[3] ለመ
ንግሥተ፡ሰማያት፡ተመሰለት፡ብእሲት፡ነሢኣ፡ወበንስቲት፡ብሑእ፡አ
ብሒኣ፡ኵሎ፡ሐሪፀ፡አብሕአት፤ወ ፫ መስፈርቱ፡ለሐሪፅ፡ወንስቲት፡
ብሑእ፡ወብእሲት፡እንተ፡ታብሕእ፡ጥበብ፡ይእቲ፡እንተ፡በሥጋሁ፡ለ
ክርስቶስ፡ኵሎ፡ሰብአ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡ትመይጥ። ለዝ፡
ኵሉ፡ምስጢራት፡ከመ፡ማኅተም፡ኀቲሞ፡እግዚእነ፡በ ፫ ርደተ፡ማይ፡
አሐተ፡ጥምቀተ፡ለአርድእት፡ዚአሁ፡አወፈየ፡እንዘ፡ይብል፡[4] ሐዊረ
ክሙ፡መሀሩ፡ኵሎ፡አሕዛበ፡እንዘ፡ታጠምቅዎሙ፡በስመ፡አብ፡ወወ
ልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ። ለእመኒ፡መፍትው፡ውእቱ፡ግብረ፡አብ፡ወ
ወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አርእዮ፡ከመ፡፩ ውእቱ፡ድልወ፡[5] ናርኢ፤እ
ምከመሰ፡አርአይነ፡፩ ግብረ፡ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አማን፡
አሐተ፡ህላዌሁ፡ነአምን፡በኵሉ፡እስመ፡በከመ፡ግብሩ፡፩ ህላዌኒ፡፩ ወኀ
ይሉኒ። ንዌጥንኬ፡ወንነግር፡በእንተ፡ግብረተ፡ዓለም፡ወበእንተ፡ትር
ሲተ፡ወልደ፡ሰብእ፡በጸጋ፡ወበእንተ፡ግዕዛን፡ወበእንተ፡ሰማይ፡ወበእ
ንተ፡ምድር፡ወበእንተ፡ህላዌ፡ኵሉ፡ወአሐተ፡ንብል፡በእንተ፡ምግባር፡
ወዘባዕድኒ፡ሕይወት፡ወዘመፍቅድነ፡እምአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅ
ዱስ፡ከመ፡ተገብረ። ንእኅዝ፡እምቀዳማይ፡ወናመጽእ፡በካልእ፡እምዝ፡
በተሊወ፡ነገርነ፡ንፈጽም። ለሰማይ፡ገብሮ፡አብ፡አላ፡ኢኮነ፡ዘእንበለ፡
ቃል፡ወመንፈስ፡እስመ፡ይቤ፡[6] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡
ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡ኀይሎሙ። ለኵሉ፡ዓለም፡ፈጸሞ፡አብ፡

[1] 2 Cor. 11, 25. [2] 2 Cor. 11, 25. [3] Matth. 13, 33. [4] Matth. 28, 19. [5] ድልው፡ A. [6] Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

በከመ፡ጽሑፍ፡[1] ሰማየ፡ወምድረ፡አነ፡ፈጸምኩ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፤
ፈጸመ፡ወልድኒ፡በከመ፡ይብል፡ጽሑፍ፡[2] ኵሉ፡ቦቱ፡ኮነ፡ወዘእንበሌ
ሁሰ፡አልቦ፡ዘኮነ፡ወኢምንትኒ፤ ስምዖ፡ለጠቢብሂ፡እንዘ፡ይብል፡[3] በእ
ንተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡ፈጸመ፡ዓለመ። ወም
ንት፡የዐቢ፡እምኵሉ፡ፍጥረት፤ አኮኑ፡ሰብእ፤ ወኢኮነ፡እምአብ፡ባሕ
ቲቱ፡ተገብረ፡አላ፡ምስለ፡ወልድ፡እንዘ፡ይፌጽም፡መንፈስ፡ቅዱስ።
እስመ፡ይቤ፡[4] ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበአምሳሊነ፤ ንግበር፡ሰብአ፡
ይቤ፡ወኢይቤ፡እግበር፡አነ፡ወኢይቤ፡ግበር፡አንተ፡ወኢይቤ፡ይግበር፡
ዝክቱ፡አላ፡ይቤ፡ንግበር፤ ወሶበሰ፡ይቤ፡ግበር፡አንተ፡እምአርአየ፡
ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡አላ፡ከመ፡ይክላእ፡ዘላእክ፡ወያርኢ፡ከመ፡፩ክብር፡
ይቤ፡ንግበር፡ሰብአ፡በአሐቲ፡ምክር፡ወአሐቲ፡ግብር፤ ወኵሉ፡ፍጥረት፡
ዘአሐቲ፡ሥላሴ፡ውእቱ። ወከመሰ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡
ገብሮ፡ለሰብእ፡ዳዊት፡ዝሙር፤[5] ዘመረ፡እንዘ፡ይብል፡[6] ኀበ፡እግዚአብ
ሔር፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ አኮ፡አንተ፡ባሕቲትከ፡ዘፈጠርከኒ፡
ወኢኮንት፡እደ፡የማንከ፡ዘገብረተኒ፡እንተ፡ይእቲ፡ዋሕድ፡ወልድከ፡
አላ፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ቃልከ፡ወመ
ንፈስከ፡ከመዝ፡ብሂል፡እንተ፡ቃልከ፡ጥበብ፡ፈጠረተኒ፡ወእንተ፡መን
ፈስከ፡አእምሮ፡ለሐኰተኒ፡እንዘ፡አንተ፡ትፌጽም። ከመዝሂ፡ኢዮብ፡
ይቤ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡[7] እደዊከ፡ፈጠራኒ፡ወለሐኳኒ። ሰማያትኒ፡
ወኵሉ፡ኀይል፡ዘውስቴቶሙ፡በውእቶን፡እደው፡ተገብሩ፡እንዘ፡ይ
ብል፡[8] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡
ኀይሎሙ፤ ቃሉ፡ወልዱ። ወከዕበ፡ይቤ፡ሆሴዕ፡ነቢይ፡[9] ዘበእደዊሁ፡
ፈጠረ፡ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤ በዝኬ፡ያርኢ፡በቃል፡ወበመንፈስ፡
ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፡ከመ፡ፈጠረ። ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበ

---

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26. [5] መዘምር፡ B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

አምሳሊነ፤ ንግበርሰ፡ ብሂል፡ ዘብዙኃን፡ ወበአምሳል፡ ወበአርአያ፡ ፩። ወ
ከመ፡ ኢይትሐዘቡ፡ ብዙኃን፡ ወኢይበሉ፡ በአምሳለ፡ አብ፡ ባሕቲቱ፡ ተገ
ብረ፡ ሰብእ፡ በእንቲአሁ፡ ይቤ፡ በአምሳሊነ፡ ወበአርአያነ። ወበእንተዝ፡
ኵሉ፡ ፍጥረት፡ ቀዳማይት፡ እንተ፡ በአምሳል፡ ወበአርአያ፡ ተገብረት፡ በተ
ዐድዎ፡ ትእዛዝ፡ ማሲና፡ ወመዊታ፡ በፍትወት፡ ተሐደሰት፡ ወነጽሐት፡
ወኢኮነት፡ በስመ፡ አብ፡ ባሕቲቱ፡ ውስተ፡ ጥምቀት፡ ትትሔደስ፡ አላ፡ በዘ
ወልድሂ፡ ወበዘመንፈስ፡ ቅዱስ። እስመ፡ በፍጥረትሂ፡ ከመዝ፡ ተገብረ፡
ወበእንተዝ፡ የኀትም፡ አብ፡ በጥምቀት፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡[1]
እስመ፡ ዘገብረነ፡ በዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ወቀብአ፡[2] ኪያነ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ዘኀተመነ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፤ ማኅተምነኒ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[3]
ኢታሕዝንዎ፡ ለመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ዘቦቱ፡ ተኀተምክሙ፡ ለዕለተ፡ ተበ
ልሖ። ተኀቲመነኬ፡ እመንፈስ፡ አልባቢነ፡ ኢኮነኬ፡ በ፪[4] አርአያ፡ ዘንት
ሜሰል፡ አላ፡ በአሐቲ፡ እንተ፡ ወልድ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[5] እለ፡[6] አቅ
ደመ፡ አእምሮ፡ ወአቅደመ፡ ሠሪዐ፡ አምሳለ፡ ከመ፡ ይኩኑ፡ በአምሳለ፡ ወ
ልዱ። ወእምዝ፡ ኵሉ፡ ይትጋባእ፡ ከመ፡ ፩ዘአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡
ቅዱስ፡ አምሳለ፡ ሥላሴ፡ እስመ፡ ተኀቲመነ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርአያ፡
እግዚአብሔር፡ ንከውን፡ ወአምሳለ፡ ዚአሁ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[7] ብ
እሲሰ፡ ኢመፍትው፡ ይክድን፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ክብረ፡ እግዚአብሔር፡ ወአ
ምሳለ፡ እግዚአብሔር፡ ላዕሌሁ፤ ወፈድፋደሰ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርአያ፡
እግዚአብሔር፡ ወ፩ምስሌሁ። ዐቢይ፡ ውእቱ፡ አብ፤ ዐቢይ፡ ውእቱ፡ ወ
ልድ፡ ወኢይልህቅ፡[8] መንፈስ፡ ቅዱስ። እስመ፡ ጽሑፍ፡[9] ዐቢይ፡ እግዚ
አብሔር፡ ወዐቢይ፡ ኀይሉ፤ ወጽሑፍ፡[10] ከመ፡ ክርስቶስ፡ ኀይለ፡ እግዚአ
ብሔር፤ ወለጥበቢሁ፡ አልቦ፡ መስፈርት፡[9] ዘውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አ

---

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ፡ ዘብነ፡ ወበዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ቀብአ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በክልኤ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢኀልቀ፡ B.
[9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥ
በብ፡ወአእምሮ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡እትመየጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም፤ ወልድሂ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩፤ ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ። ነቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡
እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት፤ ወወልድሂ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6]
ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚ
እነ፡ቃላት፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9]
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ፤
ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ።
ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን፤ ወል
ድሂ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም፤ ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡
ኢታጥፍኡ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል፤ ዳዊትኒ፡
ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ። ያግዕዝ፡
አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት፤ ያግዕዝ፡ወልድሂ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡
ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንክሙ፤
ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

1 Jes. 11, 2. 2 Jes. 66, 12. 3 Eph. 2, 14. 4 Gal. 5, 22. 5 Ps. 35 (hbr. 36), 10. 6 Jer. 2, 13. 7 1 Cor. 12, 13. 8 ኪያሆሙ፡ AB. 9 Joh. 7, 37. 38. 10 1 Joh. 1, 5. 11 Joh. 8, 12. 12 1 Thess. 5, 19. 13 Ps. 35 (hbr. 36), 10. 14 Joh. 8, 36. 15 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር፡ ሀየ፡ ሀሎ፡ ግዕዛን ። ሕገ፡ አብ፡ ያግዕዝ ፤ ሕገ፡ ወልድሂ፡
ያግዕዝ፤ ሕገ፡ መንፈስ፡ ቅዱስሂ፡ ያግዕዝ፤ ወቦ፡ ኀበ፡ ይቤ፡[1] ሕገ፡ መንፈስ፡
ቅዱስ፡ ያግዕዘከ፡ እምቅኔ፡ ወእሙስና ። ኄር፡ አብ፤ ኄር፡ ወልድሂ፡ እስመ፡
ቦኀበ፡ ይቤ፡[2] ለእመ፡ ዐይንከ፡ ድንጻዌ፡[3] አነ፡ ኄር ፤ መንፈስሂ፡ ቅዱስ፡
ኄር፡ እስመ፡ ይቤ፡[4] መንፈስከ፡ ኄር፡ ይምርሐኒ፡ በምድር፡ ርትዕት ። ኀበ፡
ይፈቅድ፡ ይሄሉ፡ አብ፡ እስመ፡ አልቦ፡ ለዘ፡ ይገርር ፤ ኀበ፡ ይፈቅድ፡ ወል
ድሂ፡ ይሄሉ፡ እስመ፡ አግዓዛይ፡ ውእቱሂ ፤ መንፈስ፡ ቅዱስሂ፡ ኀበ፡ ይፈ
ቅድ፡ ይሄሉ፡ እስመ፡ ይቤ፡[5] መንፈስ፡ ኀበ፡ ፈቀደ፡ ይነፍኅ፡ ወቃሎ፡ ትሰ
ምዕ፡ አላ፡ ኢታአምር፡ እምኀበ፡ ይመጽእ፡ ወኀበ፡ የሐውር ። ኵሎ፡ ይእ
ኀዝ፡ አብ፤ ኵሎ፡ ይእኅዝ፡ ወልድ ፤ ይእኅዝ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ኵሎ ። ወ
ዳዊትኒ፡ ይቤ፡[6] አይቴ፡ አሐውር፡ እመንፈስከ፡ ወእምገጽከኒ፡ አይቴኑ፡
እጐይይ ። ኵሎ፡ ይክል፡ አብ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ኢዮብ፡[7] አአምር፡ እግዚኦ፡
ከመ፡ ኵሎ፡ ትክል፡ ወኢትስእን፡ ወኢምንተ ፤ ኵሎ፡ ይክል፡ ወልድኒ፡
በከመ፡ ይቤ፡ በወንጌል፡ እግዚእነ፡[8] ኵሉ፡ ይትከሀሎ፡ ለዘየአምን ፤ ኵሎ፡
ይክል፡ መንፈስሂ፡ ቅዱስ፡ እስመ፡ ይቤ፡[9] ዛቲ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ጥበብ፡[10] መንፈስ፡ ቅዱስ፡ መንፈሰ፡ አእምሮ፡ ቅዱስ፡ ክፉለ፡[11] ጸጋ፡
ውስተ፡ ብዙኅ፡ ቀጢን፤ ወበኵሉ፡ ሀሎ፤ ቅድው፡ ዘኢይማስን፡ ጥበብ፡ ዘ
ኢይረስሕ፡ ባላሒ፡ ዘኢይትከላእ፡ በቍዕ፡ ወመፍቀሬ፡ ሰብእ፡ ዘኢይትከ
ሰይ፡ ጽኑዕ፡ ዘኢይቴክዝ፡ ከሃሌ፡ ኵሉ፡ ወዋሒ፡ ኵሉ፡ ዘዲበ፡ ኵሉ፡ ኤ
ጲስ፡ ቆጶስ ። ወአኮ፡ ባሕቲቱ፡ ዘዲበ፡ ኵሉ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አላ፡ ዓዲ፡ ለሰ
ብእ፡ ኤጲስ፡ ቆጶሰ፡ ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ ጳውሎስ፡ ውስተ፡ ሐዋርያት፡[12]
እንዘ፡ ይብል፡[13] ነጽሩ፡ ርእሰክሙ፡ ወለኵሉ፡ መርዔት፡ ዘቦቱ፡ ሠርዐክሙ፡
መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ኤጲስ፡ ቆጶሳተ ። ፈነወ፡ ነቢያተ፡ አብ፡ ወፈነወ፡ ነቢ
ያተ፡ ወልድ፡ ወፈነወ፡ ነቢያተ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ በከመ፡ ፩እምነቢያት፡

---

1 Rom. 8, 2. 2 Matth. 20, 15. 3 Emendandum ድንጻዊ፡
4 Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). 5 Joh. 3, 8. 6 Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
7 Job 42, 2. 8 Marc. 9, 23. 9 Sap. 7, 22. 23. 10 ጠቢብ፡ A.
11 ክፌለ፡ AB. 12 i. e. ውስተ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት፡ 13 Act. 20, 28.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥበብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡እትመየጥ፡ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ፤ ወልድኒ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩ ፤ ሰላም፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወፍሥሐ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ንቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ፤ ወወልድኒ፡ንቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6] ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይትረከብ፡ማይ ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳውሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚእነ፡ቃላት፡ናርኢ፡ከመ፡ንቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9] ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ፤ ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ። ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ፤ ወልድኒ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ፤ ዳዊትኒ፡ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ ። ያግዕዝ፡አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ፤ ያግዕዝ፡ወልድኒ፡እስመ፡በኀበ፡ይቤሎሙ፡ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንክሙ ፤ ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡በኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22. [5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12. [12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር፡ሀየ፡ሀሎ፡ግዕዛን ። ሕገ፡አብ፡ያግዕዝ ፤ ሕገ፡ወልድሂ፡
ያግዕዝ፤ሕገ፡መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ያግዕዝ፤ወበ፡ኀበ፡ይቤ፡[1] ሕገ፡መንፈስ፡
ቅዱስ፡ያግዕዘከ፡እምቅኔ፡ወእሙስና ። ኄር፡አብ፤ኄር፡ወልድሂ፡እስመ፡
ቦኀበ፡ይቤ፡[2] ለእመ፡ዐይንከ፡ድንጻዌ፡[3] አነ፡ኄር ፤ መንፈስሂ፡ቅዱስ፡
ኄር፡እስመ፡ይቤ፡[4] መንፈስከ፡ኄር፡ይምርሐኒ፡በምድር፡ርትዕት ። ኀበ፡
ይፈቅድ፡ይሄሉ፡አብ፡እስመ፡አልቦ፡ለዘ፡ይገርር ፤ ኀበ፡ይፈቅድ፡ወል
ድሂ፡ይሄሉ፡እስመ፡አግዓዛይ፡ውእቱሂ ፤ መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ኀበ፡ይፈ
ቅድ፡ይሄሉ፡እስመ፡ይቤ፡[5] መንፈስ፡ኀበ፡ፈቀደ፡ይነፍኅ፡ወቃሎ፡ትሰ
ምዕ፡አላ፡ኢታአምር፡እምኀበ፡ይመጽእ፡ወኀበ፡የሐውር ። ኵሉ፡ይእ
ኅዝ፡አብ፤ኵሉ፡ይእኅዝ፡ወልድ ፤ ይእኅዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ኵሎ ። ወ
ዳዊትኒ፡ይቤ፡[6] አይቴ፡አሐውር፡እመንፈስከ፡ወእምገጽከኒ፡አይቴኑ፡
እጐይይ ። ኵሎ፡ይክል፡አብ፡በከመ፡ይቤ፡ኢዮብ፡[7] አአምር፡እግዚኦ፡
ከመ፡ኵሎ፡ትክል፡ወኢትስእን፡ወኢምንተ ፤ ኵሎ፡ይክል፡ወልድኒ፡
በከመ፡ይቤ፡በወንጌል፡እግዚእነ፡[8] ኵሉ፡ይትከሀሎ፡ለዘየአምን ፤ ኵሎ፡
ይክል፡መንፈስሂ፡ቅዱስ፡እስመ፡ይቤ፡[9] ዛቲ፡ይእቲ፡እንተ፡እግዚአብ
ሔር፡ጥበብ፡[10] መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈስ፡አእምሮ፡ቅዱስ፡ክፉለ፡[11] ጺጋ፡
ውስተ፡ብዙኀ፡ቀጢን ፤ ወበኵሉ፡ሀሎ ፤ ቅድው፡ዘኢይማስን፡ጥበብ፡ዘ
ኢይረስሕ፡ባላሒ፡ዘኢይትከላእ፡በቍዕ፡ወመፍቀሬ፡ሰብእ፡ዘኢይትከወ
ሰይ፡ጽኑዕ፡ዘኢይቴክዝ፡ከሃሌ፡ኵሉ፡ወዋሔ፡ኵሉ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ
ጺስ፡ቆጶስ ። ወአኮ፡ባሕቲቱ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤጺስ፡ቆጶስ፡አላ፡ዓዲ፡ለሰ
ብእ፡ኤጺስ፡ቆጶስ፡ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ጳውሎስ፡ውስተ፡ሐዋርያት፡[12]
እንዘ፡ይብል፡[13] ነጽሩ፡ርእሰክሙ፡ወለኵሉ፡መርዔት፡ዘቦቱ፡ሠርዐክሙ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ኤጺስ፡ቆጶሳተ ። ፈነወ፡ነቢያተ፡አብ፡ወፈነወ፡ነቢ
ያተ፡ወልድ፡ወፈነወ፡ነቢያተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡በከመ፡፩እምነቢያት፡

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ደንጻዊ፡
[4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
[7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ፡ A.
[11] ክፈለ፡ AB. [12] i. e. ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ [13] Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ይኬልሕ፡ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡እግዚአብሔር፡ፈነወኒ፡ወመን
ንፈሱ ። እምአብ፡ተፈነወ፡ሐዋርያት፡ወእምወልድሂ፡ተፈነዉ፡እስመ፡
ይቤ፡[2] ነዋ፡አነ፡እፌንወክሙ፡ከመ፡አባግዕ፡ማእከለ፡ተኵላት ፤ ወእመን
ፈስሂ፡ቅዱስ፡ተፈነዉ፡በከመ፡ይቤ፡[3] ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ወእ
ለሰ፡ተፈነዉ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ወረዱ፡ሲላውቅያ ። ጸውዖሙ፡አብ፡
ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ወልድሂ ፤ ከመዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ጸውዖሙ፡
እስመ፡ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እምሐዋርያት፡ይቤ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጥዎሙ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳውሎስ፡ውስተ፡ግ
ብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ሊተ፡ይቤ፡አንትሙሰ፡ፍልጡ፡ሊተ፡
ለበርናበስ፡ወጳውሎስ ፤ እነግር፡አነ፡ከመ፡እግዚእ፡ስምዑኒ፡ከመ፡አግ
ብርት ፤ ይቤ፡እንዘ፡ይጸውሙ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ይቤ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ይእዜ፡እለ፡ይነ
ግሩ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡እመሰ፡
ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡፩ውእቱ፡እመላእክት፡ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ይብል፡[5] ዘይሬስዮሙ፡ለመላእክቲሁ፡መንፈሰ፡ወለእለ፡ይትለ
አክዎ፡ነደ፡እሳት ፤ አላ፡ኢኮነ፡ላእከ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አላ፡[6] ዘይትለአ
ክዎ፡ወይትቀነዩ፡ሎቱ፡በከመ፡ይቤ፡እንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ።
ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጡ፡ሊተ ፤ ጠይቅ፡ከመ፡ይቤ፡ፍልጡ ፤ ትሬ
እዩኑ፡ከመ፡እግዚእ፡ውእቱ ፤ ላእከሰ፡እምኢይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ዛቲ፡ቃል፡እንተ፡ይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናባስ፡ወለጳ
ውሎስ፡ለግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡አንትሙ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለጳ
ውሎስ፡ወበርናባስ፡እስመ፡አንሰ፡ፈለጥክዎሙ፡እምክርሠ፡እሞሙ ።
ወከመሰ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ተጸውዐ፡ጳውሎስ፡ወእምሐዋርያት፡ተፈ
ልጠ፡ውስተ፡ወንጌል፡በቀዳማይ፡መጽሐፍ፡ዘዚአሁ፡ወይብል፡[7] ጳው

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2.
[5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] አላ፡ deest in B. [7] Rom. 1, 1. B
habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

ሎስ፡ገብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌለ፡እግዚ
አብሔር ። አላ፡ይእዜሰ፡ፍቁራንየ፡ረከቡ፡እለ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥ
ሒጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያአምርዎ፡ለእ
ግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡[1] አስተርክቡ፡ወአእምሩ፡ከመ፡አነ፡ውእቱ፤
አላ፡ካልአ፡ፅርፈተ፡ወሥሕጸተ፡ረከቡ፡ወይሴአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡ቦኑ፡
መንበረ፡አብ፡ወናወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ይቤ፡[2] እግዚአብሔር፡ይነ
ብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ፤ ወይደግሙኒ፡ቦኑ፡መንበረ፡ወልድኒ፡ወና
ወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[3] መንበርከ፡እግዚኦ፡
ለዓለመ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሶበ፡ሰማዕከ፡ድልወተ፡መለኮት፡ለብዎ፡
ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እ
ስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራነ ። ወካዕበ፡ይብ
ሉነ፡አይቴ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስኒ፡[4] ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመ
ንበር፡ለቢወነ፡ኀቡረ፡ህላዌ፡ወእግዚእ፡ንሬስዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡
ነገር፡ኢመፍትው፡ናውሥአሙ፡ለእለ፡ከመዝ፤ እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡
እለ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡እሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሎሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡
መንበር፡እስመ፡ይቤ፡[5] ነዋ፡አንትሙ፡፲ወ፪ ትነብሩ፡ውስተ፡፲ወ፪ መ
ናብርት፡እንዘ፡ትኴንኑ፡፲ወ፪ነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡
ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉነ፡አይቴ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፤ አብ፡ይሴ
ባሕ፤ ወልድ፡ይሴባሕ፤ አይቴ፡ይሴባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናወሥአ
ሙኬ፡በዝኒ፡ይኅሥሡ፡ሐዋርያተ፡[6] ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጳውሎ
ስኒ፡ይዜምር ። እስመ፡ይቤ፡[7] ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡
መንበር፡ልዑል፤ ወዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናጕነዲ፡በእ
ንተ፡አርእዮ ። ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኅ፡
ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ዐ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስኒ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

ውዱ፡ እለ፡ ፮ክንፊሆሙ፡ ለለ ፩ ይጸርኁ፡ ወይብሉ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅ
ዱስ፡እግዚአብሔር፡ጸባኦት፤ምሉእ፡ ሰማያተ፡ ወምድረ፡ ስብሐተ፡ ዚ
አሁ፤[1] ጠይቅኬ፡ዝየ፡መንበረሂ፡ወስብሐተ፤ ወይቤለኒ፡እግዚአብሔር፡
መኑ፡እፌኑ፡ ወመኑ፡ የሐውር፡ ኀበ፡ ዝንቱ፡ ሕዝብ፤ ወሕዝብሰ፡ አይ
ሁድ፤ ወይነግሮሙ፡ወሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወርእየ፡ ትሬ
እዩ፡ወኢታአምሩ፡እስመ፡ገዝፈ፡ ልበሙ፡ ለዝ፡ ሕዝብ፡ ወበእዝኖሙ፡
አክበዱ፡ ሰሚዐ፡[2] ወዘሀሎ፡ ጽሑፍ፡ እምድኅረዝ። ይመጽእኬ፡ ጳው
ሎስ፡እምድኅረ፡ብዙኅ፡ዐውደ፡ዓመታት፡ወይበጽሕ፡በሮሜ፡ ወይትና
ገር፡ምስለ፡አይሁድ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ ውስተ፡ ዘዋሕድ፡ ክርስቶስ፡
ሃይማኖት፡ ወእሙንቱሰ፡ ይትመየጥዎ፡[3] ወይትካሐድዎ፤[4] ሶቤሃ፡ ይዜ
ክሩ፡[5] ለዛቲ፡ትንቢት፡እስመ፡በቱ፡ ተፈጸመት፤ ወምንተ፡ ይነግሮሙ፡
ሠናየ፡ይቤ፡አኮ፡አብ፡ወአኮ፡ወልድ፡አላ፡ሠናየ፡ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡
በኢሳይያስ፡ነቢይ፡ሰሚዐ፡ትሰምዑ፡ወኢትሌብዉ፡ ወዘሀሎ፡ጽሑፍ፡
እምድኅሬሁ። እምከመሰ፡ ኢሳይያስ፡ ይቤ፡[6] እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፡
ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ ልዑል፡ ወእመላእክት፡ ይሴብሕ፡ ወይትቄደስ፤
ጳውሎስኒ፡ይነግር፡ከመ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ውእቱ፡መኑ፡ እንከ፡ ተረፈ፡
ተዋክሐ፡ እስመ፡ እግዚእ፡ ወአምላክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ወይትቀነዩ፡
ሎቱ፡ ወይትለአክዎ ። ወሎቱ፡ ስብሐት፡ ወእኂዝ፡ ወጽንዕ፡ ምስለ፡
አብ፡ወወልድ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቄርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳስ፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ።

ይቤ፡ጳውሎስ፡[7] ዝመልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሠ፡ሰላም፡ካህን፡ዘእግዚአ
ብሔር፡ልዑል፡ዘተራከበ፡ለአብርሃም፡ተመይጦ፡እምኀበ፡ይቀትሎሙ፡

---

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትክሕድዎ፡ A, ወይክሕድዎ፡ B. [5] ይዜከሩ፡ A. [6] ነቢይ፡ AB.
[7] Hbr. 7, 1—10.

ለነገሥት፡ወባረኮሂ፡ወወሀቦ፡ክፍሎ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡አብርሃም፤ቀ
ዳሚ፡ትርጓሜሁ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወእምህየ፡ንጉሠ፡ሰላም፡ዘትርጓሜሁ፡
ንጉሠ፡ሰሌም፡ዘይእቲ፡ኢየሩሳሌም፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወአ
ልቦ፡ጽሒፈት፡ለልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወአልቦ፡ማኅለቅት፡
ሕይወቱ፡በአምሳሉ፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡ይነብር፡ካህነ፡ለዝሉፉ።
ነጽሩ፡ዕበዮ፡ለዝንቱ፡ዘሎቱ፡ዓሥራተ፡አብርሃም፡ወሀቦ፡እምህርካሁ፡
ሊቀ፡አበው። ወእለሰ፡እምውሉደ፡ሌዊ፡ለካህናት፡ይነሥኡ፡ሥርዐተ፡
በሙ፡ይንሥኡ፡ዓሥራተ፡እምሕዝብ፡በከመ፡ሕገ፡ሙሴ፡እምአኅዊ
ሆሙ፡ለእለ፡ወፅኡ፡እምሐቌሁ፡ለአብርሃም። ወዘሰ፡ኢተጽሕፈ፡እም
ነገዶሙ፡ነሥአ፡ዐሥራተ፡እምአብርሃም፡ወለዘቦ፡ተስፋ፡ርስት፡ባረከ።
ወጥዩቅሰ፡ዘእንበለ፡ካሕድ፡ዘይንእስ፡እምዘየዐቢ፡ይትባረክ፡ወበዝየሰ፡
ሰብእ፡መዋቲ፡ይነሥእ፡ዓሥራተ፡ወበህየሰ፡ዘቦ፡ስምዕ፡ከመ፡ሕያው።
በብሂል፡[1] በእንተ፡አብርሃም፡ወሌዊ፡ዘዓሥራተ፡ይነሥእ፡ውእቱ፡ዐ
ሠረ፡እንዘ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቌ፡አቡሁ፡ሀሎ፡ሌዊ፡ሶበ፡ተራከቦ፡መልከ፡
ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡ይቤ።[2] ዘቄርሎስ። ወይእዜኒ፡ደቂቅየ፡ጽሁቃን፡
መጻእከሙ፡ዝየ፡ወመላእከሙ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ጽሙኣን፡አን
ትሙ፡ከመ፡ትትረወዩ፡ማየ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ወይፍረይ፡ልብክሙ፡
ፍሬ፡ሠናየ። በከመ፡ሀብተ፡ማይ፡ያበቍል፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ዘወትረ፡
ይሰቅይዎ፡ከማሁ፡ቃሎሙ፡ወትምህርቶሙ፡ለአበው፡እለ፡ተመሀሩ፡
በኵሉ፡ጥበብ፡ወአእምሮ፡ይበውእ፡ውስተ፡አልባበ፡ሰብእ፡ለመድኀ
ኒት። ይእዜኒ፡ንዑ፡ጽሙኣን፡ወናረውየክሙ፡ጽምአክሙ፡ነሢአነ፡እ
ምጳውሎስ፡ጠቢብ፡ማየ፡እስመ፡ነቅዐ፡መድኀኒት፡ውእቱ። ይቤኬ፡
እንከ፡ጳውሎስ፡በእንተ፡ክቡር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዝመልከ፡ጼዴቅ፡ን
ጉሠ፡ሳሌም፡ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወዘተጽሕፈ፡በእንቲአሁ፡
ኵሉ። ብዙኅ፡እንከ፡ለብዙኃን፡ዘበእንቲአሁ፡ከነ፡ነገር፡በከመ፡ውእቱ፡
ጳውሎስ፡ቦ፡ኀበ፡ይቤ፡[3] ዕጹብ፡ፍካሬሁ፡ወኢክነ፡ቀሊለ፡ወፈድፋደሰ፡

---

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

በከመ፡ጽሑፍ፡[1] ሰማየ፡ወምድረ፡አነ፡ፈጸምኩ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፤ ፈጸመ፡ወልድኒ፡በከመ፡ይብል፡ጽሑፍ፡[2] ኵሉ፡ቦቱ፡ኮነ፡ወዘእንበሌሁሰ፡አልቦ፡ዘኮነ፡ወኢምንተኒ፤ ስምዖ፡ለጠቢብኒ፡እንዘ፡ይብል፡[3] በእንተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡ፈጸመ፡ዓለመ። ወምንት፡የዐቢ፡እምኵሉ፡ፍጥረት፤ አኮኑ፡ሰብእ፤ ወኢኮነ፡እምአብ፡ባሕቲቱ፡ተገብረ፡አላ፡ምስለ፡ወልድ፡እንዘ፡ይፌጽም፡መንፈስ፡ቅዱስ። እስመ፡ይቤ፡[4] ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበአምሳሊነ፤ ንግበር፡ሰብአ፡ይቤ፡ወኢይቤ፡እግበር፡አነ፡ወኢይቤ፡ግበር፡አንተ፡ወኢይቤ፡ይግበር፡ዝኩቱ፡አላ፡ይቤ፡ንግበር፤ ወሶበሰ፡ይቤ፡ግበር፡አንተ፡እምአርአየ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡አላ፡ከመ፡ይክላእ፡ዘላእክ፡ወያርኢ፡ከመ፡፩ክብር፡ይቤ፡ንግበር፡ሰብአ፡በአሐቲ፡ምክር፡ወአሐቲ፡ግብር፤ ወኵሉ፡ፍጥረት፡ዘአሐቲ፡ሥላሴ፡ውእቱ። ወከመሰ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡ገብሮ፡ለሰብእ፡ዳዊት፡ዝሙር፤[5] ዘመረ፡እንዘ፡ይብል፡[6] ኅበ፡እግዚአብሔር፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ አኮ፡አንተ፡ባሕቲትከ፡ዘፈጠርከኒ፡ወኢኮንት፡እደ፡የማንከ፡ዘገብረተኒ፡እንተ፡ይእቲ፡ዋሕድ፡ወልድከ፡አላ፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ቃልከ፡ወመንፈስከ፡ከመዝ፡ብሂል፡እንተ፡ቃልከ፡ጥበብ፡ፈጠረተኒ፡ወእንተ፡መንፈስከ፡አእምሮ፡ለሐኰተኒ፡እንዘ፡አንተ፡ትፌጽም። ከመዝሂ፡ኢዮብ፡ይቤ፡ኅበ፡እግዚአብሔር፡[7] እደዊከ፡ፈጠራኒ፡ወለሐኳኒ። ሰማያትኒ፡ወኵሉ፡ኀይል፡ዘውስቴቶሙ፡በውእቶን፡እደው፡ተገብሩ፡እንዘ፡ይብል፡[8] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡ኀይሎሙ፤ ቃሉ፡ወልዱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ሆሴዕ፡ነቢይ፡[9] ዘበእደዊሁ፡ፈጠረ፡ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤ በዝኬ፡ያርኢ፡በቃል፡ወበመንፈስ፡ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፡ከመ፡ፈጠረ። ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበ

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26.
[5] መዘምር፡ B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

አምሳሊነ ፣ ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ወበአምሳል፡ወበአርአያ፡፩ ። ወከመ፡ኢይትሐዘቡ፡ብዙኃን፡ወኢይበሉ፡በአምሳለ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ተገብረ፡ሰብእ፡በእንቲአሁ፡ይቤ፡በአምሳሊነ፡ወበአርአያነ ። ወበእንተዝ፡ኵሉ፡ፍጥረት፡ቀዳማይት፡እንተ፡በአምሳል፡ወበአርአያ፡ተገብረት፡በተዐድዎ፡ትእዛዝ፡ማሲና፡ወመዊታ፡በፍትወት፡ተሐደሰት፡ወነጽሐት፡ወኢኮነት፡በስመ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ውስተ፡ጥምቀት፡ትትሔደስ፡አላ፡በዘወልድሂ፡ወበዘመንፈስ፡ቅዱስ ። እስመ፡በፍጥረትሂ፡ከመዝ፡ተገብረ፡ወበእንተዝ፡የኀትም፡አብ፡በጥምቀት፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡[1] እስመ፡ዘገብረነ፡በዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ወቀብአ፡[2] ኪያነ፡እግዚአብሔር፡ዘኀተመነ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ፣ ማኀተምነኒ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[3] ኢታሕዝንዎ፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ዘቦቱ፡ተኀተምክሙ፡ለዕለተ፡ተባልሖ ። ተኀቲመነኬ፡እመንፈስ፡አልባቢነ፡ኢኮነኬ፡በ፪[4] አርአያ፡ዘንትሜሰል፡አላ፡በአሐቲ፡እንተ፡ወልድ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[5] እለ፡[6] አቅደመ፡አእምሮ፡ወአቅደመ፡ሠሪዐ፡አምሳለ፡ከመ፡ይኩኑ፡በአምሳለ፡ወልዱ ። ወእምዝ፡ኵሉ፡ይትጋባእ፡ከመ፡፫ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አምሳለ፡ሥላሴ፡እስመ፡ተኀቲመነ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡እግዚአብሔር፡ንከውን፡ወአምሳለ፡ዚአሁ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[7] ብእሲሰ፡ኢመፍትው፡ይክድን፡ርእሶ፡እንዘ፡ክብረ፡እግዚአብሔር፡ወአምሳለ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ ፣ ወፈድፋደሰ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡እግዚአብሔር፡ወ፫ምስሌሁ ። ዐቢይ፡ውእቱ፡አብ ፣ ዐቢይ፡ውእቱ፡ወልድ፡ወኢይልህቅ፡[8] መንፈስ፡ቅዱስ ። እስመ፡ጽሑፍ፡[9] ዐቢይ፡እግዚአብሔር፡ወዐቢይ፡ኀይሉ ፣ ወጽሑፍ፡[10] ከመ፡ክርስቶስ፡ኀይለ፡እግዚአብሔር ፣ ወለጥበቢሁ፡አልቦ፡መስፈርት፡[9] ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እ

---

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ፡ዘብነ፡ወበዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ቀብአ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በክልእ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢኀልቀ፡ B.
[9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥበብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡እትመየጥ፡ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ፤ ወልድኒ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩ ፤ ሰላም፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ነቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ፤ ወወልድኒ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6] ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይተረክብ፡ማይ ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳውሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚእነ፡ቃላት፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9] ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ፤ ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ። ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ፤ ወልድኒ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ፤ ዳዊትኒ፡ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ ። ያግዕዝ፡አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ፤ ያግዕዝ፡ወልድኒ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ክንክሙ ፤ ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22. [5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12. [12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር፡ ሀየ፡ ሀሎ፡ ግዕዛን ። ሕገ፡ አብ፡ ያግዕዝ ፤ ሕገ፡ ወልድሂ፡
ያግዕዝ፤ ሕገ፡ መንፈስ፡ ቅዱስሂ፡ ያግዕዝ፤ ወቦ፡ ኀበ፡ ይቤ፡[1] ሕገ፡ መንፈስ፡
ቅዱስ፡ ያግዕዘከ፡ እምቅኔ፡ ወእሙስና ። ኄር፡ አብ፤ ኄር፡ ወልድሂ፡ እስመ፡
ቦኀበ፡ ይቤ፡[2] ለእመ፡ ዐይንከ፡ ድንጻዌ፡[3] አነ፡ ኄር ፤ መንፈስሂ፡ ቅዱስ፡
ኄር፡ እስመ፡ ይቤ፡[4] መንፈስከ፡ ኄር፡ ይምርሐኒ፡ በምድር፡ ርትዕት ። ኀበ፡
ይፈቅድ፡ ይሄሉ፡ አብ፡ እስመ፡ አልቦ፡ ለዘ፡ ይገርር ፤ ኀበ፡ ይፈቅድ፡ ወል
ድሂ፡ ይሄሉ፡ እስመ፡ አግዓዛይ፡ ውእቱሂ ፤ መንፈስ፡ ቅዱስሂ፡ ኀበ፡ ይፈ
ቅድ፡ ይሄሉ፡ እስመ፡ ይቤ፡[5] መንፈስ፡ ኀበ፡ ፈቀደ፡ ይነፍኅ፡ ወቃሎ፡ ትሰ
ምዕ፡ አላ፡ ኢታአምር፡ እምኀበ፡ ይመጽእ፡ ወኀበ፡ የሐውር ። ኵሎ፡ ይእ
ኀዝ፡ አብ፤ ኵሎ፡ ይእኅዝ፡ ወልድ ፤ ይእኅዝ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ኵሎ ። ወ
ዳዊትኒ፡ ይቤ፡[6] አይቴ፡ አሐውር፡ እመንፈስከ፡ ወእምገጽከኒ፡ አይቴኑ፡
እጐይይ ። ኵሎ፡ ይክል፡ አብ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ኢዮብ፡[7] ኣአምር፡ እግዚአ፡
ከመ፡ ኵሎ፡ ትክል፡ ወኢትስእን፡ ወኢምንተ ፤ ኵሎ፡ ይክል፡ ወልድኒ፡
በከመ፡ ይቤ፡ በወንጌል፡ እግዚእነ፡[8] ኵሉ፡ ይትከሀሎ፡ ለዘየአምን ፤ ኵሎ፡
ይክል፡ መንፈስሂ፡ ቅዱስ፡ እስመ፡ ይቤ፡[9] ዛቲ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ጥበብ፡[10] መንፈስ፡ ቅዱስ፡ መንፈሰ፡ አእምሮ፡ ቅዱስ፡ ክፉለ፡[11] ጸጋ፡
ውስተ፡ ብዙኅ፡ ቀጢን፤ ወበኵሉ፡ ሀሎ፤ ቅድው፡ ዘኢይማስን፡ ጥበብ፡ ዘ
ኢይረስሕ፡ ባላሒ፡ ዘኢይትከላእ፡ በቍዕ፡ ወመፍቀሬ፡ ሰብእ፡ ዘኢይትከ
ሰይ፡ ጽኑዕ፡ ዘኢይቴክዝ፡ ከሃሌ፡ ኵሉ፡ ወዋሔ፡ ኵሉ፡ ዘዲበ፡ ኵሉ፡ ኤ
ጲስ፡ ቆጶስ ። ወአኮ፡ ባሕቲቱ፡ ዘዲበ፡ ኵሉ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አላ፡ ዓዲ፡ ለሰ
ብእ፡ ኤጲስ፡ ቆጶሰ፡ ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ ጳውሎስ፡ ውስተ፡ ሐዋርያት፡[12]
እንዘ፡ ይብል፡[13] ነጽሩ፡ ርእሰክሙ፡ ወለኵሉ፡ መርዔት፡ ዘቦቱ፡ ሠርዐክሙ፡
መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ኤጲስ፡ ቆጶሳተ ። ፈነወ፡ ነቢያተ፡ አብ፡ ወፈነወ፡ ነቢ
ያተ፡ ወልድ፡ ወፈነወ፡ ነቢያተ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ በከመ፡ ፩እምነቢያት፡

---

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ደንጻዊ፡
[4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
[7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ፡ A.
[11] ከፊለ፡ AB. [12] i. e. ውስተ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት፡ [13] Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ይኬልሕ፡ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡እግዚአብሔር፡ፈነወኒ፡ወመን
ንፈሱ ። እምአብ፡ተፈነዉ፡ሐዋርያት፡ወእምወልድሂ፡ተፈነዉ፡እስመ፡
ይቤ፡[2] ነዋ፡አነ፡እፌንወክሙ፡ከመ፡አባግዕ፡ማእከለ፡ተኵላት ፤ ወእመን
ፈስሂ፡ቅዱስ፡ተፈነዉ፡በከመ፡ይቤ፡[3] ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ወእ
ለሰ፡ተፈነዉ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ወረዱ፡ሲላውቅያ ። ጸውዖሙ፡አብ፡
ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ወልድሂ ፤ ከመዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ጸውዖሙ፡
እስመ፡ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እምሐዋርያት፡ይቤ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጥዎሙ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳውሎስ፡ውስተ፡ግ
ብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ሊተ፡ይቤ፡አንትሙሰ፡ፍልጡ፡ሊተ፡
ለበርናበስ፡ወጳውሎስ ፤ እንግር፡አነ፡ከመ፡እግዚእ፡ስምዑኒ፡ከመ፡እግ
ብርት ፤ ይቤ፡እንዘ፡ይጸውሙ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ይቤ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ይእዜ፡እለ፡ይነ
ግሩ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡እመሰ፡
ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡፩ውእቱ፡እመላእክት፡ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ይብል፡[5] ዘይሬስዮሙ፡ለመላእክቲሁ፡መንፈሰ፡ወለእለ፡ይትለ
አክዎ፡ነደ፡እሳት ፤ አላ፡ኢኮነ፡ላእክ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አላ፡[6] ዘይትለአ
ክዎ፡ወይትቀነዩ፡ሎቱ፡በከመ፡ይቤ፡እንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ።
ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጡ፡ሊተ ፤ ጠይቅ፡ከመ፡ይቤ፡ፍልጡ ፤ ትሬ
እዩ፡ከመ፡እግዚእ፡ውእቱ ፤ ላእከሰ፡እምኢይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ዛቲ፡ቃል፡እንተ፡ይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናባስ፡ወለጳ
ውሎስ፡ለግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡አንትሙ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለጳ
ውሎስ፡ወበርናባስ፡እስመ፡አንሰ፡ፈለጥክዎሙ፡እምከርሠ፡እሞሙ ።
ወከመሰ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ተጸውዐ፡ጳውሎስ፡ወእምሐዋርያት፡ተፈ
ልጠ፡ውስተ፡ወንጌል፡በቀዳማይ፡መጽሐፍ፡ዘዚአሁ፡ወይብል፡[7] ጳው

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2.
[5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] አላ፡ deest in B. [7] Rom. 1, 1. B habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

ሎስ፡ገብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌል፡እግዚ
አብሔር ። አላ፡ይእዜሰ፡ፍቁራንየ፡ረከቡ፡እለ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥ
ሕጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያአምርዎ፡ለእ
ግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡[1] አስተርክቡ፡ወእእምሩ፡ከመ፡አነ፡ውእቱ፤
አላ፡ካልአ፡ዕርፈተ፡ወሥሕጸተ፡ረከቡ፡ወይሴአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡በኑ፡
መንበረ፡አብ፡ወናወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ይቤ፡[2] እግዚአብሔር፡ይነ
ብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ፤ወይደግሙኒ፡በኑ፡መንበረ፡ወልድኂ፡ወና
ወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[3] መንበርከ፡እግዚአ፡
ለዓለመ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሰበ፡ሰማዕከ፡ድልወተ፡መለኮት፡ለብዎ፡
ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እ
ስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራኑ ። ወካዕበ፡ይብ
ሉኒ፡አይቴ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስኂ፡[4] ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመ
ንበር፡ለቢወነ፡ኅቡረ፡ህላዌ፡ወእግዚአ፡ንሬስዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡
ነገር፡ኢመፍትው፡ናውሥአሙ፡ለእለ፡ከመዝ፤እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡
እለ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡እሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሎሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡
መንበር፡እስመ፡ይቤ፡[5] ነዋ፡አንትሙ፡፲ወ፪ ትነብሩ፡ውስተ፡፲ወ፪ መ
ናብርት፡እንዘ፡ትኴንኑ፡፲ወ፪ነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡
ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉኒ፡አይቴ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፤አብ፡ይሴ
ባሕ፤ወልድ፡ይሴባሕ፤አይቴ፡ይሴባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናወሥአ
ሙኬ፡በዝኂ፡ይኅሥሡ፡ሐዋርያተ፡[6] ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጳውሎ
ስኂ፡ይዜምር ። እስመ፡ይቤ፡[7] ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡
መንበር፡ልዑል፤ወዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናጕንዲ፡በእ
ንተ፡አርእዮ ። ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኅ፡
ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ዐ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስኂ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

ውዶ፡ እለ፡ ፮ክንፊሆሙ፡ ለለ ፩ ይጸርኁ፡ ወይብሉ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፤ ምሉእ፡ ሰማያተ፡ ወምድረ፡ ስብሐተ፡ ዚአሁ፤[1] ጠይቅኬ፡ ዝየ፡ መንበረሂ፡ ወስብሐተ፤ ወይቤለኒ፡ እግዚአብሔር፡ መኑ፡ እፌኑ፡ ወመኑ፡ የሐውር፡ ኀበ፡ ዝንቱ፡ ሕዝብ፤ ወሕዝብሰ፡ አይሁድ፤ ወይነግሮሙ፡ ወሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወርእየ፡ ትሬእዩ፡ ወኢታአምሩ፡ እስመ፡ ገዝፈ፡ ልቦሙ፡ ለዝ፡ ሕዝብ፡ ወበእዝኖሙ፡ አክበዱ፡ ሰሚዐ፡[2] ወዘሀሎ፡ ጽሑፍ፡ እምድኅረዝ። ይመጽእኬ፡ ጳውሎስ፡ እምድኅረ፡ ብዙኅ፡ ዐውደ፡ ዓመታት፡ ወይበጽሕ፡ በሮሜ፡ ወይትናገር፡ ምስለ፡ አይሁድ፡ እንዘ፡ ይሜህሮሙ፡ ውስተ፡ ዘዋሕድ፡ ክርስቶስ፡ ሃይማኖት፡ ወእሙንቱሰ፡ ይትመየጥዎ፡[3] ወይትከሐድዎ፤[4] ሶቤሃ፡ ይዜክሩ፡[5] ለዛቲ፡ ትንቢት፡ እስመ፡ ቦቱ፡ ተፈጸመት፤ ወምንተ፡ ይነግሮሙ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ አኮ፡ አብ፡ ወአኮ፡ ወልድ፡ አላ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ በኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ ሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወዘሀሎ፡ ጽሑፍ፡ እምድኅሬሁ። እምከመሰ፡ ኢሳይያስ፡ ይቤ፡[6] እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፡ ይነብር፡ ዲበ፡ መንበር፡ ልዑል፡ ወእመላእክት፡ ይሴብሕ፡ ወይትቄደስ፤ ጳውሎስኒ፡ ይነግር፡ ከመ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ውእቱ፡ መኑ፡ እንከ፡ ተረፈ፡ ተዋከሐ፡ እስመ፡ እግዚእ፡ ወአምላክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ወይትቀነዩ፡ ሎቱ፡ ወይትለአከዎ። ወሎቱ፡ ስብሐት፡ ወእኂዝ፡ ወጽንዕ፡ ምስለ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቄርሎስ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ዘእለ፡ እስክንድርያ፡ በእንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ።

ይቤ፡ ጳውሎስ፡[7] ዝመልከ፡ ጼዴቅ፡ ንጉሠ፡ ሰላም፡ ካህን፡ ዘእግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ዘተራከቦ፡ ለአብርሃም፡ ተመይጦ፡ እምኀበ፡ ይቀትሎሙ፡

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትከሐድዎ፡ A, ወይከሕድዎ፡ B. [5] ይዜከሩ፡ A. [6] ነቢይ፡ AB.
[7] Hbr. 7, 1—10.

ለነገሥት፡ወባረኮሂ፡ወወሀቦ፡ክፍሎ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡አብርሃም፤ቀ
ዳሚ፡ትርጓሜሁ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወእምህየ፡ንጉሠ፡ሰላም፡ዘትርጓሜሁ፡
ንጉሠ፡ሰሌም፡ዘይእቲ፡ኢየሩሳሌም፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወአ
ልቦ፡ጽሕፈት፡ለልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወአልቦ፡ማኅለቅት፡
ሕይወቱ፡በአምሳሉ፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡ይነብር፡ከህነ፡ለዝሉፉ።
ነጽሩ፡ዕበዮ፡ለዝንቱ፡ዘሎቱ፡ዓሥራተ፡አብርሃም፡ወሀቦ፡እምህርከሁ፡
ሊቀ፡አበው። ወእለሰ፡እምውሉደ፡ሌዊ፡ለካህናት፡ይነሥኡ፡ሥርዐተ፡
በሙ፡ይንሥኡ፡ዓሥራተ፡እምሕዝብ፡በከመ፡ሕገ፡ሙሴ፡እምአኀዊ
ሆሙ፡ለእለ፡ወፅኡ፡እምሐቌሁ፡ለአብርሃም። ወዘሰ፡ኢተጽሕፈ፡እም
ነገዶሙ፡ነሥአ፡ዐሥራተ፡እምአብርሃም፡ወለዘቦ፡ተስፋ፡ርስት፡ባረከ።
ወጥዩቅሰ፡ዘእንበለ፡ካሕድ፡ዘይንእስ፡እምዘየዐቢ፡ይትባረክ፡ወበዝየሰ፡
ሰብእ፡መዋቲ፡ይነሥእ፡ዓሥራተ፡ወበህየሰ፡ዘቦ፡ስምዕ፡ከመ፡ሕያው።
በብሂል፡[1] በእንተ፡አብርሃም፡ወሌዊ፡ዘዓሥራተ፡ይነሥእ፡ውእቱ፡ዐ
ሠረ፡እንዘ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቌ፡አቡሁ፡ሀሎ፡ሌዊ፡ሶበ፡ተራከቦ፡መልከ፡
ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡ይቤ።[2] ዘቄርሎስ። ወይእዜኒ፡ደቂቅየ፡ጽሁቃን፡
መጻእክሙ፡ዝየ፡ወመላእክሙ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ጽሙኣን፡አን
ትሙ፡ከመ፡ትትረወዩ፡ማየ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ወይፍረይ፡ልብክሙ፡
ፍሬ፡ሠናየ። በከመ፡ሀብተ፡ማይ፡ያበቍል፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ዘወትረ፡
ይሰቅይዎ፡ከማሁ፡ቃሎሙ፡ወትምህርቶሙ፡ለአበው፡እለ፡ተመሀሩ፡
በኵሉ፡ጥበብ፡ወአእምሮ፡ይበውእ፡ውስተ፡አልባበ፡ሰብእ፡ለመድኀ
ኒት። ይእዜኒ፡ንዑ፡ጽሙኣን፡ወናረውየክሙ፡ጽምአክሙ፡ነሢአነ፡እ
ምጳውሎስ፡ጠቢብ፡ማየ፡እስመ፡ነቅዐ፡መድኀኒት፡ውእቱ። ይቤኬ፡
እንከ፡ጳውሎስ፡በእንተ፡ክቡር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዝመልከ፡ጼዴቅ፡ን
ጉሠ፡ሳሌም፡ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወዘተጽሕፈ፡በእንቲአሁ፡
ኵሉ። ብዙኅ፡እንከ፡ለብዙኃን፡ዘበእንቲአሁ፡ኮነ፡ነገር፡በከመ፡ውእቱ፡
ጳውሎስ፡ቦ፡ኀበ፡ይቤ፡[3] ዕጹብ፡ፍካሬሁ፡ወኢኮነ፡ቀሊለ፡ወፈድፋደሰ፡

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

ለእለ፡ኢይሴብዉ፡ወከኑ፡ድንዙዛነ፡ለሰሚዕ ። ባሕቱ፡ዘከመ፡ሀሎ፡በእ
ንቲአሁ፡እነግር፡እስመ፡ቦ፡እለ፡ይቤሉ፡ኢኮነ፡ሰብአ፡ከማነ፡አላ፡መን
ፈስ፡ቅዱስ፡ውእቱ፡አው፡እግዚአብሔር ። ጌገዩኬ፡ወወዕኡ፡እምኅ
ሊና፡እለ፡ዘንተ፡ከመዝ፡ይኄልዩ፡ወመፍትውኬ፡እንከ፡ዘንተ፡ናቅ
ድም፡ነጊሮቶሙ፡እምኵሉ ። እፎ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ከመ፡ካህኑ፡ለእግዚ
አብሔር፡ትቤልዎ፡መንፈሰ፡ቅዱሰ፡አው፡እግዚአብሔር፡እስመ፡ኢ
ኮነ፡በሢመተ፡ክህነት፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ዘኀቡር፡ወዕሩይ፡ምስለ፡አብ፡
ወወልድ፡በህላዌሁ፡ወኢይትመሰል፡ወኢይትዋደድ፡ሎቱ፡ግሙራ፡
ስመ፡ክህነት፡ወግብሩሂ፡ኢለመለኮት፡ይደሉ ። ወለመኑ፡እንከ፡ይትከ
ሀን፡በከመ፡ትቤሉ፤ለዘየዐብዮኑ፡ወለዘይፈደፍዶ፡ወይትሌዐል፡እም
ኔሁ፤መኑ፡ይትሌዐሎ፡ዘእምኵሉ፤ወዘተሠይመሰ፡በክህነት፡ኢኮነ፡ለር
እሱ፡ይትቀነይ፡ወይትከሀን፤ለእመሰ፡ርቱዐ፡ትኄልዩ፡ለዘየዐብዮ፡ወይ
ትሌዐሎ፤ለእግዚአብሔርሰ፡ዕዉቅ፡እስመ፡በከመ፡ጽሑፍ፡[1] መላእ
ክት፡ወሊቃነ፡መላእክት፡ወመናብርት፡ወሥልጣናት፡ይትቀነዩ፡በክህ
ነት፡ለቅድስት፡ወኀብርተ፡ህላዌ፡ሥላሴ፡ወውእቱሰ፡ሥላሴ፡ለመኑ፡እ
ንከ፡ይቀውም፡ወይትቀነይ ። ከዕበ፡ይብሉ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[2]
ርእይዎ፡ለሐዋርያነ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ዘእምነትነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤
ወካዕበ፡ይብሉ፡[3] ሐዋርያ፡ኀበ፡ቦአ፡ቀዳማይ፡በእንቲአነ፡ኢየሱስ፡ክር
ስቶስ፡በከመ፡ሢመቱ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሊቀ፡ካህናት፡ከዊኖ፡ለዓለም ።
እነግሮሙ፡ወፅአ፡ኀሊናከሙ፡እምፍኖተ፡ርትዕት፡ዘክቡር፡ወዐቢይ፡
ምስጢር፡ዘትስብእቱ፡ለዋሕድ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤እፎ፡እ
ንከ፡ኢኀለይክሙ፡ከመ፡ኢተሰምየ፡[4] ላእከ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ወልድ፡
እንበለ፡አመ፡ኮነ፡ሰብአ፡ወአትሐተ፡ርእሶ፡እንዘ፡ኢይትበዐድ፡ወኢይ
ትመየጥ፡ወኢይትከሀል፡ግሙራ፡ዝንቱ፡ይርከቦ፡አላ፡እስመ፡አትሐተ፡
ርእሶ፡በአምጣነ፡ሰብእ፡ወነድየ፡ምስሌነ፡እንዘ፡ባዕል፡ውእቱ፡ወአም

---

[1] 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16. [2] Hbr. 3, 1. [3] Hbr. 6, 20.

[4] ኢተሠይመ፡ B.

ላከ ። ወትሕትናሰ ፡ ወንጼተ ፡ እንቲአሁ ፡ ንብል ፡ በተሰምዮ ፡ ሐዋርያ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ይደሉ ፡ ለአርአያ ፡ ገብር ፡ ወለመስፈርተ ፡ ሰብእ ፡ ሐዋርያሂ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ እስመ ፡ ሰብአ ፡ ኮነ ፡ ከማነ ። ወይእዜሂ ፡ ለእሙኑ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተሰብአ ፤ ለይትከሀን ፡ ውእቱኒ ፡ ወሚመተ ፡ ላእከ ፡ ለይርከበ ፡ በከመ ፡ ወልድ ፡ ምሒሮ ፡ ኪያነ ፡ ኮነ ። ወለእሙሰ ፡ ዝንቱ ፡ ብሂል ፡ ዕርፈት ፡ ውእቱ ፡ ወውፁእ ፡ ወኢይመስል ፡ ግሙራ ፡ ለቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ለምንት ፡ ይሥሕጹ ፡ ላዕለ ፡ ስብሐተ ፡ መለኮት ፡ ወአከዘ ፡ ባሕቲቶ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ያስተዋርድዎ ፡ ውስተ ፡ አምጣነ ፡ ገብር ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘውእቱ ፡ ይሰፍኖ ፡ ለኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ወኵሉ ፡ ካህናት ፡ ይኬልልዎ ፡ በሰማይ ፡ ወበምድር ። አላ ፡ ይብሉ ፡ ካዕበ ፡ ተሰምየ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡[1] ዘትርጓሜሁ ፡ ከማሁ ፡ ስሙ ፡ ወዓዲ ፡ ንጉሠ ፡ ሳሌም ፡ ወሰብእ ፡ ዘከማነ ፡ ውእቱ ፡ ኢይትከሀል ፡ ይኩን ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ይደሉ ፡ ለመለኮት ። ወንሕነኒ ፡ ንነግሮሙ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ንቅሁ ፡ ንስቲተ ፡ ወጸበለ ፡ አዕይንተ ፡ ልብክሙ ፡ ተኀፂበክሙ ፡ ኀሡ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ኀሊና ፡ ርቱዐ ። እመ ፡ አማነ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ታመስልዎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ይኩን ፡ ወበዕበይ ፡ ወበስብሐት ፡ ተአምንዎ ፡ ዘመለኮት ፡ በእንተ ፡ ዘተሰምየ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወሰላም ፤ እፎ ፡ እንከ ፡ ኢትኄልዩ ፡ እስመ ፡ ዘበስብሐተ ፡ መለኮት ፡ በእንተ ፡ ነጊሥ ፡ ለጽድቅ ፡ ወሰላም ፡ ኢይትከሀሎ ፡ ግሙራ ፡ ይትቀነይ ፡ ወኢየሀሉ ፡[2] ውስተ ፡ መለኮት ። ወተጽሕፈሰ ፡ በእንተ ፡ ቅዱሳን ፡ መላእክት ፡[3] እስመ ፡ አእላፈ ፡ አእላፍ ፡ ይትቀነዩ ፡ ለእግዚአብሔር ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡[4] ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵልክሙ ፡ መላእክቲሁ ፡ ጽኑዓን ፡ በኀይል ፡ እለ ፡ ትገብሩ ፡ ቃለ ፡ ዚአሁ ፤ ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ ኀይሉ ፡ ላእኩ ፡ እለ ፡ ይገብሩ ፡ ፈቃዶ ። ይእዜ ፡ እመ ፡ አኮ ፡ አውረድዎ ፡ እመንበረ ፡ መለኮቱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወአኀበርዎ ፡ ምስለ ፡ መላእክት ፡ ወኢይፈደፍድ ፡ እምኔ

---

[1] ጻድቅ ፡ AB. [2] ወኢሀሎ ፡ AB. [3] Dan. 7, 10. [4] Ps. 102 (hbr. 103), 20. 21.

ሆሙ፡ወኢ.ምንተሂ ፤ እመ፡አኮ፡ዘንተ፡ ብሂል፡ ወኀልዮ፡ ሥሕጸት፡ ው
እቱ፡ወኢ.ትትኄየልዋ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ትሁቡ፡ሂመተ፡ለዘኢ.ኮነ፡ፍጥ
ረተ ። እፎ፡እንከ፡ እንዘ፡ ጥቀ፡ ይጤበቡ፡ ወይመስሎሙ፡ ዘይጠናቀቁ፡
መጻሕፍተ፡እግዚአብሔር፡ጌገዩ ። እስመ፡አኮ፡በጸዊረ፡ስም፡ ይከውን፡
ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ ፤ ወእነግር፡ዘእምድኅረ፡ ሙሴ፡ ዘተሠይመ፡ ለእስ
ራኤል፡ ኢ.የሱስሃ፡ ተሰምየ፡ ወትርጓሜሁ፡ ለዝስም፡ መድኅኔ፡ ሕዝብ፡
ወኢ.ይሳተፎ፡ ዝስም፡ ለአድኅኖ፡ አላ፡ ለእግዚእነ፡ ኢ.የሱስ፡ ክርስቶስ፡
ለባሕቲቱ፡ ዘውእቱ፡ መድኅኒነ፡ ይደልዎ ። እስመ፡ ክቡር፡ ገብርኤል፡
ሶበ፡ ይነግራ፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡[1] ናሁ፡ ትፀንሲ.፡ ወትወልዲ.፡ ወልደ፡
ወትሰምዮ፡ ኢ.የሱስ፡እስመ፡ ውእቱ፡ያድኅን፡ሕዝበ፡እምኀጢ.አቶሙ ።
ይእዜኒ፡እንከ፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ተሠይመ፡ለእስራኤል፡ተሰምየ፡ኢ.የ
ሱስ ፤ ውእቱኑ፡ እንከ፡ ዘተሠይመ፡ ለመድኅኒተ፡ ኵሉ፡ ዓለም ፤ አልቦ ፤
ኢ.ኮነ፡ውእቱ፡አላ፡ጸዋሬ፡ስም፡ ኮነ፡ ወዝንቱ፡ ስም፡ ለእግዚ.እነ፡ ኢ.የ
ሱስ፡ክርስቶስ፡ባሕቲቱ፡ደለወ፡ በአማን ። ወካዕበ፡ ስሙ፡ ለእስራኤል፡
ትርጓሜሁ፡ኅሊ.ና፡ዘይሬእዮ፡ለእግዚአብሔር፡ ወተሰምየ፡ ከመዝ፡ ዘበ
ሥጋ፡ እስራኤል፡ ወኢ.ነጸርዎ፡ ለእግዚ.አብሔር፡ በአዕይንተ፡ ልቦሙ፡
አላ፡አምለኩ፡ለግብረ፡እደ፡ ሰብእ፡ ወአኮ፡ ለፈጣሪሆሙ ፤ እፎ፡ እንከ፡
ኅሊ.ና፡ዘይሬእዮ፡ ለእግዚ.አብሔር፡ ተሰምዩ፡ ወኢ.ነጸርዎ፡ ለእግዚ.አብ
ሔር ። ንሕነኬ፡ሰብእ፡ተሰመይነ፡አማልክተ፡ወደቂቀ፡ ልዑል ፤[2] ወኢ.
ኮነ፡በህላዌነ፡አማልክተ፡ አላ፡ በክብር፡ ተሠየምነ፡ እምኀበ፡ እግዚ.አብ
ሔር፡ከማሁ ። ወካዕበ፡ይብሉ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ፡አልቦ፡አብ፡ወ
አልቦ፡እም፡ወኢ.ተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንት፡ መዋዕሉ፡ ወኢ.ማኅ
ለቅተ፡ ሕይወቱ፡ወእሉሰ፡ ወዘከመዝሰ፡ ኢ.ይመስል፡ ሰብአ ። አንሂ፡ ር
ቱዐ፡እነግረክሙ፡ይቤ፡ቄርሎስ፡አምልኡ፡ዘይቤ፡ጳውሎስ፡ከመ፡ ትር
አዩ፡ርቱዐ ፤ አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ ወኢ.ተጽሕፈ፡ልደቱ፡ ወአልቦ፡
ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢ.ማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡በአምሳለ፡ወልደ፡እግዚ.አብ

---

[1] Luc. 1, 31; Matth. 1, 21. [2] Ps. 81 (hbr. 82), 6.

ሕር ። እፎ፡እንከ፡ዘአልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ይመስሎ፡ለወልደ፡
እግዚአብሔር ፤ እመሰ፡አልቦ፡አብ፡ክርስቶስ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡
ይመስሎ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡አላ፡በኀቤነሰ፡ቦቱ፡አብ፡እስመ፡ተወልደ፡
እምእግዚአብሔር ። ወከዕበ፡እመሂቦ፡[1] ወልደቱሂ፡ተጽሕፈ፡እስመ፡እ
ምኔነ፡ነሥአ፡እምእንተ፡ኢታአምር፡ሰብሳበ፡እምድንግል፡ተወልደ፡
ወጽሑፍ፡በማቴዎስኒ፡[2] በእንቲአሁ፡ልደቱ፡ለኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ከ
መዝ ። ይእዜኒኬ፡ንነግር፡መኑ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዳግመ፡ተጋቢ
አነ፡በዝየ ። እስመ፡በአኀጽሮ፡ይኄይስ፡ድርሳናት፡ከመ፡ጽሙአኒከሙ፡
ትምጽኡ፡ወትትረወዩ፡በሕቁ፡ቃላቲሁ፡ለእግዚአብሔር፡ከመ፡እምብ
ዝኑ፡ኢያሀኪክሙ፡ወኢይፃእ፡ኀሊናክሙ፡እምሰሚዐ፡ነገርነ፡ወዘሂ፡
ትጽህቁ፡ትትመሀሩ ። ለያትሉ፡ለነ፡ዘብዑል፡ጸጋሁ፡ለኢየሱስ፡ክርስ
ቶስ፡መድኀኒነ፡ዘቦቱ፡ወምስሌሁ፡ለእግዚአብሔር፡አብ፡ወመንፈስ፡
ቅዱስ፡ስብሐት፡ወእኂዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን ።

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓዲ፡ካልእ፡ድርሳን፡ዘቅዱስ፡ቄርሎስ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ ።

እለ፡ይለምዱ፡በስራሐ፡ተድላዝ፡ዓለም፡ወበብዝኀ፡ብዕሎሙ፡
ይሰርሑ፡ወይትፌሥሑ፡በሕቁ፡በብዝኀ፡ዕንቆሙ፡ክቡር፡ዘብሔረ፡ሀ
ንደኬ፡ወኪያሁ፡ዕንቈ፡የዐቅቡ፡ውስተ፡ቀምጠራት፡ዘጊሖሙ፡ጽኑዐ፡
ወይትዔበዩ፡በአዕናቆሙ፡ወንሕነሰ፡እለ፡በመንፈስ፡ስራሐ፡ለዝ፡ዓለም፡
ኀላፊ፡ወምክሐ፡ዘኢይበቍዕ፡አርሒቀነ፡ወመልዕልተዝ፡ረስየነ፡ኀሊ
ናነ፡ንትጌበር፡ክቡረ፡ባሕርየ፡ዘበአማን፡ዘውእቱ፡ክርስቶስ፡ወዘበእን
ቲአሁ፡አእምሮ፡ዘውእቱ፡ማሕየዊ፡ወዘለዓለም፡ይሁበነ፡ክብረ ። እ
ስመ፡ንዜከር፡ዘጽሑፍ፡ውስተ፡ወንጌል፡ዘይቤለነ፡ክርስቶስ፡ለሊሁ፡[3]
ትመስል፡መንግሥተ፡ሰማያት፡ብእሴ፡ሠያጤ፡ዘኀለፈ፡ይኅሥሥ፡ባሕ
ርየ፡ሠናየ፡ወረኪቦ፡አሐተ፡ባሕርየ፡ዘብዙኅ፡ሤጡ፡ሖረ፡ወሤጠ፡ኵሎ፡

---

[1] i. e. matrem quoque habet. [2] Matth. 1. [3] Matth. 13, 45. 46.

ዘቦ፡ ወተሣየጠ፡ ለውእቱ፡ ባሕርይ፡ ክቡር፡ ወብዙኅ፡ ሤጡ ። በከመ፡
ይቤ፡ ንዝግብ፡ ለርእስነ፡ ወንረክቦ፡ ሶበ፡ ንሔውጽ፡ ውስተ፡ መጻሕፍት፡
ዘቅዱሳን፡ አበው፡ ዘ ፲፬ እምኔሆሙ፡ ውእቱ፡ ብፁዕ፡ ወጠቢብ፡ ጳውሎስ፡
ዘበብዙኅ፡ ፈከረ፡ ለነ፡ ዘበአማን፡ ዘክርስቶስ፡ ምስጢረ ። ወይእዜ፡ ለሊሁ፡
ጳውሎስ፡ አፍለጠ፡ ወአርአየ፡ ከመ፡ በአምሳሉ፡ ወበአርአያ፡ ክህነቱ፡ ለክ
ርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ ። ወበቀዳማይሂ፡ ተራከበነ፡ ብዙኅ፡ ዘበ
እንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ነገርኩክሙ፡ እንዘ፡ አርእየክሙ፡ ኀሊናሆሙ፡ ለ
ዕልዋን፡ እስመ፡ ይብሉ፡ ኢኮነ፡ ሰብአ፡ ከማነ፡ አላ፡ እግዚአብሔር፡ ው
እቱ ። ወይእዜሰ፡ ሀለወኒ፡ እንግርክሙ፡ መኑ፡ እንከ፡ ውእቱ፡ ዘበአማን፡
መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወአርእየክሙ፡ አምሳለ፡ ዘቦቱ፡ ተመሰለ፡ መድኅኒነ፡ ኢየ
ሱስ፡ ክርስቶስ ። ይቤ፡ ጳውሎስ ፤ ወባሕቱ፡ ያጽህቀኒ፡ ዘንተ፡ አቅድም፡
ነጊረ፡ ምንተ፡ ኀሊዮ፡ ጳውሎስ፡ ዘንተ፡ ይጽሕፍ፡ ወምንተ፡ ፈቲዎ፡ ያስተ
ራትዕ፡ ወዘመኑ፡ ይትባአስ፡ ያክፍእ፡ ነገረ፡ አምሳለ፡ ወአርአያ፡ ዘክርስ
ቶስ፡ ይሬስዮ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ ። ያርኢኬ፡ ጳውሎስ፡ በኵሉ፡ ከመ፡ ክህ
ነት፡ ዘኦሪት፡ እንተ፡ በደም፡ ወጢስ፡ ከመ፡ ጽንጽንት፡ ይእቲ፡ ወኢትበ
ቍዕ፡ ወአልባቲ፡ ኀይለ፡ ግሙራ፡ ለአንጽሖ፡ ኀጢአት፡ አላ፡ እንተ፡ ክርስ
ቶስ፡ ኀይለ፡ ጽድቅ፡ እንዘ፡ ይትዌከፍ፡ እሙነ፡ በአሚን፡ ወበሀላዌሁ፡ ተፍ
ጻሜተ ። እስመ፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ይሰምዮ፡ በኵለሄ፡ ወይቤ፡ ገሃደ፡ ለእለ፡
አምኑ፡ ቦቱ፡ [1]ርእይዎ፡ ለሐዋርያነ፡ ወሊቀ፡ ካህናት፡ ዘእምነትነ፡ ኢየሱስ፡
ምእመን፡ ውእቱ፡ ለዘፈነዎ ፤ ወካዕበ፡ ይቤ፡ [2]እንዘ፡ ብነ፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ዐ
ቢይ፡ ዘዐደወ፡ ሰማያተ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ናጽንዕ፡ አሚነ፡
እስመ፡ አልብነ፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ዘኢይክል፡ ሐሚመ፡ ሕማመነ፡ አላ፡ ም
ኩር፡ በኵሉ፡ በአምሳልነ፡ ዘእንበለ፡ ኀጢአት ። ወካዕበ፡ ብዙኅ፡ ተናገረ፡
ጳውሎስ፡ በእንተ፡ ጽላሎተ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ አልባቲ፡ ኀይለ፡ ለአን
ጽሖ፡ ኀጢአት፡ በከመ፡ ንቤ፡ ቀዳሚ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ [3]ኵሎሙ፡ እለ፡ በ
ሕገ፡ ኦሪት፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ መርገም፡ ይነብሩ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ ርጉም፡

---

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

ውእቱ፡ኵሉ፡ዘኢዐቀበ፡ቃሎ፡ዘጽሑፍ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ኦሪት፡ከመ፡ይግበሮ ። ወካዕበ፡ይብል፡[1] ኦሪትኑ፡ትነሥቶ፡ለትእዛዘ፡እግዚአብሔር፤ ሓሰ ፤ ሶበሰ፡ተውህበ፡ሕግ፡ዘይክል፡አሕይዎ፡እምከነ፡ጸዲቀ፡[2] በቱ፡አላ፡ዘግሐ፡መጻሕፍት፡ለኵሉ፡ውስተ፡ኀጢአት፡ከመ፡ትእዛዝ፡በአሚን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ይትወሀብ፡እለ፡የአምኑ፡በቱ ። ወዓዲ፡እንዘ፡ዝኒ፡ወሰከ፡ጳውሎስ፡ወይቤ፡[3] እስመ፡በሕገ፡ኦሪት፡አልቦ፡ዘይጸድቅ፡በኀበ፡እግዚአብሔር፡እሙን፡[4] ወጻድቅሰ፡በአሚን፡የሐዩ ። ዘኬ፡ትምህርተ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ጳውሎስ፡ተዋሥእዎ፡ዕብራውያን፡እንዘ፡ይትመረጐዙ፡ሕገ፡ኦሪት፡ዘሙሴ፡ወይብልዎ፡ኢይትከሀል፡ክህነተ፡ካልእት፡ትኩን፡ወትሰመይ፡ለእመ፡ኢኮነ፡እንተ፡እምኀቤሆሙ፡ወኢይከውን፡ወኢመኑ፡ይትከሀን፡እመ፡ኢኮነ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ ። ወአከ፡ለጳውሎስ፡ባሕቲቱ፡ዘተካሐድዎ፡[5] አላ፡ዓዲ፡ለእግዚእነ፡ወመድኀኒነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ ፤ አመ፡[6] እንዘ፡ይበውእ፡ውስተ፡ምኵራብ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ረከበ፡እለ፡ይሠይጡ፡አባግዐ፡ወአልህምተ፡ወአርጋበ፡ነዊኦ፡ሐብለ፡ገብረ፡መቅሠፍተ፡ወሰደዶሙ፡ወይቤሎሙ፡አውፅኡ፡ዘንተ፡እምዝየ፡ወኢትረስዩ፡ቤተ፡አቡየ፡ቤተ፡ምሥያጥ፡ወሶቤሃ፡መዐት፡ዐቢይ፡ኀነቆሙ፡ዘኢይክሉ፡ጸዊረ፡[7] ለመምህራኒሆሙ፡ወለካህናቲሆሙ፡ለአይሁድ፡ወተንሥኡ፡ላዕሌሁ፡በቅንዐት፡መሪር፡እንዘ፡ይጸርኁ፡ወይብሉ፡በአይ፡ሥልጣን፡ዘንተ፡ትገብር፡ወመኑ፡ወሀበከ፡ዘንተ፡ሥልጣነ፡እስመ፡ለነ፡ለባሕቲትነ፡ይከውን፡ንሥራዕ፡ቤተ፡እግዚአብሔር፡ወአንተሰ፡እንዘ፡አልብከ፡ሢመተ፡ክህነት፡እፎ፡ዘንተ፡ትገብር ። ወበእንተዝ፡ኵሉ፡ካሕዶሙ፡ወወከሐቶሙ፡ለዕብራውያን፡አርአዮሙ፡ጠቢብ፡ጳውሎስ፡እምዲበ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍቲሆሙ፡ከመ፡አርአያ፡ወአምሳል፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወይጽህቅ፡ፈውሶቶሙ፡ከመ፡እንዘ፡ጥቀ፡ኢያስተርአየት፡ክህነት፡እንተ፡ኦሪት፡ሀሎ፡

---

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጸዲቅ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙነ፡ AB. [5] ዘትክሕድዎ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ፡ A.

ዘቦ፡ ወተሣየጠ፡ ለውእቱ፡ ባሕርይ፡ ክቡር፡ ወብዙኀ፡ ሤጡ። በከመ፡
ይቤ፡ ንዝግብ፡ ለርእስነ፡ ወንረክብ፡ ሶበ፡ ንሔውጽ፡ ውስተ፡ መጻሕፍት፡
ዘቅዱሳን፡ አበው፡ ዘ፩እምኔሆሙ፡ ውእቱ፡ ብፁዕ፡ ወጠቢብ፡ ጳውሎስ፡
ዘበብዙኅ፡ ፈከረ፡ ለነ፡ ዘበአማን፡ ዘክርስቶስ፡ ምስጢረ። ወይእዜ፡ ለሊሁ፡
ጳውሎስ፡ አፍለጠ፡ ወአርአየ፡ ከመ፡ በአምሳሉ፡ ወበአርአያ፡ ክህነቱ፡ ለክ
ርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ። ወበቀዳማይኒ፡ ተራኪበነ፡ ብዙኀ፡ ዘበ
እንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ነገርኩክሙ፡ እንዘ፡ አርእየክሙ፡ ኀሊናሆሙ፡ ለ
ዕልዋን፡ እስመ፡ ይብሉ፡ ኢኮነ፡ ሰብአ፡ ከማነ፡ አላ፡ እግዚአብሔር፡ ው
እቱ። ወይእዜሰ፡ ሀለወኒ፡ እንግርክሙ፡ መኑ፡ እንከ፡ ውእቱ፡ ዘበአማን፡
መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወአርእየክሙ፡ አምሳለ፡ ዘቦቱ፡ ተመሰለ፡ መድኀኒነ፡ ኢየ
ሱስ፡ ክርስቶስ። ይቤ፡ ጳውሎስ፤ ወባሕቱ፡ ያጽህቀኒ፡ ዘንተ፡ አቅድም፡
ነጊረ፡ ምንተ፡ ኀሊዮ፡ ጳውሎስ፡ ዘንተ፡ ይጽሕፍ፡ ወምንተ፡ ፈቲዎ፡ ያስተ
ራትዕ፡ ወዘመኑ፡ ይትባአስ፡ ያከፍእ፡ ነገረ፡ አምሳለ፡ ወአርአያ፡ ዘክርስ
ቶስ፡ ይሬስዮ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ። ያርኢኬ፡ ጳውሎስ፡ በኵሉ፡ ከመ፡ ክህ
ነት፡ ዘኦሪት፡ እንተ፡ በደም፡ ወጢስ፡ ከመ፡ ጽንጽንት፡ ይእቲ፡ ወኢትበ
ቍዕ፡ ወአልባቲ፡ ኀይለ፡ ግሙራ፡ ለአንጽሖ፡ ኀጢአት፡ አላ፡ እንተ፡ ክርስ
ቶስ፡ ኀይለ፡ ጽድቅ፡ እንዘ፡ ይትዌከፍ፡ እሙነ፡ በአሚን፡ ወበህላዌሁ፡ ተፍ
ጻሜተ። እስመ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ይሰምዮ፡ በኵለሄ፡ ወይቤ፡ ገሃደ፡ ለእለ፡
አምኑ፡ ቦቱ፡ [1]ርእይዎ፡ ለሐዋርያነ፡ ወሊቀ፡ ክህናት፡ ዘእምነትነ፡ ኢየሱስ፡
ምእመን፡ ውእቱ፡ ለዘፈነዎ፤ ወካዕበ፡ ይቤ፡ [2]እንዘ፡ ብነ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ዐ
ቢይ፡ ዘዐደወ፡ ሰማያተ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ናጽንዕ፡ አሚነ፡
እስመ፡ አልብነ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ዘኢይክል፡ ሐሚመ፡ ሕማመነ፡ አላ፡ ም
ኩር፡ በኵሉ፡ በአምሳልነ፡ ዘእንበለ፡ ኀጢአት። ወካዕበ፡ ብዙኀ፡ ተናገረ፡
ጳውሎስ፡ በእንተ፡ ጽላሎተ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ አልባቲ፡ ኀይለ፡ ለአን
ጽሖ፡ ኀጢአት፡ በከመ፡ ንቤ፡ ቀዳሚ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ [3]ኵሎሙ፡ እለ፡ በ
ሕገ፡ ኦሪት፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ መርገም፡ ይነብሩ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ ርጉም፡

---

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

ውእቱ፡ ኵሉ፡ ዘኢዐቀበ፡ ቃሎ፡ ዘጽሑፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ ይግበሮ ። ወካዕበ፡ ይብል፡[1] ኦሪትኑ፡ ትነሥቶ፡ ለትእዛዘ፡ እግዚአብሔር፧ ሐሰ ፤ ሶበሰ፡ ተውህበ፡ ሕግ፡ ዘይክል፡ አሕይዎ፡ እምከነ፡ ጻዲቀ፡[2] ቦቱ፡ አላ፡ ዘግሐ፡ መጻሕፍት፡ ለኵሉ፡ ውስተ፡ ኀጢአት፡ ከመ፡ ትእዛዝ፡ በአሚን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ይትወሀብ፡ እለ፡ የአምኑ፡ ቦቱ ። ወዓዲ፡ እንዘ፡ ዝኒ፡ ወሰከ፡ ጳውሎስ፡ ወይቤ፡[3] እስመ፡ በሕገ፡ ኦሪት፡ አልቦ፡ ዘይጸድቅ፡ በኀበ፡ እግዚአብሔር፡ እሙን፡[4] ወጻድቅሰ፡ በአሚን፡ የሐዩ ። ዘኬ፡ ትምህርተ፡ እንዘ፡ ይሜህሮሙ፡ ጳውሎስ፡ ተዋሥእዎ፡ ዕብራውያን፡ እንዘ፡ ይትመረጐዙ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ዘሙሴ፡ ወይብልዎ፡ ኢይትከሀል፡ ክህነተ፡ ካልእት፡ ትኩን፡ ወትሰመይ፡ ለእመ፡ ኢከነ፡ እንተ፡ እምኀቤሆሙ፡ ወኢይከውን፡ ወኢመኑ፡ ይትከሀን፡ እመ፡ ኢከነ፡ እምዘመዱ፡ ለሌዊ ። ወአከ፡ ለጳውሎስ፡ ባሕቲቱ፡ ዘተካሐድዎ፡[5] አላ፡ ዓዲ፡ ለእግዚእነ፡ ወመድኀኒነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ፤ አመ፡[6] እንዘ፡ ይበውእ፡ ውስተ፡ ምኵራብ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ረከበ፡ እለ፡ ይሠይጡ፡ አባግዐ፡ ወአልህምተ፡ ወአርጋበ፡ ነሚአ፡ ሐብለ፡ ገብረ፡ መቅሠፍተ፡ ወሰደዶሙ፡ ወይቤሎሙ፡ አውፅኡ፡ ዘንተ፡ እምዝየ፡ ወኢትረስዩ፡ ቤተ፡ አቡየ፡ ቤተ፡ ምሥያጥ፡ ወሶቤሃ፡ መዐት፡ ዐቢይ፡ ኀነቆሙ፡ ዘኢይክሉ፡ ጸዊረ፡[7] ለመምህራኒሆሙ፡ ወለካህናቲሆሙ፡ ለአይሁድ፡ ወተንሥኡ፡ ላዕሌሁ፡ በቅንዐት፡ መሪር፡ እንዘ፡ ይጸርኑ፡ ወይብሉ፡ በአይ፡ ሥልጣን፡ ዘንተ፡ ትገብር፡ ወመኑ፡ ወሀበከ፡ ዘንተ፡ ሥልጣነ፡ እስመ፡ ለነ፡ ለባሕቲትነ፡ ይከውን፡ ንሥራዕ፡ ቤተ፡ እግዚአብሔር፡ ወአንተሰ፡ እንዘ፡ አልብከ፡ ሢመተ፡ ክህነት፡ እፎ፡ ዘንተ፡ ትገብር ። ወበእንተዝ፡ ኵሉ፡ ካሕዶሙ፡ ወወከሐቶሙ፡ ለዕብራውያን፡ አርአዮሙ፡ ጠቢብ፡ ጳውሎስ፡ እምዲበ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕፍቲሆሙ፡ ከመ፡ አርአያ፡ ወአምሳል፡ ለክህነተ፡ ክርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወይጽህቅ፡ ፈውሶቶሙ፡ ከመ፡ እንዘ፡ ጥቀ፡ ኢያስተርአየት፡ ክህነት፡ እንተ፡ ኦሪት፡ ሀሎ፡

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጻዲቅ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙነ፡ AB.
[5] ዘትክሕድዎ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ፡ A.

ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡አሚሃ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወባረኮ፡ለአብርሃም፡ወዐሥሮ። ሀቡኬ፡እንከ፡ይእዜ፡ንፌክር፡ነገሮ፡ከመ፡ገሃደ፡ታእምሩ፡ዘተኀሥሡ። ንንግር፡ከመ፡ሰብእ፡ዘበአማን፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘንጉሥ፡ዘሀገረ፡ሳሌም፡ወካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ባሕቱ። ወአሚሃሰ፡[1] እለ፡ያመልኩ፡አማልክተ፡ግብት፡ብዙኃን፡እለ፡ስሕቱ፡ፍኖተ፡ወኵሉ፡በበኀሊናሁ፡ያመልክ፤ወቦሂ፡እለ፡ያመልክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወየአምኑ፡ከመ፡ፈጣሪ፡ወገባሬ፡ኵሉ፡ውእቱ፡ልዑል፡ወይሴብሕዎ፡ወይትዌከሉ፡ቦቱ። አሚሃ፡ተራከቦ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡አመ፡ተመይጠ፡እምድኅረ፡ቀተለ፡፭ነገሥተ፤ባረኮ፡እንዘ፡ይብል፡[2] ቡሩክ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡አብርሃም፡ዘገብረ፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወቡሩክ፡እግዚአብሔር፡ልዑል፡ዘመጠወከ፡ጸላእተከ፡ውስተ፡እዴከ። ወዘንተ፡በረከተ፡ሰሚዖ፡ብፁዕ፡አብርሃም፡ወአእሚሮ፡ከመ፡ላእክ፡ወካህን፡ውእቱ፡ወአኮ፡ለአማልክተ፡ግብት፡አላ፡አግዚአብሔር፡ልዑል፡አክበሮ፡ወአምኖ፡ወአብአ፡ሎቱ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡ዘከመ፡ጽሑፍ። ወባሕቱ፡ሥርው፡ወዐዘቅት፡ዘትውልደ፡ሌዊ፡እንተ፡ክህነተ፡አሪት፡ይእቲ፡አብርሃም፡አክበሮ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየዐብዮ፡ሎቱሂ፡ወለዘእምድኅሬሁ፡ውሉደ፡ሐቌሁ። በጥበብኬ፡እንከ፡ብፁዕ፡ጳውሎስ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ይድኅኑ፡እለ፡ይሰምዑ፡ወይፌክር፡ሎሙ፡ከመ፡አምሳል፡ወአርአያ፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፤ቀዳማይ፡ትርጓሜሁ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ብሂል፡ወዘሳሌም፡ሀገር፡ኀበ፡ነግሠ። ባሕቱ፡ስመ፡ጾረ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወኢኮነ፡ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ፤እግዚእነ፡ወመድኅኒነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ዘበአማን፡ውእቱ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወንጉሠ፡ሰላም። ወዝንቱ፡ሰላም፡[3] ኮነ፡ለነ፡እምኀበ፡እግዚአብሔር፡አቡሁ፡ወውእቱ፡አርአየነ፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡በወንጌል፡ወኮነ፡ለነ፡ሰላም፡እስመ፡ኮነነ፡በአተ፡ኀበ፡አብ፡ወውእቱ፡ነሥተ፡[4]

---

[1] ወአሚሃ፡ቦ፡ B. [2] Gen. 14, 19. 20. [3] ወዝንቱሰ፡ A.
[4] Eph. 2, 14. 15.

ጥቅመ፡ ዘማእከል፡ ሐጹር፡ ወተኀድገት፡ ትእዛዘ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ወተሐደ
ስነ፡ ፪ሕዝብ፡ በ፩ብእሲ፡ ሐዲስ፡ ዘማእከሌነ፡ ክርስቶስ፡ እስመ፡ ውእቱ፡
ሰላመ፡ ዚአነ፡ ወካህንነ፡ ዐቢይ፡ ንጹሕ፡ ወጻድቅ፡ ወየዋህ፡ ወአልቦ፡ ነ
ውር፡ ወፍሉጥ፡ እምኃጥአን፡ ወልዑለ፡[1] እምሰማያት፡ ከዊኖ ። ወመልከ፡
ጼዴቅሰ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወአልቦ፡ ጥ
ንተ፡ መዋዕል፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወይብሉ፡ ዕልዋን፡ ለእመ፡ ሰ
ብእ፡ ውእቱ፡ እፎ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወ
ኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ ። ይስምዑኬ፡ እምኀቤነ፡
ካዕበ፡ ፍካሬ፡ ነገሩ ። ዐቀብተ፡ ሕግ፡ ወጸሐፍቶሙ፡ ለ፲ወ፪ አንጋደ፡ እስ
ራኤል፡ ተሠይሞሙ፡ ለለነገዶሙ፡ ወየኅሥሡ፡ አስተሓሚሞሙ፡ ወይ
ጽሕፉ፡ ዘተወልደ፡ ለመኑሂ፡ ወእመኑ፡ ተወልደ፡ ማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማ
እዜ፡ አዕረፈ ። ወዘንተ፡ ይገብሩ፡ በዘይጠናቀቁ፡ ወበዘይትፈለጡ፡ በበአ
ንጋዶሙ፡ ወበበዘመዶሙ፡ ወፈድፋደሰ፡ ከመ፡ ያእምሩ፡ ዘተወልደ፡ እም
አዝማደ፡ ሌዊ፡ ወኢይትከሀን፡ ዘኢኮነ፡ እምነ፡ ሌዊ፡ እስመ፡ ኢይከውኖ፡
ለባዕድ፡ ይትከሀን፡ ለእግዚአብሔር፡ በሕገ፡ ኦሪት ። ወእንዘ፡ ከመዝ፡ ሥ
ርዐቶሙ፡ ጽህቀ፡ ጳውሎስ፡ ጠቢብ፡ ፈውሶቶሙ፡ ወአርእዮቶሙ፡ ከመ፡
ሀሎ፡ ካህን፡ ዘእግዚአብሔር፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ዘኢኮነ፡ ጽሑፈ፡ ውስተ፡
ልደቶሙ፡ ለሌዋውያን፡ ወበከመ፡ ሕጎሙ፡ ኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ለመልከ፡
ጼዴቅ፡ ወኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወኢዘወለዶ፡
ወማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማእዜ፡ አዕረፈ፡ እስመ፡ ኢኮነ፡ እምቤተ፡ እስራ
ኤል ። ወባሕቱ፡ ዓሥራተ፡ ወሀበ፡ አብርሃም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ ሕገ፡ ዘየ
ዐቢ፡ ክህነቱ፡ እምክህነተ፡ ኦሪት፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዓዲ፡ ውስተ፡ ሐቌ፡ አቡሁ፡
ሌዊ፡ ሶበ፡ ተራከበ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ለአብርሃም ። ወይእዜኬ፡ አምጽኡ፡
ነገሮ፡ ንብጻሕ፡ መንገለ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ። ከነ፡ ሊቀ፡ ካህ
ናት፡ ዘእምነትነ፡ ወአብአነ፡ ኀበ፡ ልዑል፡ አቡሁ፡ ወውእቱሰ፡ ክርስቶስ፡
ኢኮነ፡ እምዘመዱ፡ ለሌዊ፡ አላ፡ እምነገዱ፡ ለይሁዳ፡ ዘኢጸሐፈ፡ ሙሴ፡

---

[1] ወልዑል፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነተ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡
መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዶሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡
ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ በሙ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡
ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢማኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡
ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወክህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓ
ለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ማኅለቅት ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርኮ ፡
ለክህነተ ፡ ኦሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ክ
ሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡
እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ ኦሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡
ዘኢይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡
ዘእምነትነ ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኵሉ ፡ መባአ ። ዘኒ ፡ አእምሩ ፡
ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አውፅአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡
ወእግዚእነኒ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡
ዘበረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልዐለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ ባልሐነ ። አርአይ
ናክሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወክሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስ
ቶስ ፡ ኮነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡
ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለኀይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡
በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡
ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢኦሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡
ክቡረ ፡ ወልዑለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡
ከመዝ ፡ ወኢያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ኀሊና ፡ ፈ
ተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜ
ቱሰ ፡ ለኦሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኵሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡
እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክር
ስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ም
ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢያእመሮሙ ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘድረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲኖዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡
ክርስቲያን፡ዘስማ፡ማርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡
፲ወ፩ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናግሮ፡አላ፡
ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርክሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡
ሕማመ፡ወይጼጉ፡ኀይለ፤በእንቲአሁ፡አነኒ፡አስተዔግሥ፡ሕማመ፡ርእ
ይየ፡ፍቅረክሙ፡ወእመውአ፡ለሕማም፡እስመ፡አአርር፡በቍዐ።[1] ሀሎ፡
ዘለዝላፉ፡[2] ይኄሉ፡እግዚእ፡ወአልቦ፡አመ፡ኢሀሎ። ወይኬልሕ፡ገሃደ፡
ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ማኅበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡አ
ንተ፡ኵሎሕ፡ወበዛቲ፡ኵሎሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡
ሲኦል፡ኢይኄይልዋ። እስመ፡ቦ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢ
ኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነፃኅ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኀ
ፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውእ፡ኢይረክብ፡ወተመ
ውአሂ፡የኀፍር። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንሬኢ፡ፈድፋደ፡
እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልቦ፡ስኡን፡በኀቤሁ፡
ለዘኵሎ፡ይክል፤ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፌጽም፡በተአምሪሁ። ኀዳጠ፡
ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምራተ፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኀ፡ንት
ናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወኀዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በ
ኵሉ፡እግዚእ፡ኀዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወዐበይተ፡ይገ
ብር፡በመለኮቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ። ወምንተ፡ይቤ፡አነ፡
ውእቱ፡ፍኖት፤አነ፡ውእቱ፡ብርሃን፤አነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወአነ፡

---

[1] ባቍዐ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታተ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምረ፡ይገብር፤

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነተ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዶሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ በሙ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢማኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡ ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወክህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓ ለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ማኅለቅት ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርኮ ፡ ለክህነተ ፡ አሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ካ ሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡ እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡ ዘኢይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡ ዘእምነትነ ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኵሉ ፡ መባአ ። ዘኒ ፡ አእምሩ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አውፅአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወእግዚእነሂ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡ ዘበረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልዐለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ ባልሐነ ። አርአይ ናክሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወክሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስ ቶስ ፡ ኮነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለኀይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡ በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢአሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡ ክቡረ ፡ ወልዑለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመዝ ፡ ወኢያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ኀሊና ፡ ፈ ተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜ ቱሰ ፡ ለአሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኵሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክር ስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ም ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢያእመሮሙ ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘደረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲኖዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡
ክርስቲያን፡ዘስማ፡ማርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡
፲ወ፩ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናግሮ፡አላ፡
ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርከሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡
ሕማመ፡ወይጼጉ፡ኀይለ፤በእንቲአሁ፡አነኒ፡አስተዔግሥ፡ሕማመ፡ርእ
ይየ፡ፍቅረከሙ፡ወእመውኦ፡ለሕማም፡እስመ፡አአርር፡በቍዐ።[1] ሀሎ፡
ዘለዝላፉ፡[2] ይሄሉ፡እግዚእ፡ወአልቦ፡አመ፡ኢሀሎ። ወይኬልሕ፡ገሃደ፡
ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ማኅበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡አ
ንተ፡ኵሉሕ፡ወበዛቲ፡ኵኵሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡
ሲኦል፡ኢይኄይልዋ። እስመ፡በ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢ
ኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነፃኅ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኀ
ፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውእ፡ኢይረክብ፡ወተመ
ውኦሂ፡የኀፍር። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንሬኢ፡ፈድፋደ፡
እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልቦ፡ስኡን፡በኀቤሁ፡
ለዘኵሎ፡ይክል፤ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፌጽም፡በተአምሪሁ። ኅዳጠ፡
ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምራተ፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኀ፡ንት
ናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወኅዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በ
ኵሉ፡እግዚእ፡ኅዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወዐበይተ፡ይገ
ብር፡በመለኮቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ። ወምንተ፡ይቤ፡አነ፡
ውእቱ፡ፍኖት፤አነ፡ውእቱ፡ብርሃን፤አነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወአነ፡

---

[1] ባቍዐ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታተ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምረ፡ይገብር፤

ውእቱ፡ሕይወት፤[1] አነ፡ውእቱ፡ትንሣኤ ። ወእለሰ፡ውስተ፡ምስማዕ፡
ኀዳጥ፡አላ፡ባሕቱ፡ውስተ፡ምግባር፡ዐበይተ፡አስተርአያ፡[2] ተአምረ ።
ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ፍኖት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ሐንካስ፡ሐይዎ፡እንዘ፡የሐ
ውር፡ውስተ፡ፍኖት ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ሕይወት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡አ
ልዐዛር፡ሐይዎ፡እሙታን ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡በትር፡ወሰማዕተ፡ከኑ፡[3]
አጋንንት፡ተዘቢጠሙ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኀድግ፤ምንት፡ብነ፡ምስሌከ፡ወ
ልደ፡እግዚአብሔር፤መጻእከ፡ቅድመ፡ዘመኑ፡ታመነድበነ ።[4] ይቤ፡አነ፡
ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ማይ፡ተመይጠ፡ውስተ፡ወይን ።
ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኅብስት፡ወሰማዕተ፡ከንዎ፡፶፻ሰብእ፡ጸጊቦሙ ። ይቤ፡
አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ጴጥሮስ፡ተወፌዮ፡መራኁተ፡መን
ግሥት፡ዘይቤ ። አወፈየነ፡ምስጢረ፡ዚአሁ፤ኢናማስን፡ኀይለ፡ምስ
ጢሩ፡በመሪር፡አፍ፡ደሪሰነ ። እንዘሰ፡[5] በዐቅም፡ንደርስ፡ምስጢር፡ው
እቱ፤እመሰ፡ግንጽሊተ፡ደረስዎ፡ይትከፋእ፡ጸጋሁ፡ለምስጢር ። ኢን
ግድፍ፡ዘቅዱሳን፡አበው፡እምነተ፤ኢንግድፍ፡ምስጢረነ፡ከመ፡ኢይብ
ጽሐነ፡መቅሠፍቱ፡ለሶምሶን፤ኢናዕርቅ፡ምስጢረ፡ከመ፡ኢንትረገም፡
ከመ፡ከናአን ። ወባሕቱ፡አእኁየ፡መፍትው፡ዘየዐቢ፡እምዝ፤ሐሰ፡ንሕ
ነሰኬ፡አላ፡[6] እስመ፡መፍትው፡ድከምነሂ፡[7] ናእምር፡ኀደግነ፡ብዕለ፡ቃላ
ቲሆሙ፡ለአበው፡ተአኪለነ ። ጸልዩ፡በእንቲአነ፡በክርስቶስ፡ዘሎቱ፡ስ
ብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም ።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ዘዮባናሊስ፡ዘኢየሩሳሌም፡በይእቲ፡ዕለት፡ዘደረሰ ።

ናአኵቶ፡ለጸጋዊ፡ዐቢያተ፡[8] እግዚአብሔር፡ለዘመጠነዝ፡ዐቢያተ፡
ሠናያተ፡ጸገወነ፡ወእምይእዜሂ፡ዘየዐቢ፡ይጼግወነ፡ወበጽሐነ፡ዘመነ፡

---

[1] In B additur: አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፤ [2] ያስተርአያ፡ B, per emend. [3] ከኖ፡ B. [4] sic in A et B. [5] እመ፡ B per emend. [6] አላ፡ deest in A. [7] sic in A et B pro ድከመነሂ፡ [8] ለጸጋዌ፡ ዐቢያት፡ B.

ዘምሮ፡ምስለ፡ብፁዕ፡ዳዊት፡እንዘ፡ንብል፡አዕበየ፡ገቢረ፡ለነ፡እግዚአብ
ሔር፡ወኮነ፡ፍሡሓነ፤[1] ወካዕበ፡ይቤ፡እግዚአ፡ኀያላን፡ምስሌነ፡ወምስ
ካይነ፡አምላኩ፡ለያዕቆብ።[2] ወበእንተ፡ምንት፡ዝንቱ፤ምዝማርነ፡ነ
ቢይ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ወድቀ፡ቤል፡ወተቀጥቀጠ፡ዳጎን፤፩ወድቀ፡ወ፩ተ
ቀጥቀጠ፡ወውእቱኒ፡ይወድቅ፡ለእመ፡ኢያስመከ፡በኀይለ፡መንፈስ።
እስመ፡ኢኮነ፡ተስፋነ፡በሰብእ፡አላ፡በእግዚአብሔር፡ዘተሰብአ፤ወዝ
ሙረ፡ቃላቲየ፡ነቢይ፡ኤርምያስ፡[4] በእለ፡ይፀርፉ፡ቃለ፡እግዚአብሔር፡
ወበሰብእ፡ይትዌከሉ፤ርጉም፡ብእሲ፡ዘይሴፎ፡ላዕለ፡ሰብእ፡ዘወፅአት፡
እምእግዚአብሔር፡ልቡ፡ወይከውን፡ከመ፡ኳሂላ፡ዘገዳም፡በምድር፡ጽ
ምእት፡ወይብስት፡እንተ፡ኢትሬኢ፡ሠናይተ፡ሶበ፡ይመጽእ፤ወለነሰ፡
ይነግር፡ቡሩክ፡ብእሲ፡ዘይትዌከል፡በእግዚአብሔር፡ወኮነ፡ተስፋሁ፡
በእግዚአብሔር፡ወይከውን፡ከመ፡ዕፅ፡ዘበማያት፡ስሙር፤በዓመት፡
እንተ፡አልባቲ፡ዝናም፡ኢትፈርህ፡ወይከውን፡አዕጹቂሁ፡ስሙረ፤እ
ስመ፡ዕሙቅ፡ልብ፡እምኵሉ። ወእመሰ፡ጠቢባን፡መምህራን፡ደረሱ፡
ብዙኃ፡በእንተ፡ትሥጉቱ፡ለክርስቶስ፡ሀብ፡ንሕነኒ፡ምስሌሆሙ፡ናብእ፡
በእምጣነ፡ኀይልነ፡ወንንግር፡ወድቀ፡ሰብእ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡ወተ
ሰደ፡እምገነት፡በእንተ፡ኢሰሚዕ፤በጽሐነ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡እስመ፡ይ
ጸርኁ፡ነቢያት፡እንዘ፡ይብሉ፡ሠረይነ፡ወኢሐይወ፡እስመ፡ሰብእ፡ስእነ፡
አሕይዎ። ያበስረነ፡ነቢይ፡[5] እንዘ፡ይብል፡አኮ፡ተንባል፡ወአኮ፡መል
አክ፡አላ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይመጽእ፡ወያድኅነነ። ወዳዊትኒ፡[6]
ያስተበቍዕ፡እንዘ፡ይብል፡ዘይሬዕዮሙ፡ለእስራኤል፡ነጽር፤ዘይመርሖ፡
ከመ፡አባግዕ፡ለዮሴፍ፤ዘይነብር፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡አስተርአየ፤አንሥእ፡
ኀይለከ፡ወነዓ፡አድኅነነ። ወእስመ፡ጸውዖ፡ለኖላዌ፡እስራኤል፡በጽሐ፡
ወአስተርአየ፡በምድር፡ወይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኖላዊ፡ኄር።[7] አጽነነ፡ሰማ

---

[1] Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3). [2] Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8). [3] Jes. 46, 1.
[4] Jer. 17, 5—9. [5] Jes. 63, 9. [6] Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2. 3).
[7] Joh. 10, 11.

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ፤ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ
ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ፤[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡
ይረስዮሙ፡ለሰብእ፡አማልክተ፤ እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡
እቤ፡አማልክት፡አንትሙ፡ወደቂቀ፡ልዑል፡ኵልክሙ ። ኢየሀውልይ
ምኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥኣን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ለስብሐቱ ። እመሰ፡እንዘ፡
ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ሎቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ይሰግዱ፡ኵሉ፡ብ
ርክ፡ዘበሰማይ፡ወዘበምድር፡ወዘበመዓምቅኒ፡ወንሕነሰ፡ንትሜካሕ፡በዕ
በየ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡
ንሄሉ፡ወእልበ፡አመ፡ነኀድጋ፡እላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡መዊአነ፡ንነግር፡ለዕል
ዋን፡[4] አእምሩ፡አሕዛብ፡ከመ፡ትትመውኡ፡ወእመኒ፡ጸናዕክሙ፡ካዕበ፡
ትትመውኡ፡ወኵሎ፡ምክረ፡ዘመከርክሙ፡እግዚአብሔር፡ይስዕር፡እ
ስመ፡ምስሌነ፡እግዚአብሔር፡ዘይሁበነ፡አክሊለ፡ወስብሐተ፡ለዓለመ፡
ዓለም፡አሜን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጶንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ኣጠብዕ፡አነኒ፡እምዘሀለዉ፡ላዕሌየ፡ቃላት፡እለ፡ተመሀርኩ፡እመ
ንፈሳውያን፡እሉንተ፡መምህራን፡ተራኪብየ፡ኪያሆሙ፡ኀዳጠ፡እነግር፡
ለፍቁረ፡እግዚአብሔር፡ሕዝብ፡እንዘ፡ያኔይሰኒ፡ትእዛዘሙ፡ለአበው፡
እለ፡አስተጋብኦሙ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ብርሃናተ፡[5] ለኵሉ፡
ዓለም፡ወዘእምግብጽሂ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ተጸውዐ፡እስመ፡ይቤ፡እምግ
ብጽ፡ጸዋዕክዎ፡ለወልድየ ።[6] ወበአይቴ፡አስተጋብኦሙ፤ኀበ፡ዘይትፈ
ቀር፡እምኔሁ፡ረድእ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ያርኢ፡ከመ፡ሎሙኒ፡ዕሩየ፡ምስ
ሌሁ፡ያፈቅሮሙ ። ዘአስተጋብኦሙሰ፡አኮ፡ከመ፡ዮም፡ይትመሀሩ፡ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6).
[3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሰሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡አንተ፡በቄለት፡ከመ፡አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡አንተ፡ተውህበት፡በጕሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጦሙ፡ርእሶ፡ለፅሩፍ፡ከይሲ፡ወለተኰላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2] ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3] ወለፈዋሲ፡ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፌውስ፡አላ፡ዘይዌስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌስክ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ኀብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢአሚን። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘየዐቢ፡ዘዮም፡እምአሚሃ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት።

ብሩሀ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽኑዐ፤ እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡ገድል፤ ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለወት። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡አበው፤ ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ ተሐሠዩ፡ እንዘ፡ትሬ

---

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቂ፡ B. [4] ቀታሌ፡ B. [5] ዘይዌስክ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B. [8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ፤ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ
ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ፤[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡
ይረስዮሙ፡ለሰብእ፡አማልክተ፤ እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡
እቤ፡አማልክት፡አንትሙ፡ወደቂቀ፡ልዑል፡ኵልክሙ። ኢየሀውልይ
ዎኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥአን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ለስብሐቱ። እመሰ፡እንዘ፡
ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ሎቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ይሰግዱ፡ኵሉ፡ብ
ርክ፡ዘበሰማይ፡ወዘበምድር፡ወዘበመዓምቅኒ፡ወንሕነሰ፡ንትሜካሕ፡በዕ
በየ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡
ንሄሉ፡ወአልቦ፡አመ፡ነኀድጋ፡አላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡መዊአነ፡ንነግር፡ለዕል
ዋን፡[4] አእምሩ፡አሕዛብ፡ከመ፡ትትመውኡ፡ወእመኒ፡ጸናዕክሙ፡ከዕበ፡
ትትመውኡ፡ወኵሎ፡ምክረ፡ዘመከርክሙ፡እግዚአብሔር፡ይስዕር፡እ
ስመ፡ምስሌነ፡እግዚአብሔር፡ዘይሁበነ፡አክሊለ፡ወስብሐተ፡ለዓለመ፡
ዓለም፡አሜን።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጶንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት።

ኣጠብዕ፡አነሂ፡እምዘሀለዉ፡ላዕሌየ፡ቃላት፡እለ፡ተመሀርኩ፡እመ
ንፈሳውያን፡እሎንተ፡መምህራን፡ተራኪብየ፡ኪያሆሙ፡ኀዳጠ፡እነግር፡
ለፍቁረ፡እግዚአብሔር፡ሕዝብ፡እንዘ፡ያኄይሰኒ፡ትእዛዘሙ፡ለአበው፡
እለ፡አስተጋብኦሙ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ብርሃናተ፡[5] ለኵሉ፡
ዓለም፡ወዘእምግብጽሂ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ተጸውዐ፡እስመ፡ይቤ፡እምግ
ብጽ፡ጸዋዕክዎ፡ለወልድየ።[6] ወበአይቴ፡አስተጋብአሙ፤ኀበ፡ዘይትፈ
ቀር፡እምኔሁ፡ረድእ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ያርኢ፡ከመ፡ሎሙኒ፡ዕሩየ፡ምስ
ሌሁ፡ያፈቅሮሙ። ዘአስተጋብኦሙሰ፡አኮ፡ከመ፡ዮም፡ይትመሀሩ፡ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6). [3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሶሙ፡ተመሀሩ፡ኰሎሙ፡ቅዱሳት፡መ
ጻሕፍት፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡አንተ፡በቈለት፡ከመ፡
አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡አንተ፡ተውህበት፡
በጕሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጠሙ፡ርእሶ፡ለፅሩፍ፡
ከይሲ፡ወለተኰላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2]ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3]ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፌውስ፡አላ፡ዘይዌስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌ
ስክ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ኅብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢአ
ሚን ። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሜሃ ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዩቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡
አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም ።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ብሩሀ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤ እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡
ገድል፤ ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት ። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ ተሐሠዩ፡ እንዘ፡ትሬ

---

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀታሌ፡ B. [5] ዘይዌስክ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B. [8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ፤ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ፤[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡ ይረስዮሙ፡ለሰብእ፡አማልክተ፤ እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡ እቤ፡አማልክት፡አንትሙ፡ ወደቂቀ፡ልዑል፡ኵልክሙ ። ኢየሀውልይ ዎኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥአን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ ለስብሐቲ ። እመሰ፡እንዘ፡ ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ከመ ፡ ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ ይሰግዱ፡ ኵሉ ፡ ብ ርክ፡ ዘበሰማይ ፡ ወዘበምድር፡ ወዘበመዓምቅኒ፡ ወንሕነሰ፡ ንትሜካሕ፡ በዕ በየ፡ ጸጋሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡ ንሄሉ፡ወአልቦ፡ አመ፡ነኀድጋ፡ አላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡ መዊአነ ፡ ንነግር ፡ ለዕል ዋን፡[4] አእምሩ፡ አሕዛብ፡ ከመ፡ ትትመውኡ፡ ወእመኒ፡ ጸናዕክሙ ፡ ካዕበ፡ ትትመውኡ፡ ወኵሎ፡ ምክረ፡ ዘመከርክሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይስዕር ፡ እ ስመ፡ ምስሌነ፡ እግዚአብሔር፡ ዘይሁበነ ፡ አክሊለ ፡ ወስብሐተ ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጶንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ኣጠብዕ፡ አነኒ፡ እምዘሀለዉ፡ ላዕሌየ፡ ቃላት፡ እለ፡ ተመሀርኩ ፡ እመ ንፈሳውያን፡ እሉንተ፡ መምህራነ፡ ተራኪብየ፡ ኪያሆሙ፡ ኀዳጠ፡ እነግር፡ ለፍቁረ፡ እግዚአብሔር፡ ሕዝብ ፡ እንዘ፡ ያኄይሰኒ ፡ ትእዛዘሙ ፡ ለአበው፡ እለ፡ አስተጋብኦሙ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ብርሃናተ፡[5] ለኵሉ፡ ዓለም፡ ወዘእምግብጽኒ፡ እምኀበ፡ ውእቱ፡ ተጸውዐ፡ እስመ፡ ይቤ፡ እምግ ብጽ፡ ጸዋዕክዎ፡ ለወልድየ ።[6] ወበአይቴ፡ አስተጋብኦሙ፤ ኀበ፡ ዘይትፈ ቀር፡ እምኔሁ፡ ረድእ፡ ዮሐንስ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ከመ፡ ሎሙኒ፡ ዕሩየ፡ ምስ ሌሁ፡ ያፈቅሮሙ ። ዘአስተጋብኦሙሰ፡ አኮ፡ ከመ፡ ዮም፡ ይትመሀሩ፡ ሰ

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6). [3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሶሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መ
ጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡እንተ፡በቈለት፡ከመ፡
አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡እንተ፡ተውህበት፡
በጉሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጦሙ፡ርእሶ፡ለፅሩፍ፡
ከይሲ፡ወለተኵላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2]ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3]ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፌውስ፡አላ፡ዘይዌስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌ
ስክ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ኅብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢአ
ሚን ። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሚሃ ። እስመ፡ዘተሰዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡
አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም ።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ብሩሀ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡
ገድል፤ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት ። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ተሐሠዩ፡ እንዘ፡ትሬ

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀ
ታሌ፡ B. [5] ዘይዌስክ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B.
[8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

እይዎ፡ለክርስቶስ፡ይሴባሕ ። አክሊልክሙ፡ውእቱ፡ዝንቱ፡ድርገተ፡ አበው፡ወሀሎ፡ማእከሌሁ፡እብን፡ክቡር፡ዘእምግብጽ፡በጽሐ፡እምዕበየ፡ ጺጋሁ፡ለእግዚእ ። ኢለዘመጠነዝ፡ሀብት፡እንተ፡ትካት፡ግብጽ ፤ ዮም፡ ሰማየ፡ኮነት፡እስመ፡ኢይበርህ፡ከመዝ፡ብርሃነ፡ፀሐይ፡በሰማይ፡መጠነ፡ ትበርህ፡ግብጽ ። ቀዳሚሰ፡እንዘ፡ሀሎ፡ዲቤሃ፡ሕፃን፡ኢየሱስ፡ጐያየ፡ ከዊኖ፡በእንቲአነ፡ለእመኒ፡ይጼዕሉ፡ጕየቶ፡እለ፡ኢያአምርዎ፡ለትስብ እቱ ፤ ሕፃነ፡ዘበእንቲአነ፡ጐየ፡ተወክፈት፡ግብጽ፡ወአሜሃ፡ከብረት፡በ ሕፃን፡ዘውእቱ፡ገባሬ፡ኵሉ፡ዓለም፡ወበእንቲአነ፡ኮነ፡ሕፃነ ። ኢትነ ጽር፡ከመ፡ጐየ፡አዕልው፡አላ፡ነጽር፡ከመ፡ጕየተ፡ሕፃን፡አጕየዮ፡ለዲ ያብሎስ፡እስመ፡ኢጐየየ፡ፈሪሆ፡አላ፡ያስተአምን፡ትስብእቶ፡እስመ፡ ኮነ፡ሰብአ፡በእንቲአከ፡ያስተአምን፡በሕማማቲሁ፡በዘአስተርአየ ፤ ኢተ ሀውልይኬ፡ሕማማተ፡እስመ፡ቦን፡ያስተአምን፡ትስብእቶ ። ወአሜሃሰ፡ ከብረት፡ነፍሰ፡[1] ግብጽ፡እንዘ፡ሀሎ፡ዲቤሃ፡ሕፃን፡በሥጋ፡ኢየሱስ፡እ ስመ፡ሕፃነ፡ኮነ፡ከመ፡ኪያከ፡ይረሲ፡ሕፃነ፡በየውህና ። ወዮምሰ፡ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ዘምስሌሁ፡[2] ለመድኀን፡ይበርህ፡በማእከለ፡አክሊል፡ወያበርህ፡ ነፍሳተ፡በጽድቅ፡ደረሰ፡ሃይማኖተ ።[3] በአማንኬ፡ይእዜኒ፡ተፈሥሑ፡ ወተሐሠዩ፡አበው፡ንጹሓን፡ነጺረክሙ ። ወዓዲ፡አነ፡ካልአ፡ትፍሥ ሕተ፡እሬኢ፡ለክሙ፡ሀሎኩ ። አይ፡ዝንቱ ፤ ብዙኀ፡መዋግዲ፡ለኢአ ሚን፡ወስእኑ፡አንቀልቅሎ፡ወለካሕደ፡ሃይማኖትክሙ፡ብዙኀ፡ባእሱ፡ ወአልቦ፡ዘይደክም ፤ አሕጻ፡ተነድፈ፡ወአልቦ፡ዘቈስለ ፤ ተዳበለ፡ፀራዊ፡ ወተመዊአ፡ጐየ፡አንኪሮ፡ጽንዐ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወሃይማኖታ ። አነ ክር፡ወእትቄዐር፡ጥበበ፡ለዘሐነጻ፡ክርስቶስ፡ሐናጺ፡ወኰኵሐ፡ይእቲ፡ እንተ፡ባቲ፡ተሐንጸት፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ትፈቱኑ፡ታእምራ፡ለኰኵሕ፡ እንተ፡ባቲ፡ተሐነጽክሙ፡ወኢታንቀለቅሉ ። መድኀኒነ፡እንዘ፡ይትና ገር፡ምስለ፡አርድእቱ፡ይቤ፡መኑ፡ይብለኒ፡ሰብእ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመ ሕያው ፤ ኢይነግር፡በእንተ፡ከበታየ፡አላ፡በዘያስተርኢ ፤ መኑ፡ይብለኒ፡

[1] ነፍሰ፡ erasum est in B. [2] ወምስሌሁ፡ AB. [3] Dicit Cyrillum.

ሰብእ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመሕያው ። ኢታአምርኑ፡እግዚእ፡አልባበ፡ሰ
ብእ፡ዘአንተ፡ትደምሕ፡[1] ኅሊናነ፤ ኢታአምርኑ፡ልበነ፤ ምንት፡ኢእ
ሙር፡በኀቤከ፡ዘአንተ፡ታአምር፡ዘይመጽእ፡ዘእንበለ፡ይኩን ። መኑ፡
ይብለኒ፡ሰብእ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ኪያየ፡ዘያስተርኢ፤ በል፡
መኑ፡ይብለኒ፡ሰብእ ። ቦ፡እለ፡ይብሉከ፡ኤልያስ፡[2] ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡
ኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡፩እምነቢያት፡ዘክቡራን፡ውእቶሙ፡አላ፡
አንትሙ፡ኰኵሓ፡ለቤተ፡ክርስቲያን ። አይቴ፡ሀሎ፡ዘይቤሎ፡ለክርስ
ቶስ፡ሰብእ፡ክቡር፡ውእቱ፡ወኢየአምኖ፡አምላከ፡ዘተሰብአ ። ሶበሰ፡
ሰብእ፡ክቡር፡ውእቱ፡እምአከሎ፡ዝንቱ፡ክብረ፡ነቢያት፡ወእመሰ፡ኢ
አከሎ፡አምላከ፡ውእቱ፡ዘተሰብአ ። መኑ፡ይብለኒ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመ
ሕያው፡ሰብእ፤ ቦእለ፡ይብሉከ፡ኤልያስ፡ወቦእለ፡ይብሉከ፡ኢሳይያስ፡
ወቦእለ፡ይብሉከ፡ኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡፩እምነቢያት ። አንት
ሙኬ፡መኑ፡ትብሉኒ፤ ዘያስተርኢ፡አኮ፡ዘይትከበት፤ ወአውሥአ፡ጴጥ
ሮስ፡ነገረ፡ዘውእቱ፡ኮነ፡መሠረተ፡ወኰኵሐ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን ። ወም
ንተ፡አውሥአ፤ አንተ፡ውእቱ፡ክርስቶስ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ሕ
ያው ። ወለዘያስተርኢሰ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ሕያው፡ሰመዮ፡ወኢ
ገሠጸ፡ከመ፡ዘአክበሮ፡ፈድፋደ፡እምህላዌሁ፡አላ፡አስተብጽዖ፡ለጴጥ
ሮስ፤ አማን፡አማን፡አውሥአ፡ወይቤሎ፡ብፁዕ፡አንተ፡ስምዖን፡ወልደ፡
ዮና፡ዘኢከሠተ፡ለከ፡ዘሥጋ፡አላ፡አቡየ፡ዘበሰማያት ። አዕልው፡ኩን፡
ብፁዐ፡ወኢትኩን፡ኅኑነ ። ብፁዕ፡አንተ፡ወልደ፡ዮና፡እስመ፡ሥጋ፡
ወደም፡ኢከሠተ፡ለከ፡ወእስመ፡ኪያየ፡ዘያስተርኢ፡እግዚአብሔርሃ፡
ቃለ፡ሰመይከ፡ወለምስጢረ፡ትሥጉት፡አማን፡አእመርከ፡ወለዘበአር
አያ፡ገብር፡እግዚእ፡ሰመይከ፡ንሣእ፡አንተኒ፡ዕሴተ፡እምኀበ፡እግዚእ፡
ወእምይእዜ፡እሁበከ፡ሥልጣነ፡ዘእምክብር፡ወአነኒ፡እነግረከ፡አንተ፡
ጴጥሮስ፡ወበዛቲ፡ኰኵሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን ። ዛቲኬ፡ኰኵሕ፡
መሠረትነ፡ይእቲ፡ወበእንቲአሁ፡መዋግደ፡ጌጋይ፡ኢያንቀለቅሉ፡መሠ

---

[1] ታደምን፡ A. [2] In B additur: ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡ኢሳይያስ፡

ረተ፡ ሕንጸትነ፡[1] ወላዕሌሃ፡[2] ኵልነ፡[2] ናሰምክ ። በዛቲ፡ ኰኵሕ፡ ዘሃይማኖት፡ ንትሐነጽ፡ ወንኩን፡ በክርስቶስ፡ ኢየሱስ፡ እንዘ፡ ነአምን፡ ፩መ ። ነአምን፡ ዋሕደ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ኢንከፍሎ፡ ወኢንሌልዮ፡ ለ፩ እስመ፡ ዘተደመረ፡ ኢይትፈለጥ፡ ወዘደመረ፡ ጸጋ፡ ኢይፈልጥ፡ ኀሊና ። ለምንት፡ ትኰሲ፡ ትስብእተ፡ አብእሲ፤ ደመረ፡ ርእሶ፡ እግዚአብሔር፡ ምስለ፡ ሰብእ ። ወለምንት፡ ትቀንእ፡ ለትውልደ፡ ሰብእ፡ ወታዔሪ፡ ርእሰከ፡ ምስለ፡ አርዌ፡ ምድር፡ እስመ፡ ውእቱኒ፡ ቀንአ፡ እምግብረ፡ እግዚአብሔር፡ እመሬት፡ አምሳለ፡ ርእሱ፡ ገቢሮ፡ ወአንተሂ፡ ዮም፡ ትቀንእ፡ ሶበ፡ ረሰያ፡ ለአምሳሉ፡ ኅቡረ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር፡ በዝንቱ፤ ወእመሰ፡ አማነ፡ ትቀንእ፡ ቅናእ፡ ለዘቀዳሚ፡ በአርአያ፡ እግዚአብሔር፡ ተገብረ ። በእሉኬ፡ ቃላት፡ ንትሐነጽ፡ በዲበ፡ ዛቲ፡ ኰኵሕ፡ ዐባይ፡ ወሰብሕዎ፡ ለዘበኵሉ፡ አምላክ፡ እንዘ፡ ታጸንዑ፡ ኅሊናተ፡ ርእስክሙ ።[3] ተጋደሉ፡ ፍቁራንየ፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ እስመ፡ ዘእንበለ፡ ገድል፡ ኢይትኬለል ። ወበእንተዝ፡ ንትዐሰይ፡ ሥነ፡ ህየንተ፡ ሕማም ። ወለይኩን፡ ለኵልነ፡ በጸጋሁ፡ ለእግዚእነ፡ ክርስቶስ፡ ንብዛኅ፡ ውስተ፡ ቅድስት፡ ቤቱ፡ ለክርስቶስ፡ ኢየሱስ፡ ተሐኒጸነ፡ በመሠረቶሙ፡ ለሐዋርያት፡ ወለነቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፈርሞን፡ ጳጳስ፡ ዘቄሳርያ፡ በይእቲ፡ ዕለት፡

እለ፡ ይመውኡ፡ በገድሎሙ፡ እምህየ፡ ያጠርዩ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እስመ፡ ተንሥአ፡ ላዕሌነ፡ ፀራዊ፡ ወተመዊኦ፡ ኀለፈ ። ነበበ፡ ፍኖተ፡ ከንቱ፡ በጌጋይ፤ ዘጸሮ፡ ላዕለ፡ ቃል፡ ተኀየለ፤ በእንቲአሁ፡ ቃልኒ፡ ትሑተ፡ ረሰዮ ።[4] እምኵሉ፡ ተለዐለ፡ ዐቢየ፡ ከመ፡ እምልዑል፡ ይደቅ፡ በድቀቱ ። ተመሲሎ፡ ለአቡሁ፡ ዲያብሎስ፡ አንሥአ፡ ልበ፡ መልዕልተ፡ ሰማይ፤ በእንቲ

---

[1] ሕንጻት፡ B. [2] scriptum ወለይኩን፡ ለኵልነ፡ [3] በርእስክሙ፡ B. [4] ረሰይዎ፡ AB.

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ተስዕረ፡እምሢመቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይትከየድ፡እምኵሉ፤ለስሐ፡ጼው፡አከ፡በሀላዌሁ፡አላ፡በግዕዙ። ተቀብአ፡ሰአልሂ፡ለነጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡[1] ለዘቀብአ፡ኢነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ። እንቲአከሙኬ፡መዊእ፡እስመ፡ሞእክሙ፡ለነ፡እለ፡አወፈይክሙነ፡መስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ፤ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥሪተ። ሞአ፡ለዐማሌቅ፡እስራኤል፤[2] ማእዜ፤ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡ይትሜሰል፡ሙሴ፤ወሶበ፡ያቴሕት፡እዴሁ፡ፀር፡ይኄይሎሙ፡ለእስራኤል። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ፤ኀበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ሀየ፡መዊእ። አኮ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትው፡ንሕዝን፡እስመ፡እኁ፡ማሰነ፤ወአኮ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ፤አላ፡እስመ፡አበየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ።

---

[1] sic A et B. [2] Ex. 17, 8 seq.

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢበ፡ ጠቢባን ።

1. ኦእግዚአብሔር፡ ጠቢበ፡ ጠቢባን፡ ከሃሊ፡
እስከ፡ ለዓለም፡ እምጥንት፡ እንተ፡ ኢትበሊ፤
ድኩመ፡ ኀሊና፡ ገብርከ፡ ወፈራሂ፡ ልብ፡ ኢተኀባሊ፡
እስመ፡ ኀቤከ፡ እግዚአ፡ ጸሎተ፡ አድኅኖ፡ እጼሊ፡
አድኅነኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ ቀታሊ ።

2. ኦፈጣሬ፡ ዓለማት፡ በኀይለ፡ እርምሞ፡ ወነቢብ፡
እምጥንተ፡ ቀዳማይ፡ እሑድ፡ እስከ፡ ሰርከ፡ ሰዱስ፡ ዐርብ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ እግዚአብሔር፡ ጠቢብ፡
ቀደሱከ፡ ደርገ፡ አሜሃ፡ ትጉሃነ፡ ሰማይ፡ ወኪሩብ፡
እስመ፡ እንበለ፡ አብ፡ ተረከብከ፡ ባሕቲትከ፡ አብ ።

3. ኦዘነፃኀከ፡ ለዲያብሎስ፡ በትዕቢቱ፡
ወምስለ፡ ሚካኤል፡ አልዐልከ፡ ለመንፈሰ፡ ገብርኤል፡ በተትሕቶቱ፡
እግዚአብሔር፡ እምኵሉ፡ እስመ፡ ትሕትና፡ ትፈቱ፡
መሀረኒ፡ ሕገ፡ ትሕትና፡ ዘእምኀቤከ፡ ፀአቱ፡
ትዕቢትሰ፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

4. ኦዘሞቃሕከሙ፡ በቈላተ፡ ብካይ፡ ወወይሌ፡
ለአባስያን፡ መላእክት፡ እንዘ፡ ታወድቆሙ፡ እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ ቀዋሚ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ በኢስሳሌ፡
አውድቆሙ፡ ለጸላእትየ፡ ወአቅንቶሙ፡ ብልባሌ፡
ከመ፡ በዝንቱ፡ ያእምሩ፡ ኀይለከ፡ ከሃሌ ።

5. ኦዘፈጠርከ፡ እመሬተ፡ ምድር፡ ለአዳም፡
እንዘ፡ ትጠበልሎ፡ በማእስ፡ ወታስተጣግዖ፡ በዐፅም፡
መንፈሰ፡ ሕይወት፡ ነፋኀከ፡ ላዕሌሁ፡ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፤
ፍጥረኒ፡ በአምሳሊከ፡ በውስተ፡ ሐዳስ፡ ዓለም፡
ከመ፡ እርሳዕ፡ ህላዌየ፡ ዘሥጋ፡ ወደም ።

6. ኦዘትቤ፡ ንግበር፡ ሎቱ፡
ለእጓለ፡ እመሕያው፡ ቢጸ፡ ከመ፡ ኢይንበር፡ ባሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡ መጋቢ፡ ወሠራዒ፡ ዓለም፡ በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኒ፡ ኀበ፡ ፈቀድከ፡ እምጸታ፡ ፈቃዳት፡ ክልኤቱ፡
ሣልሳዊሰ፡ ግብር፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

7. ኦዘአድኀንከ፡ እምአበሳ፡ ርእሱ፡ ለብእሲ፡
እስመ፡ አመክነየት፡[1] ብእሲት፡ ወይእቲኒ፡ በምክረ፡ ከይሲ፡
በአድኅኖትከ፡ ዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ተዓጋሢ፡
ሥኀተኒ፡ አዕርፍ፡ እግዚአ፡ እምቅንየተ፡ ሥጋ፡ አባሲ፡
እስመ፡ ነግድ፡ አነ፡ ወበግብር፡ ፈላሲ ።

8. ኦዘአቅለልከ፡ ትካዛተ፡ አዳም፡ አበ፡ ኵልነ፡
እምቅንየ፡[2] ስደቱ፡ እምገነት፡ እንዘ፡ ታሴፍዎ፡ ግዕዛነ፡

---

[1] እስከ፡ አመክነየ፡ scriptum est. [2] እምቅኔ፡ BC.

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጸርከኒ፡ሐዘን ፤
ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመዳልው፡ኮነ፡
ባሕቱ፡ለሐዘንየ፡ኀጣእኩ፡ወሰነ ።

9. ኦዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቍርባነ፡
እስከ፡ብእሴ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡እብነ፡[1]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፡
እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይሬኢ፡ብርሃነ፡
ወላዕለ፡እኁሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡አስናነ ።

10. ኦመንሥኤ፡ሴት፡ህየንተ፡አቤል፡ዘኖመ፡
ወዘአለበውከ፡ለሄኖስ፡ጸውዖተ፡ስምከ፡ቅድመ፡
እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኑመ፡
ወርግም፡ጸላእትየ፡በከመ፡ቃየን፡ተረግመ፡
ሶበ፡ነፍሰ፡ጻድቅ፡ቀተለ፡ወከዐወ፡ደመ ።

11. ኦዘዐቀብከ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕዝቡ፡
አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ኀበ፡አንስተ፡ቃየን፡በወርኀ፡ምግቡ፡
እግዚአብሔር፡ለያሬድ፡በደብረ፡መዛግብት፡ደብረ፡ምስካቡ ፤[2]
ዕቀበኒ፡በምሕረትከ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፡
ገሃነማዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ ።

12. ኦዘኀባእከ፡ለነቢይከ፡ሄኖክ፡
ወብሔረ፡ሕያዋን፡ወሰድከ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፡

---

[1] Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19.

[2] Vid. Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

ኅብአኒ፡በጽላሎትከ፡እምሰብአ፡ምንሳዌ፡ወሀውክ፡
እስመ፡ተወከልኩ፡በኀይልከ፡ፈጣሪ፡ቡሩክ።

13. ኦዘወሀብከ፡ኑኀ፡መዋዕል፡ለመቱሳላ፡
ወለአበወ፡[1] ሕዝብ፡ኵሎሙ፡እለ፡ውስተ፡ፍጽም፡ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ወይንየ፡[2] ለብርሃን፡[3] ልብየ፡ቀላዔ፡ግላ፡
አስከረኒ፡በጣዕምከ፡ኑኀ፡መዋዕልየ፡ኵላ፡
ወበስቴከ፡[4] መስተፍሥሒ፡አርብሐኒ፡ተድላ።

14. ኦዘኀባእከ፡ውስተ፡ከርሠ፡ታቦት፡ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ቃየን፡ወሴት፡አመ፡ተሰጥሙ፡[5] በአይኅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወእንበለ፡ቂም፡የዋህ፡
ለኃጥእ፡ገብርከ፡እግዚኦ፡ኢትቅሥፊኒ፡በፍትሕ፡
እስመ፡እምኀጢአት፡አልቦ፡ብእሲ፡ንጹሕ።

15. ኦዘኀደርከ፡ውስተ፡ቤተ፡ጻድቅ፡ሴም፡
እንዘ፡ተኀሪ፡ኪያሁ፡እምነ፡ያፌት፡ወካም፡
ለመቅደሰ፡ነፍስየ፡ሐዳስ፡ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ኅድር፡ላዕሌሃ፡በሥነ፡ተዋሕዶ፡ሕሩም፡
ክመ፡ነባቢት፡ነፍስ፡ተኀድር፡በደም።

16. ኦዘአማዕቀብከ፡ቀበረ፡አዳም፡አቡነ፡
ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጹሕ፡እንዘ፡ትሰምዮ፡ካህነ፡[6]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡ለዐቃቤየ፡መድኅነ፡

---

[1] ወለአበው፡ BC. [2] ኀይልየ፡ C. [3] ወብርሃን፡ AC. [4] ወበሰትዮትከ፡ AC (pro ወበአስትዮትከ፡). [5] ተኀንቁ፡ C, ተአንቁ፡ B.

[6] vid. supra p. 16, et Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 111 seq.

ላዕሌየ፡ሰብአ፡ነገር፡እመ፡አንሥኡ፡ተስናን፡
ወከመ፡አርዌ፡ርግምት፡አብልኍ፡ልሳነ።

17. ኦዘዘረውከ፡ልሳነ፡ኵሉ፡አንጋድ፡
ኀበ፡ኍልቈ፡ሰብዓ፡ወክልኤ፡እምቃለ፡ዕብራዊ፡ዋሕድ፡
ሶበ፡እምድኅረ፡አይኅ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡ልዑል፡ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ለአፅራርየ፡ከመ፡ሐሠረ፡እክል፡እምዐውድ፡
ወከመ፡በነፋስ፡ኀያል፡ይዘረው፡ሐመድ።

18. ኦዘአውፃእከ፡እምከላውዴዎን፡ምድረ፡ርስቱ፡
ወጸዋዕከ፡እምካራን፡እማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ለአብርሃም፡ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ኀበ፡አሚን፡እምአምልከ፡ጣዖት፡ከንቱ፡
እስመ፡ሐውዛተ፡ምድር፡ኵሎሙ፡ጣዖታት፡እሙንቱ።

19. ኦፈናዌ፡እሳት፡ዲበ፡አህጉር፡ኀምስቱ፡
ወመድኅነ፡ጻድቅ፡ሎጥ፡በእደ፡መላእክት፡ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ዚአየ፡ሥመር፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ኀበ፡ዕድውየ፡ዘይጸልአኒ፡በከንቱ፡
እንተ፡አንደዳ፡ላዕሌየ፡ትብልዖ፡እሳቱ።

20. ኦዘወሀብካ፡ድኅረ፡ግዕዘ፡አንስት፡ኀደጋ፡
ለብእሲተ፡አብርሃም፡ሳራ፡ወልደ፡በረከት፡መላኤ፡ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ሀበኒ፡ዘኢሰአልኩከ፡ፍድፋዴ፡ጸጋ፤
ቅድመኒ፡በእዴከ፡ፈጣሬ፡ኵሉ፡እንግልጋ፡
እንበለ፡እስአልከ፡አነ፡ከደንከኒ፡ሥጋ።

21. ኦዘአድኀንከ፡ለይስሐቅ፡እምተጠብሖ፡

እመ፡ አዕረጎ፡ አብርሃም፡ ላዕለ፡ ዕፀ፡ ምሥዋዕ፡ እንዘ፡ ይሞቅሖ፡
እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡ በኂሩት፡ ወተራኀርኖ፡
አድኅነኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ እኩይ፡ ዘእፈርሆ፡
ለፀርኒ፡ ፍና፡ ሀጕል፡ ምርሖ።

22. ኦዘአድኀንከ፡ እምቀትለ፡ ዔሳው፡ እኁሁ፡
ወእመ፡ ላባ፡ ዴገኖ፡ እንበይነ፡ ክልኤሆን፡ አዋልዲሁ፡
ለወልደ፡ ርብቃ፡ ያዕቆብ፡ እግዚአብሔር፡ ዐቃቢሁ፡
አድኅነኒ፡ በምሕረትከ፡ ወዕቀበኒ፡ ከማሁ፡
እስመ፡ ጸላእትየ፡ ጥቀ፡ ፈድፈዱ፡ ወበዝኁ።

23. ኦፈታኔ፡ ኢዮብ፡ በደዌ፡ ተጽናስ፡ ወዐበቅ፡
እስመ፡ አመከርከ፡ ለሰይጣን፡[1] ሃይማኖተ፡ ዝንቱ፡ ጻድቅ፡
እግዚአብሔር፡ አንተ፡ ማእምረ፡ ዘውስተ፡ ልበ፡ ባሕር፡ ዕሙቅ፡
ኢትፍትነኒ፡[2] በሕማም፡ ወበጽንዐ፡ ንዴት፡ መጽዕቅ፡
እስመ፡ ድኩመ፡ ኀይል፡ አነ፡ ወብእሲ፡ ውዱቅ።

24. ኦዘአዕበይከ፡ ለዮሴፍ፡ በብሔረ፡ ግብጽ፡
ድኅረ፡ አኀዊሁ፡ ሤጥዎ፡ በብሩረ፡ ቅንአት፡ ሕጹጽ፡
ወዘአኰንንከ፡ ለሙሴ፡ ዐራቄ፡ ፪ አብያጽ፡
አዕብየኒ፡ ላዕለ፡ ሥጋየ፡ እመንገለ፡ ጸባብ፡ አንቀጽ፡
ወእኰንነኒ፡ በካልእ፡ ገጽ።

25. ኦዘፈነውከ፡ እምብሔረ፡ ምድያም፡ ለሙሴ፡
አርብዓ፡ ዓመተ፡ ድኅረ፡ ነበረ፡ ፈላሴ፡
ሕዝበ፡ እስራኤል፡ ያግዕዝ፡ እምግብርናተ፡ ፈርዖን፡ ንጉሠ፡ ራምሴ፡

---

[1] አመከሮ፡ ሰይጣን፡ B. [2] ኢታፍትነኒ፡ B.

ፈኑ፡ሊተ፡ከማሆሙ፡ዘያግዕዘኒ፡ብእሴ፡
እምቅንየተ፡ሕማም፡ፀዋግ፡ወጽኑዕ፡ዝልጋሴ።

26. ኦዘሰማዕከ፡ገዓረ፡ሕዝብከ፡እስራኤል፡
ወብሔረ፡ግብጽ፡ወረድከ፡ትባልሖሙ፡በኀይል፡
ከመ፡ተናገርከ፡ለሙሴ፡እማእከለ፡እሳት፡ወቈጽል፡
ከማሆሙ፡ስማዕ፡ገዓርየ፡ወአድኅነኒ፡እምሀጕል፡
በእድ፡ጽንዕት፡ወበመዝራዕት፡ልዑል።

27. ኦዘአድኀንከ፡አንጋደ፡ኤፍሬም፡ወምናሴ፡
አመ፡ግብጻውያን፡ተቀሥፉ፡በኲልቄ፡ዐሥር፡መቅሠፍተ፡ሙሴ፡
እስመ፡መስተዐግሥ፡አንተ፡ወኢታስተፋጥን፡ለድምሳሴ፡
ሊተሰ፡ጽንሐኒ፡እግዚኦ፡እስከ፡እከውን፡ኀሣሤ፡
ፍኖተ፡ዚአከ፡ዘምሉእ፡ቅዳሴ።

28. አዘከፈልከ፡ባሕረ፡ኤርትራ፡ግሩመ፡
ወአዕደውከሙ፡ቦቱ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ገዳመ፡
እስከ፡አስጠምከ፡ለፈርዖን፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ፍጹመ፡
አዕድወኒ፡ባሕረ፡እሳት፡እንዘ፡ትገብር፡መድምመ፡
እግዚአብሔር፡በጽድቅ፡ዘትኴንን፡ዓለመ።

29. ኦዘተሰባሕከ፡በአስጥሞተ፡ፈርዖን፡ውስቴቱ፡
ለባሕረ፡ቀዅልዝም፡ዕሙቅ፡ዘኢይትዌሰን፡መስፈርቱ፡[1]
ለአእላፈ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እንዘ፡ታዐድዎሙ፡ቦቱ፡
ተሰባሕ፡ዲበ፡ፀርየ፡እስመ፡ተመያኒ፡ውእቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ወአከ፡ክልኤቱ።

---

[1] መሠረቱ፡ B.

30. ኦዘአጽለልከሙ፡እምሐሩረ፡መዓልት፡በደመና፡
ወበነደ፡እሳት፡ሌሊተ፡ዘመራሕከሙ፡በፍና፡
ለእለ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ሲና፡
ጸልለኒ፡በረድኤትከ፡ከመ፡ኢይርአይ፡ሙስና፡
ወሶበ፡እርኅብ፡ከማሆሙ፡ሴስየኒ፡መና።

31. ኦዘሴሰይከሙ፡አርብዓ፡ዓመተ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡መና፡ሰማያዌ፡ኅብስተ፡
እምዐይነ፡ኰኵሐ፡ከሬብ፡ማየ፡እንዘ፡ታሰትዮሙ፡ግብተ፡
እግዚአብሔር፡በዓለ፡ጼጋ፡እንበለ፡ታኅጥአኒ፡ምንተ፡
መፍቅዳተ፡ሥጋ፡ወነፍስ፡ሴስየኒ፡አንተ።

32. ኦዘቀደስከ፡ለአሮን፡ክህነቶ፡
ወኀረይከ፡ለከ፡እምቤተ፡ያዕቆብ፡ቤቶ፡
እግዚአብሔር፡ቀድስ፡ለኀሊናየ፡መልእክቶ፡
ወበላዕሌየ፡ቀናኢ፡ለእመ፡ነበበ፡ከንቶ፡
በእሳተ፡ቆሬ፡አውዕዮ፡ወደምስስ፡ሕይወቶ።

33. ኦዘወሀብከሙ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ዘተቀደሱ፡
አህጉረ፡ሠላሳ፡ነገሥት፡ለትውልደ፡ትውልድ፡ይረሱ፡
እግዚአብሔር፡ዘሙሴ፡እግዚአብሔር፡ዘኢያሱ፡
አብአኒ፡ውስተ፡ምድረ፡ርስትከ፡እንተ፡ተዋረሳ፡በነፍሱ፡
ጻድቅ፡አብርሃም፡ለአሚን፡ርእሱ።

34. ኦዘአቀምከ፡ተከዜ፡ዮርዳኖስ፡ቀዳሚ፡
ከመ፡ኢያሱ፡ይዕድዎ፡ምስለ፡ተረፈ፡ዮሴፍ፡ወብንያሚ፡
እግዚአብሔር፡ወጣኒ፡እግዚአብሔር፡ፈጻሚ፡

እስከ፡ተኀልቅ፡መብዝኀቶሙ፡ለዕድዋንየ፡አረሚ፡
ለፀሓይ፡በላ፡በገባኦን፡ቁሚ ።

35. ኦዘአዘዝኮሙ፡እምድምፀ፡ጽራኆሙ፡እስከ፡ንኀለ፡
አእላፈ፡እስራኤል፡ይዑዱ፡ጥቅመ፡ኢያሪኮ፡ልዑለ፡
እግዚአብሔር፡ረስዮ፡ለዕጹብየ፡ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ማዕቅፍየ፡ዘያቀብጸኒ[1]፡ሣህለ፡
ጸጹተ፡ትእዛዛት፡ይንጥፍ፡ወይውኅጥ፡ገመለ ።

36. ኦዘአድኀንካ፡ለብእሲተ፡ብሔር፡አሐቲ፡
አመ፡ዐላውያን፡ተሀጕሉ፡በመቅሠፍትከ፡እንታክቲ፡
ቃለ፡ሰብአ፡ዐይን፡ክልኤ፡እስመ፡ተወከፈት፡ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ከማሃ፡አመ፡ይነቅህ፡መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡አድኅና፡ለነፍስየ፡ዛቲ ።

37. ኦዘአባእኮሙ፡ኀበ፡ምድረ፡ተስፋ፡ዘይሜኒ፡
ለወልደ፡ነዌ፡ኢያሱ፡ወለካሌብ፡ወልደ፡ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ድኅረ፡ርስተ፡ነፍስ፡ጻድቃን፡ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡እግዚኦ፡በዘአሐዩ፡ሥርዐኒ፡
አምጣነ፡እሱር፡አነ፡በሥጋ፡ማሳኒ ።

38. ኦዘአድኀንኮሙ፡በእደ፡ፊንሐስ፡ቀናኢ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡እምብድብድ፡ወእምአፈ፡ኵናት፡ጸባኢ፡
እግዚአብሔር፡ኀይሎሙ፡ወመድኀኔ፡ገጸሙ፡ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ተንሥእ፡ታድኅነኒ፡ለዘዚአከ፡ገባኢ፡
ሶበ፡ላዕሌየ፡ይትነሣእ፡ጸላኢ ።

---

[1] ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

39. ኦመድኅን፡እስራኤል፡እንተ፡ትቀትሎ፡ለሲሳራ፡
በእደ፡ኢያዔል፡ብእሲት፡አመ፡ምስፍና፡ባርቅ፡ወዲቦራ፡
እግዚአብሔር፡መዋኢ፡ዘኢትትመዋእ፡ለግሙራ፡
አድኅነኒ፡እምእዴሆሙ፡ለደቂቀ፡ነኪር፡ሐራ፡
እለ፡ይፈቅዱ፡ያኅስሩ፡ለነፍስየ፡ክብራ።

40. ኦአምላከ፡ጌዴዎን፡ወመዊእ፡[1] መስፍን፡ዮፍታሔ፡
ወኀይለ፡ሳምሶን፡ወልደ፡ማኑሔ፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡ሶበ፡እጼውዐከ፡ውስተ፡ኵለሄ፡
እመኒ፡መጽኡኒ፡ኢሎፍሊ፡ወሞቅሑኒ፡ሙቃሔ፡
እትአመን፡አንሰ፡ኀይለከ፡ፈታሔ።

41. ኦመድኅን፡እስራኤል፡በእደ፡ሳሙኤል፡ድኅረ፡ኤሊ፡
ወበ[illegible]፡ንጉሥ፡ሳኦል፡እንተ፡አድኅንከሙ፡እምኢሎፍሊ፡
እግዚአብሔር፡ወትረ፡መግቦተ፡ዚአየ፡ኀሊ፡
ወሥመር፡አድኅኖትየ፡በረድኤትከ፡ከሃሊ፡
እምአፈ፡መታሪ፡መጥበሕት፡ወኲናት፡ቀታሊ።

42. ኦዘአድኅንከ፡ለኢሎፍላዊ፡ጎልያድ፡እምእዱ፡
ወእምኲናተ፡ሳኦልኒ፡ወእምአቤሴሎም፡ወልዱ፡
እግዚአብሔር፡ለዳዊት፡እንተ፡ኢትርሕቅ፡እምኑ፡ዐውዱ፡
አድኅነኒ፡እምጸላእትየ፡ለእመ፡ኪያየ፡ሮዱ፡
እስመ፡እሙንቱ፡አእላፍ፡ወአነ፡አሐዱ።

43. ኦዘሰረይከ፡ኀጢአተ፡ዳዊት፡መተንብል፡
ሶበ፡ቃለ፡ብካይ፡አምረረ፡በሞተ፡ኦርዮ፡ቅቱል፡

---

[1] ወመዋኤ፡ BC.

አናብዒሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል።

44. አዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መኩብበ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚኦ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኴንኑ፡ሕዝበ፡
ወኀያላን፡ያጸንዑ፡ምግበ።

45. አዘሰማዕከሙ፡ሶበ፡ኀቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡መዋኢ፡ኀያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1] ትስማዕ፡ነገርየ፤[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኀኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ።

46. አዘኀረይከሙ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥአን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእከኒከ፡እሉ፡ቅኑታነ፡ማእሰ፡ወአንዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርከ፡ዘፈጻሜ፡[3] ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ።

47. አዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አክዓብ፡ከሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዐ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆሙ፡ BC.

[2] ጸሎትየ፡ BC.

[3] ዘፍጻሜ፡ BC.

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታነውኅ፡መቅሠፍተ፡
አርአየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትቅትሎሙ፡ግብተ፡
እመ፡ቀተልከሙሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. ኦዘትቤ፡ርኢከኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አካዐብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተዐግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋጼ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራኪ፡ወርእስ ።

49. ኦመድኅኒ፡ኤልያስ፡እምእዴ፡ኤልዛቤል፡ዘሰማርያ፡
እስከ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድኮ፡ዐይነ፡መልአከ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርእያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ዐገትዎ፡ሰብአ፡ሶርያ፡
ሐጹረ፡መድኅኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እማዕገተ፡እኩይ፡ጐሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. ኦዘአውፃእኮ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ዐንበሪ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉህ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሪ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡እምላከ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. ኦእግዚአብሔር፡ባላሒ፡አንጋድ፡[1]ከልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ዔወዎሙ፡ለዐሠርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] እናግድ፡ A.

አናብዒሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44. ኦዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መከብበ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚኦ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኴንኑ፡ሕዝበ፡
ወኀያላን፡ያጸንዑ፡ምግበ ።

45. ኦዘሰማዕከሙ፡ሶበ፡ኀቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡መዋኤ፡ኀያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1] ትስማዕ፡ነገርየ ፤[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ ።

46. ኦዘኀረይከሙ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥአን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእከኒከ፡እሉ፡ቅኑታነ፡ማእሰ፡ወአነዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርከ፡ዘፈጻሜ፡[3] ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47. ኦዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አከዓብ፡ከሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆሙ፡ BC.
[2] ጸሎትየ፡ BC.
[3] ዘፍጻሜ፡ BC.

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታነውኅ፡መቅሠፍተ፡
አርእየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትቅትሎሙ፡ግብተ፡
እመ፡ቀተልከሙሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. ኦዘትቤ፡ርኢከኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አካዐብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተዐግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋጼ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራኪ፡ወርእስ ።

49. ኦመድኅን፡ኤልያስ፡እምእደ፡ኤልዛቤል፡ዘሰማርያ፡
እስከ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድኮ፡ዐይነ፡መልአከ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርእያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ዐገትዎ፡ሰብአ፡ሶርያ፡
ሐጹረ፡መድኅኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እማዕገተ፡እኩይ፡ጕሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. ኦዘአውፃእኮ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ዐንበሪ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉህ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሪ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡አምላኪ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. ኦእግዚአብሔር፡ባላሒ፡አንጋድ፡[1] ከልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ፄወዎሙ፡ለዐሠርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] አናግድ፡ A.

አድኀነኒ፡ ዘአድኀንኮሙ፡ እንበለ፡ ጸባኢት፡ በከንቱ፡
አምላከ፡ ሙሴ፡ ወአሮን፡ እስመ፡ አንተ፡ ውእቱ ።

52. ኦዘርኢከ፡ ለሰናክሬም፡ ትዕይርቶ፡
በመቅሠፍተ፡ መልአክ፡ ኀቡእ፡ እስከ፡ አህጕልከ፡ ሰራዊቶ፡
ለጻድቅ፡ ሕዝቅያስ፡ ተወኪፈከ፡ ስእለቶ፡
ትዕይርተ፡ ፀርየ፡ ርኢ፡ ከማሁ፡ ወአርእየኒ፡ ድቀቶ፡
እስመ፡ ሐሳዊ፡ ውእቱ፡ ወያፈቅር፡ ከንቶ ።

53. ኦዘፈታሕከ፡ እሙቃሔ፡ እግሩ፡ ወእዱ፡
ሶበ፡ ምናሴ፡ ጸለየ፡ እንዘ፡ ያዜክረከ፡ ብዝኀ፡ እበዱ፡
እግዚአብሔር፡ ፍትሐኒ፡ ለኀጢአትየ፡ እምጽንዐ፡ ጕንዱ፡[1]
ወኢታሙተኒ፡ ግብተ፡ በከመ፡ አሞጽ፡[2] ወልዱ፡
እንበለ፡ አሥምርከ፡ በዘመን፡ ዘሕጹጽ፡ ፍቅዱ ።

54. ኦዘአንጻሕከ፡ ለኢሳይያስ፡ እምለምጽ፡
እንዘ፡ ታለክፎ፡ አፉሁ፡ በፍሕመ፡ እሳት፡ ብቁጽ፡
እግዚአብሔር፡ አዝዝ፡ መላእክቲከ፡ አብያጽ፡
ይውሥርዎ፡ ለፀርየ፡ እማእከለ፡ አእጋር፡ ወገጽ፡
እስከ፡ ይሠጥቅዎ፡ በሞሠርት፡ ዘዕፅ ።[3]

55. ኦዘተወከፍከ፡ ለኢዮስያስ፡ በፓሳ፡
አመ፡ ሦዐ፡ ለከ፡ መሥዋዕተ፡ ፈቃድ፡ በኀሠሣ፡
እግዚአብሔር፡ ተወከፍ፡ ቍርባነ፡ ጸሎትየ፡ እንዘ፡ ትቄድሳ፡
ወአጕይይ፡ ጸላእትየ፡ እምገጸ፡ ፩ዐንበሳ፡
ከመ፡ ይጐይዩ፡ አእላፍ፡ እንስሳ ።

[1] i. e. እ″፡ ጕ″፡ ለኀ″፡ [2] 4 Reg. 21, 23 sec. LXX. [3] Vid. Asc. Jes.

56. ኦዘአውፃእከ፡እምግበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
ዘወደይዎ፡ጳስኮር፡ወሴዴቅያስ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
አውፅአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
ከመ፡አውፃእከኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ።

57. ኦዘአትረፍከ፡ነዳያነ፡ሕዝብከ፡ውስቴታ፡
ለአብዕልተ፡ብሔርሰ፡አውረድኮሙ፡ምድረ፡ዴብላታ፡
ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጸር፡አመ፡ነሥታ፡
አትርፈኒ፡እምተዔውዎ፡በውስተ፡ዓለማት፡መንታ፡
እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥሙር፡ወልታ።

58. ኦዘአድኅንከ፡ነፍሳተ፡፫ደቂቅ፡
አመ፡በእንቲአከ፡በኡ፡ማእከለ፡እቶን፡ዕሙቅ፡
እንዘ፡ትክውኖሙ፡ጠለ፡ሀየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
አድኅነኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ።

59. ኦዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጸር፡ዕዘዘ፡
እስከ፡አርዌ፡ገዳም፡ረሰይከ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዞ፡
ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተዐንብዞ፡
ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናዝዞ፡
ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዞ።

60. ኦዘወሀብከ፡ለናቡከደነጸር፡ልባዌ፡
መጠነ፡፯ዓመት፡ድኅረ፡ተአንሰሰ፡በግዕዘ፡አርዌ፡
ወአግባእከ፡ያእኰትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሡ፡ነነዌ፡

ጸግወኒ፡ አእምሮትከ፡ ዘመልዕልተ፡ ኵሉ፡ ግጻዌ፡
እግዚአብሔር፡ ሀልው፡ በዋሕድ፡ ሀላዌ ።

61. ኦዘአድኀንከ፡ እምእደ፡ ረበናት፡ ክልኤቱ፡
ለወለተ፡ ካህናት፡ ሶስና፡ ለዳንኤል፡ አመ፡ እብሬቱ፡
እንዘ፡ ኪያሃ፡ ታጸድቅ፡ በፍትሐ፡ ነቢይከ፡ ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡ አድኅነኒ፡ እምዕድዋንየ፡ ተስዐቱ፡
እንበለ፡ ንስሓ፡ ነፍሶሙ፡ ኢትቅትል፡ ባሕቱ ።[1]

62. ኦዘአድኀንከ፡ እምአፈ፡ ዐናብስት፡ ርኁባን፡
አመ፡ ወገርዎ፡ በግብ፡ ሐራ፡ ዳርዮስ፡ መስፍን፡
ለነቢይከ፡ ዳንኤል፡ እግዚአብሔር፡ መድኅን፡
አንግፈኒ፡ እምአራዊት፡ ኢይውግኡኒ፡ በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡ በክልኤ፡ አስናን ።

63. ኦዘአጸርከ፡ ምሳሐ፡ ዳንኤል፡ ዘመዱ፡
እስከ፡ ግበ፡ ባቢሎን፡ ይሰድ፡ እምኢየሩሳሌም፡ ምድረ፡ ሙላዱ፡
ወአግባእከ፡ ፍጡነ፡ ለዕንባቆም፡ ውስተ፡ ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ ለኀሊናየ፡ እምእንስሳዊ፡ እበዱ፡
ኀበ፡ ጥበብከ፡ ፍጣሪ፡ አሐዱ ።

64. ኦአምላከ፡ ሕዝቅኤል፡ መንሥኤ፡ አዕፅምት፡ እለ፡ ሞቱ፡
ወዘአርአይኮ፡ በሕልም፡[2] ሀላዌ፡ እንስሳከ፡ አርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ ገጸከ፡ አርእየኒ፡ ለለሰዐቱ፡
መንበርከኒ፡ እንተ፡ ይነቅዕ፡ እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ ተደሞ፡ ግሩም፡ ዘክልኤ፡ ፍኖቱ ።

---

[1] በከንቱ፡ A. [2] በህልው፡ A.

65. ኦዘአልዐልከ፡ኀበ፡እለ፡ሄኖክ፡ተልዕሉ፡
ለገብርከ፡ዕዝራ፡[1]እምጣነ፡አሥመርከ፡በመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ንሥኢ፡በአግዋረ፡ገነት፡አሀሉ፡
እስመ፡አንተ፡በዓለ፡ጸጋ፡እንተ፡ተአክል፡ለኵሉ፡
ወመጥኖ፡ሀብትከ፡አምላካዊ፡ፍጡራን፡ኢይክሉ።

66. ኦዘፈታሕኮ፡ለኢኮንያ፡እማእሰሩ፡
አመ፡በባቢሎን፡ነግሠ፡ኤዎልማሮዴቅ፡በኵሩ፡
ለናቡከደነጸር፡ዘሞተ፡ወፈለሰ፡እምነ፡ክብሩ፡
ፍትሖ፡ለኀሊናየ፡እማእሰረ፡እዱ፡ወእግሩ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡ለዳዊት፡ፍቁሩ።

67. ኦዘመተርከ፡ርእሰ፡ብልጣሶር፡መዐምፅ፡
አመ፡አውፃእኮሙ፡ካዕበ፡ለዕብራውያን፡አብያጽ፡
እምሀገረ፡ሕማም፡ባቢሎን፡እንተ፡ተመሰለት፡በግብጽ፡
እግዚአብሔር፡ምትር፡እምልብየ፡አፍቅሮተ፡ዓለም፡ሕጹጽ፡
ከመ፡በማሕጼ፡ይትመተር፡ወይትገዘም፡ዕፅ።

68. ኦዘአስተጋባእከ፡ማኅበረ፡እስራኤል፡ወከዋላ፡
በእደ፡ንጉሠ፡ፋርስ፡ቂሮስ፡ፈጻሜ፡ብፅዓት፡ወመሐላ፡
እምጣነ፡ተዘርዉ፡ቅድመ፡እመዋዕለ፡ሆሴ፡ወልደ፡ዔላ፡
አስተጋብእ፡ኀበ፡ሀለወ፡ፍቅረ፡ዚአከ፡ገደላ፡
አንሰርተ፡ልብየ፡እምአድባር፡ወቈላ።

69. ኦዘሜጥኮሙ፡ለሰብአ፡ይሁዳ፡እምፄዋዌ፡
በፍጻሜ፡ሰብዓ፡ዓመት፡ምስለ፡ዘሩባቤል፡ሰርዌ፡

---

[1] 4 Esr. 14, 7. 53 (sec. Aeth. vers.).

እግዚአብሔር፡ሚጠኒ፡እምግዕዘ፡እበድየ፡ኀበ፡ልባዌ፡
ለነቢይከ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዌ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዌ።

70. አዘወሀብከሙ፡ምህርከ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ጎግ፡
ለዘሩባቤል፡ወዮሴዕ፡ሊቃውንተ፡ኄራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ሀበኒ፡ብዕለ፡ጸጋከ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋህ፡እምእከይ፡ወፁግ።

71. አዘቀተልከ፡ለሆሎፎርኒስ፡ብእሴ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ፅብስተ፡አባል፡ወዐፅም፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡[1]
እስመ፡አኮ፡መንክር፡መዊአቱ፡ኀያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞአ፡በኀይል፡ድኩም።

72. አዘአድኀንከሙ፡በቀቲለ፡ፀሮሙ፡ሐማ፡
ለአዝማዲሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታፌ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቴር፡ሶበ፡ርኢከ፡ሕማማ፡
ስቅሎ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጻማ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ።

73. አዘአድኀንከሙ፡እመልአከ፡ሳምር፡ሰንባላጥ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድአሙ፡ኀይለ፡እምወልደ፡አስቴር፡ሥሉጥ፡[2]

---

[1] ሕርቱም፡ BC.

[2] Artaxerxen dicere videtur.

እግዚአብሔር፡አድኅነኒ፡ለብእሴ፡ንስሓ፡ቅጥቁጥ፡
እምቀትለ፡ሕዋሳት፡ዘአፍአ፡ወፍርሃት፡ዘውስጥ።

74. ኦዘአፍራህከ፡በርእየተ፡መልአከ፡ጸዋሬ፡ሰይፍ፡
ለንጉሠ፡ነገሥት፡እስክንድር፡ወዮናናዊ፡ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ካህናቲከ፡ይስግድ፡ምስለ፡አምኃ፡ትሩፍ፡[1]
አፍርሆሙ፡ለጸላእትየ፡ወአደንግፆሙ፡ዘዘልፍ፡
በመብረቀ፡ቃል፡መለኮታዊ፡ዘይነጥር፡እምአፍ።

75. ኦዘአጽናዕከ፡እምዘመነ፡በጥሊሞስ፡ዮናኒ፡
እስከ፡አመ፡ትወልድ፡ድንግል፡ለስምዖን፡ተአማኒ፡[2]
እግዚአብሔር፡ኅዳጠ፡ዕድሜ፡ንስሓ፡ጽንሐኒ፡
ብዙኅሰ፡ኢይብለከ፡[3] በከመ፡ቃየን፡ሀበኒ፣
እሙስና፡አእሩግ፡አኮኑ፡መቃብር፡ይሤኒ።

76. ኦዘአድኅንከሙ፡ለደቂቀ፡መቃቢ፡[4] መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ፀራዊ፡[5] ተመሳሊ፡ንኡስ፡ቀርን፡
በእንቲአየ፡በሎሙ፡ለላእካኒከ፡ኄራን፡
ይደልዎ፡ይደልዎ፡ይደልዎ፡ድኂን፡
እመከራ፡ዝንቱ፡ዘመን፡ለዝንቱ፡ምስኪን።

77. ኦዘአጥባዕከሙ፡በእንተ፡ስምከ፡ይሙቱ፡
ለአልዓዛር፡ወለመከብዩ፡ወለደቂቆሙ፡ሰብዐቱ፡
በመብስለ፡ብርት፡ርሱን፡ለአንጥያኮስ፡አመ፡መንግሥቱ፡[6]

---

[1] Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.
[2] Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.
[3] I p. S. [4] መከብዩ፡ BC. [5] ጸርዓዊ፡ A. [6] Sec. Pseudojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

አጥብዮ፡ለኅሊናየ፡ወአስተዋድድ፡ውስቴቱ፡
ጸሊኦተ፡ዝንቱ፡ዓለም፡ዘርኩስ፡ፍኖቱ ።

78. ኦዘኀረይካ፡እምአንስተ፡ዓለም፡ዘአሜሃ፡
ማኅደረ፡ቃልከ፡ትኩን፡እስመ፡ርቱዓት፡ፍናዊሃ፡
ለወለትከ፡ማርያም፡እግዚአብሔር፡አቡሃ፡
ነፍስየ፡ቀድስ፡እግዚኦ፡በዘቀደስከ፡ኪያሃ፡
ወሥጋየ፡አንጽሕ፡በንጽሐ፡ሥጋሃ ።

79. ኦዘፈነውከ፡ከመ፡ይልበስ፡ሥጋ፡ሰብእ፡
ውስተ፡ከርሠ፡ድንግል፡ሕርምተ፡ሩካቤ፡ወዘርእ፡
ለቀዳሚ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡ወየማንከ፡[1] ጽኑዕ፡[1]
ፈኑ፡ሊተ፡ረድኤትከ፡[2] እግዚአብሔር፡እግዚእ፡
በዘቦቱ፡እድኅን፡ገብርከ፡ኃጥእ ።

80. ኦዘአርአይከሙ፡ለኖሎተ፡ብዙኀ፡መራዕይ፡
ስብሐተ፡ልደቱ፡ለክርስቶስ፡በሀገረ፡ዳዊት፡ዐባይ፡
እንዘ፡ኑኀ፡ሌሊት፡ታበርህ፡ከመ፡መዓልታዊ፡ፀሐይ፡
አርእየኒ፡መለኮተከ፡በመጽሔተ፡አሚን፡ጽሩይ፡
እግዚአብሔር፡ስፉሕ፡ወረቂቅ፡ባሕርይ ።

81. ኦዘአዘዝከ፡ከመ፡ይፈጽም፡ኦሪተ፡
ወከመ፡አይሁድ፡ይትገዘር፡በሰሙኑ፡ልደት፡ግዝረተ፡
ለአካለ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡አመ፡አልበስከ፡ትስብእተ፡
እንዘ፡ትገዝር፡በእዴከ፡ዘኅሊናየ፡ቍልፈተ፡
እግዚአብሔር፡ዘለከ፡ረስየኒ፡ቤተ ።

---

[1] ወባሕርይከ፡ኅቡእ፡ BC. [2] Pro ረድኤተከ፡

82. ኦዘመራሕከሙ፡ በኮከበ፡ ልደት፡ ሐዲስ፡
ሐቅለ፡ ቤተ፡ ልሔም፡ ይዕርጉ፡ መሰግላን፡ እምፋርስ፡
ከመ፡ የሀብዎ፡ ወርቀ፡ ለዘተወልደ፡ ክርስቶስ፡
ምርሐኒ፡ ወአዕርገኒ፡ ኀበ፡ ደብርከ፡ ቅዱስ፡
እግዚአብሔር፡ ነባቢ፡ መንፈስ ።

83. ኦዘአዘዝከ፡ ለዮሴፍ፡ ትኩዘ፡ ገጽ፡
ሕፃን፡ ያጕይይ፡ እመዐተ፡ ሄሮድስ፡ ሕጹጽ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ በስረተ፡ ቃልከ፡ ሐጽ፡
ስድዶሙ፡ ለአጋንንት፡ እምብሔረ፡ ልብየ፡ ግብጽ፡
ወርእሰ፡ ጣዖቶሙ፡ ቀጥቅጥ፡ በበትርከ፡ ዕፅ ።

84. ኦዘአድኀንከ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡
ከመ፡ ኢይቅትሎ፡ ሄሮድስ፡ ቀታሌ፡ ሕፃናት፡ ደቂቅ፡
ሶበ፡ ኢረከቦ፡ ለክርስቶስ፡ እንለ፡ ማርያም፡ ማዕንቅ፡
ተማሕፀንኩ፡ በደመ፡ ግፍዑ፡ ለዘከርያስ፡ ጻድቅ፡
ከመ፡ ታድኅነኒ፡ እምጋኔን፡ ወድድቅ ።

85. ኦዘሰባሕከ፡ በሐይቀ፡ ዮርዳኖስ፡ ወበደብር፡
ለክርስቶስ፡ ወልድከ፡ እግዚአብሔር፡
እምነ፡ መጥምቁ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ክቡር፡
ሰብሐኒ፡ በስብሐቲከ፡ መልዕልተ፡[1] ኵሉ፡ ነገር፡
ዘአንተ፡ በሰማይ፡ ወአንተ፡ በምድር ።

86. ኦዘወሀብከ፡ ለትስብእተ፡ ክርስቶስ፡ መዊአ፡
ሰይጣን፡[2] ሥሥዕት፡ ምስሌሁ፡ አመ፡ ተጻብአ፡

---

[1] ዘመልዕልተ፡ B. [2] ሰይጣነ፡ B.

ቀኖና፡ጸሎት፡ወጾም፡ድኅረ፡በገዳም፡ሠርዐ፡[1]
ሊተኒ፡ለገብርከ፡እስከ፡ዕለታት፡አርብዓ፡
ሀበኒ፡ጾመ፡ወአኮ፡መብልዐ።

87. ኦዘአርአይከሙ፡ምስጢረ፡ቍርባን፡እንግዳ፡
በምሴተ፡ኀሙስ፡ለአርድእት፡እምቅድመ፡ይፃእ፡ይሁዳ፡
በእደ፡ወልድከ፡ክርስቶስ፡እግዚአብሔር፡አጽናሔ፡ፍዳ፡
ሀበኒ፡እንሣእ፡ሥጋሁ፡እንበለ፡ኵነኔ፡ወዕዳ፡
ወደሞ፡ክቡረ፡ምስለ፡ማይ፡ጸዐዳ።

88. ኦዘፈነውከ፡ኀበ፡ወልድከ፡አእኩቲ፡
ዘያጸንዖ፡መልአከ፡እስከ፡ጽዋዐ፡ይሰቲ፡
እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እቤለከ፡ወልደ፡መዋቲ፡
አባ፡አኅልፉ፡እምኔየ፡ለጽዋዐ፡መስቀል፡እንታክቲ፡
ባሕቱ፡ለትኩን፡ፈቃድከ፡ዛቲ።

89. ኦዘሰባሕኮ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ዘሀሎ፡
ለክርስቶስ፡ወልድከ፡መሠረታተ፡ምድር፡በአንቀልቅሎ፡
እስከ፡ጲላጦስ፡አንከረ፡ወመስፍን፡ ፪ዘይመስሎ፡
ሰብሐኒ፡በዕለተ፡ደይን፡ወአልዕለኒ፡አልዕሎ፡
እግዚአብሔር፡በርትዕ፡አመ፡ትኴንን፡ኵሎ።

90. ኦዘነሣእከ፡ነፍሳተ፡ኃጥኣን፡እምተሀጕሎ፡
ወኢረሳዕከ፡ለአዳም፡በደብረ፡መዛግብት፡ዘሀሎ፡[2]
ትረስዕኑ፡እግዚአብሔር፡ተሣህሎ፡

---

[1] Matth. 4, 2. [2] Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲከ፡ኵሉ፡
በመዐትከ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሉ፡፡

91. ኦዘአንሣእከ፡እምነ፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡እሑድ፡ዐባይ፡ወበዅረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡እኩት፡ለወልድከ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብከ፡ኀብእት፡ዘኢያእምራ፡መዋቲ፡
አንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠበብ፡ላቲ፡፡

92. ኦዘአዕረገ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ኀበ፡ኢዐርጋ፡
ወአንበርከ፡ፍጹመ፡ውስተ፡የማንከ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምነ፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታነሥእ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብእኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንግልጋ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡አቡየ፡በጸጋ፡፡

93. ኦዘፈነውከ፡ጰራቅሊጦስሃ፡መጽንዒ፡
ኀበ፡ሐዋርያት፡ሀለዉ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡፶ዕለት፡እምአመ፡ከነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ኀይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትነግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ፡፡

94. ኢታርእየኒ፡እግዚ.አ፡ገሃነመ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡እጹር፡ምስለ፡ኃጥአን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድከ፡አመ፡ይኴንን፡ዕሩየ፡
ወይብሎሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ኀቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለቡሩክ፡አቡየ፡፡

95. ሰበ፡እዜከር፡ምጽአተ፡ወልድከ፡ለኰንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

በግርማ፡ መለኮት፡ መፍርህ፡ ወመደንግፅ፡ በሕቁ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ አምላከ፡ አዳም፡ ወደቂቁ፡
ተኀጠኒ፡ ምድር፡ እስእላ፡ እንዘ፡ አፉሃ፡ ታበቁ፡
ወእብሎሙ፡ ለአድባር፡ ላዕሌየ፡ ደቁ ።

96\. ኦእግዚአብሔር፡ አምላከ፡ ነዳያን፡ ሕዝብ፡
ኦእግዚኦ፡ ተስፋ፡ ቅቡጻን፡ መዝገብ፡
ኦእግዚኦ፡ መቅለሌ፡ ነገር፡ ዕጹብ፡
ኦዘትሰምዕ፡ በርኅራኄ፡ ዐውያተ፡ ኵሉ፡ ምንዱብ፡
ስእለተ፡ ኃጥእ፡ ገብርከ፡ ኢትመንን፡ አብ ።

97\. ኦአምላከ፡ ጴጥሮስ፡ ወአምላከ፡ ጳውሎስ፡ አምላክነ፡
ዘአጽናዕኮሙ፡ በገድሎሙ፡ ወኢኮንኮሙ፡[1] መድኅነ፡
ከማሆሙ፡ አኅድር፡ መንፈስ፡ ትዕግሥት፡ ላዕሌነ፡
እመሰ፡ በኵሉ፡ አድኅኖትከ፡ ሰፈነ፡
ነሚአ፡ ዕሴት፡ በነፍስ፡ በአይቴ፡ እምከነ ።

98\. ኦዘኀደጐሙ፡ አምሳለ፡ ብሩር፡ ይትፈተኑ፡
ለሐዋርያት፡ ወሰማዕታት፡ እለ፡ አስተርአዩ፡ በበዘመኑ፡
በቍዔተ፡ ሥቃይ፡ ሎሙ፡ በዘአሥመሩከ፡[2] አኮኑ፡
ከመ፡ ይበቍዖ፡ ለብሩር፡ አጽርዮተ፡ እሳት፡ በርስኑ፡
ሊተኒ፡ እምትዕግሥቶሙ፡ ይሁበኒ፡ መኑ ።

99\. ከመ፡ ኢይበሉ፡ አሕዛብ፡ አይቴ፡ ውእቱ፡ አምላከሙ፡
እምአፈ፡ ዐናብስት፡ ወእሳት፡ መድኅኔ፡ ሥጋ፡ ከንከሙ፡

---

[1] ወከንከሙ፡ C, ወዘከንከሙ፡ B.
[2] በዘአእመርከ፡ AC.

ወነሢአ፡ አክሊል፡ በነፍስ፡ ከመ፡ ኢይፀራዕ፡[1] በሙ፡
ዘገደፍክሙ፡ ለሰማዕታት፡ በብዝኀ፡ ሥቃያት፡ ይሕምሙ፡
እግዚአብሔር፡ ተባረክ፡ ለኂሩት፡ ማኅተሙ።

100. አኮ፡ በዝንቱ፡ ልሳነ፡ ሥጋ፡ ተናጋሪ፡
ወኢበዝ፡ ቃለ፡ ሕንጻ፡ ተመዝባሪ፡
አላ፡ በዝንቱ፡ ቃለ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ነባሪ፡
በዝ፡ ዓለም፡ አአኰተከ፡ ፈጣሪ፡
በዘይመጽእኒ፡ በዓለም፡ ደኃሪ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ ምእመናን።

1. ማኅበረ፡ ምእመናን፡ ወምእመናት፡ እለ፡ ኪያከ፡ ተአምኑ፡
ለነሢአ፡ ሥጋከ፡ ወትረ፡ ኀበ፡ ተዐየኑ፡
ወልደ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ዘኢትትፈለጥ፡ እምሕፅኑ፡
እስብከ፡ ሎሙ፡ ሕማመከ፡ ወመስቀለከ፡ እዜኑ፡
ጸጋ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሊተ፡ እምሰማይ፡ ፈኑ።

2. ዝውእቱ፡ ጊዜ፡ ባርኮት ፤ እምኰሉ፡[2] ንሣእ ፤
ወዕርገተ፡ ቍርባን፡ ቅዱስ፡ መልዕልተ፡ ምሥዋዕ፡
አክርስቶስ፡ ተቀዋመ፡ ስድስቱ፡ አብራዕ፡
አውድ፡ የማነከ፡ በማእዝኒሁ፡ አርባዕ፡
ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ኅብስት፡ ወዝንቱ፡ ጽዋዕ።

3. እምሳለ፡ ብእሲ፡ ዘይጼሊ፡ በውሳጤ፡ ቤት፡ ወየዐጹ፡ ኖኅቶ፡
አስተጋቢእነ፡ ልበ፡ እምኅሊና፡ እበድ፡ ወአስትቶ፡

[1] ኢይዕራዕ፡ AC. [2] እምኰሎን፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንሁ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአስተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሳተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ ።

7. በከመ፡ኅደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሶሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ንኤጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘክሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሶሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጦላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽነ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኄሊ፡ ወንኤጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊከ፡ ወእገሪከ፡ ወአክሊለከ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ንኤጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘከረነ፡ እግዚኦ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘከርከ፡ ለፈያታዊ፡ በማዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስከ፡ ትሕትናከ፡ ያነክር፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኵሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማመከ፡ ወጥብሐተከ፡ ለሞት፡
ለባርከ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ኅብስት ።

11. አመ፡ ዐሡረ፡ ወርኅ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜክሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

---

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአስተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሳተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ።

7. በከመ፡ኀደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሶሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ንኔጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘከሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሰሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጠላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽነ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኄሊ፡ ወንኔጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊከ፡ ወእገሪከ፡ ወአክሊለከ፡ ዘሦከ፡
ሶበ፡ ንኔጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርከ፡
ተዘከረነ፡ እግዚኦ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘከርኮ፡ ለፈያታዊ፡ በማዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርከ፡
እስከ፡ ትሕትናከ፡ ያነክር፡ መልአከ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኵሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማመከ፡ ወጥብሐተከ፡ ለሞት፡
ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ኅብስት ።

11. አመ፡ ዐሡረ፡ ወርኅ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜክሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንሁ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሳተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቄም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልዩ፡አሐዱ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ።

7. በከመ፡ኀደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሰሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ንኔጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘክሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሰሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጦላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽነ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኄሊ፡ ወንኔጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊከ፡ ወእገሪከ፡ ወአክሊለከ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ንኔጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘከረነ፡ እግዚኦ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘከርኮ፡ ለፈያታዊ፡ በማዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስከ፡ ትሕትናከ፡ ያነክር፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኵሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማመከ፡ ወጥብሐተከ፡ ለሞት፡
ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ኅብስት ።

11. አመ፡ ዐሡረ፡ ወርኅ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜክሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

---

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

ሶበ፡ንኤጽሮ፡ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሌሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከዐው፡ደሙ።

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጾታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነአምን፡ሞቶ፡ወንሴፎ፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡[1] ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ይረስየነ፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠባሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ።

13. ኦክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡አሐዱ፡
ካህነ፡ወንጌል፡ሥጋከ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትከ፡ባሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፋሰ፡ኀሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኅ፡በዐውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትነሣእ፡ሞገዱ።[2]

14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ኅብስተ፡ሥጋከ፡እመልከአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምከ፡ወይን፡እምደመ፡ጠባይዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኀኒት፡ክርስቶስ፡ለስርየተ፡ኀጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነሰ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሡጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዌከ፡ንሬኢ፡እምውስጥ።

15. አብርሃም፡ተመነየ፡ወተፈሥሐ፡ወተነበየ፡
ምስጢረ፡ሞትከ፡ክርስቶስ፡አመ፡በበግዕ፡ርእየ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈድናሁ፡ዕበየ፡

---

[1] ለእግዚአብሔር፡ A, ንሕነሰ፡ለ B. [2] sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡ ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝካረ፡ሞትከ፡

ጊዜ፡ንሠውዐከ፡ለለዕለቱ፡ወንጠብሐከ፡ዝየ፡
ወበደምከ፡ነኀፅብ፡ጌጋየ።

16. በመንፈቀ፡ሳብዕ፡ወርኅ፡በዓለ፡መጸለት፡ይገብሩ፡
ተድላ፡ንብረቶሙ፡በገዳም፡እንዘ፡እስራኤል፡ይዜከሩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ንበኪ፡ለለ፡[1] አሚሩ፡
ንዜከር፡ሕማመከ፡ዘኀቱም፡ምስጢሩ፡
ወግብረ፡ሞትከ፡ዘዕጹብ፡ነገሩ።

17. ናሁ፡ማእከሌነ፡ወማእከሌከ፡ሥዩም፡
ትእምርተ፡መሐላ፡ሥጋከ፡ወቀስተ፡ኪዳንከ፡ደም፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡ሰላም፡
በከመ፡ተገብረ፡ቀስተ፡ደመና፡አመ፡ተአይኅ፡ዓለም፡
ዝናመ፡ጌጋይየ፡ይዕጹ፡ጥብሕከ፡ልኅም።

18. ደቂቀ፡እስራኤል፡ቅድመ፡በንስከተ፡አርዌ፡ደወዩ፡
ወበርእየ፡አርዌ፡ዘብርት፡እምነ፡ሕማሞሙ፡ጥዕዩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ሱቱፋነ፡ደሙ፡ወማዩ፡
ኢነሐምም፡በዓለም፡ከመ፡ኢየሐምም፡ባሕርዩ፡
ወለእመ፡ነሥአነ፡ሞት፡ዳግመ፡ነሐዩ።

19. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡ወጸውዑ፡ስሞ፡
ኢትፍልጡ፡እሞ፡
ምእመናን፡አኀው፡ወትረ፡በኢያርምሞ፡
ተዘኪረክሙ፡በመልዕልተ፡መስቀል፡ሕማሞ፡
በእንቲአነ፡ዘከዐወ፡ደሞ።

---

[1] ለእለ፡ A.

20. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
ዐቢይ፡ኀይሉ፡ወብዙኀ፡አኰቴቱ፡
እምልብክሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
ስረዩ፡[1] አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሎቱ፡
እስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡ባሕቲቱ።

21. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፤ኀበ፡ማርያም፡[2] ሰአሉ፡
እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡[3] ኵለንታሁ፡አባሉ፡[4]
ኀሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌዕሉ፡
ከመ፡ትትባልሑ፡እምግባረ፡እከይ፡ኵሉ፡
መሐረነ፡አምላክነ፡አቡነ፡በሉ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንዕ፡በመለኮቱ፡ወኀይሉ፡
ዐይነ፡ልቡናየ፡ያብርህ፡በማኅቶተ፡ጥበብ፡ሥነ፡ጸዳሉ፡
ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይደሉ፡
ማርያም፡እግዝእተ፡ኵሉ፡ዘታሕቱ፡ወላዕሉ።

2. ሰላም፡ለዝክረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በኮከብ፡
ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልሙታነ፡ራእይ፡ሕዝብ፡
ኪዳነ፡አምላክ፡ማርያም፡ወተስፋ፡መድኀኒት፡ዘዐርብ፤

---

[1] ከመ፡ይኅድግ፡ B. [2] ኀበ፡ክርስቶስ፡ B. [3] Emendandum videtur ይእቲ፡ [4] እንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕተ፡አባሉ፡ B.

ተናዘዘ፡ብኪ፡አኮኑ፡ኅሊና፡ቀዳማይ፡አብ፡
አመ፡እምገነቱ፡ተሰደ፡በሐዘን፡ዕጹብ።

3. ሰላም፡ለሥዕርተ፡ርእስኪ፡ዘፈትለ፡ሜላት፡ዘውጋ፡
ወምልእት፡ይእቲ፡እምጠለ፡ሠናይት፡እንበለ፡ንትጋ፤
ለዘተከየድኪ፡ማርያም፡ቅድመ፡ማኅበር፡ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ሕይወተ፡ነፍስ፡ይጸግወኒ፡በጸጋ፤
አምሳለ፡ኤልያስ፡አኮ፡ያሐይወኒ፡[1] በሥጋ።

4. ሰላም፡ለርእስኪ፡ዘሀሎ፡ወይሄሉ፡
ዲበ፡ጠባይዓት፡ኵሉ፡
ተከየድኒ፡[2] ማርያም፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ዘይደሉ፤
ምስለ፡ሞትሰ፡ተከየድነ፡ወተማሐልነ፡ዘይብሉ፡[3]
ከንቶ፡ነበቡ፡ወነፍሰሙ፡ሀጕሉ።

5. ሰላም፡ለገጽኪ፡ገጸ፡ቅድስና፡ስቡሕ፡
ዘይበርህ፡ሥኑ፡እምጸዳለ፡ፀሓይ፡ወወርኅ፡
ትእምርተ፡ኪዳን፡ማርያም፡ወቀስተ፡ደመና፡ብሩህ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሓሪ፡እምአመ፡ነሥአኪ፡[4] ኖኅ፡
አማስኖታ፡ለምድር፡ኢይደገመ፡አይኅ።

6. ሰላም፡ለቀራንብትኪ፡ንጻሬ፡አዕይንት፡ለዑቃቤ፡[5]
እለ፡ሥዩማት፡እማንቱ፡ህየንተ፡ምስዋር፡ወግልባቤ፤
ማርያም፡በሊዮ፡ለዘወለድኪዮ፡በኢሩካቤ፡

---

[1] ያሐይወኒ፡ B. [2] ተከየድነ፡ B. [3] Jes. 28, 15.
[4] scriptum ነሣእኪ፡ [5] i. e. ለዑ″፡ን″፡አዕ″፡

አይቴኑ፡ቃልከ፡እግዚኦ፡እምሐር፡ለከ፡ዘይቤ፡
እመ፡ኃጥኣን፡ጸውዑ፡ስመኪ፡ነባቤ።

7. ሰላም፡ለአዕይንትኪ፡አምሳለ፡ክልኤቱ፡ቀናዲል፡
እንተ፡ሰቀሎን፡ኬንያ፡በማኅፈደ፡ሥጋ፡ልዑል፤
ማርያም፡አንቲ፡ንቅዐ፡ተራኅርኆ፡ወሣህል፡
አድኅንኒ፡በኪዳንኪ፡ወባልሕኒ፡እምሀጕል፡
እስመ፡ዘእንበሌኪ፡አልቦ፡አድኅኖ፡ዘይክል።

8. ሰላም፡ለአእዛንኪ፡እለ፡ተበሰራ፡ኪዳነ፡
እምአፈ፡ፈጣሪ፡ወልድኪ፡ዘበባሕርይኪ፡ተከድነ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡ከመ፡ኢታርእይኒ፡ደይነ፡
እንበለ፡ምግባር፡ባሕቱ፡ለእመ፡ኢይጸድቅ፡አነ፡
በኑ፡ለከንቱ፡ኪዳንኪ፡ከነ።

9. ሰላም፡ለመላትሕኪ፡ጽጌያተ፡ሮማን፡እለ፡ይመስላ፡
ባሕቱ፡መጽለዋ፡በእሳተ፡አንብዕ፡በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ማርያም፡አዕርግኒ፡ዐጸደ፡ተድላ፡
ወይ፡ለነ፡አሌ፡ለነ፡እመ፡ውስተ፡ደይን፡ይብላ፡
ነፍሳተ፡ክልኤቲ፡አሐቲ፡ሀሊብ፡[1] ወሀላ።[2]

10. ሰላም፡ለአእናፍኪ፡መሳከወ፡ሕይወት፡ምንታዌ፡
ዘአስተዋደዶን፡አምላክ፡በአጽባዕተ፡ጥበብ፡ወልባዌ፤
ማርያም፡ሕጽርኒ፡በኀይለ፡ኪዳንኪ፡እምንሳዌ፡
ወቀጥቅጢ፡ርእሶ፡በበትረ፡ሕማም፡ወደዌ፡
ለእመ፡አፋሁ፡አብቀወ፡የኀጠኒ፡አርዌ።

---

[1] Hez. 23, 4. [2] pro ወክልኤታ፡ሀላ፡

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥኣን፡እለ፡ሰአላ፡
እምኀበ፡እምላክ፡መሓሪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡[1] እምገሊላ፤
ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
ዲበ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አክሊላ።

12. ሰላም፡ለአፉኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
አንቀጸ፡[2] ቅዱስ፡መጽሐፍ፡
ተማሕፀንኪ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
ኢይትኀፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡አእላፍ፡
አመ፡ሥርወ፡[3] ልሳን፡ይትመተር፡ወይትኀተም፡አፍ።

13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡[4]
እለ፡ወፅአ፡እምኀፃብ፡እንዘ፡ይትባየጻ፤
ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ሀየንተ፡ሞፃ፤
ወለዕድውየ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጻ።[5]

14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
እምከህናተ፡ሰማይ፡ሱራፌል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሳሴ፡
በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘከረ፡አውሴ፡
ኪዳነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቆ፡ለሙሴ።

---

[1] scriptum est ገይሶተኪ፡ [2] ወአንቀጸ፡ B.
[3] እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. [4] Cant. 4, 2.
[5] Ex. 2, 12.

15. ሰላም፡ለቃልኪ፡ተሰጣዊ፡ቃል፡ለቃሉ፡
ለመልአከ፡ብስራት፡[1] ገብርኤል፡ዘጸዳለ፡ብርሃን፡መንዲሉ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ለእግዚአብሔር፡መከነ፡ኀይሉ፡
እንቋዕ፡ተውህበኪ፡ኪዳነ፡ምሕረቱ፡ወሣህሉ፡
በዘቦቱ፡ጸዲቀ፡ኃጥኣን፡ይክሉ።[2]

16. ሰላም፡ለእስትንፋስኪ፡ነፋሰ፡ጥዒና፡ፈዋሲ፡
ነፍሳተ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡እለ፡ቈስሉ፡በሕምዘ፡ከይሲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኀጣውእየ፡ደምስሲ፤
እንበለ፡ኪዳንኪሰ፡ወመስቀለ፡ክርስቶስ፡ወራሲ፡
አልቦ፡እምሲኦል፡ዘይድኅን፡ብእሲ።

17. ሰላም፡ለጕርዔኪ፡ሠናይ፡ወአዳም፡
እንተ፡ይትፈለጡ፡ቦቱ፡ጸዋትወ፡መሪር፡[3] ወጣዕም፤
ምንተ፡እገብር፡ማርያም፡እስመ፡ኀይልየ፡ድኩም፤
ሐጸኒ፡ግብር፡እምኵለሄ፡ወጸበኒ፡ዓለም፤
ባሕቱ፡በኪዳንኪ፡ናዝዝኒ፡እም።

18. ሰላም፡ለክሳድኪ፡ዘማኅፈደ፡ዳዊት፡ርእዮታ፡[4]
ዲበ፡ተልፍዮስ፡ጠቢባን፡ዘአስተናደፉ፡መሠረታ፤
ማርያም፡በልዮ፡ውስተ፡እዝነ፡ነፍስየ፡ለናዝዞታ፡
ለምንት፡ብዙኀ፡ትሰርሒ፡ነፍስ፡ዚአየ፡ማርታ፡[5]
እስመ፡ኅዳጥ፡የአክል፡እምብዙኅ፡ሐተታ።

---

[1] ምስጢር፡ A. [2] ኢይክሉ፡ A.
[3] scriptum est ጸዋተ፡ወመሪር፡ [4] Cant. 4, 4.
[5] Luc. 10, 41.

19. ሰላም፡ለመታክፍትኪ፡ግዕዛነ፡በረከት፡እለ፡ተወክፉ፡
ሀየንተ፡[1] መርገም፡ወዘለፉ፤
ማርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትከፉ፡
ወንሥእኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬተ፡ወልድኪ፡አልፋ፡
እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዘብየ፡ተስፋ።

20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርኅ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘኮነ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቍስቋም፡ጊዜ፡ድካሙ፤
ማርያም፡ስመኪ፡ለዘጸረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
በዕለተ፡ኵነኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእዮ፡መሐሪት፡እሙ።

21. ሰላም፡ለእንግድኣኪ፡ወለሕፅንኪ፡ክልኤታ፡
ወለአእዳውኪ፡መንታ፤
ኣምሐለኪ፡ማርያም፡በነጸፍጻፈ፡[2] ደም፡ዘኀልኀታ፡
ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መክፈልታ፡
አመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መሬታ።

22. ሰላም፡ለመዛርዒኪ፡ወለኵርናዕኪ፡ምዕንጋዕ፡[3]
ዘሐቀፉሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኅቡእ፤
ማርያም፡ኀሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
ተዝካረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑዕ፡
በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይነግሥ፡ኃጥእ።

23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
እለ፡አሠነያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፤

---

[1] እምቅኔ፡ B. [2] በጸፍጻፈ፡ B. [3] ምዕጋዕ፡ B.

ማርያም፡ላዕሌየ፡ኪዳነ፡ምሕረትኪ፡ፈጽሚ፡[1]
ወቅትሊ፡ዕድወ፡ነፍስየ፡እስመ፡ውእቱ፡ረጋሚ፡
ከመ፡በጥበቡ፡ሰሎሞን፡ቀተሎ፡ለሳሚ።[2]

24. ሰላም፡ለእራሐትኪ፡ተመጣዌ፡ኀብስት፡ወማይ፡
ሶበ፡ያመጽኡ፡ለኪ፡መላእክተ፡ሰማይ፡
እንዘ፡ሀሎኪ፡ማርያም፡በመቅደሰ፡ኦሬት፡ዐባይ፤
ይትወከፍ፡ሊተ፡ኪዳንኪ፡ከመ፡መሥዋዕተ፡ሰርከ፡ኀሩይ፡
እመ፡ሕፍነ፡ማይ፡አስተይኩ፡ለጽሙእ፡ነዳይ።

25. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡ወለአጽፋርኪ፡ጽዕድው፡
ወለአጥባትኪ፡ክልኤ፡አንቅዕተ፡ሐሊብ፡ፍትው፤
ማርያም፡ጽጌ፡ዘዘመንኪ፡መፀው፡[3]
ተማሕፀንኩ፡በአጥባትኪ፡ወበሥንኪ፡ምጽልው፡
በኀይለ፡ጸሎትኪ፡እድኅን፡እምእሳት፡ድልው።

26. ሰላም፡ለገቦኪ፡መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡
እለ፡ተረሰያ፡ደርገ፡ሐመልማለ፡ወርቅ፡ኢ.ኀላፌ፤
ማርያም፡ምጥቅኒ፡በገቦ፡ኪዳንኪ፡ምስለ፡ሑቃፌ፡
ሶበ፡ይወርዱ፡ኃጥኣን፡ብሔረ፡ጽልመት፡ጸናፌ፡
እለ፡በሕይወቶሙ፡ጸልኡ፡ዘጻድቃን፡ሱታፌ።

27. ሰላም፡ለከርሥኪ፡ለከርሠ፡[4] መላእክት፡ዘውጉ፡
ኀብስተ፡ሰማይ፡ወትረ፡ዘይሴሰይ፡ዐቅመ፡ምዕራጉ፤
ማርያም፡በጽዮን፡[5] ለእግዚአብሔር፡ታቦተ፡ሕጉ፡

---

[1] scriptum est ፈጻሚ፡ [2] 3 Reg. 2, 41 seq. [3] ምጽልው፡ A.
[4] ከርሠ፡ AB. [5] ጽዮን፡ A.

ያንጽሐኒ፡እምፍቅረ፡ወይን፡ለማየ፡ኪዳንኪ፡ዐይጉ፡
እስመ፡ፍቅረ፡ወይን፡ተብህለ፡ለሰይጣን፡ጌረጉ።

28. ሰላም፡ለልብኪ፡ስንእወ፡ኵልያት፡ወኀሊና፡
ወለአማዑትኪ፡ሰላም፡ምስለ፡ንዋየ፡ውስጥኪ፡በዕሬና፤
ውስተ፡ምድረ፡ርስት፡አብእኒ፡ማርያም፡ዐምደ፡ደመና፡
በብርሃነ፡እሳት፡ኪዳንኪ፡እንዘ፡ትመርሐኒ፡ፍና፡
ወትሴስይኒ፡እምፍቅርኪ፡መና።

29. ሰላም፡ለሕንብርትኪ፡ምሳሌ፡ፍሑቅ፡ማዕከከ፡[1]
ወለማሕፀንኪ፡ንጹሕ፡ምስለ፡ሐቌኪ፡ቡሩክ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ወላዲተ፡ቅዱስ፡አምላክ፡
ተዐየኒ፡ዐውደ፡ነፍስየ፡እስከ፡ሣልሳዊ፡ፈለክ፡
አመ፡ተቃወማ፡በአየር፡ቀናኢ፡መልአክ።

30. ሰላም፡ለድንግልናኪ፡መከብበ፡ሕዋሳት፡ኀምስ፡
ወለአቍያጽኪ፡ክልኤ፡አዕማደ፡ነባቢት፡መቅደስ፤
ማርያም፡ታቦት፡ወጽላተ፡ኪዳን፡ሐዲስ፡
ቅብእኒ፡ርጢነ፡ጾም፡እስከ፡ሰኰና፡እግር፡ወርእስ፡
እስመ፡ጾም፡ትፌውስ፡ሕማማ፡ለነፍስ።

31. ሰላም፡ለአብራክኪ፡ጊዜ፡አስተርእዮ፡[2] ወተንብሎ፡
ምስለ፡አእጋርኪ፡ደርገ፡እለ፡ይሰግዳ፡በኢያብጥሎ፡
ማርያም፡በቃልኪ፡[3] እስመ፡ተሰተፍኪ፡ቃሎ፡
ሰአልዮ፡ለወልድኪ፡ይጸግወኒ፡ሣህሎ፡
አመ፡ውስተ፡እሳት፡ይወዲ፡ኃጥአነ፡ምድር፡ኵሎ።

---

[1] Cant. 7, 3. [2] emendandum አስተስርዮ፡ [3] ለቃልኪ፡ AB.

32. ሰላም፡ለሰኰናኪ፡ወለመከየድኪ፡[1] እለ፡ሖራ፡
ውስተ፡ደብረ፡ቍስቋም፡ለደቂቅ፡አመ፡ቀተልዎሙ፡ሐራ፤
ለአምላከ፡ሰማይ፡በሊዮ፡ማርያም፡ወለተ፡ዕዝራ፡
አማንኑ፡ትኴንና፡[2] በእንተ፡፴ነገራ፡
ለዘ፡ታፈቅረኪ፡ነፍስ፡በኵሉ፡ምግባራ።

33. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡አቅርንተ፡አእጋር፡ክልኤቲ፡
ወለአጽፋሪሆን፡ለለአሐቲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኀጢአትየ፡ክብቲ፤
ሰብእሰ፡ካልእየ፡እንዘ፡ከማየ፡መዋቲ፡
በጽዋዐ፡ልሳን፡ደምየ፡ቀዲሖ፡ይሰቲ።

34. ሰላም፡ለቆምኪ፡አየረ፡ትሩፋት፡ዘሐፀኖ፡
ወዐውሎ፡ኀጢአት፡ዘኢያጽንኖ፤
በክንፈ፡ኪዳንኪ፡ክድንኒ፡ማርያም፡እምተኰንኖ፤
ሶበ፡ኪዳንኪ፡ምክንያተ፡ድኅን፡ኢኮኖ፡
ነፍሰ፡በላዔ፡ሰብእ፡መኑ፡እምከሀለ፡አድኅኖ።

35. ሰላም፡[3] ለመልከአ፡ሐና፡ወኤልሳቤጥ፡
ዘብዑድ፡ሥኑ፡ወልምላሜሁ፡ፍሉጥ፤
ማርያም፡ድንግል፡ድንግልተ፡[4] አፍአ፡ወውስጥ፡
ቤዛ፡ይኩንኒ፡ኪዳንኪ፡በገጸ፡ፈጣሪ፡ሥሉጥ፡
አመ፡ወርኀ፡ንግድ፡[5] የኀልቅ፡ወይፀራዕ፡በሜጥ።

---

[1] ወለመከየድኪ፡ B.
[2] ተኰነና፡ A.
[3] B addit ለመልከእኪ፡
[4] ቅድስተ፡ B.
[5] ነገድ፡ A, ዕድሜ፡ B.

36. ሰላም፡ለፀአተ፡ነፍስኪ፡በነጽሮ፡ብርሃን፡ዘየኀቱ፡
መልአከ፡አፍርሆ፡ጸሊም፡እንበለ፡ያደንግፅኪ፡በጽላሎቱ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡ለእግዚአብሔር፡በመለኮቱ፡
ከመ፡ያድኅነኒ፡በኪዳንኪ፡እመደንግፃን፡ሠለስቱ፡
አመ፡ይፈልጠኒ፡ሞት፡እምሥጋየ፡ዝንቱ።

37. ሰላም፡ለበድነ፡ሥጋኪ፡ዘኢጐንደየ፡በምስካብ፡
እስመ፡አንሥአ፡ፍጡነ፡መንፈሰ፡ሕይወቱ፡ለአብ፤
ኢይትነከር፡ለኪ፡ማርያም፡አድኅኖተ፡ጻድቃን፡ሕዝብ፡
እመሰ፡አድኅንኪ፡ኃጥአነ፡በኪዳንኪ፡ጥበብ፡
ዝኬ፡መንክር፡ወዝኬ፡ዕጹብ።

38. ሰላም፡ለግንዘተ፡ሥጋኪ፡በመዋጥሐ፡ክታን፡ወከርቤ፡
ላዕለ፡እደ፡ጴጥሮስ፡ብእሴ፡ይባቤ፤
ተሣሀልኒ፡ማርያም፡ወኢትበልኒ፡አመ፡ምንዳቤ፡
ለምንት፡ታአኵት፡ኪዳንየ፡ወረድኤትየ፡ዐቃቤ፡
ቅብአ፡ኃጥአን፡አከኑ፡ኢይትቀባእ፡[1] እቤ።

39. ሰላም፡ለመቃብርኪ፤እለ ይትጋብኡ፡ባቲ፡
ለአሕዛብ፡ኵሎሙ፡እስመ፡ምክሐሙ፡አንቲ፤[2]
ማርያም፡ብጽሕኒ፡ለሰዐተ፡ሞትየ፡ለመዊቲ፤
እምነፍሰ፡ክርስቲያን፡አከኑ፡ሶበ፡ይመውት፡አሐቲ፡
ለናዝዞታ፡ፍጡነ፡ትበጽሒ፡አንቲ።

---

[1] I p. S.

[2] i. e. እስመ፡ምክሐሙ፡ለአሕዛብ፡እ"፡ይ"፡ባ"፡አንቲ፡

40. ሰላም፡ለትንሣኤኪ፡ለትንሣኤ፡ክርስቶስ፡አምሳሊሁ፡
አንቀጸ፡መቃብር፡ዝጉሐ፡እንዘ፡ኢያርኁ፤
ማርያም፡አንቲ፡ለአዳም፡ጥንተ፡ተስፋሁ፤
ሶበ፡አከ፡ጸሎትኪ፡ወኪዳንኪ፡ምስሌሁ፡
ውስተ፡ዕመቀ፡ሀጕል፡እምከነ፡በነፍሱ፡ወሥጋሁ።

41. ሰላም፡ለፍልሰተ፡ሥጋኪ፡ኀበ፡መከነ፡ሕይወት፡ዘተሐደሰ፡
እምቅድመ፡ዝኒ፡ኀቤሁ፡ሥጋ፡ወልድኪ፡ፈለሰ፤
ቤዛዊተ፡ዓለም፡ማርያም፡አስተበቍዐኪ፡አንሰ፡
ትቤዝዊ፡በኪዳንኪ፡ዘጸላእትየ፡ነፍሰ፡
እስመ፡በሥራይኪ፡ለቍስልየ፡ቀባእክኒ፡ፈውሰ።

42. ኣእኵቶ፡ለእግዚአብሔር፡ለዘጸውዐነ፡ጽዋዔ፡[1]
ተዝካረ፡[2] ኪዳንኪ፡ንግበር፡ማእከለ፡ምንዱባን፡ጉባኤ፤
ተመጠዊዮ፡ባሕቱ፡ማርያም፡አመ፡ትንሣኤ፡
ወአንብሪ፡በርእሰ፡ነፍሱ፡አክሊላተ፡መንግሥት፡ሱባዔ፡
ለነባቤ፡ዝንቱ፡ድርሰት፡አርብዓ፡ወክልኤ።

ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቄ፡አድባር፡ወአውግር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቄ፡ዕፀዋት፡ወሣዕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቄ፡ቀላያት፡ወባሕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቄ፡ኵሉ፡ፍጡር፡
ምሉእ፡ስብሐትኪ፡በሰማይ፡ወምድር።[3]

---

[1] በጽዋዔ፡ B. [2] ተግባረ፡ A. [3] Haec stropha deest in B.

d) *Salâm ad Mariam.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ተስፋየ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥአ፡
ወዘተኀሥሢ፡አሐደ፡በግዐ፡
ዘተገድፈ፡እምነ፡ተስዓ።

2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኵሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንዕ።

3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡በማይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎተ፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዩ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ።[1]

4. ሰላም፡ለኪዳነ፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኵሉ፡ንዋይ፤
አንቲ፡ውእቱ፡ምስካበ፡ነዳይ፡
ወብዕል፡[2] ዘበሰማይ።

5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቀ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳነ፡ድንግል፡
መድኀኒተ፡ነፍስየ፡እምነ፡ሀጐል።

6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡አንቲ፡አረበነ፡መንፈስ፡ዘላዕሉ፤
ዘያፈቅረኪ፡በተስፋ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኵሉ።

---

[1] i. e. ወት"፡ገ"፡ [2] rectius ወብዕሉ፡

7. ሰላም፡ለኪ፡በስመ፡ኪዳንኪ፡ቤተ፡ለዘሐነጸ፡ገብርኪ፡
ወለእመ፡ጸለይነ፡በስምኪ፡
ማርያም፡ፈትቲ፡እምበረከትኪ፡
ሰአሊ፡ኅበ፡ኄር፡ወልድኪ።

e) *Gloria tibi.*

ስብሐት፡ለከ።

1. ስብሐት፡ለከ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወዕድሜ፡
ለመለኮትከ፡ዘአልቦ፡ትርጓሜ፡
ወለመንግሥትከ፡ግብረ፡ፈጻሜ።

2. ስብሐት፡ለከ፡ለመንፈስከ፡ሰጊድ፡ወለወልድከ፡ይደሉ፡
እግዚአብሔር፡ከሃሌ፡ኵሉ፡
ዘሀሎከ፡ወዘትሄሉ።

3. ስብሐት፡ለከ፡መዝገበ፡ርኅራኄ፡ወሣህል፡እግዚአብሔር፡አቡነ፡
ክርስቶስሃ፡ወልደከ፡መድኅነ፡
ዘፈኖከ፡ቤዛ፡ዚአነ፡

4. ስብሐት፡ለከ፡መዛግብተ፡ወልድ፡ሀበነ፡እግዚኦ፡እንበለ፡ሕጸጽ፡
ወንትጋ፡
እስመ፡በእንቲአነ፡ሞተ፡ድኅረ፡ሐመ፡በሥጋ፡
ወልድከ፡ቀዳሜ፡ጸጋ።

5. ስብሐት፡ለከ፡ኀይለ፡ትዕግሥት፡ሀበነ፡እግዚኦ፡አመ፡[1] ወርኅ፡[1] ጽ
ንዐ፡[1] ተስናን፡

[1] Scriptum est ከመ፡ወርኅ፡ጽንዕ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈሰ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዴ፡ሥን።

6. ስብሐት፡ለከ፡ኀበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነሀሉ፡ምስሌከ፡
ቀድሰነ፡አበ፡በሥነ፡ጽድቅከ፡
ሥነ፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚአከ።

7. ስብሐት፡ለከ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥእ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትነ፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሥላሲ፡
ጌጋይየ፡በሣህልከ፡አናሕሲ።

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ ። ግዕዝ፡ በ፩ ። ብጹዕ፡ አንተ፡ ዮሐንስ፡
ዘሀለወከ፡ ታእምር፡ ወተሐውር፡[1] ቅድመ፡ እግዚአብሔር፡ ጸሊ፡ በእንቲ
አነ ፤ ውስተ፡ ርእሰ፡ ዐውደ፡ ዓመት፡ ተጽሕፈ፡ ተዝካርከ ፤ ባርከኒ፡ እን
ሣእ፡ በረከተከ ። ምልጣን፡ ውስተ፡ ርእሰ፡ — በረከተከ ። ለእግዚአ
ብሔር፡ ምድር፡ በምልአ ።[2] ይቤ፡ ዮሐንስ፡ ለልየ፡ ርኢኩ፡ ወአነ፡ ሰማ
ዕቱ፡ ወውእቱ፡ አንሰ፡ ኢያአምሮ፡ ዳእሙ፡ ከመ፡ ያእምርዎ፡ እስራኤል፡
አንሰ፡ መጻእኩ ። ምልጣን፡ ይቤ፡ ዮሐንስ፡ — መጻእኩ ። እግዚአ
ብሔር፡ ነግሠ ።[3] ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤ፡ ድኅረ፡ እምነቢያት፡ እምቅድመ፡
ምጽአተ፡ ወልድ፡ ቤዛ፡ ኀጢአቶሙ፡ አጥምቅ፡ በማይ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ ።
ምልጣን፡ ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ — ተፈኖኩ ። እግዚእ፡ ጸራኅኩ፡ ኀቤከ፡
ስምዐኒ ።[4] እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ ሰ
ገደ፡ ወአንፈርዐጸ ። ምልጣን፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ —
ወአንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።[5] ዋዜማ፡ ጸርኀት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ኀበ፡
ዮሐንስ፡ ወትቤሎ፡ አንተኑ፡ ክርስቶስ፡ ወይቤላ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፤

---

[1] Exspectaveris ወትሐር፡ [2] Ps. 23 (hbr. 24). [3] Ps. 92. 96. 98. (hbr. 93. 97. 99). [4] Ps. 140 (hbr. 141). [5] Preces Zachariae Luc. 1, 68 seq.?

ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘያአትት ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ። ምልጣን ፡
ነዋ ፡ በግዑ ፡ ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥምቅ ፡ ሶበ ፡ ርእዮ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሊቅ ።
ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ፤ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡
ዓለም ፡ ዘያአትት ። ሰላም ፡ በ፩ ። ዘመጠንዝ ፡ ትርሲተ ፡ ክብር ፡
ፈሪሀ ፡ ልዑል ፡ ትሕትና ፡ ወፍቅር ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዘመላእ
ክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ኀይለ ፡ ልዑላን ፡ ኪያሁ ፡ ይሴብሑ ፤ ዘምስለ ፡ እግ
ዚኡ ፡ ኪዳነ ፡ ዘአቀመ ፡ ወብዙኃነ ፡ አሕዛበ ፡ አእመነ ፤ ውስተ ፡
ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወኵሉ ፡ ነገሩ ፡ በሰ
ላም ። ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሎ ፤ ዮም ፡ በም
ድር ፡ ተዝከሩ ፡ በሰማያት ፡ በላዕሉ ። ይቤሉ ፡ መድኀኒነ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዕዉ
ራን ፡ ይሬእዩ ፡ ወጽሙማን ፡ ይሰምዑ ፤ እለ ፡ ለምጽ ፡ ይነጽሑ ፡ እለ ፡ መ
ጽኡ ፡ ኀቤየ ። ምልጣን ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከ
ለሎ ፤ ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፤ ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ አዲም ፡
ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወነገሩኒ ፡ ሰላም ። ምልጣን ፡ ዘነግህ ፡ ወአንተኒ ፡
ሕፃን ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ትሰመይ ፤ ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ትሰመይ ፤ ወአዝማዱ ፡
በሥጋ ፡ ትሰመይ ፤ ተፈኖከ ፡ ታርኁ ፡ አናቅጸ ፡ ጽድቅ ። ዘተሣሀለኒ ።
ዮሐንስ ፡ ጸሊ ፡ በእንቲአነ ፡ ጸሎትከ ፡ ወትረ ፡ ይብጽሐነ ። አርያም ፡
ቀዳሚ ፡ ዜማ ፡ ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ ፡ ብርሃነ ፡ በው
ስተ ፡ ጽልመት ፡ ለዘተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ አእሚሮ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡
ሰገደ ፡ ወልደ ፡ መካን ፡ ለወልደ ፡ ድንግል ። በዜማሁ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡
በል ። ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ ለልየ ፡ ርኢኩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዘ ፡ ይወርድ ፡
ከመ ፡ ርግብ ፡ ውስተ ፡ ምጥማቃት ። ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ እምነቢያት ፡ ተለ
ዐለ ፡ ረሰየ ፡ ሲሳዮ ፡ ቈጽለ ፡ ወጠለ ፡ ሰበከ ፡ ለሐራ ፡ ዘወንጌል ፡ ቃለ ፡
አጥመቀ ፡ ነበልባለ ፡ ዘአልበ ፡ መምሰለ ። ሰባኬ ፡ ወንጌል ፡
በጥዑም ፡ ልሳኑ ፡ ርስነ ፡ መለኮት ፡ ገሰሰት ፡ የማኑ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡
ተከድነ ፡ ዘባኑ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኄሩቶ ፡ ንዜኑ ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡
ዘአጥመቀ ፡ ወልደ ፡ በአዕይንቲሁ ፡ ርእየ ፡ ገሃደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
እምሰማይ ፡ ወረደ ፡ በአምሳለ ፡ ርግብ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ፆደ ። ተከ

ሥተ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡ በብርሃኑ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል፡ተፈኖከ፡ቅድሜሁ፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሰማያዊ። በዜማሁ፡አጥመቆሙ፡በል። ዮሐንስ፡ እምከርሠ፡እሙ፡በል። ኀላፊ፡ንሴብሖ፡ወንዜምር፡ለአምላከ፡ሰማይ፡

ለዘአጥመቀ፡በማይ፡ ዮሐንስ፡ኅሩይ። በዜማሁ፡ዮሐንስ፡ ስሙ፡በል። ተሰፍሐ፡ዐቢይ፡ነቢይ፡ ዮሐንስ፡ኅሩይ፡ አስተ ፍሥሐ፡ለነዳይ፡ አዘዘ፡ይሑሩ፡በፍኖት፡ሠናይ፡ ለስርየተ፡አ በሳ፡አጥመቀ፡በማይ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡ሃ፡[1] ለወ ልድ፡ንዜምር፡ሃ፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ፡ንሴብሖ፡ወንዜምር፤ ኪያሁ፡መ ድኅነ፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ። ግነዩ፡ይቤ ልዎ፡ሕዝብ፡ለዮሐንስ፡ሃ፡መኑ፡አንተ፡ብእሲ፡ዘታጠምቅ፡ሃ፡ወይቤ ሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ። ረኪበሙ፡ ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡አጥመቆሙ፡ዮሐንስ፡ ለሕዝብ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ። ጽድቅ፡መካን፡ተበሥረት፡ ዮሐንስሃ፡ድንግለ፡በገዳመ፡ዮርዳኖስ፡ዘገብረ፡ተአምረ። ካህን፡ወድ ንግል፡እንዘ፡ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወይቤሎሙ፡ለሐራ፡ጺሑ፡ፍ ኖቶ፡ለልዑል። ትጉሃን፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ሃ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለል ዑል፡ሃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ሌዋዊ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብ ርሃኑ። አዋልደ፡ዮሐንስ፡ወልደ፡አምላክ፡ረሰየከ፡ዐርከ፡ ወኢ ሳይያስ፡ሰመየከ፡መልአከ፡ ለመጸብሐን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡ሰበከ፡ በዲበ፡ባሕር፡ዘአጥመቀ፡አምላከ። ካህን፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡ ምጽአቶ፡ትዜኑ፡ፈነወከ፡ቃል፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዮሐንስ፡ ወንጌላዊ፡ ተሰመይከ፡ነቢየ፡ልዑል። ጸወን፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ ዐርኩ፡ለቃል፡ ተንብል፡ተንብል፡ ለምሕረት፡ወለሣህል። በሥራ፡ለመካን፡ ዮሐንስ፡ካህን፡ ፍሬ፡ዘእምጻድቃን፡

---

[1] ሃሌሉያ፡

ሰማዕቱ፡ለብርሃን ፡፡ ዮሐንስ፡እዴከ፡መጥወኒ፡ ወበርተሎሜ
ዎስ፡አቡየ፡ለባርከ፡ቅረበኒ ፡፡ ዐቢይ፡ዜማ፡ይቤልዎ፡በል ፡፡
ማኅ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ገዳማዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡እግዚኡ፡ዘ
አጥመቀ፡በዮርዳኖስ ፡፡ ዮሐንስ፡ክቡር፡ገዳመ፡ሲና፡ነበረ፡ለፍጻሜ፡
ስምዑ፡በመጥባሕት፡ተመትረ ፡፡ ሕንጼ፡ንዜኑ፡ዮም፡ለዮሐንስ፡ዕበዮ፡
ወክብሮ፡ ወልደ፡አምላክ፡ለሊሁ፡ዘሠምሮ ፡፡ ዮሐንስ፡
ካህን፡እምከርሠ፡መካን፡ዘተበሥረ፡ ቃላተ፡ወንጌል፡ለሕዝብ፡መ
ሀረ ፡፡ ወንጌለ፡መንግሥት፡በርተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ለብሔረ፡አል
ዋሕ፡ መምህረ፡ሕግ፡ዜናዊ፡ንጹሕ ፡፡ አረጋ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ብርሃን፡እ
ንዘ፡ይብል፡ነስሑ፡ወተጠመቁ፡ወእመኑ፡በወልደ፡እግዚአብሔር ፡፡
በመዳል፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ሰበከ፡ሎሙ፡ሃ፡ሕዝበ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእ
መኑ፡ሃ፡ሃ፡ዮሐንስ፡ካህን፡ነቢየ፡ልዑል፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል ፡፡ ጸለየ፡
. . . . ስብከቱ፡ገዳመ፡ያዋኪ፡ ምስጢረ፡ወንጌል፡በጽድቅ፡ምእ
መኑ፡በጽድቅ፡ሰባኪ፡ሃ፡ ለወልድ፡መላኪ፡ እምነቢያት፡ዮሐ
ንስ፡የዐቢ፡ በእደዊሁ፡ዘተጠምቀ፡ረቢ ፡፡ አዳም፡በገዳም፡ይጸ
ርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ ሰባኬ፡ብርሃን፡ ዮሐንስ፡ካህን ፡፡
ለዘገብርኤ፡ለቃለ፡ዐዋዲ፡ዕበዮ፡ንዜኑ፡ሃ፡ መዝገበ፡ፍሥሓ፡ዘር
እየ፡በዐይኑ፡ሃ፡ በዲበ፡ባሕር፡ርስነ፡መለኮት፡ገሰሰት፡የማኑ፡
አማን፡ለወልደ፡አብ፡ካህኑ ፡፡ እምኀበ፡መንፈስ፡ነሢአ፡እሳተ፡ሃ፡
ምህሮ፡ሃይማኖት፡ለሕዝብ፡ከሠተ፡ ለብሔረ፡አልዋሕ፡በር
ተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ዘወንጌል፡ቃላተ፡ ካህን፡በጽድቅ፡ኮነ፡ሰማዕተ ፡፡
መዝሙ፡በ፪ሃሌ፡ሉያ ፡፡ ጸርኅት፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ኀበ፡ዮሐንስ፡
ወትቤሎ፡አንተኑ፡ክርስቶስ፡ወይቤላ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡
ሰባኬ፡ቅድሜሁ ፡፡ ክርስቶስኑ፡ኤልያስኑ፡ነቢይኑ ፧ ወይቤ፡ዮሐ
ንስ፡ተፈኖኩ፡አንሰ፡አጥምቅ፡በማይ፡ በዮርዳኖስ፡ቀላይ ፡፡ በ፪ወሰ
ሚዖ፡ዮሐንስ፡ምግባሮ፡ለኢየሱስ፡በቤተ፡ሞቅሕ፡ለአከ፡፪እምአርዳ
ኢሁ፡እንዘ፡ይብል፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወቦኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡

ንግረኒ፡ገሃደ። አውሥአ፡ኢየሱስ፡ወይቤሎሙ፡ሐዊረክሙ፡
ዜንውዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕክሙ፡ወዘርኢክሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይ
ሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ፤ሙታን፡ይትነሥኡ፤እለ፡ለምጽ፡
ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምዑ። በ፱ ወበውእቱ፡መዋዕል፡መጽአ፡
ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበከ፡ጥምቀተ፡በገዳመ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡
ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽአ፡ኀቤሁ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ወኵሎሙ፡
ሰብአ፡ይሁዳ፡ወኵሎሙ፡ማያተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡
ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትአመኑ፡ኀጣውኢሆሙ፡ብዙኃን፡እምፈሪሳውያን፡
ብዙኃን፡እምሳዱቃውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኀቤሁ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ወይ
ቤሎሙ፡ግበሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወክሙ፡ለንስሓ፡ወአነ፡አጠምቀ
ክሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ዘኢይደል
ወኒ፡[1] ውእቱኬ፡ያጠምቀክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜሃ፡መጽአ፡ኢየ
ሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡
ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡
ኀቤየ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፲ ይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለእ
ሙንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እም
እሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ይትነፋኅ፡ቀርን፡እምአርእስተ፡አድ
ባር፡እንዘ፡ይብል፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤መጽአ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ውእ
ቱሰ፡መሥዔ፡እሳት፡ውስተ፡እዴሁ፡የአርር፡ዐውዶ፡ወሥርናዮሰ፡ይመ
ልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠርሰ፡ያውዒ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለ
ዓለም። እመሰ፡ሰማዕክሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኤዝዘክሙ፡አነ፡ታመ
ሥጡ፡እመቅሠፍት፤እመሰ፡አበይክሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለክሙ፡
አነ፡አልብክሙ፡ኀበ፡ታመሥጡ፡እምእዴሁ፡ለአኃዜ፡ኵሉ። እስመ፡
ለዓለም፡ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፡ወአንተኒ፡
ሰማዕቱ፡ለሊከ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከመ፡ይት
ቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡

---

[1] sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ።

ስምዐ፡ ቆመ፡ ለከ፤ ብጹዕ፡ ዮሐንስ፡ ዐርከ፡ መርዓዊ፡ ተሰመይከ፡
አብያተ፡ ዘውቅሮ፡ መኒንከ፡ በተዘክሮ፡ ማኅደር፡ ዘበሰማያት፡ ጸጕረ፡
ገመል፡ ረሰይከ፡ ዐራዘከ። ብጹዕ፡ ዮሐንስ፡ እግዚኦ፡ ዘአጥመቀ፡ ወፍ
ኖተ፡ ጼሐ፡ እግዚኦ፡ መርሐ፡ ዮርዳኖስ፡ አብጽሐ፡ ወበ
ሀየ፡ ዮሐንስ፡ ፍጹመ፡ ተፈሥሐ። ምል፡ እግዚኦ፡ መርሐ፡ — ተፈ
ሥሐ። ወለአከ፡ ዮሐንስ፡ ፪እምአርዳኢሁ፡ ኀበ፡ ክርስቶስ፡ ሀገረ፡
ገሊላ፡ ወሰበከ፡ እስከ፡ አድያሚሃ፡ ለዮርዳኖስ፡ ከመ፡ ይብጻሕ፡ ቃለ፡ መጽ
ሐፍ፡ ዘተፈነወ፡ አንተኑ፡ ትመጽእ፡ ወቦኑ፡ ካልእ፡ ዘንሴፎ፡ ባዕደ፡
ንግረነ፡ ገሃደ፡ ሰባኬ፡ ወንጌል፡ ፍሥሓ፡ ዘይዜኑ፡ ለውሉደ፡ ሰብእ፡
ዐቢይ፡ ነቢይ፡ ዘተፈነወ። ቃለ፡ ዐዋዲ፡ በገዳም፡ ጺሑ፡ ፍኖቶ፡ ለልዑል፤
ዮሐንስ፡ መጽአ፡ ሰማዕተ፡ ይኩን፡ በእንተ፡ ብርሃን፡ ስምዑኒ፡ እ
ሙን፡ እመኑ፡ በብርሃኑ። ዮሐንስኒ፡ ሀሎ፡ ያጠምቅ፡ በሄኖን፡ በቅሩብ፡
ሰሌም፡ በማዕዶተ፡ ዮርዳኖስ፤ ስምዐት፡ ወተፈሥሐት፡ ጽዮን፤ ሰሚዓ፡
ተፈሥሐት፡ ጽዮን። በ፳ ልዑለ፡ ይሰርር፡ ይጸርኅ፡ ወይሜህር፡ ወ
ይሰብክ፡ ቃለ፡ ወንጌል፡ በቤታንያ፡ በማዕዶተ፡ ዮርዳኖስ፡ ወሶበ፡ ርእዮ፡
ዮሐንስ፡ ለኢየሱስ፡ ከልሐ፡ ወይቤ፡ ነዋ፡ በግዑ፡ ለእግዚአብሔር፡ ወ
ልዱ፡ ለአብ፡ መድኅኔ፡ ዓለም፡ ነስሑ፡ ወእመኑ፡ በብርሃኑ። ጸርኅ፡ ኢ
የሱስ፡ ኀበ፡ ዮሐንስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አነ፡ እፈቅድ፡ አንተ፡ ታጥምቀኒ፡
ወወሪዶሙ፡ ዮርዳኖስ፡ ኢየሱስ፡ ወዮሐንስ፡ ተቀደሰት፡ ማይ፡ በጥም
ቀቱ፡ ወተጠምቀ፡ መድኅኔ፡ ዓለም፡ ወተከሥተት፡ ብርሃን። አላ፡ ዮሐ
ንስ፡ ብእሲ፡ ወንጌላዊ፡ ዕትብ፡ ወጸሊ፡ ፍሬሃ፡ ለምድር፡ ቀዳማዊ፡ ሣዕረ፡
ዕትብ፡ ወጸሊ፡ ዳኅራዊ፡ ሰብለ፡ በእንተ፡ ዘይዘርእ፡ ወየአርር፡ ዕትብ፡ ወ
ጸሊ፡ ፍሬሃ፡ ለምድር። ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘይሰብክ፤ ዘአምን፡ አጠምቅ፤ ወ
ይቤ፡ መጻእኩ፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ቦቱ፤ በእንተ፡ ብርሃን፡ ከመ፡ ይሥራዕ፡
ሕዝበ፡ መሀረ፡ ወይቤ፡ አንሰ፡ መጻእኩ፡ ሰባኬ፡ ተፈኖኩ። አንሰ፡ አጠ
ምቀክሙ፡ በማይ፡ ወማእከሌክሙ፡ ይቀውም፡ ሀሎ፡ ዘኢታአምርዎ፡ አ
ንትሙ፡ ዘኢይደልወኒ፡ እፍታሕ፡ ቶታነ፡ አሣእኒሁ፡ እምእገሪሁ፡ ናሁ፡
ይመጽእ፡ እምድኅሬየ፡ ዘሀሎ፡ እምቅድሜየ፡ አንሰ፡ ኢያአምሮ፡ እስመ፡

ውእቱ፡ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘአንተ፡ስ
ምዐ፡ኮንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤ፡ዮሐንስ፡ዐርኩ፡ለመ
ርዓዊ፡ፍሥሓ፡ይትፌሣሕ፡በእንተ፡ቃለ፡መርዓዊ፡ወዘሰ፡መጽአ፡እ
ምላዕሉ፡እመልዕልተ፡ኵሉ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘ
ለሊከ፡ስምዐ፡ኮንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤሎሙ፡አልቦ፡
ዘይክል፡ሰብእ፡ነሢአ፡እመ፡ኢተውህበ፡ሎቱ፡እምሰማይ ፤ አንትሙ፡
ሰማዕትየ፡ዘአቤለክሙ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡
አጠምቅ፡በማይ ። አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎ፡
ዮሐንስ፡ባዕደ፡ሰበ፡አጠምቅ፡በስምከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሰበ፡አጠ
ምቅ፡እግዚኦ፡ምንተ፡እብል ፤ ወልዱ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡እግዚ
አብሔር፡ተሣሀለኒ፡በል፡ርእዩከ፡ማያት፡በውስተ፡ምጥማቃት፡ፈልሑ፡
ማያት፡ላዕለ፡ዲበ፡ርእሱ፡ወተቀደሰት፡ማይ፡በጥምቀቱ ። ተሰአልዎ፡
ሊቃነ፡ካህናት፡ወሌዋውያን፡ወይቤልዎ፡ክርስቶስኑ፡አንተ፡ኤልያ
ስኑ፡አንተ፡ነቢይኑ፡አንተ፡ዘናየድዖሙ፡ለእለ፡ፈነዉነ፡ወይቤሎሙ፡
አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡አጠምቅ፡በማይ ። ዮሐ
ንስ፡እምነቢያት፡መኑ፡ከማከ፡ልዑል፡ካህን፡ወነቢይ፡ድንግል፡ወሰማ
ዕት፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ ። ሰበከ፡ሎሙ፡ጥም
ቀተ፡ለንስሓ፡ለኵሎሙ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእመኑ፡ወይጠመቁ፡ወይነ
ስሑ፡በከመ፡ይቤ፡መድኀኒነ፡በወንጌል፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡
መጥምቅ፡ዘተወልደ፡እምአንስት ። ዝንቱ፡ውእቱ፡ዮሐንስ፡ዘይሰመይ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡መጥምቅ፡ዘተወልደ፡
እምአንስት፡እግዚኦ፡ዘአጥመቀ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ወ
ይሜህር፡ጥምቀተ፡ዖደ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ ። አሜሃ፡መ
ጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳ
ኖስ ፤ አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡እፎኑ፡እክል፡አጥምቆተከ ፤ አይኑ፡
ማይ፡እግዚኦ፡ዘይጸውረከ፤አንሰ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ዘልዑል፡
አንተ፡እምሰማያት፡ወንጹሕ፡እምኀጢአት ። ዓ፡ዘአንተ፡ቃለ፡አብ፡
ዘእምኔሃ፡ለቅድስት፡ማርያም፡ተሰባእከ፡ወብዉሕ፡ለከ፡ትኅድግ፡ኀ

ጢአተ፡ወትቤሎ፡ለመፃጕዕ፡ተንሥእ፡ንሣእ፡ዐራተከ፡ተኀድገ፡ለከ፡
ኀጢአትከ። ዓ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ለዮሐንስ፡ኅድግ፡ንፈጽም፡ኵሎ፡
ጽድቀ። ዓ፡አንሰ፡እፈቅድ፡ጥምቀተ፡ከመ፡እቀድስ፡ማያተ፡ወከመ፡
እረሲ፡መድኀኒተ። ነአምን፡ክርስቶስሂ፡መድኀኒነ፡ዘዮሐንስ፡አጥ
መቆ፡በዮርዳኖስ፡ተጠምቀ፤ ነዓ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ለዮሐንስ፡አጥም
ቀኒ፡በማይ፡ከመ፡ይትቀደስ፡ማይ፡ወይኩን፡መድኀኒተ፡ለውሉደ፡
ሰብእ። ዓ፡አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡ባዕደ፡ሶበ፡አጠምቅ፡በስመ፡ዚ
አከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሶበ፡አጠምቅ፡እግዚኦ፡ምንተ፡እብል። ነ፡
ወልዱ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ተሣሀለኒ፡በል፡
አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በሂኖን፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ። ኢይሰቲ፡ወይነ፡ወሜሰ፤
ክቡር፡ውእቱ፡በኀበ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ወይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወያ
ጠምቅ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡አንሰ፡ተፈኖኩ፡ሰማ
ዕተ፡እኩን፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ። ዮሐንስ፡መጽአ፡ሰማ
ዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡ወብርሃነ፡ጽድቅሰ፡ውእቱ፡ኢየሱስ፡ክር
ስቶስ፡ወይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡ዘቦ፡፪ክዳናት፡የሀብ፡፩ለዘአል
ቦቱ። ካዕበ፡ይቤ፡ግበሩ፡ፍሬ፡ዘይደሉ። በከመ፡ይቤ፡በወንጌል፡ል
ብሱ፡ለዮሐንስ፡ጸጕረ፡ገመል፡ውስተ፡ሐቌሁ፡ቅናቱ፡ዘአዲም፡ምንተ
ኑመ፡ትትሐዘቡኒ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰ
ብክ፡በገዳም። ዮሐንስ፡ገዳመ፡ነበርከ፡   ጸጕረ፡ገመል፡ረሰይከ፡
ዐራዘከ፡   ሀየንተ፡ቅናት፡ዘወርቅ፡አዲም፡ውስተ፡ሐቌከ፡
አንበጣ፡ወመዓረ፡ጸደና፡ተሴሰይከ፡   ነቢየ፡ልዑል፡ተሰመይከ።
ዮሐንስ፡ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ገዳማዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ምጽአቶ፡ትዜ
ንው፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ተብህለ፡በኢሳይያስ፡ነቢይ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል። ዮሐንስ፡ሰበከ፡እንዘ፡ይብል፡
ናሁ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ብርሃን፡ውእቱ፡ዘያበ
ርህ፡ለኵሉ፡ዓለም፤ አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ።
ናሁ፡በጽሑ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ሰሚዖሙ፡ምግባሮ፡ለዮሐንስ፡ከመ፡
ያጥምቆሙ፡ወይቀድሶሙ፤ አጥመቆሙ፡ከመ፡ይእመኑ፡አሚኖሙ፡አ

ሜን፡ብሂሎሙ፡ተፈሢሖሙ፡በዮሐንስ፡ወልደ፡ዘካርያስ ። ሙሴ፡ክህ
ነተ፡ወዮሐንስ፡ጥምቀተ፡ኀቢሮሙ፡ፈጸሙ፡ሥርዐተ፡እለ፡ኅብሩ፡ወአ
ርትዑ፡ሃይማኖተ ፤ ለካህናት፡ነገሩ፡ሥርዐተ፡ከመ፡ያዕርጉ፡መሥዋዕተ፡
ጸሎተ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡ኀቢሮሙ፡ለእግዚአብሔር፡ያዐርጉ ። ቅንዋ፡
ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተቀነወ፡ወዲበ፡ምዕንጋዕ፡ተጠብለለ፡ዘዮሐንስ፡ሰ
በከ፡ጥምቀቶ ። መጽአ፡ዮሐንስ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡መ
ጽአ፡ዮሐንስ፡በፍኖተ፡ጽድቅ፡ወኢአመንዎ፡ወንሕነኒ፡እለ፡አመነ፡በ
መስቀሉ፡ድኅነ ። በ፭ምንተኑመ፡መጻእክሙ፡ትርአዩ፡ገዳመ፡ብርዐኑ፡
ዘይትሐወስ፡እምገጸ፡ነፋስ፡ወሚመ፡ብእሴ፡ዘርሱይ፡በቀጠንተ፡አልባስ፡
ነቢየኑ፡እወ፡አሜን፡እብለክሙ፡የዐቢ፡እምነቢያት፡ፍሡሕ፡ወልድ ።
በ፭ዮሐንስ፡ክቡር፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሃሌ፡መንክር፡
ዘኢይትገመር፡መንክርኬ፡ዘኢይጸወር፡ተጸውረ ፤ ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡
ተጠምቀ፡ሰማያዊ፡በእደ፡መሬታዊ ። በ፪ዮሐንስ፡ክቡር፡ዐርኩ፡ለመር
ዓዊ፡ዮሐንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዮሐንስ፡ወአዝማዱ፡በሥጋ፡ተሰምየ፡
ዮሐንስ ፤ አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ዮሐንስ፡ወሰእነ፡ጠይቆቶ ። በ፫
ሃሌ፡ሉያ፡ሃሌ፡ሃሌሉያ፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ዐቢይ፡
ነቢይ፡ዘልዑለ፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃለ፡ወንጌል ። ዮ፡እምከ
ርሠ፡እሙ፡አእሚሮ፡ሰገደ ፤ ቃለ፡አብ፡በእዝኑ፡ሰምዐ ። ዮ፡ኢይሰቲ፡
ወይነ፡ወሜሰ ፤ ይመልእ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ዮ፡መጽአ፡ዮሐንስ፡
ወሠረጸ፡ጽድቀ፡ወበእንተዝ፡ይረድአ፡ኀይል፡ዘአቡሁ፡ክህነ፡ወእሙ፡
መካን፡ዮሐንስ፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እ
ንዘ፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃላተ፡ወንጌል፡ለንስሓ ። በ፫ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ቃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ብእሲ፡ወንጌላዊ ። ቃ፡ወገ
ሰሰ፡ርስነ፡ቅድስተ፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡ወአጥመቆ፡በዮርዳኖስ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡ቃለ፡ዘይሰብክ፡በገዳም ። ሰላም፡ዕ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ነቢይ፡ል
ዑል፡ብእሴ፡ሰላም፡ ዘንብረቱ፡ገዳም ።

GLOSSARIUM.

ሁ፡ num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

ሂ፡ (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመሂ፡ etiamsi. 2) et, -que (sive ሂ፡ sive ወ—ሂ፡; cum negatione: nec); ሂ፡—ወ, vel ሂ፡—ወ—ሂ፡ et—et (cum negatione: nec—nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ሃ፡ nota Accusativi (gr. § 143).

ሄ፡ gr. § 160, a; vid. ኮል፡

ሆሄ፡ pl. ሆሀያት፡ sonus et litera alphabeti; elementum.

ሀላ፡ 'Οολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሃሌሉያ፡ et ሃሌ፡ሉያ፡ alleluia (nonnunquam ሃሌ፡).

ሀሊባ፡ 'Οολιβά (Hez. 23,4), p. 138.

ሀለወ፡ et ሀሎ፡ I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3 et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. በ፡ versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — ሀላዊ፡ qui vel quod est, exsistens; qui vere est, stabilis; በሀላዊ፡ re vera. — ሀላዌ፡ essentialis, substantialis. — ሀሎና፡ essentia. — ሀላዌ፡ 1) essentia, exsistentia, substantia, natura; ኅቡረ፡ሀላዌ፡ ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ሆሎፎርኒስ፡ Holofernes, p. 124.

ሀርበደ፡ I furuit.

ሀረከ፡ rad. inus. — ምሀርከ፡ praeda. — ማሀረከ፡ I captivum duxit, praedam egit.

ሄሮድስ፡ Herodes.

ሆሴዕ፡ Hosea; etiam ሆሴ፡ p. 123.

ሆሳዕና፡ Hosianna.

ሀበበ፡ — ተሀበ፡ III, 1 infamavit, conviciatus est.

ሁባት፡ et ሁባሁባ፡ vid. ወሀበ፡

ሀበወ፡ — ሀበ፡ ros copiosus.

ሆባይ፡ pl. ሆባያት፡ accipiter; pl. አሀቡይ፡ simia.

ሄኖስ፡ Enos p. 110.

ሄኖን፡ Αἰνών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

ሄኖክ፡ Henoch.

ሀንደኬ፡ India, p. 93.

ሀከከ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ሀከየ፡ — አሀከየ፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — ተሀከየ፡ III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. ከመ፡ c. Subj. p. 29. — ሀካይ፡ segnis, otiosus, deses, piger. — ሀኬት፡ segnitia, inertia, pigritia.

ሀውለየ፡ quadrl. I ludibrio habuit, irrisit, cavillatus est.

ሀውከ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሆከ፡ I, 1 subj. ይሁክ፡, movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — ተሀውከ፡ III, 1 agitatus, perturbatus est. — ሀውክ፡ motus, perturbatio, turbae, tumultus. — ሁከት፡ agitatio, perturbatio, turbae.

ሀየ፡ ibi, illic, illuc; በሀየ፡ ibi, illic; እምሀየ፡ inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; እንተ፡ሀየ፡ per, praeter illum locum.

ሀየል፡ pl. ሀየላት፡ cervus.

ሄላ፡ botrus palmae.

ሀይማኖት፡ vel ሃይማኖት፡ fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenstand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — መሃይምን፡, f. መሃይምንት፡ fidus, fidelis.

ሀየንተ፡ loco, vice, pro (statt, anstatt, für); pro = sicut p. 137 str. 6.

ሀይከል፡ templum, sacrarium.

ሀየየ፡ — አሀየየ፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitteret. — ተሀየየ፡ III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — ሀየት፡ inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 3.

ሄደ፡ I, 1 subj. ይሄድ፡ vi abstulit, rapuit, diripuit. — ተሀይደ፡ III, 1 pass. et refl. — ሀይድ፡ rapina, res rapta. — ሀያዲ፡ rapax, raptor.

ሄጸ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — ተሀይጸ፡ III, 1 pass. — ሄጸት፡ emissio teli.

ሀደመ፡ — ተሀደመ፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — ሀድመት፡ somnus gravis. — መሀደምት፡ deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ሀድአ፡ I, 1 subj. ይሀዳእ፡, tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — አሀድአ፡ II, 1 tranquillavit, sedavit, composuit. — ሀድአት፡ 1) tranquillitas (በሀድአት፡ sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — ሀዱእ፡ tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጉለ፡ I, 1 periit, interiit; ሀጕለ፡ et ሀጐለ፡ I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — አሀጐለ፡ II, 1 disperdidit, pessum dedit, delevit. — ተሀጕለ፡ III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — ሀጉል፡ perditus, amissus. — ሀጕል፡ perditio, interitus, exitium. — ማህጕል፡ vel ማህጐሊ፡ perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. አህጉር፡ 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; ፭አህጉር፡ Pentapolis; ገዓዚ፡ሀገር፡ civitas libera, municipium, p. 70. —

ሀገሬት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ሀኰሬ፡ minium, rubrica.

ሀግሪጳስ፡ Agrippa.

ሀፈወ፡ I, 1 caluit, sudavit. — **ሀፍ፡** vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ሀፐለ፡ — **መሀፒል፡** fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ʒu, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberrime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomen suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለእለ፡** scriptum).

ላህም፡ pl. **አልህምት፡** bos (taurus, vacca).

ልህሰ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተልህሰ**: III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላህሰ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ልህቀ፡ I, 1 subj. **ይልህቅ፡**, 1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **አልህቀ፡** II, 1 caus. — **ልሂቅ፡**, f. **ልህቅት፡** aetate provectus, senex, senior. — **ሊቅ፡** pl. **ሊቃን፡**, pl. pl. **ሊቃናት፡** et **ሊቃውንት፡** senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἀρχι- (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ልህቃት፡** aetas provectior, jus natu majoris. — **ልህቅና፡** aetas provectior, primogenitura; dignitas senioris. — **መልህቅት፡** seniores, principes.

ለሀበ፡ I, 1 flammam edidit. — **አልሀበ፡** II, 1 inflammavit, adussit. — **ላህብ፡** flamma, ardor.

ለሀየ፡ — **አልሀየ፡** II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላሀየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለለ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐወ፡**

ለሐሐ፡ — **አልሕሐ፡** II, 1 humectavit. — **ላሕልሐ፡** quadrl. I humectatus, refrigeratus est.

ልሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. — **ልሑም፡** vid. sub **ቤት፡ልሑም፡**

ለሐሰ፡ I, 1 subj. **ይልሐስ፡** linxit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐቀ፡ — **መልሕቅ፡** ancora.

ለሐኰ፡ I, 1 subj. **ይልሐኵ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተልሕኰ፡** III, 1 pass. — **ለሓኪ፡** figulus, formator. — **ልሕኵት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐወ፡ — **ላሐወ፡** I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. prs.). — **ል**

ሐው፡ et ሉሐው፡ plangens, lugens. — ላሕ፡ planctus, luctus.

ለሐሰሰ፡—አልሐሰሰ፡ quinquel. II susurravit, mussitavit. — ለሖሳስ፡ susurrus, mussitatio, loquela submissa.

ለሐየ፡ I, 1 nitidus, venustus fuit. — ላሕይ፡ f. ላሕይት፡ nitidus, speciosus, venustus. — ላሕይ፡ nitor, forma, venustas.

ልሕጹ፡—ልሑድ፡ tener, mollis, delicate habitus.

ለሐጸ፡ I, 1 decorticavit. — ልሕጽ፡ cortex.

ለሐፈ፡—ተልሕፈ፡ III, 1 moeruit, sollicitus fuit. — ተልሓፍ፡ curae, sollicitudo.

ለምለመ፡ quadrl. I gemmas egit, germinibus viruit; tener, lentus fuit.— ልምላሜ፡ viror; mollities, teneritas.

ለምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη, olera agrestia, p. 59.

ለምዐ፡—ተለምዐ፡ III, 1 splenduit, enituit.

ለመደ፡ I, 1 subj. ይልመድ፡, consuetus, solitus fuit. — አልመደ፡ II, 1 assuefecit; in usu habuit. — ልሙድ፡ assuetus, suetus, familiaris. — ልማድ፡ consuetudo, mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66. 67).

ለመጸ፡ I, 1 laevis, glaber, lubricus fuit. — ልሙጽ፡ laevis, glaber, lubricus. — ለምጽ፡ lepra; ዘለምጽ፡ leprosus.

ለስሐ፡ I, 1 subj. ይልሳሕ፡, insulsus, fatuus, insipidus fuit vel factus est. — ልሱሕ፡ insulsus, fatuus, insipidus.

ልሳን፡ pl. ልሳናት፡ lingua; sermo.

ሊቅ፡ vid. sub ልህቀ፡

ለቅሐ፡ I, 2 mutuum dedit. — ተለቅሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel accepit. — ልቃሕ፡ mutuum, res mutuo data vel accepta.

ለብሐ፡—ለብሓ፡ fictile. — ለብሓዊ፡ figulus.

ላበ፡ i. q. ላባን፡ Laban, p. 113.

ለብሰ፡ I, 1 subj. ይልበስ፡, induit, indutus fuit, c. Acc. vestis. — አልበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl. Acc. — ተለብሰ፡ III, 1 refl. et pass. — ልቡስ፡ indutus, vestitus. — ልብስ፡ pl. አልባስ፡ vestis. — ልብስት፡ indutus, -us, vestitus, -us. — መልበስ፡ et መልበስት፡, pl. መላብስ፡ vestimentum, tunica.

ለበበ፡ — ልብ፡, pl. አልባብ፡ 1) cor; medium rei p. 80. 113. 2) animus, sentiendi ratio; mens, ratio, intellectus (memoria p. 20 l. 24).— ልቡብ፡ prudens, placatus, moderatus.

ልብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባኖስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit, comprehendit, cognovit, perspexit; intelligens fuit vel factus est; compertum vel perspectum habuit (seq. እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) animum attendit, providit. — አለበወ፡ II, 2 intelligentem reddidit; edocuit, c. dupl. Acc. — ተለበወ፡ III, 2 perceptus, intellectus est. — ልባው፡ prudens, intelligens, peritus. — ለባዊ፡ prudens, intelligens. — ልባዌ፡ intelligentia, mens.—

ልቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበየ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. ይልብጥ፡, obduxit, induxit, illevit. — ልቡጥ፡ obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — ለቢጦናር፡ id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡ — መልታሕት፡, pl. መላትሕ፡ maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — ልቱም፡ contusus.

ለተተ፡ — ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — ልቱት፡ balbus, lingua haesitans. — ለታት፡ id.

ላኅልኅ፡ quadrl. I languit. — ልኅሉኅ፡ laxus, remissus, languidus, mollis. — ልኅላኄ፡ languor, mollities, impotentia.

ለንጽ፡ λέντιον, linteum.

ለእለ፡ nonnumquam scriptum pro ለለ፡ (vid. sub ለ) p. 132. 133. 135.

ለእመ፡ vid. sub እመ፡

ለእስክንድርያ፡ vid. sub እለእስክንድርያ፡

ለአከ፡ I, 1 subj. ይልአክ፡ legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — ተልእከ፡ III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — ላእክ፡, pl. ላእካን፡ minister, famulus (collective, p. 91). — መልአክ፡, pl. መላእክት፡ 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — መልእክት፡, pl. መልእክታት፡ 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola, literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ላእፍ፡ esca.

ላኪ፡ vid. ለኰየ፡

ልኩንት፡, ልኩትንት፡ lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — ተለከአ፡ III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — ልኩእ፡ affixus; impressus, inscriptus. — መልክእ፡ effigies, imago, figura, character.

ለኰየ፡ — ተላኰየ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — ላኪ፡ altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. ይልክፍ፡ tetigit, attigit. — አልከፈ፡ II, 1 tangere vel attingere fecit. — ተለከፈ፡ III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; ሌዋዊ፡ Levita.

ሎለወ፡ quadrl. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — ሉል፡ margarita.

ለውሕ፡ tabula (lignea), asser.

ሎሰ፡ I, 1 subegit massam, depsuit.

ለወወ፡ — ለዋው፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. ሌዊ፡

ለውዝ፡ amygdalus arbor.

ለዐለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — አልዐለ፡ II, 1 et አለዐለ፡ II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. እምኑ፡ p. 98). 2) laudibus extulit. — ተለዐለ፡ et

ተለዐለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit alqo (seq. እምን፡ vel pron. suff.). — ልዑል፡ altus, excelsus, sublimis, superior, summus; ልዑለ፡ sursum p. 155. — ላዕል፡ altitudo; ላዕለ፡ adv. sursum; በላዕሉ፡ supra, superne; እምላዕሉ፡ desuper, e supernis, a summo; ዘላዕሉ፡, f. እንተ፡ላዕሉ፡ superus, superior. — ላዕለ፡ praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, eminendi, inhabitandi p. 76; ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est ላዕሌሁ፡ = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de ላዕለ፡እዴ፡ vid. እድ፡). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — በላዕለ፡ super, in, ad, contra, adversus. — እምላዕለ፡ desuper, ab, ex. — ሉዓሌ፡ altitudo, loca sublimia. — ልዕልና፡ altitudo, celsitudo. — ላዕላይ፡ superior, summus, celsus, elatus. — መልዕልት፡ locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; መልዕልተ፡ praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unâ cum, neben, zu — hinzu p. 141 str. 20); እመልዕልተ፡ supra p. 156.

ላዕለዐ፡ — ተላዕለዐ፡ balbutiit. — ለዐላዕ፡ balbus, blaesus.

ለዐት፡ capulus gladii.

ለዘገብርኤ፡ siglum (e ለ, ዘ et ገብርኤል፡) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. ለያልይ፡ nox; ሌሊተ፡ vel በሌሊት፡ noctu. — አሌለየ፡ quadrl. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadrl. I 1) separavit, disjunxit. 2) distinxit. — ተሌለየ፡ III, 1 pass. et refl. — ሊሉይ፡ separatus, diversus, discretus. — መሌሊት፡, pl. መለያልይ፡ membrum, artus.

ልደት፡ vid. sub ወለደ፡

ለጐመ፡ I, 1 subj. ይልጕም፡ frenavit, infrenavit, refrenavit. — አልጐመ፡ II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — ተለጐመ፡ III, 1 pass. — ልጓም፡ frenum.

ልገት፡ vid. sub ወለገ፡

ለገገ፡ — ልጐት፡, pl. ልጐታት፡ profundum maris, vorago, abyssus.

ሎጥ፡ Lot.

ልጥር፡ λίτρα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጸቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — አልጸቀ፡ II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. ለ፡ c. Inf. p. 25. — ተላጸቀ፡ III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — አስተላጸቀ፡ IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — ልጹቅ፡ adhaerens, addictus, confinis, continuus. — ላጽቄት፡ et ለጽቄት፡ stellio.

ለጸየ፡ — ላጸየ፡ I, 3 rasit, abrasit, totondit. — ተላጸየ፡ III, 3 sibi rasit; rasus, tonsus est. — መላጺ፡ novacula.

ለፈየ፡ — **ለፌ፡** latus; a) **ለፌ፡** — **ወለፌ፡** utrimque, huc — illuc, hic — illic; **መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡** utroque. b) **ማዕዶት፡ ለፌ፡** citra, p. 60.

ለፈጸ፡ i. q. **ሎሰ፡**

ልፋፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — **አሕለለ፡** II, 1 torruit, adussit, arefecit. — **መሐልል፡** pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — **ተሐለመ፡** III, 2 somniis studuit. — **ሕልም፡**, pl. **አሕላም፡** somnium.

ሐለስትዮ፡ onager; simiae species.

ሕልቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. **ይሕልብ፡** mulsit. — **ሐሊብ፡** 1) lac. 2) succus.

ሐለየ፡ I, 1 subj. **ይሕሊ፡** cecinit, cantavit. — **ሐላዪ፡** cantor. — **ማሕሌት፡** (et **ማሕልይ፡** p. 11 annot. 7), pl. **መሓልይ፡** cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — **ማሕሌታይ፡** canendi peritus, musicus.

ሐለየ፡ — **አሐለየ፡** II, 2 dono corrupit. — **ተሐለየ፡** III, 2 dono corruptus est. — **ሕልያን፡** donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፈ፡ — **ተሐለፈ፡** III, 1 exsecratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡, pl. **አሕማል፡** olus, viride. — **ሐመለ፡** I, 1 olera collegit. — **ሐምሌ፡** mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — **አሕመልመለ፡** quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — **ሐመልሚል፡**, f. **ሐመልማል፡** viridis. — **ሐመልማል፡** viror, viriditas, (flavum).

ሐሜላት፡ et **ሐሜለት፡** ἡ μηλωτή, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡ (**ሐመመ፡**) I, 1 subj. **ይሕመም፡** et **ይሕምም፡** doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — **አሕመመ፡** II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — **አስተሐመመ፡** IV, 3 (etiam **አስተሐመመ፡** scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — **ሕሙም፡** aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — **ሐማሚ፡** patiens; aeger, invidus. — **ሕማም፡**, pl. **ሕማማት፡** 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; **ዘኢንበለ፡ ሕማም፡** ἀπαθής, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — **ማሕምም፡** 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡, pl. **አሕማር፡** navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምሥ፡ uterus, matrix.

ሐመሰ፡ I, 2 (= حمض) lambit sal, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐሙስ፡ p. 8 vid. sub **ኀሙስ፡**

ሐመቀ፡ — **አስተሐመቀ፡** IV, 1

stultum reputavit. — ሕሙቅ ፡ stultus, fatuus.

ሕመት ፡ fuligo; ማየ ፡ ሕመት ፡ atramentum.

ሐመወ ፡ — ተሐመወ ፡ III, 3 affinitatem contraxit. — ሐም ፡, pl. አሕማው ፡ 1) socer. 2) gener. — ሐማት ፡ 1) socrus. 2) nurus. — ታሕማ ፡ affinitas.

ሐሞት ፡ fel.

ሕምዝ ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — ሐማዩ ፡ et ሐማዪ ፡ conviciator, calumniator, susurro. — ሐሜት ፡ convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ ፡ pruina, nix.

ሐመድ ፡ cinis (pulvis). — ሐምደ ፡ I, 1 et ተሐምደ ፡ III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — ተሐምገ ፡ III, 1 pass. — ሕሙግ ፡ turbidus, turbulentus.

ሐሠመ ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — አሕሠመ ፡ II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — ሕሡም ፡ 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — ሕሠም ፡, pl. ሕሠማት ፡ 1) turpitudo, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር ፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ ፡ — ተሐሠየ ፡ et ተሐሥየ ፡ III, 1 laetatus est, exsultavit laetitia. — ሐሤት ፡ laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐሩ ፡ vid. ሐረረ ፡

ሐረመ ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — ሐረመ ፡ I, 2 anathematizavit. — አሕረመ ፡ II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — ተሐረመ ፡ III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — ሕሩም ፡ 1) sacratus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — ሕርመት ፡, pl. ሕርመታት ፡ opus sacrum, ritus sacer, caeremonia. — ምሕራም ፡, pl. ምሕራማት ፡ sacrum, delubrum, templum (idolorum). — ትሕርምት ፡ devotio, abstinentia.

ሐሪሥ ፡ rhinoceros.

ሐረረ ፡ vel ሐረ ፡ I, 1 subj. ይሕርር ፡ et ይሕረር ፡ aruit, adustus est. — አሕረረ ፡ II, 1 caus. — ሐሩር ፡ ardor, fervor, aestus.

ሐሪር ፡ sericum (album).

ሐረረ ፡ — ሐሩ ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum. — ሐሩዊ ፡ 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ ፡ I, 1 subj. ይሕርስ ፡ aravit. — ተሐርሰ ፡ III, 1 pass. — ሐራሲ ፡ et ሐረሳዊ ፡ arator. — ማሕረስ ፡, pl. መሓርስ ፡ aratrum.

ሐረስ ፡, ሐርስ ፡, ሐሩስ ፡ incantationis vel magiae genus. — ሐራሲ ፡ et ሐረሳዊ ፡ incantator.

ሐርተመ ፡ quadrl. I aerumnosus,

miserabilis, perditus fuit. — ሕርትም፡ deperditus et scelestus, miserrimus, infelix. — ሕርትምና፡ conditio scelesti et deperditi, perditio, miseriae et aerumnae.

ሐሩውያ፡, pl. አሕርው፡ sus, porcus.

ሐረደ፡ I, 1 subj. ይሕርድ፡ jugulavit, mactavit, dilaniavit. — ተሐርደ፡ III, 1 pass.

ሐረግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡, pl. ሐሩጊት፡ aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et ሐገጽ፡), pl. ሐርገጻት፡ crocodilus.

ሐረፀ፡ I, 1 subj. ይሕርፅ፡ 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — ተሐርፀ፡ III, 1 pass. — ሐሪፅ፡ farina, massa farinacea. — ማሕረፅ፡ mola; catillus.

ሐረፋ፡ pituita.

ሓሰ፡ et ሐሰ፡ absit! (ሐሰ፡ ንሕነሰኬ፡ nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — ሕሳል፡ et ሐሳል፡ capistrum. — ሐስል፡ saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub ሐሰወ፡

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — ተሐሰበ፡ III, 1 pass. — ተሓሰበ፡ III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — ሐሳብ፡ 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel reposcit. 4) ratio, proportio: በሐሳብ፡ pro ratione.

ሐሰወ፡ I, 2 1) mentitus est, fidem fefellit. 2) infitiatus est. — አሐሰወ፡ II, 2 mendacii arguit. — ተሐሰወ፡ III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — ሕስው፡ mendax, fallax, falsus, simulator. — ሐሰት፡ mendacium. — ሐሳዊ፡ mendax.

ሐስዐ፡ — ማሕስዕ፡ (et መሐስዕ፡), pl. መሓስዕ፡ agnus, capellus, hoedus.

ሐሰየ፡ I, 1 subj. ይሕሲ፡ fricuit, confricuit, trivit.

ሕቅ፡ vid. sub ሐቀቀ፡

ሕቍ፡ juniperus, pinus, cupressus, thya.

ሐቅል፡, pl. አሕቁል፡, አሕቃል፡, አሕቅላት፡ 1) ager, campus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 2) loca vasta et deserta. — ሐቃል፡ qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — አስተሐቀረ፡ et አስታሕቀረ፡ IV, 1 contemsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — ሕቁር፡ contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — ሕቅ፡ 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) በሕቁ፡ a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) ሕቀ፡ paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) በበሕቅ፡ sensim, paulatim. 5) ሕቀ፡ ከመ፡ ዘእም፡ haud multum abfuit quin.

ሐቀወ፡ — ሐቌ፡, pl. ሐቌያት፡ lumbus, lumbi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frenduit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — አሕቀየ፡ II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. ይሕቅፍ፡ 1) complicuit (manus). 2) amplexus,

complexus est. 3) alis amplexa est, fovit (avis). — ተሐቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሑቃፌ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡, pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሕቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐብለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐብለየ፡ III, 1 sibi praedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡, pl. ሕበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሕቡር፡ versicolor, variegatus. — አሕበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሐብረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሐብቀቀ፡ — ተሐብቀቀ፡ et ተሐብቈቈ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕብቁቅ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕብቃቌ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. prs. = pro alqo, c. እምኔ፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡, pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዪ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበጠ፡ I, 1 intumuit, extuberavit. — ተሐበጠ፡ III, 2 intumuit, inflatus est. — ሕበጥ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐተታ፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕተት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቀርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡, pl. ሕንባላት፡ clitellae.

ሕንብርብሬ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡, pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሐነከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሐንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሐንካስ፡ claudus. — ሕንካሴ፡ claudicatio.

ሐነወ፡ — ሐኖት፡, pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡, ሐንዚር፡, pl. ሐናዚር፡ porcus, aper.

ሕንገዝ፡ supercilia; pubes.

ሐነጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, exstruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጸት፡ (var. ሕንጻት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጻ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጺ፡ aedificator, architectus. — ሕንጼ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጸ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

ሐከመ፡ — ተሐከመ፡ III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. ይሕክክ፡ scabit, scalpsit. — ሕክክ፡ prurigo.

ሐው፡ vid. sub ሐወየ፡

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — ተሓወለ፡ III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alqo.

ሐረ፡ I, 1 subj. ይሑር፡ et ይሑር፡ 1) ivit, profectus est, abiit (ለዘ፡ ሖረኒ፡ etiam ei ad quem permeaverit sc. ዝክርሙ፡, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — አሖረ፡ II, 1 caus. — አስተሐውረ፡ IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — ሑረት፡ 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — ሕዋር፡ ambulacrum, porticus. — ሐዋሪ፡ 1) incedens, viator. 2) bajulus. — ምሕዋር፡, pl. ምሕዋራት፡ eundi spatium, iter, cursus. — ሐዋርያ፡, pl. ሐዋርያት፡ 1) viator, cursor (— ቀዳማይ፡ πρόδρομος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (ግብረ፡ ሐዋርያት፡ Acta apostolorum, nec non ሐዋርያት፡ nude, p. 85).

ሖሰ፡ — አሖሰ፡ II, 1 movit, quassit, concussit. — ተሐውሰ፡ III, 1 se movit, motus, commotus, agitatus est (ዘይትሐወስ፡ reptilia). — ሑሰት፡ motus, motio. — ሕዋስ፡, pl. ሕዋሳት፡ sensus, sentiendi facultas. — ሐዊሳ፡ papae! euge! macte!

ሐወዘ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. — አስተሐወዘ፡ IV, 1 delectatus est. — አስተሐወዘ፡ IV, 2 1) oblectavit. 2) gratum, jucundum censuit alqd. — አስተሓወዘ፡ IV, 3 id. q. IV, 2. — ሐውዝ፡, pl. ሐውዛት፡ jucunditas, voluptas, deliciae. — ሐዋዝ፡ jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐወየ፡ — ሐው፡ ignis. — ሐዋይ፡ rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, invisit, speculatus est. 2) inspexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. በእንተ፡ p. 8; ላዕለ፡ p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — ተሐወጸ፡ III, 2 pass. — ሐዋጺ፡ inspiciens, perspiciens, visitans, providens. — ሕዋጼ፡ 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — ተሐዝለ፡ III, 1 pass. — ሐዛሊ፡ bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glarea; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 putavit, opinatus, suspicatus est. — ተሐዝበ፡ III, 1 (p. 157) et ተሐዘበ፡ III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine ከመ፡, p. 77). 2) suspicatus est, exspectavit. 3) diffisus est, metuit, cavit. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — ትሕዝብት፡ opinio, exspectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡, pl. ሕዛብ፡ et አሕዛብ፡ 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et ሕዝብ፡ et አሕዛብ፡); concio, coetus;

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘነ፡ I, 1 subj. **ይሕዝን፡** et **ይሕዘን፡** aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — **አሕዘነ፡** II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — **ሕዙን፡** tristis, moestus.— **ሐዘን፡** 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — **ማሕዝን፡** contristans, moerorem afferens.

ሕዝአት፡ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፡ — አሕዘዘ፡ II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሔሰ፡ I, 1 subj. **ይሒሰ፡** 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — **ተሐይሰ፡** III, 1 vituperatus est.— **ሒሰ፡** vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፡, pl. **ሐይቃት፡** litus, ora, regio maritima.

ሔበ፡ I, 1 hausit (aquam). — **ማሕየብ፡** haustrum, situla, urna.

ሔከ፡ I, 1 mandit, manducavit.

ሐይወ፡ I, 1 subj. **ይሕየው፡** 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, consanuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est.— **አሕየወ፡** II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — **ሕያው፡**, f. **ሕያውት፡** 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de **እመሕያው፡** vid. **እም፡**). — **ሕይወት፡** 1) vita. 2) vivendi ratio. 3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — **ማሕይው፡** et **ማሕየዊ፡** vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሐይዝት፡ vid. sub **ውሒዝ፡**

ሐየጸ፡ — አስተሐየጸ፡ IV, 3 1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) aucupatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — **ሑያጼ፡** speculatio.

ሐደሰ፡ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit.— **ተሐደሰ፡** III, 2 pass.— **ሐዲስ፡**, f. **ሐዳስ፡** 1) novus, recens (**በሐዲስ፡ሢመቱ፡** postquam munus novum suscepit p. 33). 2) inauditus.— **ሐዳሲ፡** renovans, redintegrator.

ሐዳፍ፡ cervix.

ሐግል፡ numella, vinculum.

ሕጕር፡ uva passa.

ሐጋይ፡ ver, aestas.

ሐገገ፡ I, 1 legem dedit. — **ሕግ፡**, pl. **ሕገግ፡** 1) lex, statutum (**ሕገ፡** e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፋ፡ clypeus, scutum.

ሐጠበ፡ I, 1 subj. **ይሕጥብ፡** 1) ligna fidit vel cecīdit. 2) lignatus est. — **ሐጥብ፡** fissio (ligni), fissum (lignum). — **ሐጣብ፡** et **ሐጣቢ፡** qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፡ vid. sub **ሐጸየ፡**

ሐጸረ፡ I, 1 subj. **ይሕጽር፡**

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጸረ፡ III, 1 pass. — ሐጽር፡ circumseptio, circumvallatio. — ሐጹር፡ sepes, maceria, munitio, circumvallatio, vallum.

ሐጸየ፡ — ሐጽ፡, pl. አሕጻ፡ et አሕጻት፡ sagitta. — ማሕጼ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሕጽጽ፡ 1) minutus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሕጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጹጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minutus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸት፡ id. — ሐጹጼ፡ deminutio, defectio. — ታሕጸጽ፡ defectus, conditio inferioris.

ሐፀነ፡ I, 1 subj. ይሕፅን፡ 1) sinu fovit. 2) nutrivit, nutricavit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፅነ፡ III, 1 pass. — ሕፅን፡, pl. ሕፀን፡ sinus, gremium. — ሕፅነት፡ nutritio. — ሕፃን፡, pl. ሕፃናት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃኒ፡, f. ሐፃኒት፡ nutritor, altor, tutor. — ማሕፀን፡, pl. መሓፅን፡ et ማሕፀናት፡ uterus, matrix. — ማሕፀንት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alcjs committitur, depositum. — አማሕፀነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commisit, concredidit, deposuit. — ተማሕፀነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est, defendit. — ምምሕፃን፡ refugium, asylum.

ሐፀየ፡ I, 1 subj. ይሕፂ፡ donum sponsalicium dedit, dono sponsalicio emit. — ሕፄ፡ 1) donum sponsalicium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሕፍን፡ pugnus, pugillus.

መ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ሚ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ሚመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምሀር፡) docuit, instituit, erudivit (c. c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምሀሮ፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመሀረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. እምነ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሁር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምህር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምህርት፡, pl. ትምህርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ማህረከ፡ vid. ሀረከ፡

መሀና፡ μαναά מִנְחָה donum, tributum, oblatio.

መሀከ፡ et **ምሀከ፡** I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — **መሃኪ፡** parcens, clemens.

ምህወ፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — **ማህው፡** vitrum, vas vitreum.

ምል፡ siglum p. 155 (pro **ምልጣን፡**).

መልሐ፡ I, 2 sallit. — **ተመልሐ፡** III, 1 et 2 pass. — **ምልሐ፡** sapor, judicium.

መለሰ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ሚላቃት፡ μαλάκια (γυναικεῖον κοσμάριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάκια verbis sequentibus τὰ σπυριδάλια τὰ μικρά expositam putaverit) p. 60.

ሚላት፡ purpura (byssus).

መልኀ፡ I, 1 subj. **ይምላኅ፡** 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — **ተመልኀ፡** III, 1 pass. — **ምሉኅ፡** part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መልአ፡ I, 1 subj. **ይምላእ፡** 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et **ውስተ፡** loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. **ውስተ፡** loci p. 19; c. **ላዕለ፡** prs. p. 158). — **አምልአ፡** II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — **ምሉእ፡** 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. **እምነ፡** p. 23. 137); completus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. **በ፡** rei, p. 73). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — **ምልአ፡** plenitudo; c. **በ፡** et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — **ምልአት፡** impletio, plenitudo, p. 53. — **መላኢ፡** implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. **ይምልክ፡** 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — **አምለከ፡** II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab **አምላክ፡**; c. c. Acc., vel c. **ለ፡** p. 92). — **ተመልከ፡** III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — **መላኪ፡** possessor, herus, dominus, dominator. — **ምሉክ፡** 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) εὐσεβής, pius p. 70. 99. — **አምላክ፡**, pl. **አማልክት፡** deus. — **አምላክዊ፡** divinus. — **ምልክና፡** dominium, potestas, auctoritas, majestas. — **መለከት፡** 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — **መለኮታዊ፡** divinus. — **መምለኪ፡** Deum vel Deos colens, divinus.

መልከ፡ጼዴቅ፡ Melchisedec.

መሉኬ፡ μαλάχη malva.

መልዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — **አምልዐ፡** et **አመልዐ፡** II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — **ተማልዐ፡** III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — **ተመልጠ፡** III, 1 pass.

ምልጣን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐለ፡ I, 1 subj. **ይምሐል፡**

juravit. — አምሐለ፡ II, 1 1) ad jusjurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — ተማሐለ፡ III, 3 coñjuravit, jurejurando foedus sanxit. — መሐላ፡ juramentum, jusjurandum, foedus juramento sanctum. — ተማሕለለ፡ quadrl. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — ምሕልላ፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምሕረ፡ I, 1 subj. ይምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — አምሐረ፡ II, 1 caus. — ተምሕረ፡, ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est. — አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se praebuit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit. — ምሕረት፡, pl. ምሕረታት፡ misericordia, miseratio. — መሓሪ፡ misericos, miserator, misericordiae amans.

መሐን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — ምሕን፡ radius textorius.

መሐወ፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — ተምሕወ፡ III, 1 pass.

መሐዘ፡ — ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fruitus est. 2) sodalitatem iniit. — መሐዝ፡ et ማሕዝ፡, pl. ማሕዛን፡ 1) fervor studii. 2) amasius, amator, amatrix. — መሐዛ፡, pl. መሐዛት፡ 1) juventus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — ማሕዝን፡ amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማሕፀን፡ vid. sub ሐፀነ፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) ወሚመ፡ an?

መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit. — ምምዓ፡ trepidatio, pavor, consternatio.

ምሣር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥከዐ፡ — አመሥከዐ፡ qdrl. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit. — ተመሥጠ፡, ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ተማሠጠ፡ III, 3 recipr. — ምሡጥ፡ raptus. — መሣጢ፡, pl. መሠጥ፡ rapax, dilacerans. — መምሠጥ፡ ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est. — መርሕ፡, pl. አምርሕት፡ dux, rector. — መራሒ፡ ductor, dux. — ተመራሒ፡ ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይምረር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est. — መሪር፡, f. መራር፡ 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — ምረር፡, pl. ምረራት፡ amaritudo, acerbitas. — ምረት፡ id.

መርሶ፡ vid. sub ረሰወ፡

መረሰ፡—ተመርሰ፡ III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርስኔ፡ myrtus.

ምረቀ፡ vid. sub ወረቀ፡

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; አድገ፡ መረብ፡ pelecanus onocrotalus.

ሜሮቦጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መሬት፡ pulvis terrae, humus. — መሬታዊ፡ terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሜሮን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መሩናት፡ vid. መናረት፡

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — ምሩዕ፡ libidinosus, lascivus, impudicus. — ምርዐት፡ luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡, መርዓት፡ vid. sub ረዐወ፡

ማገ፡, pl. ማርያን፡, ማርያት፡, ማረይት፡ sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — ተመረየ፡ III, 2 et ተማረየ፡ III, 3 hariolatus est, divinavit.

ማርያም፡, etiam ማርያ፡ p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — ምረድ፡, መረድ፡ 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኬዎስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obduxit, calce illevit. — መርግ፡ calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡, መርጡል፡ μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et መስለ፡ I, 1 subj. ይምሰል፡ 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. ለ፡ p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel ዘ፡ vel ከመ፡). — መሰለ፡ I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — አምሰለ፡ II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — አመሰለ፡ II, 2 id. (p. 15 annot. 3). — ተመስለ፡ III, 1 et ተመሰለ፡ III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel ለ፡ vel, በ፡, vel ከመ፡). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. ከመ፡, በ፡, ለ፡, በአምሳለ፡, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. ለ፡, በ፡, ምስለ፡, ከመ፡, Acc.). f) effigiatus, repraesentatus est (imagine).— ተማሰለ፡ III, 3 rcpr. — አስተማሰለ፡ IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — ምስል፡, pl. ምሰል፡, አምሳል፡, ምስላት፡ similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — አምሳል፡ (formâ plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes“ p. 67 l. 4); አምሳለ፡ vel በአምሳለ፡ sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

ምስለ፡ praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (ዘረሰዮ፡ ምስሌከ፡ „quem tibi adjunxit", p. 30 l. 6. 7; unâ cum p. 67 l. 21; „filius cum patre" = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstante (bei, trotz). — **ምሳሌ፡**, pl. **ምሳልያት፡** et **ምሳሌያት፡** similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — **መምስል፡** et **መምሰል፡** id quod alicui simile est.— **ተመሰለ፡** assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ፡ I, 1 epulatus est, prandit. — **አምስሐ፡** II, 1 caus. — **ምሳሕ፡** epulae lautae; cibus meridianus, prandium. — **መሲሕ፡** unctus, Messias, Christus. — **መሲሓዊ፡** Christianus.

ምስር፡ vid. **ምዝር፡**

ማሰነ፡ qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interiit, evanuit. 3) exstinctus, vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — **አማሰነ፡** II 1) corrupit, depravavit, vitiavit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit.— **ተማሰነ፡** III, 1 pass. — **ሙሱን፡** corruptus, perditus. — **ማሳኒ፡** corruptibilis, fragilis. — **ሙስና፡** corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, pernicies, exitium, vastatio.

መሰከ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን፡ pauper, egenus, inops.— **ምስኪንት፡** paupertas.

መሰወ፡ I, 1 subj. **ይምሱ፡** liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — **ተመስወ፡** III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffluit, tabuit.

መስዕ፡ aquilo, septemtrio, plaga septemtrionalis.

መስየ፡ I, 1 subj. **ይምሰይ፡** et **ይምሲ፡** (p. 149) vesperavit (**መሲዮ፡** vesperascente coelo). — **ምሴት፡**, pl. **ምሴታት፡** vespera (**በምሴት፡ ጥቀ፡** pervesperi, p. 60).

ምስጢር፡, pl. **ምስጢራት፡** mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቍር፡ fructus (aceto) condītus (Eingemachtes), p. 59.

መቃርስ፡ Macarius; in vocativo **መቃሪ፡** p. 32.

መቈሰ፡ I, intercīdit, praecīdit, deminuit. — **ተመቈሰ፡** III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ፡ Maccabaeus.

መቍዐል፡, pl. **መቋዕል፡** et **መቋዕልት፡** pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ፡ I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት፡ vid. sub **በለለ፡**

መበሕት፡ vid. sub **በሐ፡**

ምት፡, pl. **አምታት፡** maritus, vir.

መተሀ፡ I, 1 specie fefellit. — **ምትሀት፡**, pl. **ምትሀታት፡** phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ምተላሚ፡ nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a ملع?).

መተረ፡ I, 1 subj. **ይምትር፡** 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excīdit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removit munere. 5) intermisit, interrupit. 6) diremit, decrevit.—

ተመትረ፡ III, 1 pass. — ምቱር፡ part. pass. — ምትረት፡ n. act. — ምታር፡ segmentum, fragmentum. — መታሪ፡ sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡, pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማኅ፡ est siglum p. 153 (pro ማኅበር፡?).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. መነ፡ et መኑ፡ p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto ሂ፡ aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሔ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et መሬናት፡ candelabrum.

ምናሴ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (ምንት፡ብነ፡ምስሌከ፡ quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; ምንት፡ዘ፡ quid est quod? p. 25 l. 8); ለምንት፡, በእንተ፡ምንት፡, ምንት፡ cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto ኒ፡ vel ሂ፡ aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተወ፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — አመንተወ፡ II geminavit. — መንታ፡, pl. መናትው፡ gemini, gemelli. — ምንታዌ፡ geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — ተመነነ፡ III, 2 pass. — ምኑን፡ reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — ምናኔ፡ 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መነከስ፡, pl. መነከሳት፡ monachus, monacha. — መንኰሰ፡ qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — መነከሳይት፡ monacha. ምንኵስና፡ monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንዙኅ፡ vid. መዝኅ፡

መነየ፡ — እምነ፡ et እም፡ praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei“, p. 21. 47; ሐሰዉ፡እምበግዕ፡ „falsus procul ab ove, ovis falsa“ p. 103 l. 5; እምብዙኅ፡ሐተታ፡ „nec opus est multa cura“, „pro multa cura“ p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te“ p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus“ p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: እምውእቱ፡እስመ፡ p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — ምኔት፡, pl. ምኔታት፡ monasterium, coenobium.

መነየ፡ — ተመነየ፡ III, 2 exoptavit, in votis habuit. — ተምኔት፡ optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደብ፡ vid. ነደብ፡

መንገን፡, pl. መናግንት፡ 1) ma-

china. 2) machinatio, mala ars. — ተመንገነ፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢጥ፡ turtur, palumbes.

መኑፍ፡ Memphis.

ማእስ፡, pl. አምእስት፡ cutis, pellis, corium.

ምእት፡, pl. አምአት፡ centum, centuria.

መአከ፡ — ተምእከ፡ et ተመአከ፡ III, 2 minatus, comminatus est. — ምኡክ፡ minax, trux. — ትምእክት፡ minae.

ማእዜ፡ quando?

ማእድ፡, pl. ማእዳት፡ 1) mensa. 2) coena p. 69 l. 1.

መክሐ፡ — ተመክሐ፡ III, 2 gloriatus est, se jactavit. — ምክሕ፡ et ትምክሕት፡ gloriatio, jactatio; causa gloriationis. — መክሒ፡ gloriosus.

መከረ፡ I, 1 subj. ይምክር፡ 1) exploravit, tentavit. 2) consilium cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) consultavit, deliberavit. — አምከረ፡ II, 1 1) suasit, consilium dedit. 2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). — አመከረ፡ II, 2 1) exploravit, examinavit, experimento probavit, tentavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc. p. 113 str. 23). — ተመከረ፡ III, 2 exploratus, tentatus, probatus est (c. Acc. = in alqa re, p. 61). — ተማከረ፡ III, 3 1) consultavit, deliberavit. 2) consilium iniit, communi consilio decrevit. — ምኩር፡ probatus, tentatus. — ምክር፡, pl. ምክራት፡ 1) consilium, consilia. 2) consideratio, prudentia. 3) sententia, sentiendi ratio. 4) voluntas. — መካሪ፡ 1) suasor, consiliarius. 2) consultus, gnarus. — መከራ፡, pl. መከራት፡ 1) probatio, examinatio. 2) experimentum. 3) tentatio, πειρασμός. — መምክር፡, pl. መምክራን፡ et መማክርት፡ consiliarius (መማክርት፡ etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መክሲሞስ፡ Maximus.

መክስሚያኖስ፡ Maximianus.

መክብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. ይምክን፡ 1) sterilis fuit. 2) liberis orbatus est. — መከነ፡ I, 2 et አምከነ፡ II, 1 orbavit. — ምክንት፡ sterilitas. — መካን፡ sterilis, infecunda.

መካን፡ locus vid. sub ከነ፡

መክነየ፡ vid. sub ከነየ፡

ሚካኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, calefactus est. — አሞቀ፡ II, 1 calefecit, fovit. — አስተማወቀ፡ IV, 3 fecit ut calefieret. — ምዉቅ፡ 1) calidus. 2) fervens. 3) fotus. — ሞቅ፡ calor. — ሙቀት፡ calor.

ሞቅሐ፡ vid. sub ወቅሐ፡

ሞተ፡ I, 1 subj. ይሙት፡ mortuus est (etiam de rebus). — አሞተ፡ (et አመተ፡) II, 1 1) mori jussit, mortem attulit, interfecit. 2) enecavit, mortificavit. — ምዉት፡ et ምውት፡, pl. etiam ሙታን፡, mortuus. — ሞት፡ 1) mors, (nex, supplicium). 2) morbus letalis, pestis. — ሙተት፡ mors, obitus. — ማውታ፡ 1) morticinum, cadaver. 2) mortui; እጓለ፡ ማውታ፡ orbus, -a, pupillus, -a, orbi. — መዋቲ፡ mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. ይማእ፡ vicit. — አሞአ፡ (et አምአ፡) II, 1 1) victorem

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. እምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምዉእ፡ victus, inferior. — ሙኣት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋኢ፡ victor, vincens. — ተመዋኢ፡ qui vincitur, victus. — ትምውኣት፡ devictio.

ሞገስ፡ vid. ወገሰ፡

ሞፃ፡ vid. ወፅአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡, pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዒር፡ dulcis, mellitus. — አማዕረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀብ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተብ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coenum, lutum.

መዐው፡ — አማዑት፡, pl. አማዕዋት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዕዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዕዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavibus odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዕዘ፡ III, 2 suavibus odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዑዝ፡ odorus, bene olens, suavis. — መዐዝ፡, pl. መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐዴ፡ vel ምዕዴ፡ I, 1 subj. ይምዐድ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዕዴ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡, pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝሙ፡ est siglum (pro መዝሙር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምሥር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዛሬ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝኀ፡ — አስተማዝኀ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙኅ፡ et ምንዙኅ፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዘነ፡ III, 2 ponderatus est.

መዝገነ፡ vid. ዘገነ፡

ማይ፡, pl. ማያት፡ aqua.

ሜስ፡, pl. አምያስ፡ vinum facticium, mulsum, sicera. — መያሲ፡ caupo, tabernarius.

ሜነ፡ — ተመየነ፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolus fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolus, praestigiator. — ትምያን፡ subditicium, spurium, falsum. — ትምይንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመይን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሜዓ፡, ሚዓ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ nomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII° Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

ሚጠ፡ I, 1 subj. ይሚጥ፡ 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — ተመይጠ፡ III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, conversus est. 2) reversus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — ሚጠት፡, pl. ሚጠታት፡ conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — መያጢ፡ 1) convertens. 2) reductor. 3) inconstans. — ምያጤ፡, ሙያጤ፡ conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. አምጻር፡ et ምድራት፡ 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — ምድራዊ፡ terrenus, terrester.

ምጸቍ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. ደበበ፡

ምድያም፡ Midian.

መግል፡, pl. አምግላት፡ pus, pustula, vibex.

ምኵሕያ፡ vid. ኵሕየ፡

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, dispensavit. — አመገበ፡ II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — ተመገበ፡ III, 2 pass. — ምግብ፡ administratio, munus, procuratio. — መጋቢ፡ 1) administrator, dispensator, oeconomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ nomen mensis Abyssinorum septimi, qui IX° Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መግዝአ፡ vid. ገዝአ፡

መጠቀ፡ I, 1 subj. ይምጥቅ፡ in altum tulit vel traxit. — ተመጥቀ፡ III, 1 pass. — ምጡቅ፡ elatus, sublimis. — መምጠቅ፡ corium fundae.

ምጡቅ፡ dulcis. — ምጥቀት፡ dulcedo.

መጥነ፡ I, 1 decuit, convenit. — መጠነ፡ I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — ተመጠነ፡ III, 2 mensuratus est. — መጠን፡, pl. አምጣን፡ 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — መጠነ፡ (i. e. መጠን፡ in st. c.; gr. § 157) 1) circumscribendis pronominibus quantitatis adhibetur: tantus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; መጠንዝ፡ tantus, tot (at p. 104 l. 22 መጠንዝ፡ = tam); ዘመጠንዝ፡ id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, während, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) መጠነ፡ ዘ፡ = quanto, p. 103 l. 12. — አምጣነ፡ 1) nonnumquam id. q. መጠነ፡ 2) አምጣነ፡ et በአምጣነ፡ a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — ሚመጠን፡ 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — ም

ጣኔ፡ 1) extensio, dimensio, modi. 2) ratiocinatio, analogia.

መጠወ፡ I, 2 porrexit, praebuit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ**). — **ተመጠወ፡** III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — **ምጡው፡** traditus. — **ተመጣዊ፡** is qui accipit vel accepit.

መጸለት፡ vid. **ጸለለ፡**

መጽለወ፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — **አመጽለወ፡** II caus. — **ተመጽለወ፡** III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — **ምጽልው፡** marcidus, flaccidus.

መጸረ፡ I, 1 et 2 mandit, masticavit.

መጽአ፡ I, 1 subj. **ይምጻእ፡** venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) **ዘይመጽእ፡** venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — **አምጽአ፡** II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. **በ፡** rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — **አስተማጽአ፡** IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — **ምጽአት፡** adventus, eventus. — **ምምጻእ፡** locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት፡ eleemosyna; beneficientia, bonitas. — **መጽወተ፡** qdrl. I eleemosynas dedit. — **ተመጽወተ፡** III, 1 eleemosynas accepit.

መፀው፡ ver.

መጺጽ፡ acidus, acerbus.

ሠሀለ፡ — **ተሣሀለ፡** III, 3 clemens fuit, propitium se praebuit, ignovit, condonavit (c. Acc. prs.). — **ሣህል፡** clementia, lenitas, benignitas. — **ምሥሃል፡** propitiatorium. — **መስተሣህል፡** 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር፡, pl. **አሥሀርት፡** nova luna.

ሣህበበ፡ qdrl. I mucuit. — **ሥሀቡብ፡** mucidus.

ሠለሰ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — **ተሠለሰ፡** III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — **ሥሉስ፡** triplex, tergeminus, trinus. — **ሠላስ፡** (fem.) tres. — **ሠለስቱ፡** (m.) tres. — **ሥልስ፡** 1) tres. 2) triens. 3) **ሥልስ፡** et **ሥልሰ፡** ter. — **ሣልስ፡** tertius. — **ሣልሳዊ፡**, **ሣልሳይ፡** tertius. — **ሠሉስ፡** 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — **ሠላሳ፡** triginta. — **ሥላሴ፡** trias, trinitas. — **መሥልስት፡** 1) triplum, triplex ordo. 2) trienta l (mensurae genus). — **ተሥላስ፡** tabulatum tertium, contignatio superior. — **ትሥልስት፡** 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — **ተሥላሲ፡** trinus p. 149 str. 7 (ni **ተሠላሲ፡** emendare malueris).

ሠለጠ፡ I, 2 potestatem habuit. — **አሥለጠ፡** II, 1 et **አሠለጠ፡** II, 2 caus. — **ተሠልጠ፡** III, 1 et **ተሠለጠ፡** III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — **ሥሉጥ፡** potestate, auctoritate praeditus. — **ሥልጣን፡**, pl. **ሥልጣናት፡** potestas, facultas, auctoritas, potentia; **ሥልጣናት፡** angeli cujusdam ordinis p. 90. — **አሠልጠነ፡** qdrl. II potestatem commisit alicui.

ሠሐቀ፡ et ሥሕቀ፡ I, 1 subj. ይሥሐቅ፡ risit, a) c. Acc. vel ላዕለ፡ derisit, irrisit, b) jocatus est.— አሥሐቀ፡ II, 1 caus. — ሣሕቅ፡ et ሠሐቅ፡ 1) risus. 2) irrisio. — ምሥሐቅ፡ theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contemsit, frivole locutus est (seq. ላዕለ፡ p. 91). — ሥሑጽ፡ ferox, insolens, frivolus. — ሥሕጸት፡, pl. ሥሕጸታት፡ ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ሠምረ፡ et ሠመረ፡ I, 1 subj. ይሥመር፡ 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. በ፡ vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — አሥመረ፡ II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — ተሠምረ፡ III, 1 et ተሣመረ፡ III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — ሥሙር፡ 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promtus. — ሥምረት፡ benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — መሥመሪ፡ gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; euthygrammus.

ሠምዕ፡, pl. ሠምዓት፡ 1) cera. 2) cereus, candela.

ሠሥዐ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — ሥሡዕ፡ insatiabilis, vorax, avidus. — ሥሥዐት፡ insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ሠርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — ተሠርሐ፡ III, 2 prosperum successum habuit. — ሥሩሕ፡ prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ሠርም፡, pl. አሥራም፡ gurges, abyssus. — ተሠርመ፡ III, 1 in abyssum submersus est.

ሠረረ፡ I, 1 altus fuit. — ሥር፡, ሠር፡ altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — ተሣረረ፡ III, 3 pass. — ሡሩር፡, ሥሩር፡ fundatus, stabilitus. — ሡራሬ፡ fundatio. — ሣራሪ፡ fundator, (auctor p. 46). — መሠረት፡, pl. መሠረታት፡ 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — አመሥረተ፡ qdrl. II fundavit. — ተመሥረተ፡ III, 1 pass.

ሠረቀ፡ I, 1 subj. ይሥርቅ፡ ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 መድኅኒተ፡ Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — አሥረቀ፡ II, 1 oriri jussit. — ሠርቅ፡, pl. አሥራቅ፡ 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — ሠረቅ፡ oriens (plaga). — ሥርቀት፡ ortus, apparitio. — ሠረቃዊ፡ orientalis. — ምሥራቅ፡, pl. ምሥራቃት፡ oriens, regio orientalis.

ሠረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩኅ፡ splendens, magnificus.— ሠርኅ፡, ሥሩኄ፡, ሡሩኄ፡ splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሢሩክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርው፡, pl. ሥረው፡, አሥራው፡, ሥርዋት፡ 1) nervus, musculus. 2) radix. — ሠረወ፡ I, 1 et 2 eradicavit, exstirpavit. — ተሠርወ፡

III, 1 et ተሠረወ III, 2 pass. — ሥሩዌ፡ eradicatio, exstirpatio. — ሠርዌ፡, pl. ሠሩዊት፡ trabs, tignum.

ሠርዐ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praefinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተሠርዐ፡ III, 1 pass. — ሥሩዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዐት፡, pl. ሥርዐታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ሠራኢ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, θεσπέσιος p. 74). — ሥራዕ፡, pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ሠረየ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ሠረየ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) veneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡, pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) veneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መሠርይ፡, መሠሪ፡ veneficus, incantator. — Vid. ሤረየ፡

ሠርግ፡, pl. አሥራግ፡ rivulus, incile.

ሠረጸ፡ et ሠርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጽ፡ et ይሥረጽ፡ 1) pullulavit, germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ሠርጽ፡ germen, surculus, propago.

ሠቅ፡, pl. ሠቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ሠቅሠቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestrae. — ሥቅሡቅ፡ reticulatus.

ሣቀየ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተሣቀየ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡, pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቌ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ሠብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥቡሕ፡ part. — ሥብሕ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሕ፡, pl. መሣብሕት፡ id.

ሠብሣብ፡ sporta.

ሠበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥበጥ፡, ሥበጥ፡, cibus coctus, ferculum, coena.

ሠተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥትር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ሠኀተ፡, ሥኀተ፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabaliter se habuit. — ሠኀተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አሠኀተ፡ II, 2 id. — ተሥኀተ፡ III, 2 pass. — ሥኁት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣኀት፡ relaxatio, tranquillitas.

ሠነቀ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ commeatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥነቀ፡ II, 1 commeatu instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ commeatus, viaticum. — መሥ

ንቅ፡, መሥነቅ፡, መሥንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ሥንት፡ vid. ሤኒ፡

ሠነነ፡ — ሥን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠነየ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠነየ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠነየ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተሣነየ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናየ፡ bene, recte. — ምሥናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ሥኔ፡ vel ሰኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ሥእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ሥኡብ፡ pollutus, contaminatus. — ሥእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አሥእን፡, አሥኣን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አሥአነ፡ II, 1 soleas subligavit alicui (c. Acc.). — ተሥእነ፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወነ፡ I, 2 spumavit. — አሠወነ፡ II, 2 caus.

ሦክ፡, pl. አሥዋክ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተሦዐ፡ III, 1 pass. — ሡዑ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መሥዋዕት፡, pl. መሥዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መሥዋዕት፡ መድኀኒት፡ σωτήριον pro salute; መሥዋዕት፡ ሰላም፡ εἰρηνικόν pacificum). 2) altare. — ምሥዋዕ፡, pl. ምሥዋዓት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወየ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdrl. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ንሦጣጥ፡ horror.

ሠዐለ፡ I, 1 subj. ይሥዐል፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አሥዐለ፡ II, 1 caus. — ተሥዕለ፡ III, 1 refl. — ሥዑል፡ part. pass. — ሥዕል፡, pl. ሥዕላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠዓሊ፡ plastes, pictor. — መሥዕል፡ id.

ሥዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አሥዕርት፡ herba, gramen. — ሥዑር፡ herbidus, graminosus. — ሥዕርት፡, pl. አሥዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ሠዐዐ፡ — ተሥዕዐ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

ሠዐየ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit.— መሥዒ፡ vannus, ventilabrum.

ሠዘየ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሤመ፡ I, 1 subj. ይሢም፡ posuit, imposuit, praeposuit, constituit (ordinavit clericum). — ተሠይመ፡ III, 1 pass. — ሥዩም፡ positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — ሢመት፡, pl. ሢመታት፡ positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio. — መሥየም፡, pl. መሣይምት፡ 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — ምሥያም፡ 1) munus. 2) horreum, corbis. — ተሠይመተ፡ qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሤረየ፡ qdrl. I et ሠረየ፡ tril.: colore infecit, tinxit. — ተሤረየ፡ qdrl. III, 1 et ተሠርየ፡ III, 1 pass.— ሢሩይ፡ infectus (colore). — ሥርየት፡ tinctura. — ሢራይ፡, pl. ሢራያት፡ vestis pretiosissimi generis.

ሤበ፡ I, 1 canuit. — ሢበት፡, pl. ሢበታት፡ canities, capillus canus.

ሤነ፡ I, 1 minxit. — ሥንት፡ urina.

ሤጠ፡ I, 1 subj. ይሢጥ፡ vendidit. — አሠየጠ፡ II, 2 et አሣየጠ፡ II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — ተሠይጠ፡ III, 1 venditus est. — ተሣየጠ፡ III, 3 mercatus est, emit. — ሥዩጥ፡ venditus. — ሤጥ፡ 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — ሠያጢ፡, pl. ሠየጥ፡ venditor, mercator. — ተሣያጢ፡ emtor. — ምሥያጥ፡, pl. ምሥያጣት፡ 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 intercalavit. — ምሥጋር፡ gressus, passus. — ሠግር፡ intercalatio.

ሠገረ፡—አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — ተሠግረ፡ III, 1 pass. — ሠገራት፡ lictores, carcerum custodes. — አሥጋሪ፡ laqueator, venator, piscator.— መሠግር፡ piscator.— መሥገርት፡, pl. መሣግር፡ laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ — ሥጋ፡, pl. ሥጋት፡ 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — አሥገወ፡ II, 1 incarnavit. — ተሠገወ፡ III, 1 incarnatus, corporatus est. — ሥግው፡ incarnatus. — ሥጋዊ፡ carnalis, corporeus. — ሥጋዌ፡ 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — ትሥጉት፡ incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. ይሥጥቅ፡ scidit, discidit, fidit, dirupit. — ተሠጥቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥጡቅ፡ scissus, fissus. — ሥጥቀት፡ scissio, fissura, rima.

ሠጠየ፡ — ተሠጥየ፡ III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — ሥጥየት፡ effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. ይሥጥጥ፡ scidit, discidit, divellit, dirupit. — ተሠጠ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥ

ጡጥ፡ scissus, ruptus, lacer. — ሥጠት፡ scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fidit, diffidit. — ተሠጸረ፡ III, 2 pass. — ሥጸር፡ assula.

ሣጹን፡, pl. ሣጹናት፡ scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII^{a}, p. 58.

ራሔል፡ Rachel.

ረሐለ፡ vid. ረሐነ፡

ርሕሰ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — አርሐሰ፡ II, 1 caus. — ርሑስ፡ humidus, madidus.

ርሕቀ፡ I, 1 subj. ይርሐቅ፡ 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — አርሐቀ፡ II, 1 procul amovit, removit. — ተርሕቀ፡ III, 1 et ተራሐቀ፡ III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — አስተርሐቀ፡ IV, 1 et አስተራሐቀ፡ IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — ርሑቅ፡ remotus, longinquus, distans; እምርሑቅ፡ e longinquo, procul, eminus; ርሑቀ፡ procul, longe. — ርሕቀት፡ discessus, longinquitas, intervallum.

ርሕበ፡ I, 1 subj. ይርሐብ፡ amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — አርሐበ፡ II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — ተርሕበ፡ III, 1 dilatatus, ampliatus est. — ርሑብ፡ latus, amplus, spatiosus, late patens. — ርሒብ፡, f. ረሓብ፡ id. — ርሒብ፡ amplitudo, latitudo. — ራሕብ፡ id. — ርሕበት፡ dilatatio, amplitudo. — መርሒብ፡, pl. መራሕብት፡ 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐነ፡ et ረሐለ፡ I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — ርሒ፡ odor suavis; planta odorata.

ርሕፀ፡ vel ረሐፀ፡ I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሜ፡, etiam ሮም፡ p. 26, Roma; ሮማዊ፡ Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. አርማሕ፡ lancea, hasta.

ረመመ፡ — አርመመ፡ II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — ተረመ፡ III, 1 silentio praetermissus est. — አስተራመመ፡ IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — መርምም፡ tacitus, silens. — አርማሚ፡ taciturnus.

ረመረ፡ — መርመሬ፡ pera.

ረምስ፡, pl. አርማስ፡ ratis.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምሰሰ፡ — አረምሰሰ፡ qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. ሮማናት፡ malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — ተረምየ፡ III, 1 pass. — ርምየት፡ et ርሚት፡ ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመፀ፡ I, 1 torruit. — አርመፀ፡ II, 1 adussit, extorruit.

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — አርሥአ፡ II, 1 caus. — ርሥእ፡, ርሥአት፡, ርሥአን፡, ርሥእና፡ senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — አርስሐ፡ II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convicit, condemnavit. — አርሳሕስሐ፡ quinql. II id. — ርሱሕ፡ 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — ርስሐት፡, pl. ርስሓታት፡ 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. ወረሰ፡

ረስነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — አርሰነ፡ II, 1 igne candefecit, igne probavit, adussit. — ርሱን፡ 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — ረስን፡ et ርስን፡ candor, ardor, fervor, ustio; ማዕተብ፡ዘርስን፡ signum inustum, stigma (καυστήρ) p. 58.

ረሰወ፡ — አርሰወ፡ II, 1 appulit in portum. — መርሶ፡ portus. — መርስ፡ portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — አርስዐ፡ II, 1 caus. — ተረስዐ፡ III, 1 1) in oblivionem venit, memoriâ excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — ሩስዕ፡ 1) obliviosus. 2) impius. — ረሲዕ፡ impius, injustus, scelestus. — ርስዐት፡ 1) oblivio. 2) impietas. — ርስዓን፡ et ርስዕና፡ impietas.

ረሰየ፡ I, 2 1) posuit, a) injecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24), adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt“, p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios,“ p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel ከመ፡ et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et ለ፡ dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt“ p. 72 l. 21. 22). — አርሰየ፡ II, 1 appulit in portum. — ተረስየ፡ et ተረሰየ፡ III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — አስተርሰየ፡ et አስተረሰየ፡ IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — ርሱይ፡ indutus, instructus, ornatus, paratus. — ትርሲት፡ 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — አርቀቀ፡ II, 1 caus. — ረቂቅ፡, f. ረቃቅ፡ subtilis, tenuis. — ርቀት፡ subtilitas, tenuitas. — ረቅ፡ charta pergamena.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — ተረቅየ፡ III, 1 pass. — ረቃዪ፡ incantator. — ርቅ

ዩት፡ et ርቂት፡ incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — መርቄ፡ 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ረቢ፡ ῥαββί Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. ይርባሕ፡ 1) lucratus est, lucrifecit. 2) lucrosus, utilis fuit. — አርብሐ፡ II, 1 caus. — ርባሕ፡ et ረባሕ፡ lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — ይርባሕ፡ vel ያርብሕ፡ gigas, gigantes.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, extendit. — ተረበ፡ III, 1 pass. — ርብት፡ expansio. — መርበብት፡ rete majus, sagena, verriculum. — ረባን፡, pl. ረበናት፡ et ረባናት፡ 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — ረበዋት፡ (a ረበ፡), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. — ርቡዕ፡ quadratus; quadruplex. — አርባዕ፡ f. quatuor. — አርባዕቱ፡ m. quatuor. — ርብዕ፡ 1) quatuor; 2) ርብዕ፡ vel ርብዐ፡ quater. — ራብዕ፡ quartus. — ራብዓዊ፡ id. — ረቡዕ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — አርብዓ፡ quadraginta. — ርባዔ፡ tetras. — መርብዕት፡ 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — ትርብዕት፡ quadruplum, quadrum, quadrans.

ረትዐ፡ I, 1 subj. ይርታዕ፡ 1) rectus, directus, erectus fuit. 2) restitutus, recte dispositus est. 3) verus fuit, recte dixit. 4) justus fuit; justum, aequum, rectum fuit vel visum est. — አርትዐ፡ II, 1 1) erexit. 2) rectum fecit, direxit. 3) justum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — አስተራትዐ፡ IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — ርቱዕ፡ 1) erectus, rectus, planus. 2) probus, sincerus, integer. 3) verus, fidus. 4) justus, aequus, congruens; impers.: decet, convenit, par est (ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον dignum et justum est, p. 46. 48. 49). 5) ርቱዕ፡ p. 92 et ርትዕት፡ p. 71 = id quod rectum, verum est. 6) ርቱዐ፡ recte, recta via, in rectum, rite, bene, vere, jure. — ራትዕ፡ probus, sincerus, integer, verax. — ርትዕ፡ rectitudo; probitas, integritas; rectum, jus fasque; justitia, aequitas; verum, veritas. — ርትዐት፡ rectitudo. — መስተራትዕ፡ lictores, speculatores.

ራኅርኀ፡ — አራኅርኀ፡ qdrl. II tenerum reddidit, mitigavit, lenivit. — ተራኅርኀ፡ III, 1 teneriorem, leniorem se praebuit; amore molliore, misericordia motus fuit. — ርኅሩኅ፡ teneri amoris plenus; lenis, mitis. — ርኅራኄ፡ teneritas, lenitas; amor mollior, misericordia.

ርኅበ፡ I, 1 subj. ይርኀብ፡ esurivit. — አርኀበ፡ II, 1 caus. — ርኁብ፡ esuriens, famelicus, fame enectus. — ረኀብ፡ et ረኃብ፡ fames.

ረኀወ፡ — አርኀወ፡ II, 1 patefecit, aperuit, reseravit. — ተርኀወ፡ III, 1 refl. et pass. — ርኁው፡ apertus, patens. — መርኆ፡, pl. መራኁት፡ clavis.

ረኀጸ፡ — ረኃጽ፡ tener corpore, delicatus.

ርእስ፡, pl. **አርእስት፡** 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ሬእስ፡** id. — **ርኡስ፡** summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ፡**, pl. **ትርአሳት፡** 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መትርእስ፡** cervical. — **ርእሰ፡** I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእሰ፡** II, 1 caus. — **ተርእሰ፡** III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ፡ I, 1 impf. **ይሬኢ፡**, subj. **ይርአይ፡** 1) vidit (**ርእዮት፡** visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas ansehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርአየ፡** II, 1 impf. **ያሬኢ፡** et **ያርኢ፡** videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiorem reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ፡** rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben lassen), affecit. — **ተርእየ፡** III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se praebuit, apparuit. — **ተራአየ፡** III, 3 rcpr. — **አስተርአየ፡** IV, 1 1) se conspiciendum praebuit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርኢ፡** visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (φαίνεσθαι); speciem praebuit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ራአይ፡** videns, vates. — **ራእይ፡**, pl. **ራእያት፡** 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት፡** visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረአዪ፡** et **ረአይ፡** spectator, vates. — **አርአያ፡** species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርአያ፡** et **አርአያ፡** ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርኳም፡ marmor.

ረኵሰ፡ I, 1 subj. **ይርኩስ፡** impurus, immundus fuit, contaminatus est. — **አርኰሰ፡** II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራኩሰ፡** IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርኩስ፡** impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርኵስ፡** impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረክበ፡ I, 1 subj. **ይርክብ፡** et **ይርከብ፡** 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረኪቦሙ፡** p. 152 est siglum). — **አርከበ፡** II, 1 caus. — **ተረክበ፡** III, 1 pass. — **ተራከበ፡** III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምስለ፡** vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራክቡ፡** e Graeco emendandum videtur **ተረክበ፡**); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ፡** IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ውስተ፡** p. 87).

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — አስተራከበ፡ IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — ርኩብ፡ inventus; contiguus, connexus. — ርክበት፡ inventio. — ሩካቤ፡ coitus, concubitus. — አርኩበት፡ cameli feminae. — ምርካብ፡ 1) res acquisita, quaestus, victus, stipendium. 2) res inventa. — እስተርኩብ፡ vacans rei.

ሮሐ፡ I, 1 flabello ventulum fecit. — መረዋሕት፡ 1) flabellum. 2) aspergillum.

ሮስ፡ mas, masculus.

ሮተ፡ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወየ፡ et ረውየ፡ I, 1 subj. ይርወይ፡ potu satiatus est, largius bibit; irrigatus est.— አርወየ፡ II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — ተረወየ፡ III, 1 et 2 potu satiatus est (c. Acc. rei); irrigatus est. — ርዉይ፡ part. pass.

ሮደ፡ I, 1 subj. ይሩድ፡ incursavit, invasit; insectatus, persecutus est.

ሮጸ፡ I, 1 subj. ይሩጽ፡ cucurrit (ac-, in-, praeter-, discurrit). — አሮጸ፡ II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — ተራወጸ፡ III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — ርዉጽ፡ currens, citatus. — ሩጸት፡ cursus, motus rapidus. — ረዋጺ፡ cursor; citus, velox, pernix.— ምርዋጽ፡ spatium cursus, curriculum.

ረዐም፡ — አርዐም፡ II, 1 tonuit. — ራዕም፡ fremitus. — ረዓም፡ tonitru; strepitus.

ረዐወ — አርዑት፡ jugum. — መርዓ፡ nuptiae, convivium nuptiale.— መርዓዊ፡ nuptiator, sponsus, (gener). — መርዓት፡, pl. መራዕው፡ sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — ተመርዐወ፡ qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዕየ፡ (ረዐየ፡) I, 1 impf. ይርዒ፡ et ይሬዒ፡, subj. ይርዐይ፡, 1) pavit.— 2) pastus est. — ተርዕየ፡ III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — ተራዐየ፡ III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — መርዔት፡, pl. መራዕይ፡ et መርዔታት፡ 1) grex. 2) pascuum. — ምርዓይ፡ 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis.— ረዐይት፡ gigantes.

ርዕደ፡ I, 1 subj. ይርዐድ፡ tremuit, contremuit.— አርዐደ፡ II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — ርዑድ፡ tremebundus, tremulus. — ረዓድ፡, ረዐድ፡ tremor.— ርዕደት፡ id.

ሩዝ፡ oryza.

ረዘመ፡ — መርዝም፡ titubatio, vertigo, tremor.

ሬመ፡ — አርያም፡ pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (ማሕሌተ፡ አርያም፡ p. 35 et አርያም፡ ቀጸሚ፡ ዚማ፡ sunt voces musicae technicae).

ረየፀ፡ I, 2 condocefecit, domuit.— ተረየፀ፡ III, 2 exercitus, condocefactus, institutus est. — ርዩፅ፡ part. pass.

ረዳ፡ rosa.

ርደት፡ vid. sub ወረደ፡

ረድአ፡ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.).— አርድአ፡ II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) opem tulit, adjumento fuit. — ተረድአ፡ III, 1 adjutus, auxilium nactus est.— ተራድአ፡ III, 3 1) mutuam sibi

opem tulit. 2) communi auxilio adjuvit (c. Acc.). — ረድእ፡ 1) auxilium. 2) f. ረድእት፡, pl. አርዳእ፡ et አርድእት፡ adjutor, minister, discipulus. — ረዳኢ፡ adjutor, auxiliator. — ረድኤት፡ auxilium, adjumentum. — መርድእ፡ adjutor, socius. — መርድእ፡ auxilium, instrumentum.

ረደየ፡ — ተረድየ፡ III, 1 usuras cepit, fenori dedit. — ተራደየ፡ III, 3 fenus cepit vel imposuit. — ርዱ፡ fenus, usura.

ረግሐ፡ — መርግሕ፡ saxum, lapis magnus. — አመርግሐ፡ qdrl. II saxa provolvit.

ረገመ፡ I, 1 subj. ይርግም፡ exsecratus est, diris devovit, maledixit. — ተረግመ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገመ፡ III, 3 recipr. — ርጉም፡ diris devotus, maledictus. — ርግመት፡ exsecratio. — ረጋሚ፡ dirarum jactator, exsecrator. — መርገም፡, pl. መርገማት፡ exsecratio, dirae, maledictum.

ርግብ፡, pl. አርጋብ፡ columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረግዐ፡ I, 1 concrevit, coagulatus, spissatus, congelatus est. — አርግዐ፡ II, 1 caus. — ርጉዕ፡ part.

ረገዘ፡ I, 1 subj. ይርግዝ፡ transfixit, confodit; occidit, jugulavit (hasta, gladio). — ተረግዘ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገዘ፡ III, 3 recipr. — ርጉዝ፡ part. pass. — ርግዘት፡ perfossio, ictus. — ራግዛት፡ pl. postes (januae). — ምርጉዝ፡ baculus, scipio. — ተመርጐዘ፡ qdrl. III, 1 innixus est (baculo, et in genere).

ረገፀ፡ I, 1 pedem supplosit, pede percussit, calcitravit. — ተራገፀ፡ III, 3 pedibus obnixus est. — አስተራገፀ፡ IV, 3 fecit ut palpitans pedes jactaret. — ትርጋፅ፡ quidquid ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡ — ርጉፍ፡ 1) colore distinctus, variegatus. 2) (pro ርኊፍ፡) opus tesselatum.

ረጠበ፡ I, 1 humidus, succosus fuit, viruit. — አርጠበ፡ II, 1 caus. — ርጡብ፡ 1) humidus, succosus, virens. 2) humidum, humor. — ርጠብት፡ humiditas.

ርጢን፡ ῥητίνη resina, gummi, resina medicatrix, balsamum, medicamen.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. ይርፍቅ፡ reclinavit, accubuit, discubuit (ad mensam). — አርፈቀ፡ II, 1 caus. — መርፈቅ፡ superliminare, limen. — ምርፋቅ፡ 1) locus accubitus. 2) convivium, compotatio.

ረፍአ፡ I, 1 consuit, sarsit. — ተረፍአ፡ III, 1 pass. — ርፍአት፡ sutura. — ረፋኢ፡ sartor, reparator (medicus). — ርፍእ፡ opus sartorium. — መርፍእ፡, pl. መራፍእት፡ acus.

ረፈደ፡ — አርፈደ፡ II, 1 largum fecit, abunde, large praebuit (?), p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part. suff.: certe, vero, quidem, autem; ወ—ሰ፡ autem, sed.

ሰ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, δή.

ሰለመ፡ — ተሳለመ፡ III, 3 1) pacem composuit. 2) consalutavit. — አስተሳለመ፡ IV, 3 1) pacem com-

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) consalutare fecit. — ሰላም፡ pax, salus, salutatio (በሰላም፡ tempore pacis p. 73 l. 10). — ሰላማዊ፡ pacificus, concors, pacatus.

ሰላማ፡ Salâmâ, primus Abyssiniae metropolita.

ሳሌም፡ et ሰሌም፡ Salem, urbs Melchisedeci, et Σαλείμ (p. 155; Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina ሳሌም፡ et ሰላም፡ a librariis promiscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፡ Salomo.

ስልምናሶር፡ Salmanassar.

ሰለቀ፡—ተሳለቀ፡ III, 3 1) jocatus est, lusit. 2) illusit, irrisit, ludibrio habuit. — ስላቅ፡ jocus, illusio, irrisus, ludibrium. — መስተሳልቅ፡ illusor, irrisor.

ሰለበ፡ I, 1 subj. ይስልብ፡ 1) exuit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abripuit (mentem). — ተሰልበ፡ III, 1 refl. et pass. — ስልበት፡ actus exuendi.

ሲላውቅያ፡ Seleucia.

ስላት፡ gaudium et ludibrium ob aliorum calamitates.

ሰሊጥት፡ cassia (aromatica).

ሰሊክ፡, ሰሊካ፡ cassia.

ሳሌዳ፡, ሰሌዳ፡, ሰሊዳ፡ tabula.

ሰለጠ፡ I, 1 et 2 1) I, 1: integer, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2: a) integrum accepit vel reportavit. b) persolvit, rependit. c) absolvit, consummavit, perfecit. — አስለጠ፡ II, 1 1) complevit, absolvit, perfecit. 2) peregit, efficax fuit, profuit. — ተሰልጠ፡ III, 1 et ተሰለጠ፡ III, 2 1) completus, consummatus, finitus est. 2) efficax fuit, profecit, peregit. — ስሉጥ፡ completus, absolutus, perfectus. — ስላጤ፡ 1) profectus, perfectio. 2) officium alicui praestitum. 3) utilitas, finis.

ሰሐለ፡ I, 1 subj. ይስሐል፡ acuit. — ተስሕለ፡ III, 1 pass. — ስሑል፡ acutus. — አንሳሕለለ፡ qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕስሐ፡—አንሳሕስሐ፡ qdrl. V 1) se movit, motus est. 2) movit, commovit, concitavit. — ንስሕሳሕ፡ motus.

ሰሐበ፡ I, 1 subj. ይስሐብ፡ 1) traxit (sursum traxit, attraxit, ex-, de-, dis-, con-, protraxit, humi traxit, captivum traxit, intendit, adduxit). 2) induxit, pellexit. — ተስሕበ፡ III, 1 pass. — መስሐብ፡ pala.

ስሕተ፡ I, 1 subj. ይስሐት፡ 1) erravit, aberravit, errorem commisit. 2) in errorem inductus, seductus, deceptus est. 3) peccavit, deliquit, offendit. — አስሐተ፡ II, 1 errare fecit, seduxit, decepit, in peccatum induxit, scandalizavit. — ተስሕተ፡ III, 1 erratum, delictum est (c. Acc. prs. = ab aliquo). — ስሑት፡ errore captus, seductus. — ስሕተት፡, pl. ስሕተታት፡ error, errores, peccatum, delictum. — መስሕት፡ impostor, seductor, fallax. — አስሐትያ፡ nix, pruina, grando, gelicidium.

ስሕከ፡ I, 1 asper, scaber, raucus fuit vel factus est. — አስሐከ፡ II, 1 caus. — ስሑክ፡ asper, scaber. — ሳሕክ፡ asperitas, scabrities.

ስሕወ፡ I, 1 subj. **ይስሐው፡** expansus, dilatatus est. — **አስሐወ፡** II, 1 caus. — **ሳሕው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐገ፡ — **ምስሐግ፡** vel **መስሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ስሕጠ፡** I, 1 subj. **ይስሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ስም፡ vid. **ሰመየ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይስመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አስመረ፡** II, 1 caus. — **ስሙር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሳምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሶምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመነ፡ — **ሰማኒ፡** f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ስምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana. — **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሜን፡ 1) plaga australis, meridies. 2) Semên, regio montana Abyssiniae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — **አስመከ፡** II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinavit, incubuit. 3) confisus est. — **ተሳመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, continuit. — **መስመክ፡** vel **መስመክት፡** 1) fulcrum, fulcimen. 2) latus, eris. — **ምስማክ፡** 1) adminiculum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይስማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አስምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percrebuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ስሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ስሙዓት፡** res auditae, rumor, fama. — **ስምዕ፡**, pl. **ስምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrium. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማዒ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መስማዕት፡** obedientia. — **ምስማዕ፡**, pl. **ምስማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ስምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመየ፡ I, 1 subj. **ይስሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አስመየ፡** II, 1 inclaruit, inclytus fuit. — **ተሰምየ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclytus fuit. — **ስም፡**, pl. **አስማት፡** nomen; fama, nomen celebre. — **ስሙይ፡** nominatus, vocatus; inclytus.

ሰማይ፡, pl. ሰማያት፡ coelum (Aegyptus ሰማየ፡ ኮነት፡ „coeli instar claruit", p. 104 p. 4). — ሰማያዊ፡ coelestis, coelicola.

ስመጥ፡ lumbi.

ሳራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. ይስራሕ፡ 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — አስርሐ፡ II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — ስሩሕ፡ laborans, fatigatus, vexatus. — ስራሕ፡, pl. ስራሓት፡ labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. ይስርር፡ 1) in-, as-, pro-, exsiliit. 2) volavit. — አስረረ፡ II, 1 caus. — ስሩር፡ volans, volaticus, fugax. — ስረት፡ volatus. — ሰራሪ፡ volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. ይስርቅ፡ furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — አስረቀ፡ II, 1 caus. — ተሰርቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ስርቅ፡, ሰርቅ፡ furtum. — ሰራቂ፡, pl. ሰረቅት፡ fur; latro.

ሰረበ፡ — አስራብ፡ pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርክ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡, pl. ሰራዊት፡ 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ስርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረየ፡ I, 1 subj. ይስረይ፡ et ይስሪ፡ remisit, ignovit, condonavit (peccatum, delictum); expiavit. — ተሰርየ፡ III, 1 pass. — አስተስረየ፡ IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — ስርየት፡ remissio (peccati); expiatio. — ሰራዪ፡ remissor, ignoscens. — መስተስርይ፡ expiator, expiatorius. — ምስትስራይ፡ locus expiationis.

ሶርያ፡ Syria.

ሰረገላ፡, pl. ሰረገላት፡ currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገወ፡ — አሰርገወ፡ qdrl. II ornavit, comsit, exornavit. — ተሰርገወ፡ III, 1 refl. et pass. — ስርግው፡ comtus, ornatus. — ሰርጎ፡, pl. ሰርጓት፡ ornatus, comtus, mundus muliebris, ornamentum. — ስርጋዌ፡ ornatio, ornatus.

ሱራፌን፡ et ሱራፌል፡ Seraphim.

ስሳ፡, ስሱ፡ vid. ሰደሰ፡

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — አሰሰለ፡ II, 2 removit, amovit, sustulit. — ተሰሰለ፡ III, 2 remotus est. — ስሳሌ፡ secessio, amotio, abolitio; በኢስሳሌ፡ sine intermissione.

ሲሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሶስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡, ሳሱዊር፡, ሱሳዊር፡ nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. ይስቅል፡ 1) suspendit. 2) crucifixit. — ተሰቅለ፡ III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pependit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — ስቁል፡ suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alqo = devinctus alicui. — ስቅለት፡ suspendium, crucifixio. — ሰቀላ፡, pl. ሰቃልው፡ tabernaculum, taberna. —

መስቀል፡ crux; patibulum p. 124; **ገብረ፡መስቀል፡** servus crucis, n. pr. regis Aethiopici.

ሰቅል፡, **ሰቅል፡**, **ሰቅሎ፡**, **ሰቅሎስ፡** siclus.

ሰቈረ፡ I, 1 subj. **ይስቍር፡** perforavit, excavavit, perfodit. — **ተሰቍረ፡** III, 1 pass. — **ስቁር፡** part. pass. — **ስቍረት፡** foramen. — **መስቀር፡** res excavata, navis Noae.

ሰቈረረ፡ — **አስቈረረ፡** vel **አስቆረረ፡** qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — **ሰቆሬር፡** abominatio, abominandum.

ስቅራጥ፡ Socrates.

ሰቈቈ፡ — **ተሰቈቈ፡** III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ሰቆቀወ፡ — **አስቆቀወ፡** quinql. II lamentatus est, planxit, lessum fecit. — **ሰቆቃው፡** lamentatio, lessus, threnus: — **መስቆቅው፡** lamentans, plangens.

ሰቀየ፡ I, 1 subj. **ይስቂ፡** rigavit, irrigavit. — **ተሰቅየ፡** III, 1 pass.

ሶበ፡(**ሶቤ፡**) 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (**እስከ፡ሶበ፡** usque dum; **ወአልቦ፡ሶበ፡** nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = לוּ (seq. **እመ፡** vel **እም፡** in apodosi). c) o si, utinam! (gr. § 199, e). 2) **ሶቤሃ፡** (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብለ፡ I, 1 spicas emisit. — **ሰብል፡** spica. — **ሰንቢል፡** et **ሰንበልት፡** spica aromatica.

ሰበልዮስ፡ Sabellius.

ሰብሐ፡ I, 2 1) laudavit, magnificavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. **ለ፡** prs.). 3) glorificavit, clarificavit (verklären). — **ተሰብሐ፡** III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — **ስቡሕ፡** 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — **ስባሔ፡** laudatio, hymnus, glorificatio. — **ስብሐት፡** et **ስብሓት፡**, pl. **ስብሐታት፡** 1) laudatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ሰበረ፡ I, 1 subj. **ይስብር፡** 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — **ሰበረ፡** I, 2 intens. — **ተሰብረ፡** III, 1 1) fractus, confractus est (**ተሰበርኩ፡በሐመር፡** naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — **ስቡር፡** fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — **ስብር፡** fragmentum. — **ስባር፡** id. — **ስብረት፡** fractio, fractura.

ሰብሳብ፡ vid. **ወሰበ፡**

ሰበበ፡ I, 1 infusus est.

ሰበበ፡ — **አስባብ፡** excubiae, excubitores.

ሰበን፡ sabanum, sudarium, fascia capiti circumvoluta.

ሰብእ፡ homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) cives, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: **ሰብአ፡በርባር፡** praedones p. 22; — **ማኅበር፡** conventuales p. 59; — **ነገር፡** linguosi p. 112; — **ዐይን፡** speculator p. 116; — **ቤት፡ክርስቲያን፡** Christiani p. 20. — **ሰ**

ብአዊ፡ humanus. — ሰብአት፡ cognatio, cognati. — ሰብእና፡ natura humana. — ተሰብአ፡ III, 1 homo factus est. — ትስብእት፡ assumtio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ fudit, conflavit (metalla). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብክ፡, pl. ስብከዋት፡ opus e metallo fusum, fusile. — መስብክ፡ hydria. — ምስባክ፡ officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይሰብክ፡ proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. በ፡, p. 17. 34.). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብከት፡ praedicatio. — ሰባኪ፡, pl. ሰባክያን፡ praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — ሰብዑ፡, f. septem. — ሰብዐቱ፡ vel ሰባዕቱ፡, m. septem. — ሰብዕ፡ 1) septem. 2) ሰብዕ፡ vel ሰብዐ፡ septies. — ሳብዕ፡ septimus. — ሳብዓዊ፡ id. — ሰሙዕ፡ 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — ሰብዓ፡ septuaginta. — ሱባዔ፡, pl. ሱባዔያት፡ 1) numerus septenarius, septem (poët.). 2) hebdomas. — ምስብዒት፡ septuplum.

ስብዕ፡ vel ስብዐት፡ incantatio. — መሳብዒ፡ incantator.

ሰብድዓት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — አስተተ፡ II, 1 1) missum fecit, neglexit, (አስትቶ፡ incuria, p. 131). 2) nihili fecit, contemsit. — ተሰተ፡ III, 1 pass. — መስትት፡ 1) negligens. 2) res contemtui obnoxia.

ሰትዐ፡ — አስትዓ፡ munus, donum, tributum.

ሰትየ፡ I, 1 subj. ይስተይ፡, imper. ስተይ፡ et ስቲ፡ bibit. — አስተየ፡ II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et ለ፡, vel c. dupl. Acc.). — ተሰትየ፡ III, 1 pass. — ስት፡ papyrus (planta). — ስቴ፡ potio, potus. — ስታይ፡ potatio, potus, compotatio. — ሰታይ፡ et ሰታዪ፡ bibax, potor, potator. — መስቴ፡ potio, potus. — ምስታይ፡ locus bibendi.

ሰተፈ፡ — ተሳተፈ፡ III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. በ፡ vel Acc. rei; c. Acc. pers.; ኢይሳተፎ፡ ዝስም፡ „ei non commune vel par est hoc nomen“ p. 92). — አስተሳተፈ፡ IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — ሱቱፍ፡ socius, consociatus, particeps, consors. — ሱታፌ፡ 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. ሱታፍ፡ p. 16; ሱታፌ፡ ደሙ፡ „consanguineus ejus“ p. 124).

ስኅነ፡ I, 1 subj. ይስኅን፡ caluit, calefactus est. — ስኂን፡ incensum, thus. — መስኅንት፡ culina.

ስን፡ vid. ሰነነ፡

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — ስንሐት፡ calvitium sincipitis.

ስናም፡ vel ሰናም፡ gibbus.

ሰንሰል፡, pl. ሰናስል፡ catena. —

አሰንሰለ፡ qdrl. II concatenavit. — **ተሰናሰለ፡** III, 3 concatenatus est. — **ስንሳሌ፡** concatenatio.

ሰንሰሪቍ፡ vestis serica.

ሰንቀወ፡ qdrl. I tibiis vel fidibus cecinit, instrumentorum musicorum concentum edidit. — **መሰንቆ፡**, pl. **መሰናቁት፡** instrumentum musicum, cithara. — **ሰንቃዊ፡** et **መሰንቃዊ፡** musicus.

ሰንቢል፡ vid. **ሰብለ፡**

ሰንባላጥ፡ Sanaballat.

ሰንበት፡, pl. **ሰናብት፡** et **ሰንበታት፡** 1) sabbatum. 2) dominica, plerumque **ሰንበተ፡ክርስቲያን፡** 3) septimana, hebdomas. — **አሰንበተ፡** qdrl. II feriatus est, die sabbati vel dominicae.

ሰንቡእ፡ pulmo.

ሰነነ፡ — **ስን፡**, pl. **ስነን፡** et **አስናን፡** dens. — **ተሰነነ፡** III, 2 et **ተሳነነ፡** III, 3 litigavit, judicio contendit, altercatus est. — **ተስናን፡** litigium, lis, controversia.

ሰንአ፡ — **ስንእ፡** et **ስንአ፡** 1) pax, concordia, consensus. 2) concors, amicus, socius, pace junctus. — **ተሰናአወ፡** qdrl. III, 3 1) pacem vel concordiam junxit. 2) consensit, concordavit. 3) convenit de re, pactus est. — **አስተሰናአወ፡** IV, 3 concordes reddidit, fecit ut consentirent. — **ስንእው፡** pace junctus, consociatus, consentiens. — **ስንአዌ፡** pacis studium, concordia.

ሰንአለ፡ — **ተሰንአለ፡** qdrl. III 1 et **ተሰናአለ፡** III, 3 veniam abeundi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናክሬም፡ Sennacherib.

ስንክሳር፡ synaxaria, acta Sanctorum.

ሰንከዕሩር፡ lilium.

ሰነየ፡ — **ሳኒት፡**, plerumque cum â suff., **ሳኒታ፡** postera (dies vel nox). — **ሰኑይ፡** 1) biduum, secundus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ፡, pl. **ሲኖዶሳት፡** 1) synodus, concilium. 2) canones vel constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን፡ Synnada, urbs Phrygiae.

ስንዱን፡, **ስንዶን፡** sindon, lintei tenuissimi species.

ሰንጐግ፡ — **ሰንጒጕ፡** solidus, firmus (maſſiv).

ስናፔ፡ sinapi.

ሰንፔር፡ sapphirus.

ሰአለ፡ I, 1 subj. **ይስአል፡** 1) petiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei); a) precibus oravit, precatus est (c. **ኀበ፡** pers.). b) intercessit (c. **ለ፡** vel **በእንተ፡**). c) mendicavit. d) veniam petiit (p. 61). 2) raro: interrogavit. — **ተስእለ፡** et **ተሰአለ፡** III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c. **በእንተ፡** rei; p. 58 l. 7 lectio corrupta videtur). — **ስእለት፡** 1) rogatio, petitio, petitum. 2) precatio, oratio.

ሲኦል፡ orcus, inferna.

ሳኦል፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር፡ et **ስእር፡** uter (aquae, lactis).

ስእነ፡ I, 1 subj. **ይስአን፡** non potuit, nequivit (c. Acc., vel Acc. Inf.), impotens, impar fuit. — **ተስ**

እ፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — ስኢን፡ 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — ስእነት፡ impotentia.

ሰከለ፡ — አስካል፡, pl. አስከላት፡ uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — አሰከመ፡ II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. prs.). — ተሰከመ፡ III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. ይስክር፡ et ይስከር፡ inebriatus est, ebrius fuit. — አስከረ፡ II, 1 inebriavit. — ስኩር፡ ebrius, temulentus. — ስካር፡ 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — ስክረት፡ inebriatio, ebrietas. — ሰካሪ፡ ebriosus, vino deditus. — ሶከር፡ saccharum.

ሰኰሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et ሰከበ፡ subj. ይስክብ፡ et ይስከብ፡ 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — አስከበ፡ II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — ስኩብ፡ cubans, jacens. — ምስካብ፡, pl. ምስካባት፡ cubile, lectus, requietorium.

ሰኰት፡, ሰኮት፡, pl. አስኳት፡ platea, vicus.

ስከትት፡ pedamentum, basis.

ሰከተየ፡ — ተሰከተየ፡ III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኰና፡, pl. ሰኳንው፡ planta seu solum pedis, calx, ungula.

ስክንድርያ፡ vid. እለ፡ስክንድርያ፡

ሰከወ፡ — መስኮት፡, pl. መሳክው፡ fenestra.

ሰከዐ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — ስኩዕ፡ perforatus filo inserendo. — ሰኳዕት፡ formicarum species.

ሰከየ፡ I, 1 subj. ይስኪ፡ 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — ተሰከየ፡ III, 1 pass. — ሰካዪ፡ actor, accusator. — ስከየት፡ actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem“, p. 49 l. 20). — ምስካይ፡ refugium, asylum.

ሰኰየ፡ I, 1 et ሳኰየ፡ I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሸዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሶም፡ et ሳውም፡ onyx, sardonyx.

ሶመት፡ allium.

ሶር፡, pl. አስዋር፡ 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 ሶር፡ nomen ficticium, e syllaba ጾር፡ vocis ናቡከደነጾር፡ petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — ተሰወረ፡ III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — ስዉር፡ occultus, tectus, absconditus, arcanus.— መሰውር፡ protector. — ምስዋር፡ 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሳዊሮስ፡ Severus.

ሰዊርያኖስ፡ Severianus.

ሰሰወ፡ — አንሶሰወ፡ V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — ሰውሰው፡, pl. ሰዋስው፡ 1) gradus scalae, scala, scalae. 2) vocabularium.— ነሶሳው፡ ambulatio, incessus. — እን

ስሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — እንስሳዊ፡ bestialis, animalis. — ተእንስሰ፡ qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሰቀ፡ I, 1 subj. ይሱቅ፡ fulsit, sustentavit.— ተሳወቀ፡ III,3 rcpr.— ስዋቅ፡, ሰዋቅ፡, pl. አስዋቅ፡ fulcrum, adminiculum. — መስወቅ፡ fulcimentum, columen.

ሰበ፡ — መሱብ፡ 1) canistrum. 2) capsa, discus major.

ሴዎን፡ Sehon, rex Amorrhaeorum.

ሰደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra).— መስወድ፡ acerra, batillus.

ሰጠ፡ I, 1 subj. ይሱጥ፡ 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተሰውጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ስዉጥ፡ fusus, effusus, infusus. — ሱጠት፡ effusio, exinanitio.

ሰውጥ፡, pl. አስዋጥ፡ scutica, flagellum.

ሳዕ፡ hora, tempus. — ሰዐት፡ vel ሰዓት፡, pl. ሰዐታት፡ hora; pars temporis; tempus.

ሰዐለ፡ tussivit. — ሰዓል፡ tussis.

ሰዐመ፡ I, 1 subj. ይስዐም፡ osculatus est. — ተስዕመ፡ III, 1 pass. — ተሳዐመ፡ III, 3 recpr. — ስዕመት፡ osculum.

ሰዐረ፡ I, 1 subj. ይስዐር፡ 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munere. 4) dimisit (concionem). 5) exscidit, delevit. 6) ስዕረ፡ abruptus, abolitus, irritus factus est. — ተስዕረ፡ III, 1 pass. — ስዕረት፡ 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስዐ፡ — አንሳዕስዐ፡ V ebullire fecit.

ሰዐት፡ vid. ሳዕ፡

ሰየዘዘ፡ — አስየዘዘ፡ quinql. II 1) torpore, stupore, spasmo affecit. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — ሰየዛዝ፡ torpedo, spasmus.

ሰዘረ፡ spithama mensus est. — ስዝር፡ spithama.

ሰይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ሰይል፡ fetus, embryo.

ሴሐ፡ — ሰየሐ፡ I, 2 tabescere fecit. — ሲሐ፡ tabes, phthisis. — ስያሕ፡ crater, pelvis, patera.

ሴሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrivit, cibum vel victum praebuit (c. dupl. Acc.).— ተሴሰየ፡ III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — ሲሳይ፡ alimenta, cibus, victus. — ሲሲት፡ alimentum, cibus. — መሴስይ፡ altor, nutritor.

ሰይእ፡ facinus malum vel turpe, flagitium.

ሰይጣን፡, pl. ሰይጣናት፡ satanas, diabolus, daemon, adversarius.— ሰይጣናዊ፡ diabolicus.

ሰይፍ፡, pl. አስያፍ፡ et አስይፍት፡ gladius, ensis. — ሰየፈ፡ I, 1 et 2 gladio percussit, concidit.

ሲድራኮስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — ስሱ፡ f. sex. — ስድስቱ፡ m. sex.— ስድስ፡ sex; ስድሰ፡ sexies. — ሳድስ፡ sextus. — ሳድሳዊ፡ id. — ሰዱስ፡ sex dies, sextus dies. — ስሳ፡ sexaginta.

ሰደቀ፡ I, 1 stipavit, concervavit. — **ተሰድቀ፡** III, 1 pass.

ሳዱቃዊ፡ Sadducaeus.

ሴዴቅያስ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ፡ I, 1 subj. **ይስድድ፡** 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — **ተሰደ፡** III, 1 pass. — **ስዱድ፡** part. pass. — **ስደት፡**, pl. **ስደታት፡** expulsio, exilium, persecutio. — **ሰዳዲ፡** expulsor, abigens, persecutor.

ሰገለ፡ — **አስገለ፡** II, 1 divinavit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **አስተሰገለ፡** IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — **ሰገል፡** divinatio, hariolatio. — **መሰግል፡**, pl. **መሰግላን፡** divinator, hariolus, magus.

ሰግላ፡, pl. **ሰጋልው፡** sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ፡—**ስጉም፡** mutus. — **ስግመት፡** status muti.

ሰገም፡ et **ስገም፡** hordeum.

ስጕርድ፡ porrum.

ሰገኖ፡ struthiocamelus.

ስግድ፡ amygdala arbor.

ሰገደ፡ I, 1 subj. **ይስግድ፡** se prostravit, adoravit, submisse vel precibus veneratus est (seq. **ለ፡** prs.). — **አስገደ፡** II, 1 caus. — **ተሰግደ፡** III, 1 adoratus est. — **ስጉድ፡** prostratus, in genua provolutus. — **ስግደት፡** ritus adorandi solemnis. — **ሰጋዲ፡** adorator. — **ምስጋድ፡** locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ፡ I, 1 1) pandit, expandit. 2) spectaculo exposuit. — **ተሰጥሐ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስጡሕ፡** expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ፡ — **አስጠመ፡** II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquâ obruit. — **ተሰጥመ፡** III, 1 pass. — **ስጡም፡** part. pass. — **ስጥመት፡** submersio. — **መስጥም፡** submergens, obruens.

ሰጠወ፡ — **ተሰጥወ፡** III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — **ተሰጣዊ፡** responsor, respondens.

ሰፌልያ፡ malleus.

ሰፍሐ፡ I, 1 subj. **ይስፋሕ፡** 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — **ተሰፍሐ፡** III, 1 pass. (p. 152 **ተሰፍሐ፡** siglum est). — **ስፉሕ፡** 1) extensus, expansus. 2) latus, amplus, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalis. — **ስፍሕ፡** 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stamen (telae). — **ስፍሐት፡** 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — **መስፍሕ፡** malleus, incus.

ሰፈረ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — **ተሰፍረ፡** III, 1 pass. — **ተሳፈረ፡** III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — **ስፉር፡** mensurâ definitus. — **መስፈርት፡**, pl. **መሳፍር፡** mensura, (modius, satum).

ሰፈረ፡ — **አስፈር፡** icterus. — **ሰፈር፡ከል፡** vel **ሰፈርጎል፡** malum cydonium.

ሰፈነ፡ I, 1 subj. **ይስፍን፡** 1) in-

valuit, praevaluit, superior evasit. 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ላዕለ፡, ዲበ፡, ለ፡, Acc.). — ስፍን፡ (quantitas) 1) aliquot. 2) interrog.: quantus, quot? ስፍኒ፡ quoties? — እስፍንቱ፡ 1) quot? 2) እስፍንተ፡ quamdiu, quantum? — ሰፋኒ፡ moderator, praefectus; praecipuus. — መስፍን፡, pl. መሳፍንት፡ 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; መስፍነ፡ ፻ centurio. 2) judex (Israëlitarum). — ምስፍና፡ 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) judicatus (Israëlitarum).

ስፍንግ፡, ስፍንግ፡ spongia.

ሰፈወ፡ — አሰፈወ፡ II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. prs. et rei). — ተሰፈወ፡ III, 2 exspectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ላዕለ፡, በ፡). — አስተሰፈወ፡ IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — ተስፋ፡, pl. ተስፋት፡ 1) spes, exspectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፡ I, 1 subj. ይስፊ፡ suit, consuit, sarsit. — ተሰፍየ፡ III, 1 pass. — ስፉይ፡ part. pass. — ስፍየት፡ sutura. — ሰፋይ፡ et ሰፋዪ፡ sutor, sartor. — መስፌ፡ subula.

ሰፈጠ፡ — አስፈጠ፡ II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — ተሰፍጠ፡ III, 1 pass. — ስፍጠት፡ seductio. — ሰፋጢ፡ seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፡ I, 1 subj. ይስፍፍ፡ se extendit, increvit, percrebuit, abundavit.

ቃ፡ p. 158 siglum est.

ቃህም፡ formicarum species.

ቃል፡ vid. ቆለ፡

ቈላ፡, pl. ቈላት፡ vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፡ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — አቅለለ፡ II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernicem reddidit. 3) vilipendit. — አቀለለ፡ II, 2 levem existimavit, levavit. — አስተቃለለ፡ IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contemsit. — ቀሊል፡, f. ቀላል፡ levis, exiguus, facilis, celer. — መቅለሊ፡ qui levem, facilem reddit.

ቈልሕ፡ calyx, folliculus florum.

ቀለም፡, pl. አቅላም፡ 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — ቅልመት፡ macula.

ቀለምጽጽ፡ et ቀለምጺጽ፡ scintilla, scintillae.

ቀለሰ፡ — ተቃለሰ፡ III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፡ — አንቀልቀለ፡ qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — ነቀልቃል፡ commotio, concussio, agitatio.

ቈልቈለ፡ qdrl. I vibravit, vibratus, est. — ተቈልቈለ፡ III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — ቀልቀል፡ locus declivis, praecipitium. — ቍልቍሊተ፡ deorsum.

ቀለበ፡ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፡ I, I torruit, frixit. — ተቀለወ፡ et ተቈለወ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

ቀልዐ፡ I, 1 subj. ይቅላዕ፡ revelavit, retexit, detraxit, exuit. — ተቀልዐ፡ III, 1 pass. — ቀላዒ፡ revelans, retegens, detrahens.

ቀልዐ፡ — መቅልዕ፡ funda.

ቍልዔ፡, pl. ቍልዔያት፡ famulus, domesticus. — ቍልዔት፡ famula.

ቈለዘ፡ abscidit. — መቍለዝ፡ securis bellica.

ቍልዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, castellum ad mare rubrum situm.

ቀለየ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e. pupugit, condemnavit (conscientia).

ቀለየ፡ I, 1 profundus fuit. — አቀሌለየ፡ quinql. II exploravit profundum, scrutatus est. — ቀላይ፡, pl. ቀላያት፡ et ቀለያት፡ profundum, abyssus, vorago.

ቀለደ፡ — መቅለድ፡, መቅልድ፡ labrum, pelvis. — ቀልደድ፡ (arcus); ቀልደደ፡ዐይን፡ supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et ቀልጸጸ፡ qdrl. I hiante ore excepit, avide dentibus arripuit.

ቈለፈ፡ — ቍልፍ፡, pl. ቍልፋት፡ pessulus, sera. — ቍልፈት፡, pl. ቍልፈታት፡ praeputium. — ቈላፍ፡ et ቈላፊ፡ praeputiatus, incircumcisus.

ቃሕቀሐ፡ qdrl. I sonitum, strepitum edidit, murmuravit.

ቀሐወ፡ I, 1 contendit, nisus, aemulatus est. — ተቃሐወ፡ III, 3 1) aemulatus, zelo prosecutus est, contendit. 2) invidit. 3) contentiosus fuit, rixatus est. — ቃሕዎ፡ certatio, certandi libido, invidia, zelotypia.

ቃማ፡ torques, monile.

ቍማል፡ pediculus. — ቀመለ፡ I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit, pastus est. — አቅምሐ፡ II, 1 pabulum praebuit, pavit. — ቀምሕ፡, pl. አቅማሕ፡ et አቅማሕት፡ proventus, fruges, fructus, poma, olera, legumina. — ምቅማሕ፡ pastus; praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit, fornicavit. 2) orbiculavit. — ቀመር፡, pl. አቅማር፡ 1) camera, fornix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna (قمر).

ቈሞስ፡ hegumenos, judex ecclesiae.

ቀምጠራ፡, pl. ቀምጠራት፡ 1) arca, capsa, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምጥዐ፡ — አቀምጥዐ፡ qdrl. II occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et ቀሚስ፡, pl. ቀማይጽ፡ tunica, interula, camisia (clericorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. ይቅሥም፡ collegit, decerpsit, vindemiavit, racematus est. — ተቀሥመ፡ III, 1 pass. — ቀሥም፡ decerptio, a) vindemia, messis pomorum. b) pl. አቀሣም፡ res decerpta: አቀሣመ፡ዐጸድ፡ λεπτολάχανα, p. 59. — ቀሣም፡ et ቀሣሚ፡ collector fructuum, vindemiator.

ቅሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. ወቀሠ፡

ቀሡት፡, pl. ቀሡታት፡, ቀሣውይ፡, ቀሣውት፡ hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. ይቅሥጥ፡ subduxit, surripuit, intervertit.

ቀሠፈ፡ I, 1 subj. ይቅሥፍ፡ 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — ተቀሥፈ፡ III, 1 pass. — ቅሡፍ፡ part. pass. — ቅሥፈት፡ verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — መቅሠፍት፡, pl. መቅሠፍታት፡ 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflicta, calamitas.

ቀሥፍ፡ quidquid foris est. — ቀሥፈ፡ foris, in latrina. — ቀሠፋይ፡ exterior, qui foris est.

ቆሬ፡ Core (Num. 16).

ቄርሎስ፡ Cyrillus.

ቀርሐ፡ I, 2 calvum fecit tondendo.

ቀረመ፡ — ተቀረመ፡ III, 2 spicas legit, racematus est. — ቀሪም፡ spicae, racemi, fructus in agris relicti. — ተቅሩም፡ spicilegium, racematio.

ቈረረ፡ et ቈረ፡ I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — አቍረረ፡ II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affecit. 3) defervescere fecit, lenivit. — ቍር፡ frigus. — ቈሪር፡, f. ቈሩር፡ frigidus, frigore necatus. — ቍረት፡ frigedo, frigus.

ቂሮስ፡ Cyrus.

ቆሮስ፡ corus (mensura).

ቀርበ፡ I, 1 subj. ይቅረብ፡ 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — አቅረበ፡ II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit, apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — አቀረበ፡ II, 2 obtulit (sacrificia). — ተቃረበ፡ III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — አስተቀረበ፡ IV, 2 et አስተቃረበ፡ IV, 3 admovit, adjunxit. — ቅሩብ፡ propinquus; ቅሩበ፡ et በቅሩብ፡ prope, haud procul; በቅሩበ፡ሰሌም፡ prope a Salem p. 155. — ቍርባን፡, pl. ቍርባናት፡ oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን፡, pl. አቅርንት፡ cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — ተቃረነ፡ III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — ተቃራኒ፡ et ተቀራኒ፡ contrarius, adversarius. — መስተቃርን፡ id.

ቀርንብ፡, ቀርነብ፡, pl. ቀራንብት፡ pili oculorum, cilium, palpebra.

ቈርነነዓት፡, ቈርናንዓት፡ ranae.

ቀራንዮ፡ et ቀራንዮ፡ κρανίου τόπος, calvariae locus.

ቀርንጦስ፡ Corinthus.

ቀረጸ፡ et ቈረጸ፡ I, 1 incidit, insculpsit. — ተቀርጸ፡, ተቈረጸ፡ III, 1 pass. — ቅርጸት፡ et ቍርጸት፡ 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ፡ et ቈረፀ፡ I, 1 1) abscidit, resecuit. 2) totondit, rasit. — ተቀርፀ፡ III, 1 pass. et refl. — ቀራፂ፡ tonsor.

ቀረፈ፡ I, 1 decorticavit. — ቅርፍት፡ cortex.

ቃስ፡ feminalia.

ቈስለ ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — አቍሰለ ፡ II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — ቍሱል ፡ part. pass. — ቍስል ፡, pl. ቍሰል ፡ et ቍስላት ፡ 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — መቍሰሊ ፡ vulnerator.

ቀሰመ ፡ I, 2 sapidum reddidit, condivit.— ተቀሰመ ፡ III, 2 pass.— ቅሱም ፡ part. pass. — መቅስም ፡, pl. መቃስም ፡ cibi conditi.

ቀሰመ ፡ — አስተቀሰመ ፡ IV, 1 et አስተቃሰመ ፡ IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — መቅሰም ፡, pl. መቃስም ፡ et መቃስምት ፡ 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቂሳርያ ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰሰ ፡ — ቀሲስ ፡, pl. ቀሳውስት ፡ presbyter, sacerdos (christianus). — ቅስስና ፡ et ቅስና ፡ dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቍስቋም ፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቈስቈስ ፡, ቍስቍስ ፡ supellex, vasa omnis generis.

ቀስት ፡, pl. አቅስስት ፡ et አቅስት ፡ arcus (ቀስተ ፡ ደመና ፡ iris).— ቀስተወ ፡ qdrl. I arcu jaculatus est.— ቀስተም ፡ 1) arcus. 2) pedum.

ቍስያት ፡ pl. cucumeres.

ቈስጥ ፡ costus.

ቈስጠንጢኖጶሊስ ፡ Constantinopolis.

ቆቆርስ ፡ Cicero.

ቀቀብ ፡ vagina (gladii).

ቀቀኖን ፡ cygnus.

ቈቍዐ ፡ I, 2 durus fuit, riguit, torpuit. — አቈቍዐ ፡ II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀብለ ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — ቅቡል ፡ evacuatus, vacuus.

ቀበለ ፡ — ተቀበለ ፡ III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — ቀበላ ፡ occursus.

ቀበረ ፡ I, 1 subj. ይቅብር ፡ sepelivit, humavit. — ተቀብረ ፡ III, 1 pass. — ቀበር ፡ sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — መቅበርት ፡, pl. መቃብር ፡ sepulcrum; pl. መቃብር ፡ 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆበር ፡, pl. ቆባሬት ፡ caligo, tenebrae.

ቀብአ ፡ I, 1 subj. ይቅባእ ፡ 1) illevit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — ተቀብአ ፡ III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — ቅቡእ ፡ part. pass. — ቅብእ ፡ 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — ቅብአት ፡ unctio.

ቀበወ ፡ aqua intercute laboravit.— ቅብው ፡ hydropicus.

ቆብዕ ፡, pl. ቀዋብዕት ፡ 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጸ ፡ I, 1 subj. ይቅበጽ ፡ et ይቅብጽ ፡ 1) contractus est, defecit. 2) abjecit, vel despondit animum, (seq. ተስፋ ፡) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit.— አቅበጸ ፡ II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

ቅቡጽ፡ desperatus, exspes. — **ቅብ ጸት፡** desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. **ይቅትል፡** 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — **ተቀትለ፡** III, 1 interfectus, expugnatus est. — **ተቃተለ፡** III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — **ቅቱል፡** occisus. — **ቀትል፡** 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — **ቅትለት፡** 1) occisio. 2) impugnatio. — **ቀታሊ፡** occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — **መስተቃትል፡** pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — **ቅቱር፡** part. pass. — **ቅትሩት፡** pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiei fuit. — **ቀትር፡** meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀተት፡ pactum, foedus.

ቀተወ፡ — **አቅተወ፡** II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — **ቀ ቶት፡** praemium certantium sponsione facta constitutum.

ቅኑም፡, pl. **አቃኒም፡** hypostasis, persona (divina).

ቅናሞሙ፡ cinnamomum, cinnamum.

ቍናመት፡, **ቍናማት፡** crumena, marsupium.

ቍንቍኔ፡ tinea, blatta. — **ቈ ንቈነ፡** qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. **ይቅንት፡** se vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et **ውስተ፡** membri, c. Acc. membri et **በ፡** rei). — **አቅነተ፡** II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — **ቅኑት፡** cinctus, accinctus. — **ቅናት፡**, pl. **ቅናታት፡** et **ቅናውት፡** cingulum, zona.

ቀኖና፡, pl. **ቀኖናት፡** 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — **ቀ ነነ፡** I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. **ይቅናእ፡** 1) zelotypus fuit, invidit (c. **ለ፡** pers., p. 106; c. **እምነ፡** ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — **አቅንአ፡** II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — **ተቃንአ፡** III, 3 recpr. — **አስተቃ ንአ፡** IV, 3 caus. recipr. — **ቅንእ፡** et **ቅንአት፡** zelotypia; invidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — **ቀናኢ፡** zelotypus, zelotes, invidus.

ቀንአት፡ galbanum.

ቀነወ፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — **ተቀነወ፡** III, 1 et 2 pass. — **ቅንው፡** part. pass. — **ቀኖት፡**, pl. **ቀኖታት፡** et **ቅንዋት፡** 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — **ቅንዋ፡** p. 158 siglum est.

ቀነወ፡ — **ተቀነወ፡** III, 1 cantus liturgicos cantavit. — **ቃና፡** vox canora, melodia.

ቍንዛዕት፡, pl. **ቈናዝዕ፡** cincinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — **ቅኔ፡** cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. **ይቅኒ፡** 1) in

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — **አቅነየ፡** II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — **ተቀንየ፡** III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — **ቅኑይ፡** subjectus, servus. — **ቅኔ፡** (in st. c. **ቅንየ፡** pro **ቅኔ፡** p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem" p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — **ቅንየት፡** 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንዲል፡, pl. **ቀናዲል፡** lucerna, lampas.

ቄንደየ፡ — **ተቄናደየ፡** III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቅንጣቄ፡ dolor ventris.

ቀነጸ፡ I, 1 et 2 saliit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — **ቍንጽ፡** pulex.

ቍንጽል፡, pl. **ቈናጽል፡** thos, vulpes.

ቍንፍዝ፡ erinaceus.

ቆለ፡ — **ቃል፡**, pl. **ቃላት፡** 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; **በቃለ፡** ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Λόγος). 4) causa, res.

ቆመ፡ I, 1 subj. **ይቁም፡** stetit (c. **ለ፡** prs. = alicui, serviendi causa, p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — **አቀመ፡** II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — **ተቃወመ፡** III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. **ለ፡** prs.). — **ቃውም፡** protector, patronus. — **ቆም፡** statura, altitudo. — **ቀዋም፡** procerus, erectus. — **ቀዋሚ፡** 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — **ምቅዋም፡** 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — **ተቅዋም፡** 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀውቅሀ፡ — **ቆቃህ፡** perdix. — **እንቆቅሆ፡** ovum, ova.

ቀውዕ፡, **ቆዕ፡** 1) flos vitis. 2) omphax.

ቋዕ፡, pl. **ቋዓት፡** corvus, cornix.

ቀዐነ፡ — **ተቃዐነ፡** III, 3 se invicem coangustavit. — **መቅዐን፡** locus angustus, angustiae.

ቃዕደወ፡ — **እንቃዕደወ፡** qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቄሐ፡ I, 1 rubuit. — **ቀይሕ፡** et **ቀዪሕ፡**, f. **ቀያሕ፡** ruber. — **ቄሐት፡** rubor. — **አቀየሐይሐ፡** quinql. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — **ተቀየመ፡** III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

ለ፡ pro). — ቂም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀየሚ፡ et መስተቀይም፡ ultionis studiosus.

ቈቅሕ፡, ቈቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቈቀየ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiâ ductus detraxit alicui alqd (c. እምን፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቈቁይ፡ avarus, tenax.

ቃየን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቈአ፡ I, 1 subj. ይቂእ፡ vomuit. — ቅያእ፡ vomitus.

ቍይጽ፡, pl. ቍየጽ፡ et አቍያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅዳሕ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሒ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሕት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቅደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi" p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምን፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae, coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡, pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem" p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei" p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አበ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቈድርስ፡ cedrus.

ቀደሰ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρα ὁσιότης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራት፡ ቅድሳት፡

„mysteria sacra" p. 24. 26. 30). — ቅዳሴ፡, pl. ቅዳሴያት፡ et ቅዳስያት፡ 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis praedicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — ቅድስና፡ sanctimonia, sanctitas. — መቅደስ፡ sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — ምቅዳስ፡ id.

ቀደወ፡ I, 1 purus, candidus fuit. — ቅድው፡, pl. ቀደውት፡ purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥራን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — ተቀጥቀጠ፡ III, 1 pass.— ቅጥቁጥ፡ part. pass. — ቅጥቃጤ፡ comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — ቀጢን፡, f. ቀጣን፡ 1) tenuis, subtilis; pl. ቀጠንት፡ vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 ቀጢን፡ = قَطِين servi et ancillae, domestici. — ቅጥንት፡ tenuitas, exilitas, subtilitas. — መቃጥን፡ pl. hamus.

ቈጥዐ፡ — ተቈጥዐ፡ III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — አስተቈጥዐ፡ IV, 2 caus. — ቍጡዕ፡ indignabundus, stomachosus. — ቍጥዓ፡ fastidium, indignatio, stomachus.

ቈጠጠ፡—አቍጠጠ፡ II, 1 tenuem, gracilem fecit. — ቍጥ፡ cuspis. — ቈጢጥ፡ tenuis, gracilis.

ቈጵርስስ፡ cypressus.

ቆጽን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — ቈጽል፡, pl. አቍጽል፡ folium, folia, frons, frondes. — ቍጹል፡ et ቈጻል፡ frondosus. — ተቀጸለ፡ III, 2 sibi redimivit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — አስተቀጸለ፡ (አስተቈጸለ፡) IV, 2 redimivit caput alcjs, coronavit (c. dupl. Acc.).— ቀጸላ፡ 1) serta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጸመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — ቅጽር፡ et ቀጽር፡, pl. አቅጻር፡ 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቈጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corrugavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolum. — ቍጽር፡ ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — ቍጽሮ፡ opus nodatum.

ቀጽቀጸ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. ይቅጽብ፡ innuit, nutu significavit, nictavit. — ተቃጸበ፡ III, 3 oculis nictavit, sannis delusit, subsannavit.— ቅጽበት፡ 1) nutus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — ተቃጻቢ፡ oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viam); consternavit.— ተቀጽዐ፡ III, 1 pass.

ቀፅዐ፡ I, 1 secando aptavit (pannum).

ቀፀወ፡ — መቅፀውት፡, pl. መቃፅው፡ olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. ይቅፍል፡ obduxit (alqd metallo), inauravit. —

አቀፈለ፡ II, 1 caus. — **ቅፉል፡** part. pass. — **ቀፍሎ፡** lamina.

ቅፍር፡ capitulum columnae.

ቀፎ፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 retexit, nudavit, denudavit, revelavit. — **ተቀፍጸ፡** III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — **ቅፈት፡** rigor, durities; pertinacia.

በ፡ praep. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et inter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus" p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum alqa re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat alqs **በ፡** i. e. per, p. 13. 141); **በኢ፡** sine p. 137 str. 6. 6) de auctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut **በእኪት፡** male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit **በነገር፡** ad orationem alqm" p. 87 l. 13 et 20). — **በበ፡** (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — **በ፡** (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum pron. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes alqm est i. e. habet, ut: **ብነ፡** habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent monasterium" p. 60 l. 8; 87 l. 5—7. 12). — **ቦ፡** et **ቦቱ፡** (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) **ቦዘ፡**, **ቦ፡እለ፡** est qui, sunt qui, quidam; **ቦ፡እለ፡** — **ቦ፡እለ፡** alii — alii; **እመቦ፡ዘ፡** si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); **ቦ፡ኀበ፡** alicubi; **ቦኑ፡** numquid?

ብህለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. **ኀበ፡** ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) **ዘ ይብል፡** = hoc, folgendes p. 57 l. 12; **ብሂል፡** dictum, verbum p. 91 l. 6; **ከመዝ፡ብሂል፡** quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; **በብሂል፡** ὡς ἔπος εἰπεῖν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est" p. 83 l. 1; **ዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡** hoc est dicere = „hoc significat" vel „hoc est" p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidec (vocis) vox rex justitiae est" p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = jussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — **አበለ፡** II, 1 caus.; **አሆ፡አበለ፡** annuere fecit, persuasit. — **ተብህለ፡** III, 1 dictus (pronuntiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, refertur; („quomodo dici non poterit"? p. 75 l. 7). — **ተበሀለ፡** III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — **በሀል፡**, pl. **በሀላት፡** dictum, propositio, disputatio.

ብህመ፡ I, 1 subj. **ይብሀም፡** obmutuit, mutus fuit. — **በሃም፡** mutus. — **ብህመት፡** loquendi impotentia.

በህነ፡ — **ተበህነ፡** III, 1 se inanem praebuit; irritus factus est. — **ብህኑን፡** inanis, vanus.

በል፡ vid. ብህለ፡

ቤል፡ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፡ — መበለት፡, pl. መበለታት፡ 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፡ — ባልሐ፡ I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — ተባልሐ፡ III, 3 pass. — ባላሒ፡ liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro ባላሒ፡ emendandum erit በሊኅ፡, e libro Sap.).

በለስ፡, pl. በለሳት፡ et አብላስ፡ ficus (arbor et fructus).

በለሳን፡ balsamum, chrisma.

በለቅ፡, pl. አብላቅ፡ marmor.

ብልባሌ፡ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኀ፡ I, 1 acutus fuit. — አብልኀ፡ II, 1 acuit. — ብልኀ፡ acies, mucro, cuspis. — በሊኅ፡ acutus; acer.

ብለኔ፡ balneum.

በልዐ፡ I, 1 subj. ይብላዕ፡ edit, comedit, consumsit. — አብልዐ፡ II, 1 comedendum dedit, cibavit. — ተበልዐ፡ III, 1 pass. — ተባልዐ፡ III, 3 rcpr. — ብላዕ፡ res comesta. — ብልዐት፡ comestio. — በላዒ፡ edens, comedens, vescens, edax, vorax. — መብልዕ፡, pl. መባልዕት፡ et መበልዕ፡ edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልየ፡ I, 1 subj. ይብሊ፡ vetustate consumtus est, consenuit; antiquatus est. — አብለየ፡ II, 1 caus. — ብሉይ፡, f. ብሊት፡ 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — ብልየት፡ vetustas.

ባሉጥ፡ quercus.

ብልጣሶር፡ Baltassar.

ባሕ፡, ባሐ፡, በሐ፡ ave! χαῖρε (pron. suff. admittit); ባሐ፡ብህለ፡ salutavit.

ብሔር፡, pl. በሓውርት፡ 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

ባሕር፡, pl. አብሕርት፡ mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — ባሕርይ፡, pl. ባሕርያት፡ 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፡ — አባሕረረ፡ qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፡ arundo.

ባሕባሐ፡ — አንባሕባሐ፡ qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — ምንባሕባሕት፡ cataracta, dejectus aquae.

ብሕተ፡ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — መባሕት፡ vid. sub በሐ፡

በሐተ፡ — ብሑት፡ unicus, solus, solitarius. — ባሕቲ፡ (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) ባሕቲ፡ et ወባሕቲ፡ at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmehr). — ባሕቲት፡ (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. በ፡ vel እንተ፡ et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) ባሕቲቲ፡ solum, tantum; praemissa negatione, sequente አላ፡ vel ዓዲ፡ = non tantum — sed etiam. — ባሕተወ፡ qdrl. I solus, separatus, solitarius fuit. — ተባሕተወ፡ III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — ብሕትው፡ solus, sejunctus, solitarius. — ባሕ

ታዊ፡ solitarius, solivagus, anachoreta. — ብሕትውና፡ vita solitaria, vita anachoretae.

ብሕአ፡ I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — አብሐአ፡ II, 1 fermentavit. — ተብሕአ፡ III, 1 pass. — ብሑአ፡ 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — ብሕአ፡ fermentum. — ብሒእ፡ 1) acidus. 2) acetum. — ብሕአት፡ fermentatio.

በሐኵ፡, pl. አብሐኵ፡ aries, hircus.

በመጸሉ፡ (pro በመጸሉው፡) est siglum p. 153.

በርሀ፡ I, 1 subj. ይብሬሀ፡ luxit, illuxit. — አብርሀ፡ II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — ብሩሀ፡ 1) lucens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — በርሀ፡ lux, claritas. — ብርሃን፡, pl. ብርሃናት፡ 1) lux, lumen. 2) luminare. — ብርሃናዊ፡ luminosus. — ብርሃና፡ charta pergamena, membrana.

በርሀየ፡ qdrl. I in terram incultam mutatus, vastatus est.

ቢረሉ፡ beryllus; crystallum.

በሬሕ፡ calvus. — ብርሐት፡ calvitium.

ብርሞስ፡ = ይብረ፡ ሮም፡ = πα-ρωμεος p. 26.

ብሩር፡ argentum.

በረረ፡ I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርስን፡ lens, lentes.

በረቀ፡ I, 1 subj. ይብርቀ፡ fulsit, fulguravit. — አብረቀ፡ II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — መብረቅ፡, pl. መብርቅት፡ fulgur, fulmen.

በርቅ፡ Barac, judex Israëlis.

በርቃ፡ Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር፡ fovea, profundum.

በርበረ፡ qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — ተበርበረ፡ III, 1 pass. — በርበር፡ et በርባር፡ 1) praeda, rapina; ሰብአ፡ በርበር፡ praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት፡ aes.

በርተሎሜዎስ፡ Bartholomaeus.

በርናባስ፡, በርናባስ፡ Barnabas.

በረከ፡ I, 1 in genua procubuit. — ባረከ፡ I, 3 1) laudavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — ተባረከ፡ III, 3 pass. — አስተብረከ፡ IV, 1 in genua procubuit. — ብርክ፡, pl. አብሬክ፡ genu. — ቡሩክ፡ laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — በረከት፡, pl. በረከታት፡ laudatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunae. — ቡሬኬ፡ benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ፡ Baruch.

በረዘ፡ — ተባረዘ፡ III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ፡, pl. አብሬዕ፡ calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረየ፡ — ተባረየ፡ III, 3 alter alteri successit, alternis vicibus egit. —

አብሬት ፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) **በአብሬት ፡** sub (administrante alqo); per (auspiciis alcjs); propter, causa.

በረድ ፡ grando, (pruina; crystallus).

በረጸ ፡ — ተበረጸ ፡ III, 3 confulsit, scintillavit.

በሰለ ፡ I, 1 1) coctus est. 2) maturuit. — **አብሰለ ፡** II, 1 coxit. — **ብሱል ፡** coctus; maturus. — **ተብሲል ፡** coctum, ferculum. — **መበስል ፡** et **መብስል ፡** coquus, coqua. — **መብሰል ፡** et **መብስል ፡** olla, lebes.

በሰረ ፡ — አብሰረ ፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — **ተበስረ ፡** III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nuntii). — **ብስራት ፡** nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ ፡, **ብሶስ ፡** byssus.

በስበሰ ፡ — አንበስበሰ ፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

ባሳን ፡ Basan.

በቀለ ፡ — ተበቀለ ፡ III, 2 1) ultionem, poenam petiit vel sumsit (seq. **እምነ ፡** ab alqo). 2) vindicavit, ultus est (c. **ለ ፡** alqm). — **በቀል ፡** ultio, vindicta; ultionis studium. — **ተበቃሊ ፡** et **መስተበቅል ፡** ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል ፡, pl. **አብቅል ፡** et **አብቅልት ፡** mulus, mula.

በቈለ ፡ et **በቍለ ፡** I, 1 germinavit, pullulavit, crevit. — **አብቈለ ፡** II, 1 caus. — **በቍል ፡**, pl. **በቍላት ፡** planta, herba, olus. — **በቀልት ፡** palma dactylifera.

በቀወ ፡ — አብቀወ ፡ II, 1 distendit, aperuit os; hiavit.

በቍዐ ፡ I, 1 1) profecit, utilitatem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. prs. vel **ለ ፡**). 3) idoneus, aptus fuit. 4) se utilem praebuit, gratificatus est (c. Acc. prs.); **ብቍዐኒ ፡** obsecro, quaeso. — **አስተብቍዐ ፡** IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, supplicavit (c. Acc. pers.; c. **ለ ፡** Dei; c. **በእንተ ፡** pro p. 11; per p. 13); intercessit, consolatus est. — **በቍዕ ፡** utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat **በቋዒ ፡**), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — **በቍዕ ፡** usus, utilitas. — **በቋዒ ፡** 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratificator, benefactor. — **በቍዔት ፡** usus, utilitas, commodum.

በቍጸ ፡ I, 1 congessit, accendit prunas. — **ብቁጽ ፡** part. pass.

ባቢሎን ፡ Babylon.

በብኑዳ ፡ Paphnutius.

በበየ ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት ፡ vid. **በይን ፡**

በትር ፡, pl. **አብትር ፡** 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ ፡ Bithynia.

ቤታንያ ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ ፡ I, 1 subj. **ይብትክ ፡** rupit, dirupit, divellit. — **ተበትከ ፡** III, 1 pass. — **ብትክ ፡** discerptum, dilaniatum.

ብኄ ፡ et **ቢጓ ፡** hippopotamus.

በኍበኈ ፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

በኍ ፡ vid. **በ ፡**, **ቦ ፡**

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — **ብነት፡** tributum, vectigal.

ብንት፡ pupilla oculi.

ብንያሚ፡ Benjamin.

ብእሰ፡ I, 1 (asper,) malus, pejor fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — **ተበአሰ፡** III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — **በእስ፡** contentio, luctatio, conflictio, pugna. — **ብእሲ፡** 1) vir (de **ብእሲሁ፡** vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — **ብእሲት፡** 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux.— **መብእስ፡** salebra. — **መስተብእስ፡** impugnator, bellator, pugnax.

በእት፡ vid. **ቦአ፡**

በእንተ፡ vid. **እንተ፡**

በከ፡ vid. **በከየ፡**

በከመ፡ vid. **ከመ፡**

በኰሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — **አብኰሐ፡** II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — **መብኵሕ፡** et **ምብኳሕ፡** follis.

በኵረ፡ — **ተበኵረ፡** III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — **በኵር፡** primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — **ብኵርና፡** primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. **ይብኪ፡** flevit, deflevit, deploravit (c. **ላዕለ፡** prs. vel rei; c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **አብከየ፡** II, 1 caus. — **ተበከየ፡** III, 3 flevit alius cum alio, comploravit.— **ብከይ፡** fletus, ploratus. — **መብከይ፡** solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — **በከ፡** (vacuitas,) vacuus, inanis; **በከ፡** inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; **በበከ፡** gratis.

በሐ፡ — **አብሐ፡** II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ተበውሐ፡** III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — **አስተበውሐ፡** IV, 1 et **አስተበውሐ፡** IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — **ብዉሕ፡** vel **ብውሕ፡** 1) potestatem habens. 2) permissus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — **መብሕት፡** facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. **ይባእ፡** intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — **አብአ፡** II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — **በአት፡**, pl. **በአታት፡** 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — **ምብዋእ፡** et **ሙባእ፡** ingressus, introitus, aditus. — **መባእ፡**, pl. **መባአት፡** oblatio.

በዐ፡ — **በዕ፡** spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — **አብዐለ፡** II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — **ብዑል፡** dives, locuples, (largus). — **ብዕል፡** divitiae, opulentia, (abundantia). — **በዕል፡**, f. **በዕልት፡**, pl. **አብዕልት፡** 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus.— **በዓል፡**, f. **በዓልት፡** possessor, dominus. — **በዓል፡**, pl. **በዓላት፡** festum, solemnia.

በዐረ፡ — **ብዕራዊ፡**, **ብዕራይ፡**, **ብዑራ፡**, pl. **አብዕር፡** bos, armentum.

ብዕዝ፡ et **ብዒዝ፡** cornu, buccina.

በዐደ፡ I, 1 mutavit. — **ተበዐደ፡** III, 1 et **ተበዐደ፡** III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. prs.: mutatus visus est alicui p. 5). — **ብዑድ፡** 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — **ባዕድ፡** alius, caeteri (seq. **እምነ፡** praeter, p. 58; **ባዕድ፡ዘከነ፡** alius quicumque fuerit).— **ብዕድና፡** 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዘተ፡ I, 2 carminavit.

በዝኀ፡ I, 1 subj. **ይብዛኅ፡** multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — **አብዝኀ፡** II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — **ተባዝኀ፡** III, 3 se invicem multiplicavit. — **አስተባዝኀ፡** IV, 3 caus. — **ብዙኅ፡** multus, abundans (plus, plurimus); **ብዙኀ፡** multum, valde, pluries, saepe, diu; **በብዙኅ፡** multifariam. — **ብዝኀ፡** multitudo, copia.— **መብዝኅት፡** pars major vel maxima, plurimi.

በዝግና፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ፡ I, 1 subj. **ይቢት፡** pernoctavit. — **አቤተ፡** II, 1 caus. — **ቤት፡**, pl. **አብያት፡** 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) **ቤተ፡ክርስቲያን፡** ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. **አብያተ፡ክርስቲያን፡** vel **ክርስቲያናት፡**). e) **ቤተ፡ማኅበር፡** monasterium; **ቤተ፡ሞቅሕ፡** carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — **አብያታዊ፡** domesticus.

ቤተ፡ልሔም፡ Bethlehem.

ቤነ፡—**በየነ፡** I, 2 discrevit, perspexit, animadvertit.— **አበየነ፡** II, 2 perspicuum reddidit. — **በይነ፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **እንበይነ፡** ob, propter, causa. — **በበይነ፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **በበይናት፡** seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ፡, pl. **አብያዝ፡** stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘወ፡ qdrl. I redemit. — **አቤዘወ፡** II caus. — **ተቤዘወ፡** III, 1 1) sibi redemit. 2) redemtus est. — **ቤዛ፡** 1) redemptionis pretium, piaculum. 2) praep.: pro. — **ቤዛዊ፡** redemptor, liberator. — **መቤዝው፡** id.

በየጸ፡ I, 2 separavit, decrevit. — **ተበየጸ፡** III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; **ተበይጾ፡** societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — **ቢጽ፡**, pl. **አብያጽ፡** 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quivis alius quocum vivimus, (Nächster).

በደረ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — **አብደረ፡** II, 1 anteposuit, praetulit, praeoptavit, maluit, prae caeteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — **ተበድረ፡** III, 1 praelatus, optabilior visus est. — **ተበደረ፡** III, 3 praevenire studuit, (currendo) certavit, contendit. — **በድር፡** cursus, certamen.

በድበደ፡ qdrl. I interiit, periit. — **ብድብድ፡** pernicies, pestis, lues.

በድን፡, pl. **አብድንት፡** corpus mortuum, cadaver, mortuus.

በድወ፡ I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብደወ፡** II, 1 caus. — **በድው፡** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ፡** id.

በግዕ፡, f. **በግዕት፡**, pl. **አባግዕ፡** et **አባግዕት፡** ovis; agnus, aries.

ቤጣ፡ βῆτα litera alphabeti Graeci II[a].

በጠለ፡ I, 1 subj. **ይብጠል፡** 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ፡** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል፡** vanus, inanis, irritus.

በጥሊሞስ፡ Ptolemaeus.

በጦሐ፡ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም፡, **ቡጥም፡** terebinthus.

በጸለ፡ I, 2 laceravit, discerpsit. — **ተበጽለ፡** III, 1 et **ተበጸለ፡** III, 2 pass. — **በጸል፡** cepa. — **ብጸል፡** pars rei laceratae.

በጸሎተ፡ ሚካኤል፡ „precibus Michaëlis", n. pr. viri Abyssini.

በጽሐ፡ I, 1 subj. **ይብጻሕ፡** 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላዕለ፡** prs.). — **አብጽሐ፡** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit, nuntiavit, demonstravit. — **ብጹሕ፡** qui pervênit, provectus, assecutus, congruus. — **ብጽሐት፡** perventio, adventus.

በጽዐ፡ vel **በፅዐ፡** I, 1 subj. **ይብጻዕ፡** 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ፡** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብጽዐ፡** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብጹዕ፡** 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት፡** vel **ብጽዓት፡** votum. — **ብጹዓዊ፡** ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን፡** beatitudo, beatificatio.

በፀወ፡ I, 1 dormitavit. — **ብፃው፡** somnus, dormitio; deliramentum.

በፅዐ፡ — **ብፃውዕ፡** pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም፡, pl. **ትለም፡** et **አትላም፡** sulcus.

ተልሚድ፡ discipulus.

ትለቤ፡ linum herba.

ተለወ፡ I, 1 subj. **ይትሉ፡** 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ፡** p. 74; **በተሊወ፡ ነገር፡** ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለወ፡** II, 1 caus. — **ተታለወ፡** III, 3 rcpr. — **ትልወት፡** et **ትሉት፡** 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ፡** secutor; sectator, discipulus; successor. — **መትልው፡** sequens. — **መትልው፡** et **መትሉ፡** 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልወ፡** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ϑαλπιώϑ (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡ — ተተሐለ፡ III, 1. 2 et **ተታሐለ፡** III, 3 vagus oberravit.

ትሕተ፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — **አትሐተ፡** II, 2 humiliavit, demisit, dejecit, depressit, submisit. — **ተትሕተ፡** III, 2 1) se humiliavit, submisit; **ተትሕቶት፡** animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — **ትሑት፡** humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — **ታሕተ፡** 1) adv.: infra, subtus, deorsum. 2) praep.: sub, infra; **በታሕተ፡** id; **እምታሕተ፡** id. — **ታሕታዊ፡**, **ታሕታይ፡** inferior, infimus. — **ትሕትና፡** humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — **መትሕት፡** 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) **መትሕተ፡** praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትማልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — **ተመርት፡** palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub **መዐዐ፡**

ተርሙስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርጐመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — **ተተርጐመ፡** III, 1 pass. (**ዘኢይትረጐም፡** inenarrabilis). — **ትርጓሜ፡** interpretatio, expositio. — **መተርጕም፡** interpres, translator.

ትርፈ፡ et **ተረፈ፡** I, 1 subj. **ይትረፍ፡** et **ይትርፍ፡** 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluus fuit. 3) remansit. — **አትረፈ፡** II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — **ትሩፍ፡** 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; **ትርፍት፡**, pl. **ትሩፋት፡** virtus, praestantia. — **ተረፍ፡** et **ተርፍ፡** 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — **ትራፍ፡**, pl. **ትራፋት፡** reliqua pars, reliquiae.

ተስዑ፡, **ትስዑ፡** f. novem. — **ተስዐቱ፡**, **ተሳዕቱ፡**, **ትስዐቱ፡** m. novem. — **ትስዕ፡** novem; **ትስዐ፡** novies. — **ታስዕ፡** nonus. — **ተሱዕ፡** novem dies, nonus dies. — **ተሱዐት፡** vel **ተሱዓት፡** hora nona. — **ተስዓ፡** et **ትስዓ፡** nonaginta.

ተቅጻ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታቦት፡, pl. **ታቦታት፡** arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ትብሌ፡, **ትብልያ፡** superhumerale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — **ትብዕ፡** fortitudo, virtus. — **ትብዐት፡** id. — **ተባዕት፡**, pl. **አትባዕ፡** mas, masculus. — **ተ**

ባዕ፡ et ተባዒ፡ fortis, strenuus. — ተባዕታይ፡, ተባዕታዊ፡ masculinus.

ተባይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum quartus, qui IX° Decembris sec. Cal. Greg. incipit.

ተነነ፡ — ተን፡ vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere functus est, intercessit, oravit pro alqo; patronum adiit alqm. — ተንበል፡, ተንባል፡, ተንብል፡, pl. ተናብል፡, ተንበላት፡ orator, interpres, legatus, intercessor, deprecator. — መተንብል፡ intercessor, deprecator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, labavit, titubavit; animo percussus est. — አተንተነ፡ II caus. — ትንታኔ፡ vacillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተክለ፡ I, 1 infixus est, penetravit (p. 35). — ተክለ፡ I, 1 subj. ይትክል፡ 1) fixit, infixit; statuit, stabilivit. 2) plantavit (plantam); plantis consevit (terram). 3) substituit. — አተክለ፡ II, 2 de-, pro-, extrusit, contudit. — ተተክለ፡ III, 1 fixus, infixus, statutus, plantatus est. — ትኩል፡ fixus, statutus, plantatus. — ተክል፡, pl. አትክልት፡ et ተክላት፡ planta, plantarium; ተክለ፡ pro, loco. — ተክለ፡ ሃይማኖት፡ „planta fidei", n. pr. viri Abyssini. — መትክል፡ paxillus, clavus.

ተኵላ፡, pl. ተኵላት፡ et ተኳሉት፡ lupus.

ተኬሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis laboravit. — ትክት፡ menstrua (femina). — ትክቶ፡ menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — አትከተ፡ II, 1 et አተከተ፡ II, 2 tempus lucrari voluit. — ትካት፡ 1) tempus pristinum, antiquum, vetus memoria; ዘትካት፡ pristinus, vetus, priscus, antiquus; እምትካት፡ vel እምትካቱ፡ antiquitus, antehac, olim. 2) adv.: pridem, prius, antehac, olim.

ተከዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger animi, tetricus fuit, contristatus est. 2) curis vel sollicitudine affectus est. — አተከዘ፡ II, 2 caus. — ትኩዝ፡ moestus, tristis, morosus, aeger animi, afflictus. — ትካዝ፡, pl. ትካዛት፡ 1) moeror, tristitia. 2) sollicitudo, cura. 3) res qua opus est, necessitas. 4) negotium, occupatio, opus, res.

ተከዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፈ፡ — መትከፍት፡ et መትከፍ፡, pl. መታክፍት፡ humerus, scapula.

ቶራ፡, pl. ቶራት፡ bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-, permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.; c. Acc. et በ፡): — ተቶስሐ፡ III, 1 pass. — ቱሱሕ፡ mixtus, temperatus. — ቱስሕት፡ mixtura, temperatio, commixtio (κρᾶσις, φυρμός). — ቱሳሔ፡ id.

ቶታን፡, pl. ቶታናት፡ corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia tempestiva.

ቴዎዶጦስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et ትይ፡ sulphur.

ቴነ፡ — ቴን፡ extensio (longitudo, latitudo, crassities).

ተይፈን፡, pl. ተያፍን፡ et ተያፍንት፡ juvencus bos.

ቴጳ፡ θῆτα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, I 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter attendit, intentus fuit. — **ትጉህ፡** 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter attentus, (**ትጉሃን፡** p. 152 siglum est). — **ትጋህ፡** 1) vigilia, insomnia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡, ትፉሕ፡ malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 spuit. — **ትፍአት፡** sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fiduciam posuit.

ኀለለ፡ — **ኀለት፡** canna, arundo.

ኀልቀ፡ I, 1 subj. **ይኅለቅ፡** et **ይኀልቅ፡** 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — **አኅለቀ፡** II, 1 1) consumsit, absumsit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — **ኀልቀት፡** consumtio, interitus, consummatio. — **ማኅለቅት፡** 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ኈለቈ፡ I, 2 1) numeravit. 2) annumeravit (c. Acc. et **ምስለ፡**), imputavit. 3) recensuit. — **ተኈለቈ፡** III, 2 et 1 pass. — **ኍሉቍ፡** et **ኍሉቍ፡** part. pass. — **ኍልቍ፡** et **ኈልቍ፡**, pl. **ኍለቍ፡** numerus; summa. — **ኍላቌ፡** numeratio, numerus.

ኀለወ፡ I, 2 excubias egit, custodivit.

ኀለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, curavit (p. 441. 26), prospexit. 3) intellexit, percepit, sensit. 4) putavit. — **አኀለየ፡** II, 2 fecit ut cogitaret, mentem injecit alicui. — **ተኀለየ፡** III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — **ኀሊና፡**, pl. **ኀሊናት፡** 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, intellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ኀለፈ፡ I, 1 subj. **ይኅልፍ፡** 1) transiit, a) praeterivit, praetergressus est; b) pertransiit, obiit; c) transgressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — **አኅለፈ፡** II, 1 caus. — **ተኀለፈ፡** III, 1 se subduxit alicui. — **ተኃለፈ፡** III, 3 huc illuc transiit. — **አስተኃለፈ፡** IV, 3 1) circummisit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — **ኀሉፍ፡** transiens. — **ኀላፊ፡** transiens, periens, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — **ኀላፊት፡** agmen praetereuntium. — **ኅልፈት፡** 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exitus, finis. — **ምኅላፍ፡** locus transitus, transitio pervia.

ኀመሰ፡ I, 2 quinque fecit. — **ኀምስ፡** f., **ኀምስቱ፡** m. quinque. — **ኀምስ፡** quinque; **ኀምስ፡** et **ኀምስ፡** quinquies. — **ኃምስ፡** et **ኃምሳዊ፡** quintus. — **ኀሙስ፡** 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quinta. — **ኀምሳ፡** quinquaginta. — **ታኅማስ፡** 1) quinio. 2) quinta pars. — **ትኅምስት፡** quintuplum, quinque partes. — **ምኅምስት፡** quintuplum.

ኀመዘ፡ — **ምኅማዝ፡** furnus.

ኀመየ፡ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — **ተኀምየ፡** III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi **ኤ** e gr. § 19 annot. exponendum est). — **ማኅሜ፡** vinculum.

ኀሠሠ፡ I, 1 subj. **ይኅሥሥ፡** 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — **ተኀሠ፡** III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — **ተኃሠሠ፡** III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — **ኀሣሢ፡** quaesitor, investigator, studiosus. — **ኅሠሣ፡**, pl. **ኅሠሣት፡** 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — **ማኅሠሥ፡** petitum, desiderium; controversia. — **መኆሥሥ፡** fuscina, forceps. — **ታኅሣሥ፡** vid. sub **ተ**.

ኀሥዐ፡ I, 1 sedatus est, siluit. — **አኅሥዐ፡** II, 1 sedavit, restinxit.

ኀሠፈ፡ I, 1 scabiosus fuit. — **ኅሡፍ፡** scabiosus.

ኀረመ፡ — **ኅርመት፡** ductus literae, litera, syllaba.

ኀረሠ፡ I, 1 et 2 bene nutrivit. — **ተኀረሠ፡** III, 2 pass.

ኀረሰ፡ I, 1 parturiit, in puerperio cubuit. — **ኅርስ፡** partus, puerperium. — **ኀራስ፡** puerpera.

ኀረወ፡ I, 1 caelavit, sculpsit. — **ተኀረወ፡** III, 1. 2 pass. — **ኅሩው፡** part. pass. — **ኅርወት፡** 1) sculptura. 2) caelum, cestrum. 3) foramen.

ኀርየ፡ et **ኀረየ፡** I, 1 subj. **ይኅረይ፡** e-, se-, delegit, praetulit. — **ተኀርየ፡** III, 1 pass. — **ኅሩይ፡** 1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — **ኅርየት፡** optio, electio.

ኀረጸ፡ i. q. **ቀረጸ፡**

ኀሪፍ፡ annus praesens.

ኀሰረ፡ I, 1 subj. **ይኅሰር፡** 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — **ኀሰረ፡** I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni **አኅሰረ፡** legere malueris). — **አኅሰረ፡** II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; mulcta, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — **ኅሱር፡** 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemtus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — **ኅሳር፡** conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, convicium.

ኀበ፡ praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; **ኀበ፡ዘ፡** ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet“ p. 62 l. 11), quocumque. — **ለኀበ፡** ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — **በ ኀበ፡** ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcjs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — **እምነ፡ኀበ፡** vel **እምኀበ፡** ab, ex, a parte, e vicinia alcjs, per. — **እንተ፡ኀበ፡** praeter, per.

ኀበ፡ adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; **በ፡ኀበ፡** alicubi, uspiam. — **በኀበ፡** ubi; ibi ubi; ubi-

cumque. — እምኀበ፡ vel እምነ፡ኀበ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — እንተ፡ኀበ፡ a qua parte, ubi.

ኀበለ፡ — ተኀበለ፡ III, 1 ausus est. — ኅቡል፡ et ተኀባሊ፡ audax.

ኀበረ፡ et ኀብረ፡ I, 1 subj. ይኅበር፡ 1) consociatus est, se adjunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unâ, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አኀበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem iniit. — ተኀበረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ኅቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ኅቡረ፡ሀላዌ፡ consubstantialis; ኅቡረ፡ክህነት፡ collega sacerdos; ኅቡረ፡መንበር፡ σύνθρονος. — ኅቡረ፡ unâ, simul, conjunctim, unanimiter. — ኀብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fascinatio. — ኅብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ማኅበርት፡ junctura, commissura. — ማኅበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ማኅበር፡ conventuales; ቤተ፡ማኅበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ማኅበራዊ፡ conventualis.

ኅብስት፡ vid. ኀበዘ፡

ኀበበ፡ — ማኅበብት፡ lacus torcularis.

ኀበኔ፡ vel ኅበኔ፡ limbus vestis.

ኀብአ፡ I, 1 subj. ይኅባእ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdidit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተኀብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ኅቡእ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በኅቡእ፡ in occulto, clam; ኅቡኣት፡ arcana, mysteria. — ምኅባእ፡ locus absconditus, latibulum.

ኀበዘ፡ I, 1 subj. ይኅብዝ፡ coxit panem. — ኅብስት፡, pl. ኅባውዝ፡ panis; placenta panis.— ኀባዚ፡ pistor. — ምኅብዝ፡ pistrina.

ኀበይ፡ seria.

ኀተመ፡ I, 1 subj. ይኅትም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተኀተመ፡ III, 1 pass. — ኅቱም፡ signatus, obsignatus. — ኃታሚ፡ signator, obsignator. — ማኅተም፡ et ማኅተምት፡ sigillum, signaculum.

ኀተወ፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አኅተወ፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ኅትው፡ accensus, lucens. — ማኅቶት፡, pl. መኃትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnuchus. 3) fax.

ኀነቀ፡ I, 1 subj. ይኅንቅ፡ anxit, suffocavit; suffocando necavit. — ተኀንቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ኀንበዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ኀንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ኆናፌ፡, ኀናፌ፡ ethnici, haeretici.

ኆሠ፡ — ተኆሠ፡ III, 1 commixtus est. — ኅዉሥ፡ mixtus, commixtus. — ኍሣት፡ commixtio, confusio.

ኖኅ፡ prunus.

ኖኅት፡, pl. ኖኃት፡ et ኀዋኅው፡ ostium, janua, porta.

ኖጻ፡ arena.

ኀዘዘ፡ — አኀዘዘ፡ II, 1 animam interclusit alicui.

ኄለ፡ I, 1 invaluit. — ኀየለ፡ I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — አኀየለ፡ II, 2 corroboravit. — ተኀየለ፡ III, 2 1) fortem vel fortiorem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. prs.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit" p. 106 l. 21). — ኀዩል፡ fortis, validus. — ኀይል፡, pl. ኀይላት፡ 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — ኀያል፡ fortis, potens, validus.

ኀይመት፡ tentorium, tabernaculum.

ኄረ፡ — ኄር፡, f. ኄርት፡ bonus, (probus, pius,) praestans. — ኂሩት፡ bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — ኄረወ፡ qdrl. I bonus, praestans fuit.

ኀየሰ፡ I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — አኀየሰ፡ II, 2 praestantiorem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — ኂሳን፡ praestantia, excellentia.

ኄጠ፡ I, 1 subj. ይኂጥ፡ pellexit, seduxit, decepit. — ተኀይጠ፡ III, 1 pass. — ኂጠት፡ seductio, deceptio.

ኀደረ፡ I, 1 subj. ይኀድር፡ 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — አኀደረ፡ II, 1 caus. — ኀዱር፡ qui consedit, habitans, commorans. — ኀድረት፡ habitatio. — ኀዳሪ፡ inquilinus, advena. — ማኀደር፡, pl. መኃድር፡ habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ኀዳር፡ mensis Abyssinorum tertius, qui IX^{0} Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ኀደገ፡ I, 1 subj. ይኀድግ፡ a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) missum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel ለ፡ pers.; seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.). b) intrs.: remisit, cessavit. — አኀደገ፡ II, 1 caus. — ተኀድገ፡ III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — ኀዱግ፡ part. pass. — ኀድገት፡ relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — ኀድጋት፡ repudium, divortium.

ኀዳጥ፡ vid. ኀጠጠ፡

ኀደፈ፡ I, 2 (et 1) gubernavit. — ኀዳፍ፡ remus, gubernaculum; gubernatio. — ኀዳፊ፡ remex, gubernator. — ማኀደፍ፡ remus, gubernaculum.

ኀጥአ፡ I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); ኀጢእ፡ inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — አኀጥአ፡ II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — ተኀጥአ፡ III, 1 1) se subduxit, aufugit. 2) abfuit, defuit, non repertus est. — ኀጡእ፡ 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — ኃጥእ፡ peccator, (impius, improbus). — ኀጣእ፡ defectus, inopia. — ኀጢአት፡, pl. ኀጣውእ፡ et ኀጣይእ፡ peccatum, (delictum, crimen).

ኀጠጠ፡ — ኀጠት፡ granum. — ኀዳጥ፡, pl. ኀዳጣን፡ 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, aliquantulum.

ኀጸረ፡ I, 1 subj. ይኅጽር፡ brevis fuit vel factus est, (brevior alqo, c. Acc. p. 45). — አኅጸረ፡ II, 1 breviorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alius alio minus non proficeret" p. 32/33). — ኀጹር፡ contractus, brevis. — ኀጺር፡, f. ኀጻር፡ brevis, curtus.

ኀጺን፡, pl. ኀጸውንት፡ ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) ልብሰ፡ኀጺን፡ lorica.

ኀጸወ፡ I, 1 castravit. — ኅጽው፡ castratus, eunuchus.

ኍጻድ፡, ኆጻድ፡ uncinus, fibula.

ኀፀበ፡ I, 1 subj. ይኅፅብ፡ lavit, abluit. — ተኀፅበ፡ III, 1 pass. et refl. — ማኅፀብ፡ 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — ምኅፃብ፡ locus lotionis, lavacrum, piscina.

ኀፈረ፡ I, 1 subj. ይኅፈር፡ 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, ignominia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur" p. 99). — ተኀፍረ፡ et ተኀፈረ፡ III, 1 pudefactus, pudore, ignominia affectus est. — አስተኀፈረ፡ IV, 1 caus. — ኅፉር፡ pudefactus, pudicus. — ኀፋር፡ et ኀፋሪ፡ pudibundus, pudicus. — ኀፍረት፡ 1) pudor. 2) turpitudo, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ኀፈረ፡ — ማኅፈር፡ propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ኀፈደ፡ — ማኅፈድ፡ turris, (ναός templum p. 71).

ኀፈጠ፡ I, 1 percussit, planxit.

ነ፡ p. 157 l. 8 siglum est.

ኑ፡ num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) ኢ — ኑ፡, አልቦኑ፡ አኮ፡ — ኑ፡ nonne? annon? b) ቦኑ፡ numquid? c) etiam pronominibus et adverbiis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit"? p. 97 l. 11).

ኒ፡ (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመኒ፡, ወእመኒ፡ etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive ኒ፡, sive ወ — ኒ፡, cum negatione: nec); ኒ፡ — ወ፡ — ኒ፡ et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኔ፡, ነ፡ gr. § 160, a.

ናሁ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነሀበ፡ I, 1 metalla exercuit, fabricatus est. — ነሃቢ፡ faber aerarius, argentifex. — ምንሃብ፡ officina aeraria.

ንህብ፡, pl. አንሃብ፡ et አንህብት፡ apis, apes.

ንህከ፡ I, 1 gemuit. — ነህክ፡, ናህክ፡ gemitus.

ንሀየ፡ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንሀየ፡** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናሀየ፡** III, 3 confessus est peccata. — **ናሀይ፡** tranquillitas, pax, solamen.

ነሀገ፡ — **አንሀገ፡** II, 1 minavit gregem.

ናላ፡ cerebrum.

ናሕስ፡, pl. **አንሕስት፡** tectum.

ናሕስ፡ aes.

ነሐሴ፡ mensis Abyssinorum XII^us^, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰየ፡ — **አናሕሰየ፡** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፡—**ተናሕንሐ፡** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፡** concussus.

ነምር፡, pl. **አናምርት፡** pardus, tigris.

ነሠተ፡ I, 1 subj. **ይንሥት፡** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disjecit, dirupit. — **ተነሥተ፡** III, 1 pass. — **ንሡት፡** destructus. — **ንሥትት፡** destructio.

ነሥአ፡ I, 1 subj. **ይንሣእ፡** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥአ፡** II, 1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) erexit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፡** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥአ፡** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፡** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥአ፡** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-, in-, suscitavit. 3) se extulit, superbivit. — **ንሥአት፡** sumtio, assumtio, acceptio. — **ትንሣኤ፡** surrectio, resurrectio. — **መንሥኢ፡** is qui surgere facit, suscitat; resuscitator.

ነሠገ፡ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፡** et **መንሥግ፡** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፡ nardus.

ነስሐ፡ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፡** II, 1 et **አነስሐ፡** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፡** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሓ፡** poenitentia. — **ነሳሒ፡** poenitentiam agens.

ንስር፡, pl. **አንስርት፡** aquila, vultur.

ንስቲት፡ vid. **ንእስ፡**

ንስኅት፡ foetor.

ኔሳን፡, **ኒሳን፡** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፡ qdrl I adspersit, conspersit.

ነሰከ፡ I, 1 subj. **ይንስክ፡** momordit. — **ተነሰከ፡** III, 1 pass. — **ንስክት፡** morsus.

ነሰወ፡ — **መንሱት፡**, pl. **መናስው፡** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንሰወ፡** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንሰወ፡** III, 1 pass. — **ምንስው፡** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዌ፡** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፡ Nestorius.

ነቅሀ፡ I, 1 subj. **ይንቃህ፡** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፡**

II, 1 expergefecit, suscitavit, resuscitavit. — ንቁሀ፡ experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — ንቃሀት፡ evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቈረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — አንቈረ፡ II, 1 caus. — ነቋር፡ luscus, cocles. — አንቀር፡ interior pars oris et narium. — አንቀውሬ፡ cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቀውበት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቀውኀ፡ — አንቀውኀ፡ exclusit pullos ex ovis.

ነቀወ፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — ንቃው፡ sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዐ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — አንቅዐ፡ II, 1 caus. — ንቁዕ፡ fissus, rimosus. — ነቅዕ፡, pl. አንቅዕት, fons, scaturigo. — ንቅዐት፡ fissura, rima, hiatus. — መንቅዕት፡ femur.

ነቅዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — ንቁግዝ፡ vermiculosus. — ነቀዝ፡ et ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጸ፡ I, 1 exaruit. — ንቁጽ፡ aridus, durus.

ነቀጸ፡ vel ነቀዐ፡ — አንቀጽ፡ vel አንቀዕ፡, pl. አናቅጽ፡ porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — ንቀፈት፡ maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra, Christus dicitur flamma). — አንበልበለ፡ quinql. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. ይንበር፡ 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — አንበረ፡ II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — አስተናበረ፡ IV, 3 bene disposuit vel composuit. — ንቡር፡ 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — ንብረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — ነባሬ፡ 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — መንበር፡, pl. መናብርት፡ sedes, sella, thronus („throni" = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — ምንበር፡ locus, sedes, basis. — መንበርት፡ status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. ይንብብ፡ locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — አንበበ፡ II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — ተነበ፡ III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — ተናበበ፡ III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — ንባብ፡ loquela, sermo. — ነባቢ፡ loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — አንበቢ፡ lector. — ምንባብ፡ lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ናቡከደነጾር ፡ Nebucadnezar.

ነብዐ ፡ — **አንብዐ ፡** II, 1 lacrymatus est. — **አንብዕ ፡**, pl. **አናብዕ ፡** lacryma, lacrymae.

ነቢይ ፡, pl. **ነቢያት ፡** propheta. — **ነቢይት ፡** et **ነቢት ፡** prophetissa. — **ተነበየ ፡** III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — **ትንቢት ፡** prophetia, vaticinium.

ነበጠ ፡ — **አንበጣ ፡**, pl. **አናብጥ ፡** locusta, locustae.

ነት ፡ coccum, coccinum.

ነተነ ፡ — **አስተንተነ ፡** IV, 1 intente vel assidue occupatus est re.

ነትዐ ፡ I, 1 in fugam inclinatus est, fugit. — **አንትዐ ፡** II, 1 fugavit. — **ነትዕ ፡** tentorium, aulaeum.

ነተገ ፡ et **ነትገ ፡** I, 1 decrevit, imminutus est, defecit, desiit. — **አንተገ ፡** II, 1 1) demsit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — **ንቱግ ፡** mancus, imperfectus. — **ንትጋ ፡** 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — **ትንታግ ፡** titio, torris.

ነተፈ ፡ I, 1 et 2 discerpsit, dilaceravit. — **ተነተፈ ፡** III, 1 pass.

ንኅለ ፡ I, 1 subj. **ይንኀል ፡** corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — **አንኀለ ፡** II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — **ንኁል ፡** part. pass.

ንኅረ ፡ I, 1 rhonchissavit. — **መንኅር ፡** antlia, haustrum, follis.

ነነዌ ፡ Ninive.

ንእሰ ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — **አንእሰ ፡** II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — **ንኡስ ፡** parvus, minor (etiam numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — **ንእስ ፡** parva, minor, puella. — **ንእስ ፡** infantia, pueritia, adolescentia. — **ናእስ ፡** parvitas, pusillitas. — **ንስቲት ፡** 1) paulum, aliquantulum; **በበንስቲት ፡** vel **በበንስቲት ፡ ንስቲተ ፡** paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንእከ ፡ I, 1 gemuit. — **ናእክ ፡** gemitus.

ናእክ ፡ plumbum, stannum.

ናእክ ፡ macula.

ንእደ ፡ I, 1 laudavit. — **ተንእደ ፡** III, 1 pass.

ነከረ ፡ — **አንከረ ፡** II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. **በእንተ ፡**, **እምነ ፡**, **በ ፡**, c. Acc.). — **ተነከረ ፡** III, 1 mirandus, mirus fuit. — **ነኪር ፡**, f. **ነክር ፡** et **ነኪርት ፡** 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. **እምነ ፡** ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — **መንክር ፡** 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. **መንክራት ፡** res mirabilis, miraculum.

ነከሰ ፡ — **መንከስ ፡** maxilla.

ነከበ ፡ — **መንኩብያት ፡** flexurae brachiorum et pedum.

ነክነከ ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነክዕ ፡, pl. **አናኩዕ ፡** bruchus, attelabus.

ነከየ ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — **ተነክየ ፡** III, 1 pass.

ነዋ ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ኖላዊ ፡, pl. **ኖሎት ፡** pastor. —

ተኖለወ፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ኖመ፡ I, 1 subj. ይኑም፡ 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — አነመ፡ et አኖመ፡ II, 1 caus. — ንዉም፡ dormiens. — ንዋም፡ somnus.

ነወረ፡ — አንወረ፡ II, 1 notam inussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. prs.). — ነውር፡, pl. ነውራት፡ macula, labes, vitium.

ኖትያዊ፡, pl. ኖትያት፡ nauta.

ኖኅ፡ Noë, Noah.

ኖኀ፡ I, 1 subj. ይኑኅ፡ 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — አንኀ፡ II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — ኑኅ፡ 1) longitudo. 2) altitudo. — ነዊኅ፡ et ነዋኅ፡, f. ነዋኅ፡ 1) longus; ነዋኀ፡ diu. 2) longinquus, ነዋኀ፡ longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡, pl. ንዋያት፡ 1) vas, vasa; ንዋየ፡ውስጥ፡ intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነዓ፡, ንዒ፡, ንዑ፡, ንዓ፡ (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑልት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐወ፡ I, 1 subj. ይንዐው፡ 1) venatus est. 2) aucupatus est, avide inhiavit. — ነዓዊ፡ 1) venator. 2) venatorius. — ኖዕዊ፡, ነዐዊ፡ venatio.

ንዝህላል፡ vid. ዝህለለ፡

ነዘረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነዝኀ፡ I, 1 con-, aspersit. — ተነዝኀ፡ III, 1 pass. — ንዝኀት፡ conspersio, aspersio.

ነዝኀ፡ — አንዝኀ፡ II, 1 visit (ut videtur; aliâs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነዝነዘ፡ — ተነዝነዘ፡ III, 1 vexatus est.

ነዝዐ፡ I, 1 evulsit.

ነዘዘ፡ — አመንዘዘ፡ qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ኖዘዘ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — ተኖዘዘ፡ III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — ኖዛዚ፡ solator. — ኑዛዜ፡ consolatio, solatium.

ነዘፈ፡ — ተነዝፈ፡ III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! ነያ፡ ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ panis infermentatus, azymus.

ንድለት፡ caverna.

ነድሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነደቀ፡ I, 1 struxit, exstruxit, aedificavit. — ተነድቀ፡ III, 1 pass. — ንድቅ፡ structura, opus latericium, murus. — ነዳቂ፡ aedificator.

ነደበ፡ — አመንደበ፡ qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — ተመንደበ፡ III, 1 pass. — ምንዱብ፡ afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — ምንዳቤ፡ af-

flictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድአ፡ I, 1 egit gregem, propulit, abegit, exegit. — **ተነድአ፡** III, 1 pass. — **ነዳኢ፡** exactor.

ነድየ፡ I, 1 subj. **ይንዲ፡** inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — **አንደየ፡** II, 1 caus. — **ነዳይ፡** pauper, egenus, inops. — **ንድየት፡** et **ንዴት፡** paupertas, inopia.

ነደደ፡ et **ነደ፡** I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — **አንደደ፡** II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — **ነድ፡** flamma; ardor. — **ምንዳድ፡** focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — **ተነድፈ፡** III, 1. 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — **አስተናደፈ፡** IV, 3 fundamentum jecit. — **ንድፈት፡** jaculatio; ictus. — **ነዳፊ፡** jaculator, sagittarius. — **ምንዳፍ፡** spatium jactus teli.

ነጌ፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — **አንግሀ፡** II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — **ነግህ፡** prima lux, tempus matutinum; **በነግህ፡** mane, bene mane.

ነገለ፡—**መንገለ፡** 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — **ለመንገለ፡** id. — **በመንገለ፡** versus, juxta, ad. — **እመንገለ፡** 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነግሠ፡ I, 1 subj. **ይንግሥ፡** 1) regnavit, rex fuit (c. **ለ፡**, **ላዕለ፡**, **ዲበ፡**). 2) regnum, imperium adeptus est. — **አንገሠ፡** II, 1 regem, imperatorem constituit. — **ንጉሥ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, imperator. — **ንግሥት፡**, pl. **ንግሥታት፡** regina, imperatrix. — **ንግሥ፡** regimen, regia dignitas. — **ነጋሢ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, dynasta. — **መንግሥት፡**, pl. **መንግሥታት፡** regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. **ይንግር፡** 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel **ለ፡** alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit: „quas decet, divinae Christi naturae addicimus" p. 71 l. 24). — **ተነግረ፡** III, 1 pass. — **ተናገረ፡** III, 3 collocutus, locutus est (c. **ምስለ፡**, **ኀበ፡**, Acc. pers.; c. **በእንተ፡**, **በ፡**, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — **ነገር፡**, pl. **ነገራት፡** 1) sermo, oratio, verbum, verba, (**ሰብአ፡ነገር፡** linguosi). 2) sermocinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — **ተናጋሪ፡** 1) loquens, orator. 2) rationalis. — **መስተናግር፡** patronus causae, intercessor (seq. **ለ፡** pers.).

ነግዐ፡ — **አንጕዕ፡** medulla. — **አንጐዐ፡** II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — **ንግድ፡** peregrinatio, mercatura. — **ነግድ፡**, pl. **ነግዳን፡** peregrinus, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — **ነጋዲ፡** peregrinator, mercator. — **መንገድ፡** 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — **እንግዳ፡**, pl. **አናግድ፡** peregrinus, hospes, advena. — **ተአንገደ፡** qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡, pl. **አንጋድ፡** et **አናግድ፡** gens, stirps, tribus.

ነጐድጓድ፡ vid. **ጐድጐደ፡**

ነገፈ፡ I, 1 excussit, decussit. — **አንገፈ፡** II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. **ላሐ፡** fecit ut luctum deponert. — **ተነግፈ፡** III, 1 1) decussus est, decĭdit. 2) foliis nudatus est. — **ንጉፍ፡** decussus, deciduus.

ነጰረ፡ I, 1 scintillavit, fulsit. — **ንጰር፡** scintillae, fulguratio.

ነጰበ፡, **ነጠበ፡** I, 1 stillavit. — **ነጰብ፡** gutta, stilla; punctum. — **አንጠብጠበ፡** quinql. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — **ነጠብጣብ፡** stillicidium, stilla, gutta.

ነጰዐ፡ — **አንጰዐ፡** II, 1 abrupit.

ነጠየ፡ — **አንጠየ፡** II, 1 importune ursit, defatigavit, molestus fuit alicui. — **አንጣዪ፡** et **መንጠዪ፡** molestus, importunus.

ነጠፈ፡ I, 1 colavit, defaecavit. — **ንጡፍ፡** colatus, defaecatus, purus. — **መንጠፍት፡** colum, cribrum.

ነጸለ፡ — **ተነጽለ፡** III, 1 evulsus vel abruptus excĭdit.

ነጽሐ፡ I, 1 purus fuit, purificatus est. — **አንጽሐ፡** II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insontem declaravit. — **አስተናጽሐ፡** IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — **ንጹሕ፡** purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — **ንጽሕ፡** 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — **ንጽሕና፡** puritas, innocentia, castitas. — **መንጽሒ፡** purificator, purgatorius.

ነጸረ፡ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit, rationem habuit; attendit (c. **ለ፡** vel Acc. p. 85). — **ተናጸረ፡** III, 3 recpr. — **ንጸሬ፡** 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — **መንጸር፡** regio ex adverso sita; **መንጸረ፡** 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — **አንጸረ፡** praep. ex adverso, e regione.

ነጸብረቀ፡ vid. **ጸብረቀ፡**

ነጸየ፡ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፡ I, 1 stravit, substravit. — **ተነጽፈ፡** III, 1 refl. et pass. — **ንጹፍ፡** stratus. — **መንጸፍ፡** stratum, stragulum.

ነጸፍጸፍ፡ vid. sub **ጸፍጸፈ፡**

ነፀረ፡ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፅኀ፡ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — **ተነፅኀ፡** III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፅፈ et **ነፀፈ፡** I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፡ I, 1 aestuavit, bullivit.

ነፍሰ፡ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — **አንፈሰ፡** II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — **አስተንፈሰ፡** IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — **ነፍስ፡**, pl. **ነፍሳት፡** anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — **ነፋስ፡**, pl. **ነፋሳት፡** 1) ventus. 2) aër, aurae. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — **ነፍስት፡** 1) corpus. 2) pudenda. — **መንፈስ፡**, pl. **መናፍስት፡** et **መንፈሳት፡** spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, Geist); **አለ፡መንፈስ፡** πνευματικοί. — **መንፈሳዊ፡** spiritualis. — **እስትንፋስ፡** spiratio, halitus.

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — **ናፈቀ፡** I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit. — **ተነፍቀ፡** III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — **ተናፈቀ፡** III, 3 in partes vel factiones discessit, dissedit. — **ንፉቅ፡** fissus, divisus, bifidus. — **ኑፉቅ፡** dubitans, hypocrita. — **ነፍቅ፡** arca, scrinium, loculus. — **ንፍቅ፡** dimidia pars. — **ኑፋቄ፡** 1) divisio. 2) dissensio, διχόνοια p. 70—73. 3) hypocrisis, incredulitas. — **መንፈቅ፡** dimidia vel media pars.

ነፍኀ፡ I, 1 subj. **ይንፋኅ፡** flavit, spiravit, afflavit, inspiravit, sufflavit, inflavit (**በቀርን፡** = buccinavit p. 4). — **ተነፍኀ፡** III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — **ንፍኅት፡** flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — **ንፍንፍ፡**, **ነፍኒፍ፡** roratio, tenuis pluvia.

ነፈየ፡ I, 1 cribravit. — **መንፎ፡** cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombarda, sclopetum.

ነፍጸ፡ I, 1 subj. **ይንፍጽ፡** aufugit, effugit. — **አንፈጸ፡** II, 1 abegit, fugavit. — **ነፋጺ፡** profugus, fuga elapsus. — **ነፋጺት፡** quidquid e clade superstes est.

አ፡ vid. gr. § 162 s. f.

ኢ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἀ privativi (= in-) habet, ut: **ኢሰሚዕ፡** inobedientia.

ኦ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

አህ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

አሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); **አሆ፡ ብህለ፡** obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); **አሆ፡ አበለ፡** persuasit.

አላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 **አላ፡** inde exponitur, quod in **ዘእንበለ፡** negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post **እንዘ፡** quamvis) p. 75 l. 4.

እለ፡ pl. vocis **ዘ፡**; **እሉ፡ እላ፡** pl. vocis **ዝ፡**

አሌ፡ vae! seq. Dat.

ኤሊ፡ Eli, judex Israël.

ኤልሳቤል፡ Jezabel.

ኤልሳቤጥ፡ Elisabeth.

እለ፡ ስክንድርያ፡ i. q. **እለ፡ እስክ"፡**

ኤልሳዕ፡ Elisaeus.

አልቦ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, h), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); **ዘአልቦ፡** qui non habet = sine. 2) **አልቦ፡** vel **አልቦቱ፡** non est; **አልቦ፡ ዘ፡** nemo, nihil, non est quod; **አልቦ፡ አመ፡** nunquam; **አልቦ፡ ሶበ፡** non est quando = non mox p. 5. 3) **አልቦ፡** non, minime, nequaquam.

እልበልተሬበን፡ pater noster (corruptum ex أَبُ et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

እሎንቱ፡, **እላንቱ፡** pl. vocis **ዝንቱ፡**

እሊአሁ፡ pl. vocis **ዚአሁ፡**

እለአላዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Ge-

sellschaft, Bd. VII. p. 344 nr. 11 et 29).

አለ፡እስክንድርያ፡ Alexandria (praefixa voce ዘ፡, በ፡, ለ፡ illud አ initiale omittere licet).

አለ፡አገዝን፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII. p. 344 nr. 15).

አልኩ፡, አልከቱ፡ pl. vocis ገ ኩ፡, ገከቱ፡

አልዋሕ፡, አልዋሕ፡ n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

አልዐዛር፡ Eleazar, Lazarus.

ኤልያስ፡ (Acc. ἐλαίας) oleae.

ኤልያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — ተአለደ፡ III, 2 pass. — ምእላድ፡ collectaculum, receptaculum.

አልፍ፡, pl. አእላፍ፡ myrias, decem millia. — ትእልፌት፡, ምእል ፌት፡ decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. 1, 8) p. 141.

ኢሎፍሊ፡ ἀλλόφυλοι Philistaei; ኢሎፍላዊ፡ Philistaeus.

አሐ፡ boves.

አሐዱ፡, f. አሐቲ፡ 1) unus; ፩፩ singuli, unusquisque; አሐተ፡ semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; አልበ፡አመ፡ numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; እምአመ፡ ex quo; እስከ፡አመ፡ usque dum, donec; ዘ አመ፡ quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; እምአመ፡ abhinc, inde a; እስከ፡አመ፡ usque ad. 4) አሜሃ፡ et አሜሁ፡ tunc, tum.

እመ፡ et ለእመ፡ (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; እመሰ፡ si vere, si quidem; ወእመሰ፡ sin; እመበ፡ዘ፡ si quis, si quid, si quando, si forte; እመኒ፡, ለእመኒ፡, ወእመኒ፡, እ መሂ፡, ወለእመሂ፡ etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); እመ፡ — ወእመኒ፡, እመሂ፡ — ወ እመሂ፡, እመኒ፡ — ወእመኒ፡, እ መሂ፡ — አው፡ sive — sive; ወእ መ፡አኮ፡, ወእመ፡አኮሰ፡, ወእማ እኮ፡ si vero non, sin minus, aut; እመ፡አኮ፡ — እመ፡(ወእመ፡) አኮ፡ aut — aut; እምከመ፡ vid. sub ከመ፡ 2) part. interrg.: an, num, -ne? (tam in interrg. directa quam in obliqua); etiam adjecto ሁ፡, ኑ፡, ut ለእመኑ፡

እመ፡ vel እም፡ 1) ἄν in apodosi enunciationis condit., si quidem in protasi ሶበ፡, rarius si እመ፡ (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὤφελον, debebam, ut: እምያስተረ ክቡ፡ „vacare debebant", p. 87.

እም፡ i. e. እምነ፡ vid. sub መነየ፡

እም፡ mater vid. sub አመመ፡

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

እምሔው፡, f. እምሔውት፡, pl. እምሔዋት፡, እምሔዋን፡, እማ ሑት፡ avus, avia; proavus, proavia.

እመሕያው፡ vid. sub እም፡

አመመ፡ — እም፡, pl. እማት፡ mater; እመሕያው፡ i. e. እመ፡ሕ ያው፡ mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

አመመ፡ — **እመት፡**, pl. **እመታት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. prs.: alicui). — **አእመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘኢያእመረ፡አበስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አእምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt"; at emendandum est **ይኤምሮ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant"). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አእምሮ፡** et **አእምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአምረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 rcpr.: familiaritatem contraxit. — **እሙር፡** 1) notus, cognitus. 2) noscibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ኵሎ፡አሚረ፡** quotidie, totum diem; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማእምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaris. — **ትእምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትእምርታት፡**, pl. pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አሞራዊ፡ Amoraeus.

እመት፡, pl. **አእማት፡** serva, ancilla.

እመት፡ vid. sub **አመመ፡**

አምኀ፡ I, 2 salutavit. — **ተአምኀ፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አምኃ፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አምነ፡ I, 1 subj. **ይእመን፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credidit (**እመኒ፡** crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ὁμολογεῖν); **አሚን፡** πίστις et ὁμολογία. — **አእመነ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአምነ፡** et **ተአመነ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመነ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **እሙን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **እሙነ፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus. 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡**, **አማነ፡**, **በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአማን፡** verus. — **አሜን፡** ἀμήν, certo, profecto, ita sit! — **እምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. **በ፡** rei; quae creditur; „tempore regni Zaguaeorum in fide i. e. ad fidem conversorum" p. 37 l. 25). — **ምእመን፡** et **ማእምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማኒ፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

እምነ፡ vid. **መነየ፡**

እሙንቱ፡, **እማንቱ፡** pl. vocis **ውእቱ፡**

አምአ፡ vid. **ሞአ፡**

እማእከ፡ vid. **እመ፡**

አሜከላ፡ tribulus, herba mala.

እምከመ፡ vid. **ከመ፡**

አማዑት፡ vid. **መዐወ፡**

እምዝ፡ vid. **ዝ፡**

አሞጽ፡ 1) Amos, pater Isaiae. 2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21, 23 sec. LXX).

አሠር፡, pl. **አሠራት፡** vestigium.

እራሕ፡, pl. **እራሓት፡** palma manus cum carpo, manus.

አረሚ፡ ethnici, ethnicus. — **አረማዊ፡** ethnicus.

ኤርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpsit, messuit, demessuit, collegit. — **ማእረር፡** messis.

አራራይ፡ vid. **አርአረ፡**

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጥላኦስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

ኤራቅሌያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረቦን፡ arrhabo, pignus.

ኦሪት፡ lex Mosaica.

ኤርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — **አራራይ፡** nomen unius e tribus canendi modis (vid. **ዕዝል፡** et **ግዕዝ፡**).

አርዌ፡, pl. **አራዊት፡** bestia; **አርዌ፡ምድር፡** et **አርዌ፡** serpens. — **ተአርወየ፡** qdrl. III, 1 efferatus est, saeviit.

አርዑት፡ vid. **ረዐወ፡**

አርዝ፡ cedrus.

አረየ፡ I, 1 legit, collegit, conquisivit.

ኦርዮ፡ Urias.

አረገ፡ — **አረጋዊ፡** et **አረጋይ፡**, f. **አረጋይት፡** et **አረጊት፡**, pl. **አእሩግ፡** grandaevus, senex, senior; vetula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጌንስ፡ Origenes.

አርጋኖን፡ organum, instr. musicum.

አረፍት፡, pl. **አረፋት፡** 1) paries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. **ሰሐተ፡**

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil, daß; sicut ὅτι orationi directae praemittitur). 2) nam, enim, etenim; nempe, scilicet.

አሰረ፡ I, 1 subj. **ይእስር፡** 1) ligavit, al-, de-, col-, religavit (c. **ውስተ፡** vel **በ፡** rei, cui quid alligatur). 2) vinxit, devinxit. — **ተአስረ፡** III, 1 pass. — **እሱር፡** 1) ligatus, alligatus. 2) vinctus. — **እስረት፡** 1) ligatio, vinctio. 2) fascis. — **ማእሰር፡**, **ማእስር፡**, **ማእሰርት፡** ligamen, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6 vid. Joann. 1, 48). — **እስራኤላዊ፡** Israëlita.

አስቄጥስ፡ Sceticus, Sceticum desertum.

እሳት፡ ignis.

አስቴር፡ Esther.

ኢስታዎስ፡ εἷς ϑεός, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.: a) donec, usque dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.:

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter). 3) እስከ፡ለ፡ usque ad, in.

እስኩ፡ part. excitandi: δή, tandem, -dum, quaeso!

አሰከ፡—እስኪት፡, pl. አሰከት፡ testiculi, scrotum.

አስኬማ፡ σχῆμα, stola vel vestis monastica.

እስክሬን፡ scrinium.

እስክንድር፡ Alexander; እስክንድርያ፡ Alexandria.

አሰወ፡ — አሶት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡ — ትእሲት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

እስጳኖስ፡ corruptum ex εἰς Πάνος i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈሬዳ፡, አስፋሪዳ፡, pl. "ዳት፡ sporta, sportula.

እስፍንቱ፡ vid. ሰፈነ፡

አቀመ፡ vid. ቆመ፡

አብ፡ (gr. § 154, d) pl. አበው፡ pater (proprie et translate); አቡነ፡ ዘበሰማያት፡ Pater noster; titulo አቡነ፡ insignitur Metropolita Abyssiniae; አበው፡ parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; ሊቀ፡አበው፡ patriarcha. — አባ፡ 1) Vocativus vocis አብ፡ (gr. § 142 s. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — አባስ፡ abbas monasterii.

አበለ፡ vid. ብህለ፡

አባል፡, pl. አባላት፡ 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. pron. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

አብሐ፡ vid. በሐ፡

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex 'Αβδεμέλεχ, p. 3 seq.

አቤር፡, pl. አቤራት፡ 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

አብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII S. 344/5).

አብርሃም፡ Abraham.

አብሬት፡ vid. በረየ፡

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — አቡስ፡ criminis reus, improbus. — አባሲ፡, pl. አባስያን፡ peccator, improbus. — አበሳ፡, pl. አበሳት፡ peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — መአብስ፡ peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. አብ፡

አቤሴሎም፡ Absalom.

አብቅራጥ፡ Hippocrates.

እብን፡, pl. አበን፡ et አእባን፡ lapis, lapides.

አብአ፡ vid. ቦአ፡

አበው፡ vid. አብ፡

አበየ፡ I, 1 subj. ይእበይ፡ 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. prs.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel እምነ፡ rei, c. Acc. vel ለ፡ pers.).

አብደ፡ I, 1 subj. ይእበድ፡ (oberravit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — አእበደ፡ II, 1 caus. — አስታእበደ፡ IV, 1 contemsit, illusit, ludibrio habuit. — አቡድ፡ 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — አበድ፡ amentia, stultitia, insipientia. — አ

ብድ፡, pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትሬኖስ፡, አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatus est, recessit. — አእተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — እቱት፡ remotus, amotus, distans.

እቶን፡, pl. እቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናትዮስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይእቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አእተወ፡ II, 1 caus. — እትወት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢትዮጵያዊ፡ Aethiops.

እኁ፡ vid. እኅው፡

እኂል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አኅረ፡ I, 2 retardavit. — አእኅረ፡ II, 1 post se reliquit. — አኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

እኅት፡ vid. እኅው፡

እኅው፡, እኁ፡ (gr. § 154, d) pl. አኅው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — እኅት፡, pl. አኃት፡ soror. — ተአኀወ፡ III, 1 et ተአኀወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ታእኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አኀዘ፡ I, 1 impf. ይእኅዝ፡, subj. ይእኀዝ፡ et የአኅዝ፡ 1) prehendit, com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አኀዘ፡ ሥርወ፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potitus, dominatus est; inde እኂዝ፡ potentia, dominatio; pl. እኂዛት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angeli) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተአኅዘ፡ III, 1 pass. — ተአኃዘ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — እኁዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contiguus. — አኅዝ፡ et አኀዝ፡ pignus. — እኅዛት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምእኃዝ፡ confinium; ምእኃዝ፡ juxta, proxime.

አነ፡, pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአንመ፡ III, 1 pass. — እኑም፡ textus. — እንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማእነም፡ opus textorium. — ምእናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

እንስሳ፡ vid. ሰውሰወ፡

አንስት፡ sing. et coll., pl. አእኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡, አንስትያ፡, mulieres, feminae; uxores, maritae.

እነቀ፡ forma amharizans e. q. ኀነቀ፡ p. 111 ann. 5.

እንቈ፡ accipiter.

እንቆራ፡ Ancyra Galatiae.

እንቋዕ፡ eia, evax, euge!

አንቀጽ፡ vid. **ነቀጸ፡**

እንቢ፡, **እንብየ፡** (gr. § 162) nolo, recuso; **እንብየ፡ብህለ፡** noluit, recusavit.

እንበለ፡ et **ዘእንበለ፡** 1) conj., seq. Subj. verbi: a) nisi, praeterquam. b) ita ut non, quin, quamvis non. c) priusquam, antequam. d) post sententias negativas: nisi, sed. 2) praep.: a) praeter, excepto. b) sine, absque.

አንበይነ፡ vid. **በይነ፡**

አንበጣ፡ vid. **ነበጠ፡**

አንተ፡, f. **አንቲ፡**, pl. **አንትሙ፡**, f. **አንትን፡** tu.

እንተ፡ 1) f. vocis **ዘ፡** q. v. 2) conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ፡**, **እስመ፡**), dum, cum (= **እንዘ፡**). 3) praep.: a) versus, a (in der Richtung von). b) per (sensu locali). c) ad modum, instar (**እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡** wenigstens als Dienst p. 59 l. 6). d) aliis praepositionibus loci praemittitur (gr. § 166, 19). — **በእንተ፡** praep.: 1) quod attinet, de (**ወበእንተ፡ዘ፡** et quod attinet id quod p. 6 l. 16; **ዘበእንተ፡ርእስከ፡** τὰ κατὰ σεαυτόν p. 57; **ዘበእንተ፡ሰላም፡** τὰ περὶ τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበእንተዝ፡** quod attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob, propter, causa, gratia; **በእንቲአሁ፡**, **በእንተ፡ዝንቱ፡**, **በእንተዝ፡** propterea, propter hoc; **በእንተ፡ዘ፡** quia. 3) in gratiam alcjs, pro, ὑπέρ c. Gen.; per (in formulis obtestandi, p. 13. 50). 4) per, διά p. 89 l. 13.

አንተለ፡ — **ተአንተለ፡** qdrl. III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel factus est, indignatus est.

እንቲአየ፡ vid. **ዘ፡**

እንትኩ፡, **እንታክቲ፡** vid. **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

አንኀ፡ vid. **ኖኀ፡**

እንከ፡ (gr. § 169, 2) 1) οὖν, igitur, ergo; **እንከሰ፡** igitur, jam, jam vero. 2) adhuc, porro, amplius, diutius.

እንዘ፡ (gr. § 170, 5. 190) dum, cum, Part. vel Gerund. Latinorum, (**እንዘ፡ዝኒ፡** haec cum ita sint p. 95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum adhuc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ፡ Anianus.

አንጻ፡ cutis; pellis, corium.

አንጻዒ፡ vid. **የድዐ፡**

እንጋ፡ (gr. § 169, 3) ἄρα.

እንግልጋ፡ vid. **ገለገ፡**

አናጕንስጢስ፡ anagnosta.

አንጕዐ፡ vid. **ነገዐ፡**

እንግድአ፡ vid. **ጕድአ፡**

እንጦንዮስ፡ Antonius.

አንጥያኮስ፡ Antiochus.

አንጢዮኪያ፡ Antiochia.

እንጸንጼ፡ pustulae, ulcera elephantiaci.

አንጾኪያ፡ Antiochia.

አንጸዋ፡, pl. **አናጹት፡** mus.

አንፍ፡, pl. **አእናፍ፡** nasus.

አነፈ፡ — **ማእነፍ፡** tryblium, patella.

አኮ፡ (gr. § 162. 197, b) part. neg., ad negandas singulas sententiarum voces vel in sententiis nominalibus adhibita: non; **አኮ፡ዘ፡** non est quod = non; **አኮ፡በሕቲቱ፡** — **አላ፡ዓዲ፡** non tantum — sed etiam; **እመ፡አኮ፡** vid. **እመ፡**; **አኮኑ፡** nonne? annon?

አከለ፡ — እክል፡ 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; **ዐውደ፡እክል፡** area.

አከለ፡ I, 1 subj. **ይእክል፡** et **ይእከል፡** reichen 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) sufficit, satis fuit (c. Acc. vel **ለ፡** pers.: = alicui; c. **ውስተ፡** ad, p. 71 l. 12, ubi **ተውፊቶሙ፡** subjectum sententiae est). — **አእከለ፡** II, 1 satis habuit. — **ተአከለ፡** III, 1 contentus fuit, satis habuit. — **እኩል፡** sufficiens. — **አካል፡**, pl. **አካላት፡** 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona.— **ማእከል፡** medium, media pars, medius locus; (**ማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡** Mesopotamia p. 112 str. 18), **ዘማእከል፡** medius.— **ማእከለ፡** praep.: in medio, in medium, inter, (**ማእከሌነ፡ኮነ፡** μεσιτεύων mediator factus est p. 73; **ዘማእከሌነ፡** mediator noster p. 97); **በማእከለ፡** in medio, inter; **እማእከለ፡** e medio („per medios pedes et faciem" p. 120 str. 54). — **ማእከላዊ፡** et **ማእከላይ፡** 1) medius. 2) mediator. — **አማእከለ፡** qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አከሊል፡ vid. **ከለለ፡**

አክሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኰተ፡ — አእኰተ፡ II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — **ተአኰተ፡** III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est.— **እኩት፡** part. pass.— **አእኳቲ፡** qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — **አኰቴት፡** 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; **አኰቴተ፡ቍርባን፡** oratio eucharistica.

አኮት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አካኪዮስ፡ Acacius.

አክዓብ፡ et **አክዐብ፡** Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. **ይእከይ፡** malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — **አእከየ፡** II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — **አስተአከየ፡** IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — **እኩይ፡**, f. **እኪት፡** malus; subst. **እኩይ፡** vel **እኪት፡** malum; **በእኪት፡** male. — **እከይ፡**, pl. **እከያት፡** mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, -ve; **አመሂ፡** — **አው፡** sive — sive; **አው፡** — **አው፡** aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva **አው፡** vel **ወአው፡** an?

አወ፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (o ja doch p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዎልማሮዴቅ፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ أوسيم Ausim, Usim, Ⲃⲟⲩϣⲏⲙ Letopolis.

አውሴብዮስ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — አስተአዘበ፡ minxit.

አዙብ፡, **አዞብ፡** hyssopus.

አዜብ፡ auster, regio australis.

እዝኅ፡ silex.

እዝን፡, pl. **አዘን፡** et **አእዛን፡** auris. — **ማእዝን፡**, **ማእዘን፡**, **ማእዝንት፡**, **ማእዘንት፡** angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

davit (c. Dat. vel Acc. prs., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.); testamentum fecit; ኢአዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obedivit. — እዙዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡, pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዘ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዚ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subjiciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይኑ፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

ኤመ፡ — ምእያም፡ caula.

አየር፡, pl. አየራት፡ aër, aether.— አየራዊ፡ aërius.

አዮር፡ aër, aether.

ኤሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

ኢያሱ፡ Josua.

ኢየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

ኢዮስያስ፡ Josias.

ኢዮብ፡ Job.

ኢዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቴ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቴኑ፡, ubi? quo? — ኀበ፡ አይቴ፡ quorsum? — እምአይቴ፡ unde? — በአይቴ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቴሂ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኤኅ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

ኢያኤል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequalis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

እድ፡, pl. እደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manus. a) በእደ፡ et በእደወ፡ per; ዲበ፡እደወ፡ vel ላዕለ፡እደ፡ على يد sub auspiciis alcjs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራት፡እድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; እደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als ihre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

ኤዶም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድማስ፡ adamas.

አድስዮስ፡ Aedesius.

እደው፡ vid. እድ፡

አደወ፡ I, 1 verrit, everrit. — አዳው፡ purgamenta, quisquiliae.

አድግ፡, f. አድግት፡, pl. አእዱግ፡ asinus, -a.

እጕል፡, pl. እጐል፡, pl. pl. እጐላት፡ pullus, suboles, proles. — እጐልት፡, እጕልት፡, pl. እጐላት፡, እጕላት፡ vitula, juvenca. — እጓል፡, pl. እጓላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; እጓለ፡ማውታ፡ pupillus, pupilli; እጓለ፡እመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

እገሌ፡ ὁ δεῖνα, certus quidam.

እግር፡, pl. **እገር፡** et **አእጋር፡** pes. — **እጋር፡** et **እጋሪ፡** pedes, pedester.

እግዚእ፡ vid. **ገዝአ፡**

አገዳ፡ crus, armus, tibia.

ኤጲስ፡ቆጶስ፡, pl. **ኤጲስ፡ቆጶሳት፡** episcopus; **ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ"፡** πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኤጲቅጢጦስ፡ Epictetus.

ኤጲፋንያ፡ epiphania festum.

አጽብሃ፡ n. regis Abyssiniae, qui socius erat regis **አብርሃ፡**

አፍ፡ vid. **አፈወ፡**

እፎ, etiam **እፎኑ፡** quomodo? a) quam, quantopere! b) qui? quid quod? quomodo fit vel fiat ut? cur? c) **እፎ፡ፈድፋደ፡** quanto magis? d) **ዘከመ፡እፎ፡** qualis? — **እፎእፎ፡** quomodo?

አፍላጦን፡ Plato.

ኤፍሬም፡ Ephraim.

አፍሪቃያ፡ Africa.

አፍርንጅ፡ Franci i. e. Romani.

ኤፌሶን፡ Ephesus.

አፍቶኒ፡ Aphthonius.

አፍአ፡ vid. **አፈወ፡**

አፋኪያ፡ circuli, annuli.

አፈወ፡ — **አፍ፡**, pl. **አፈው፡** (gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium; acies gladii. — **አፈ፡፡ወርቅ፡** Chrysostomus. — **አፍአ፡** et **አፍአ፡** 1) adv. forâs, foris, extra; **በአፍአ፡** id., **እንተ፡አፍአ፡** extrinsecus; **ዘአፍአ፡** extraneus, exterior. 2) praep., (sive **አፍአ፡**, **በአፍአ፡** simplex, sive seq. **እምነ፡**) extra („nec extra nec aliud quid praeter mensam aspiciet" p. 58 l. 20). — **አፍአዊ፡** exterior, externus, extraneus. — **አፈው፡**, pl. **አፈዋት፡** aroma, odor suavis.

ኬ፡ 1) igitur, ergo; (in epanalepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid proceditur) jam, jam vero, porro, proinde. 2) utique, quidem, vero (ad distinguenda vocabula ea, in quae vis orationis cadit), sane. (Bis in eâdem sententiâ legitur p. 83).

ከሀለ፡ I, 1 imprf. **ይክል፡** subj. **ይክሀል፡** 1) potuit, valuit (seq. Acc. rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). 2) praevaluit, superavit (c. Acc. pers.). — **አክሀለ፡** II, 1 caus. — **ተክሀለ፡** III, 1 possibile fuit, fieri potuit (c. **ለ፡** vel Acc. pers. = alicui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). — **ክሃሊ፡** potens, validus; **ክሃሌ፡ኵሉ፡**, **ክሃሊ፡በኵሉ፡** omnipotens.

ኲሂላ፡ quisquiliae, purgamenta; at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto ἀγριομυρίκη كَيلَاء respondet.

ካህን፡, pl. **ካህናት፡** sacerdos (tam Judaicus quam Christianus); **ሊቀ፡ካህናት፡** et **ካህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; de **፳ወ፬ካህናተ፡ሰማይ፡** p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — **ተክህነ፡** III, 1 sacerdotio functus est, sacra peregit. — **ክህነት፡** sacerdotium, munus sacerdotale.

ከለለ፡ — **ኵሉ፡** (gr. § 157, 2) omnis, omnes; quivis, unusquisque; quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil. 2) totus. 3) subst.: omnia, universum. 4) **ኵሎ፡** vel **በኵሉ፡** prorsus, omnino. — **ኵልሂ፡**, **ኵሉሂ፡**

quoquoversus, ubivis, ubique; በኵለሄ፡, ውስተ፡ኵለሄ፡ id.; እምኵለሄ፡, እንተ፡ኵለሄ፡ ab omni parte, undique. — ኵለንታ፡ (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

ከለለ፡ I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — ተከለለ፡ III, 2 pass. ክሉል፡ part. pass. — አክሊል፡, pl. አክሊላት፡ corona. — ተክሊል፡ consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ፡ I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — ከላሕ፡ clamor, vociferatio.

ከለሚዳ፡ chlamys.

ከልስስት፡ manipulus frugum, merges.

ካሌብ፡ Caleb.

ከልብ፡, pl. ከለባት፡, አክልብት፡, አክላብ፡ canis.

ከልአ፡ I, 1 subj. ይክላእ፡ 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — ተከልአ፡ III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum" p. 75 l. 25; ዘኢይትከላእ፡ ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. እምነ፡). — ክልኤ፡ duo, duae, ambo. — ክልኤቱ፡, ክልኤቲ፡ duo, duae. — ካልእ፡ 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ከልከለ፡ qdrl. I retinuit, impedivit.

ከልዐ፡ I, 1 exuit, detraxit.

ከለየ፡ — መክሊት፡, pl. መካልይ፡ talentum.

ኵሊት፡, pl. ኵልያት፡ ren.

ከላዴዎን፡, ከላውዴዎን፡, ከለዳውያን፡ Chaldaei.

ከሐ፡, ከሓ፡, ከሐከ፡, ከሓከ፡, ከሓክ፡ 1) illuc, illic. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኩሓ፡, ኵሓ፡ salix.

ኰሐለ፡ I, 1 illevit oculos, fucavit stibio. — ተኵሕለ፡, ተኰሐለ፡ III, 1 refl. et pass. — ኵሕል፡ collyrium, stibium.

ከሓከ፡ vid. ከሓ፡

ክሕደ፡ I, 1 subj. ይክሐድ፡ negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credidit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — አክሐደ፡ II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit. — ተክሕደ፡ III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — ተካሐደ፡ III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, cum alqo); in controversiam, dubium vocavit. — ክሕደት፡ negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — ከሓዲ፡ abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ፡ 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) በከመ፡ id.; በከመ፡ — ከመዝ፡ vel ከማሁ፡ ut — ita. b) ዘከመ፡ sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) በከመ፡ secundum, juxta, pro. b) ዘከመ፡ vel ከመ፡እንተ፡ instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronominibus, α) ከመዝ፡, ከመ፡እንተ፡ quasi, tamquam; ከመ፡ዝ፡ — ከማሁ፡ ut — ita p. 66. β) ከመዝ፡, ከማሁ፡ et ዘከመዝ፡ talis, tale, talia.

γ) ከማሁ፡ et ከመዝ፡ eodem modo, sic, ita, pariter; ከመዝ፡ tam, tantopere, (ከመዝ፡ — መጠነ፡ tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ὅτι, daß, Nom. vel Acc. c. Inf. Latinorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ὅτι p. 29. b) seq. Ind.: ὡς, ὥστε ita ut, so daß. c) seq. Subj.: ut; ከመ፡ ኢ፡ ne. — እም ከመ፡ (raro ለእምከመ፡) ἐάν si; ὅταν, ἡνίκα ἄν, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propemodum. 2) pronominibus postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur ከመ፡ ንረስዮ፡).

ካም፡ Cham.

ከምር፡, pl. አከማር፡ acervus.

ከመሰ፡ — አከምሰሰ፡ qnql. II subrisit, leniter risit.

ከሚን፡, ከሚን፡ cuminum.

ከሠተ፡ I, 1 subj. ይክሥት፡ 1) re-, detexit, nudavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — ተከሥተ፡ III, 1 pass. — ክሡት፡ retectus, apertus, manifestus, revelatus; ክሡተ፡ aperte, manifesto. — ከሣቲ፡ revelator, manifestator.

ኰሥኰሥ፡ variegatus, versicolor.

ኰርሀ፡ I, 1 invitum adegit. — ኵርህ፡ aversatio, animus invitus.

ከርመ፡ et ከረመ፡ I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — ክረምት፡ 1) tempus pluvium, hiems. 2) annus. — ክራሚ፡ annotinus. — መስከረም፡ mensis Abyssinorum primus, qui X° Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ከረር፡ collis rotundus.

ከርሥ፡, pl. ከርሣት፡ 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — ክርስቲያን፡ Christiani; ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ecclesia, vid. ቤት፡; ሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ dominica. — ክርስቲያናዊ፡ Christianus. — ክርስትና፡ Christianismus, religio Christiana.

ከረበ፡ — ምኵራብ፡ templum Judaeorum; delubrum, fanum ethnicorum. — ኵርበት፡ amuletum.

ከረበ፡ corbis, sporta.

ከርቤ፡ myrrha.

ኪሩብ፡ Cherub, Cherubim. — ኪሩቤል፡ Cherubim, Cherub. — ኪሩባዊ፡ Cherubicus.

ኮሬብ፡ Horeb mons.

ከርታስ፡ charta.

ካራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ኵርናዕ፡, pl. ኵርናዓት፡ ulna, cubitus.

ኩራኪ፡ grus.

ከርከረ፡ — መከርከር፡ molens, molaris.

ኰርኰረ፡ — አንኰርኰረ፡ qdl. V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — ንኰርኳር፡ rotatio, turbo. — መንኰራኵር፡ rota.

ከርካንድ፡ rhinoceros.

ከርካዕ፡ nux, amygdalus.

ኰርዐ፡ I, 1 et 2 percussit caput

alcjs pugnis. — ተኰርዐ፡ III, 1 pass.

ከረየ፡ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — ተከርየ፡ III, 1 pass. — መክርይ፡ pala, bipalium.

ከርዳድ፡ lolium, zizania.

ኵርጓኔ፡ circulus, chors, aula.

ኰሰሐ፡ I, 1 cacavit. — ኵስሕ፡ stercus, excrementa.

ከሰበ፡ I, 1 circumcidit. — ክስበት፡ circumcisio.

ኰስተረ፡ qdrl. I de-, repurgavit, verrit, interpurgavit.

ኵስኵስ፡, pl. ኰሳኵሳት፡ urceus, guttus aquarius.

ኰሰየ፡ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — ተኰሰየ፡ III, 1 pass.

ኰሰየ፡ I, 1 ejusdem familiae fuit, idem nomen habuit. — መኵሲ፡ cognominis.

ክሳድ፡, pl. ክሳውድ፡ et ክሳዳት፡ collum, cervix.

ከብረ፡ I, 1 subj. ይክበር፡ 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — አክበረ፡ II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem evexit. — ተከብረ፡ III, 1 pass. — ክቡር፡ 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclytus. 3) pretiosus. — ክብር፡ 1) honor. 2) gloria.

ከበሮ፡ tympanum.

ከበሪት፡ sulphur.

ከበሰ፡ — ተከብሰ፡ III, 1 sibi crines redimivit.

ክብስ፡ aqua intercus.

ከበበ፡ I, 1 in orbem circumstitit, circuivit. — ክቡብ፡ rotundus. — ክበብ፡ circulus, orbis; glomus. — መክብብ፡ 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — መክብብ፡ concionator, ecclesiastes.

ከበተ፡ I, 1 subj. ይክበት፡ 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — ተክብተ፡ III, 1 occultus fuit, latuit. — ክቡት፡ occultus, celatus, arcanus. — ክበቶ፡ res occulta, indoles latens.

ክብክብ፡ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ክብደ፡ I, 1 gravis, gravior fuit. — አክበደ፡ II, 1 1) gravem fecit, (አክበዱ፡ ሰሚዐ፡ aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit, oneri fuit. — ክቡድ፡ gravis. — ክበድ፡ gravitas. — ክብድ፡ 1) jecur. 2) venter.

ከተመ፡ — ከተማ፡ extremitas, summitas, fastigium, vertex. — ተንከተም፡ pons.

ክታብ፡ libellus, syngraphus, diploma, pittacium.

ክታን፡ linum, linteum; tunica.

ከተፈ፡ — ኵትፌት፡ constrictio.

ከነሰ፡ — ተከንሰ፡ III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ከንቱ፡ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; በከንቱ፡ et ከንቶ፡ a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ኵናት፡ vid. ከየነ፡

ኰነነ፡ I, 2 1) judicavit; a) dam-

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — አኰነነ፡ II, 2 caus. — ተኰነነ፡ III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — ኵኑን፡ judicatus, damnatus, punitus. — ኵነኔ፡ 1) judicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) jus. — መኰንን፡, pl. መኳንንት፡ 1) judex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — ምኵናን፡ 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ከናአን፡ Chanaan.

ከነየ፡ — ምክንያት፡ 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, αἰτία. — አመክነየ፡ qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ክንፍ፡, pl. ክነፍ፡ et አክናፍ፡ ala. — ክንፌፍ፡ ora, margo.

ከንፈር፡, pl. ከናፍር፡ 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኳኳ፡ coccum, coccinum.

ኰኵሕ፡ rupes, petra, saxum.

ከከማት፡ caldaria.

ከወለ፡ I, 2 clausit agmen. — ከወላ፡ et ከዋላ፡ pars rei postica, extremum agmen.

ከል፡, pl. አከዋል፡ 1) mālum. 2) mālus.

ከለለ፡ — አንከለለ፡ V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — ንከላል፡ vertigo.

ከሠ፡ i. q. ኖሠ፡

ከረ፡ — ተከወረ፡ III, 2 gubernaculum rexit, clavum tenuit.

ኮሬ፡ poculum; phiala.

ከውር፡ fornax.

ከሰ፡ i. q. ሖሰ፡

ኮነ፡ I, 1 subj. ይኩን፡ 1) factus est, γίγνεσθαι, (ምንት፡ ዘኮነ፡ እምኔኪ፡ quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (ut: ምንተ፡ ኮንከ፡ quid tibi accidit? p. 2; አልቦ፡ ዘኮኑ፡ nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. ኮነ፡ Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: ኮኑ፡ ይጼልዩ፡ precabantur, erant precantes p. 17.19.21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui = habuit, p. 23. 25. c) c. ለ፡ vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (dienen, gereichen zu). d) c. በ፡ rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) ዘኮነ፡ quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; ኀበ፡ ዘኮነ፡ ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat ዘኮነ፡ ከዊኖ፡ (p. 64. 67). f) ኢኮነ፡ (sicut አከ፡) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; ኢኮነ፡ በሕቲቱ፡ — አላ፡ non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, suffecit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — ኩነት፡

ortus, status, conditio. — መከን፡, pl. መካናት፡ locus.

ከክ፡ prunum, prunus.

ከከብ፡, pl. ከዋክብት፡ stella.

ከዋው፡ volubilis.

ከውከወ፡ — መንከከት፡ axis.

ከዕሴ፡ fimus, merda.

ከዐበ፡ — ከዑብ፡ duplex. — ካዕብ፡ 1) alter, secundus. 2) duplum. — ከዕበ፡ 1) bis. 2) iterum, rursus, secundo; vicissim, etiam. — ከዕበት፡ duplum. — ምክዕቢት፡ duplum; Acc.: dupliciter, bifariam. — ተመከዐበ፡ qdrl. III, 1 duplicatus, duplo auctus est.

ከዐወ፡ I, 1 subj. ይክዐው፡ fudit, ef-, profudit. — ተክዕወ፡ III, 1 refl. et pass.

ኪያ፡ c. pron. suff., plerumque verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse. 2) idem. 3) Accusativum pronominum personalium majore vel minore cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ከይሲ፡, pl. አክይስት፡ 1) draco, serpens. 2) litera graeca ξῖ, p. 58.

ከየነ፡ — ኲናት፡, etiam ኵናት፡, pl. ኵያንው፡ et ኰያንው፡ hasta, spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — ኪን፡ ars, ars operosa, opificium, artificium. — ኬንያ፡, pl. ኬንያት፡ et ኪናት፡ artifex, opifex. — ተኬነወ፡ qdrl. III, 1 arte confecit, artificiose fabricatus, machinatus est.

ኬደ፡ I, 1 subj. ይኪድ፡ 1) calcavit (c. Acc.), pedes imposuit (c. ውስተ፡ loci). 2) con-, proculcavit, contrivit. 3) trituravit. — አኬደ፡ II, 1 1) calcare fecit. 2) trituravit. — ተከይደ፡ III, 1 pass. — መከየድ፡ et መከየድ፡ 1) scabellum, suggestus. 2) planta, solum pedis, vestigium. 3) basis. — ምክያድ፡ 1) res conculcata. 2) area, torcular. 3) basis. 4) vestigium, planta pedis.

ኬደ፡ — አኬደ፡ II, 1 contestatus est. — ተካየደ፡ III, 3 1) obtestatus est. 2) foedus pepigit, pactus est. 3) spopondit, promissa fecit (c. Acc. = alicui). — ኪዳን፡, pl. ኪዳናት፡ 1) stipulatio, testamentum. 2) foedus, pactum, (Maria ipsa vocatur ኪዳን፡ አምላክ፡, ኪ፡" ምሕረት፡ testamentnm vel foedus Dei, misericordiae, etiam ኪ"፡ድንግል፡ testamentum virginis. Preces matutinae ኪዳን፡ዘነግህ፡ testamentum horae matutinae vocantur, quia e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ inscripto sumtae sunt, p. 46). 3) promissio (in specie: promissio Sanctis moribundis a Deo facta de iis, qui eorum memoriam qualibet ratione celebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. ይክድን፡ 1) texit, operuit, cooperuit. 2) protexit. 3) condonavit (peccata) p. 12. — ተከድነ፡ III, 1 refl. et pass. — ክዱን፡ part. pass. — ከዳን፡, pl. ከዳናት፡ tegumentum, indumentum, tunica. — ክድነት፡ protectio p. 8. — ከዳኒ፡ tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. ይክፍል፡ 1) divisit, partitus est. 2) distribuit, tribuit, assignavit, participem fecit (c. dupl. Acc.). — ተከፍለ፡ III, 1 1) divisus, distributus est; (divisus est animus = dubitavit, haesitavit p. 54). 2) inter se divisit et distri-

buit. — ተካፈለ፡ III, 3 inter se divisit et distribuit. — ክፉል፡ divisus („gratiâ in multos divisus", πολυμερής p. 85). — ክፍል፡, pl. ክፍላት፡ 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — መክፈልት፡ pars, portio, sors.

ከፈር፡, pl. አክፉር፡ cophinus, canistrum, modius.

ኵፋር፡ infula.

ከፍአ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — አክፍአ፡ II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — ተክፍአ፡ III, 1 pass.

ከፈየ፡ — መክፌ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; ወ — ኢ፡ nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alcjs describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀበ፡ I, 1 imprf. ይሁብ፡ subj. የሀብ፡ dedit (c. Acc. vel Dat. prs.); a) መኑ፡ይሁበኒ፡ utinam! p. 130. b) ሀብ፡, ሀቡ፡ age! agite! quaeso! c) praebuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — ተወሀበ፡ III, 1 datus, traditus est (c. ለ፡ vel Acc. pers.). — ሀብት፡, pl. ሀብታት፡ donum. — ወሃቢ፡ dator, donator. — ሁብሀብ፡ donum (mulieri datum).

ዋህውሀ፡ — ተዋህውሀ፡ qdrl. III, 1 nituit; hilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — ተወልተወ፡ qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — ተወላወለ፡ III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — ውልዋሌ፡ perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. ይለድ፡ 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — አውለደ፡ II, 1 caus. — ተወልደ፡ III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — ተዋለደ፡ III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — ውሉድ፡ natus, filius. — ወልድ፡, pl. ውሉድ፡ 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; ውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ catechumeni p. 21 l. 5; ውሉደ፡ጥምቀት፡ p. 21 baptizati; ውሉደ፡ሃይማኖት፡ fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — ወለት፡, pl. አዋልድ፡ 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; አዋልደ፡ p. 152 est siglum. — ልደት፡ partus, nativitas, generatio. — ወላዲ፡, f. ወላዲት፡ parens, genitor, -trix, pater, mater; ወላድያን፡ parentes. — መወልድ፡ obstetrix. — ሙላድ፡ 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — ትውልድ፡, pl. ትውልዳት፡ 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (እምትውልዱሙ፡ inde a stirpe vel familia sua

i. e. secundum vel juxta familiae suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, aetas.

ወለገ፡ — **ዕለገት፡** tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (**ይወልጥ፡ርእሶ፡** mutet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — **ተወለጠ፡** III, 2 pass. (p. 76 l. 3 **እምዘ፡** partitive „ex iis quae ibi continentur" sumendum est). — **ውሉጥ፡** mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — **ውላጤ፡** mutatio, ἀλλοίωσις. — **መወልጥ፡** numularius. — **ተውላጥ፡** 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡ — **አውሐሰ፡** II, 1 commodavit. — **ተውሕሰ፡** III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — **ሕስት፡** commodum, commodatum.

ወሐከ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሕውሐ፡ — **ተዋሕውሐ፡** qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ውሕዘ፡ I, 1 subj. **የሐዝ፡** fluxit, manavit, effluxit. — **አውሐዘ፡** II, 1 caus. — **ውሒዝ፡**, pl. **ውሒዛት፡** et **ወሓይዝት፡**, nec non **ሓይዝት፡** (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — **ውሕዘት፡** fluxus, fluxio. — **ሙሓዝ፡**, pl. **ሙሓዛት፡** alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — **ዋሐየ፡** I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — **ዋሕይ፡** et **ዋሒ፡** (st. c. **ዋሑ፡** pro **ዋሕየ፡**) inspiciens, prospiciens. — **ውሓይ፡** et **ውሒዮ፡** inspectio, visitatio.

ወሐደ፡ — **ተውሕደ፡** III, 1 unitus est. — **ተዋሐደ፡** III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; **ተዋሕዶ፡** unitio, unio. — **ዋሕድ፡** unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሥር፡**, **ይሥር፡**, **ይሠር፡**) serra secuit vel dissecuit. — **ሞሠርት፡** serra. — **ምሣር፡** ascia, securis.

ወሥአ፡ — **አውሥአ፡** II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. prs. = alicui; c. **በ፡** *ad* alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — **ተዋሥአ፡** III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. prs.). — **ሞሣእ፡**, pl. **መዋሥእት፡** responsoria, antiphonae. — **ሣእሣእ፡** facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. **ይረስ፡** heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — **አውረሰ፡** II, 1 caus. — **ተወርሰ፡** III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — **ተዋረሰ፡** III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — **ርስት፡**, pl. **ርስታት፡** hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — **ወራሲ፡** heres. — **ሞረስ፡** 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — **ምራቅ፡** sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — **አፈ፡ወርቅ፡** Chrysostomus.

ወርኅ፡, pl. **አውራኅ፡** 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poëtas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርእ፡ — **ሞራእ፡** subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሩ፡**), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

jecit. — ተወርወ፡ III, 1 et ተወረወ፡ III, 2 pass.

ወርዘወ፡ qdrl. I adolevit, juvenuit. — ውርዙው፡ adultus, juvenilis. — ወሬዛ፡, pl. ወራዙት፡ juvenis, adolescens. — ውርዙት፡ et ውርዛዌ፡ juventus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolavit. — አውረደ፡ II, 1 caus.: deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit.— አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ርደት፡ descensio, descensus. — ሙራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አውሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰብሳብ፡ matrimonium, conjugium.

ውስተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et በ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተውሳክ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይውስድ፡, ይስድ፡, ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ውስጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrale; b) ንዋየ፡ውስጥ፡ intestina; c) እምውስጥ፡ intrinsecus, እንተ፡ውስጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ፡ውስጥ፡ qui intus est. — ውስተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በውስተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እምውስተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘእምውስቴቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ፡ውስተ፡ per medium, per. — ውሳጤ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrale. — ውሳጢ፡, ወሳጢ፡ interior, intimus.

ወቀሐ፡ — ሞቅሕ፡, pl. መዋቅሕት፡ vinculum, catena, carcer; ቤተ፡ሞቅሕ፡ carcer. — ሞቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተሞቅሐ፡ III, 1 pass. — ሙቁሕ፡ in vincula conjectus, captivus. — ሙቃሔ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit. — ቀሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecīdit. — ተወቅረ፡ III, 1 pass. — ውቁር፡ part. pass. — ውቅሮ፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቀዐ፡ I, 1 contudit, tutudit fustibus (spicas).

ወቀፀ፡ I, 1 excoriavit.

ወቀየ፡ — አውቀየ፡ II, 1 am-

putavit, abscidit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቄት፡ uncia.

ወቅፍ፡, pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አውተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ውቱረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡, pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመ፡ወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ውኅደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውኅደ፡ II, 1 caus. — ውሑድ፡ paucus, exiguus. — ውኅደት፡ paucitas, exiguitas.

ውኅጠ፡ et ውኅጠ፡ I, 1 subj. የኅጥ፡ voravit, devoravit.

ወነየ፡ — ተወነየ፡ III, 2 et ተዋነየ፡ III, 3 lusit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተውኔት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተ፡ወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ውእቱ፡, f. ይእቲ፡, pl. እሙንቱ፡እማንቱ፡, ውእቶሙ፡ውእቶን፡ 1) is, ea, id (ዘውእቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘ፡ውእቱ፡ p. 91); እምውእቱ፡እስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ὁ, ἡ, τό.

ውእደ፡ adv. 1) በውእደ፡, መንገለ፡ውእደ፡ ad latus, juxta. 2) ውእደ፡ adv. rel.: ubi, ubicumque.

ወከለ፡ — ተወከለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ዲበ፡ vel Acc.). — ውኩል፡ confisus, fretus. — ትውክልት፡ confisio, fiducia.

ወከሐ፡ — ተዋከሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምስለ፡ vel Acc.). — ወክሕ፡ et ወክሕ፡ contentio, rixa. — ወከሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋካሒ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወከተ፡ I, 1 et አውከተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወከዐ፡ — አውከዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋከየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋከየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋክ፡ splendor, fulgor.

ወከፈ፡ — አውከፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወክፈ፡ III, 1 et ተወከፈ፡ III, 2 1) refl.: excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.: exceptus, ac-, susceptus est. — ውኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወውዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ውውዓ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ውዕላ፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ውዕለ፡ I, 1 diem egit,

tempus transegit, commoratus est, mansit. — ዕለት፡, pl. ዕለታት፡ dies (quatenus est pars temporis); ዕለተ፡ vel በዕለተ፡ eo die quo = quum vel quo die p. 37. — ወዓሊ፡ stator, apparitor, satelles, lictor. — መዓልት፡ (ምዓልት፡), pl. መዋዕል፡ 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; በመዓልት፡ et መዓልተ፡ interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — መዓልታዊ፡ diurnus, meridianus.

ወዐረ፡ — ተወዐረ፡ III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — ዋዕር፡ difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕየ፡ I, 1 subj. የዐይ፡ 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — አውዐየ፡ II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — ውዑይ፡ 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — ዋዕይ፡ 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜማ፡ modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ፡ heu, proh, vae!

ወይሌ፡ calamitas, infortunium, vae.

ወይን፡, pl. አውያን፡ 1) vitis, vinea; ዐጸደ፡ ወይን፡ vinea. 2) vinum.

ወይጠል፡, pl. ወይጠላት፡ caprea, capreae.

ወደሰ፡ I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — ተወደሰ፡ III, 2 laudatus, laudem meritus est. — ውዳሴ፡ laudatio, laus, laudes, encomium.

ወድቀ፡ I, 1 subj. ይደቅ፡ 1) cecidit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — አውደቀ፡ II, 1 caus., dejecit, projecit. — ውዱቅ፡ cadens, lapsus, jacens. — ድቀት፡ casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — ድንቀት፡ casus, res fortuita, subita; ድንቀተ፡ casu, improviso, subito, ex tempore p. 78.

ወድአ፡ I, 2 perfecit, consummavit, consumsit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — ተወድአ፡ III, 2 pass.

ወደየ፡ I, 1 subj. ይደይ፡ indidit, injecit, immisit, imposuit. — ተወድየ፡ III, 1 pass. — አስተዋደየ፡ IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — ውዴት፡ criminatio, calumnia, accusatio. — ሙዳይ፡ vas quodlibet, receptaculum. — መስተዋድይ፡ calumniator, criminator.

ወደደ፡ — አውደደ፡ II, 1 immisit, inseruit, indidit. — ተዋደደ፡ III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. ለ፡ p. 90). — አስተዋደደ፡ IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — ድድ፡, pl. ድዳት፡ 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዲፌት፡ lacinia.

ወገረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውግር፡ et ይገር፡) 1) jecit, injecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — ተወገረ፡ III, 1 et 2 pass. — ወግር፡, pl. አውግር፡ collis, tumulus, clivus.

ወገሰ፡ — ሞገስ፡ gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — ሞገሰ፡ qdrl. I

favit. — ተሞገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገበ፡ — አውገበ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόςφατος); ግብተ፡ subito, improviso.

ወግአ፡ I, 1 subj. ይውጋእ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉእ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ሞግአ፡, ሞጋእ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዘ፡ — አውገዘ፡ II, 1 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወግዘ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematismus, dirae.

ወገደ፡ — ሞገድ፡, pl. መዋግድ፡ unda, fluctus.

ወገጺ፡ et ወግጺ፡ regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congessit, struendo coacervavit. — ሞጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተሞጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, incepit (seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኒ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ሞጸሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጸሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ሞጸሕት፡ trabs, tignum.

ወጸበ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጸብ፡ inauris.

ወጽአ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወፅነ፡ — ተወፅነ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅአ፡ I, 1 subj. ይፃእ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅአ፡ II, 1 exire jussit, eduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exuit vel deposuit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፁእ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፅአት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ሞፃ፡ donum, quod abeunti datur. — ሙፃእ፡ locus unde alqd exit. — ፃእፃእ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወፃፊ፡ funditor. — ሞፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ይፈር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

fuit. — ወፍር፡ rus, agri, praedium, fundus. — ምፈርት፡ instrumentum rusticum. — ሙፋር፡ 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወፈየ፡ — አወፈየ፡ II, 2 et አውፈየ፡ II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — ተወፈየ፡ III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — ትውፊት፡ traditio, παράδοσις.

ወፈጠ፡ igne torruit vel coxit.

ዓ፡ p. 156/7, ፆ፡ et ዕ፡ p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ዔላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — አዕለለ፡ II, 1 segregavit, excommunicavit. — ዕሉል፡ separatus, distinctus, versicolor.

ዐለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡, pl. ዓለማት፡ 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; ቅድመ፡ vel እምቅድመ፡ ዓለም፡ πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futurum, saecula, aeternitas; ለዓለም፡ in aeternum vel perpetuum; ዘለዓለም፡ aeternus; እስከ፡ ለዓለም፡ in perpetuum; ለዓለመ፡ ዓለም፡ in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; ዘዓለም፡ saecularis, weltlich.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. ወዐለ፡

ዐለወ፡ I, 1 subj. ይዕሉ፡ 1) pervertit, depravavit. 2) praevaricatus, transgresssus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — አዕለወ፡ II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transscripsit, descripsit p. 76. — ዕሉው፡ perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — ዕልወት፡ 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transscriptum. — ዐላዊ፡ perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐልዋ፡, ዓልው፡ aloe.

ዐለየ፡ — ማዕሌት፡ defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — ዕልገት፡ victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; ለለዓሙ፡ quotannis. — ዓመት፡, pl. ዓመታት፡ annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. ይዕምቅ፡ vel ይዕመቅ፡ profundus fuit vel factus est. — አዕመቀ፡ II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — ዕሙቅ፡ profundus. — ዕመቅ፡ profunditas, profundum. — ማዕምቅ፡, pl. መዓምቅ፡ profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡, pl. አዕማድ፡ columna. — ምዕማድ፡ basis, stylobates.

ዐመፀ፡ I, 2 inique egit, injustus fuit, injuria affecit. — ዐማፂ፡ injustus, iniquus, improbus. — ዐመፃ፡

injustitia, injuria, improbitas. — መዐምፅ፡ inique agens, injustus.

ዓሣ፡, pl. ዓሣት፡ piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — ዐሡር፡ convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). — ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. — ዐሥሩ፡, f. ዐሠርቱ፡ m. decem. — ዕሥር፡ decem. — ዓሥር፡ decimus. — ዐሡር፡ decem dies, decimus dies. — ዕሥራ፡ viginti. — ዓሥራት፡, ዐሥራት፡ decima pars, decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et ዐረቀ፡ I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est. 3) orbatus, privatus est. — አዕረቀ፡ II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተዐርቀ፡ III, 1 se nudavit, nudatus, privatus est. — ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — ዕሩቅ፡ c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis. — ዕርቃን፡ nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coaequavit; reconciliavit, gratiam composuit. — ተዐረቀ፡ III, 1 et ተዓረቀ፡ III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — ዕርቅ፡ reconciliatio. — ዐራቂ፡ reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርበ፡ et ዐረበ፡ I, 1 occidit (sol, sidus). — ዐረብ፡ occidens. — ዐርብ፡ feria sexta. — ምዕራብ፡ occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — ዐረብያ፡ Arabia.

ዐረበ፡ — ማዕረብት፡ locus mercatus, emporium.

ዐራት፡, pl. ዐራታት፡ lectus.

ዐረከ፡ — ተዓረከ፡ III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. — ዐርክ፡, f. ዐርክት፡, pl. አዕርክት፡, m. ዐርከን፡, f. ዐርክት፡ amicus, a.

ዐረዘ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — ዐራዝ፡, pl. ዐራዛት፡ vestimentum, indumentum.

ዐረየ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit. 2) exaequavit, conciliavit. — አዐረየ፡ II, 1 coaequavit, parem et aequalem reddidit. — ተዐረየ፡ III, 2 exaequatus, aequiparatus est. — ዕሩይ፡ aequalis, par; ዕሩየ፡ pariter, aeque. — ዕሪና፡ aequalitas, coaequalitas; በዕሪና፡ aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. ይዕረግ፡ et ይዕርግ፡ ascendit, escendit. — አዕረገ፡ II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — ዕርገት፡ ascensio, (oblatio). — ማዕርግ፡, pl. መዓርግ፡ gradus, scala; በማዕርገ፡ in gradu alcjs = sicut, tamquam p. 133 str. 9. — ምዕራግ፡ 1) ascensus, locus clivus. 2) gradus.

ዔረግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — አዕረፈ፡ II, 1 1) intr.: quievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). — ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — ዕረፍት፡ quies, requies; obitus; intermissio. — ምዕ

ራፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሱቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — **ዐስቅ፡** textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰበ፡ I, 1 mercede conduxit. — **ዐስብ፡** merces; pretium; praemium.— **ዐሳብ፡** mercenarius.

ዐሰበ፡ — **ማዕሰብ፡**, **ማዕስብ፡**, pl. **መዓስብ፡** 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዔሳው፡ Esau.

ዐሰየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — **ተዐሰየ፡** III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — **ዕሴት፡** remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — **አዕቀለ፡** II, 1 aquas collegit in piscina. — **ምዕቃል፡**, pl. **ምዕቃላት፡** piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coërcuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — **ዕቁም፡** statutus, definitus, praefinitus. — **ዐቅም፡** 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; **በዐቅም፡** moderate, temperanter; c) proportio; **ዐቅመ፡ ምዕራጉ፡** secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; **ዐቅመ፡ ውርዛዌ፡** justa juventus vel aetas. 2) finis, terminus. — **ዕቃሜ፡** constitutio, statutum.

ዐቈረ፡ I, 1 involvit, colligavit. — **ተዐቍረ፡** III, 1 pass. — **ዕቍር፡** fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡, pl. **ዐቃቁር፡** pharmacum.

ዐቅረብ፡, pl. **ዐቃርብት፡** scorpio.

ዐቀበ፡ I, 1 subj. **ይዕቀብ፡** 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavit. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — **አዕቀበ፡** II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (**ከመ፡ ዘአዕቀበ፡** tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — **ተዐቀበ፡** et **ተዐቅበ፡** III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavit, attendit. — **ዕቁብ፡** part. pass. — **ዕቅብት፡**, pl. **ዕቁባት፡** concubina, pellex. — **ዑቃቤ፡** custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — **ዐቃቢ፡**, pl. **ዐቃብያን፡** et **ዐቀብት፡** custos; tutelaris p. 145 str. 38; **ዐቃቤ፡ ሥራይ፡** medicus. — **ማዕቀብ፡** custodia, excubiae. — **አማዕቀበ፡** qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀብ፡ et **ዐቃብ፡** spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — **ዕቁድ፡** constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intricavit. — **አዕቀጸ፡** II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — **ተዐቅጸ፡** III, 1 pass.

ዐቀፈ፡ — **አዕቀፈ፡** II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum praebuit (c. Acc. prs.). — **ተዐቅፈ፡** III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est. — **ዕቅፍት፡**, pl. **ዕቅፋታት፡**

offensio, offendiculum, scandalum. — ማዕቀፍ፡ et ማዕቅፍ፡ id.

ዐበለ፡ — ማዕበል፡ instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — ማዕበል፡, pl. ማዕበላት፡ fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. ይዕበር፡ aridus, sterilis fuit vel factus est. — ዕቡር፡ aridus, sterilis. — ዐበር፡ sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — ዕብራይስጥ፡ Hebraice.

ዐበቅ፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. ይዕበይ፡ magnus, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); ዘየዐቢ፡ magnus, major, maximus. — አዕበየ፡ II, 1 magnum fecit (አዕበየ፡ገቢረ፡ magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evexit. — ተዐበየ፡ III, 2 1) refl.: se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — ዕቡይ፡ superbus, arrogans, insolens. — ዕበይ፡ magnitudo. — ዐቢይ፡, f. ዐባይ፡, pl. ዐበይት፡, m. ዐቢያን፡, f. ዐቢያት፡ magnus, (ካህን፡ዐቢይ፡ sacerdos summus; በዐቢዩ፡ቃል፡ alta voce; ዐቢያት፡ vel ዐበይት፡ magnalia); ዐቢየ፡ adv. valde, alte, p. 106. — ትዕቢት፡ superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — መዐትም፡ iracundus, ad iram propensus. — መዐትማዊ፡ id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. ይዕትብ፡ et ይዕተብ፡ obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — ተዐትበ፡ III, 1 pass. — ማዕተብ፡ signaculum, signum. — አማዕተበ፡ qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — መዐንስብ፡ hariolus, incantator.

ዐነቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — ዕንቍ፡, pl. አዕናቍ፡ gemma. — ማዕነቅ፡ et ማዕንቅ፡ turtur.

ዕንቄራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበሪ፡ et ዐንበር፡ bellua marina, cetus.

ዐንበሳ፡, pl. ዐናብስት፡ leo.

ዕንባቆም፡ Habacuc.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — ተዐንበዘ፡ III, 1 id. (p. 121 str. 59). — ዕንቡዝ፡ part. — ዕንባዜ፡ defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — ዕንዚራ፡ instrumentum musicum cujusvis generis. — መዐንዝር፡ musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. አዕኑግ፡ inauris.

ዕንጎት፡ mandragora.

ዐንጉግ፡, ዐንጎጕ፡ lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — ማዕከክ፡ pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — ታዕካ፡ castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሎ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ዖመ፡ — ዖም፡, pl. አዕዋም፡,

pl. pl. አዕዋማት፡ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

ዐረ፡ I, 1 caecus fuit vel factus est. — አዐረ፡ II, 1 caus. — ተዐወረ፡ III, 2 1) connivit. 2) neglexit. 3) despexit, contemsit. — ዕዉር፡ caecus. — ዑረት፡ caecitas.

ዐቀ፡ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — አዐቀ፡ II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — ተዐውቀ፡ III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — ዕዉቅ፡ notus, bene notus.

ዐነ፡ — ምዕዋን፡ septentrio, plaga septentrionalis.

ዐውከከ፡ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐውየወ፡ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — ዐውያት፡ ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

ዐደ፡ I, 1 subj. ይዑድ፡ 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — አዐደ፡ II, 1 circumvertit, circumduxit. — ዐውድ፡ 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive ዐውድ፡ sive ዐውደ፡ እክል፡). 3) consessus judicum, forum. — ዐውደ፡ praep.: circa. — ዐዋዲ፡ circuitor, praeco. — ምዕዋድ፡ ambitus, circuitus, orbis.

ዐገ፡ — ተዐውገ፡ III, 1 subsannavit, irrisit.

ዐፍ፡, pl. አዕዋፍ፡ aves; avis.

ዕገል፡ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፡ — ማዕዘር፡, ማዕገር፡ nimbus splendens.

ዕዝራ፡ Esdras.

ዐዘቅት፡ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፡ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — ዐዚዝ፡ 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — ዕዘዝ፡ robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዒለ፡ I, 1 et ዐየለ፡ I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፡ — ተዐየረ፡ III, 2 probro affecit, exprobravit, conviciatus est.— ትዕይርት፡ probrum, convicium.

ዐይን፡, pl. አዕይንት፡ 1) oculus; ሰብአ፡ዐይን፡ explorator, speculator p. 116. 2) fons. — ዐየነ፡ I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — ተዐየነ፡ III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — ትዕይንት፡, pl. ተዓይን፡ 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፡ I, 1 aberravit, mente erravit. — ዕዩይ፡ mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፡, pl. አዕያግ፡ palus, stagnum. — ዐይገን፡ et ዐይጋን፡ urceus, labrum.

ዓዲ፡ adv. 1) adhuc, etiamnum (ዓዲየ፡ adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 በእንተዘ፡ vel እስመ፡ post ወዓዲ፡ supplendum est); አላ፡ዓዲ፡ sed etiam (post አኮ፡በሕቲቱ፡).

ዐደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ፡** tempus constitutum, tempus.

ዐደወ፡ — **ዕድ፡**, pl. **ዕደው፡** viri (vir).

ዐደወ፡ — **ዕዳ፡** 1) res persolvenda, debitum. 2) culpa, reatus.

ዐደወ፡ I, 1 subj. **ይዕዱ፡** 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ፡** p. 35. — **አዕደወ፡** II, 1 traduxit, trajecit. — **ተዐደወ፡** III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ፡** p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው፡**, pl. **ዕድዋን፡** adversarius. — **ተዐዳዊ፡** transgressor, praevaricator. — **ማዕዶት፡** regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕዶተ፡** trans, ultra; **በማዕዶተ፡** trans, (praeter).

ዐጌ፡ linum, linteum.

ዐገለ፡ — **ተዐገለ፡** III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ትዕግልት፡** fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ዐገሠ፡ — **ተዐገሠ፡** III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, exspectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተዐገሠ፡** IV, 2 1) ad continentiam, constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተዐጋሢ፡** constans, patiens. — **ትዕግሥት፡** 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መስተዐግሥ፡** 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጕሥቋር፡ absinthium.

ዐገተ፡ I, 1 subj. **ይዕግት፡** circumvenit, circumsedit, cinxit. — **ማዕገት፡** 1) circumscriptio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ዐጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ፡** et **ዕጣስ፡** sternutatio.

ዐጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ዐጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን፡** suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን፡** 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት፡**, pl. **መዓጥን፡** thuribulum.

ዐጠፈ፡ — **ዕጡፍ፡** textus; textum, textura.

ዐጸረ፡ I, 1 expressit.

ዐጽቅ፡, pl. **አዕጹቅ፡** ramus, ramulus.

ዐጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተዐጸበ፡** IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕጹብ፡** 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens, 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እምዕጹብ፡** aegre, difficulter, vix. — **ዕጹብ፡** 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ዐጸወ፡ I, 1 subj. **ይዕጹ፡** 1) clausit, obseravit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተዐጽወ፡** III, 1 pass. — **ዕጽው፡** clausus. — **ዐጻዊ፡** janitor, ostiarius. — **ማዕጾ፡**, pl. **መዓጹት፡** 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ዐጸወ፡ abscidit, concidit.

ዐጸድ፡, pl. **አዕጻድ፡** area circum-

septa, area, chors, atrium, aula; caula, septum; ager, praedium, fundus; **ዐጸደ፡ወይን፡** vinea; **ዐጸደ፡ሐምል፡** p. 60 et **ዐጸድ፡** p. 59 hortus, viridarium.

ዐጸፈ፡ I, 1 complicuit. — **ተዐጽፈ፡** et **ተዐጸፈ፡** III, 1 se amicuit, amictus est. — **ዕጹፍ፡** complicatus, duplicatus, amictus. — **ዐጽፍ፡** amictus, amiculum, pallium.

ዐፅም፡, pl. **አዕፅምት፡** os, ossis.

ዐፀወ፡ — **ዕፅ፡**, pl. **ዕፀው፡**, pl. pl. **ዕፀዋት፡** 1) arbor; arbuscula; **ዕፀ፡ወይን፡** vitis. 2) patibulum, crux (sive **ዕፀ፡መስቀል፡** sive **ዕፅ፡**). 3) lignum. 4) sors. — **ዕፀት፡** arbuscula, frutex. — **ተዓፀወ፡** III, 3 sortitus est. — **ዕፃ፡** sors. — **ዕፃዌ፡**, **ዑፃዌ፡** sortitio.

ዐፀየ፡ et **ዐፅየ፡** I, 1 verminavit, putruit. — **ዕፄ፡**, pl. **ዕፀያት፡** et **ዕፄያት፡** vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ዐፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — **ተዐፅደ፡** III, 1 pass. — **ዐፃዲ፡** messor. — **ማዕፀድ፡** falx.

ዐፀፀ፡ injuriam intulit. — **ዐፅ፡** sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ዐፈረ፡ — **ዕፍረት፡** unguentum. — **ማዕፈርት፡** cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡, f. **ዛ፡**, pl. m. **እሉ፡**, f. **እላ፡** et **እሎን፡** hic, haec, hoc (**ዘኒ፡** Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam **ዝ፡** quam **እሉ፡**, **እላ፡** pro neutro: „hoc, haec" usurpatur; **ከመዝ፡** talis, sic; **በእንተዝ፡** ob hoc, propterea; **እምዝ፡** post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዘ፡ 1) pron. rel. f. **እንተ፡**, pl. **እለ፡** qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (**ዘውእቱ፡** quod est, hoc est p. 103; **ዘኒ፡** — **ዘኒ፡** alius — alius p. 59; **ኀበ፡ዘ፡** quocumque p. 26; **ዘ፡** ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ὅτι, daß. 3) **በዘ፡** a) cum, dum (= **እንዘ፡**). b) eo quod, dadurch daß p. 103. c) qua ratione. d) seq. Imprf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. e) quasi, p. 75 l. 12. 4) **እምዘ፡** ex quo, postquam.

ዘ፡ (**እንተ፡** p. 82, **እለ፡**) nota Genitivi (gr. § 145. 186); a) τὸ τοῦ, τὰ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: **ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡** „faciamus" dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad alqm: **እለ፡ሙሴ፡** homines vel coaequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: **ዘለምጽ፡** lepra affectus. d) ex: **ዘብሩር፡** ex argento, argenteus. — **ዘዘ፡** (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዚአየ፡, **ዚአከ፡**, **ዚአሁ፡** caet., **እንቲአየ፡** caet., **እሊአየ፡** caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: **በኀይሉ፡ ዚአሁ፡** vi ejus p. 8), vel nomini suo anteponitur (ut: **እሊአከ፡አግብርት፡** tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. **ዘ፡** relat.: **ዘዚአየ፡** qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 **ዘዚአሁ፡** = cujus est. 3) **ዘዘዚአሁ፡** caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

ዘሀለለ፡ — **አንዘሀለለ፡** qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidiae deditus est. — **ንዝሀላል፡** vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለለ፡ — **መዝለል፡** pertica, vectis tenuior.

ዘልሐ፡ I, 1 hausit.

ዘልገሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — **ዝልጉስ፡** part. pass. — **ዝልጋሴ፡** lepra maligna, elephantiasis.

ዝሉፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለፈ፡ — **አዝለፈ፡** II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — **ዝሉፍ፡** 1) continuus; **ለዝሉፉ፡** et **ዝሉፈ፡** in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — **ዘልፍ፡** tempus perpetuum, a) **ዘዘልፍ፡** perpetuus; b) **ዘልፈ፡** perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) **ለዘልፍ፡** in perpetuum. — **ዘላፍ፡** et **ዝላፍ፡** i. q. **ዘልፍ፡**; **ለዝላፉ፡** vel **ለዘላፉ፡** in perpetuum. — **ትዝልፍት፡** pertinacia, temeritas.

ዘለፈ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonuit, convicit. — **ተዘለፈ፡** III, 1 et 2 pass. — **ተዛለፈ፡** III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — **ዘለፋ፡** reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሕለ፡ et **ዘሐለ፡** I, 1 rubigine obductus est. — **ዛሕል፡** rubigo, aerugo.

ዝሕነ፡ I, 1 sedatus est, tranquillus fuit. — **አዝሐነ፡** II, 1 sedavit, tranquillavit. — **ዝሑን፡** tranquillus. — **ዛሕን፡** tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕዙሕ፡ superabundans.

ጋርማ፡ sc. **ባሕረ፡ጋርማ፡** Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abâi amnem effunditur, p. 36.

ዝማም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — **አዝመረ፡** II, 1 1) sancte professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — **ዝሙር፡** testis, auctor (Gewährsmann). — **ዝማሬ፡** psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — **መዘምር፡** psaltes, cantor ecclesiasticus. — **መዝሙር፡**, pl. **መዝሙራት፡** 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — **ምዝማር፡** testimonium, auctoritas.

ዘመን፡, pl. **አዝማን፡**, pl. pl. **አዝማናት፡** tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመወ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. **ምስለ፡**, vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — **አዘመወ፡** II, 2 caus. — **ዝሙት፡** scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — **ዘማ፡**, pl. **ዘማት፡** scortum, meretrix, moecha. — **ዘማዊ፡** scortator, moechus.

ዘመደ፡ — **ተዘምደ፡** III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — **ዘመድ፡**, pl. **አዝማድ፡** 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) **ዘመድ፡** et **አዝማድ፡** parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

ትዝምድ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረሬ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቅ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — አዝረቀ፡ caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zerubabel.

ዘርቤት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — **ተዘርአ፡** III, 1 pass. — **ዘርእ፡**, pl. **አዝርእት፡** 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — **መዘርእ፡** pl. cophini.

ዘርከየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. **ይዝሩ፡** 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — **ተዘርወ፡** III, 1 pass. et refl. — **ዝርው፡** part. pass. — **ዝርወት፡** dispersio. — **ዘራዊ፡** 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — መዝርዕ፡ velum navis. — **መዝራዕት፡**, pl. **መዘርዕ፡** brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — **ተዘርዘረ፡** III, 1 pass.

ዝርዚቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዝቅ፡, pl. **ዝቃት፡** uter.

ዝብል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — **ዝብሕ፡** victima.

ዘበረ፡ — ዘብርት፡ fragmentum. — **መዝበር፡** et **መዝብር፡** ruina, rudera, desolatum, vastatum. — **መዝበረ፡** qdrl. I dirutus, destructus, vastatus est. — **አመዝበረ፡** II diruit, desolavit. — **ምዝቡር፡** dirutus, ruinosus. — **ምዝበሬ፡** eversio, destructio, ruina, rudera. — **ተመዝበረ፡** destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘበን፡ dorsum, tergum.

ዘበየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡, **ዘብጽ፡**, **ዘብድው፡**, pl. **ዘበድው፡** pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — **ተዘብጠ፡** III, 1 verberatus, percussus, perculsus est. — **ዝብጠት፡** percussio, verberatio, verber, plaga. — **ዝብጠ፡** opus malleo ductum.

ዘቲ፡ vid. **ዝንቱ፡**

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘኀረ፡ — ተዝኀረ፡ et **ተዘኀረ፡** III, 2 1) gloriatus est, se jactavit. 2) rixatus est. — **ዝኁር፡** jactabundus, insolens; rixosus. — **ትዝኅርት፡** 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝኅር፡ monumentum sepulcrale, sepulcrum.

ዘነመ፡ I, 1 pluit. — **አዝነመ፡** II, 1 caus. — **ዝናም፡**, pl. **ዝናማት፡** pluvia.

ዝናር፡, pl. **ዝናራት፡** cingulum.

ዘነብ፡, pl. **አዝናብ፡** cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespae.

ዝንቱ፡, pl. **ዘቲ፡**, pl. m. **እሉንቱ፡**, f. **እላንቱ፡** hic, haec, hoc; crebro **ዝንቱ፡** pro neutro usurpatur.

ዘነየ፡ — ዝንየት፡ et **ዝኔት፡** effusio seminis virilis, semen virile effusum.

ዘንግዐ፡ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ፡** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጐጐ፡ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጓጔ፡** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝእብ፡, pl. **አዝእብት፡** hyaena.

ዚአሁ፡ vid. **ዘ፡**

ዘእንበለ፡ vid. **እንበለ፡**

ዝኩ፡ et **ዝክቱ፡**, f. **እንትኩ፡** et **እንታክቲ፡**, pl. **እልኩ፡**, **እልኩቱ፡**, **እልክቱ፡** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ፡** inter **ዝ፡** et **ኩ፡** inserere licet: **ዝሰኩ፡** p. 156 l. 1 et 4.

ዘከመ፡ vid. **ከመ፡**

ዘከረ፡ I, 1 subj. **ይዝክር፡** 1) meminit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዘከረ፡** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዘከረ፡** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 suppleas: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዘከረ፡** III, 2 recordatus est, meminit (c. Acc.). — **ዝኩር፡** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝክር፡** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝካር፡** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዘካርያስ፡ Zacharias.

ዝክቱ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዘወረ፡ I, 2 perduravit. — **አዘረ፡** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘውር፡** gyrus, orbis, circulus.

ዘዐ፡ — **ተዛውዐ፡** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est; secum collocutus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘውዕ፡** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘውግ፡ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘውገ፡** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዛወገ፡** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወፈ፡ — **ተዘወፈ፡** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ፡ (ذَيْل) villus (p. 58; Gr. habet: κουκουλλία ἄμαλλα).

ዘዘ፡ vid. **ዘ፡**

ዝየ፡ hoc loco, hic; huc; **በዝየ፡** hic; **እምዝየ፡** hinc.

ዚመ፡ — **ዚማ፡** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት፡ 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዜነወ፡ qdrl. I certiorem fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በኀበ፡** prs., c. Acc. vel **በእንተ፡** rei). — **ተዜየነወ፡** III, 3 rcpr. — **ዜና፡**, pl. **ዜናት፡** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዜናዊ፡** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ፡** nota Genitivi est).

ዛጔ፡ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaeae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII p. 350.

ዛጐል፡ concha.

ዘግሐ፡ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ፡** III, 1 pass. — **ዝጉሕ፡** clausus. — **መዝግሕ፡** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

ዘገበ፡ I, 1 subj. **ይዝግብ፡** coacervavit, recondidit, reposuit. — **ተዘግበ፡** III, 1 pass. — **መዝገብ፡**, pl. **መዛግብት፡** thesaurus, a) opes vel copiae collectae. b) promptuarium, apotheca, horreum.

ዘግበ፡, pl. **ዘግበት፡** cedrus, cupressus, taxus.

ዘገነ፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገነ፡ — **አመዝገነ፡** qdrl. II gratiam retulit, gratias egit, contentus fuit (c. **በ፡** rei; c. **ለ፡** vel pron. suff. prs.); **አመዝግኖ፡** animus gratus et contentus. — **ምዝጋና፡** praemium, gratia, beneficium.

ዘፈር፡, pl. **አዝፋር፡** ora, fimbria vestimenti.

ዝፍት፡ pix.

ዘፈነ፡ I, 1 saltavit. — **ዘፈን፡** saltatio, chorus. — **ዘፋኒ፡**, f. **ዘፋኒት፡** saltator, -trix. — **ምዝፋን፡** locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — **አንዘፍዘፈ፡** qdrl. V expandit (alas).

ዮ፡ heu, ah, au, proh!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus Israel. 3) Judaea, Judaei; **ሰብአ፡ ይሁዳ፡** Judaei. — **አይሁድ፡** Judaei. — **ይሁድና፡** Judaismus. — **ተይሀደ፡** et **ተየሀደ፡** III, 1 et 2 Judaeus fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የማን፡ dextra manus; dextra pars. — **ይምን፡** dextra pars; **ይምነ፡** dextrorsum.— **ይሙን፡** probe, valde, perquam.

ያርብሐ፡, **ይርብሕ፡** vid. **ረብሐ፡**

ያርክላ፡ Heraclas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴዕ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡, **ይቤሉ፡**, **ይብል፡**, **ይበል፡** vid. **ብሀለ፡**

የብሰ፡ I, 1 subj. **ይይበስ፡** siccus, aridus fuit vel factus est. — **አይበሰ፡** II, 1 caus. — **ይቡስ፡** siccus, aridus. — **የብስ፡** aridum vel siccum, terra continens.

የበበ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit, laetum clamorem edidit.. — **ይባቤ፡** jubilatio, jubilum.

ዮባናሊስ፡ Juvenalis.

ይነአ፡ — **አይነአ፡** II, 1 decidit, descendit coelitus.

ዮና፡ et **ዮናስ፡** Jonas.

ዮናኒ፡ et **ዮናናዊ፡** Graecus.

ይእቲ፡ vid. **ውእቱ፡**

ይእዜ፡ hoc tempore, nunc, jam; **ይእዜኒ፡**, **ወይእዜኒ፡** jam vero, jam autem, igitur; **ዘይእዜ፡** praesens; **እምይእዜ፡** inde ab hoc tempore, amodo; **እስከ፡ይእዜ፡** hucusque, adhuc.

ይክል፡ vid. **ክህለ፡**

የካቲት፡ mensis Abyssinorum sextus, qui VII° Februarii sec. Cal. Greg. incipit.

ያክንት፡ hyacinthus.

የውሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, comem, clementem se praebuit, placide locutus est. 2) permulsit, solatus est, placavit. 3) persuasit, pel-

lexit. — የውሀ፡ i. q. የዋሀ፡ — የዋሀ፡ 1) mitis, mansuetus, placidus (sanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — የውሀት፡ 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — የዋሀት፡ id. — የውሀና፡ id.

ዮም፡ hodie; nunc.

ዮጊ፡ (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

የውጣ፡ ἰῶτα.

ያዕቆብ፡ Jacob, Jacobus.

ዮዲት፡ Judith.

የድዐ፡ — አይድዐ፡ II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — ተየድዐ፡ III, 1 pass. — እንዳዒ፡ nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ያፌት፡ Japheth.

ዮፍታሔ፡ Jephte, Jiphtah.

ዮፎኒ፡ Jephunne, pater Calebi.

ድሉል፡ pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ፡ 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — አድለቅለቀ፡ qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ፡ I, 1 subj. ይድሉ፡ 1) trs.: libravit, pĕpendit, ponderavit. 2) intrs.: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel ለ፡ prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.; ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tuum ejus fuit. — አድለወ፡ II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel ለ፡ pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — ተደለወ፡ III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — አስተደለወ፡ IV, 2 et አስተዳለወ፡ IV, 3 paravit, prae-, ap-, comparavit. — ድልው፡, f. ድሉት፡ 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); ድልወ፡ digne, convenienter. 3) paratus (c. ውስተ፡ ad, p. 73). — ድልወት፡ 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); ድልወተ፡ pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — ተድላ፡ 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, jucunditates, deliciae, voluptas. — መድሎት፡, pl. መዳልው፡ 1) pondus. 2) መዳልው፡ libra, bilanx (መዳልወ፡ አልባብ፡ = ϣⲓ-ϩⲏⲧ p. 26 l. 10). 3) i. q. دَلْوٌ amphora p. 147 str. 3 (ni በሰማይ፡ pro በማይ፡ legere et መድሎት፡ pro መዳልወ፡ usurpatum putare malueris). — መድልው፡ et መደልው፡ judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ፡ — ተደለገ፡ III, 1 animosum, strenuum se praebuit.

ደልጣ፡ δέλτα p. 58.

ደሐለ፡ — ተድሕለ፡ III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ፡ I, 1 subj. ይድሐር፡ repudio dimisit uxorem.

ድሕንጻ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕከ፡ I, 1 repsit, reptavit.

ደሐየ፡ — መድሐሌ፡ meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; **ብእሴ፡ደም፡** sanguinolentus; **ሱታፌ፡ደማ፡** consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ድማሕ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — ተደመ፡ III, 1 et **ተደመመ፡** III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — **መድምም፡** 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. **መድምማት፡** miraculum, facinus stupendum.

ድመት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes“ p. 71 l. 23). — **ተደመረ፡** III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — **ድሙር፡** 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — **ድማሬ፡** 1) consertio. 2) conjunctio, unitio. — **ትድምርት፡** 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unitio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — ድሙስ፡ obscurus, nubilus. — **ደምሰሰ፡** qdrl. I exstinxit, delevit; obliteravit; perdidit. — **ተደምሰሰ፡** III, 1 pass. — **ድምሳሴ፡** 1) obliteratio. 2) exstinctio, exitium, pernicies.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳሞት፡ Damot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደማቴዎስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደምኀ፡ — መድምኅ፡ cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — **አደመነ፡** II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi exspectaveris **ታዴምን፡**). — **ድሙን፡** nubilus, fuscus. — **ደመና፡**, pl. **ደመናት፡** nubes, nubila; **ቀስተ፡ደመና፡** iris. — **ደመንሚን፡** subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — አድምዐ፡ II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ድሜጥሮስ፡ Demetrius.

ደምፀ፡ I, 1 **ይድምፅ፡** et **ይድመፅ፡** strepuit, sonuit, resonuit, fremuit. — **አድመፀ፡** II, 1 caus. — **ድምፅ፡** strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ድርሃም፡ drachma; numus aureus.

ድርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — ተደረ፡ III, 1 et **ተደረረ፡** III, 2 coenavit. — **ድራር፡** coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. **ይድርስ፡** commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletico vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — **ድርሰት፡** versus poëmatis, stropha, carmen. — **ደራሲ፡** interpres, commentator. — **ድርሳን፡** dissertatio,

tractatus, sermo, homilia, commentatio.

ድሩስ፡ et ድርስ፡ δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ድርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. — ድሩክ፡ asper, durus, trux, saevus. — መድረክ፡ limen; vestibulum. — ድርኩኩት፡ cardo januae.

ደረከሞ፡ et ደርከሞ፡ purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደርገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — አድረገ፡ II, 1 connexuit, complicuit, junxit. — ደርግ፡ conjunctio; በደርግ፡ et ደርገ፡ conjunctim, unâ, pariter. — ድርገት፡ conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ድርግሒ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስክን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — ደሴት፡, pl. ደሰያት፡ insula.

ደቀሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — መድቅሕ፡ terebra. — መድቅሕ፡ encaenia, initiatio.

ደቀሰ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — ድቃስ፡ dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — አድቀቀ፡ II, 1 id. — ድቁቅ፡ contritus, tenuis. — ደቂቅ፡, f. ደቃቅ፡ 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — ደቂቅ፡ subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — ደቅ፡ sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቍንድቍ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. ደበበ፡

ደበለ፡ — ተዳበለ፡ III, 3 se collegit, conglobatus est. — መድበል፡ coetus, chorus, conventus. — መድበለ፡ qdrl. I concilium habuit. — ዳቤላ፡ et ደቤላ፡ (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ዴብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲበራ፡ Debora.

ደብር፡, pl. አድባር፡, pl. pl. አድባራት፡ 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — ደበርቢር፡ supinus (ὑπτιώτερος) p. 57.

ድቡስ፡, ድንቡስ፡ clava, tudes.

ደበበ፡ — ዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — በዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — እም ዲበ፡ 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — ተድባብ፡ 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — መደብ፡ suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበበ፡ — ድብ፡, pl. ድባት፡ ursus, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro ሰሜን፡).

ደብተራ፡, pl. ደባትር፡ tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡—ድቡት፡, sc. በድቡት፡

vel ድቡተ፡ 1) opportune, tempestive. 2) repente, improviso.

ዱብዕኰል፡ 1) cavea, carcer bestiarum. 2) funis validus, quo bestiae constringuntur.

ደበየ፡ I, 1 obrepsit, repente invasit, irrupit.

ድብድበ፡ I, 1 inquietus fuit, inquietudine consumtus est.

ዲባግ፡ vestis serica, Attalica, auro intexta.

ደኀረ፡ — ተድኀረ፡ et ተደኀረ፡ III, 2 1) tardus fuit, moratus, cunctatus est. 2) retro relictus est, remansit. — ድኅር፡ 1) pars rei posterior vel postica; ድኅረ፡ retro, retrorsum. 2) tempus posterum vel futurum; ድኅረ፡ postea, posthac, postremo, tandem, (ድኅረ፡ እምነ፡ postremo post p. 150 l. 11). — ድኅረ፡ 1) praep.: a) pone, post; በድኅረ፡ id.; እንተ፡ ድኅረ፡ pone, a parte posteriori. b) post (de tempore) p. 117 str. 41; እምድኅረ፡ id. (multo crebrius usurpatum quam ድኅረ፡). 2) conj.: postquam (apud poëtas); እምድኅረ፡ postquam. — ድኅሬተ፡ retrorsum. — ደኃሪ፡ posterior, postremus, futurus, novissimus; ደኃሪ፡ et crebrius ደኃሪት፡ novissimum, finis, exitus. — ዳኅራዊ፡ et ዳኅራይ፡, ደኃራዊ፡ et ደኃራይ፡ posterior, postremus.

ደኀረ፡ I, 1 fausta imprecatus est, benedixit. — መድኅር፡ benedictio.

ድኁኅ፡ excavatus, cavus.

ድኅነ፡ I, 1 subj. ይድኅን፡ 1) salvus evasit. 2) salvus, incolumis fuit, servatus, salvatus, liberatus est. — አድኀነ፡ II, 1 liberavit, servavit, salvum fecit, salvavit, redemit. — ተድኀነ፡ III, 1 se vadem dedit. — ድኁን፡ incolumis, salvus, salvatus, immunis. — ዳኅን፡ 1) adj.: incolumis, bene valens, salvus. 2) subst.: incolumitas, bona valetudo, salus. — መድኅን፡ et መድኀኒ፡ servator, liberator, salvator, redemtor. — መድኀኒት፡ liberatio, redemtio, salus; መሥዋዕተ፡ መድኀኒት፡ sacrificium pro salute.

ድኅየ፡ I, 1 effodit, excavavit; defodit.

ድኅፀ፡ I, 1 subj. ይድኅፅ፡ lapsus est in lubrico, fallente vestigio cecidit, lapsavit, falsus est. — አድኀፀ፡ II, 1 caus. — ዳኅፅ፡ 1) lapsus. 2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር፡ denarius.

ደነሰ፡ I, 2 pretium stupri dedit. — ተደነሰ፡ III, 2 1) conspurcatus est. 2) mercedem meretriciam accepit. — ደነስ፡ 1) spurcitia, impudicitia. 2) merces meretricia.

ድንቀት፡ vid. ወድቀ፡

ደንቀወ፡ qdrl. I surdaster fuit. — ድንቀው፡ surdaster, tardus ingenio.

ድንበዝ፡ 1) vectis. 2) furca. 3) fulcrum.

ደነነ፡ I, 1 se inclinavit, pronus fuit, corpus incurvavit. — አድነነ፡ II, 1 incurvavit, deorsum flexit, demisit.

ዳንኤል፡ Daniel.

ድንዙዝ፡ hebes, segnis, socors, tardus.

ደንደር፡ tribulus, spinae genus.

ድንግል፡, pl. ደናግል፡ 1) virgo.

2) m. castus, caelebs. — ድንግልት፡ virginalis, casta. — ድንግልና፡ virginitas, castitas.

ደንጐላ፡ lilium, cnicus.

ድንጋግ፡ ora, crepido, ripa; limes. — ድንጋጌ፡ id.

ደንገፀ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — አደንገፀ፡ II caus. — ድንጉፅ፡ part. pass. — ድንጋፄ፡ pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — መደንግፅ፡ perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ድንጽ፡ invidia, rixa invidentium. — ደንጸወ፡ qdrl. I invidus et avarus fuit. — ደንጻዊ፡ invidus, avarus. — ድንጻዌ፡ invidia, avaritia.

ዳእሙ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደከመ፡ I, 1 subj. ይድከም፡ et ይደክም፡ 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — አድከመ፡ II, 1 caus. — ድኩም፡ 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — ድካም፡ 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደክተመ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — ደክታም፡ orbus, orba, orphani. — ድክትምና፡ orbitas.

ድኩዕ፡ stercus, fimus.

ደወል፡, pl. አድዋል፡ 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል፡ campana.

ዶርሆ፡, pl. ደዋርህ፡ gallus, gallinaceus, gallina.

ዳኬዎስ፡ Decius.

ዳዊት፡ David.

ደወየ፡ I, 1 subj. ይድወይ፡ aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — አድወየ፡ II, 1 caus. — ድዉይ፡, ድውይ፡ aegrotus, invalidus. — ደዌ፡, pl. ደዌያት፡ morbus, aegrotatio.

ደይም፡, inus., pl. አድያም፡, pl. pl. አድያማት፡ loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን፡, pl. ዲያቆናት፡ diaconus. — ዲቁና፡ munus diaconi.

ዲበ፡ vid. ዶፐ፡

ዲበ፡ vid. ደበበ፡

ዲያብሎስ፡ diabolus.

ደየነ፡ I, 2 judicavit, punivit. — ተደየነ፡ III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — ደይን፡ damnatio, judicium, judicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ፡ et ድ″፡ Dionysius.

ዶገነ፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋንስ፡ Diogenes.

ዶፐ፡ I, 1 insidiatus est. — ዲፓ፡ et ዲበ፡ insidiae.

ድድ፡ vid. ወደደ፡

ዶዶ፡, pl. ዶዳት፡ et ዶዶያት፡ 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም፡ didrachmum.

ደደቀ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito factum est. — ተዳደቀ፡ III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

ድድቅ፡ accidens, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigus recreans, aura frigidula.

ድጓ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ድጕልማ፡ et **ድልጕማ፡** armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (**ይደግሙኒ፡** = **ይደግሙ፡ ተስእሎተኒ፡** p. 87). — **ዳግም፡** iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; **በዳግም፡** secunda vice, iterum; **ዳግመ፡** rursus, iterum, denuo. — **ዳግማዊ፡** et **ዳግማይ፡** secundus, alter.

ድጕር፡ bura.

ደጎብያ፡, var. **ዶገብያ፡** bruchus, locusta.

ዳጎን፡ Dagon idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጐዓሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — **ድግዱግ** et **ደግደግ፡** macer, macilentus.

ደጐጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — **አስተዳጐጸ፡** IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — **መድጕጽ፡** stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — **ድፍረት፡** audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. **ይድፍን፡** operuit, obruit, abscondidit, defodit. — **ተደፍነ፡** III, 1 pass. — **ዳፍንት፡** et **ዳፍንታ፡** panis subcinericius, placenta hujus panis. — **መድፍን፡** 1) thesaurus. 2) monumentum sepulcrale.

ደፍዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ጓ፡ utique, sane.

ገሃህ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡ — ተጋሀረተ፡ qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጕሀን፡ et **ጕህን፡** arcanum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. — **ገሃነማዊ፡** infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — **አግሀደ፡** II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — **ግሁድ፡** part. pass. — **ገሃድ፡** manifestus, apertus; **ገሃደ፡** aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παῤῥησίᾳ p. 59).

ጋሀግሀ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — **ገለብ፡** et **መግለብት፡** hamus.

ገልበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — **ተገልበበ፡** III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — **ግልባብ፡** et **ግልባቤ፡** velamentum, velum.

ጐለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicavit in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊኖስ፡ Galenus.

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — **ግላ፡** velum, tegumentum, involucrum.

ገልዐ፡, pl. **ገልዓት፡** et **አግልዕት፡** testa.

ገለየ፡ I, 1 resecuit.

ግልየት፡ explanatio.

ጎልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — **አንገለገ፡** V se conglobavit, catervatim congregatus est, concursum, conventum fecit. — **አንግልጋ፡** 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — **ተገልገለ፡** III, 1 in exilium ductus est.

ጎልጎታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — **ተገልፈ፡** III, 1 pass. — **ግሉፍ፡** part. pass. — **ግልፎ፡** sculptile, idolum, statua.

ግሔ፡ hyrax Abyssinicus.

ጕሕሉት፡ dolus, fraus, fraudulentia. — **ተጓሕለወ፡** qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — **ጕሕልያ፡** in dolo et fraude versatus, furator, latro. — **ጕሕላዊ፡** id.

ግሕሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — **አግሐሠ፡** II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposuit, semovit, removit. — **ተግሕሠ፡** III, 1 1) viâ declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጕሕቈ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጕሐየ፡ — **ምጕሕያ፡** herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — **ገሐፍት፡** canistrum.

ጕማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. **አግማል፡** camelus.

ገመረ፡ — **አግመረ፡** II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — **ተገምረ፡** III, 1 pass. — **ግሙራ፡** (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: numquam. — **ለግሙራ፡** prorsus, in perpetuum, semper.

ጋሙስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. — **ገመስ፡** numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — **አግመነ፡** II, 1 id. — **ተገመነ፡** III, 2 pass. et rfl. — **ግማኔ፡** contaminatio; res immunda.

ገምዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግምዔ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuit, abscidit, cecīdit, dissecuit. — **ተገምደ፡** III, 1 pass. — **ግምድ፡** segmentum, pars abscisa. — **ግማድ፡** segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — **ግምጸት፡** inclinatio.

ገሥገሠ፡ — **አንገሥገሠ፡** V commovit, agitavit.

ጕሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudivit. — **ተገሠጸ፡** III, 2

pass. — ተግሣጽ፡, pl. ተግሣጻት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ግራ፡ favus; መዓረ፡ግራ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilis.

ጌርሎስ፡ Cyrillus.

ግርላዎስ፡ Gallus.

ገርሕ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterruit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, minatus est. — ግሩም፡ terribilis, formidabilis, timendus, verendus, augustus. — ግርማ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ተግርምት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርሣ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submisit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አግረረ፡ II, 1 caus. — መግረሪ፡ subactor, domitor.

ግራርያ፡ n. regionis Abyssiniae.

ግረት፡ species acaciae.

ገርስ፡ cardo januae.

ግራብ፡ uter, culeus.

ጕርን፡ area frumentaria.

ጕርዔ፡, pl. ጐራዒት፡ guttur, gula, fauces. — ተጐርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. — ነገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጐርጐረ፡ — አንጐርጐረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ነጐርጓር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጐርጕር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጐረጸ፡ — መጕረጽ፡ unguis aduncus.

ገሬፍ፡ verriculum, sagena.

ጌሰም፡ vid. ጌሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attrectavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ግሰት፡ contrectatio, tactus.

ገስገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ገብላ፡ lacus vel canalis potatorius.

ገብሎን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይግበር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirken). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, negotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit in alqm, c. ለ፡, ምስለ፡, ዲበ፡, ላዕለ፡ prs.; m) fecit vel reddidit alqm alqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አግበረ፡ II, 1 caus. — አገበረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተገበረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

rei). — ግቡር፡ factus, con-, perfectus. — ግብር፡, pl. ግበር፡ et ግብራት፡ 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; ግብረ፡ሐዋርያት፡ Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24. 40. 43. 64. 65. 109. 140). 5) necessitas: በግብር፡ per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — ገብር፡, pl. አግብርት፡ servus. — ግብረት፡ confectio, fabricatio, opus. — ገበር፡ operarius, operarii. — ገባሪ፡ factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — ግብርናት፡ servitus, servitium. — ምግባር፡, pl. ምግባራት፡ actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — ተግባር፡ 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parta, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስስ፡ gypsum.

ገበበ፡ — ግብ፡, pl. ግበብ፡ et አግበብ፡ fovea; caverna.

ግብት፡ vid. ወገበ፡

ጉብነት፡ et ግብነት፡ caseus.

ገብአ፡ I, 1 subj. ይግባእ፡ 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedidit, traditus est. — አግብአ፡ II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, retulit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — ተጋብአ፡ III, 3 1) se contraxit, clausus est, confluxit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — አስተጋብአ፡ IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — ጉቡእ፡ comprehensus, congregatus. — ግብአት፡ reditus; proditio. — ገባኢ፡ mercenarius. — ጉባኤ፡ 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — ምግባእ፡ locus quo quis se recipit, reditus.

ገባኦን፡ Gibeon.

ገበ፡, pl. ገበዋት፡ latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ጉብጉብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ገብጥ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — ግብጻዊ፡ Aegyptius.

ገተተ፡ — ግቱት፡ sartus, resartus. — ግተት፡ vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንሐ፡ I, 1 truculente objurgavit. — ግናሕ፡ increpatio truculenta.

ጉንባሕ — አበጉንባሕ፡ vel ዖፈ፡ጉንባሕ፡ bucerus Abyssinicus, pelecanus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum nonus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

ገነት፡, pl. **ገነታት፡** hortus; hortus beatorum, paradisus.

ጋኔን፡, pl. **አጋንንት፡** daemon, daemonium.

ጐነኰ፡ I, 1 et 2 congessit, coacervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. **ገነውት፡** sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገነዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — **ተገንዘ፡** III, 1 pass. — **ግንዘት፡** involutio mortui, funus.

ገነየ፡ I, 1 subj. **ይግነይ፡** 1) pronum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisse rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (**ግነዩ፡** p. 152 est siglum). — **አግነየ፡** II, 1 subjecit, domuit. — **ተጋነየ፡** III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — **ግናይ፡** gratiae humiles.

ጕንድ፡, pl. **አጕናድ፡** et **ጕንዳት፡** 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዱር፡ compes; jugi genus.

ጐንደየ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — **አጐንደየ፡** II moratus, cunctatus est, tardavit. — **ጕንዱይ፡** cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገነጸ፡ — **ምጕንጻ፡** pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — **ግንጽሌት፡** perverse, inverse.

ገናፊ፡, **ገናፌ፡** fullo.

ግንፋል፡ later, lapis coctus.

ግእዘ፡ I, 1 subj. **ይግአዝ፡** 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — **ተጋእዘ፡** III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — **ጋእዝ፡** objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. **አግዋል፡** stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — **ተጋውሐ፡** III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — **ጎሕ፡** diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. **አግዋር፡** 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — **ተጋወረ፡** III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎገወ፡ — **አንጎገወ፡** V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — **አንጐግው፡** errabundus, vagans. — **ነጎጋው፡** vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et **ገዐረ፡** I, 1 clamavit, ploravit, gemuit. — **አግዐረ፡** II, 1 caus. — **ገዐር፡** et **ገዓር፡** ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጕዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዘ፡ I, 1 subj. **ይግዐዝ፡** 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — **አግዐዘ፡** II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et **እምነ፡** p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

ravit. — ግዑዝ፡ 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — ግዕዝ፡ 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφή, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; ግዕዝ፡እንስት፡ = menstrua (p. 112 str. 20); በግዕዝ፡ ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma literarum alphabeti simplex. — ግዕዛን፡ manumissio, liberatio, libertas. — ገዓዚ፡ liber; ገዓዚ፡ሀገር፡ municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — አግዓዚ፡ 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; ብሔረ፡አግዓዚ፡ Aethiopia. — አግዓዝያ፡ liber.

ጕዛ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecīdit, abs-, succīdit (arbores, ligna). — ተገዝመ፡ III, 1 pass.

ገዘረ፡ I, 1 circumcidit.— ተገዝረ፡ III, 1 pass. — ግዙር፡ part. pass. — ግዝረት፡ circumcisio. — ግዝር፡ circumcisura.

ገዝአ፡ — እግዚእ፡, pl. አጋእዝት፡ et አጋእስት፡ dominus, herus, possessor, (እግዚአ፡ኀያላን፡ κύριος τῶν δυνάμεων). — እግዚእ፡ኀረያ፡ (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — እግዚአብሔር፡ (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — እግዝእት፡ et እግዚእት፡ domina, hera. — እግዚእና፡ dominatus, dominium.

ገዝአ፡ I, 1 ministravit convivis. — ግዝእ፡, ገዝአ፡ convivium, epulae.— ገዛኢ፡ et ገዛኤ፡ minister inter epulas, pocillator.

ገዝአ፡ — መግዝእ፡ saginatum, altile. — አመግዝአ፡ qdrl. II saginavit.

ገዝዐ፡ I, 1 serra secuit. — መግዝዕ፡ serra.

ገዘዘ፡ — አግዘዘ፡ sepsit.

ጕዛጕዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዝፈ፡ I, 1 subj. ይግዝፍ፡ crassus, spissus fuit vel factus est. — አግዘፈ፡ II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit).— ግዙፍ፡ et ገዚፍ፡ crassus, spissus, corpulentus. — ግዘፍ፡ et ግዝፍ፡ crassitudo, spissitas, densitas.

ጌመ፡ — ጊሜ፡ 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ግዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገየረ፡ calce obduxit. — መገይር፡ caementarius.

ጌራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጌሰ፡ I, 1 subj. ይጊስ፡ mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — ጌሰም፡ dies posterus, crastinus; ለለጌሰሙ፡ quovis mane (p. 133 str. 11); ጌሰመ፡ et ጌሰም፡ cras.

ገይብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡, pl. ጊዜያት፡ 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro ጊዜ፡ Acc. = praep. temporis; ውእተ፡ vel ይእተ፡ጊዜ፡ eo tempore, tunc, statim; በኵሉ፡ vel ኵሉ፡ጊዜ፡ omni tempore, semper; በጊዜሃ፡ statim, illico,

confestim. b) ጊዜ ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ ፡ ጊዜ ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: ብዙኀ ፡ ጊዜ ፡ saepenumero.

ጐየ ፡ et ጐየየ ፡ I, 1 subj. ይጕየይ ፡ et ይጕይይ ፡ fugit, aufugit. — አጕየየ ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጕያ ፡ et ጕየት ፡ fuga. — ጐያይ ፡ et ጐያዪ ፡ profugus, fugitivus. — ምጕያይ ፡ refugium.

ገይድ ፡ velox, cursor (equus).

ጌገየ ፡ qdrl. I 1) erravit, oberravit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አንጌገየ ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጉይ ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጌጋይ ፡, pl. ጌጋያት ፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገየጸ ፡ — ተጋየጸ ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገደለ ፡ — ተጋደለ ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገድል ፡, pl. ገድላት ፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋድል ፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገደለ ፡ I, 1 occidit, mactavit. — ገደላ ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጐደለ ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግድም ፡, pl. ግደም ፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ገዳም ፡, pl. ገዳማት ፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ገዳማዊ ፡ eremita.

ጕድብ ፡ securis, ascia.

ጐድአ ፡ I, 1 subj. ይጕድእ ፡ percussit, pulsavit. — ተጐድአ ፡ III 1 percussus, pulsatus, collisus est. — እንግድአ ፡ pectus.

ገደወ ፡ — ጋዳ ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዱድ ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገድገድ ፡ maceria, septum.

ጐድጐደ ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አንጐድጐደ ፡ V tonuit, intonuit. — ነጐድጓድ ፡ tonitru.

ገደፈ ፡ I, 1 subj. ይግድፍ ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገድፈ ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est. — ግዱፍ ፡ part. pass. — ጕድፍ ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ ፡ Gog (Ezech. 38).

ጕጋ ፡, ጕጋ ፡ nycticorax.

ጋግ ፡, ጋጋ ፡, pl. ጋጋት ፡ collare ferreum, numella.

ጐጕአ ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጐጕአ ፡ II, 2 caus. — ጕጉእ ፡ properus, festinatus. — ጕጕአ ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጐጠየ ፡ — ምጕጠይ ፡ stimulus.

ጐጠጠ ፡ — ጕጠት ፡ fuscina, forceps.

ገጽ ፡, pl. ገጻት ፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጸ ፡ በገጽ ፡ κατὰ πρόςωπον p. 71; በገጸ ፡ coram

p. 144: **እምገጽ፡** = מִפְּנֵי p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; **መድኀኔ፡ገጸሙ፡** p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — **ገጸወ፡** I, 2 repraesentavit. — **ግጸዌ፡** 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ጕፃጕዕ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍትአ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — **ተገፍትአ፡** III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — **ተገፍዐ፡** III, 1 pass. — **ግፉዕ፡** 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — **ግፍዕ፡** oppressio, vis, violentia, injuria. — **ገፋዒ፡** oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — **አጥሀረ፡** II, 1 purgavit. — **ጥሀረት፡** purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — **አጥለለ፡** II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — **ጥሉል፡** madidus, humidus, roscidus, pinguis, uber; **በረ ሥእን፡ጥሉል፡** (e Ps. 91, 14) p. 39. — **ጠል፡** ros. — **መጥለሊ፡** humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et **ጠልቀ፡** I, 1 1) oblĭtus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — **አጥለቀ፡** II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — **ጥሉቅ፡** inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — **ጥልቀት፡** contaminatio, macula.

ጠለየ፡ — **ጠሊ፡**, f. **ጠሊት፡**, pl. **አጣሊ፡** pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — **ጣሕል፡** faex.

ጥሑል፡ projectus.

ጥሕረ፡ et **ጠሐረ፡** I, 1 rugiit (leo). — **ጣሕር፡** et **ጥሕረት፡** rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጦማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — **አጥመቀ፡** II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — **ተጠምቀ፡** III, 1 pass. — **ጥምቀት፡** 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — **ምጥማቅ፡**, pl. **ምጥማቃት፡** a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) **ምጥማቃት፡** piscina. — **መጥምቅ፡** baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — **ተጠምዐ፡** III, 1 pass. — **ጥምዐት፡** tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quintus, qui VIII° Januarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠረሰ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — **ጥርስ፡** dens molaris.

ጢሮስ፡ Tyrus.

ጥሬቡኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርአ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

ciferatus est. — ጥርኣ፡ et ጥሩኣ፡ vociferatio.

ጥሩዝ፡, pl. ጥሩዛት፡ plagulae, fasciculus chartarum.

ጠረየ፡ — አጥረየ፡ II, 1 1) acquisivit, sibi comparavit. 2) possedit. — ተጠርየ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡ res quaestu partae, possessio, peculium, opes, bona.

ጥሩይ፡ crudus, incoctus.

ጠረጴዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰየ፡ I, 1 conculcavit, contrivit, perdidit, delevit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniatus est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato limitavit. — ጥቅም፡ maceria, murus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum II^{us}, qui X^{o} Octobris sec. Cal. Greg. incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቀ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡ 1) accurate, exacte, diligenter. 2) valde, admodum, perquam. 3) adeo, vel, etiam (sogar). 4) saltem, quidem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡ vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.: proxime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, consuit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቀዐ፡ I, 1 inflavit buccinam, buccinavit (c. በ፡ vel Acc. instr.). — መጥቅዕ፡ tuba, buccina.

ጥቡ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvolvit (einwickeln). — ተጠብለለ፡ III, 1 pass.

ጠብሐ፡ I, 1 1) scalpello insecuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተጠብሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሕ፡ mactatio, pecudes mactatae, victima, sacrificium. — ጥብሐት፡ mactatio. — መጥባሕት፡, pl. መጣብሕ፡ culter, gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. — ጥቡስ፡ assum, tostum. — መጥበስ፡ focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhaesit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1 caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit, conglutinatus est. — ጥቡቅ፡ conglutinatus, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens, prudens, intelligens, disciplina imbutus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1 sapientia et disciplina imbuit. — ተጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel prudentem se praebuit, sapiens vel prudens sibi visus est. 2) callidus fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡, f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠቢባት፡, ጠባባት፡ c. ጠበብት፡ 1) sapiens, prudens, scientia et disciplina imbutus, philosophus. 2) peritus, gnarus (ex. gr. architectus). — ጥበብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia, prudentia, scientia, disciplina, philosophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡ institutor, magister. — ተጥበቡ፡ artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas, lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

mammas praebuit. — ጥብ፡, pl. አጥባት፡ mamma, uber.

ጠብዐ፡ I, 1 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — **አጥብዐ፡** II, 1 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — **ጥቡዕ፡** 1) lubens, promtus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዮት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. pl. **ጠባይዓት፡** natura; res naturales.

ጠብጠበ፡ — **ተጠብጠበ፡** qdrl. III, 1 flagellatus est. — **ጥብጣቤ፡** scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቈለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — **ተጠናቀቀ፡** III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 **ተጠንቀቀ፡**).— **ጥንቁቅ፡** subtilis, accuratus, exactus. — **ጥንቃቄ፡** subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቅዓት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. **ወጠነ፡**

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥአ፡ — **አጣእጥአ፡** qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — **ተጣእጥአ፡** III, 1 pass. — **ጥእጡእ፡** bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥአ፡ — **አንጣእጥአ፡** V commotus, terrefactus est.

ጠለለ፡ — **አንጠለለ፡** V laxus dependit.

ጠልዐ፡ — **አንጠልዐ፡** V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. — **ተንጠልዐ፡** pass. V, impf. et subj. **ይንጠላዕ፡** pro **ይትንጠላዕ፡** (p. 51 et 133) pass. — **መንጠላዕት፡**, pl. **መንጠዋልዕ፡** velum, aulaeum, quidquid obducitur rei.

ጠመ፡ I, 1 convolvit, complicuit. — **ተጠውመ፡** III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጠቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — **አጠቀ፡** et **አጥወቀ፡** II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — **ተጠውቀ፡** III, 1 pass. et refl.

ጠዐ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — **ጠዋዒ፡** parcus, avarus, invidus.

ጠወየ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — **ጠዋይ፡** incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — **ጥውይ፡** opus tortile. — **መጥወይ፡** instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. **ይጥዐም፡** 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — **አጥዐመ፡** II, 1 caus. — **አስተጠዐመ፡** IV, 1 et **አስተጣዐመ፡** IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — **ጥዑም፡** sapidus, gustu jucundus, dulcis,

suavis. — ጣዕም፡, pl. ጣዕማት፡ 1) gustus, sapor; judicium: ዘአልቦ፡ ጣዕም፡ irrationalis p. 74. 2) dulcedo, suavitas. 3) jucunditas, deliciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus, -a; agnus, -a.

ጠዐወ፡ — ጣዖት፡, pl. ጣዖታት፡ idolum, idola. — አጣዐወ፡ qdrl. II 1) pravam superstitionem secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕየ፡ I, 1 imprf. ይጥዒ፡ et ይጤዒ፡ p. 72 annot., subj. ይጥዐይ፡ 1) sanus fuit, bene valuit, belle se habuit, saluber fuit. 2) consanuit, convaluit. — አጥዐየ፡ II, 1 1) sanum, incolumem servavit. 2) sanavit. — ጥዑይ፡ sanus, valens; saluber; incolumis. — ጥዒና፡ 1) sanitas, bona valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ተጠየረ፡ III, 2 auguratus, ominatus est. — ተጠያሪ፡ auspex, augur, ominator.

ጤሰ፡ I, 1 subj. ይጢስ፡ fumavit. — አጤሰ፡ II, 1 fumigavit. — ጢስ፡ fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, contemplatus est. 2) attendit, animadvertit, cavit. 3) sciscitatus, percontatus est. 4) exploratum habuit, certo scivit, bene cognovit. — አጠየቀ፡ II, 2 1) certiorem fecit. 2) docuit, exposuit, demonstravit. — ተጠየቀ፡ III, 2 1) diligenter sciscitatus est, pro certo cognovit. 2) perspectus, compertus, eventu probatus est. — ጥዩቅ፡ 1) perspicax. 2) subtilis, accuratus. 3) exploratus, certus, indubitatus, evidens.

ጤዐ፡ I, 1 1) ob-, col-, illevit. 2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — ጤገነ፡ qdrl. I in sartagine frixit.

ጠግዐ፡ I, 1 subj. ይጥጋዕ፡ compactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, inhaesit. — አስተጣግዐ፡ IV, 3 con-, agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. ጡጥ፡

ጠፍላሕት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 complosit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, contabulavit, laquearibus texit. — ጠፈር፡ laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. ይጥፋእ፡ 1) exstinctus est. 2) evanuit, disparuit. 3) deletus, perditus est, interiit, periit. — አጥፍአ፡ II, 1 1) re-, exstinxit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈፈ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጲላጦስ፡ Pilatus.

ጰራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጳንገለ፡ — አጳንገለ፡ qdrl. II ἀπαγγέλλειν, (memoriter) recitavit, meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጵንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኵሚስ፡ Pachomius.

ጳኵሲማ፡ paxamas, paximatium, buccella.

ጳጕሜን፡ Epagomenai, mensis Abyssinorum XIII^us.

ጴጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. ጳጳሳት፡ 1) episcopus, archiepiscopus. 2) metropolita.

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጽሀርት፡, **ጸሀርት፡** lebes, ahenum.

ጽሀቀ፡ I, 1 subj. ይጽሀቅ፡ desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — **አጽሀቀ፡** II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — **ጽሁቅ፡** desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — **ጸሀቅ፡** desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጽሌ፡, pl. **ጽላት፡** tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — **አጽለለ፡** II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebuit. — **ተጸለለ፡** III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — **ጸሉል፡** fuligo. — **ጽላሎት፡** 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — **ምጽላል፡** locus umbrosus; umbraculum. — **መጸለት፡** umbraculum, tabernaculum; **በዓለ፡መጸለት፡** festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — **መጸለት፡** panis merus, azymus.

ጽላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐወ፡ qdrl. I dolose egit. — **ጽልሕው፡** dolosus, subdolus, malitiosus. — **ጽልሑት፡** 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸልመ፡ et **ጸለመ፡** I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — **አጽለመ፡** II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfuscavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — **ጸሊም፡**, f. **ጸላም፡** niger, ater, fuscus. — **ጽልመት፡** 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — **ጸልመተ፡** qdrl. I tenebricavit. — **ጽልሙት፡** tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — **ተጸልበ፡** III, 1 crucifixus est. — **ጸልብ፡** crux, patibulum.

ጽላት፡ vid. **ጽሌ፡**

ጸልአ፡ I, 1 subj. **ይጽላእ፡** odit. — **ተጸልአ፡** III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — **ተጸላእ፡** III, 3 repr. — **ጽሉእ፡** odio habitus, invisus, odibilis. — **ጽልእ፡**, **ጸልእ፡** odium, inimicitia. — **ጸላኢ፡**, pl. **ጸላእያን፡** et **ጸላእት፡** osor, inimicus.

ጸለወ፡ I, 1 subj. **ይጽሉ፡** 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audivit. — **ጸሎት፡** vid. **ጸለየ፡**

ጸለወ፡ I, 1 assavit.

ጸልዕ፡, pl. **አጽልዕት፡** vulnus, ulcus.

ጸላዕ፡, pl. **ጸልዓት፡** et **ጸላዕት፡** rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. **ኀበ፡** vel **በ፡** ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; **ጸለየ፡** p. 153 siglum est). — **ጸሎት፡**, pl. **ጸሎታት፡** 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — **ምጽላይ፡** oratorium, sacellum.

ጸሕል፡ 1) patina, lanx, paropsis. 2) acerra, patera.

ጽሕም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጽሕበ፡ — **አጽሐበ፡** II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ursit, importune institit. — **ጻሕብ፡** molestia, difficultas.

ጸሕብ፡, pl. **አጽሕብት፡** vas testaceum; urceus, amphora.

ጽሕወ፡ et **ጸሐወ፡** I, 1 1) serenum fuit (coelum). 2) evigilavit, crapulam exhalavit, sobrius fuit. — **ጽሑው፡** serenus.

ጸሐየ፡ — **መጽሔት፡**, pl. **መጻሕይ፡** speculum. — **ተጻሕየየ፡** qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in speculo conspexit.

ጸሕየየ፡ qdrl. I runcavit, eruncavit.

ጽሕደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — **አጽሐደ፡** II, 1 1) oblevit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — **ጽሑድ፡** laevis, mollis, tener.

ጸሕጸሐ፡ vid. **ወጽሐ፡**

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. **ይጽሐፍ፡** scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — **አጽሐፈ፡** II, 1 caus. — **ተጽሕፈ፡** III, 1 pass. — **ጽሑፍ፡** scriptus, in-, per-, conscriptus. — **ጽሕፈት፡** scriptio, scriptura. — **ጸሓፊ፡**, pl. **ጸሐፍት፡** scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — **መጽሐፍ፡**, pl. **መጻሕፍት፡** scriptura, inscriptio, literae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጻማ፡ vid. sub **ጸመወ፡**

ጸምሀየ፡ qdrl. I et **ጸምሀየየ፡** qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላጥ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsurduit. — **አጽመመ፡** II, 1 obturavit, surdum reddidit. — **ተጸመመ፡** III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ጽሙም፡** 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — **ጽም፡** sc. Acc. **ጽመ፡** in secreto, in latrina vel -am. — **ጽምሚት፡** vel **ጽሚት፡** sc. Acc. **ጽሚተ፡** vel **በጽምሚት፡** in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸሙተ፡ — **አጽሙተ፡** II, 1 internecione delevit.

ጸምአ፡ I, 1 subj. **ይጽማእ፡** sitivit. — **አጽምአ፡** II, 1 caus. — **ጽሙእ፡** sitiens, siticulosus. — **ጽምእ፡** sitis.

ጻማ፡ 1) labor, opera. 2) molestia, aerumna. — **ጸመወ፡** qdrl. I subj. **ይጻሙ፡** laboravit, labore defatigatus est; labores, aerumnas subiit. — **አጻመወ፡** II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et **በ፡** rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጽርሕ፡, pl. **አጽራሕ፡** et **አጽርሕት፡** 1) conclave superius, coenaculum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸሪቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aes. — **ጸሪቀት፡** placenta tenuis, laganum.

ጸረበ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabricatus est. — **ጽርበት፡** fabricatio (lapidaria et lignaria). — **ጸራቢ፡** faber, fabricator.

ጸርኀ፡ I, 1 subj. ይጽራኅ፡ clamavit, vociferatus est; acclamavit, inclamavit (c. ለ፡ vel ኀበ፡). — ጽራኅ፡ clamor.

ጽርንዕት፡ porrigo, impetigo.

ጽርዕ፡ Graecia, Graeci; በጽርዕ፡ Graece; ጸርዓዊ፡ Graecus p. 125 ann. 5.

ጸሩዒት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርየ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — አጽረየ፡ II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — ጽሩይ፡ liquatus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — ጽርየት፡ limpitudo, puritas, sinceritas. — መጽርይ፡ crocus.

ጸቀወ፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቍጽቌን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — ጽቡል፡ pulverulentus.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. ይጽባሕ፡ illuxit, diluxit (ጸቢሖ፡ cum illucesceret dies, p. 4). — ተጸብሐ፡ III, 3 mane salutavit. — ጽባሕ፡ 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — ጸብሓዊ፡ 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸብሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pependit. — አጸብሐ፡ II, 2 caus. — ጸባሕት፡ tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — መጸብሕ፡ telonarius, publicanus. — መጸብሒ፡ 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — ምጽባሕ፡ telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. — አጽበረ፡ II, 1 id. — ጽቡር፡ lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. ጸበራት፡ frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — አንጸብረቀ፡ V fulsit, scintillavit, coruscavit. — ንጸብራቅ፡ fulgor, nitor.

ጸበ፡ et **ጸበበ፡** I, 1 subj. ይጽብብ፡ angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — አጽበበ፡ II, 1 caus. — ጸቢብ፡, f. ጸባብ፡ angustus, arctus. — ጽብት፡ angustia. — መጽብብ፡ angustum, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, tranavit.

ጸብኀ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — ጸብኅ፡ embamma, jusculum, ferculum. — መጽብኅ፡ tryblium, scutella, lanx.

ጸብአ፡ I, 1 subj. ይጽባእ፡ bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. prs.). — ተጸብአ፡ III, 3 bellum gessit cum alqo (ምስለ፡); bellum intulit alicui (c. Acc.). — ጸብእ፡, pl. አጽባእ፡ bellum. — ጸባኢ፡ bellator, bellicosus. — ጸባኢት፡ exercitus. — ጸባኦት፡ Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብአ፡ I, 1 vastus fuit. — ጽቡእ፡ vastus, desolatus.

ጸብዐ፡ — አጽባዕት፡, pl. አጻብዕ፡ digitus (manus et pedis).

ጸበየ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጼትሎ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

ጽኅድ፡ et **ጽኁድ፡** juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. **ይጽናሕ፡** 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exspectavit, mansit (c. Acc.). — **አጽንሐ፡** II, 1 caus. — **ጽኑሕ፡** 1) insidians. 2) manens, exspectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — **ጸናሒ፡** 1) insessor viae. 2) exspectans, manens. — **አጽናሒ፡** dilator, retardator.

ጽንሐሕ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — **አጸንሐሐ፡** qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸነሰ፡ — **ተጸነሰ፡** III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — **አስተጸነሰ፡** IV, 2 caus. — **ጽኑስ፡** inops, egenus, miser, impotens. — **ተጽናስ፡** inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቈቈ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — **ጽንቁቅ፡** inquinatus.

ጸናታም፡ ruta.

ጸነ፡ et **ጸነነ፡** I, 1 se inclinavit, versit. — **አጽነነ፡** II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — **ጽነት፡** inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. **ይጽናዕ፡** 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — **አጽንዐ፡** II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, confortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoriâ prehendit; continuit. — **ጽኑዕ፡** 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; **ጽኑዐ፡** firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — **ጽንዕ፡** durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — **ምጽናዕ፡** firmamen, firmamentum. — **መጽንዒ፡** corroborans, confortans.

ጽንጕን፡ coenum, lutum.

ጽንጉፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — **አጸንጸወ፡** qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለት፡, pl. **ጸናጽል፡** 1) tintinnabulum. 2) **ጸናጽል፡** cymbala. — **አጸንጸለ፡** qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — **ጽንጹን፡** fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጽንጽንያ፡, **ጽንጽያ፡** musca.

ጽንፍ፡, pl. **ጽነፍ፡** et **አጽናፍ፡** 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — **ጸናፊ፡** exterior, extremus.

ጸአመ፡ — **መጽአም፡** sonus repercussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸአጽአ፡ — **ተጸአጽአ፡** qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጾመ፡ I, 1 subj. **ይጹም፡** jejunavit. — **ጽዉም፡** jejunans, jejunus. — **ጾም፡**, pl. **አጽዋም፡** jejunium.

ጸማዕት፡, pl. **ጸማዕታት፡** cella, recessus vel sedes anachoretae, monachi.

ጾረ፡ I, 1 subj. **ይጹር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጾረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸውረ፡** III, 1 pass. — **ጽውር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጾር፡**, pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋሪ፡** gestator, bajulus; ferens, gerens, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጾታ፡**, pl. **ጾዋትው፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus aequales" p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. **በ፡** prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸውዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸውዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዋዔ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸጥ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጽዕለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዐረ፡** II, 1 et **አጸዐረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጻዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዑቅ፡** angustus. — **ጻዕቅ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቅ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዕነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዑን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዐደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸደወ፡** II caus. — **ጽዕድው፡** albus. — **ጸዕዳ፡** et **ጸዐዳ፡**, pl. **ጸዓድው፡** albus. — **ጽዕዳዌ፡** albitudo. — **ጸዐዱዲድ፡** albicans.

ጸዐጠ፡ I, 1 unguenta condivit, aromata temperavit. — **መጽዕጥ፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጼሐ፡ I, 1 subj. **ይጺሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጼሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽየሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጼነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጼነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጼና፡** odor.

ጼአ፡ I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit.— **ጽዩእ፡** foetidus, putidus. — **ጼአት፡** foetor, putor.

ጼው፡ sal.

ጸያፍ፡ balbutiens, blaesus.

ጼጸየ፡ — **መጼጼት፡** corium rubricatum.

ጸደለ፡ I, 1 splenduit, nituit. — **አጽደለ፡** II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — **ጽዱል፡** splendens, nitens. — **ጸዳል፡** splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ፡ I, 1 subj. **ይጽድቅ፡** 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — **አጽደቀ፡** II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — **ተጻደቀ፡** III, 2 sibi justus visus est. — **ጽድቅ፡**, pl. **ጽድቃት፡** 1) rectum, jus et fas; **በጽድቅ፡** jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; **ዘጽድቅ፡** verus; **በጽድቅ፡** vere, recte, revera. — **ጻድቅ፡** 1) justus. 2) verus.

ጸደና፡ apis terrestris.

ጼዳንት፡ daemonion agreste vel silvestre.

ጸዳይ፡ auctumnus; aestas.

ጸድፈ፡ I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — **አጽደፈ፡** II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — **ጸድፍ፡**, pl. **አጽዳፍ፡** locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ፡ vid. **ጸገወ፡**

ጸጕር፡ pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — **ጸጓር፡** pilosus, hirsutus.

ጸግበ፡ I, 1 1) satiatus est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — **አጽገበ፡** II, 1 satiavit. — **ጽጉብ፡** satiatus, satur. — **ጽጋብ፡** 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጽግንት፡ vespertilio.

ጸገወ፡ I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ፡**). — **ተጸገወ፡** III, 2 beneficiis affectus est, dono vel gratis accepit. — **ጸጋ፡** 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; **በጸጋ፡** gratis. — **ጸጋ፡ዘአብ፡** (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — **ጸጋዊ፡** donator, largitor, liberalis.

ጸገየ፡ I, 1 floruit, flores produxit. — **ጽጉይ፡** florens, floribus ornatus. — **ጽጌ፡**, pl. **ጽጌያት፡** flos.

ጸጕጕ፡ — **ጽጕ፡**, pl. **ጽጕጕ፡** platea, vicus, forum.

ጸጥ፡ sile! **ጸጥ፡ብህለ፡** siluit, obmutuit.

ጸጺት፡ culex, culices.

ጽፍሕ፡ (= **ስፍሕ፡**) latitudo.

ጽፍር፡, pl. **ጽፈር፡** et **አጽፋር፡** unguis. — **ጸፈረ፡** I, 2 ungues praesecuit.

ጸፈቀ፡ — **አጽፈቀ፡** II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — **ተጻፈቀ፡** III, 1 confertus, constipatus fuit. — **ጽፉቅ፡** 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጽፍንት፡ pera.

ጸፍዐ፡ I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. prs.). — **ተጸፍዐ፡** III, 1 pass. — **ጽፍዐት፡** percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ፡ qdrl. 1 pavivit, stravit lapidibus (viam). — **ጸፍጻፍ፡** pavi-

mentum e lapidibus stratum, tessellatum.

ጸፍጸፈ፡ — **አንጸፍጸፈ፡** V 1) intrs.: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — **ነጸፍጸፍ፡** stillicidium, guttae. — **ጸፍጸፍ፡** id. (p. 141 annot. 2).

ዐሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — **አዕሐሰ፡** II, 1 supplosit pedem, tripudiavit.

ዐሓይ፡ sol.

ዐመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ዐመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — **ተዓመረ፡** III, 3 consociatus est cum alqo, adhaesit alicui. — **አስተዓመረ፡** IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — **ዕምረት፡** conjunctio, copulatio. — (**መዕምር፡** pl.) **መዓምር፡** et **መዓምርት፡** conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ዐምር፡ lana.

ዐምአ፡ — **አዕምአ፡** II, 1 auscultavit, aurem praebuit, audivit (c. Acc.).

ዐመወ፡ — **ዕምው፡** tranquillus, animo sedatus, modestus. — **ዕማዌ፡** tranquillitas, animus sedatus, modestia; **ለዕማዌከ፡** τῇ σῇ θεοσεβείᾳ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — **ዕሙና፡** 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretae).

ዐመደ፡ I, 1 junxit (curru jumenta), alligavit, subjunxit. — **ተዐምደ፡** III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit alicui, eum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, serviit; ministravit Deo. — **ዕሙድ፡** 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — **ዕምድ፡** jugum, par, biga. — **ዐማዲ፡** sectator, addictus, minister. — **መዕመድ፡** lorum, funis.

ዐረረ፡ — **አዕረረ፡** II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — **ተዓረረ፡** III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — **ዐር፡**, pl. **አዕሩር፡** adversarius, hostis. — **ዐሩዊ፡** hostilis, inimicus, adversarius.

ዐርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — **ዕርስ፡**, pl. **ዕረስ፡** dens molaris.

ዐርቅ፡, pl. **አዕርቅት፡** pars vestis lacerae, pannus; **ዘዐርቅ፡** pannosus.

ዐርዐ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — **አዕርዐ፡** II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatus est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — **ተዐርዐ፡** III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (**ይዐሩዕ፡ በሢጥ፡** cessatur i. e. cessatio fit mercaturae p. 144). — **ዕሩዕ፡** 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — **ዕርዐት፡** 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ዐረፈ፡ et **ዐርፈ፡** I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. **ላዕለ፡** vel Acc.). — **ዕሩፍ፡** maledicus, blasphemus, impius. — **ዕርፈት፡** convicium, maledictio, blasphemia. — **ዐሩፊ፡** blasphemator.

ዐቈነ፡ I, 1 sepsit, sepem vel maceriam circumdedit rei. — **ዐቈን፡** et **ዐቍን፡** sepes, maceria.

ዐብሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit.— **አዕበሰ፡** II, 1 caus. — **ዕቡስ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ዕበስ፡** infirmitas, languor.

ዕብን፡ ansa vel annulus.

ዐበጠ፡ I, 1 firmiter prehendit et tenuit. — **ዕቡጥ፡** part. pass. — **ዐ በጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ዐነሰ፡ I, 1 subj. **ይዕነስ፡** et **ይዕ ንስ፡** concepit, in utero habuit. — **ተዐንሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ዕ ኑስ፡** f.) **ዕንስት፡** gravida, praegnans. — **ዕንስ፡** conceptio, graviditas.

ዐንገዐ፡ — **ምዕንጋዕ፡** 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. nititur, adminiculum. 2) praesepe.

ዐንፈርት፡ decipula, tendicula.

ዐእት፡ vid. **ወዕአ፡**

ዐኰ፡ vel **ፃኰ፡** coxa, coxendix.

ዖረረ — **አንዖረረ፡** V se torsit, circumactus est. — **ነዖራር፡** tormenta, dolores vehementes.

ዐወሰ፡ — **አዐወሰ፡** II, 2 debilitavit vel laesit membra alcjs. — **ዕ ዉስ፡** debilis, debilitatus.

ዖገ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ዕዉግ፡** pravus, perversus (φαῦλος p. 72). — **ዑግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርትዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ዐዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ዐዓዕ፡, pl. **ዐዓዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ፄወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተፄወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ፂውው፡** vel **ፄውው፡** captus, captivus. — **ፄዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ፂዋዌ፡** et **ፄዋዌ፡** captivitas, exsilium.

ፂዶት፡ locus graminosus, pratum, pascuum.

ዐጋም፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ዕገም፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ዐገዐ፡ — **አስተዓገዐ፡** IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ዕገዕ፡** et **ዕጋዕ፡** pulvillus, culcita. — **ምዕጋዕ፡** i. q. **ምዕንጋዕ፡** — **መፃ ጉዕ፡** paralyticus.

ፃፄ፡ blatta, tinea.

ዐፈረ፡ I, 1 subj. **ይዕፍር፡** plexuit, texuit, nexuit. — **ተዐፍረ፡** III, 1 rfl. et pass. — **ዕፉር፡** part. pass. — **ዕፍር፡** opus plexum, tortile. — **ዕፍረት፡** connexio, contextio. — **መዕፈርት፡** cassis, crates.

ዕፍዕ፡ et **ዐፍዕ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፋል፡ faba, cicer. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍላሕ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍ ልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍሉሕ፡** bulliens, aestuans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍልስ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

latus, assumtus est. — አፍለሰ፡ II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — ተፋለሰ፡ III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — ፍልሰት፡ migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumtio; translatio. — ፈላሲ፡ extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et ፈለስፋ፡ philosophi. — ተፈልሰፈ፡ III, 1 philosophatus est. — ፍልሱፍ፡ philosophus.

ፈለክ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. አፍላግ፡ 1) fluvius, amnis. 2) vallis, (ማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡ Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. ይፍልጥ፡ 1) separavit, disjunxit, dissociavit; („divisim attribuunt" p. 71 l. 23). 2) sejunxit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — አፍለጠ፡ II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — ተፈልጠ፡ III, 1 rfl. et pass.; (ተፈልጦ፡ dissidium p. 44). — ተፋለጠ፡ III, 3 repr. — ፍሉጥ፡ 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — ፍልጠት፡ separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — ፍልጣን፡ dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፊልጶስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — ተፋለጸ፡ III, 3 minutatim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — አፈልፈለ፡ II caus. — ፈልፈል፡ scaturigo, fons.

ፈልፈል፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — ፈሐል፡ et ፋሕል፡ lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. አፍሓም፡ carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — ፍሑቅ፡ rasus, caelatus, tornatus. — ፍሕቆ፡ opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — ተፈሥሐ፡ III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. በበይናት፡ congratulari, συγχαίρειν ἀλλήλοις p. 74). — አስተፍሥሐ፡ IV, 1 et አስተፈሥሐ፡ IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — ፍሡሕ፡ 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — ፍሥሓ፡ gaudium, laetitia, solatium (= χαίρειν, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — ፍሥሓ፡ጽዮን፡ (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — ትፍሥሕት፡, pl. ትፍሥሕታት፡ gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — መስተፍሥሒ፡ laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivosus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈርሀ፡ I, 1 subj. ይፍራህ፡ 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — አፍርሀ፡ II, 1 metum injecit, terruit. — ፍሩህ፡ timore correptus, timens. — ፈራሂ፡ timidus, pavidus. — ፍርሀት፡ 1) timor, metus. 2) reverentia. — ፈራሂ፡ timens, reverens. — መፍርህ፡ timendus, terribilis.

ፈርጥን፡ Firmus.

ፍሬምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረሰ፡ — **አፍረሰ፡** II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. **አፍራስ፡** equus, equa. — **ፈረሳዊ፡** eques.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈሪሳዊ፡ Pharisaeus.

ፈረቀ፡ — **ፈራቂ፡** redemtor, salvator. — **ፍርቃን፡** salus.

ፈርኀ፡ — **አፍርኀት፡** et **አፍኀርት፡** pulli avium.

ፈርነሰ፡ — **ተፈርነሰ፡** qdrl. III, 1 oblectationi se dedidit, laetitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharao.

ፈርዐጸ፡ — **አንፈርዐጸ፡** V saliit, exsiluit, exsultavit. — **ንፈርዓጽ፡** exsultatio, lascivia.

ፈርዘዘ፡ — **ተፈርዘዘ፡** III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et **ፈረየ፡** I, 1 subj. **ይፍረይ፡** 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — **አፍረየ፡** II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — **ፍሬ**, pl. **ፍሬያት፡** 1) flos. 2) fructus; **ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡** fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — **መፍርይ፡** ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, **ፍርፉር፡** mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰሰ፡ — **ተፋሰሰ፡** III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰው፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — **አፍቀረ፡** II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — **ተፈቅረ፡** III, 1 pass. — **ተፋቀረ፡** III, 3 repr. — **ፍቁር፡** carus, dilectus, amatus. — **ፍቅር፡** amor, dilectio, caritas (c. **ምስለ፡** erga); amicitia. — **መፍቀሪ፡** amans, amator, studiosus.

ፈቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቅአ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — **ፍቅአት፡** vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. **ይፍቅድ፡** 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc., vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj. („ich wünsche ihm nicht zu sehen, nolim eum videre" p. 3 l. 18/19). 5) indiguit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi.). — **ተፈቅደ፡** III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — **ፍቅድ፡** numeratio, computus, numerus. — **ፈቃድ፡**, pl. **ፈቃዳት፡** 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; **በፈቃዱ፡** vel **እምፈቃዱ፡** ultro, sponte, voluntate sua; **ዘእንበለ፡ ፈቃዱ፡** invitus, invite („duae voluntates" p. 109 str. 6; dicit matrimonium et caelibatum). — **መፍቅድ፡**, pl. **መፍቅዳት፡** res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተለ፡ I, 1 subj. **ይፍትል፡** torsit, nevit, fila deduxit. — **ተፈትለ፡** III, 1 pass. — **ፍቱል፡** netus, tortus, contortus. — **ፈትል፡**, pl. **አፍታል፡** et **አፍትልት፡** filum, funiculus. — **ፍትሎ፡** opus filorum.

ፈትሐ፡ I, 1 subj. ይፍታሕ፡ 1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit; absolvit a peccato p. 64. 3) jus dixit, judicavit, dijudicavit. — ተፈትሐ፡ III, 1 pass. — ተፋትሐ፡ III, 3 litigavit. — ፍቱሕ፡ 1) apertus. 2) solutus. 3) absolutus (a poena). — ፍትሕ፡ 1) judicium, sententia judicis. 2) jus, quod justum et legitimum est. — ፈታሒ፡ 1) aperiens, solvens, liberator. 2) judex, vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in specie panem. 2) donavit, tribuit portionem. — ተፈተተ፡ III, 1 et 2 pass. — ፍት፡, pl. ፍተት፡ 1) frustum, frustulum. 2) portio. 3) munus, datum. — ፍታ፡ id. — ፍትት፡, pl. ፍትታት፡ fragmen, frustum, frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. ይፍትን፡ 1) scrutatus est, exploravit, investigavit. 2) tentavit, probavit, examinavit. — አፍተነ፡ II, 1 explorandum, tentandum dedit alqm. — ተፈተነ፡ III, 1 pass. — ፍቱን፡ part. pass. — ፈታኒ፡ scrutator, explorator, tentans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. ይፍተው፡ et ይፍቶ፡ cupivit, concupivit, appetiit, desideravit, exoptavit (seq. Subj. verbi). — አፍተወ፡ II, 1 appetitu, desiderio affecit, placuit, libuit alicui. — ፍትው፡ exoptatus, jucundus, suavis. — ፍትወት፡, pl. ፍትወታት፡ cupiditas, concupiscentia, libido, desiderium, res desiderata, deliciae. — ፍትወታዊ፡ libidinosus, voluptarius. — መፍትው፡ 1) desiderabilis, exoptatus, necessarius. 2) decet, convenit, oportet, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.

ፊታጎርስ፡ Pythagoras.

ፈኀረ፡ I, 1 subj. ይፍኅር፡ despondit (feminam). — ተፍኀረ፡ vel ተፈኀረ፡ III, 1 pass. — ፍኅርት፡ sponsa. — ፈኃሪ፡ sponsus.

ፍና፡ vid. ፈነወ፡

ፊንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit, missum fecit; deduxit, prosecutus est funus p. 62. — ተፈነወ፡ III, 2 pass. — ተፋነወ፡ III, 3 sibi invicem valedixit. — አስተፋነወ፡ IV, 3 prosecutus est, deduxit abeuntem, valedixit. — ፍንው፡ missus. — ፍኖት፡, pl. ፍናው፡ et ፍናዌ፡ via; iter; vivendi agendique ratio; ratio, modus. — ፍና፡ 1) conversio, directio, sc. Acc. ፍና፡ sub, versus. 2) via (apud poëtas). 3) τρόπος, ratio, modus, genus. — ፈናዊ፡ mittens.

ፋእም፡, pl. አፍእምት፡ et አፍእምት፡ 1) orificium tunicae. 2) offa, buccella. 3) trama, subtemen. — አፍአመ፡ II, 1 in os indidit buccellas, mendicanti panem praebuit. — ተፍአመ፡ III, 1 1) bucceas deglutivit. 2) panem mendicavit. — አስተፍአመ፡ IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est, exposuit, explanavit, explicuit. — ተፈከረ፡ III, 2 pass. — ፍካሬ፡, pl. ፍከርያት፡ expositio, explanatio, interpretatio. — መፈክር፡ interpres; fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — ተፋወለ፡ III, 3 omina captavit, ominatus est. — ፋል፡, pl. ፋላት፡ omen.

ፈወሰ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel **ለ፡**). — **ተፈወሰ፡** III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ፡**, pl. **ፈውሳት፡** 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ፡** medicus, sanans. — **መፈውስ፡** sanator, medicus. — **ምፍዋስ፡** nosocomium.

ፈዘ፡ I, 1 de-, abstersit.

ፈዐወ፡ — **አፍዖት፡** vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ተፈየተ፡** III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት፡** latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ፡** latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. **ፈደየ፡**

ፊደል፡, pl. **ፊደላት፡** litera alphabeti.

ፈደየ፡ I, 1 subj. **ይፍዲ፡** 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈደየ፡** III, 1 1) exegit, repetiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, praemio vel poena affectus est. — **ፍዳ፡** retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳይ፡** et **ፈዳዪ፡** solutor, retributor. — **መፍዶ፡** 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ፡** rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ፡** vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ፡** II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድፋድ፡** abundans, major, nimius, excellens. — **ፈድፋድ፡** 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድፋደ፡** a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ፡** magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እፎ፡ ፈድፋደ፡** quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድፋደሰ፡** μάλιστα δέ, **ወዓዲ፡ ፈድፋደ፡** ferner ganz besonders. — **ፍድፋዶ፡** abundantia, praestantia.

ፈግዐ፡ I, 1 et 2 laute vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fruitus, luxuriatus est. — **ተፈግዐ፡** III, 1 et 2 id. — **ፍግዕ፡** delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ፡** id. — **ትፍግዕት፡** id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ፡** graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. **ይፍጥር፡** 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incīdit. — **ተፈጥረ፡** III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር፡** creatus. — **ፍጥረት፡**, pl. **ፍጥረታት፡** 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ፡** creator, conditor, auctor. — **ፈጠራ፡** 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. **ይፍጥን፡** celer, velox, properus fuit („ut citior nobis esset" = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ፡** II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **አስተፋጠነ፡** IV, 3 festinavit, pro-

peravit, acceleravit. — ፍጡን፡ citus, properus, festinans; ፍጡነ፡ propere, cito, festinanter, mox.

ፈጰሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fidit, cecidit, excidit, (lapides). — ተፈጰሐ፡ III, 1 pass. — መፍጰሕ፡ malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit,. ad finem perduxit. — ተፈጸመ፡ III, 2 pass. — ፍጹም፡ 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; ፍጹመ፡ plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — ፈጻሚ፡ complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni malueris ፍጻሜ፡). — ፍጻሜ፡ completio, perfectio, consummatio, finis. — ተፍጻሜት፡ plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጵም፡, pl. ፍጵማት፡ 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — ፋጽ፡ sibilus, susurrus. — ተፋጸየ፡ III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obturavit. — ተፈፅመ፡ III, 1 et ተፈፀመ፡ III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurduit.

ፈፀነ፡ I, 1 febri correptus est vel laboravit. — ፈፀንት፡ febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፐፒሬ፡, ፒፒሬ፡ purpura.

ፐፐሬ፡ piper.

LIPSIAE: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

Errata:

Pag.	5 l. 13	legas	እፈርሀ፡ pro እፈረሀ፡	
—	19 - 4	—	ይሔውጸ፡ pro ይሔውጽዎ፡	
—	29 - 12	—	ወይ pro ወወይ	
—	— - 22	—	ወኅቡኣቲሁ፡ pro ወኅቡኣታሁ፡	
—	47 - 1	—	ኣተ፡ pro ኣት፡	
—	59 ann. 3	—	ἀριϑμὸν — ἀριϑμῶν.	
—	93 l. 1	—	ሔር፡ — ሕር፡	
—	95 - 18	—	በቅንአት፡ pro በቅንዐት፡	
—	102 - 1	—	ወሰረረ፡ pro ወሰረረ	
—	111 - 17	—	ከመ፡ pro ኸመ፡	
—	139 - 13	inseras	ዐሥራተ፡ post ንሥእኒ፡	
—	173ª - 13	—	II, 1 post አሕጸጸ፡	
—	177ᵇ - 16	—	1 post I,	
—	225ª - 16	—	II, 1 post አንቀኍ፡	
—	239ª - 31	legas	አፈ፡ pro አፈ።	